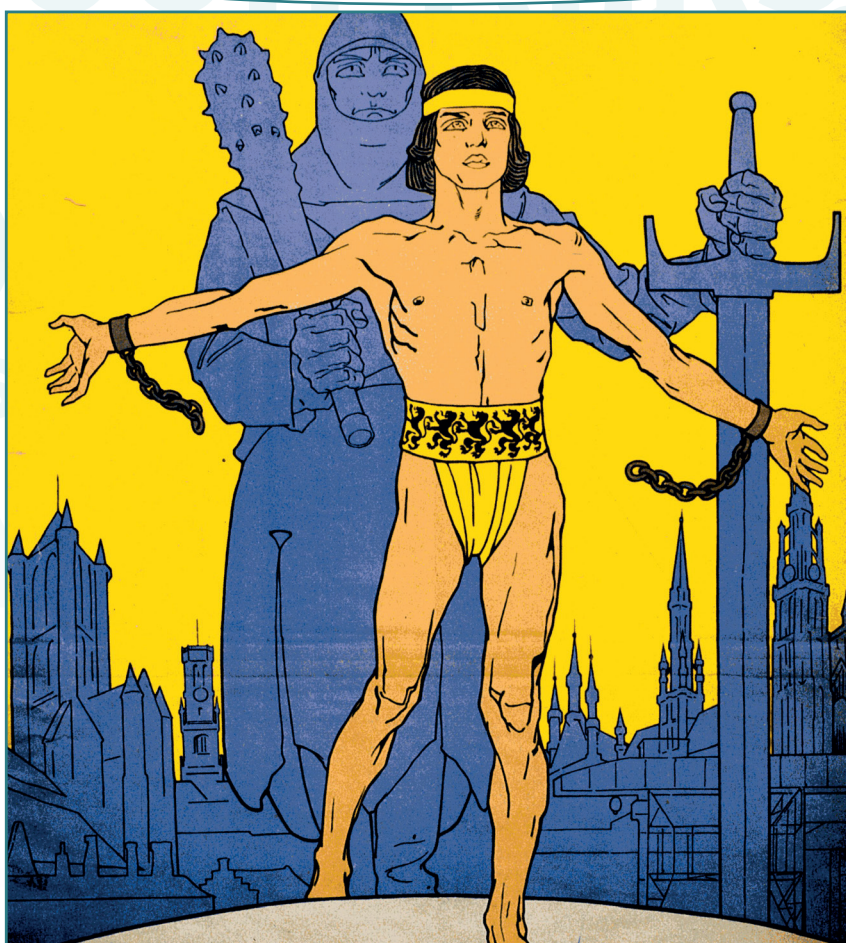

**Het conglomeraatsarchief van
de Raad van Vlaanderen, het Propagandabureau,
Nationaal Verweer,
de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid,
Jacques Pirenne en Henri Pirenne**

1908-1939

LUC VANDEWEYER

INVENTARIS VAN HET CONGLOMERAATSARCHIEF VAN
DE RAAD VAN VLAANDEREN, HET PROPAGANDABUREAU,
NATIONAAL VERWEER, DE NATIONALEN BOND VOOR DE BELGISCHE EENHEID,
JACQUES PIRENNE EN HENRI PIRENNE

1908-1939

ALGEMEEN RIJKSARCHIEF
INVENTARISSEN

530

Naamsvermelding - Niet Commercieel - Geen AfgeleideWerken

CC BY-NC-ND

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl/>

Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification

CC BY-NC-ND

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/fr/>

ISBN : 978 90 5746 558 1

Algemeen Rijksarchief

D/2012/531/129

Bestelnummer: Publ. 5196

Algemeen Rijksarchief

Ruisbroekstraat 2

1000 Brussel

De volledige lijst van onze publicaties kan u gratis bekomen op eenvoudig verzoek (publicat@arch.be)
of raadplegen op internet (<http://arch.arch.be>)

Nummer toegang: I 530

Inventaris van het conglomeraatsarchief van
**de Raad van Vlaanderen, het Propagandabureau,
Nationaal Verweer, de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid,
Jacques Pirenne en Henri Pirenne**
1908-1939

door

Luc VANDEWEYER

Brussel
2012

Wijze van aanvragen

Archiefstukken beschreven in deze inventaris, worden aangevraagd door het opgeven aan de terminal in de leeszaal van het *nummer van de toegang*, vermeld op het titelblad en in de rechterbovenhoek van elke bladzijde

I 530

en door opgave van het *archieffnummer* dat u aantreft links vóór elke archiefbeschrijving

Beperkingen inzake raadpleging

De inventarisnummers zijn openbaar en vrij toegankelijk.

Voorkeurvorm voor het citeren van het archief

Het verdient aanbeveling om het archief de eerste maal te citeren met zijn volledige naam. Nadien kan worden volstaan met een verkorte referentie.

Volledig: ALGEMEEN RIJKSARCHIEF, *Archief van de Raad van Vlaanderen*, xxxx.

Verkort: ARA, *Raad van Vlaanderen*, xxxx.

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF	15
ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF	17
CONGLOMERAATSARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN, HET PROPAGANDABUREAU, NATIONAAL VERWEER, DE NATIONALEN BOND VOOR DE BELGISCHE EENHEID, JACQUES PIRENNE, HENRI PIRENNE	17
I. IDENTIFICATIE	17
II. CONTEXT	17
A. Archiefvormer	17
1. <i>Naam</i>	17
2. <i>Geschiedenis</i>	17
3. <i>Bevoegdheden en activiteiten</i>	19
4. <i>Organisatie</i>	20
B. Archief	20
1. <i>Geschiedenis van het archief</i>	20
a. De vormingsfase tijdens de Eerste Wereldoorlog	20
b. Na de wapenstilstand	22
c. Na het verdrag van Versailles.....	23
d. Verwerving door Belgische nationalisten.....	24
e. Meer gegevens komen boven water	26
f. In Engeland tijdens de Tweede Wereldoorlog	27
2. <i>Verwerving</i>	29
III. INHOUD EN STRUCTUUR	30
A. Inhoud	30
B. Uitgevoerde selecties en vernietigingen.....	30
C. Toekomstige aangroei	30
D. Ordening.....	30
IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK	32
A. Voorwaarden voor de raadpleging	32
B. Voorwaarden voor reproductie	32
C. Taal en schrift.....	32
D. Fysieke kenmerken en technische vereisten	32
E. Toegangen	32
F. Aanwijzingen voor het gebruik.....	32
V. VERWANT MATERIAAL	33
A. Originelen en kopieën	33
B. Documenten met een verwante inhoud	33
C. Publicaties	33

VI. BESCHRIJVINGSBEHEER.....	34
INVENTARIS.....	35
ARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN.....	35
I. DE ALGEMENE VERGADERING.....	35
A. Algemeen	38
B. Zittingen van de ‘Eerste’ Raad.....	38
C. Zittingen van de ‘Tweede’ Raad.....	39
II. HET BESTUUR VAN DE RAAD.....	39
A. Het “Bestuur” in 1917.....	40
B. Het “Bureau” in 1918.....	41
III. HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD.....	42
A. Dossiers betreffende de algemene vergadering.....	43
B. Betreffende de leden van de Raad.....	43
C. Het administratief personeel	43
D. Onderwerpsdossiers van het secretariaat	44
1. <i>Reeks ordners</i>	44
2. <i>Dossiers</i>	48
3. <i>Verenigingen en organisaties</i>	50
4. <i>Dienstbetoon</i>	50
5. <i>Dossiers door de bewerkers samengesteld</i>	51
IV. DE KWESTUUR	52
V. BIJZONDERE EN TIJDELIJKE COMMISSIES VAN DE RAAD	55
A. Commissie voor ontwerp van een zegel	55
B. Commissie voor het taalgebruik in de openbare besturen	55
C. Reglementscommissie.....	56
D. Commissie der gouwraden.....	56
E. Commissie “toestand ambtenaren en beambten der Vlaamsche ministeries”	57
F. Commissie van bestuurswezen	57
G. Perscommissie.....	57
H. Commissie der weggevoerden	57
VI. DE ADMINISTRATIE VOOR DE BENOEMINGEN	58
A. Algemeen	60
B. “Bundels plaatsaanvragen”, alfabetisch geordend	60
C. Plaatsaanvragen, geordend volgens beroepsklasse.	73
D. Losse dossiers plaatsaanvragen, alfabetisch geordend.	76
E. Genummerde dossiers reeks “Betrekking”.	80
F. Dienstbetoondossiers van het sekretariaat	81
1. <i>Reeks “inlichtingen gevraagd en zonder gevolg gebleven”</i>	81
2. <i>Dossiers “gewichtige zaken”</i>	82
3. <i>Genummerde dossiers “zaak”</i>	83
VII. COMMISSIE DER GEVOLMACHTIGDEN/COMMISSIE VAN ZAAKGELASTIGDEN	91
A. De commissievergaderingen	94
B. Secretariaat van de commissie	95

1. Registers van briefwisseling.....	95
2. Reeks genummerde onderwerpdossiers.....	96
3. Briefwisseling met de gevolmachtigden.....	100
4. Dossiers inzake activistische organisaties.....	101
VIII. OVERLEGORGANEN MET HET BEZETTINGSBESTUUR.....	102
A. Notulen van vergaderingen met het bezettingsbestuur.....	104
B. Onderwerpdossiers.....	107
1. Behorend tot het archief van het Secretariaat van de Raad.....	107
2. Behorend tot de Commissie der Gevolmachtigden.....	107
3. Uitgelicht door de naoorlogse bewerkers.....	108
IX. IN HET KADER VAN DE BESTUURLIJKE SCHEIDING.....	108
A. Het bevoegdheidsdomein financiën.....	111
1. De Commissie van geldwezen.....	112
a. Archief behorende tot het secretariaat van de Raad.....	112
b. Van Duitse oorsprong.....	113
c. Van activistische oorsprong.....	113
2. De Gevolmachtigde van Financiën.....	114
a. Briefwisseling en documentatie.....	115
b. Dienstbetoondossiers.....	116
B. Het bevoegdheidsdomein justitie.....	127
1. De Commissie van justitie.....	128
2. De Gevolmachtigde van Justitie.....	130
a. Dossiers van Flor Heuvelmans.....	130
b. Jan Eggen.....	130
3. Grondwetcommissie.....	131
C. Het bevoegdheidsdomein binnenlandse zaken.....	132
1. De Commissie van Binnenlandse Zaken.....	132
a. Behorend tot het Secretariaat van de Raad.....	133
b. "Onderafdeling der Gezondheidszaken".....	134
c. Commissie der Rijkscommissarissen.....	135
2. Gevolmachtigde Karel Heyndrickx.....	135
a. Dossiers van de gevolmachtigde.....	135
b. Persoonlijke dossiers van Heyndrickxs.....	137
D. Het bevoegdheidsdomein onderwijs, kunst en wetenschappen.....	138
1. De commissie onderwijs, kunst, wetenschap.....	139
2. De Gevolmachtigde Jozué De Decker.....	139
E. Het bevoegdheidsdomein nijverheid, openbare werken, arbeid, post, telegraaf en zeewezen.....	144
1. De Commissie Nijverheid en Openbare Werken, Spoorwegen, Post, Telegraaf.....	144
2. De Commissie Spoorwegen, Post, Telegraaf en Zeewezen.....	144
a. Reeks genummerde dossiers.....	145
3. De sub-commissie der Posterijen.....	146
4. Commissie Nijverheid en Arbeid.....	146
a. De 'Vlaanderen'-tentoonstelling.....	148
5. Persoonlijke dossiers van gevolmachtigde Fernand Brulez.....	149
F. Het bevoegdheidsdomein buitenlandse zaken.....	152
1. De commissie.....	153

a. De sub-commissie voor kerkelijke aangelegenheden.....	154
G. Het bevoegdheidsdomein landbouw en openbare werken.....	154
1. <i>De commissie(s)</i>	155
a. De aardappelcommissie.....	155
H. Het bevoegdheidsdomein arbeid en sociaal vooruitzicht.....	156
1. <i>De commissie arbeid en sociaal vooruitzicht</i>	156
a. Sub-commissie van geneesheren.....	156
X. DE GOUWRADEN.....	157
A. Algemene dossiers inzake de gouwraden.....	158
B. Gouwraad Antwerpen.....	158
C. Gouwraad Brabant.....	159
D. Gouwraad Limburg.....	159
E. Gouwraad Oost-Vlaanderen.....	160
F. Gouwraad West-Vlaanderen.....	161
XI. CENTRAAL VLAAMSCH PERSBUREAU.....	163
A. De perscommissie.....	163
B. Informatieve uitgaven van het persbureau.....	164
C. Persknipsels uit Duitsland.....	164
D. Verzameling bladen en tijdschriften.....	166
ARCHIEF VAN HET PROPAGANDABUREAU.....	168
I. DE PROPAGANDACOMMISSIE.....	168
II. CENTRAAL VLAAMSCH PROPAGANDABUREEL.....	169
A. Het secretariaat.....	173
1. <i>De registraturofdienst</i>	173
2. <i>Maandverslagen en rapporten</i>	173
3. <i>Algemene briefwisseling</i>	173
4. <i>Contacten met de bezetter</i>	174
5. <i>Begroting, budget, boekhouding</i>	175
6. <i>Rapportering</i>	175
7. <i>Ongenummerde onderwerpdossiers</i>	176
B. Activiteiten in de provincie Brabant.....	177
1. <i>Activistische verenigingen</i>	178
2. <i>De handtekeningenactie</i>	180
3. <i>Reeks genummerde onderwerpdossiers</i>	181
C. Werking in de krijgsgevangenenkampen.....	212
D. Afdeling 2: Dienst Documentatie.....	213
1. <i>Inlichtingendossiers van algemene aard</i>	213
2. <i>Dossiers volgens geografische indeling</i>	214
a. Letter A.....	214
b. Letter B.....	215
c. Letter D.....	217
d. Letter E.....	218
e. Letter G.....	218
f. Letter H.....	219
g. Letter I.....	221

h. Letter K.....	221
i. Letter L.....	222
j. Letter M.....	223
k. Letter N.....	224
l. Letter O.....	225
m. Letter P.....	225
n. Letter R.....	226
o. Letter S.....	226
p. Letter T.....	228
q. Letter U.....	229
r. Letter V.....	229
s. Letter W.....	229
t. Letter Z.....	230
3. <i>Lijsten per beroepsgroep</i>	230
4. <i>Verzameling steekkaarten</i>	232
E. Afdeling III: Dienst Vlugschriften.....	232
1. <i>Briefwisseling</i>	233
2. <i>Financieel beheer</i>	233
3. <i>Dossiers inzake Manuscripten</i>	233
4. <i>Verzameling pamfletten en brochures</i>	234
5. <i>Documentatie van de afdeling</i>	235
a. Genummerde reeks.....	235
b. Uit activistische bron maar zonder volgnummer.....	251
F. Afdeling IV: Dienst Volksvergaderingen.....	252
1. <i>Toegangen en registers</i>	252
2. <i>Geografisch ingedeelde dossiers</i>	252
a. Letter A.....	252
b. Letter B.....	253
c. Letter D.....	255
d. Letter E.....	255
e. Letter G.....	256
f. Letter H.....	257
g. Letter I.....	259
h. Letter J.....	259
i. Letter K.....	259
j. Letter L.....	261
k. Letter M.....	262
l. Letter N.....	263
m. Letter O.....	264
n. Letter P.....	265
o. Letter R.....	265
p. Letter S.....	266
q. Letter T.....	268
r. Letter U.....	269
s. Letter V.....	269
t. Letter W.....	270
u. Letter Z.....	271

3. <i>Affiches</i>	272
a. De alfabetische reeks.....	272
b. Reeks losse affiches.....	274
4. <i>Formulieren ter aankondiging van “vergadering”</i>	275
G. Afdeling V: Verweerdienst.....	275
III. ‘BUITENDIENSTEN’ VAN HET PROPAGANDABUREEL.....	275
A. Provincie Antwerpen.....	277
1. <i>“Vlaamsch Propaganda Bureel. Centrale voor de Provincie Antwerpen”</i>	277
a. Provinciaal Secretariaat.....	278
(1) Dossiers van de bestuurder.....	278
(2) Administratie van personeel en militanten.....	278
b. Provinciaal kiescomiteit Antwerpen en de Gouwraad.....	279
(1) Bureel A: behandeling ingekomen briefwisseling.....	279
(2) Bureel B: behandeling uitgaande briefwisseling.....	280
c. De Afdelingen.....	281
(1) Afdeling Volksvergaderingen.....	281
(2) Afdeling Propaganda.....	282
(3) Afdeling Documentatie (ook “Inlichtingen” genoemd).....	283
(4) Afdeling Verzoekschriften.....	283
(5) “Centraal Inlichtingsbureel voor Vluchtelingen Antwerpen”.....	283
d. Activistische organisaties.....	284
e. De ondergeschikte regionale bureau’s van Antwerpen.....	285
(1) Propagandabureel arrondissement Antwerpen.....	285
(a) Briefwisseling.....	285
(b) Propaganda-activiteiten.....	286
(c) Hoofdbestuur der Vlaamsche Werking in groot-Antwerpen.....	286
(d) Propagandabureel arrondissement Mechelen-Lier.....	286
(e) Algemeen.....	287
(f) Briefwisseling Reeks CVS/32.....	288
(g) Propagandabureel kanton Lier.....	289
(2) Propagandabureel arrondissement Turnhout.....	290
(a) Algemeen.....	290
(b) Stad en kanton Turnhout.....	291
(c) Propagandabureel kanton Herentals.....	291
(3) Propagandabureel arrondissement Sint-Niklaas.....	291
(a) Propagandabureel kanton Temse.....	291
B. Propagandabureel provincie Brabant.....	292
1. <i>“Nationale Volksbond”</i>	292
2. <i>Propaganda arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde</i>	293
3. <i>Propaganda arrondissement Leuven</i>	293
C. Propagandabureel provincie Limburg.....	294
D. Propagandabureel provincie Oost-Vlaanderen (Etappe).....	294
1. <i>Provinciale bestuursniveau</i>	294
a. Briefwisseling van het secretariaat.....	294
b. Boekhouding.....	294
2. <i>Arrondissement en agglomeratie Gent</i>	295
a. Betreffende de propaganda.....	295
b. Dossiers, samengesteld door de naoorlogse bewerkers.....	295

c. Ledenadministratie van mantelorganisaties.....	295
3. <i>Arrondissement Aalst</i>	296
E. Propagandabureel provincie West-Vlaanderen.....	297
1. <i>Arrondissement Kortrijk</i>	297
2. <i>Arrondissement Tielt</i>	297
ARCHIEF VAN ‘NATIONAAL VERWEER’	299
I. HET ALGEMEEN SECRETARIAAT	302
A. Politiek Beleid van de Gevolmachtigde.....	302
1. <i>Administratief beheer</i>	303
II. KABINET VAN DE GEVOLMACHTIGDE.....	304
A. Algemene en administratieve dossiers	304
B. Dienstbetoondossiers	305
III. ALGEMEEN BESTUUR 2: VERVLAAMSING VAN HET OPENBARE LEVEN ..	328
A. Algemeen	329
B. Dossiers Groot-Brussel	329
C. Dossiers Vlaanderen	332
IV. ALGEMEEN BESTUUR 3: VEILIGHEID.....	335
A. Dossiers van bestuurder George Roose	336
B. Afdeling 1: Veiligheid	337
C. Afdeling 2: Rijkswacht	342
1. <i>Algemeen</i>	342
2. <i>Genummerde dossiers</i>	343
3. <i>Reeks kandidaten voor de rijkswacht</i>	345
D. Afdeling 3: Krijgsgevangenenangelegenheden.....	364
1. <i>Algemeen</i>	364
2. <i>Reeks genummerde dossiers</i>	364
E. Afdeling 4: Dienstbetoon	410
1. <i>Algemeen</i>	410
V. ALGEMEEN BESTUUR IV: VOORSPRAAK	491
A. Adhesieverklaringen	493
B. Stukken en dossiers behorende tot de lopende werkzaamheden van J.-M. Brans ...	493
C. Genummerde reeks dienstbetoondossiers	495
ARCHIEVEN VAN ANDERE ARCHIEFVORMERS	601
I. STUDIECOMMISSIE TER VERVLAAMSING VAN HET BESTUUR IN VLAANDEREN.....	601
II. PERSOONLIJK ARCHIEF AUGUST BORMS	602
III. PRO WESTLANDIA	602
IV. DE HOOGESCHOOLBOND EN DE HAAR STEUNENDE ORGANISATIES.....	602
V. NATIONAAL HULP- EN VOEDINGSKOMITEIT	603

NATIONALEN BOND VOOR DE BELGISCHE EENHEID.....	604
I. ONDERZOEKSCHEL INZAKE HET ARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN.....	605
A. Sporen van inventarisering en onderzoek naar het archief	605
B. Analyse van de archiefstukken	605
1. <i>Categorie I</i>	606
a. 1 ^e Section	606
b. 2 ^e Section	608
c. 3 ^e Section	608
d. 4 ^e Section	608
e. 5 ^e Section	609
2. <i>Categorie II</i>	609
3. <i>Categorie III</i>	610
a. 1e Section	610
b. 2e Section	611
c. 3e Section	611
d. 4e Section	611
e. 5e Section	613
f. 6e Section	613
g. 7e Section	613
h. 8e Section	613
4. <i>Categorie IV</i>	613
5. <i>Categorie V</i>	614
6. <i>Categorie VI</i>	614
7. <i>Categorie VII</i>	615
a. 1 ^e section.....	615
b. 2 ^e section.....	615
c. 3 ^e section.....	615
d. 4 ^e section.....	615
e. 5 ^e Section	615
f. 6 ^e Section	615
8. <i>Categorie VIII</i>	615
a. 1 ^e Section	615
b. 2 ^e Section	616
9. <i>Categorie IX</i>	617
10. <i>Notities en vertalingen buiten dit klassement</i>	617
C. Identificaties van personen.....	617
1. <i>Namenlijsten van activisten</i>	617
2. <i>Namenlijsten op basis van het archief van de dienst inlichtingen</i>	618
3. <i>Steekkaarten</i>	619
II. STUKKEN VAN ANDERE OORSPRONG	620
A. Uit het archief van de Finanzabteilung van het generaal-gouvernement.....	621
B. Stukken bezorgd door private personen.....	621
C. Verzamelde Documentatie van niet-archivalische aard.....	622
1. <i>Vlaams-nationalistische publicaties van na de oorlog</i>	622
2. <i>Patriottische publicaties van na de oorlog</i>	622
3. <i>Naoorlogse teksten uit Duitse bron</i>	624

D. De redactie van de uitgaven	624
PERSOONLIJK ARCHIEF VAN JACQUES PIRENNE	625
I. ALS MILITANT VAN HET BELGICISME.....	625
A. Politiek gedachtegoed	625
B. Secretaris-generaal van de nationalen Bond voor de Belgische Eenheid	626
C. Propagandist van de “Ecôle des Hautes Etudes” te Gent.....	627
D. Propagandist van de liberale partij.....	627
II. ADVOCaat VAN DE FEDERATION NATIONALE DES DEPORTES	628
A. Proces tegen de Duitse staat.....	628
B. Proces tegen de Belgische staat	630
PERSOONLIJK ARCHIEF VAN HENRI PIRENNE.....	632
SPOREN VAN DE NAOORLOGSE BEWERKING	634
I. UITGELICHTE STUKKEN	634
II. STUKKEN BETREFFENDE DE BEWERKING	635
III. STUKKEN ZONDER MERKBAAR VERBAND	635
IV. FOTO'S EN GLASNEGATIEVEN.....	636

WOORD VOORAF

“Si je ramenais en Belgique
cette énorme masse de documents,
il me faudrait des années
pour les trier et en publier l’essentiel”.

Armand Wullus

Armand Wullus herinnerde zich op latere leeftijd nog goed welke bedenking hij zich maakte, eind januari 1925, toen hij de kisten zag waarin het archief van de zogenaamde “Raad van Vlaanderen” was opgeborgen. Het was zijn opdracht deze kisten van Duitse koeriers over te nemen en ze veilig over de Belgische grens te voeren. De overdracht was een geheime operatie. Wullus was ook de man die de archieven grondig moest onderzoeken met het oog op publicaties die bedoeld waren om het Vlaams-nationalisme te compromitteren. Hij werkte drie jaar lang in het verborgene tot het manuscript voor een eerste bronnenuitgave klaar was.

De archieven die onderwerp zijn van deze inventaris hebben een bijzonder turbulente geschiedenis achter de rug. De archiefvorming tijdens de bezetting was op zich reeds een complexe historie. De overhaaste aftocht naar Duitsland, eind 1918, en de sluikse overdracht aan ‘België’, zeven jaar later, haalden de oorspronkelijke ordening grondig overhoop. Daarna trad er bovendien vermenging op met archief dat door de naoorlogse bewerkers werd opgemaakt en met archiefstukken die er door hen werden aan toegevoegd. Meerdere internationale transporten in zeer penibele omstandigheden, onoordeelkundige manipulatie en gebrek aan zorg, hebben de oorspronkelijke ordening tot puin herleid.

Algemeen Rijksarchivaris Karel Velle en afdelingshoofd Pierre-Alain Tallier beslisten dat het tijd werd dit archief aan te pakken volgens de hedendaagse normen van de archivaliek. Het resultaat is nu klaar en het zal de studie van bezet België tijdens de Eerste Wereldoorlog en van het politieke leven tijdens het interbellum stimuleren.

Dr. Luc Vandeweyer

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

CONGLOMERAATSARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN, HET PROPAGANDABUREAU, NATIONAAL VERWEER, DE NATIONALEN BOND VOOR DE BELGISCHE EENHEID, JACQUES PIRENNE, HENRI PIRENNE.

I. IDENTIFICATIE

Referentie:	BE AGR/ARA 510-327.
Nummer toegang:	I 530
Naam:	Conglomeraatsarchief van de Raad van Vlaanderen, het Propagandabureau, Nationaal Verweer, de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid, Jacques Pirenne, Henri Pirenne.
Datering:	1908-1939.
Beschrijvingsniveau:	Archiefbestand.
Omvang:	5659 nrs. (43,30 s.m.)
Référence:	BE AGR/ARA 510-327.
Numéro de l'instrument:	I 530
Intitulé:	Archives du Raad van Vlaanderen, het Propagandabureau, Nationaal Verweer, Ligue Nationale pour l'Unité belge, Jacques Pirenne, Henri Pirenne.
Dates:	1908-1939.
Niveau de description:	Fonds.
Importance matérielle:	5659 art. (43,30 m.l.).

II. CONTEXT

A. ARCHIEFVORMER

1. NAAM

Conglomeraatsarchief van de Raad van Vlaanderen, het Propagandabureau, Nationaal Verweer, de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid, Jaques Pirenne, Henri Pirenne.

2. GESCHIEDENIS

Toen Duitsland België binnenviel op 4 augustus 1914, leefde in Berlijn de verwachting dat het land kon geannexeerd worden na de overwinning op Frankrijk. De gebeurtenissen op het slagveld beslisten er echter anders over. Het grondgebied werd weliswaar grotendeels bezet maar de Belgische koning, de regering en het leger konden zich staande houden achter de

rivier de IJzer. Het was bovendien niet meer zo zeker dat een militaire overwinning kon behaald worden. Berlijn moest dus rekening houden met de noodzaak van het sluiten van een compromisvrede. Hoe die compromisvrede er ook zou uitzien, het was in Duitse ogen om strategische redenen uitermate belangrijk zoveel mogelijk macht te behouden over het Belgische grondgebied. Dat kon bijvoorbeeld door er een Duitsgezinde partij te creëren die kon beletten dat België integraal zou toetreden tot de vijandelijke coalitie. Gebruik maken van de taalstrijd en de Vlamingen voor zich winnen, bood de beste vooruitzichten. De Nederlandssprekende Belgen maakten immers meer dan de helft van het bevolkingsaantal uit. Deze mensen gunstig stemmen, kon door in te gaan op de vooroorlogse taaleisen. De eerste belangrijke stap was het heropenen van de Gentse Rijksuniversiteit als een Nederlandstalige universiteit in 1916. Het was een gelegenheid om een aantal Vlaamsgezinden te winnen, onder meer via benoemingen. De Vlamingen die bereid waren om zich in te schakelen in de Duitse *Flamenpolitik* noemden zich “activisten”.

Op wat langere termijn werd door de bezetter gedacht aan de creatie van een satellietstaat in Vlaanderen. Daarom werd de zogenaamde “administratieve scheiding” ontworpen. Deze opsplitsing moest wel formeel ‘gevraagd’ worden door de Vlamingen zelf. Dat was de enige manier om dit internationaal en naar de eigen, Duitse publieke opinie toe, aanvaardbaar te maken. Het activistische fenomeen moest Berlijn immers kunnen inzetten als argument in de binnen- en buitenlandse politiek. Er was dus nood aan een semi-representatieve vergadering, een soort proto-parlement dat als vragende partij kon optreden ten aanzien van de bezetter en hem stimuleren om verdere maatregelen te nemen ter inwilliging van de Vlaamse taaleisen. Dit kreeg de naam “Raad van Vlaanderen”. De oprichting van dit orgaan, aangevuld en omringd door een archipel van activistische organisaties, bood de bezetter bovendien de mogelijkheid om mensen te rekruteren die konden ingezet worden om vervlaamste instellingen van ambtenaren en mandatarissen te voorzien. Het orgelpunt was dan de creatie van een zogenaamd ‘zelfstandig’ Vlaanderen.

De Raad van Vlaanderen werd officieel gesticht op een zogenaamde “landdag” te Brussel op 4 februari 1917. Op die dag kwamen de belangrijkste figuren die bereid waren zich ten dienste te stellen van de *Flamenpolitik* samen. Daarna begon een reeks van “Algemene Vergaderingen”. Zij profileerde zich als een prefiguratie van een ‘Vlaams parlement’ met alles erop en eraan. Het Belgische parlement vormde het voorbeeld wat organisatiestructuur en werkprocedures betraf. Er werden dus ook commissies opgericht, een bestuur, een kwestuur en een secretariaat.

Op de bestuursvergadering van 17 maart 1917 werd voorzien dat de ondersteunende administratie zou worden uitgebreid op drie terreinen: de “interne werking” van de Raad, op het vlak van de propaganda en met een “Persbureau”. Veel leden van de Raad van Vlaanderen en activisten die betrokken waren bij de propaganda kregen tevens een benoeming als ambtenaar in het kader van de geleidelijke invoering van de “bestuurlijke scheiding”. Als dit proces kon worden verder gezet, zouden vele duizenden overheidsbanen worden ingenomen. Dit verhoogde de aantrekkingskracht van het activisme ten aanzien van een bevolking die hoe langer hoe armlastiger werd door de achteruitgang van de economische bedrijvigheid en de uitplundering door de bezetter.

Er kwam een forse acceleratie rond de jaarwisseling 1917-1918 onder invloed van de gebeurtenissen op het Oostfront waar de Duitsers een bolsjewistische regering aan de macht hielpen in Rusland en Finland en Oekraïne de onafhankelijkheid bezorgden. In het Westen hadden ze maar één mogelijkheid om iets vergelijkbaars te verwezenlijken, namelijk op Belgische bodem. De activisten kregen nu een forse por in de rug. De zelfstandigheid van Vlaanderen werd uitgeroepen. Aan de Raad van Vlaanderen moest politieke en diplomatieke

legitimiteit worden toegekend door een volksraadpleging. De Raad kreeg daardoor dus nog meer een vormgeving als “proto-parlement”. Er kwamen gouwraden in de provincies, het propagandanetwerk werd uitgebreid en gediversifieerd in opdrachten zodat het ook een inlichtingendienst werd. Het werd op die manier een autonome organisatie, al bleef ze formeel werken “onder toezicht” van de Raad van Vlaanderen. De Raad van Vlaanderen kreeg meer leden en breidde haar commissies uit. Al even belangrijk was dat de infiltratie van de ministeries leidde tot een vermenging van het werk van deze commissies met het werk van de activistische ambtenaren in de gesplitste administratie. Des te meer omdat de Duitsers nu ook een prefiguratie van ‘ministers’ wilden in de persoon van de “gevolmachtigden”, later “zaakgelastigden” genoemd. De Commissie van de Gevolmachtigden leek op een proto-regering, al had het bezettingsbestuur uiteraard ten allen tijde het laatste woord. Vermits vele gevolmachtigden tegelijkertijd een hoge functie als ambtenaar vervulden en in de Raad zetelden, werd de archiefvorming hoe langer hoe complexer. Vanuit een institutioneel denkkader, kan men vaststellen dat het activisme archiefvormers had gecreëerd die actief waren binnen de wetgevende en binnen de uitvoerende macht terwijl ook de rechterlijke macht werd geïnfiltrerd.

Daarnaast was het vergroten van de achterban een absolute prioriteit. Een grootscheepse propagandainspanning was een van de middelen. Maar het ontwikkelen van bestuurlijke slagkracht en relaties met de bezetter boden ook mogelijkheden. Duizenden aanvragen voor hulp en voor een (overheids)baan stroomden toe. Het ging om even zovele potentiële activisten. Om dit publiek binnen te rijven, werd het werk verdeeld tussen het secretariaat van de Raad van Vlaanderen, de gevolmachtigden binnen hun administratieve bevoegdheden, en een nieuw opgerichte, autonome administratie onder leiding van de “Gevolmachtigde voor Nationaal Verweer” August Borms.

In de loop van 1918 kon het activisme rekenen op vele honderden betaalde krachten in de geledingen van de Raad van Vlaanderen, het netwerk van de propaganda, Nationaal Verweer en de geïnfiltrerde administratie. Tegelijkertijd probeerden veel van deze mensen hun nut te bewijzen met het opzetten van activistische verenigingen. Daarnaast waren duizenden Vlamingen bereid, omwille van een gewenst voordeel, als vragende partij een stap te zetten naar het activisme. Vanaf dat ogenblik werd er over deze mensen in principe een dossier aangemaakt en werden ze beschouwd als ‘achterban’.

Het activisme werd dus door de bezetter ingezet als een staatsvormende beweging die zich profileerde in alle aspecten en facetten van de instellingen en van het middenveld zoals de parlementaire democratie die in België in de loop van de 19de eeuw had ontwikkeld.

Een vierde belangrijk archiefbestand wordt gevormd door wat is voortgekomen uit de activiteiten van de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid. Onder de vleugels van deze organisatie werd het archief uit de oorlogstijd verworven en gebruikt in de politieke strijd tegen de Vlaamse beweging. In dat kader werd het archief uit de oorlogstijd verrijkt met eigen notities en door toevoeging van documenten van andere archiefvormers. Daarnaast voegde secretaris-generaal Jacques Pirenne er archief aan toe dat door hemzelf in zijn diverse rollen als politiek agitator en advocaat werd gevormd. Ook van zijn vader, Henri Pirenne, erevoorzitter van de Nationalen Bond, werden er op die manier archiefstukken in dit bestand opgenomen. Dit gebeurde vermoedelijk mede onder druk van een hernieuwde Duitse dreiging, net voor de Tweede Wereldoorlog.

3. BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

De Raad van Vlaanderen en de administratie en de instellingen in haar marge, had de ambitie de motor te zijn van een Vlaamse staatsvorming, zij het dan als satellietstaat onder de hoede

en bescherming van de Duitse grootmacht. Zij was actief op alle terreinen die daartoe konden bijdragen. Zij creëerde daarvoor medestanders en probeerde tegenstanders uit te schakelen. Zij voerde propaganda, verzamelde inlichtingen, deed aan dienstbetoon, zorgde voor banen en voordelen, was tussenpersoon ten aanzien van de bezetter, enzovoort. Zij bereidde ook het uitvaardigen van nieuwe wet- en regelgeving voor als voorbereiding op de creatie van het autonome Vlaanderen.

De naoorlogse Nationalen Bond voor de Belgischen Eenheid ageerde als een politieke drukkingsgroep die probeerde afbreuk te doen aan de Vlaamse beweging. Daarvoor werd het archief van de Raad van Vlaanderen ingezet.

4. ORGANISATIE

De “Raad van Vlaanderen” profileerde zich als een proto-parlement, commissies inbegrepen. De ondertussen in de administratie benoemde activisten waren meestal tegelijkertijd ook actief in de propaganda of in een commissie.

Daarnaast waren er semi-autonome administraties in de vorm van: Het Persbureau. Het Propagandabureau met hiërarchisch georganiseerde buitendiensten en inlichtingenagenten, de zogenaamde “vertrouwensmannen” en “briefwisselaars”, tot op gemeentelijk niveau. De administratie van Nationaal Verweer die zich op dienstbetoon, op inlichtingengaring en op het organiseren van een repressieapparaat toelagde.

In de marge van de Raad, vaak in een gemeentelijke of regionale context, werden gouwraden en verenigingen opgericht die als mantelorganisaties functioneerden. Zij moesten de propaganda omkaderen en bestendigen en een machtsbasis bieden aan leden van de Raad van Vlaanderen en het personeel van het propagandabureau.

B. ARCHIEF

1. GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEF

Dit archiefbestand heeft een bijzonder turbulente geschiedenis achter de rug.

a. De vormingsfase tijdens de Eerste Wereldoorlog

Het grootste deel van deze archieven werd oorspronkelijk bewaard in de gebouwen die door de bezetter aan de Raad van Vlaanderen waren toegewezen, voornamelijk gelegen in de Belliard- en de Wetstraat in Brussel. Daarbij was er opmerkelijk veel zorg voor het archief. Op de vergadering van het bestuur van de Raad van Vlaanderen van 12 maart 1917 werd als punt 4 genotuleerd dat het secretariaat als opdracht kreeg: “Alle gewichtige stukken, verslagen, brieven, oorkonden enz. in een brandkast op te sluiten.” Dit belette niet dat, al naargelang de werking van de Raad als proto-parlementair lichaam zich uitbreidde en het aantal commissies met semi-autonome archiefvorming toenam, er problemen optraden. Archief betekende immers ook ‘macht’ in de letterlijke betekenis van het woord. Op de bestuursvergadering van 28 maart 1917 werd genotuleerd dat Jan Eggen – die in meerdere commissies actief was als secretaris – niet bereid was tot overdracht van archiefstukken aan het secretariaat van de Raad. Die problemen bleven aanhouden, zelfs nadat hij uit alle commissies werd verwijderd.

De commissies werden geacht er voor te zorgen dat hun verslagen werden neergelegd in het archief van de Raad zelf. Mede omdat de diverse commissies tevens een bediende als secretaris kregen toegewezen, was er echter ook archiefvorming binnen de commissies. Te meer omdat de commissie zelf briefwisseling voerde en er rapporten en voorstellen werden ingediend, ook door externen. Bovendien telde elke commissie meerdere leden die ook als

ambtenaar actief waren, waardoor er vermenging optrad met archiefvorming zoals die in een administratieve context plaatsgrijpt.

De activistische beweging groeide zolang de bezetter bereid was er Belgisch belastinggeld in te investeren en zolang de Duitse militaire prestaties de activisten vertrouwen inboezemden. De situatie op het slagveld kantelde echter in de loop van augustus 1918 in het voordeel van de geallieerden. De diplomatieke waarde van de beweging smolt nu als sneeuw voor de zon. Als gevolg daarvan werd de subsidiekraan deels dichtgedraaid. Erger nog vanuit het oogpunt van Berlijn: het activisme dreigde te veranderen in een nadeel voor Duitsland. Dat werd algemeen ingezien toen in oktober 1918 duidelijk werd dat de bezetter de geallieerde offensieven niet meer kon afblokken. Dat betekende dat de bezettingsmacht het land integraal zou moeten prijsgeven. De Belgische regering in Le Havre en koning Albert I maakten zich op terug te keren naar Brussel om er de macht weer in handen te nemen. Voor de activisten dreigden gevangenis, ontslagen, sociale uitsluiting, enzovoort. Dat schiep een nieuwe situatie. Op de Bureauvergadering van 8 oktober 1918 werd voor het eerst openlijk uitgesproken dat de Duitsers het land wel eens zouden kunnen ontruimen vooraleer er een echt vredesverdrag was gesloten. Met andere woorden: de Duitsers waren zo verzwakt dat ze niet meer in staat waren om de geallieerden voorwaarden op te leggen inzake het Belgische grondgebied in ruil voor een staakt-het-vuren. Ze konden de activisten dus niet meer in bescherming nemen. Niet elke activist geloofde echter dat de Duitsers beslissingen zouden nemen zonder hun activistische medewerkers op Vlaamse bodem te consulteren, of minstens tijdig te verwittigen. Zoiets zou bovendien leiden tot een volkomen verlies van de zo gewenste invloed over het Belgische grondgebied; een van de voornaamste oorlogsdoelen van Berlijn. Er werd beslist zo snel mogelijk contact op te nemen met de bezetter om te weten wat de plannen waren.

Op de bureauvergadering van 10 oktober werd al ernstig nagedacht over het nemen van veiligheidsmaatregelen met het oog op een mogelijke ineenstorting van het Duitse westelijke front. Onder meer werd genotuleerd: "Aan het Bureau zou de last opgedragen worden over het archief te waken." Secretaris Jozef Van den Broeck achtte het in ieder geval wenselijk een exemplaar van de verslagen der Algemene Vergaderingen naar Nederlands grondgebied over te brengen. Kwester Lodewijk Masfranckx stelde op deze bijeenkomst voor om - als de bezetter het goed vond - het financieel archief van de Raad grotendeels te vernietigen. Twee raadsleden zouden eerst de papieren uitselecteren ter voorbereiding van een dergelijke vernietiging. Hij beloofde persoonlijk de Duitse ambtenaar en toezichthouder op het activisme, Robert-Paul Oszwald aan te spreken over dat voornemen.

Op de vergadering van 12 oktober was Oszwald - historicus van opleiding en archivaris van beroep - persoonlijk aanwezig. Hij verklaarde dat de bezettende overheid "alle voorzorgsmaatregelen treffen wil opdat dit archief niet in vreemde handen zoude vallen. Het zou naar Duitsland gevoerd worden, vergezeld van een paar Vlamingen dewelke het aldaar zouden blijven bewaken; een dubbele lijst van de verzonden stukken zou opgemaakt worden; de Duitse Verwaltung zal den Raad een ontvangstbewijs ter hand stellen. Het is wel begrepen dat het archief het eigendom van den Raad blijft, verklaart Dr. Oszwald". Op de vraag om van bepaalde stukken ook een exemplaar naar Nederland te willen brengen, antwoordde hij "dat het overbrengen ervan met zekere moeilijkheden zou gepaard gaan en misschien wel gevaar opleveren zou." Daar had Oszwald dus duidelijk niet veel vertrouwen in. Het Bureau besloot het financieel archief in zijn geheel te bewaren en weg te laten brengen in plaats van het gedeeltelijk te vernietigen zoals eerst was beslist. Oszwald liet doorschemeren dat hij komende woensdag al naar Duitsland zou kunnen reizen. Zowel het archief van de Duitse Verwaltung als dat van de Raad kan dan meegevoerd worden. Voorzitter Willem De Vreese

dankte de Verwaltung voor het nemen van die veiligheidsmaatregelen en het bestuur besloot deze beslissing aan de Raad mede te delen. Het feit dat het archief in veiligheid zou worden gebracht op Duitse bodem werd bij vele activisten met een zucht van opluchting onthaald.

Van den Broeck vroeg Oszwald nog wie in de toekomst archiefstukken zou kunnen opeisen “in geval wij het nodig hadden”. Blijkbaar kwam daarop geen duidelijk antwoord van de Duitser. Het was nochtans de bedoeling dat het activisme bleef voortleven en dat de verdere agitatie geleid zou worden door de mensen van het Bureau. Nadat Oszwald de deur achter zich dicht had gedaan, ontspon daarover een discussie. Willem De Vreese zei dat hij er bij de Verwaltung op had aangedrongen dat zij “een lijst in dubbel, van de weggaande stukken opgemaakt, en een kwijtschrift door de Verwaltung afgeleverd worden, daar het hem niet duidelijk voorkwam dat het archief anderszins onze eigendom bleef.” Het vertrouwen in de Duitse overheid was - zo te zien - niet optimaal. Masfranckx meende dat het archief eerder “eigendom van personen” moest worden en niet van de Raad als zodanig. En dan meerbepaald van personen die aangeduid zouden worden om er de beschikking over te hebben naar noodzaak en behoefte van de verdere agitatie tegen België. In de ogen van De Vreese moesten dat alleszins leden van het Bureau zijn zoals voorzitter, ondervoorzitters en secretarissen, en eveneens de kwestor.

Van den Broeck merkte meteen op dat ook het archief van de “afdelingen dient verwijderd te worden”. Dus ook de dossiers die door de commissies werden opgemaakt. In die zin werd tevens gedacht aan het archief van het propagandabureel. Heel de organisatiestructuur van de activistische beweging werd gecontacteerd met de dringende boodschap geen archief in ‘Belgische’ handen te laten vallen. Al wat belangrijk was, moest naar Brussel overgebracht worden om het te doen aansluiten bij het archief van de Raad in al zijn geledingen. Ook de archieven van de semi-autonome instellingen van het activisme zoals Propagandabureel, Persbureau en Nationaal Verweer werden ondertussen ingepakt en klaargemaakt voor transport naar Duitsland.

Uiteindelijk werd ervoor gekozen de berg archief door het Duitse leger naar Leipzig te laten voeren. Dat was diep in Duitsland en dus ver van het Rijnland waar de geallieerde troepen zonder twijfel in zouden doordringen. In Leipzig kon het aan de universiteit bij prof. Seeliger en onder toezicht van een activist bewaard worden. Bovendien was Oszwald persoonlijk aan deze universiteit verbonden. Op 15 oktober werd door de Commissie van Zaakgelastigden, opvolger van de Commissie der Gevolmachtigden, beslist dat de lector geschiedenis van de door de bezetter vernederlandste universiteit in Gent en medewerker van het Belgische Rijksarchief Albert Vlaminck het archief op zijn reis naar Leipzig zou begeleiden.

b. Na de wapenstilstand

Het was de bedoeling dat de verhuis naar Duitsland van dit archief de opsporing en vervolging van de activisten door de Belgische justitie zou bemoeilijken. Het bevatte immers een schat aan informatie over het activistische netwerk, maar ook over de tegenstanders. Het archief bleef daardoor bruikbaar voor de agitatie in de toekomst. Het was de bedoeling de afbraak van de Belgische eenheidsstaat verder te zetten door de Vlaams-nationalistische agitatie te onderhouden en te blijven interveniëren in het politieke leven in België. Het politieke doel bleef immers ook in de komende vreedstijd geldig: het verzwakken van de Belgische staat.

Met dat doel voor ogen werden de kopstukken van het activisme door de Duitsers naar Nederland gestuurd waar ze op neutrale bodem een zogenaamd “Vlaamsch Comité” vormden. Dit Comité zorgde voor pamfletten en tijdschriften waarmee het de vroegere activistische achterban aan zich probeerde te binden en nieuwe achterban te creëren door in te spelen op de

ontevredenheid over de tweederangsrol die het Nederlands in België nog altijd werd toebedeeld door de francofonen. Het Comité probeerde ook invloed uit te oefenen op de Nederlandse regering en publieke opinie en op de vredesbesprekingen in Versailles.

De politieke en militaire desintegratie van Duitsland was echter veel diepgaander dan de Duitse legerleiding in oktober 1918 had kunnen en durven voorzien. Dit verzwakte na 11 november 1918 de Duitse ruggensteun achter het activisme. Die steun viel zelfs bijna geheel weg. Bovendien zorgde de muntontwaarding van de Reichsmark ervoor dat de waarde van de beschikbare fondsen in activistische handen wegsmolt als sneeuw voor de zon. Het onmachtige Duitsland werd bovendien op de vredesbesprekingen bedreigd met een zeer zwaar wegende claim wat herstelbetalingen voor de oorlogsschade betrof. Om de geallieerden - en België in het bijzonder - niet tegen zich in het harnas te jagen, liet de regering van de Duitse Weimar-republiek de activisten vallen.

Dat betekende dat de activistische agitatie drastisch werd teruggeschroefd. Het betekende ook dat vele activisten persoonlijk bijzonder kwetsbaar werden omdat er geen geldmiddelen meer voorhanden waren en ze dus geen inkomen meer hadden. Velen van hen konden slechts moeizaam een degelijke baan veroveren op Nederlandse of Duitse bodem. Het activistische netwerk werd niet meer onderhouden en financieel gesmeerd zoals was voorzien en het brokkelde af. Slechts een minderheid van de gevluchte activisten kon en wilde zich nog inzetten in de agitatie tegen België.

c. Na het verdrag van Versailles

Ondertussen waren in België de processen tegen de activisten die waren opgepakt, begonnen. Daarbij werd door Justitie uiteraard archief ingezet dat in beslag was genomen. Het assisenproces tegen Adelfons Henderickx ging door in te Antwerpen in november 1919. Hij was een gewezen gevolmachtigde van Justitie en voor de oorlog was hij Kamerlid. Hij was dus een vrij belangrijk figuur, ook al had hij zich als activist verhoudingsgewijs op de achtergrond gehouden. Het proces werd in een brochure gegoten en verkocht. Tijdens het proces viel te horen dat er onder meer bij de Antwerpse activist Maarten Rudelsheim nogal wat documenten werden gevonden. Bilaut, onderzoeksrechter te Brussel, vertelde er dat in het huis in Brussel waar August Borms zich had verborgen en in diens persoonlijke woning eveneens heel wat archief werd in beslag genomen, onder meer met betrekking tot de Raad van Vlaanderen. Bilaut verklaarde er tevens dat het eigenlijke archief van de Raad van Vlaanderen was verdwenen en waarschijnlijk naar Nederland of Duitsland gevoerd.¹

Bilaut had gelijk. Het archief op Duitse bodem werd zelfs nog aangesproken en het ligt voor de hand dat bij die gelegenheid documenten en dossiers werden gelicht en naar Nederland gevoerd. Jan-Matthijs Brans was de man die vanuit zijn verblijfplaats in het kuuroord Bad Salzuflen de activisten op Duitse bodem probeerde te groeperen en te sturen. Hij trad tevens op als verbindingsman met de Duitse autoriteiten en met de geestesgenoten in Nederland.

Op 22 augustus 1919 schreef hij Cyriel Rousseu, eveneens een gewezen vooraanstaand medewerker van August Borms, dat hij van plan was met gefotografeerde archiefstukken voor de dag komen. Anderzijds was het opletten geblazen. Brans was ervan overtuigd dat zijn briefwisseling geopend werd, vermoedelijk door agenten in dienst van België. Hij was dus daarom doelbewust vaag in zijn brieven. Hij kreeg uit B.(Berlijn?) een "streng vertrauliche" brief van de heer "As" (waarschijnlijk consul Asmis) met daarin de waarschuwing dat een zekere Ebeling, tijdens de bezetting actief als vertaler in het gevangenenkamp van Mechelen,

---

¹ Letterenhuis Antwerpen, Brochure *Akte van beschuldiging, ondervraging, getuigenverhoor, requisitorium en pleidooien. Hof van Assisen van Antwerpen, 10, 11, 12, 13, en 14 november 1919*. Te vinden in dossiers Henderickx Adelfons, Documenten H 504. Het exemplaar draagt het 'ex libris' van Vital Haesaert.

waarschijnlijk in Belgische dienst was getreden. Zijn opdracht was het observeren van de activisten. Twee Belgische agenten, Geeroms en Van Herweghe, zouden hem daarbij helpen. Asmis vroeg dat Brans de andere activisten zou waarschuwen voor dit gevaar. Dat zou onder meer moeten gebeuren met de hulp van “Van E.” (de Nederlander Van Es?) die de vrienden in Nederland kon verwittigen op onopvallende wijze. Ook de geestverwanten van ‘Het Vlaamsche Front’ in Vlaanderen werden getipt.²

In diezelfde periode ontving Brans het bericht dat Jozué De Decker, vooraanstaand activist en op dat ogenblik leidsman van de restanten van de beweging in Nederland, het archief in Leipzig wilde bezoeken om er stukken uit te vissen die de activistische zaak konden bevorderen in de propaganda en in de rechtszaken die in België lopende waren. Een zekere “J.B.” (vermoedelijk Jan Borms, halfbroer van August) zou hem daarbij helpen.³ Op 1 september 1919 liet Brans zijn vriend Rousseu weten dat de reis naar het archief in Leipzig zeer geslaagd was. Hij en "Jan B." vonden er zeer geschikte stukken. Archivaris Oswald was zeer vriendelijk en welwillend geweest. Ook Vlaemynck was er en had hen flink geholpen.

Vast staat dat er nadien belangrijke wijzigingen zijn gebeurd wat de omkadering van de archiefbewaarplaats in Leipzig betreft. Oswald en Vlaemynck verdwenen uit de stad. Oswald werd tot *Oberreichsarchivrat* in Potsdam benoemd. Een gewezen medewerker van August Borms en leidende figuur in de administratie van Nationaal Verweer, George Roose, werd nu verantwoordelijk voor het archief in Leipzig. Roose was een onderwijzer van opleiding en had literaire ambities getoond. In de administratie van Nationaal Verweer had hij zich vooral uitgesloofd om een activistische politiemacht op de been te krijgen. Hij stond in Leipzig echter al snel alleen. Roose vereenzaamde, verpauperde, kende familiale problemen, en werd moedeloos. Dat maakte hem kwetsbaar. Daardoor was het archief minder veilig dan de activistische leidsmannen veronderstelden.

d. Verwerving door Belgische nationalisten

Feit is dat er aanwijzingen zijn dat Roose, via tussenpersonen, probeerde het archief aan Belgische patriotten te verkopen. De eerste keer was dat - volgens getuigenis van Armand Wullus - in het begin van 1921. Toen brak een wantrouwige Wullus het contact echter af. De vraagprijs was ook bijzonder hoog. Wullus was niet de eerste de beste. Hij was er na de oorlog al in geslaagd om, gebruik makend van de chaos in het toenmalige Duitsland, om archief van de Duitse generale staf te stelen in het Reichsarchiv te Potsdam. Daarmee hoopte hij in de lente van 1927 te kunnen aantonen dat België militair inderdaad een neutrale houding had aangenomen en dat de Duitse legerleiding zich daarvan zeer goed bewust was.⁴ Enkele jaren later bleek er meer mogelijk. Na langdurige onderhandelingen over de vraagprijs werd het archief overgeleverd in januari 1925. De “Akte” tot verwerving van het archief werd getekend op 25 januari 1925. Dit alles geschiedde in het grootste geheim.

Nogmaals een paar jaar later werd plots in de Belgische pers uitgebazuind dat het archief was verworven en dat er bronnenpublicaties zouden verschijnen. Achter de schermen was er dus een en ander gebeurd. De organisatie die de bronnenpublicaties op zich had genomen, stelde zich aan het Belgische publiek voor als de *Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid* of in het Frans de *Ligue nationale*. De organisatie beweerde dat ze er in was geslaagd om het archief van de Raad van Vlaanderen in Duitsland op te sporen en het naar Belgisch grondgebied terug te halen. Dat zou zijn gebeurd in 1925. Deze organisatie was een uitvloeisel van het francofone verzet tegen het vernederlandsingsproces van de Gentse rijksuniversiteit dat in

² Letterenhuis Antwerpen, briefwisseling J.M. Brans, B 826.

³ Letterenhuis Antwerpen, briefwisseling J.M. Brans, B 826, Brans aan Rousseu, 25 augustus 1919.

⁴ ARA-AGR, Archief Charles de Broqueville, nr. 185, brief van Wullus aan de Broqueville, 13 maart 1927.

1923 was herbegonnen met de zongenaamde Nolf-wet. Nadien breidde deze kring zijn werking uit over heel Vlaanderen en verdedigde krachtig een tweetalig Vlaanderen waar aan het Frans geen strobreed in de weg mocht worden gelegd. Haar voornaamste tegenstanders waren de Vlaams-nationalisten. Het verwerven van het archief van de Raad van Vlaanderen kon haar een formidabel wapen in handen spelen om de Vlaamse beweging te compromitteren in de ogen van het brede publiek.

Rond die verwervingsoperatie werd doelbewust nogal wat mist gespoten. Daarvoor werd dankbaar gebruik gemaakt van de staat van burgeroorlog die de eerste jaren van de Weimar-republiek bezwaarde. In de publicaties van de Nationalen Bond werd het voorgesteld alsof de behoeders tijdens de Kapp-staatsgreep vonden dat het archief best werd overgebracht naar een militaire kazerne. Voor de zekerheid werd er een gewapende wacht ingezet. De vrachtwagen kwam echter in een vuurgevecht terecht en de militair die het begeleidde, werd gedood. De chauffeur van de vrachtwagen sloeg daarna in paniek. Hij deponeerde het archief ergens op een onbestemde plaats en nam de benen. Het archief werd daarna opgespoord door patriottische Belgen en door hen verworven. Tot zover het erg summiere verhaal.⁵

Over de speurtocht bleef de Nationalen Bond doelbewust erg vaag. Wel wilde ze kwijt dat de Leuvense germanist, oorlogsvrijwilliger en gewezen krijgsgevangene Armand Wullus daar een belangrijke rol in speelde. De man had eerder al onder de schrijversnaam Wullus-Rudiger met enkele publicaties aangetoond dat hij in staat was om archief uit het kamp van het activisme en de Duitse bezetter op te sporen en daarover te publiceren.⁶ Zijn publicaties waren zeer compromitterend voor het Vlaams-nationalisme dat na de oorlog de verdediging van het activisme op zich nam. Hij slaagde er op overtuigende wijze in verbanden te leggen tussen het activisme, de Duitsers en de frontbeweging. Begin maart 1923 leidde dat tot een proces tegen de oud-strijder Adiel Debeuckelaere, de hoofdman van de frontbeweging en voor de oorlog een bekend Vlaams studentenleider. Daarin werden onder meer Duitse archiefstukken ingezet zoals rapporten van ondervragingen door de Duitse inlichtingenofficier Staehle. Rudiger had die verworven en gepubliceerd.

Met die publicaties zette hij kwaad bloed omdat dit negatief afstraalde op heel de Vlaamse beweging, hetgeen ook de bedoeling was. De Vlaamsgezinden vonden echter dat zij een legitieme strijd streden. De katholiek-flamingantische krant *De Standaard*, merkte in haar editie van 7 april 1923 op dat op de legerbegroting was ingeschreven dat de twee boeken van Rudiger in de bibliotheken van de kazernes werd opgenomen. Van *Trahison activiste* en van *Flamenpolitik* werden telkens 33 exemplaren aangekocht. De krant noemde Rudiger “de grote belager van de Vlamingen” en vond dat zijn publicaties vooral moesten dienen om de Vlaamse frontsoldaten verdacht te maken.

Het archief van de Raad van Vlaanderen was uiteraard de kers op de taart voor een gedreven snuffelaar als Wullus. Alle geheimen van het activisme kwamen dan open en bloot op straat te liggen. De Nationalen Bond bracht het nodige geld bijeen, het archief werd gekocht en voor transport werd gezorgd. Zo werd het overgebracht naar Belgische bodem zonder dat de Duitse autoriteiten er erg in hadden.

Het doel was in eerste instantie hieruit documenten te lichten en die te publiceren. Daarmee kon immers aangetoond worden dat het activisme en het na de oorlog verder levende anti-Belgisch gezinde Vlaams-nationalisme hun agitatie kaderde in de Duitse veroveringsplannen. Met dien verstande dat machtige kringen in Duitsland die veroveringsplannen nog altijd niet

---

⁵ Zie de inleiding in *Bewijsstukken voor de geschiedenis van den oorlog in België. Het Archief van den Raad van Vlaanderen. Uitgegeven door den Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid*, Brussel, 1929.

⁶ Onder meer met het boek *Un livre noir de la Trahison activiste*, in 1920, en het boek *Flamenpolitik. Suprême espoir allemand de domination en Belgique*, in 1921.

opgegeven hadden. De nederlaag van 1918 was niet verteerd en deze kringen zaten slechts te wachten op het veroveren van de politieke macht in Berlijn waarna ze konden herbewapenen en aansturen op een revancheoorlog. De publicatie van compromitterende stukken uit het archief zou de Vlaamse bondgenoten van deze Duitse revanchisten politiek krachteloos maken, zo werd gehoopt. Bovendien kon dit de hele Vlaamse beweging compromitteren en daardoor terugdringen. Daardoor zou de druk op de francofone dominantie in Vlaanderen afzwakken. Dat was het doel van de Nationalen Bond.

Om de uitgave te patroneren werd door de Uitvoerende Commissie van het bestuur van de Nationalen Bond een zogenaamd “Uitgevingscomiteit” samengesteld. Het eigenlijke werk werd toevertrouwd aan het Secretariaat met als belangrijkste figuur Jacques Pirenne. Dat secretariaat werd bijgestaan door Armand Wullus, de man achter het pseudoniem Rudiger, leraar aan het atheneum te Brussel. Wullus was op dat ogenblik inzake het activisme zonder twijfel de meest beslagen onderzoeker. Hij was afkomstig van Leuven, was germanist, kende Nederlands en Duits. En hij had met het activisme persoonlijk kennis gemaakt ten tijde van zijn gedwongen verblijf in Duitse kampen als krijgsgevangen genomen Belgisch soldaat.

In de inleiding bij de uitgave werd gesteld dat het al van in het begin de bedoeling was het archief, na het onderzoek met het oog op uitgave, te schenken aan de *Commission des Archives de la Guerre*. Die commissie, met zetel in Schaarbeek, was al van in de nadagen van de oorlog druk bezig met het verzamelen van alle documentatie – archieven, drukwerken, affiches, enz. – uit de oorlogstijd. Het boegbeeld van deze commissie was de Gentse universiteitsprofessor en befaamd historicus Henri Pirenne. Hij was lid van het *Uitgevingscomiteit* dat door de Nationalen Bond was op touw gezet. Zijn zoon Jacques Pirenne was secretaris-generaal van deze Bond.

Er rolde inderdaad op 20 september 1928 een monumentale bronnenuitgave van naar het Frans vertaalde documenten van de persen onder de titel: *Les Archives du Conseil de Flandre*. Een jaar later volgde een veel dunnere in het Nederlands. De gegevens werden daarnaast verwerkt in kleinere historische publicaties, bestemd voor een groot publiek. Toch slaagde de Nationalen Bond er niet in om het Vlaams-nationalisme daarmee een vernietigende slag toe te brengen. De weerstand van de francofonie tegen de toepassing en de verdere uitbreiding van de taalwetgeving, maakte in Vlaanderen een heel negatieve indruk. Het werd geïnterpreteerd alsof het Nederlands een gelijkberechtiging werd misgund. De publicaties over het activisme werden gezien als een element in een breed scala van aanvallen op de Vlaamse beweging en op het Nederlands. Het gevolg daarvan was dat de publicaties van de Nationalen Bond in brede kring in Vlaanderen werden afgedaan als leugenachtige propaganda. Dat Wullus bovendien formeel ‘hoogleraar’ werd aan de “*École des Hautes Études*” te Gent versterkte dit. Die zogenaamde ‘hogeschool’ was immers opgezet om de vernederlandsing van de Gentse Rijksuniversiteit te fnuiken.

Bovendien werd er geen klare wijn geschonken over wat het archief van de Raad van Vlaanderen nog allemaal bevatte en bleef het angstvallig gesloten voor onderzoekers. De Franstalige en de Nederlandstalige bronnenuitgave waren bovendien volgens een heel ander plan opgevat. Ook dat schiep argwaan. Bovendien waren aan de uitgaven Duitse bewijsstukken toegevoegd die niet behoorden tot het oorspronkelijke archief van de Raad van Vlaanderen. Ook dat zorgde voor gebrek aan geloofwaardigheid. Er werd al evenmin klare wijn geschonken over de verwerving van het archief.

e. Meer gegevens komen boven water

Wullus deed pas na de Tweede Wereldoorlog meer details uit de doeken over de operatie tot verwerving van het archief. Er was inderdaad een en ander recht te zetten. De Kapp-

staatsgreep had er niets mee te maken. Eigenlijk was het ‘verdwijnen’ van het archief te situeren in het prille begin van 1925. Duitse tussenpersonen zorgden voor de overbrenging van Leipzig naar het grensgebied met België. Wullus had - op aanraden van de chef van de militaire veiligheidsdienst - vermeden om zich persoonlijk aan de andere kant van de Rijn te wagen. Daar had het geallieerde bezettingsleger immers geen macht en stond hij bloot aan arrestatie of moordpoging door de Duitsers. Een valstrik was niet ondenkbaar gelet op zijn eerdere publicaties. Hij stond dus klaar met vrachtwagens in de buurt van Aken, een veilige plaats dankzij Belgische bezettingstroepen. Van Aken ging de rit naar Herbesthal. Tijdens dat transport viel een grote kist met archief van de wagen in de gracht. De kist werd gerecupereerd maar was danig dooreen geschud. Op 24 januari arriveerde het archief in Brussel waar het dankzij de zorgen van de bankiersfamilie Errera werd opgeslagen. Het kwam terecht in een kluis van de Bank van Brussel. Het geheel woog 1800 kilo en was verpakt in 42 verpakkingseenheden waaronder zeven grote kisten.

Hoe was het zover gekomen? Alles was beginnen rollen toen de Belgische ambassade in Berlijn in juni 1924 een brief ontving met het aanbod de archieven aan te kopen. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Brussel liet blijken geen interesse te hebben. Daarna werd vanuit Duitsland een “belangrijk Belgisch industrieel” benaderd. Door deze niet genoemde vooraanstaande werd de Brusselse liberale politicus Paul-Emile Janson benaderd. Deze contacteerde op zijn beurt Armand Wullus. Uiteraard was er twijfel of het wel degelijk ging om de in 1918 door de Duitse bezettingsmacht weggevoerde archieven. Tijdens een onderhoud in Aken met de tussenpersoon(en) werden echter archiefstukken getoond die alle twijfels wegnamen. Wullus kon ze vergelijken met archiefstukken die hij tijdens vorige jaren al had verworven. Het aanbod was wel degelijk echt. Dan kwam het er op aan ervoor te zorgen dat het feitelijk over te dragen archief geen ‘gekuist’ archief zou zijn. Een bestand waaruit alle compromitterende stukken zouden geselecteerd en verwijderd zijn, was immers politiek onbruikbaar en dus waardeloos. Ook dat gevaar bleek onbestaande. Het ging wel degelijk om het integrale archief.

Wullus nam daarna contact met Jacques Pirenne. Vanaf dan kwam de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid in het spel. Deze Bond verzamelde de nodige geldmiddelen en werd op die manier eigenaar van het archief.

Volgens Wullus stond de Ligue “après quelques années” het archief af aan het Rijksarchief. Dat gebeurde “gracieusement, mais à certaines conditions”, om het in zijn woorden te zeggen. Wanneer was dat precies en wat behelsden die voorwaarden? Dat is op basis van zijn getuigenis helemaal niet duidelijk. Hij rept al evenmin over wat er tijdens de tweede Duitse bezetting vanaf 1940 gebeurde met het archief.

f. In Engeland tijdens de Tweede Wereldoorlog

In het Rijksarchief wist het wetenschappelijk personeel uiteraard dat een bestand onder de titel “Raad van Vlaanderen” in het magazijn was opgeslagen in het kader van de *Archives de la Guerre*. Maar hoe en wanneer dit gebeurde is onduidelijk. Rijksarchivaris Antoine Zoete probeerde in 1992 de verwervingsgeschiedenis te reconstrueren.⁷ Hij stootte op het feit dat in jaarverslagen, aanwinstenregisters, briefwisseling met de Commissie van het Oorlogsarchief, enz. niets was terug te vinden. Er was evenmin een afzonderlijk overdrachtsdossier te vinden. Hij moest terugvallen op zeer summiere en sporadische gegevens in de registers van

---

⁷ Nota aan de Heer Algemeen Rijksarchivaris. betreft: archief van de Raad van Vlaanderen (1915-1918), 16 januari 1992. Bewaard in de bibliotheek van het Algemeen Rijksarchief onder het nr. F4 1175. Een exemplaar is ook te vinden in het ‘centraal dossier’ betreffende het archiefbestand Raad van Vlaanderen.

inkomende en uitgaande briefwisseling zoals die werden bewaard in het secretariaatsarchief van het Rijksarchief.

Feit is dat de oorspronkelijke ontvangende instelling, de *Archives de la Guerre* in de loop der jaren 1930 werd beschouwd als de facto een onderdeel van het Rijksarchief. Ook al bleven archiefbestanden en bibliotheek opgeslagen in een pand op grondgebied van de gemeente Anderlecht. Er werd wel een rijksarchivaris naartoe gedetacheerd. De overdracht van het archief van de Raad van Vlaanderen door de Nationalen Bond werd in ieder geval beschouwd als een echte schenking. Dit woord werd uitdrukkelijk gebruikt. Zoete kon uitvissen dat pas op 6 november 1939 dit voorstel tot schenking door de toenmalige algemeen Rijksarchivaris werd aanvaard.

De Nationalen Bond heeft dus heel erg lang gewacht om haar belofte tot overdracht – uitgesproken in de inleiding van haar bronnenpublicaties - aan deze archiefinstelling te verwezenlijken. Die datum van 6 november 1939 springt daarbij meteen in het oog. Hij is volstrekt geen toeval. Op dat ogenblik was de Tweede Wereldoorlog al ettelijke weken bezig en was het duidelijk dat de Polen die als eersten door Duitsland werden aangevallen, de strijd hadden verloren. Dat betekende dat vanaf dan nazi-Duitsland al zijn strijdkrachten tegen de westelijke geallieerden zou kunnen inzetten. België liep dus heel groot gevaar vanaf de dag dat de Polen zich overgaven. Een invasie en een nieuwe Duitse bezetting op korte termijn waren volstrekt niet ondenkbaar.

In werkelijkheid stelde Algemeen Rijksarchivaris Joseph Cuvelier al op 16 juni 1933 - ten tijde van de machtsovername door de nationaal-socialisten - een document op met “instructions” voor de “Archives de la Guerre” voor het geval een oorlog dreigde uit te breken. Die waren van toepassing vanaf de aankondiging dat het leger op “versterkte vredesvoet” werd gebracht. Dat was dus nog voor een officiële mobilisatie en het kon dus gebeuren nog voor een oorlog immanent was. De archivaris die naar dit archief was gedetacheerd, moest dan beginnen met de verpakking van die bestanden en solitaire documenten die waren aangekruist in de “Tableau des fonds et documents d’archives conservés aux archives de la guerre” met de opmerking “à mettre en sécurité en cas de danger de guerre”. Die kisten moesten door de archivaris bij elkaar worden gezet in het bureau van de conservator. Daarna verwittigde hij meteen de Algemeen Rijksarchivaris en die zou er voor zorgen dat de kisten werden opgehaald.⁸

Dat de Algemeen Rijksarchivaris deze opdracht zeer ernstig nam, wordt aangetoond door het vierde punt dat hij eigenhandig op dit papier zette: Als deze archivaris en zijn medewerker niet aanwezig zouden zijn, was het de Algemeen Rijksarchivaris zelf die “veillera personnellement de l’exécution des paragraphes 1 et 2”. Deze zin werd met een dubbele lijn in het rood onderstreept om zijn belang extra te benadrukken. In ieder geval moest de gedetacheerde archivaris er over waken dat het bestandenoverzicht - het “tableau des archives” - werd bijgehouden en in geval van oorlog in veiligheid gebracht. Als hij een wijziging of toevoeging aanbracht, moest dat meteen ook gebeuren op het exemplaar dat in bezit was van de Algemeen Rijksarchivaris. Vreemd genoeg kwamen de archieven van de Raad van Vlaanderen en zijn naoorlogse bewerkers niet voor in deze lijst. Bij de nota “Instructions en cas de danger de guerre” was nochtans een rudimentaire inventaris gevoegd van onder meer het archief van de Raad van Vlaanderen, verdeeld over 25 “caisses” en daarnaast waren er nog “caisses” met een letteraanduiding van A tot Z.

Een week later, op 13 november vertrok er vanuit het Rijksarchief een brief naar de heer Lauwereys, directeur van de dienst die de overzetboten vanuit Oostende naar Groot-Brittannië

---

⁸ Archief van de commissie, nr. 167. ook voor volgende alinea.

beheerde. Hij werd verwittigd dat een vrachtwagen 78 kisten archief zou afleveren. Het staat vast – al werd het niet vermeld – dat het archief van de Raad van Vlaanderen in die zending was inbegrepen. Dat gebeurde in absolute geheimhouding. Rijksarchivaris Camille Tihon bracht met een brief op 4 februari 1947 luitenant-kolonel Vandaele, chef van de historische dienst van het Belgische leger, op de hoogte dat hij deze archieven: “que j’avais fait transporter en Angleterre au début de 1940”.⁹ Archivaris Etienne Sabbe begeleidde persoonlijk het transport van Brussel naar de haven van Oostende.

Dit transport gebeurde in coördinatie met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Na de oorlog werd gereconstrueerd dat de kisten, na de overtocht in 1940, werden overgedragen aan de zorgen van de Belgische ambassade in Londen. Ambassadeur baron Cartier de Marchienne zorgde er voor dat ze werden ondergebracht in wat vaagweg werd omschreven als “een kasteel in Lancashire”. Het valt te vrezen dat tijdens deze oorlog een deel van het archief te maken kreeg met ernstige vochtschade.

De bezorgdheid was terecht. Feit is dat het “Deutsche Heeresarchiv” een mobiele voorhoede had ingericht onder de naam “Aktensammelstelle West”. Die trok in het spoor van de oprukkende gevechtseenheden naar Brussel op zoek naar archieven van militair of politiek belang. Deze eenheid nam onder meer de archieven in Schaarbeek in beslag.¹⁰ Tenminste wat nog aanwezig was. Enkele bijzonder gevoelige archieven, zoals het archief van de Raad van Vlaanderen, waren immers ‘verdwenen’.

2. VERWERVING

Op 4 juni 1945 – amper één maand na de Duitse overgave - drong Algemeen Rijksarchivaris Camille Tihon aan bij de Minister van Onderwijs, voogdijminister van het Rijksarchief, dat hij zou zorgen voor de repatriëring van de archieven die vijf jaar eerder veiligheidshalve naar Britse bodem waren gestuurd. Daarop ontstond hierover briefwisseling met Buitenlandse Zaken en met de ambassade in Londen. Uiteindelijk was het weer Etienne Sabbe die werd ingezet en naar Londen werd gestuurd om de praktische modaliteiten van het transport te regelen.

Nadat het archief weer was ondergebracht in de magazijnen in Anderlecht, werd de geheimhouding gehandhaafd. Het archief van de Raad van Vlaanderen was volstrekt ontoegankelijk. Die geheimhouding is typerend. De overdracht in 1939, de reis naar Britse bodem en de terugkeer na de oorlog, werden bijvoorbeeld niet eens vermeld in de jaarverslagen van het Rijksarchief. Dit archief werd immers beschouwd als van zeer gevoelige aard. Hoe minder mensen wisten dat het Rijksarchief het bewaarde, hoe beter. Zo werd geoordeeld.

De archiefwet van 1955 bepaalde bovendien dat overheidsdocumenten gesloten bleven voor onderzoek tot ze honderd jaar oud waren. De keerzijde van de medaille was dat de Rijksarchivariissen zich niet geroepen voelden om aan dit bestand prioriteit te geven wat het toegankelijk maken betreft. Dit kon immers pas renderen vanaf 2018. En dan noch!

---

⁹ Zie brief van Tihon aan Vandaele, in facsimile afgedrukt in WULLUS-RUDIGER J., *En marge de la Politique belge 1914-1956*, p. 437.

¹⁰ *Bericht über Tätigkeit und Arbeitsziele der Militärverwaltung in Belgien auf dem Gebiete der Kultur*, 20 juni 1940. p. 7 van het rapport. Ondertekend door Franz Petri en Werner Reese, beiden Kriegsverwaltungsrat. Te vinden in BE-SOMA, in de kopieën van archieven bekend onder “OSOBY”. Nr. 1255/2/57, p. 167-181. Deze documenten zijn afkomstig uit Duits archief dat in 1945 als ‘Kriegsbeute’ naar de Sovjetunie werd gevoerd. Het gaat in dit geval om stukken uit het persoonlijk archief van de Duitse archivaris Robert-Paul Oswald, een van de vooraanstaande agenten van de Flamenpolitiek in België tijdens de Eerste Wereldoorlog..

III. INHOUD EN STRUCTUUR

A. INHOUD

Tijdens de herordening bleek het archief te bestaan uit de archivalische nalatenschap van een grote diversiteit aan archiefvormers. Het verdiende dus de omschrijving archiefconglomeraat. Bovendien waren er nogal wat afgedwaalde stukken. Die konden deels in verband gebracht worden met de archiefvormers die binnen dit conglomeraat functioneerden, deels ook niet. Het ging dan om stukken uit andere archieven die per ongeluk tijdens de verhuisoperaties in het bestand waren terechtgekomen. Dat was bijvoorbeeld zo voor correspondentie van de naoorlogse Commission d'Enquête sur la Violation des Règles du Droit des Gens. (1919-1921) die in P8 en in P25 werden aangetroffen. Deze documenten werden door Pierre-Alain Tallier eerder al uit dit bestand gehaald en geïntegreerd in het archief waar ze uit waren afgedwaald.

Bovendien weten we dat de naoorlogse bewerkers van de Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid Duitse en Vlaamse archiefstukken die ze elders hadden verworven, toevoegden aan het bestand als die stukken hen van pas kwamen.

B. UITGEVOERDE SELECTIES EN Vernietigingen

Er werden tijdens de inventarisatie enkel overtollige dubbels vernietigd. En dan in het bijzonder wanneer het ging om onvolledige of beschadigde stukken en enkel voor zover zij in meerdere exemplaren werden teruggevonden.

C. TOEKOMSTIGE AANGROEI

Er is geen toekomstige aangroei meer te verwachten. Tenzij er zich nog documenten in andere, zich in het Rijksarchief bevindende bestanden zouden bevinden. Dat is mogelijk vermits in onderhavig bestand ook dossiers en documenten werden aangetroffen van de Commissie voor Onderzoek naar Duitse Oorlogsmisdaden en andere archiefvormers. Dit is echter weinig onwaarschijnlijk, gelet op de ondertussen achter de rug zijnde bewerking van tal van bestanden.

D. ORDENING

Bij de inpakoperatie in oktober 1918 door de activisten, werd er geen rekening gehouden met een logische nummering. De dossiers met opschrift "N.V." van Nationaal Verweer bijvoorbeeld, zaten in de kisten met nummers van 1 tot en met 9 maar kist nr. 7 bevatte archief van het Propagandabureau en in de kisten 2, 5, 3, 1, 6, 9, 8 was er vermenging van Propaganda en Nationaal Verweer. Dit was vermoedelijk een gevolg van het feit dat deze organisaties in Brussel op hetzelfde adres gehuisvest waren. Ten behoeve van de Duitsers werd er genoteerd dat er één "Pakket" en twee "Kisten" "Ohne Nummer" waren.

Het is niet erg waarschijnlijk dat het archief in Leipzig deze rudimentaire ordening kon behouden. Het archief werd immers nog enkele keren aangesproken voor de agitatorische doeleinden van de activisten. Ook de reis naar Belgische bodem in 1925 gebeurde in penibele omstandigheden omwille van de geheimhouding en dat was niet erg bevorderlijk voor de ordening. Al weten we uit de getuigenissen dat het archief op dat ogenblik nog in kisten was ingepakt. Maar waren het dezelfde kisten? Vermoedelijk wel. In het archief werden immers sporadisch nog enkele oude opschriften uit 1918 ontdekt, opschriften die ooit op de kisten waren geplakt geweest.

Armand Wullus herklasseerde het archief op zeer ingrijpende wijze. Daardoor zijn veel oorspronkelijke omslagen voorzien van een ‘activistisch’ nummer en inhoudsaanduiding en tevens van een ‘belgicistisch’ nummer en inhoudsaanduiding. Gedeeltelijk werden de Franstalige etiketten over de activistische beschrijvingen en nummering geplakt. Tal van documenten werden door Wullus en zijn medewerkers uit hun oorspronkelijk verband gelicht en in nieuwe omslagen in een eigen klassement ingebracht. Zij dragen enkel een Franstalige omslag en zitten uitsluitend in een naoorlogse ordening ingepast. Van deze grootscheepse hernummeringsoperatie werden steekkaarten opgesteld. Die werden weergevonden in nr. D148. Steekkaartenbak met nummer A6 bevatte de concordantie tussen beide systemen. Deze herordening was echter relatief oppervlakkig en was niet bedoeld om het archief inzichtelijker te maken voor onderzoekers. Er werd immers gezocht naar documenten met een compromitterende inhoud. Geen van deze ordeningssystemen hield rekening met de archiefvormers, hun organisatorische structuur en de uitgeoefende bevoegdheden.

Erger was dat dit archief na de Tweede Wereldoorlog nog verscheidene verhuisoperaties moest ondergaan van het ene rijksarchiefgebouw naar het andere en intern van het ene magazijn naar het volgende. Die verhuisoperaties gebeurden niet met de nodige zorgvuldigheid. De verpakking van het archief in recuperatie-charterdozen en in portefeuilles was al evenmin een aanleiding om er enige ordening in te brengen. Wel werd op een bepaald ogenblik een nummering aangebracht met gele etiketten op het verpakkingsmateriaal. Het begon met de letter D (van “doos?”) gevolgd door een cijfer van 1 tot 148. Dat werd nog eens overgedaan met de letter P (van portefeuille of paquet?) gevolgd door een cijfer van 1 tot en met 55. Daarna volgden de registers die werden aangeduid met “REG” gevolgd door cijfers van 1 tot en met 37. Voor de staart van het bestand – een grote massa steekkaarten en kleinere invulformulieren – werden haast alle overige letters van het alfabet ingezet. Het spreekt vanzelf dat er op die manier niet de minste rekening werd gehouden met de archiefvormers en met de logische samenhang van het archief.

In deze recuperatieverpakking en met een totaal gebrek aan logische ordening werd het archief door Ada Deprez en Daniël Vanacker aangetroffen. Zij begonnen aan een summiere beschrijving van de inhoud op basis van de verpakkingseenheid. Daarna werd door de Algemeen Rijksarchivaris Ernest Persoons beslist om de archieven openbaar te maken en ze daarom te herverpakken in zuurvrije dozen. Charterdozen bevatten echter een grote kwantiteit papier. Hun inhoud werd daardoor verdeeld over twee hedendaagse archiefdozen waardoor de beschrijvingen in de “summiere inventaris” daarna in twee verschillende maar opeenvolgende dozen moesten worden gezocht. Nadien viel de beslissing de documenten te microfilmen. Dat had het voordeel dat de documenten nadien niet meer hoefden gemanipuleerd te worden door de lezers. Een deel ervan was immers in bijzonder slechte materiële staat. Maar door de inhoudelijke en structurele beperktheden van de toegang bleef het historisch onderzoek moeilijkheden ondervinden.

Het hele archiefbestand werd tijdens onderhavige inventarisering ontrafeld en voor zover mogelijk gereconstrueerd volgens de hedendaagse archivistische principes op basis van de aangetroffen archiefvormers. Voor de beschrijvingsdiepte werd gekozen voor het niveau ‘dossier’. Dit was het niveau dat ook richtinggevend was voor de eigentijdse toegangen uit de Eerste Wereldoorlog die werden aangetroffen. Het was doorgaans ook het niveau dat door bewerker/uitgever Armand Wullus werd gebruikt tijdens zijn ingrijpende herordening.

IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK

A. VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De raadpleging van dit archief is in principe onderworpen aan de bepalingen van de Archiefwet van 24 juni 1955 en haar latere wijzigingen en aanvullingen. In het bijzonder de wet van 6 mei 2009, die stelt dat inzage wordt verleend na dertig jaar. Het archiefbestand is dus openbaar. De Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer is in het geding ten aanzien van de verwerking van persoonlijke gegevens. De gebruiker krijgt een verklaring op erewoord te ondertekenen dat hij geen gegevens die de persoonlijke levenssfeer betreffen, zal publiceren.

B. VOORWAARDEN VOOR REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

C. TAAL EN SCHRIFT

De stukken zijn hoofdzakelijk in het Nederlands opgesteld. Maar er komen heel vaak stukken in het Duits voor omwille van de nauwe samenwerking met de Duitse bezettingsautoriteiten. Sporadisch duiken ook in het Frans gestelde archiefstukken op. Vaak als gevolg van het feit dat Wullus notities in het Frans toevoegde aan dossiers die door activisten waren gevormd. Soms zijn er ook Franstalige documenten van voor 1914 te vinden die door de activisten werden gebruikt als documentatie. De naoorlogse, antiflamingantische archiefvormers hun documenten zijn vrijwel allemaal in het Frans opgesteld .

D. FYSIEKE KENMERKEN EN TECHNISCHE VEREISTEN

Het archief bestaat uit papier maar er is ook een klein aantal fotonegatieven op glasplaat voorhanden.

E. TOEGANGEN

Voor het gehele archiefbestand bestaat slechts de “summiere inventaris” zoals samengesteld door prof. Ada Deprez en Daniël Vanacker. Voor bepaalde reeksen van dossiers en van briefwisseling kunnen de registers zoals destijds opgesteld door de betrokken dienst een bijkomende toegang vormen. Op het voorhanden zijn van dergelijke registers werd zo mogelijk de aandacht getrokken in de contextbeschrijving bij bepaalde onderdelen van het archief. De documenten kunnen aangevraagd worden volgens de procedures zoals gebruikelijk in de leeszaal van het algemeen Rijksarchief.

F. AANWIJZINGEN VOOR HET GEBRUIK

Het archief bevat een bijzonder grote diversiteit aan types van documenten en dossiers. Voor zoekwerk op onderwerp, persoon- of plaatsnamen is het aangewezen de digitale zoekfunctie te gebruiken.

V. VERWANT MATERIAAL

A. ORIGINELLEN EN KOPIEËN

Er werd in het recente verleden een kopie op microfilm gemaakt op basis van de orde zoals ze werd aangetroffen na het opstellen van de “summiere inventaris” door Ada Deprez en Daniël Vanacker. Met dien verstande dat er nadien werd overgegaan tot verpakking van de dossiers in hedendaagse, zuurvrije archiefdozen. Daarbij werden de meeste nummers van de “summiere inventaris” verdeeld over twee dozen met de aanduidingen .../A en .../B na het nummer.

B. DOCUMENTEN MET EEN VERWANTE INHOUD

Vermits de kopstukken van het activisme zichzelf goed hadden voorzien van archiefstukken op hun vlucht naar Nederland met het oog op hun gebruik in de verdere politieke strijd, zijn er na verloop van tijd heel wat dossiers terechtgekomen in het Archief- en Museum voor het Vlaams Cultuurleven of Letterenhuis in Antwerpen. De belangrijkste verzamelingen zijn afkomstig uit de nalatenschap van topactivisten zoals Jozué De Decker en Jules Spincemaille. Veel van deze documenten zijn verslagen van vergaderingen of rapporten van ontmoetingen die in meerdere exemplaren werden opgemaakt. Daardoor bevinden ze zich niet alleen in onderhavig archiefbestand in het Rijksarchief maar ook in persoonlijke archieven in het Letterenhuis. Er zijn echter in het Letterenhuis ook tal van unieke documenten en dossiers terechtgekomen.

Sowieso bevatten persoonlijke archieven van vooraanstaande activisten, documenten die een belangrijke aanvulling betekenen bij het Archief van de Raad van Vlaanderen. Dergelijke bestanden zijn te vinden in het ADVN in Antwerpen maar ook in het Liberaal Archief en het AMSAB te Gent.

Tijdens de oorlog kreeg L. Van der Essen de opdracht om informatie over het activisme te verzamelen. De archivalische nalatenschap kwam in het Algemeen Rijksarchief terecht en werd geïnventariseerd door Hans Vanden Bosch, *Inventaris van het archief van het Bureau voor Politieke Documentatie 1917-1918*, Inventaris 505, Brussel, 2011.

Belangrijk is tevens het “Archiefconglomeraat ‘Volksofbeuring Mechelen’ met daarin opgenomen fragmenten van verwante Verenigings- en Persoonsarchieven, bewaard in het Rijksarchief te Antwerpen”. Dit bestand werd onder deze titel geïnventariseerd door Lies Galle in 2007 in het kader van een eindverhandeling van de interuniversitaire opleiding archivistiek en hedendaags documentbeheer. Dit archiefbestand werd verzameld door de politie na de wapenstilstand van 11 november 1918. Ook in de andere gerechtelijke arrondissementen werden bij gewezen activisten archief in beslag genomen en opgenomen in de strafdossiers. Deze bundels werden opgeslagen in de archieven van parketten en rechtbanken. Ten tijde van de Duitse inval in mei 1940 greep er een grootscheepse vernietigingscampagne plaats. De strafdossiers van het Hof van Assisen van Brabant, die hieraan ontsnapten, bevinden zich in het Rijksarchief te Anderlecht.

C. PUBLICATIES

WULLUS-RUDIGER A., *Flamenpolitik. Suprême espoir allemand de domination en Belgique*, 1921.

Les archives du Conseil de Flandre (Raad van Vlaanderen) publiés par la Ligue national pour l'unité belge, Brussel, 1928.

Het archief van den Raad van Vlaanderen. Uitgegeven door den Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid, Brussel, 1929.

FAINGNAERT A.L., *Verraad of zelfverdediging, bijdragen tot de geschiedenis van de strijd voor de zelfstandigheid van Vlaanderen tijdens 14-18*, Kapellen, 1933.

BASSE M., *De Vlaamsche Beweging van 1905 tot 1930*, 2 dln., Gent, 1930.

WULLUS-RUDIGER J., *En marge de la politique belge: 1914-1956*, Brussel, 1957.

WILLEMSSEN A.W., *Het Vlaams-nationalisme. De geschiedenis van de jaren 1914-1940*, Antwerpen, 1969.

ELIAS H., *25 jaar Vlaamse Beweging, 1914-1939*, deel I, Antwerpen, 1969.

WILS L., *Flamenpolitik en aktivisme*, Leuven, 1974.

WENDE F., *Die Belgische Frage in der Deutschen Politik des Ersten Weltkrieges*, 1969.

BUNING L., *Het strijdbare leven van J.D. Domela Nieuwenhuis Nyegaard*, 1976.

HULPIAU R., *René De Clercq 1877-1932*, 1986.

DOLDERER W., *Deutscher Imperialismus und Belgischer Nationalitätenkonflikt (Kasseler Forschungen der Zeitgeschichte, nr. 7)*, Kassel, 1989.

DEPREZ A. en VANACKER D., *Het archief van de Raad van Vlaanderen. Summiere inventaris door Ada Deprez en Daniël Vanacker*. In: Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, 2-3, 1991, p. 150-195.

VANACKER D., *Het aktivistisch avontuur*, Gent, 1991.

WILS L., *De geschiedschrijving van het aktivisme*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, jg. 51 nr. 1, 1992, p. 65-83. Deze bijdrage geeft een kritische bespreking van de historiografische productie tot in 1991.

VANDEWEYER L., *Activisten op veroveringstocht in de administratie. Machtsverwerving in het Ministerie van Financiën tijdens de Eerste Wereldoorlog*. In: *Wetenschappelijke Tijdingen*, 1996, pp. 29-59.

VANDEWEYER L., *Kiezen tussen Kardinaal en Kaiser. Vlaamse katholieke activisten tijdens de Eerste Wereldoorlog*. In: *Trajecta*, 2/1996, pp. 134-155.

VANDEWEYER L., *Collaboreren en arbeiders deporteren! Dilemma's voor activisten en Duitsers tijdens de Eerste Wereldoorlog?* In: Brood en Rozen. Tijdschrift voor de Geschiedenis van de Sociale Bewegingen, december 1996, pp. 15-32.

VANDEWEYER L., *Een kleine stad in een 'Groote Oorlog'. De eerste wereldoorlog en het aktivisme te Tienen en omgeving*, Tienen, 2003.

YAMMINE Bruno, *Drang nacht Westen. De fundamente van de Duitse Flamenpolitik (1870-1914)*, Leuven, 2011.

Voor de historiografische productie vanaf 1992 is het tijdschrift *Wetenschappelijke Tijdingen* richtinggevend. Niet alleen omwille van de daarin verschenen artikelen over het aktivisme maar ook voor de boekbesprekingen en de signaleringen van elders verschenen artikelen over dit onderwerp.

VI. BESCHRIJVINGSBEHEER

De ordening en inventarisatie van dit archief maakte deel uit van de stageopdracht. Door de complexiteit van het archief en door tal van bijkomende opdrachten en de vragen vanuit het publiek nam dit echter veel meer tijd in beslag dan voorzien. Het manuscript van de inventaris werd voor validatie overhandigd in april 2012. Daarna volgde de verpakking waarna de laatste verbeteringen en toevoegingen werden aangebracht.

INVENTARIS

ARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN

De Raad van Vlaanderen stelde zich aan de bevolking voor als een proto-parlementair lichaam. Het meest in het oog springende was de zogenaamde ‘Algemene Vergadering’ die de politieke en juridische krijtlijnen moest uittekenen van de weg naar de bestuurlijke scheiding en naar de zelfstandigheid van Vlaanderen.

I. DE ALGEMENE VERGADERING

De Raad van Vlaanderen werd officieel gesticht op een zogenaamde “landdag” te Brussel op 4 februari 1917. Daarna begon een reeks van “Algemene Vergaderingen” van deze Raad. Zij bestond uit deelnemers aan de landdag, aangevuld met in de loop van 1917 gecoöpteerde leden.

Toch wenste deze vergadering zich voor te stellen als een groep mensen die ‘Vlaanderen’ vertegenwoordigde. Ze profileerde zich daarom uitdrukkelijk als een voorafspiegeling van een ‘Vlaams parlement’. Om dit geloofwaardig te maken werd het Belgische parlement als voorbeeld genomen wat organisatiestructuur en werkprocedures betrof. Dat betekende dat er werden aangeduid: een voorzitter, ondervoorzitters, secretarissen, een kwestor, enz. Samen vormden die een “bestuur” van de Raad. Daarbij kwam een “Secretariaat” dat zorgde voor de ondersteuning. De twee secretarissen werden immers bijgestaan door bedienden die een permanente administratie vormden. Er werden tevens ‘parlementaire’ commissies gevormd, permanente per ministerie, en tijdelijke als er zich een bijzonder probleem aandiende.

In zijn samenstelling van 1917 stond de algemene vergadering bekend als de zogenaamde “eerste” Raad van Vlaanderen. De leden daarvan hadden zichzelf aangeduid, op vraag van - of minstens na goedkeuring door - de bezetter. Een deel van hen stond op geheimhouding van hun lidmaatschap om op die manier onaangename repercussies vanwege hun omgeving te vermijden. Net voor de jaarwisseling van 1917-1918 besliste de Duitse bezetter dat deze Raad van Vlaanderen een grotere legitimiteit moest krijgen. Ze moest opnieuw samengesteld worden op basis van een “volksraadpleging” die haar een ogenschijnlijk democratisch karakter moest geven. Op het diplomatieke front kon deze tweede Raad dan worden voorgesteld als door het Vlaamse volk gesteund. Dat moest de bruikbaarheid van deze collaborerende beweging vergroten en de internationale legitimiteit van de Belgische regering in Le Havre verzwakken. Het ‘parlementaire’ karakter als volksvertegenwoordiging moest dus versterkt worden.

Deze zet was het gevolg van de Duitse militaire vooruitgang op het oostfront. Dat liet Berlijn toe om op het grondgebied van het vroegere Rusland nieuwe staten op te (laten) richten zoals Finland en Oekraïne. De vredesonderhandelingen met de nieuwe bolsjewistische regering zouden het leger toelaten om het westelijk front te versterken en daar tot de aanval over te gaan. Militaire vooruitgang zou ook op het diplomatieke front nieuwe perspectieven openen. Vandaar deze stap vooruit in het stimuleren van het activisme.

Die “volksraadpleging” werd in februari-maart 1918 georganiseerd en ze bestond uit het voorstellen van de kandidaten aan een uitgeselecteerde activistisch gezinde achterban die dan bij acclamatie de keuze mocht bevestigen. Het aantal voorgestelde kandidaten stond in verhouding tot het bevolkingscijfer in de provincies. Op basis daarvan werd de ‘tweede’ Raad van Vlaanderen samengesteld en herbegonnen de “Algemene Vergaderingen”. Dit gebeurde echter pas na verloop van tijd omdat de publieke tegenstand tijdens de volksraadpleging onverwacht groot was. Dit zorgde voor ontmoediging en de bezetter wachtte enkele maanden voor hij toestemming gaf de algemene vergaderingen weer samen te roepen.

Het gewenste profiel als ‘volksvertegenwoordiging’ en wetgevende vergadering, die bovendien controle moest uitoefenen op de Vlaamse administratie die door het toepassen van de bestuurlijke scheiding vorm kreeg, vereiste zeer gedetailleerde notulen van de algemene vergaderingen. Voor de opmaak van deze notulen werd een “snelschrijverdienst” ingericht, bemand met stenografen, en beschikte de Raad over een ploeg van typistes, behorende tot het secretariaat. De oorspronkelijke stenografische notities werden slechts gedeeltelijk teruggevonden. De uitgetypte moedertekst van de notulen bleek onvindbaar. Wel werden een groot aantal kopie’s op doorslagpapier aangetroffen. Er waren een vrij groot aantal kopie’s in omloop vermits voor elke commissie van de Raad notulen beschikbaar moesten zijn als werkinstrument. Op de bestuursvergadering van 18 oktober 1917 werd bovendien beslist dat in de toekomst elk lid van het bestuur een exemplaar moest ontvangen.

Op de vergadering van 4 april 1918, ten tijde van de ‘tweede’ Raad van Vlaanderen, besliste het “Bureau” – zoals het bestuur ondertussen heette - om tijdens elke vergadering van de Algemene Raad enkele exemplaren van de notulen van de vorige vergadering klaar te leggen in de vergaderzaal, ter beschikking van de leden. Daardoor nam het aantal in omloop zijnde reeksen flink toe. We vonden meer dan tien verschillende reeksen notulen verspreid doorheen het archief maar geen enkele was volledig. Ze waren vrijwel altijd op doorslagpapier, doorgaans zonder enige aanduiding van een eventueel bestuurslid of van de commissie die er gebruik van maakte.

Er werd uitdrukkelijk vermeden om de gewone Raadsleden een exemplaar te bezorgen om zo lekken naar de buitenwereld te voorkomen. Er bleef uiteraard niet aflatende druk vanwege deze leden omdat ze vonden dat ze individueel recht hadden op een exemplaar van de notulen. Op de Bureauvergadering van 16 april 1918 werd echter beslist de notulen van de Algemene Vergadering niet te laten drukken met het argument dat dit te duur was. Vandaar dat de notulen uitsluitend in de vorm van een getypte doorslag zijn terug te vinden

Op de Bureauvergaderingen van 2 en 14 mei 1918 werd beslist om de “Snelschijversdienst” te versterken met Hugo Van den Broeck die op dat ogenblik voor de persdienst werkte. Met zijn hulp zouden er dan twee types van notulen van de Algemene Vergadering opgemaakt worden. Eén gedetailleerde, haast woordelijk geformuleerde weergave van de besprekingen, vergelijkbaar met de “annalen” in het Belgische parlement. Deze uitgebreide teksten waren uitsluitend bestemd voor de leden van de Raad. Daarnaast zouden er “beknopte notulen” komen. Die waren bedoeld als wat uitgebreider dan de al bestaande, in omvang erg beperkte, mededelingen van het Persbureau. In deze afgeslankte versie mochten echter zeker geen namen van redenaars vermeld worden. Dit type van documenten werd echter niet gevonden in het bestand wat doet vermoeden dat dit plan niet werd uitgevoerd.

Op de Bureauvergadering van 28 mei 1918 valt volgend veelzeggend fragment aangaande de archiefvorming te lezen: “Van heel de reeks, van den oorsprong van den Raad af, bestaat slechts één volledig stel exemplaren. De secretaris heeft voorgeschreven dat er van elke notulen meerdere exemplaren zouden vervaardigd worden, zover de bestaande reeksen onvolledig zijn zouden.” Deze beslissing zal hebben geleid tot een zoveelste vermenigvuldiging van afschriften van notulen op flinterdun doorslagpapier.

Er werd tijdens de inventarisatie geprobeerd de versie te selecteren die de moedertekst het dichtst benaderde, bijvoorbeeld aan de hand van handtekeningen of aantekeningen van voorzitter en/of secretaris en op basis van verbeterde typfouten. Op die manier werd geprobeerd één volledige reeks samen te stellen met daaraan toegevoegd de destijds aan deze notulen gehechte (copies van) briefwisseling of rapporten die door de algemene vergadering moesten behandeld worden. Daar werden de uitnodigingsbrieven en agenda’s aan toegevoegd omwille van hun organische samenhang met de notulen. Dit selectiewerk leverde een stapel overvloedige doorslagen op van ongeveer 50 cm hoogte.

De reeks notulen eindigt eind september 1918. Op de Bureauvergaderingen van 3 en 8 oktober werd vastgesteld dat sommige notulen van de algemene vergadering nog niet waren afgewerkt, onder meer omdat bepaalde teksten aangaande de nieuwe onderwijswet die recent werd behandeld door de Algemene Vergadering, nog in bezit van Jozué De Decker waren. Het Bureau wilde dat er haast werd gezet achter de afwerking. Het feit dat stenograaf Van Calsteren onverwacht ontslag nam, dreigde dit voornemen te doorkruisen. Van hem werd geëist dat hij de teksten in verband met de onderwijsverordening nog zou afwerken. Het is niet duidelijk of dit werd uitgevoerd.

Op de Bureauvergadering van 10 oktober 1918 werd beslist maatregelen te treffen, gelet op de Duitse aftocht. Er werd daarbij ook aan het archief gedacht want in de notulen verscheen het volgende: “Aan het bureau zou de last opgedragen worden over het archief te waken”. Er werd onder meer beslist een volledige reeks van de notulen naar Nederland over te brengen omdat de agitatie tegen België na de wapenstilstand van daaruit ging verder gezet worden door een “Vlaamsch Comité” van activisten. Het valt te vermoeden dat hiervoor de kwalitatief beste want meest oorspronkelijke reeks werd gekozen. We mogen ook vermoeden dat topfiguren van de Raad hun persoonlijke exemplaren van de

notulen hebben meegenomen op de vlucht naar het buitenland. Vandaar dat enkel secundaire reeksen kopie's werden ingepakt en met de rest van het archief naar Duitsland werden overgebracht. De meesten daarvan waren op dat ogenblik waarschijnlijk al niet meer volledig.

A. ALGEMEEN

1. “Verslagen van den Breeden Raad: Stenograms der Algemeene Vergaderingen 17-11-17 tot 20-9-18. Ern. Dewint”, stenografische notities van de algemene vergaderingen.
1917-1918. 1 pak
2. Register met de handtekeningen van de aanwezige leden per zitting van de ‘eerste’ Raad vanaf 20 mei 1917 tot april 1918.
1917-1918. 1 deel
3. Register met de handtekeningen van de aanwezige leden per zitting van de ‘tweede’ Raad, vanaf 6 juni 1918.
1918. 1 deel
4. Register met de namen en adressen van de leden van de ‘tweede’ Raad en van de tewerkgestelde bedienden.
1918. 1 deel

B. ZITTINGEN VAN DE ‘EERSTE’ RAAD

De ‘annalen’ werden gegroepeerd per maand.

5. Notulen van de “Vlaamsche Nationale Landdag” te Brussel op 4 februari.
1917. 1 stuk
6. Notulen van de eerste zitting van 11 februari.
1917. 1 stuk
7. Notulen van de zitting van 25 maart.
1917 1 stuk
8. Notulen van de zittingen van 9, 15 en 22 april.
1917. 1 omslag
9. Notulen van de zittingen van 6 en 20 mei.
1917. 1 omslag
10. Notulen van de zittingen van 2 en 17 juni.
1917. 1 omslag
11. Notulen van de zittingen van 1, 7, 15, 29 en 30 juli.
1917. 1 omslag
12. Notulen van de zittingen van 1, 2, 3, 13, 14, 18, 27, 28 en 29 augustus.
1917. 1 omslag
Met aangehecht een kopie van brief van de propagandacommissie dd. 27 augustus.
13. Notulen van de zittingen van 10, 11, 17, 18, 24, 25 september.
1917. 1 omslag
Toelichting bij de redactie van de notulen van 17 november: met een hiaat op pagina 42-43 en dubbel gebruik van de pagina-aanduiding “p. 61”.

14.	Notulen van de zittingen van 2 (morgen- en namiddagzitting), 8, 9, 20, 27 oktober. 1917.	1 omslag
15.	Notulen van de zittingen van 10, 17, 24 november. 1917.	1 omslag
16.	Notulen van de zittingen van 1, 8, 15, 22 december. 1917.	1 omslag
17.	Notulen van de zittingen van 5, 12, 19 januari. 1918.	1 omslag
18.	Notulen van de zittingen van 9 en 28 maart. 1918.	1 omslag

C. ZITTINGEN VAN DE 'TWEEDE' RAAD

19.	Notulen van de zittingen van 6, 7, 13, 14, 20, 21, 27 en 28 juni. 1918.	1 pak
20.	Notulen van de zittingen van 4, 5, 25, 26 juli. 1918.	1 omslag
21.	Notulen van de zittingen van 16 (morgen- en namiddagzitting) augustus; 14, 19, 20 (morgen- en namiddagzitting), 26 en 27 september. De vergaderingen op 19 en 20 september waren officieuze want door de bezetter niet toegestane bijeenkomsten. Er werden wel notulen opgetekend. 1918.	1 omslag

II. HET BESTUUR VAN DE RAAD

De Raad kende - zoals elk parlement - een bestuursorgaan onder leiding van de voorzitter en een aantal ondersteunende diensten. Een van de hoofdtaken was de archiefzorg.

Het bestuursorgaan bestond in eerste instantie uit activisten die behoorden tot de inrichters van de landdag op 4 februari 1917. Het ging om mensen die door de verantwoordelijken voor de Flamenpolitiek van het bezettingsbestuur in bijzondere mate werden vertrouwd en vooruit geschoven als leiders. Deze kleine ploeg zette haar leidende rol na de landdag verder en werd tijdens de eerste weken "Dagelijks Bestuur" genoemd en nadien "Bestuur". Dit organisme werd dus permanent en de leden kregen een onderlinge taakverdeling. Het was in 1917 het voornaamste beslissingsorgaan en de draaischijf binnen het activisme, ook wat betreft de documentstromen en de archiefvorming.

Begin 1918 - na de creatie van de Commissie der Gevolmachtigden - werd deze archiefvormer gevoelig afgeslankt in ledental en bevoegdheden. De benaming "Bestuur" werd geschrapt en de benaming "Bureau" - soms ook vervlaamst tot "Bureel" - werd vanaf dan gebruikelijk. Het werk werd nu beperkt tot het organiseren en begeleiden van de activiteiten van de Algemene Vergadering en de daarbij horende commissies en al wat daar rechtstreeks uit voortvloeide.

Dit bestuursorgaan kan vergeleken worden met het college van kwestoren in het Belgische parlement. Het was verantwoordelijk voor de materiële en administratieve omkadering van de werkzaamheden en moest waken over de productie van notulen en over de archivering. Op de vergadering van 12 maart 1917 werd door de bestuursleden besloten in het vervolg dagelijks te vergaderen. De zorg voor het secretariaat en het daarbij horende archief werd op deze vergadering toegewezen aan Achille Brijs en Arthur Faingnaert die ieder een halve dag in het gebouw waar de zetel van de Raad was gevestigd, zouden werken en aldaar ter beschikking van de Raadsleden zouden staan. Zij kregen de titel van “secretaris van de Raad van Vlaanderen”. Korte tijd later werd Faingnaert in die functie vervangen door de Antwerpse advocaat Jozef Van den Broeck.

Dit bestuur werd in 1917 de verzamelplaats waar een aantal van de belangrijkste Vlaamse gesprekspartners van het bezettingsbestuur in verzameld zaten. Het bestond uit Pieter Tack, Voorzitter van de Algemene Vergadering en als zodanig tevens voorzitter van het bestuur, Dr. Jozef De Keersmaecker, tweede voorzitter; Emiel Ver Hees, ondervoorzitter; Willem De Vreese, ondervoorzitter; de twee secretarissen Jozef Van den Broeck en Achiël Brijs. Daar werden op een bepaald ogenblik aan toegevoegd: Arthur Faingnaert, in zijn functie als chef van het propagandabureau; Antoon Jacob als archivaris van de Raad; Jacob Lambrichts als vertegenwoordiger van het Persbureau; Masfranckx als “Schatmeester” die de rol van kwestor of financieel beheerder vervulde; Lodewijk Severeijns als gewoon lid. In de praktijk waren die mensen lang niet altijd op even intensieve wijze betrokken bij de werkzaamheden van dit bestuursorgaan.

In 1917 was dit bestuursorgaan het verhoudingsgewijs invloedrijkste lichaam binnen de activistische beweging. Het groeide dan ook aan in macht en in diversiteit van de archiefvorming. Na de oprichting van de Commissie der Gevolmachtigden in de winter van 1917-1918 werd dit bestuursorgaan weer herleid tot zijn kerntaak: de administratieve omkadering van de werkzaamheden van de Algemene Vergadering van de Raad van Vlaanderen en van haar commissies. Voorzitter werd Willem De Vreese. Als ondervoorzitters traden op: René De Clercq en Jozef De Keersmaecker. Kwestor was nog altijd Lodewijk Masfranckx. Secretarissen waren Jozef Van den Broeck en Alfons-Rosa Van Roy; waarbij Jozef Van den Broeck de belangrijkste rol bleef spelen, hetgeen zich weerspiegelt in de archiefvorming.

A. HET “BESTUUR” IN 1917

De reeks notulen van de bestuursvergaderingen was verspreid geraakt, onder meer omdat de naoorlogse bewerkers van het archief nogal wat documenten uit hun context hadden gehaald met het oog op de publicatie van vertalingen. Er werd geprobeerd de reeks weer te reconstrueren. De notulen werden vaak vergezeld van documenten in bijlage die aan de bestuursleden werden bezorgd en die beschouwd werden als organisch behorend bij de agenda of de notulen.

De activisten die de leiding in handen hadden, vormden al van in het begin archief tijdens die bezigheid. De bestuursleden werden echter pas formeel gekozen tijdens de algemene vergaderingen van 25 maart en 15 april 1917, datum waarop ook een reglement voor de werkzaamheden werd aangenomen. In de tweede helft van mei werd er personeel aangeworven waardoor de armslag van het bestuur fors groter

werd. Er werd in deze periode door de bezetter ook gezorgd voor behoorlijke lokalen. Eind augustus kregen de secretarissen nogmaals extra administratieve hulp toegewezen en konden ze beschikken over een echte staf van bedienden. Tevoren zorgde vooral Brijs voor het archief. Het werd in zijn bureau bewaard en het bestond in oktober 1917 uit 57 genummerde klappers.

22. Register voor opgave van de aanwezigheden op de vergaderingen, de reis- en verblijfskosten. Met losse lijsten van Raadsleden per provincie/arrondissement. Mei 1917- april 1918. 1 deel
23. Uitnodigingen, agenda's, notities, notulen, bijhorende stukken. Onder meer de tekst van het huishoudelijk reglement van de Raad en zijn ondersteunende diensten. Map "Allerlei" met briefwisseling in 1917, onder meer met de bezetter. Briefwisseling betreffende de ondertekening van de formule "erkenning van de Raad van Vlaanderen. Overzichten van de indeling van de dossiers van het archief van het Bestuur. 1917-1918. 1 pak

B. HET "BUREAU" IN 1918

De activisten hadden met de Raad een organisme dat als een proto-parlement functioneerde. Ze wilden daarnaast ook mikken op de vorming van een prefiguratie van een Vlaamse regering. Des te meer omdat het proces van de bestuurlijke scheiding ondertussen resultaat opleverde en er, hoe langer hoe meer, activisten tot ambtenaar benoemd werden. De administratie voor Vlaanderen kreeg dus stilaan vorm maar er was geen Vlaamse leiding die verder ging dan die van de ondertussen benoemde topambtenaren. Ambtenaren voeren een beleid uit maar ontwerpen het niet. Omwille van het prestige moesten er daarom nieuwe functies gecreëerd worden die leken op de traditionele ministers. Op de Bestuursvergadering van 30 oktober 1917 sprak Alfons Jonckx over zijn voorstel tot proclamatie van de installatie van een "Commissie van Regeering", met daarin de verantwoordelijke activisten voor elk van de diverse ministeries die door de bezetter buiten zijn militaire verantwoordelijkheden waren gelaten en toegewezen aan het gezag van de Zivilverwaltung.

Dat proces kwam nadien in een stroomversnelling terecht, onder meer door druk vanuit bepaalde Duitse kringen die aanstuurden op voldongen feiten. August Borms speelde daarop in. Op de Algemene Vergadering van 22 december 1917 van de Raad van Vlaanderen liet Borms eenparig "de zelfstandigheid van Vlaanderen" uitroepen. Dit werd voorgesteld als het afsluiten van de opdracht die aan de Raad was gegeven door de landdag van 4 februari 1917. Er moest nu overgegaan worden tot de vorming van een "grondwetgevend lichaam", met andere woorden een 'Tweede' Raad van Vlaanderen die des te meer de allures had van een parlement omdat ze het resultaat zou zijn van 'volksinspraak'. Het feit dat "de staat Vlaanderen is geboren" zoals Borms verklaarde, vergde ook een grotere greep van Vlamingen op de overheden en meerbepaald de ministeries. Borms maakte daarvan gebruik om het volgende voor te stellen: Het vroegere "Bestuur" van de Raad van Vlaanderen moest worden vervangen. Enerzijds was er nood aan een "Bureau van de Raad" dat leiding gaf aan de Algemene Vergadering, zijn commissies en de diensten van de Raad. Dus de voortzetting van wat het Bestuur tot dusver had gedaan wat de 'parlementaire' werkzaamheden

betreft. Daarnaast moest er een “Commissie van Gevolmachtigden” komen. Deze laatste zou optreden als een voorafspiegeling van de toekomstige Vlaamse regering en de bezetter rechtstreeks adviseren.

Op de vergadering van 7 januari 1918 zat het oude “Bestuur” van de Raad van Vlaanderen voor de laatste keer samen en droeg het het grootste deel van zijn functies formeel over aan de “Commissie van Gevolmachtigden”. Het grootste deel van de aanwezigen stapte gewoon mee verder onder deze nieuwe benaming. Een afgeslankt bestuursorgaan bleef over onder de nieuwe benaming Bureau - of in het dagelijks spraakgebruik ook wel eens “Bureel” genoemd - van de Raad van Vlaanderen.

24.	Register voor opgave van de aanwezigheden op de vergaderingen, de reis- en de verblijfskosten. 1918.	1 deel
25.	Register van ingekomen briefwisseling met opgave van de korte inhoud en het gevolg dat aan de brief gegeven werd. Van eind augustus 1917 (inschrijvingsnummer 801) tot april 1918 (inschrijvingsnummer 5300). 1917-1918.	1 deel
26.	Uitnodigingen, agenda's, notities, notulen, bijhorende stukken. 1918.	pak

III. HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

In 1917 speelde Achille Brijs een belangrijke rol als secretaris. Als tweede belangrijke secretaris trad de Antwerpse advocaat Jozef Van den Broeck op. Hij bleef ook in 1918 in functie op deze post. De secretarissen beschikten over een administratieve staf van meerdere medewerkers.

Het secretariaatsarchief werd in de beginperiode ongeveer als volgt geordend:

- personeelszaken
- ledenlijsten van de commissies
- moties van de commissie en bijhorende briefwisseling
- reglementteksten
- briefwisseling
- “Algemeene Vergaderingen Briefwisseling”

Die rudimentaire indeling werd echter niet volgehouden. Temeer omdat de secretarissen van de Raad deels hun eigen reeksen aanlegden. De belangrijkste secretaris op vlak van archiefvorming was Jozef Van den Broeck. Door Pirenne en zijn medewerkers werden tal van documenten uit dossiers gelicht die handelen over de interne werking van het bestuur van de Raad van Vlaanderen en het personeel dat in dienst was. We weten dat het Bureau op 27 augustus 1918 griffier De Vleeschouwer belastte met het aanleggen van “een bundel voor elk der bedienden”.

A. DOSSIERS BETREFFENDE DE ALGEMENE VERGADERING

27. Dossier “Algemeene Vergaderingen. Moties en Besluiten”, ten tijde van de 1ste Raad.
1917. 1 pak
28. Dossier “Algemeene Vergaderingen Besluiten”. Moties van leden, of ingezonden door activistische organisaties.
1917-1918. 1 omslag
29. Dossier “Varia 2, Dossier de pièces très importants”, door de naoorlogse bewerkers uit hun verband gelichte stukken, meestal met betrekking tot leden en werkzaamheden van de algemene vergadering. Bevat tevens de subdossiers “Vervlaamsching van het Gemeentebestuur van Brussel” en ”Activistisch personeel van het stadhuis van Antwerpen”.
1917-1918. 1 pak
30. Dossier “Farde 4”, met voornamelijk stukken over het reglement van de Raad.
1917-1918. 1 omslag
31. Dossier “Algemene Vergaderingen Briefwisseling”.
Maart-september 1918. 1 omslag
32. Dossier “Besluiten Algemeene Vergadering”, moties en besluiten, met briefwisseling uit Vlaanderen en met Duitse overheden die bedoeld is om besluiten te stimuleren of mede te delen
1917-1918. 1 omslag
33. Dossier “Bank van Antwerpen”, briefwisseling over wijvingen tussen de Antwerpse leden van de Raad en het bestuur
1917 1 omslag
Zwaar beschadigd door vocht.

B. BETREFFENDE DE LEDEN VAN DE RAAD

34. Dossier met de ledenlijsten, het reglement, de verdeling van de leden over de commissies.
1917-1918. 1 pak
35. Dossier “Leden en vergaderingen, Briefwisseling 1917”.
1917. 1 omslag
36. Dossier “Passen voor leden 1917”.
1917. 1 omslag
37. Dossier “Leden van den Raad. Inlichtingen”, met persoonlijke gegevens.
1917-1918. 1 omslag

C. HET ADMINISTRATIEF PERSONEEL

38. Dossier “Bedienden van den Raad van Vlaanderen”, informatie en briefwisseling over het personeel.
1917-1918. 1 omslag
39. Dossier “Personeel. Inwendige Orde”, rondzendbrieven met instructies.
Augustus 1917. 1 omslag

40. “Personeel”, bundeling van de subdossiers betreffende in 1918 in dienst gesteld personeel.
1918. 1 omslag
41. Dossier “Personalien der verschillende Ministeries”, met (duidelijk onvolledige) informatie over de ambtenaren in de centrale diensten van de ministeriële departementen. Bevat tevens sollicitatiebrieven.
1917-1918. 1 omslag

D. ONDERWERPSDOSSIERS VAN HET SECRETARIAAT

Het secretariaat legde een reeks ordners aan die de titel kregen van een ministerieel departement of een belangrijke archiefvormer binnen de activistische beweging. Ze groepeerden onder die titel onderwerpsdossiers met een grote inhoudelijke diversiteit. De indeling van de subdossiers was in een aantal gevallen aan de binnenkant van de ordner. Dat liet tot op zekere hoogte ook toe hiaten vast te stellen. Anderzijds legde de diverse secretarissen ook onderwerpsdossiers aan en kwam veel briefwisseling terecht in verzameldossiers in afwachting van hun overdracht of de creatie van een nieuw dossier. Bovendien werd heel wat opnieuw geordend door de naoorlogse bewerkers die tal van nieuwe dossiers creëerden en die voornamelijk vulden met stukken van het secretariaat.

1. REEKS ORDNERS

42. Ministerie van Buitenlandse Zaken (ordner nr. 1).
1917-1918. 1 omslag
Bevat volgende subdossiers:
Briefwisseling, doorgaans gericht aan voorzitter Tack van de Raad van Vlaanderen, vanwege de Commissie Buitenlandse Zaken, november 1917-juli 1918.
“Verslagen” van de Commissie Buitenlandse Zaken. Bevat de notulen van de vergaderingen van 24 en 26 november; 3, 10 en 24 december 1917.
“Haupt Commission”, inzake de vergaderingen van deze commissie, bevat tevens documenten afkomstig van de Oberkommission, mei 1917-juli 1918.
“Uitvoerende Commissie”, inzake de activiteiten van deze commissie, voorloper van de Commissie voor Buitenlandse Zaken, september-december 1917.
43. Ministerie van Kunsten en Wetenschappen (ordner nr. 2).
1917-1918. 1 pak
Bevat volgende subdossiers:
Briefwisseling en bijlagen inzake de toestanden in het onderwijs en de door de activisten gewenste ontwikkelingen.
“Notulen, Kommissie van Onderwijs en Kunst”, bevat notulen van de vergadering van 14 juli 1917 en van de vergaderingen voor de periode vanaf 2 december 1917 tot en met 3 augustus 1918; meestal gehandtekeningde exemplaren.
44. Ministerie van Justitie (ordner nr. 3).
1917-1918. 1 pak
Bevat volgende subdossiers:
“I. Briefwisseling Justitie”, briefwisseling inzake het ministerie en diens bevoegdheden, januari-september 1918.

“II. Notulen”, dit dossier werd leeg teruggevonden met de mededeling “J’ai retiré les comptes-rendus des séances et les rapports pour faire un dossier distinct intitulé RvV/5 nr 3 bis”.

“III. Grondwet-commissie”, briefwisseling en notulen van deze subcommissie van de commissie Justitie, augustus 1917-augustus 1918.

“IV. Bestuurswezen”, stukken van de subcommissie bestuurswezen, onder meer het document “Studie over de pensioenkas voor weduwen en wezen des staatsbeambten”, november 1917-februari 1918.

“V. Secretaris-generaal”, inzake de bevoegdheden van deze leidinggevende ambtenaar, september 1917.

“VI. Benoemingen”, inzake benoemingen van activisten in de administratie van het departement Justitie, januari-maart 1918.

“VII. Geval Coucke”, inzake deze kandidaat-ambtenaar, september 1917-juni 1918.

“VIII. Waarnemingsgesticht Moll”, inzake de taaltoestanden en de activistische invloed in de rijksinstelling voor door de jeugdrechter geplaatste minderjarigen te Mol, november-december 1917.

“IX. Sterftecijfer Hoogstraten”, inzake het hoge sterftecijfer in de landloperskolonie te Hoogstraten.

Subdossier inzake de Antwerpse advocaten, de reglementscommissie van de Raad, de toepassing van de Duitse censuur, de hervorming van de wet op het administratief taalgebruik van 1878.

45. Ministerie van Arbeid en Nijverheid 1918 (ordner nr. 4).
1917-1918. 1 omslag
Bevat volgende subdossiers:
Briefwisseling inzake het bevoegdheidsdomein van de commissie Arbeid en Nijverheid van de Raad
“Verslagen” werd leeg teruggevonden, met de nota “Je les ai retirés pour en former un dossier RvV/5 n° 4bis”.
46. Ministerie Landbouw en Openbare Werken 1918 (ordner nr. 5).
1918. 1 omslag
Bevat volgende subdossiers:
Briefwisseling inzake dit bevoegdheidsdomein en de activiteiten van de commissie Landbouw, januari-oktober 1918.
“Verslagen”: werd leeg teruggevonden met de nota “Je les ai retirés pour en former un dossier RvV/5 n° 5bis.”
47. Ministerie van Nijverheid en Verkeerswezen 1918 (ordner nr. 6).
1917-1918. 1 omslag
Dossier met briefwisseling inzake dit bevoegdheidsdomein en de activiteiten van de gelijknamige commissie, ook genoemd “Afdeling Spoor, Post, Telegraaf en Zeewezen, januari-oktober 1918.
“Verslagen” werd leeg teruggevonden met de nota “Je les ai retirés pour en former un dossier spécial RvV n° 6bis.”
“Benoemingen” van ambtenaren in dit departement.
48. Ministerie Landbouw en Openbare Werken 1918 (ordner nr. 7).
1918. 1 stuk

- Bevat volgende subdossiers:
 “Briefwisseling” inzake dit bevoegdheidsdomein en de activiteiten van de commissie, januari-september 1918.
 “Verslagen” werd leeg teruggevonden met de nota “Je les ai retirés pour en former un dossier spécial RvV n° 7bis.”
49. Ministerie van Binnenlandse Zaken (ordner nr. 8). 1 pak
 Mei-oktober 1918.
 Dossier “Burgemeesters, Allerlei”, briefwisseling inzake de afzetting van patriottische en de benoeming van het activisme gunstig gezinde burgemeesters en de tussenkomsten dienaangaande van voornamelijk Haller von Ziegesar, van de Commissie Binnenlandse Zaken, en van de Gevolmachtigde voor Binnenlandse Zaken Karel Heyndrickx. Met subdossiers voor de gemeenten Elsene, Etterbeek, Ganshoren, Grimbergen, Halle, Herne, Kester, “Kraaienhem” (Kraainem), Leefdaal, Merchtem, “Meijsse” (Meise), Tienen, Turnhout, Zonhoven, Zwijnaarde.
50. Ministerie van Binnenlandse Zaken (ordner nr. 8B). 1 omslag
 1917-1918.
 Bevat volgende subdossiers:
 ”1. Briefwisseling”, over het bevoegdheidsdomein van Binnenlandse Zaken. Voorzien van een register met inhoudsopgave, januari-juni 1918.
 “B 2: Berryer (omzendbrief)”, inzake de ontdekking in het archief van het ministerie van een omzendbrief dd. 10 juni 1913, getekend door de minister van Binnenlandse Zaken, over de verplichtingen van ambtenaren tijdens een bezetting, juli-september 1917.
 “D 3: Bestendige Deputatie”, briefwisseling inzake de activistische greep op de bestendige deputatie van de provincie Brabant, april 1917.
 “O 4: Oostendsche bevolking“, inzake een taalklacht tegen de gemeenteraad, geformuleerd door Oostendse activisten, maart 1918.
 “R 5: Rijkskommissarissen”, briefwisseling inzake de activiteiten van de “Commissie van Rijkskommissarissen” die de overname door activistisch gezinde Vlamingen van de gemeentebesturen in Groot-Brussel voorbereidde, april-mei 1918.
 “S 6: Schepen-Kollege’s”, briefwisseling inzake de benoeming van activistisch gezinde schepenen en burgemeesters, zoals gevraagd door de Raad van Vlaanderen, oktober 1917.
51. Nationaal Verweer (ordner nr. 9/1 en 9/2). 1 omslag
 1917-1918.
 Ordner 9/1 werd leeg teruggevonden. Ordner 9/2 was onvolledig.
 Bevat volgende subdossiers:
 “I. Secretariaat”, briefwisseling met de diensten van Nationaal Verweer, maart-oktober 1918.
 “II. Vervlaamsing Openbaar leven”, briefwisseling met Nationaal Verweer, in het bijzonder met het Algemeen Bestuur II dat inbreuken op de taalwetgeving verzamelde, juni 1917-augustus 1918.
 “III. Rijkswacht. Krijgsgevangenenangelegenheden”, briefwisseling met de diensten van Nationaal Verweer, in het bijzonder met Georges Roose. Bevat een subdossier met titel “geval Rousseu”, over Cyriel Rousseu, juni 1917-augustus

1918.
 “IV. Voorspraak. Opgeëischten”, werd niet teruggevonden.
52. Algemeen Secretariaat (ordner nr. 10). 1 pak
 1918.
 Bevat volgende subdossiers:
 Dossier met briefwisseling inzake de organisatie van de vergaderingen van de Algemene Vergadering, van de commissies en van het bestuur van de Raad van Vlaanderen, januari-juli 1918.
 “Beknopt Verslag” inzake de organisatie van de redactie van en de verspreiding van de documenten “beknopte notulen” en de “annalen” van de Algemene Vergaderingen van de Raad, mei-augustus 1918.
 Briefwisseling van het secretariaat met een algemeen karakter, januari-augustus 1918.
 “Algemeene Vergadering”, briefwisseling met leden van de Raad aangaande de punten op de agenda, juli-oktober 1918.
53. Kwestuur (ordner nr. 11). 1 pak
 1917-1918.
 Bevat volgende subdossiers:
 ”MB: Mobilaire behoeften”, over de gebouwen, het kantoormaterieel, het personeel van het secretariaat en het secretariaatswerk.
 ”L: Lokaal”, over de gebouwen in gebruik door de Raad van Vlaanderen.
 ”P: Personeel”, briefwisseling over het personeel van het secretariaat.
 ”Sch: Snelschrijvingsdienst”, briefwisseling over de stenografische notities betreffende de algemene vergaderingen van de Raad.
 ”Z: Zitpenningen”, over het uitbetalen van zitpenningen aan leden van de Raad.
 ”AEG: Alg. Electri. Gezelschap”, over werken aan de elektriciteitsvoorziening en bijhorende apparatuur.
 “Reglement van inwendige orde”, inzake het opstellen van een reglement voor de Raad van Vlaanderen, zijn diensten en organen en voor het personeel.
 ”Drukwerken”, inzake de opdrachten, gegeven aan drukkerijen.
 “Mededeelingen van het C.V.P.”, exemplaren van de mededelingen en bijhorende briefwisseling inzake het Centraal Vlaamsch Persbureel.
54. Leden en vergaderingen (ordner nr. 12). 1 omslag
 1918.
 Bevat volgende subdossiers inzake de ‘tweede’ Raad van Vlaanderen:
 “Ledenlijsten”, inzake de samenstelling van de ‘tweede’ Raad.
 “Ontslagen – Plaatsvervanging”, inzake de wijzigingen in het ledenbestand.
 ”Briefwisseling” met leden.
55. Moties en besluiten (ordner 13). Bevat briefwisseling, persknipsels, ingediende moties en amendementen, wet- en regelgeving. 1 omslag
 1918.
- [xxx]
 Ordner 14 werd niet teruggevonden.
56. Propaganda (ordner nr. 15). 1 pak
 1917-1918
 Bevat volgende subdossiers:

- “1. Briefwisseling”, in verband met de propaganda en het daarvoor ingezette personeel, september 1917-oktober 1918.
- “BK. Boekwerken”, inzake uitgeven en verspreiden van boeken, april-oktober 1917.
- “BJ. Brosjuren”, inzake verspreiding van pamfletten en andere uitgaven, april 1917-september 1918.
- “D. Dietsche Stemmen”, inzake financiële steun aan de in Nederland uitgegeven pro-activistische tijdschriften “Dietsche Stemmen” en “De Toorts”, september 1917-maart 1918.
- “G. Gesetz und Verordnungsblatt” inzake het bezorgen van dit ‘staatsblad’ van het bezettingsbestuur aan de leden van de Raad van Vlaanderen, april 1917-maart 1918.
- “K. Korrespondenz Belgien”, inzake bezorgen van de Duitse uitgave “Flandern Almanach”, september-november 1917.
- “P. Papier voor bladen”, inzake het papiertekort waar de activistische persorganen onder lijden, april 1917-augustus 1918.
- “VB 8 Vlaamsche Boekhandel”, inzake de plannen tot oprichting van een Vlaamse boekhandel in Brussel, april-juli 1918.
- “Volksontwikkeling”, briefwisseling met deze organisatie, september-december 1917.
- “Doe Stil Voort”, briefwisseling met deze kunstkring inzake tentoonstellingen en aankoop van schilderijen, juli-augustus 1918.
- “Volksopebeuring”, briefwisseling, onder meer over de inrichting van een “Spijshuis”, exclusief voor activistisch personeel in Brussel.
- “Vlaanderen tentoonstellingen”, briefwisseling, augustus-september 1918.
- “Sociale Voorzorg”, briefwisseling inzake de te Gent gestichte “Maatschappij voor Sociale Werken” en haar strijd tegen de prostitutie, juli 1917.
- “Duitsch-Vlaamsch Gezelschap”, dit subdossier werd leeg teruggevonden.

57. Politieke instellingen (ordner 23(?)).
1918 1 omslag
Bevat volgende subdossiers:
”Briefwisseling”
”Verslagen”.
”GM”: ingekomen brief van Schmitz, Kriegsgerichtsrat, inzake gevangene Van der Venne.
”Geval Eggen”.
”Politieke bezoeken”, voornamelijk over de werkzaamheden van de Commissie der Gevolmachtigden.
Subdossier inzake Kolenverdeeling.
Subdossier betreffende “Comité de Défense Wallonne”.

2. DOSSIERS

58. Dossier “Ingekomen stukken. Algemeene Briefwisseling”.
1917. 1 omslag
In slechte materiële staat.
59. Dossier “Algemene briefwisseling. Verzonden stukken”, Doorslagen van uitgaande briefwisseling. Bevat een lijst met korte beschrijving van de inhoud van

- de brieven.
April 1917-november 1917. 1 omslag
60. Dossier “Algemeene Vergaderingen. Uitnodigingen”, voorbereidende teksten.
1917-1918. 1 omslag
61. Dossier “Algemeene Vergadering, Verslagen”, met stukken over de nieuwe
onderwijsverordening.
1917. 1 omslag
62. Dossier “allerlei 1917” briefwisseling met het secretariaat, gegroepeerd volgens
volgende onderwerpen: economische toestanden, aardappelcommissie, vredesnota
van de paus, Ernte-Kommission, Oostenrijkse bladen, standbeeld van Rodenbach
te Roeselare, verhoog aan de paus, artikels uit dagblad *Vooruit*, Vlaamse
“stambelangen” in de provincie Limburg.
1917-1918. 1 omslag
In slechte materiële staat.
63. Persknipsels betreffende buitenlandse politiek, besteld voor Jozef Van den
Broeck.
1917-1918. 1 pak
64. Dossier “briefwisseling Algemeen Secretariaat 1917”, in- en uitgaande
briefwisseling.
1917. 1 omslag
65. Dossier “Propaganda 1917”, in- en uitgaande briefwisseling betreffende
mogelijkheden voor de propaganda.
1917. 1 omslag
66. Dossier “Nationaal Verweer Vervlaamsing 1917”, betreffende mogelijk optreden
van de “taalpolitie” en de groeningewachten, een bevoegdheid die in 1918 aan
Nationaal Verweer zal worden toegewezen.
1917-1918. 1 omslag
67. Dossier “Algemeen Secretariaat”, briefwisseling en adressenlijsten, voornamelijk
gericht aan A. Brijs.
1917-1918. 1 omslag
68. Dossier “M. Brijs Persoonlijke Briefwisseling”.
1917-1918. 1 omslag
69. “Adressen” van Vlaamsgezinden op Nederlandse bodem.
1917-1918. 1 omslag
70. Dossier “Wet van 1878” met teksten betreffende de toepassing van de wetgeving
op het taalgebruik in bestuurszaken.
1917-1918. 1 omslag
71. Dossier “Mercier”, met documenten betreffende de aartsbisschop, door de
naoorlogse bewerkers geplukt uit dossiers van het Secretariaat van de Raad, de
propaganda-afdeling te Mechelen, het Vlaamsch Persbureau.
1917-1918. 1 omslag

72. Dossier “Vlaamsch Nieuws”, betreffende het gelijknamige dagblad door de activisten uitgegeven te Antwerpen.
1917. 1 omslag
73. Dossier “Sociale Voordrachten”, gegeven door de organisatie “Volksontwikkeling”.
1918. 1 omslag
74. Dossier “Centraal Propagandakomiteit”, betreffende de statuten en met een beknopt verslag van de geleverde prestaties.
1917. 1 omslag

3. VERENIGINGEN EN ORGANISATIES

75. Dossier “Groeningewacht”, briefwisseling met groeningewachtafdelingen in Willebroek, Tienen, Kontich, Hemiksem, Kortrijk, Brussel, Vilvoorde. Bevat ook de “standregelen”.
1917-1918. 1 omslag
76. Dossier “Jong Vlaanderen”, voornamelijk gericht aan A. Brijs als voorzitter van Jong Vlaanderen – Brussel.
1917-1918. 1 omslag
77. Dossier “Service de Presse – Propagande”, met briefwisseling betreffende inzet van diverse organisaties zoals Volksontwikkeling, Volksopbeuring, Deutsch-Vlämische Gesellschaft, Nationalistische Voorwacht, e.a.
1917-1918. 1 omslag
78. Dossier “Statuts diff. cercles”, statuten, onder meer van Vlaamsch Bondgenootschap van Leuven (1907), Volkskracht te Brussel, Vesaliuskring te Kortrijk, Vlaamsch-nationalistische Voorwacht van Gent, Toneelgezelschap Verbroedering Leuven, Zelfstandig Vlaanderen, Help U Zelf Vlaamsche Oudleerlingen en leerlingenverbond van het Middelbaar en Normaal Onderwijs van Groot-Brussel, Kempisch Vlaamsch Verbond, Vrij Vlaanderen, Vlaamsche Dageraad Etterbeek-Elsene, Nationaal Vlaamsch Verbond van het Kanont Assche (Assche), Vlaamsche Studiekring van Diegem, Loven Ontwaakt Leuven, Vlaamsche Bond Voor Taal en Volk Zwevegem.
1917-1918. 1 omslag
79. Dossier “Toelage aan Vlaamsch Huis” te Brussel.
1917. 1 omslag

4. DIENSTBETOON

80. In- en uitgaande briefwisseling betreffende dienstbetoon aan gedeporteerde arbeiders.
1917-1918. 1 omslag
81. In- en uitgaande briefwisseling betreffende dienstbetoon in brede zin. Bevat ook briefwisseling betreffende genadeaanvragen voor terdoodveroordeelden, onder meer betreffende Lodewijk Keunen, Willem Ballings, broeder Mattheus (Serneels) te Hamont. Victor Beaune, Louise Veekmans, Tallier (Daensist).
1917-1918. 1 omslag

5. DOSSIERS DOOR DE BEWERKERS SAMENGESTELD

82. Dossier “Téléphonie privée”, met door Wullus afgeleide stukken. Onder meer een vertrouwelijke rondzendbrief van minister van Binnenlandse Zaken Berryer aan de gouverneurs, dd. 10 juni 1913 over de oorlogsdreiging, ledenlijsten van de groeningewachten. Briefwisseling betreffende het inschakelen van de Société Anonyme de Téléphonie Privée.
1917-1918. 1 omslag.
83. Dossier “Kolenverdeeling, double?”
1917-1918. 1 omslag
84. Dossier “Standregels en lijsten”, met documenten en briefwisseling afkomstig van een groot aantal archiefvormers binnen de Raad van Vlaanderen (Commissie Geldwezen, Commissie Rechtswezen, Bureau), Nationaal Verweer, Propagandabureel, Hip. Meert, K. Heyndrickx, e.a.
1917-1918. 1 omslag
85. Dossier “Bureau Raad v. Vl. Pièces importants”, voornamelijk stukken betreffende commissies van de Raad en wetvoorbereidend werk.
1917-1919. 1 omslag
86. Documenten betreffende de “adressen” die aan Duitse bestuursverantwoordelijken werden gericht, in naam van de Raad van Vlaanderen. Daaronder de “Oproep aan het Duitse volk”.
1918. 1 omslag
87. Dossier betreffende het opstellen van een grondwet voor Vlaanderen.
1917-1918. 1 omslag
88. Dossier “Flandre française” met stukken betreffende de plannen tot aanhechting van streken in Noord-Frankrijk.
1917-1918. 1 omslag
89. Dossier “propagande à l’armée” met een doorslag van het verslag van de vergadering van 27 juni 1918 van Bureau met Commissie der gevolmachtigden, gestuurd naar A. Brijs. Bevat een verslag van de ondervraging van soldaat en overloper Karel De Schaepdrijver, gezant van de frontbeweging.
1917-1918. 1 omslag
90. Verzameling betreffende “Lois et Ordonnances”, stukken betreffende het ontwerp van een zegel voor de Raad, verklaring van de Duitse Rijkskanselier op 4 augustus 1918, vergadering met de Hauptkommission op 5 juni 1918, de opheffing van het woord “Vlaams” in ruil voor “Nederlands” in wetgevende teksten, exemplaren van het *Gesetz- und Verordnungsblatt für Flandern* met nieuwe wetgeving.
1917-1919. 1 omslag
91. Rapport van Jos Vanderstukken, bestemd voor de Raad van Vlaanderen, betreffende de opbouw van het activisme in het arrondissement Leuven.
11 november 1917. 1 stuk
92. Dossier “Trouvé avec Kwestuur”, met aantekeningen van Jozef Van den Broeck, doorslagen van uitgaande briefwisseling, moties die in de Raad werden ingediend,

- verslag van een bezoek bij consul Asmis op 11 september 1918.
1917-1918. 1 omslag
93. Dossier “Gouwraden”, bevat briefwisseling, onder meer gericht aan Masfranckx
betreffende financiële verrichtingen, adressen.
1917-1918. 1 omslag
94. Samengebrachte documenten van het secretariaat, voornamelijk briefwisseling,
door A. Wullus betiteld als “allerlei”.
1917-1918. 1 omslag
95. Dossier “S cretariat du RvV Allerlei”, voornamelijk briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
96. Dossier “S cretariat RvV Allerlei”, voornamelijk briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
97. Dossier “S cr tariat RvV Divers”, bevat onder meer krantenknipsels, begrotingen
van Nationaal Verweer
1917-1918. 1 pak

IV. DE KWESTUUR

Deze functie werd uitgeoefend door Lodewijk Masfranckx, meestal “schatmeester” genoemd, van de Raad van Vlaanderen. Hij droeg de verantwoordelijkheid over de financiële huishouding van de Raad van Vlaanderen. De ruggengraat van zijn administratie bestond in het aanleggen van dossiers per maand met daarin stukken ter verantwoording van uitgaven en bewijzen van betaling. De dossiers bevatten facturen, schuldbewijzen en briefwisseling inzake de financiële verplichtingen.

Op de Bureauvergadering van 10 oktober 1918 werd de verhuis van het archief naar Duitse bodem onder ogen gezien. Maar was het dan nodig alles over te brengen? Kwestor Masfranckx had zijn twijfels en stelde voor het ‘financieel’ archief te vernietigen, op voorwaarde dat de bezetter het met dit plan eens was. Twee raadsleden zouden eerst de papieren selecteren ter voorbereiding van deze vernietiging. Hij beloofde de Duitse ambtenaar Oszwald daarover aan te spreken. We weten niet in hoeverre dit voornemen effectief is uitgevoerd. Het lijkt er sterk op dat er geen tijd en mensen werden vrijgemaakt voor een weloverwogen selectie. Al is het duidelijk dat het archief van de kwestuur, hiaten vertoont. Dankzij de oude nummering is dit enigszins naspeurbaar. Het is tevens duidelijk dat deze dossiers ernstig werden verstoord door de naoorlogse bewerkers van het archief. Er werden door hen dossiers en documenten van andere archiefvormers in deze reeks ingevoerd. Waar nodig werden die op hun oorspronkelijke plaats geordend. Dat verklaart voor een deel de hiaten in de nummering “kwestuur”.

98. “Kasboek” met de betalingen aan leden van de ‘eerste’ Raad van Vlaanderen voor
gemaakte onkosten.
1917. 1 deel
99. “Groot-Boek” met opgave van de kosten per lid van de Raad van Vlaanderen
vergezeld van de notitie “Ingevuld aan den Heer Masfranckx te bezorgen”.
1917-1918. 1 deel

100. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
April-juni 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 1
101. Dossier "Kwijtschriften", bevat facturen van leveringen en onkostenstaten.
Juli-september 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 2.
102. Dossier "Vergoedingsstaat over de maand".
Augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 3.
103. Dossier "Vergoedingsstaat over de maand".
September 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 4.
104. Dossier "Vergoedingsstaat over de maand".
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 5.
105. Dossier "Vergoedingsstaat over de maand".
November 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 6.
106. Dossier "Vergoedingsstaat over de maand".
December 1917. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 7.
107. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 8.
108. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 9.
109. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 10.
110. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
April 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 11.
111. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 12.
112. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 13.
113. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 14.
114. Dossier "Rekeningen en kwijtschriften".
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 15.

- [xxx]
Oud nummer 16 ontbreekt.
115. Dossier “A.B.”, rekeningen en ontvangstbewijzen, aanwezigheidslijsten van commissievergaderingen, briefwisseling bestemd voor Masfrankcx. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 17.
116. Dossier “Afrekening Afdeeling Binnenlandsche Zaken en Spoor – Post – Telegraaf en Zeewezen”. 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 18.
117. Dossier “Raad van Vlaanderen. Allerlei”, Bevat ingezonden briefwisseling, pamfletten, rapporten, aankondigingen, gericht aan Achille Brijs als secretaris van de Raad van Vlaanderen. 1917. 1 pak
Oud nummer kwestuur nr. 19.
- [xxx]
Oud nummer 20-21 ontbreken.
118. “Raad van Vlaanderen. Samenstelling der Commissien”, enkel het frontblad van dit dossier, met aantekeningen van A. Wullus, bleef bewaard. 1917-1918. 1 stuk
Oud nummer kwestuur nr. 22.
- [xxx]
Oud nummer 23 ontbreekt.
119. Dossier “Persbode”, met exemplaren van *De Persbode*. 1917. 1 pak
Oud nummer kwestuur nr. 24.
120. Dossier “A.B.”, rekeningen en ontvangstbewijzen, aanwezigheidslijsten van commissievergaderingen, briefwisseling bestemd voor Masfrankcx. 1917-1918. 1 pak
Oud nummer kwestuur nr. 25.
- [xxx]
Oud nummer 26-27 ontbreken.
121. Dossier “Kastoestand Propaganda”, bevat ingekomen brieven, gericht aan de Raad van Vlaanderen, onder meer over de duurtetoelagen voor het personeel en de ambtenaren. 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 28.
122. Dossier “Afdeelingen inlichtingen der leden”, informatie over de commissie waartoe de leden behoren. 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 29.
- [xxx]
Oud nummer 30-31 ontbreken.
123. Dossier “Personeel”, voornamelijk over de vergoedingen en lonen van het personeel.

- 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 32.
124. Dossier “Moties”, teksten van de besprekingen van de Raad van Vlaanderen.
Februari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer kwestuur nr. 33.
125. Dossier “Farde 11 Kwestuur”, omslag met uit hun oorspronkelijk verband gelichte documenten, bij elkaar gebracht door A.W. (Armand Wullus), handelend over de boekhoudkundige controle door vertegenwoordigers van het Bestuur/Bureau van de Raad van Vlaanderen - met als verslaggever L. Severeys - door vertegenwoordigers van het bezettingsbestuur (een commissie met als leden Hüssen, Keilwagen, Eckerle), rekeningen van de Commissie voor Nijverheid en Verkeerswezen, toekenning van kredieten door het bezettingsbestuur, de rekening van de receptie ter ere van prof. C. Stange in februari 1918.
1917-1918. 1 omslag

V. BIJZONDERE EN TIJDELIJKE COMMISSIES VAN DE RAAD

De Raad zette enkele keren tijdelijke commissies op touw die als opdracht hadden de Raad als organisatie te versterken en zijn imago bij de potentiële achterban positiever te maken. Het waren dus geen commissies naar het voorbeeld van de traditionele parlementaire commissies. Hun rol was louter uitvoerend of ondersteunend.

A. COMMISSIE VOOR ONTWERP VAN EEN ZEGEL

Op de vergadering van 28 april 1917 van het Bestuur van de Raad werd vermeld dat er een commissie was aangesteld die voor een ontwerp van zegel voor de Raad van Vlaanderen moest zorgen. Een verslag daarover werd verwacht. Op de vergadering van 29 april bleek dat deze opdracht in feite werd uitgevoerd door de commissie Binnenlandse Zaken. Feit is dat er nadien inderdaad een zegel werd gebruikt om enveloppen te verzegelen. Het bij deze gelegenheid ontworpen embleem werd ook als briefhoofd gebruikt. Van deze commissie werd geen archief teruggevonden.

B. COMMISSIE VOOR HET TAALGEBRUIK IN DE OPENBARE BESTUREN

Het is niet duidelijk of deze commissie ooit effectief heeft gefunctioneerd. Bovendien werd de bevoegdheid van “taalpolitie” in 1918 toegewezen aan nationaal verweer.

126. Dossier “Commissie voor het taalgebruik in de Openbare besturen” met de handschriftelijke tekst “Konsept voor Besluit houdende instelling van een kommissie voor het taalgebruik in de openbare besturen”.
1917. 1 stuk

C. REGLEMENTSCOMMISSIE

De Raad vormde zichzelf naar het voorbeeld van het Belgische parlement. In eerste instantie werd het reglement dan ook min of meer overgenomen. Het bleek al gauw dat er een op maat gesneden reglement nodig was om de werkzaamheden in goede banen te leiden. De oprichting van een reglementscommissie werd voorgesteld op de bestuursvergadering van 2 augustus 1917 en dat voornemen werd bevestigd op de Algemene Vergadering van de Raad van 4 augustus. De openingszitting van de commissie viel op 21 augustus. Er bleef slechts een beperkt aantal documenten bewaard.

127. Dossier met doorslagen van uitnodigingen voor vergaderingen van de reglementscommissie.
Augustus-september 1917. 1 omslag

D. COMMISSIE DER GOUWRADEN

Onder Duitse druk werd in de loop van 1917 de inrichting van “gouwraden” voorbereid. Die moesten zich op provinciaal niveau profileren en de Raad van Vlaanderen meer achterban en een bredere basis geven. Naast de Raad van Vlaanderen met landelijk bereik werd het activistische netwerk van ‘mandatarissen’ dus ook uitgebreid via deze Gouwraden per provincie.

Het eerste initiatief in die richting werd genomen in de provincie Oost-Vlaanderen. Deze gouwraad ontplooidde zich met dokter Evarist Stocké als voorzitter. Op de Algemene Vergadering van 3 juni 1917 werd daarover een verslag voorgelezen. August Borms stelde daarop voor een commissie samen te stellen die binnen veertien dagen verslag kon uitbrengen over een plan om in alle Vlaamse provincies gouwraden op touw te zetten. Emiel Peeren diende in de Raad het voorstel in tot benoeming van deze “Commissie der Gouwraden”. Als gevolg daarvan werden er diverse teksten opgesteld: Ze werden genoemd: “Voorstel Fornier”, “Voorstel Goossens” en “Voorstel Tack-Brijs in opdracht van het Bestuur”. Deze teksten werden bezorgd aan alle commissies van de Raad op 15 juni 1917. Op de Algemene Vergadering van 17 juni moest De Keersmaecker, die als voorzitter optrad, evenwel bekennen dat de commissie, wegens tijdsgebrek, nog altijd niet benoemd was. Maar de idee werd niet verlaten, getuige de diverse pleidooien voor de oprichting. Uiteindelijk verwees de vergadering de kwestie van de gouwraden door naar de Commissie van Rechtswezen en Binnenlandse Zaken die toen nog als één commissie vergaderde. Daarbij zouden de vier indieners van een discussietekst over het onderwerp worden gevoegd. Samen vormden ze de Commissie Gouwraden.

Volgens een brief van Peeren aan het Bestuur, dd. 24 juni 1917, was er tot op dat ogenblik nog altijd geen vergadering geweest van deze “speciale commissie”. Hij drong aan op het nemen van een initiatief. Dat zette de zaak blijkbaar effectief in gang. In de uitnodigingsbrief van Jan Eggen, dd. 26 juni 1917, staat vermeld: “De Commissie van Justitie zal als Commissie der Gouwraden samenkomen”. Er werd dus gerekend op de leden van de bestaande commissie Justitie. Voorzitter werd Flor Heuvelmans en als secretaris werd Pol Goossens aangeduid.

Volgens het verslag van het Bestuur van 15 november 1917 zat de subcommissie Gouwraden op dat ogenblik in de eindfase van haar opdracht.

128. Dossier “Commissie inzake Gouwraden”, met uitnodigingen voor de vergaderingen, de basisteksten “Voorstel Fornier”, “Voorstel Goossens”, “Voorstel Tack-Brijs in opdracht van het bestuur”, ingekomen briefwisseling. Juni-november 1917. 1 omslag

E. COMMISSIE “TOESTAND AMBTENAREN EN BEAMBTEN DER VLAAMSCHE MINISTERIES”

In de algemene vergadering van 10 november 1917 werd beslist tot oprichting van deze commissie en tot aanduiding van de leden. Verder werden geen dossiers meer gevonden zodat het twijfelachtig is of deze commissie een grootscheepse werking heeft ontplooid.

129. Doorslagen van uitnodigingsbrieven aan de leden van deze commissie. November 1917. 1 omslag
Zwaar beschadigd door vocht.

F. COMMISSIE VAN BESTUURSWEZEN

Om het activistische bestuurapparaat aantrekkelijker te maken voor potentiële kandidaten was het geven van een duurtetoeslag aan de nieuw benoemden – vooral aan hen die in Brussel kwamen wonen en werken – noodzakelijk. Om dat praktisch uit te werken, werd er een aparte commissie opgericht die voornamelijk onder de naam “Commissie voor Bestuurswezen” bekend stond. We weten dat Jef Vanden Eynde, Hector Halsband, Jules Spincemaille, Hippoliet Meert, en J.-B Bellefroid werden uitgenodigd als lid te zetelen. Vanden Eynde werd secretaris en Meert voorzitter. Ze moest een regeling uitweken die een feitelijke loonsverhoging mogelijk maakte. Tot dusver werden de dossiers van deze archiefvormer niet teruggevonden. Wel werd een dossier gevonden met daarin een doorslag van een uitnodigingsbrief aan deze mensen, vermoedelijk voor een eerste vergadering.

130. “Commissie van Bestuurswezen”, dossier aangelegd door de Commissie van Gevolmachtigden met ingekomen stukken van deze commissie betreffende de duurtetoeslagen. Januari-februari 1918. 1 omslag

G. PERSCOMMISSIE

In november-december 1917 werd werk gemaakt van de inrichting van een persbureau. Daarbij kwam een perscommissie onder gezag van de Raad van Vlaanderen die sturend zou moeten optreden.

131. Uitnodigingen voor vergaderingen van deze commissie. 1917. 1 omslag

H. COMMISSIE DER WEGGEVOERDEN

De door de Duitsers in 1916 ingevoerde dwangarbeid voor zogenaamde “werkloze arbeiders” leidde tot deportaties van mannen naar de *Zivil-Arbeiter Bataillonen (Z.A.B.)* in kampen achter het westelijk front en naar kampen en tewerkstellingsplaatsen op Duitse bodem. In het Etappegebied werd nog veel meer gebruik gemaakt van dergelijke opeisingen dan in het Generaal-

gouvernement. Deze opeisingen werden door de bevolking zeer negatief ontvangen en vormden een ernstig obstakel voor de propaganda van de Raad van Vlaanderen. Binnen het activisme kwam er daarom druk om de gevolgen van deze maatregel te milderen en/of zo mogelijk in te zetten ten bate van het activisme. De opgeëisten waren een van de belangrijkste onderwerpen in het dienstbetoon van de activisten en het probleem bracht een omvangrijke briefwisseling op gang.

Op de Bureauvergadering van 7 mei 1917 werd een commissie van drie personen aangeduid met Haller von Ziegesar (voorzitter), dokter Karel Borms en Emiel Peeren. Zij moesten over het lot van de opgeëisten onderhandelen met de Duitsers. Nadien raakten ook andere activisten betrokken bij deze commissie en profileerde Pol Goossens zich als “schrijver” of secretaris. Deze commissie steunde – zoals de andere commissies – voor haar administratie sterk op het Secretariaat van de Raad. Ook het Propagandabureau ontving en verstuurd veel briefwisseling over dit onderwerp. Op de vergadering van 25 augustus 1917 werden Karel Borms, Goossens en Peeren door de Raad van Vlaanderen aangeduid “om de arbeiders achter het front te bezoeken”. Van 4 tot 6 oktober 1917 trok deze commissie naar enkele *Zivilarbeiter*-kampen op door de Duitsers bezette Franse bodem. Deze commissie werd tevens genoemd “Commissie inzake Burgerlijke Opgeëischten”.

In de loop van 1918 werd Nationaal Verweer de belangrijkste archiefvormer inzake deze problematiek omdat het dienstbetoon bij haar geconcentreerd werd.

132.	Dossier “Commissie in zake van Burgerlijke Opgeëischten”. Mei-juni 1917.	1 omslag
133.	Dossier met het handgeschreven origineel en twee getypte doorslagen van het rapport “Toezichtsreis naar de arbeiderskampen, 4-6 oktober 1917”. 1917.	1 omslag
134.	Dossier van commissievoorzitter Haller van Ziegesar met ingekomen briefwisseling. Augustus 1917-januari 1918.	1 omslag
135.	Dossier “Briefwisseling Weggevoerden I”, in- en uitgaande briefwisseling. April-oktober 1917.	1 pak
136.	Dossier “Briefwisseling Weggevoerden II”, in- en uitgaande briefwisseling. Oktober 1917-Januari 1918.	1 pak
137.	Dossier “Commissie der Weggevoerden”, in- en uitgaande briefwisseling Maart-december 1917.	1 omslag
138.	Dossier “Uitslagen II”, ingekomen briefwisseling van het Duitse bezettingsbestuur, voornamelijk getekend door Graf Harrach, inzake krijgsgevangenen en gedeporteerde arbeiders. maart 1918.	1 omslag

VI. DE ADMINISTRATIE VOOR DE BENOEMINGEN

Werd ook wel vermeld als “Dienst der Betrekkingen”. De afkondiging van de bestuurlijke scheiding bood uitzicht op een resem benoemingen in de administratie. De Raad van Vlaanderen werd daarom aangeschreven door mensen

die een baan zochten of die zich tegen betaling wilden inschakelen in het activisme. Ook het Duitse bezettingsbestuur ontving dergelijke brieven en bezorgde ze aan de Raad. Daar kwamen ze bij de secretarissen terecht. Op de bestuursvergaderingen van 21 en 24 maart 1917 werd er ernstig over nagedacht om een “commissie van toezicht op de benoemingen in de Vlaamse ministeries” op touw zetten met telkens twee leden van elke ‘parlementaire’ commissie van de Raad. Deze beslissing werd echter niet in werkelijkheid omgezet.

Ten einde de feitelijke splitsing van de departementen te bespoedigen, werd door het bestuur van de Raad een commissie aangeduid. Ze bestond uit Tack, Ver Hees, Van den Broeck en Brijs. Het was dus een subcommissie die binnen de context van het Bestuur functioneerde. Volgens het niet-gedateerde vertrouwelijke verslag “Samenvatting van de werkzaamheden van den Raad van Vlaanderen” (eind september-begin oktober 1917); werden “buiten de bestuurszittingen, talrijke vergaderingen aan dit werk” gewijd. Tot dusver werden van deze commissie geen notulen weergevonden. Het is mogelijk dat de werkzaamheden zich beperkten tot het evalueren en opvolgen van de ingediende kandidaturen.

Op 2 augustus 1917 werd er beslist om een “Kommissie voor het voorstellen van beampten” op te richten. De namen van de bestuursleden Ver Hees, Tack en Van den Broeck werden voorgesteld en dat betekende dat deze commissie vrijwel samenviel met die van voor het afkondigen van de bestuurlijke scheiding. Later duikt de benaming “Kommissie voor de benoemingen” op. Volgens het rapport “Samenvatting van de werkzaamheden van den Raad van Vlaanderen” van eind september, begin oktober 1917 werden de “honderden aanvragen om een betrekking en de honderden verzoekschriften van allerlei aard” door het secretariaat en de daartoe ingestelde dienst afgehandeld. Gelet op het feit dat het secretariaat ondertussen over administratieve bedienden beschikte, mag worden aangenomen dat enkele van hen werkten voor deze commissie en als zodanig een administratieve entiteit vormden. Er was alleszins een aparte archiefvorming binnen het secretariaat. De werkzaamheden werden op deze vergadering omschreven als: “Honderden kandidaturen voor deze ministeriën werden onderzocht, evenals voor de benoemingen in lager en middelbaar onderwijs.”

Deze greep op de benoemingen van ambtenaren was uiteraard een belangrijk machtsinstrument in handen van het bestuur van de Raad. Toen de functie van “Gevolmachtigden” werd ingevoerd, was een van de eerste beslissingen van de Commissie der Gevolmachtigden het ontbinden van de “Commissie van de benoemingen”. Daar was het Bestuur van de Raad het vanzelfsprekend niet mee eens (zie hierover de notulen van de Bestuursvergadering van 5 januari 1918). Het is echter onduidelijk of de archiefvorming in 1918 nog in hetzelfde tempo verliep. Het staat vast dat de Gevolmachtigden – gelet op hun machtspositie ten aanzien van de verschillende departementen – de benoemingen grotendeels naar zich toetrokken.

De dossiers bevatten voornamelijk sollicitatiebrieven met bijhorende notities, aanbevelingen, bewijsstukken en doorslagen van uitgaande briefwisseling. Interessante kandidaten werden gesignaleerd aan activistische topambtenaren in de ministeries en aan de gevolmachtigden. Of eventueel aan de propagandadienst als de aanvragers eerder daarvoor in aanmerking kwamen. In de loop van de lente

van 1918 groeide het aandeel van de administratie van de Gevolmachtigde van Nationaal Verweer, August Borms. Daardoor werden er ook in andere geledingen van het activistisch organisatienetwerk dossiers aangelegd op naam van een bepaalde persoon die op zoek was naar een benoeming in overheidsdienst.

Deze commissie ging ook zelf actief op zoek naar Vlaamsgezinden die op leidinggevende posities konden worden benoemd. Zoals in het vertrouwelijk verslag werd vermeld: “Voor het begeven van deze plaatsen werden verschillende reizen door bestuursleden en andere leden ondernomen.” In deze werd zonder twijfel nauw samengewerkt met de semi-parlementaire commissies die in de Raad van Vlaanderen functioneerden. Er zijn meerdere reeksen van dossiers te onderscheiden die binnen het werkveld van deze commissie vielen. Het valt te vermoeden dat de rol van deze commissie na de jaarwisseling 1917-1918 minder prominent werd omdat de gevolmachtigden de macht tot benoemen en het herinrichten van de administratie in de ministeries heel sterk naar zich toe trokken. Daardoor werd er ook in andere geledingen van het activistisch netwerk een dossier op de naam van de aanvragers aangelegd. Uitzonderlijk werd heel de inhoud van een dossier overgeheveld naar een andere archiefvormer en bleef slechts een lege omslag achter.

Door Armand Wullus werden de pakken met plaatsaanvragen geëtiketteerd en genummerd. De nummers. 1 tot en met 5 werden niet teruggevonden. Pakket met beginletter A kreeg van hem het nr. 6.

A. ALGEMEEN

139. Verzameling steekkaarten in verband met plaatsaanvragen. 1917-1918. 1 doos
140. Briefwisseling betreffende plaatsaanvragen. Bevat onder meer mappen die werden beheerd door Maurits Brams met ingekomen verzoekschriften die nooit geklasseerd raakten. 1917-1918. 1 pak

B. “BUNDELS PLAATSAANVRAGEN”, ALFABETISCH GEORDEND

141. Verzameldossier letter A. 1917-1918. 1 pak
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket “demandes de places nr. 6”.
Aelbrecht A. (dit dossier werd leeg teruggevonden);
Adams J. te Kessel-Lo;
Alberty Marcel te Diest (bevat een getuigschrift van het stedelijk college van Diest);
Albrecht Ferdinand te Evere;
Albrecht Joris te Gent;
Alloncius Victor (mevrouw) te Schaarbeek;
Amter Edward Frans Hendrik te Leuven;
Arckens H. te Tienen;
Audenaert Théophile te Antwerpen.

142. Verzameldossier letter B.
1917-1918. 1 pak
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 7".
Bayens Albrecht te Terafene;
Barboy J. te Ukkel;
Bayens A. (J.?) te Diegem;
Baudine Maurice te Vorst bij Brussel;
Benoy Willem te Sint-Joost-ten-Node;
Beins Frans te Borgerhout;
Bergen Jan te Diest;
Bertram Jos te Brussel;
Bessemans Pauwel te Sint-Truiden;
Beun Raymond te Elsene;
Bibauw G. te Sint-Joost-ten-Node;
Billaud B.A.F. te Jette;
Blancke Adolf, onderwijzer te Zwevegem;
Bockstael Renaat Juliaan te Galmaarden en Huizingen;
Boeckmans A. te Anderlecht;
Boelens te Lokeren;
Bogaerts Frans, componist te Lier;
Bogaerts J. te Sint-Jans-Molenbeek;
Bom Jozef, landbouwer te Erps-Kwerps;
Bontridder, voorzitter van de Groeningewacht van Halle;
Bonvie Felix te Laken;
Boon Jan, hulpsecretaris Jong-Vlaanderen en secretaris Groeningewacht te Halle;
Borgels A. te Antwerpen;
Borms Jan te Waasmunster;
Borremans Hendrik, gewezen journalist te Halle en Elsene;
Boschloos Jan te Ukkel;
Bosmans Willy te Antwerpen;
Bosquet Jan te Ukkel;
Bosschaerts Frans, kantonier der Kleine Nete te Emblem;
Boterdael Jozef, gewezen secretaris van toneelmaatschappij "De Noordstar" te Laken;
Boyens Victor te Edegem;
Bracke, ingenieur te Casteau (Henegouwen);
Braes Hendrik te Laken;
Braesicke Frans te Brussel;
Breger Jan te Sint-Joost-ten-Node;
Brijse Severin te Leuven;
Brinckx Maria te Elsene;
Brioen Lodewijk, boekhouder te Sint-Niklaas;
Broquelaire Richard, afkomstig van Mol, te Sint-Gillis;
Brosens G. te Antwerpen;
Brouckxou Hendrik Jozef, secretaris van "Molenbeek Vooruit";
Buelens Frans te Grimbergen;
Bulckens Jules, ingenieur te Zeverdonk bij Turnhout;

- Burghgrave Hendrik te Brussel;
 Buyle Edward, drukker te Antwerpen.
143. Verzameldossier letter C.
 1917-1918. 1 pak
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 8".
 Caeyenberghs August te Sint-Pieters-Jette;
 Callaerts Armand Joannes Theresia te Lier;
 Callaerts Gommarus Franciscus Baltazar te Lier;
 Cambien V. te Kortrijk;
 Campers Edward te Brussel;
 Capelle Gaston te Antwerpen;
 Cassiman D. te Koekelberg;
 Cassiman Ludovicus te Merchtem;
 Catfolis Jozef te Leuven;
 Cayman Hendrik te Blankenberge;
 Celis Jan Willem te Kessel-Lo;
 Céoen Pieter te Kortrijk;
 Ceuppens Jan te Elsene;
 Ceuppens Jan;
 Ceurremans J., te Mechelen;
 Claes August, griffiebediende te Laken;
 Claes Frederik te Borgerhout;
 Clarijs Marinus te Borgerhout;
 Clément E. te Etterbeek;
 Colle;
 Collet Theo Ed. te Molenbeek;
 Constandt Irma te Molenbeek;
 Constandt Palmijn (weduwe) te Sint-Joost-ten-Node;
 Cools Emiel te Kontich;
 Cools Joseph te Antwerpen;
 Cools Maurits te Duffel (bevat gegevens over het activisme te Lier);
 Cooreman te Sint-Gillis;
 Cooseman François te Sint-Jans-Molenbeek;
 Coppée Frédéric te Brussel;
 Coquelle te Brussel;
 Cordemans J.B. te Ukkel;
 Cornelis Maurits, regisseur in de Alhambra-schouwburg te Molenbeek;
 Cornu J. te Schaarbeek;
 Couder Hendrik te Diegem;
 Couvreur Lydia te Molenbeek;
 Cuypers Maurits te Antwerpen.
144. Verzameldossier letter D.
 1917-1918. 1 pak
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 9".
 Daens Joseph (mevrouw) te Elsene;
 Dammen Joseph Lodewijk te Balen a/d Nete;
 Davreux-Hiel Marie Paul, mevrouw, te Elsene;
 De Becker Frans te Sint-Lambrechts-Woluwe;

De Boeck Alexander te Elsene;
De Boeck Geeraard te Sint-Jans-Molenbeek;
De Boeck Pieter te Laken;
De Bondt J., herbergier te Grimbergen;
Deboyser C.;
De Buck Leo;
De Burie Leon te Gent;
De Clerfay Eugeen te Schaarbeek;
De Clercq Petrus te Ukkel;
De Clercq René te Antwerpen;
Deconinck Frans te Sint-Jans-Molenbeek;
Decoster Germana te Schaarbeek;
Decoster Maurits te Laken;
De Coster Suzanne te Etterbeek;
Decraen Gaston, student te Gent;
Dee Pol te Sint-Pieters-Jette;
De Geyter Karel te Brussel;
De Goeyse Jan Baptist te Brussel;
De Graer Jules Hector, gewezen notaris van Beerst te Laken;
De Graeve Valery, bestuurslid van "Ontwaakt Aalst" te Mere;
De Greef Germaine te Schaarbeek;
De Greef Marie te Watermaal-Bosvoorde;
De Greef Pieter te Diegem;
De Groot Karel te Tervuren;
De Haeck Gustaaf te Brussel;
Dehaan H. te Sint-Jans-Molenbeek;
De Haen Théofiel te Sint-Jans-Molenbeek;
De Haes Marie te Molenbeek;
De Heel;
De Heyder Jan te Mechelen;
De Hovre Maurice te Schaarbeek;
De Jaeger E.;
Dejoncker Bertha Alfonsina Francisca te Sint-Joost-ten-Node;
De Juncker M. te Anderlecht;
De Juncker T.J. te Anderlecht;
Delahaye Raphael August,
Delannoy-Autome (weduwe);
Deleu V.;
Delhay Lodewijk te Antwerpen;
Delvaux Hector te La Louvière;
Delvaux Hendrik te Schaarbeek;
Dekeyzer Herman te Schaarbeek;
De Man;
Pet. Benoit, directeur van het "Office Polyglotte" te Sint-Gillis;
De Mol Frans;
De Mul Jacques-Hubert te Vilvoorde;
De Muyllder Andries-Frans te Sint-Jans-Molenbeek;
De Muynck August te Antwerpen;

De Muynck Karel te Antwerpen;
Dendievel César te Elsene;
Deneyer Daniël te Buizingen;
Denteneer Jozef;
De Paepe-Van Lancker E.;
De Pauw Karel te Brussel;
De Pourque G. in het kamp te Göttingen;
De Pré Germ., onderwijzer te Kortrijk;
De Rey Alphonse te Leuven;
De Reyghere Jan te Amsterdam (Nederland);
Dericx E. J. te Kiel (Antwerpen);
De Roos L. te Ukkel;
De Roover Jan te Antwerpen;
De Ruyter Hyacinthe te Leuven;
De Sagher Andreas te Brussel;
De Scheemaecker Victor te Schaarbeek;
Deschouwer J. te Vilvoorde;
De Schrijver Albert te Schaarbeek;
De Schutter E. te Strombeek;
Deseyn Achiel te Gent;
De Smet Frederiek te Brussel;
De Smet Leo te Vilvoorde;
De Smet Maurits te Brugge;
De Vadder Henri te Sint-Jans-Molenbeek;
Devester Antoon te Schaarbeek;
De Veylder Jules, onderwijzer te Aalst;
Devisscher Maurits te Kortrijk;
Devisschere Kamiel, werkzaam bij de "Beurgazet", te Schaarbeek;
De Vleeschouwer C.;
Devos Arsène te Vilvoorde;
De Vriese Karel te Gent;
Devuyst A. te Brussel;
Dewald Johanna te Schaarbeek;
Dewaele-Neirinckx A. te Antwerpen;
Dewallens L., beambte bij de Boerenbond te Leuven;
Dewandeleer Willem-Josef te Etterbeek;
Deweever mevrouw te Anderlecht;
Deweever Pieter te Anderlecht;
Dewind Rachel te Etterbeek;
De Winter A. te Brussel;
De Winter Ida te Schaarbeek;
De Winter Hendrik te Kessel-Lo;
De Winter Willem Jan Jozef te Lier;
De Witte Albrecht te Sint-Jans-Molenbeek;
Dewitte Filemon te Lebbeke;
De Witte Karel te Brussel;
De Witte Karel te Sint-Jans-Molenbeek;
De Wolf Emiel te Sint-Pieters-Jette;

- De Wolf Josef te Sint-Jans-Molenbeek;
 De Wolf Lodewijk Frans te Antwerpen;
 Dewolf Lod., Van Veen Frans, Capelle en mej. Ferdinand; Dezillie Hector te Vorst (Brussel);
 D'Haese Isidore te Brussel;
 D'Hoogh Frans, student te Leuven, (bevat tevens een sollicitatiebrief van Arthur D'Hooghe van Sint-Niklaas);
 Dielmany Arnold te Schaarbeek;
 Dierckx Bernard en Fontaine Theophiel;
 Dierckx Bernard te Turnhout;
 Doms Juliaan te Sint-Niklaas;
 Doms V. te Humbeek;
 Doom Omer-H. te Brussel;
 Drabs Adolf te Laken;
 Driesen Viktor te Borgerhout;
 Driessens Emiel, vluchteling te Gooik, gemeentebediende van Geluwe;
 Dussart Frans (mevrouw) te Brussel;
 Duwez Anastazie te Sint-Joost-ten-Node;
 Duysan J. te Antwerpen.
 Daens Augusta te Antwerpen.
145. Verzameldossier letter E.
 1917-1918. 1 omslag
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 10".
 Enckels Albéric te Neder-over-Heembeek;
 Ertrijckx Edw., student te Schaarbeek;
 Evenepoel Hubert te Sint-Jans-Molenbeek.
146. Verzameldossier letter F.
 1917-1918. 1 omslag
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 11".
 Festraets J. te Schaarbeek,
 Festraets L. te Laken,
 Finders te Brussel,
 Fontaine A. te Brussel,
 Fontaine T. te Wilsele;
 Forton, poetsvrouw te Brussel.
147. Verzameldossier letter G.
 1917-1918. 1 omslag
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 12".
 Geens R. te Zele,
 Gelasé Jul. te Schaarbeek,
 Genbrugge Fl. te Schaarbeek,
 Gerard J. te Laken,
 Gerstmans Marcel te Sint-Truiden,
 Gevers J. te Turnhout,
 Ghesquière K. vluchteling uit Menen te Vilvoorde,
 Gielen J.C. te Bocholt,
 Godts F. te Leuven,

- Goorts J. te Sint-Lambrechts-Herk,
Goris J. te Leuven,
Gorus S. te Sint-Joost-ten-Noode,
Gouverneur O. te Diest,
Guidon V. te Leuven.
148. Verzameldossier letter H.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 13".
Haegeman Nathalie te Anderlecht,
Haeven P. te Sint-Joost-ten-Noode,
Hanjoul M. te Antwerpen,
Hannick mevr. te Sint-Lambrechts-Woluwe,
Hasdenteufel Hendrik te Brussel,
Heldenberg A. te Laken,
Hellin A. te Oudergem,
Hellwig J. te Schaarbeek,
Henderickx Ant. te Brussel,
Hendrickx Th. te Kaggevinne-Assent,
Herbé E. te Brussel,
Herckelboek A. te Schaarbeek,
Hermans Lodewijk te Schaarbeek,
Hermans M. te Schaarbeek,
Heylen A. Brussel,
Hinderdael Jef te Soest (Nederland),
Hinneman J. te Turnhout,
Hody R. te Elsene,
Hofkens A. te Merksem (lid Groeningerwacht),
Hofman Th. te Brussel,
Holle J. te Kessel-Lo,
Hoppenbrouwers E. te Turnhout,
Huet Theo te Borgerhout,
Huijgens E. te Borgerhout (lid groeningerwacht),
Huijsmans A. te Aarschot.
149. Verzameldossier letter I.
1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 14".
Ickx Th. te Kessel-Lo,
Ingelbrecht Jan te Antwerpen,
Instael C. te Antwerpen,
Instael Leon te Leuven.
150. Verzameldossier letter J.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 15".
Jacobs (vrouw) te Schaarbeek,
Jacobs J. te Kuregem (Sint-Lambrechts-Woluwe),
Jacques Em. te Schaarbeek,
Jans J. (student te Leuven),

- Jansen F.-J. te Kwaadmechelen,
Janssens Emiel te Vorst (Brussel),
Janssens Jos (kantonnaal schoolinspecteur) te Turnhout,
Janssens Renaat te Heverlee,
Janssens Willem te Anderlecht,
Jespers Jacob te Brussel,
Joniaux Aug. te Oudergem,
Joosten Jan te Hasselt.
151. Verzameldossier letter K.
1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 16".
Kayenbergh Petrus te Leuven,
Keppens Frans te Landen (lid groeningewacht Tienen),
Keyen,
Kindermans Pieter Edmond te Sint-Jans-Molenbeek,
Knopp Jos te Sint-Gillis,
Koefoed J. te Antwerpen,
Koninck J. te Schaarbeek (bouwkundig tekenaar).
152. Verzameldossier letter L.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 17".
Laddijn J. te Antwerpen,
Lahey(z?) M. te Lot,
Lambert E. te Brussel,
Lambert H. te Brussel,
Lams Leo te Brussel,
Lanckmans Hendrik,
Lanckmans Edward te Vorst,
Lannoye A. te Evere,
Leemans J. te Vilvoorde,
Leffleur A. te Schaarbeek,
Leflot V. te Sint-Pieters-Leeuw,
Lehouck E. te Schaarbeek,
Lemoine Ida te Elsene,
Leonard Joz te Mortsel,
Leroux Willem te Zaffelare,
Letellier Viktor te Tongeren,
Liebens H. te Diegem,
Lontie E. te Kessel-Lo,
Louvrier Oswald te Gent,
Lovenier Hendrik te Laken,
Luyckx Lucie te Molenbeek,
Luyckx Victor te Halle.
153. Verzameldossier letter M.
1917-1918. 1 pak
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 18".
Maes A.L. te Laken,

Maes Emiel te Laken,
Maneel Frans, onderwijzer te Vilvoorde,
Marckx Gustaaf te Mechelen,
Massa Gustaaf te Sint-Truiden,
Masset (vrouw) te Brussel,
Marteau J.B. te Leuven,
Martens Romain te Gent,
Martien Jozef te Brussel,
Masset jufr. te Brussel,
Mattijses Pieter te Etterbeek,
Magné Charlotte te Etterbeek,
Meeussen Hendrik te Antwerpen,
Meert Joseph te Molenbeek,
Mees W. te Antwerpen,
Mélot G.,
Merchaert Auguste te Kuregem,
Mertens Ed. te Brussel,
Mertens F. te Retie,
Mertens Raymond te Oudergem,
Mesure Jozef te Anderlecht,
Metdenancxt Jan te Humbeek,
Mulders Frans (Van Remoortel) te Antwerpen,
Meulenijzer Em. te Brussel,
Michiels Achille te Gent,
Moliart Simon te Sint-Gilles (met aanbeveling door de Deutscher Wohlfahrt-Ausschuss Brüssel),
Moons Oscar te Schaarbeek,
Moortgat Frans te Laken,
Muselle Jan.

154. Verzameldossier letter N.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 19".
Nauwelaers H. te Brussel,
Nauwelaers Theo te Boom,
Nehl J. te Brussel,
Neyskens Jaak te Sint-Gillis,
Neyt Elisa te Brussel,
Noé Michel te Schaarbeek,
Nuijts M-M.
155. Verzameldossier letter O.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 20".
Oeyen Jozef te Anderlecht,
Olbrechts Ferdinand te Evere,
Olbrechts K. te Boom,
Ollemans Eug. te Anderlecht,
Ollevier J. te Antwerpen,

- Ooms te Turnhout,
Overloop Theophiel te Leuven.
156. Verzameldossier letter P.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 21".
Paret Willy te Brussel,
Parijs Hélène te Leuven,
Parijs Jan te Jette,
Pasteyn Willem te Lier,
Pauwels H. te Sint-Niklaas,
Pauwels Jan te Sint-Gillis,
Peeters Lodewijk te Tienen,
Peene E. te Brussel,
Pey Willem te Kuregem,
Picavet H. K. te Molenbeek,
Pierlé Frederik te Koekelberg,
Piermez J. te Vorst (Brussel),
Piron Lodewijk te Molenbeek,
Pissens Jozef te Opwijk,
Pittevils Richard te Brussel,
Pittevils Eugeen te Tienen,
Prist Joseph te Brussel,
Pijnenburg Geert te Antwerpen.
157. Verzameldossier letter R. 1 omslag
1918.
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 22".
Raeymaekers Marie te Diest,
Réga Jul. te Hoegaarden,
Renders Jan te Etterbeek,
Reynaers te Leuven (Boerenbond),
Ribourdonille Julianus te Laken,
Robbeets Louis te Vorst (Brussel),
Robbrecht D. te Brussel,
Roeland Henri te Schaarbeek,
Roelants Paul te Leuven,
Roels P. te Schaarbeek,
Roose Germaine te Elsene,
Rondas Frans te Etterbeek,
Rondas Jozef te Leuven,
Rönne Willem te Antwerpen,
Ronsen Frans te Leuven,
Ropson Julie te Brussel,
Rossaert Karel te Molenbeek,
Ruys G. te Antwerpen.
158. Verzameldossier letter S. 1 pak
1917-1918.
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 23".

Saen Remi te Tienen,
 Salens Oscar te Schaarbeek,
 Salis Lodewijk te Brussel,
 Schack Ferd. te Ganshoren,
 Schaepsherders Karel te Brussel,
 Schaevebeke Esther te Ganshoren,
 Scheers L. te Leefdaal,
 Schelfhout Lodewijk te Etterbeek,
 Schenkels G. te Vilvoorde,
 Schiets Maurits te Aalst,
 Schoonjans Edward te Anderlecht,
 Schoonjans Karel te Molenbeek,
 Schoutisse Thomas te Schaarbeek,
 Schoutissen Bernard te Schaarbeek,
 Schoutissen mevr. te Schaarbeek,
 Schutte Herman te Berchem,
 Séant R. te Elsene,
 Segers Fr. (Julius) te Laken,
 Serdongs Alfons te Brussel,
 Servaes Clément te Brussel,
 Chau Paul te Evere,
 Simons Jacques te Antwerpen,
 Simons Lambert te Neerlanden,
 Slachmuylders Henri te Brussel,
 Smekens Paul te Antwerpen.
 Smet Karel te Etterbeek,
 Smette P. te Schoten,
 Smets Louis te Leuven,
 Smets mej. te Tienen,
 Snels Fr. (leeg teruggevonden),
 Snels Frans te Sint-Lambrechts-Woluwe,
 Sprengers Emiel te Schaarbeek,
 Spruyt Alphonse te Laken,
 Sterckx Jacques te Etterbeek,
 Steverlijnk Alice (vrouw Tanghe) te Elsene,
 Stoppie (weduwe) te Halle,
 Storms (vrouw en dochter) te Brussel,
 Strijbol Werner te Lokeren,
 Surkijn Petrus te Ukkel,
 Swerts Bernard te Antwerpen,
 Swerts Karel te Merksem,
 Switsers L. te Willebroek.

159. Verzameldossier letter T.
 1917-1918.
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 24".
 Thelen Maria te Brussel,
 Thibaut Jan te Brussel,

1 omslag

- Thijs Louis te Oud-Turnhout,
 Thoremans P. te Vilvoorde,
 Tielemans Eugeen,
 Timmerman C. te Sint-Joost-ten-Noode,
 Toussaint Jef te Brussel,
 Trap Fr. te Vilvoorde,
 Trappeniers J. te Duisburg,
 Trion Laurent te Brussel.
160. Verzameldossier letter U.
 1917-1918. 1 omslag
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 25".
 Uyterhoeven Hendrik te Borgerhout,
 Uyttendaelen Lodewijk te Antwerpen.
161. Verzameldossier letter V.
 1917-1918. 1 pak
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 26".
 Vallet Jef te Schaarbeek,
 Van Acker Hendrik te Oostende,
 Van Ackere L. te Jette,
 Van Assche Piet te Watermaal (schrijver),
 Van Beesen Jef te Brussel,
 Van Bellen Maurits te Aalst,
 Van Belle Pierre te Ukkel,
 Van Belleghem, onderwijzer te Anderlecht,
 Van Berckelaer Leonard te Heverlee,
 Van Brusselt Boni te Koekelberg,
 Van Buggenhout C. te Koekelberg,
 Van Camp Fernand te Antwerpen,
 Van Cauwenberghe Hendrik te Elsene,
 Van Craenenbroeck Jozef te Sint-Pieters-Woluwe,
 Van Cutsem Pieter te Oudergem,
 Van Damme Petrus te Anderlecht,
 Van de Maele Fons te Erembodegem,
 Van den Abeele G.,
 Vandenberghe Kamiel,
 Vandenborre Frans te Anderlecht,
 Vanden Bosch Edmond te Vorst (Brussel),
 Vanden Briel Achilles te Antwerpen,
 Van den Broeck Clemens te Elsene,
 Vandendries Alfons te Mechelen,
 Van den Hende te Schaarbeek,
 Vanden Heuvel Jan te Laken,
 Vandenhoudt Fl. mej. te Herent,
 Vandenhoudt Jules te Herent,
 Van den Kerckhove Frans te Schaarbeek,
 Vanden Meerschaut Robrecht te Bottelare,
 Van den Moortgate Joris te Gent,
 Van den Sompel J. te Laken,

Van den Wijngaerden Maurice te Waanrode,
Van de Putte mevr. te Brussel,
Van de Vliet Petrus te Ukkel,
Van der Cruyssen te Gent,
Vandereyken Arthur te Leuven,
Van der Gracht Margareta te Molenbeek,
Vanderhoeven Alfons te Sint-Joost-ten-Node,
Van Houdelingen Maurits te Brussel,
Van der Meersch Jozef te Izegem,
Vander Sande P. te Molenbeek,
Vandersmissen Jan Frans te Elsene,
Van der Smissen (vrouw) te Elsene,
Vandersteene Leon te Etterbeek,
Van der Straeten Jan te Molenbeek,
Van der Straeten, voorzitter van De Jonge Klauwaerts te Hasselt,
Van der Stuyf Evarist te Gent,
Van de Sande V. te Brussel.,
Vandevelde B. Adolf te Laken,
Van de Velde Camiel te Lokeren,
Van Dieren Willem te Brussel,
Van Dorselaer R. te Brussel,
Van Droogenbroeck Alphonse te Anderlecht,
Van Eldere J. onderwijzer te Baal,
Van Elewyck Hendrik te Brussel,
Van Elewijck Jozef te Vilvoorde,
Van Elewijck Leopold te Wolvertem,
Van Eyck Jan te Turnhout,
Van Gaever Hendrik te Vilvoorde,
Van Glabeke Arthur te Gent,
Van Grasdorf Josse te Molenbeek,
Van Haeren J., schoolhoofd te Schaarbeek,
Van Hemelrijck Gustaaf te Dworp,
Van Impe Sylvain te Laken,
Van Ingen L. te Schaarbeek,
Van Haesendonck Lodewijk te Brussel,
Van Laere Hector te Brussel,
Van Lancker Emilie te Brussel,
Van Langenhove Julien te Antwerpen,
Van Leemputten, mevr., te Elsene,
Van Lierop Adriaan te Anderlecht,
Van Lissum Simon, beeldhouwer,
Van Loo, weduwe te Brussel,
Van Looveren Willy te Berchem,
Van Malderen Gaston te Erembodegem,
Van Nerom Jan te Sint-Stevens-Woluwe,
Van Nijgen Benoit te Meise,
Van Neijs Frans te Brussel,
Van Ooyen Oskar te Antwerpen,

Van Ophalvens Pieter te Sint-Lambrechts-Woluwe,
Van Opstal Pieter te Sint-Lambrechts-Woluwe,
Van Overmeire Jan te Laken,
Van Pee J. bouwmeester,
Van Raemdonck J. te Antwerpen,
Van Rossem Melanie te Molenbeek,
Van Steen F. te Rupelmonde,
Van Thuyné Anna te Sint-Gillis,
Vanthuyne Maria te Sint-Joost-ten-Node,
Van Veen Frans Geeraard te Antwerpen,
Van Welde W. te Antwerpen,
Värngren P. te Antwerpen,
Verbaet Lode te Borgerhout,
Verbeke Jozef te Etterbeek,
Verbruggen Jean te Brussel,
Verbruggen R. te Antwerpen,
Verburgh Constant te Sint-Joost-ten-Node,
Vereecken-Deprins mevr. te Schaarbeek,
Verfaillie Jérôme te Schaarbeek,
Verhaegen Lodewijk te Sint-Lambrechts-Woluwe,
Verhavert P.J. te Laken,
Verheyen Pieter Adolf te Antwerpen,
Verhoeven Joost te Sint-Gillis,
Verhulst L. ,
Verleyen Maria Oda te Jette,
Vermandel Pieter te Antwerpen,
Vermeersch G.,
Vermeulen Désiré te Antwerpen,
Verschuuren Maria te Molenbeek,
Vervalle Pharaïlde te Brussel,
Vervlimmeren César te Kuregem (Sint-Pieters-Woluwe),
Vlinrichs Fr. te Luik (Nederlander, heet in werkelijkheid Hinrichs),
Voet Joseph te Antwerpen,
Vorst Abraham te Anderlecht,
Vroom Pieter te Diest,
Vroome E.

- Verzameldossier letter W en letter Z .
Dit dossier werd niet teruggevonden. Mogelijk omdat er nooit een werd aangelegd.

C. PLAATSAANVRAGEN, GEORDEND VOLGENS BEROEPSKLASSE.

Er werden tevens verzamelbundels aangelegd volgens de beroepsklasse van de aanvragers. De naoorlogse bewerkers klasseerden deze dossiers als “Demandes de Places” van nrs 29 tot 32 maar de oorspronkelijke ordening was een eenvoudige nummering in de rechterbovenhoek. Mogelijk werden deze aparte dossiers aangelegd omdat een deel van hen verband hielden met het werk van bepaalde commissies van de Raad van Vlaanderen en met beroepen die ook in de context

- van de eigen administratie van de Raad van Vlaanderen konden functioneren, zoals bijvoorbeeld typistes.
162. Dossier "Aanvragen Posterijen 1.". Maar ook mensen die in aanmerking kwamen voor tewerkstelling bij de spoorwegen en bij de telegraafdienst. Vaak met tussenkomst van de Commissie van Nijverheid en Verkeerswezen.
1917-1918. 1 pak.
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 29".
Algemene briefwisseling,
Spoelbergh,
Pettens R.,
Boulengier J.,
Primo F.,
Neels,
Langendries J.,
Janssens C.,
Foulon R.F.,
Chenot, J.,
Calluy,
Girardin Karel,
Meulenijzer,
Billaud,
Van Haeren K.,
Verreijken K.,
Hoppenbrouwers E.,
Van Tricht J.,
Ragaert Frans.
163. Dossier "Paatsaanvr. 2", in eerste instantie voornamelijk gericht aan de Commissie der Gevolmachtigden en nadien doorgegeven aan het secretariaat van de Raad.
1917-1918. 1 omslag
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 30".
Hecquet Fr.,
Coppin A.,
Plaatsaanvragen.
164. Dossier "Aanvragen v. Machienschr. 3." met aanvragen voor een baan als typist(e).
1917-1918. 1 pak.
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket "demandes de places nr. 31".
Acke Angèle,
Claes Marcella,
Coosemans Virginie,
Dekeyser Stephan,
Mejuffer Delpire,
O. De Rey,
De Vuijst A.,
Duysan M.,
Ferdinand V.,

- Goossens (vrouw),
Goossens,
Hanssens Mej. J.,
Herreman Hedwige,
Knaep Cl.,
Maes Louisa,
Muylaert Maria,
Schiltz Julia,
Slymers Louisa,
Tambuijser Maurits,
Van Capellen M.,
Vandercammen S.,
Van Tiggel Jules,
Verrijden G.
165. Dossier “Aanvragen v. onderwijzers 4.”.
1917-1918. 1 pak
Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket “demandes de places nr. 32”.
Aerts Fr.,
Aerts Josef,
Buyckx R.,
Claesen,
De Bondt,
De Buck M.,
Dewitte J.,
Dussand,
Dussourd L.,
Erkelbout W.,
Geijzen M.,
Geuens C.J.,
Govaerts K.,
Haugen F.,
Hendrixcx Alfons,
Herreman R.,
Huijsmans J.,
Kets,
Maudens,
Pastiels Paulus,
Stallaert K.,
Tordeur J.,
Vandenbossche P.,
Van Eldere,
Van Goidsenhoven,
Van Laer Fr.,
Van Tilborgh Th.,
Vercalsteren Jef.
166. Dossier “Gemeentebestuur Brussel”, bevat briefwisseling met aanvragers voor een baan, in het bijzonder bij gemeentebesturen in het Brusselse.

- 1917-1918. 1 omslag
 Verheyen Frans,
 Van Lijnden W.,
 Van Tilborgh Th.,
 Van der Heyden O.,
 Van der Haegen,
 Vandercammen Simone,
 Vandenbossche,
 Van Cotthem Josef,
 Uiterhoeven H.,
 Tinel Frans,
 Stallaert Leon,
 Poffé Jules en Vanderwaeren Fr.,
 Melis J.,
 Maes Jozef,
 Maebe Maurits,
 Leen Alexander,
 Huijbrechts L.,
 Hermans M.,
 Haesendonck J.,
 Dewolf E.,
 De Visschere C.
- [xxx]
 Dossiers met de etiketten “demandes de places 34” of “Bijzondere Aanvragen 6” volgens de activistische nummering, ontbreken.
167. Dossier “Bijzondere Aanvragen 7.”. 1 omslag
 1917-1918.
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket “demandes de places nr. 35”.
 Algemene briefwisseling,
 Belvaux (Fr.).
- [xxx]
 Dossier met de etiket “demandes de places nr. 36” ontbreekt.
168. Dossier “Plaatsaanvragen M. J. Van den Broeck 9.”, ingekomen briefwisseling 1 omslag
 van sollicitanten en bemiddelingsbrieven van activisten in het propagandanetwerk en in de ministeries.
 1917-1918.
 Dit pak kreeg van A. Wullus het etiket “demandes de places nr. 37”.
- D. LOSSE DOSSIERS PLAATSAANVRAGEN, ALFABETISCH GEORDEND.**
- [xxx]
 Dossiers met de letters A-E ontbreken.
169. Verzameldossier letter F. 1 omslag
 1918.
 A. Fontaine, Brussel.

170. Verzameldossier letter G.
1917-1918. 1 omslag
Gasee Em. te Gent;
Geens Raym. te Berchem;
Gille Jozef te Antwerpen;
Genot;
Ghoos Theofiel te Tessengerlo;
Goffin, dienstdoend burgemeester te Sint-Truiden;
Gosselin te Merchtem, Cayenbergh August te Jette en Van Nieuwenhuyzen Jan te Merchtem;
Govaerts Eugène te Brussel;
Grammet J. te Tienen;
Grare E.C. te Antwerpen.
171. Verzameldossier letter H.
1917-1918. 1 omslag
Harrewijn, ingenieur;
Hauben Jan-Marie-Frantz te Tongeren;
Hendrickx Alfons en Pittevits Eugene, leden van Groeningerwacht te Tienen;
"Hoebeke" (Deze omslag werd leeg teruggevonden).
- [xxx]
Dossier met de letter I ontbreekt.
172. Verzameldossier letter J.
1917-1918. 1 omslag
Jacobs Frans te Sint-Pieters-Jette;
Jacobs Pieter te Sint-Stevens-Woluwe;
Jans Michiel te Testelt;
Janssens Frans te Zellik.
173. Verzameldossier letter K.
1917. 1 omslag
Koeck Clement te Antwerpen;
Kwets A.J. te Antwerpen.
174. Verzameldossier letter L.
1917-1918. 1 omslag
Lafaut Willem te Vilvoorde;
Langhendries Jan te Lot;
Lauwers Albrecht te Antwerpen;
Lescrauwaet Jaak Kamiel te Kortrijk;
Ludwig, ingenieur te Gent.
175. Verzameldossier letter M.
1917-1918. 1 omslag
Mancel Antoon te Vilvoorde;
Mancel Frans te Vilvoorde, onderwijzer te Brussel;
Martien J. (deze omslag werd leeg teruggevonden);
Meert Carolina Juliana te Etterbeek;
Mertens August te Kuregem;
Mertens Jeanne (weduwe Valentin) te Watermaal-Bosvoorde;

- Metdenanxt Jan te Humbeek;
 Meuleman Jef te Kortrijk;
 Meulenyzer Emiel Alfons te Brussel;
 Michiels Juul (deze omslag werd leeg teruggevonden);
 Mommaerts Hendrik, landbouwingenieur te Broechem;
 Mommens Maurits, bestuurslid van "Loven Ontwaakt" te Leuven;
 Moorkens, onderwijzer.
176. Verzameldossier letter N.
 9 februari 1918. 1 stuk
 Nauwelaers H. te Brussel.
177. Verzameldossier letter O.
 September-oktober 1917. 1 omslag
 Oyens, onderwijzer, te Berchem.
178. Verzameldossier letter P.
 1917. 1 omslag
 Paelinck Lodewijk te Brussel;
 Pastijn Jozef te Mechelen;
 Pauwels Adolf te Gent;
 Pauwels Josef te Antwerpen;
 Peremans Adolf, voorzitter groeningerwachtafdeling te Brussel;
 Peters, architect;
 Poffé Jules te Tienen.
179. Verzameldossier letter Q.
 9 oktober 1917. 1 stuk
 Quakkelaer, advocaat, kandidaat-politierechter te Antwerpen.
180. Verzameldossier letter R.
 1917. 1 omslag
 Reynaert Jozef te Antwerpen;
 Roeland Henri te Schaarbeek;
 Rose Bernard te Schaarbeek;
 Rosseels Basile te Wezembeek-Oppem.
181. Verzameldossier letter S.
 1917-1918. 1 omslag
 Sacré Florent te Brussel;
 Saerens Jan te Wemmel;
 Schalenbourg te Sint-Truiden;
 Serdongs Alfons te Brussel;
 Somers Karel te Brussel;
 Stoppie Jozef te Halle;
 Stroobants Jan Baptiste te Ganshoren, (bevat een foto van de aanvrager).
182. Verzameldossier letter T.
 Januari 1918. 1 omslag
 Thielemans Leopold te Koersel.
183. Verzameldossier letter V.
 1917-1918. 1 pak

Vanassche Alphonse te Schaarbeek;
 Vanbever Pieter te Watermaal-Bosvoorde;
 Van Buggenhoudt Const., schrijver;
 Van Cauwenbergh Jan Hendrik te Ganshoren;
 Van de Beghin;
 Vanden Hoven Huibrecht te Ledeberg;
 Vanderbiest Jeanne te Brussel;
 Van der Heyden August, Groeningewacht te Berchem;
 Vanderwaeren Frans te Tienen;
 Van de Voorde Robrecht te Sint-Gillis;
 Van de Weyer Jan te Antwerpen;
 Van Eldere Jozef te Baal, onderwijzer te Tremelo;
 Van Elewijck Jozef, lid van Jong-Vlaanderen en Groeningewacht te Vilvoorde;
 Van Linthout Michel te Anderlecht (bevat een foto van de aanvrager);
 Van Muysewinkel Jean-Baptiste te Ukkel;
 Van Nieuwenhuysen;
 Van Veen te Antwerpen;
 Van Walle H.;
 Van Walle Robert te Antwerpen;
 Van Walle Robrecht te Antwerpen;
 Verbeeck Juul, ingenieur waterstaat te Hasselt;
 Verdoodt Leopold te Opwijk;
 Vereecken Jan, kandidaat-notaris te Borgerhout;
 Vereertbrugghen A. te Brussel.
 Verhoeven Lodewijk te Antwerpen.
 Verhulst Rafaël en Mees Jan Frans Willem en Vanderstraeten;
 Vervoort Laurent te Antwerpen;
 Vickermann Victor te Gent;
 Voets Gommarus te Antwerpen.

184. Verzameldossier letter W:
1917-1918.

1 omslag

Waeterloos Rafaël te Kortrijk;
 Waroquiers Gustaaf te Oudergem;
 Waterschoot Ch. (juffr.), gewezen bediende van de Duitse Verwaltung;
 Wauters Ernest te Turnhout;
 Wauters Pieter te Halle;
 Weemaels Jaak te Anderlecht;
 Wieërs Jozef, leraar te Maaseik;
 Wijdise Jules te Brussel;
 Wijns te Aarschot en Antwerpen;
 Will;
 Willekens Emiel te Antwerpen;
 Willemen A. te Willebroek;
 Willems Céline te Schaarbeek;
 Wouters Jan te Berchem;
 Wrana te Sint-Niklaas;
 Wuyts Ovide te Antwerpen.

185. Verzameldossier letter Z.
Maart-april 1918. 2 stukken
Zegers Frans te Vilvoorde.

E. GENUMMERDE DOSSIERS REEKS "BETREKKING".

186. Bundel genummerde dossiers. 1 pak.
1917-1918.
"Examen in 't Nederlandsch", inzake de verbetering van de kennis van de Nederlandse taal door de Vlaamse ambtenaren;
1: "Betrekking Sondervorst" Maria, voor ministerie van Justitie;
2: "Betrekking Parijs" Hélène;
3: "Betrekking Wuyts" Ovidius, voor Gersten Zentrale of Suikerverdeling;
4: "Betrekking Van Hentenrijck" Henri, voor Volksopbeuring;
5: "Betrekking Toussaint" Maria, voor Ministerie van Justitie;
6: "Betrekking Van Diest" A., ontslagen stadsbediende te Antwerpen;
7: "Betrekking Coessens", voor Ministerie van Nijverheid en Arbeid;
8: "Betrekking Hoeymans", Victor, landmeter voor het kadaster, voor Ministerie van Financiën;
9: "Betrekking Roelants" Pol, Leuven, dactylo;
10: "Betrekking Coquelle";
11: "Betrekking Fonteyne" Andries, Laken, lid van Vrij Vlaanderen, voor ministerie van Financiën;
12: "Betrekking Massonet" mej., voor propaganda in Duitsland;
13: "Betrekking Derickx J. M.", Antwerpen;
14: "Betrekking Coppens" Frédéric;
15: "Betrekking Letellier", V., Tongeren, voor de centrale administratie van een ministerie;
16: "Betrekking Cornelis-Delhayé" J.
17: "Betrekking Tondeur", voor de Waalse ministeries in Namen;
18: "Betrekking Ronsen", Fr, activist in Leuven, voor een ministerie;
19: "Betrekking Dierckx Bernard", voor staatsmiddelbare school te Etterbeek;
20: "Betrekking De Graer" Julius;
21: "Betrekking Van Langenhove", J., Antwerpen;
22: "Betrekking Marotte", Marote Willem Karel, te Vorst, secretaris van de vereniging Vlaamsche Ster, voor ministerie van Justitie;
23: "Betrekking Claes Aug.", August, gewezen griffiebediende, voor een ministerie;
24: "Betrekking P. De Rijcker", Pieter (De Rycker), Molenbeek;
25: "Betrekking Bauwens Domien", Leuven, lid van de Katholieke Vlaamsche Arrondissementsbond, voor Ministerie van Financiën;
26: "Betrekking Jacobs Felix", Leuven, voor Ministerie van Financiën.
27: "Betrekking Duerinckx", J., Brussel, voor de bibliotheek van de normaalschool;
28: "Betrekking Trompet", Jozef, Meensel-Kiezegem;
29: "Betrekking Lobbrecht", mevr., Sint-Lambrechts-Woluwe,
30: "Betrekking De Vogelaer", (Vogelaers), leraar te Leuven;
31: "Betrekking Barbay" J., voorzitter van Vrij Vlaanderen, afdeling Kalevoet;
32: "Betrekking Trap Fr.", lid van Volksopbeuring, Vilvoorde;

- 33: "Betrekking Leemans Celina", onderwijzeres, Kortenberg;
 34: "Betrekking Bosman Fons", Laken, voor Ministerie van Kunsten en Wetenschappen;
 35: "Betrekking Colin M. L.", Maria Louisa, Brussel;
 36: "Betrekking Van Est", Frans, Antwerpen, ministerie van Financiën;
 37: "Betrekking Lod. Smets", Lodewijk, Ukkel;
 38: "Betrekking Neumeister", *General-Referent* voor Nijverheid en Arbeid in de bezettingsadministratie, zoekt lerares Nederlands;
 39: "Betrekking Mertens", (J.?), bewaker van het "rijksweldadigheidsgesticht" te Mol;
 40: "Betrekking Laeremans";
 41: "Betrekking F. Leemans", lid van Vrij Vlaanderen, voor Ministerie van Openbare Werken;
 42: "Betrekking Verleyen Gilbert" O., Laken, Ministerie van Nijverheid en Arbeid;
 43: "Betrekking Karel Druijts", (Druyts), Merksplas;
 44: "Betrekking Dierckx" Bernard, Etterbeek, voor post van bibliothekaris in de normaalschool;
 45: "Betrekking Van Walle", Hendrik, Antwerpen;
 46: "Betrekking Boeckmans", Alfons, Anderlecht, voor Middenbestuur der Posterijen;
 47: "Betrekking Sernel", arts, voor de baan van geneesheer in de gevangenis van Dendermonde;
 48: "Betrekking Van Raemdonck Jef", Antwerpen;
 49: "Betrekking Tits Flor" Antwerpen.
 50: "Betrekking Pleitinckx" (Pletinkx ?), Leuven, lid van de gouvraad van Brabant;
 51: "Betrekking Neetens" Oscar, Molenbeek, ingenieur, lid van Vrij Vlaanderen en van de Gouvraad van Brabant.

F. DIENSTBETOONDOSSIERS VAN HET SEKRETARIAAT

Naast de vragen om een baan kreeg het secretariaat van de Raad van Vlaanderen tal van vragen om dienstbetoon van andere aard. Dat was vooral zo in de loop van 1917. Daarna - in de loop van de eerste maanden van 1918 - werd een groot deel van die vragen afgewenteld op de administratie van Nationaal Verweer en op de diverse gevolmachtigden. Enkel de genadevragen voor door de Duitse krijgsrechtbanken uitgesproken doodstraffen bleven heel uitdrukkelijk behoren tot de bevoegdheid van Secretaris Jozef Vanden Broeck. In de praktijk bleven ook gewone dienstbetoonvragen toestromen. Door deze administratieve versplintering zijn veel aanvragers te vinden bij meer dan één activitische archiefvormer.

1. REEKS "INLICHTINGEN GEVRAAGD EN ZONDER GEVOLG GEBLEVEN"

Het gaat voornamelijk om door de bezetter opgeëiste arbeiders, meestal weggevoerd naar Duitsland, deels ook naar Zivilarbeiter Bataillonen (Z.A.B.) in Frankrijk, achter het Duitse front.

187. Verzamelbundel met subdossiers.
1917-1918.

1 pak

1. Debrocq Hyacinthe, Buvingen.
2. Gelders J., Meldert (Limburg).
3. Landeloos Auguste, Buvingen.
4. Van Wemmel Jean-Joseph, Mollem-Bollebeek.
5. Van Haeren Eugeen, Linkhout.
6. "11 jongens van Sint-Truiden", (o.a. Coenen Gerard, Vrancken Augustin, Van Marsenille Ignace, Lardons Theofiel en Joseph, Bormans Edmond, Renaers Franz, Kindermans Jan, Kindermans Antoon, Poelmans Max, Aerts Desideer).
7. Morel Jozef, Sint-Niklaas.
8. Janssens Stephan, Berchem.
9. Ickx Theofiel, Kessel-Lo
10. Sterck Hector, Aalst.
11. Welters Frans, Etterbeek.
12. Bayens Karel, Koekelberg.
13. Van der Gyeten Theofiel, Geraardsbergen.
14. Lonnen Delphin, Gingelom.
15. "Aerts", Lier, voor rekening van Louis Van den Broeck.
16. Van der Meulen François, Tienen, bemiddeling door Karel Smet.
17. Hopmans Frans, Bilzen, bemiddeling door A. Huijsmans.
18. Eeckhoudt Jozef, te Erembodegem, geboren te Terafene, bemiddeling door Jozef Bayens.
19. "Lambert", Lambertus Peters en Jozef Essers, te Ketsingen-Berg bij Tongeren.
20. Bastiaansen Joannes, (Bastiaensen?), Turnhout.
21. Van Deun, Henri, Turnhout.
22. Aerts, Alfons, Denderhoutem.
23. Van Geystelen, Florent, Zwijndrecht.
24. Van Cauter, Karel, Hofstade bij Aalst.
25. Magdonelle, Fernand, leraar aan de middelbare school te Schaarbeek, krijgsgevangene(?) of gevangenisstraf in Duitsland
26. Teelen Christiaan, Neeroeteren.
27. Draps Pieter, Molenbeek.
28. Peeters Felix en Philippe, Zaventem, krijgsgevangene in Münsterlager.
29. Van der Borgh Louis – Meertens Hippoliet, Haaltert bij Aalst, bemiddeling door Pol Heffinck.
30. Pelckmans Ferdinand - Smeyers Jan – Nuyens Theodoor, Turnhout, bemiddeling door dr. Vogels.
31. Crokaert Jozef – Huijgaerts Ludovicus – Wouters Jos, te Turnhout, bemiddeling door dr. Vogels.
32. Haelterman Jos, te Brussel, bemiddeling door G. Vermeersch.
33. "Auwerkerken", betreffende Smette Alfons Julianus, te Antwerpen. Met daarnaast nog archivalische sporen van Van Gael Frans (Turnhout). En Roeland Pieter Alfons (plaats onbekend).

2. DOSSIERS "GEWICHTIGE ZAKEN"

188. Verzamelbundel met subdossiers.
1917-1918. 1 pak
"Ritzen", kleermaker te Peer, betreffende de aanhouding van zijn zoon op beschuldiging van diefstal van koren.

”Vluchtelingen”, verzoekschriften van activistische militanten te Halle, Turnhout en Mechelen betreffende de taaltoestanden bij de opvang van vluchtelingen uit het frontgebied en de overbrenging van Vlaamse kinderen via Zwitserland naar Frankrijk.

”Smeyers”, (Sneyers Emiel, gehuwd met Catharina Geuens), te Mol, herberg voor schippers, aangehouden op beschuldiging van onderdak verlenen aan onbekende.

”Hoeilaart (vluchtelingen)”, vraag van Delporte Achiël en Balliere Karel voor een reispas naar Roubaix en Lille (Frankrijk), gegevens over de toestanden in Hoeilaart.

”Verstraete Schaarbeek”, vraag om “dansleergangen” te mogen organiseren in zijn zaal “de Toekomst”.

”Vandersmissen”, vraag om een reispas voor Nederland om zijn zoon weer naar huis te halen.

”Prié L.”, betreffende Leonard Rié, kleermaker en handelsreiziger te Hamont, door de bezetter gevangen gezet.

”Lombaerts”, Franciscus, verdacht van hulp bij spionage, veroordeeld te Namen.

”Lebrocquy”, diefstal te Sint-Joost-ten-Node.

”Huvemans Lodewijk”, Huveners, logementhouder te As in Limburg.

”Van den Eijnden G.”, Gerard, Evere, geldboete wegens niet-afhalen identiteitsbewijs van dochter.

”Van den Eijnden C.”, betreffende zijn aanhouding te Essen op beschuldiging van smokkel naar Nederland.

”Heynderickx (schoenen)”, betreffende de gevolgen van de Duitse verordening tot verplichte inlevering van schoeisel en leder.

”Van Houwe”, Marinus, vluchteling uit Roeselare, verblijvend te Brussel, betreffende overbrenging van goederen naar Brussel. Tevens over een zaaluitbater te Etterbeek.

3. GENUMMERDE DOSSIERS “ZAAK”

Deze reeks omvatte wat complexer en diverser onderwerpen van dienstbetoonaanvragen, doorgaans los van plaatsaanvragen. Daarom kregen ze de titel “Zaak”. Ze werden meestal behandeld door advocaat Jozef Van den Broeck, secretaris van de Raad van Vlaanderen. Deze dossiers zijn erg beschadigd door vocht. Het verdient aanbeveling ze te raadplegen via de microfilm. Ze werden aangetroffen in oud nummer P 46 voor de dossiernrs 100-233. In oud nummer P 44 voor de dossiernrs: 1-99.

189. Reeks “Zaak”, nrs. 1-25.

1917-1918.

1 pak

1: “Zaak Van Brempt”, te Burcht.

2: ”Zaak Vander Cruyssen”, uit Roeselare gevluchte schrijnwerker, nu te Brussel.

3: ”Zaak Veulemans”, te Brussel.

4. “Zaak Schoemans“, te Kortenberg, heropbouw van een woonhuis.

5. “Zaak Mommaerts“, betreffende Strang, wegens spionage ter dood veroordeelde priester in Seraing, van Nederlandse nationaliteit.

6. “Zaak Gemoets“, vrouw, Scherpenheuvel-Zichem, genadeverzoek.

7. “Zaak Vrancken“, Fr., Leuven, opbouw huis en filmzaal.

8. “Zaak Cornelissen“, Jozef, Opitter, gratieverlening voor terdoodveroordeelde.

9. "Zaak Snoeckx", J.B. en echtgenote, gratieverlening voor terdoodveroordeelde.
  10. "Zaak Graff", Johan Graf, Zivilgefangene in Duitsland.
  11. "Zaak Stas Oct.", Leuven, onderwijzer.
  12. "Zaak Appelmans", Groot-bijgaarden, behoud van opgeëist paard.
  13. "Zaak Union des Commerçants", verzekering tegen breuk van spiegels, ontslagen van belasting.
  14. "Zaak Basteys", Clément, in de gevangenis van Antwerpen, genadeverzoek.
  15. "Zaak Snel", zaal Espérance te Koekelberg, kwijtschelding van boete.
  16. "Zaak Volkerick Maurits", in dienst geweest van de opsporingsdienst van de Kommandantur te Antwerpen. Gevangen wegens corruptie.
  17. "Zaak Gentbrugge", Florentine Genbrugge, Vraag om betrekking.
  18. "Zaak Hellinckx", Koekelberg, vraag i.v.m. houden van duiven.
  19. "Zaak Grutman, Adam en Follon", vrouwen, veroordeeld door krijgsraad van Hasselt omwillen van kopen van kledingstukken van een Duits soldaat, genadeverzoek.
  20. "Zaak Schepens", Molenbeek, vrouw en dochter, aanvraag van pas voor reis naar Gent.
  21. "Zaak Pèches", Catharina, verzoek om kwijtschelding van straf.
  22. "Zaak Dick", Zwijnaarde, zoon opgeëiste arbeider.
  23. "Zaak Plasch", Ruisbroek, i.v.m. opgeëiste tonnen.
  24. "Zaak Allaert", verspreiders van anti-activistische bladen.
  25. "Zaak Laeremans".
190. Reeks "Zaak", nrs. 26-50. 1 pak
 1917-1918.
26. "Zaak J. Van Wetteren", klacht tegen Hulp- en Voedingskomiteit van Elsene.
  27. "Zaak Herrbaut", vraag om pas voor reis naar Deinze.
  28. "Zaak Marteau" Jan, verzoek om kwijtschelding van boete.
  29. "Zaak "Merkel", inzake het verzoek van Merkel, Duits militair van de medische eenheid "Feldlazarett 307".
  30. "Zaak Belot", mej. Marguerite, gevangenisstraf in Duitsland.
  31. "Zaak Amel", mejuffrouw, aanvraag pas voor reis naar Nederland.
  32. "Zaak Mambourg", veroordeeld wegens geheimstokerij.
  33. "Zaak Meurissen",
  34. "Zaak Strangh", Strang, wegens spionage ter dood veroordeelde priester in Seraing, van Nederlandse nationaliteit.
  35. "Zaak Z.E.H. Verdoodt, Alfons, priester, inzake rel tussen de families Van Haverbeke en Van Eygem te Opwijk.
  36. "Zaak Cuyvers-Leijssen", Mina, Neerpelt, echtgenoot als Zivilgefangene in Duitsland.
  37. "Zaak Van Herp".
  38. "Zaak De Coninck", mevr., te Ronse.
  39. "Zaak Clerckx", Neerpelt, in beslag genomen tabak.
  40. "Zaak Vermeulen", Edward (schrijversnaam Warden Oom), voorlopige hechtenis.
  41. "Zaak Van den Broeck", Hendrik, arbeider te Neeroeteren, inzake doodstraf.
  42. "Zaak Seghers", Celina, ten voordele van Zivilgefangene Frans Segers.
  43. "Zaak De Backer", onderwijzeres te Molenbeek, pasaanvraag voor reis naar Sint-Lievens-Houtem.

44. "Zaak Rosseel" J.B., bakker te Etterbeek, rel met Duitse soldaten.
45. "Zaak Van de Wouwe", zie zaak De Vries, terdoodveroordeelde.
46. "Zaak Depré G.", Germain, in verband met pater De Graeve (picpus, Kortrijk), zending naar Duitsland om het werk van pater Stracke over te nemen.
47. "Zaak Theunis", Marcel, Kessel-Lo, toezicht bij de graanoogst.
48. "Zaak Laenen", te Molenbeek.
49. "Zaak Van den Herck", Zwevegem, aanvraag van reispas.
50. "Zaak Sterckx", Duisburg, terugkeer krijgsgevangen echtgenoot.
191. Reeks "Zaak", nrs. 51-75. 1 pak
 1917-1918.
51. "Zaak Strijckx", Ekeren, beambte op Antwerpia.
52. "Zaak Verhofstadt" B. Th., Molenbeek.
53. "Zaak De Groef-Stalens", mevrouw, Wolvertem, problemen met de hulpverlening.
54. "Zaak Slegten-Vermeylen", Neerpelt, problemen met *Brauwerei Kontrollstelle*.
55. "Zaak Vander Meirsch", genadevraag.
56. "Zaak Maes", agressie op straat in Brussel tegen Blanca Rooms, typiste van de Raad van Vlaanderen.
57. "Zaak Maes", schipper.
58. "Zaak Lissens", Antwerpen, i.v.m. opgeëiste eieren.
59. "Zaak Van Walle" H., vraag van reispas voor Roemenië.
60. "Zaak Seghers Pieter", gevangenisstraf voor het stelen van zakken.
61. "Zaak Goethals", weduwe, Koekelberg.
62. "Zaak Houba", Tervuren, Nederlander, vraag om reispas naar Nederland.
63. "Zaak Wijns", huisbewaarder van de lokalen van Nationaal Verweer.
64. "Zaak Smets", Paul,
65. "Zaak Kuyt", beenhouwer te Vilvoorde, toelating tot het plaatsen van een gaskachel.
66. "Zaak E.H. P. Peeters", missionaris van Scheut, vraag voor terugkeer naar Mongolië waar de pest is uitgebroken.
67. "Zaak Gevenois" Louis, kantonier-nachtwaker in het Jubelpark
68. "Zaak Degreef", vraag om haar krijgsgevangen man te mogen vervoegen in Zwitserland.
69. "Zaak Van Daele", Turnhout.
70. "Zaak Van den Bossche".
71. "Zaak De Ruyter", burgemeester van Sint-Joris-Winge, diverse gevallen van dienstbetoon.
72. "Zaak Talpaert", krijgsgevangene in Göttingen.
73. "Zaak Trounitchek", bewakers in het park van Tervuren.
74. "Zaak Gerbosch", Anderlecht
75. "Zaak Wilsele", landbouwers vragen herziening van de taxering van de veldvruchten.
192. Reeks "Zaak", nrs. 76-100. 1 pak
 1917-1918.
76. "Zaak Struelens"-Huygens.
77. "Zaak Waterval", Molenbeek.

78. "Zaak Meert" Frans, gevangene.
79. "Zaak Druyts"- Hofkens, Merksplas, aanhouding.
80. "Zaak Flamand" Jan, Koekelberg, gevangenisstraf wegens gewapende inbraak.
81. "Zaak Sint-Veronusschool Lembeek", vraag om Nederlandstalige boeken voor de schoolbibliotheek.
82. "Zaak Beernaerts", zus van militair aalmoezenier Jan Bernaerts, in gevangenschap te Mechelen.
83. "Zaak Engelsch-Goedeme", betreffende de echtgenote van kunstschilder Joe English, te Brugge.
83. "Zaak Ceuppens-Goormans", te Broechem.
84. "Zaak Van Mulders", te Molenbeek.
85. "Zaak Steenbakkerij, gronden, Anderlecht", vruchtgebruik van stuk tuinbouwgrond. Namens "De grondbewerkers van den Travaux de TANT en omliggende", volkstuin.
86. "Zaak Robberechts Renaat", bierhandelaar, Brussel, opeising vaten.
87. "Zaak Cornelis", straf, verordening op inleveren van wissel (wilgentenen)
88. "Zaak De Boeck", mevr. Lode, uitbating beenhouwerij, Brussel.
89. "Zaak Debecker, Boendaal", Jozef, gehandicapte zoon in gesticht Heilig Hart te Tessenderlo.
90. "Zaak Demeuter-Jacobs", probleem met erfenis.
91. "Zaak Van Straelen", firma, Hasselt.
92. "Zaak Versters", Verters(?), H., Wimmertingen, vraag om studiebeurs voor Universiteit Gent.
93. "Zaak Van Cothem", verloren documenten.
94. "Zaak Agenten Anderlecht", agenten der openbare diensten.
95. "Zaak Hautrive-Galand", mevrouw, Brussel, vraag om reispas voor Zwitserland.
96. "Zaak Breyne", Marcel-Romeo, krijgsgevangene in Göttingen.
97. "Zaak De Coninck", mevrouw, Ronse,
98. "Zaak Hilge", Jozef, advocaat te Brussel, vraag om een reispas voor Nederland.
99. "Zaak Van Dorpe", vrederechter te Kortrijk, organisatie van de propaganda.
100. "Zaak Van Geest-Debbaudt", mevrouw, gepensioneerde onderwijzeres te Denderbelle.
193. Reeks "Zaak", nrs. 101-125.
1917-1918. 1 pak
- 101.(A) "Zaak Bourguet", Luik.
101. (B) "Meurrens", mevrouw, aanvraag van reispas voor Zwitserland.
102. "Zaak Beun", betreffende inwonend dienstmeisje Marie Catteeuw.
103. "Zaak Meert - Breetwater", Meert: landbouwer te Linkebeek; Breetwater: gouvraadslid te Drogenbos. Dispuut over het eigendomsrecht op de oogst van een stuk landbouwgrond.
104. "Zaak B. Rooms", aanranding van mej. Blanca Rooms, typiste van het Bureau van de Raad van Vlaanderen. Agressie tegen activisme.
105. "Zaak Knab", ingenieur Edmond Knab, Polizeistelle Tongeren, vraagt overplaatsing naar Brussel.
106. "Zaak Mayer", Duitse politieman, vraagt overplaatsing van de

- Kommandantur naar de Zivilverwaltung.
107. "Zaak Ballegeer", Margarethe, Kontich, terdoodveroordeelde wegens spionage.
108. "Zaak Snels", Frans, Sint-Lambrechts-Woluwe, vraag tot aankoop van steenkool.
109. "Zaak Snels", idem.
110. "Zaak Claes Gustaaf", Schaffen, gevangenisstraf wegens botersmokkel.
111. "Zaak Smets Emiel", Diest, veroordeeld wegens smokkel.
112. "Zaak Jacobs Hendrik", in de gevangenis te Leuven.
113. "Zaak Van Mensel L. en A. ", Lodewijk Van Meensel en Anastasia Van Meersch, Kerkom, gevangenisstraf wegens het laten onderduiken van zijn zoon, soldaat van het Belgische leger, in bezet gebied.
114. "Zaak Aelbreghts", Ludovika te Turnhout, genadeverzoek.
115. "Zaak Verhofste", Achille, Lochristi, Elsene, gevangen in Sint-Gillis.
116. "Zaak Vermeulen", letterkundige Warden Oom, Hooglede.
117. "Zaak Mengelkoch", boekbinder
118. "Zaak Tielemans", Maria, aangehouden, Antwerpen.
119. "Zaak Kusters", Maria, Rekkem (Limburg), gevangenisstraf wegens smokkel van brieven. Spionage.
120. "Zaak Sloodmaeckers", mevrouw René,
121. "Zaak Dhaenens", Alberic, aanvraag van een reispas
122. "Zaak Oleffe", Ernest, Brussel, betreffende zijn zoon, gevangen gezet wegens poging tot grensoverschrijding.
123. "Zaak Delattin", Jules, bouwmeester te Antwerpen.
124. "Zaak Van Craesbeek", Frédéric, Halle, gevangenisstraf.
125. "Zaak Charlanton", Etterbeek, gevangenisstraf.
194. Reeks "Zaak", nrs. 126-150. 1 pak
 1917-1918.
126. "Zaak Brandes", Harold, Schaarbeek, aanvraag van studiebeurs.
127. "Zaak Monthaye Fl." Florimond, Ukkel, erfeniskwestie.
128. "Zaak Herremans", Molenbeek, vraag om strafvermindering.
129. "Zaak Meulenijsen", Vollezele, spekslager (beenhouwer).
130. "Zaak Leysen", Tongerlo bij Bree, aanhoudingen.
131. "Zaak wijmen", inzake opeising van wilgentenen (wissen) in Klein-Brabant en Oost-Vlaanderen.
132. "Zaak De Noyette".
133. "Zaak Van der Velde Ag.", te Humbeek.
134. "Zaak Jonckheere-Pottevijn", Roksem, gedeporteerde arbeider, werkzaam in de ijzergieterij te Auberives bij Givet.
135. "Zaak Hoogeros", klacht van Jozef Van den Broeck over de Voorspraakdienst van Nationaal Verweer.
136. "Zaak Van Assche", Willebroek, opgeëiste arbeider;
137. "Zaak Bosteels en Consorten", opgeëiste arbeiders van Lebbeke en buurgemeenten, verblijvend in Z.A.B. in Frankrijk.
138. "Zaak Van der Niepen R.", Robert, gedeporteerd arbeider uit Ninove.
139. "Zaak Thiry-Van Ael", klacht van Jozef Van den Broeck over de 'Voorspraakdienst' van Nationaal Verweer
140. "Zaak Savelkoul", Marguerite, ter dood veroordeeld wegens spionage en

- smokkel van oorlogsvrijwilligers.
141. "Zaak Buijssens", Maurits, Kortrijk, gedepoteerd arbeider in Z.A.B. te Halluin.
142. "Zaak Moens", Jozef, Molenbeek, geldboete omwille van vergadering vereniging moestelers-landbouwers (tuinbouw).
143. "Zaak J. Colman-Seghers", Jozef, betreffende in beslag genomen katoen voor breiwerk.
144. "Zaak Colpaerts", Louis, Anderlecht.
145. "Zaak Reynaarts-Crabbe", Erps-Kwerps, wapendracht.
146. "Zaak Van der Elst", Joanne, Anderlecht, boete wegens overtreding van de verordening op de voedingswaren.
147. "Zaak Van der Linden", Lucien, Hoboken, installateur gas en electriciteit.
148. "Zaak Spinoy", Maurits, krijgsgevangene, overbrenging naar Zwitserland.
149. "Zaak Lourette", Jozef, Stokkel (Sint-Pieters-Woluwe), gedepoteerd arbeider.
150. "Zaak Van Riel-Neutiens", Isabella, Borgerhout.
195. Reeks "Zaak", nrs. 151-175. 1 pak
 1917-1918.
151. "Zaak Baudewijns", Tienen, bediende van de Raad van Vlaanderen.
152. "Zaak Van der Elst Frans", dispuut over betaling van het plaatsen van een dak boven een paardenstal te Houtem bij Vilvoorde.
153. "Zaak Keymolen", mej. , te Vilvoorde, vraag om terugkeer van een krijgsgevangene.
154. "Zaak Box", Antoon, ontslagen gemeentebediende te Anderlecht.
155. "Zaak Camu-Van Kanter", mevrouw,
156. "Zaak De Werdt Fr.", Frans de Weerd, te Breendonk.
157. "Zaak Molenbeek Vooruit", veldfeest in het Pannenhuis te Jette, problemen met gemeentebestuur.
158. "Zaak Cruyplants J.", kandidaat voor theatergezelschap van de Olympia, schouwburg te Brussel.
159. "Zaak Gabriëls, Maredsous", vraag van pater Antonius tot toelating om zaad, plantgoed en groenten uit de Antwerpse polders te mogen vervoeren naar het Benedictijnenklooster te Denée.
160. "Zaak Verdonck", Rich., bedrijfsleider van de n.v. Usines Dupont te Haren.
161. "Zaak Bruyninckx", te Molenbeek.
162. "Zaak Bonnenwijn", vraag tot aankoop van een paard.
163. "Zaak Leemans Fr.", betreffende aankopen bij activistisch gezinde leveranciers, door de activistische administraties en organisaties.
164. "Zaak De Jong-Climan", de heer De Jong en mej. Climan.
165. "Zaak Deschouwer".
166. "Zaak Hermans Jan", veroordeeld tot gevangenisstraf, vraag van Kring Vrij Vlaanderen van Turnhout.
167. "Zaak Van der Cruyssen", ere-griffier te Antwerpen, ten voordele van Luciaan Verbeeck te Hoboken, gestraft wegens poging tot grensoverschrijding.
168. "Zaak Verbeeck", zie 167.
169. "Zaak Herroelen", Kerkom, zonen en schoonbroer gevangen in Kommandantur te Tienen.
170. "Zaak De Clercq K.", Kamiel, handelaar te Sint-Joost-ten-Node. Vraag om

- een reispas naar Deinze voor echtgenote Mathile Van de Velde.
171. "Zaak Radelet", mevrouw, vraag om migratie naar Brazilië.
172. "Zaak English Joe", English, briefwisseling betreffende het inzetten van Adiel Debeuckelaere en Karel De Schaepdrijver.
173. "Zaak Druyts Jules", geboren te Buggenhout, brouwerijbediende te Tourcoing, wenst naar Laken te verhuizen.
174. "Zaak Kraaienhem", Kraainem, vraag van een groep inwoners om in beslag genomen boter te mogen aankopen.
175. "Zaak Rombouts", mevrouw, veroordeeld tot geldboete.
196. Reeks "Zaak", nrs. 176-200. 1 pak
 1917-1918.
176. "Zaak Van Eesbeeck", Servaas, Elsene, gestraft wegens beledigen van Duitse soldaten.
177. "Zaak Van der Weyden J.", handelaar in sterke dranken te Anderlecht, gestraft voor geheimstokerij en omkopen van beambten.
178. "Zaak De Koning", Lodewijk, boswachter te Wolvertem,
179. "Zaak Arth. De Borggraef", waard van het Vlaams Huis op de Grote Markt in Brussel, aardappelooft in beslag genomen;
180. "Zaak Van den Bosch Frans", veldwachter te Sint-Martens-Bodegem.
181. "Zaak Graff", Victorina, Antwerpen.
182. "Zaak De Spigeler", bemiddelaar: Borremans te Zuun.
183. "Zaak de Bruijn", Gaston, Antwerpen, vraag om advocaat.
184. "Zaak Coessens", propaganda bij de tuin- en landbouwers van het Brusselse.
185. "Zaak Hicquets", Frans, Helmet.
186. "Zaak Dumoulin-Denys", Wolvertem, vraag om toelating van de *Holzabgabestelle* om bomen (olmen) te mogen verkopen.
187. "Zaak C. Hendrickx", vrijwillig arbeider in Duitsland, Dr. Vogels van Turnhout als bemiddelaar.
188. "Zaak K. Libbrecht", Kamiel, Opglabbeek, vraag in verband met de terugkeer van Vlaamse krijgsgevangenen.
189. "Zaak J.G. De Craen", Kraainem, klacht over inleveren en diefstal van aardappelen.
- 189 (bis). "Zaak Snels F.", Frans, Sint-Lambrechts-Woluwe, toelating tot het vervoer van aardappelen vanuit Waals-Brabant.
190. "Zaak Denis", Felix, in school te Saint-Hubert. Ouders: Isidore Debuk en Catharina Dedeker, Elsene.
191. "Zaak De Dobbeleer", vergoeding wegens het doodrijden van twee paarden door een trein. Bemiddelaar: priester Verdoodt van Ukkel.
192. "Zaak Smets Emmanuel", landbouwer te Wezenbeek, vraag om een paard aan te kopen.
193. "Zaak Borremans", Zuun (Sint-Pieters-Leeuw), vraag om na de Sperrstunde nog op straat te mogen.
194. "Zaak Baert Irène", mej., te Brugge.
195. "Zaak Van Haelst", gestraft, bemiddeling door de familie Dhanens te Boekhout (Ertvelde).
196. "Zaak Jaguenau", Hubert, pastoor van Sint-Andries te Antwerpen, aangehouden voor poging tot grensoverschrijding.
197. "Zaak Plevoets", Tongeren.

198. “Zaak Uytbroeck”, L. krijgsgevangene.
199. “Zaak Dassen Geeraard”, krijgsgevangene die naar Göttingen wil overgeplaatst worden.
200. “Zaak Verfaillie Juul”, krijgsgevangene, bemiddeling door Volksofbeuring Willebroek.
197. Reeks “Zaak”, nrs. 201-222. 1 pak
1917-1918.
201. “Zaak Graff Marcel”, krijgsgevangene, Brussel,
202. “Zaak Van Eeden”, August, lid van Vrij Vlaanderen, te Molenbeek, werkongeval;
203. “Zaak Van Ingelghem”, Jozef, te Wezenbeek, levering van aardappelen aan de *Ernte Kommission*.
204. “Zaak Gerard Lea”, te Laken.
205. “Zaak De Keyzer”, Henri, te Wezenbeek, levering van aardappelen aan de Ernte Kommission.
206. “Zaak De Curte”, A. De Curter, advocaat te Antwerpen, vraag om een suikermalerij, een gasmotor en een braakmolen te mogen installeren in de Raapstraat te Antwerpen voor rekening van de Comptoir Sucrier (wet op de hinderlijke inrichtingen).
207. “Zaak Wouters”, Ct., te Wezenbeek, levering van aardappelen aan de *Ernte Kommission*.
208. “Zaak Van Outreve”, Karel, te Brussel, plaatsaanvraag voor een ministerie.
209. “Zaak Van Dieren”, Willem, Schaarbeek, ambtenaar, zoon van J.P. Van Dieren, stichter-uitgever van “Het Handelsblad van Antwerpen” en “De Huisvriend”. Bevat archiefstukken over zijn carrière vanaf 1894.
210. “Zaak Meijsmans”, Meysmans J., advocaat te Molenbeek, wenst examen af te leggen in het Nederlands, betreffende het strafrecht, voorzien voor rechters en notarissen.
211. “Zaak Vander Houdelingen”, Maurits, te Ganshoren, bediende op de Dienst der Kinderbescherming.
212. “Zaak Peeters”, mevrouw Peters (?), zaak R. Verdonk – Usines Dupont te Haren, bemiddeling door advocaat August Brimeyer, Etterbeek.
213. “Zaak Dielissen”, Raymond of Jan, te Berchem, vraag om vrijlating, bemiddeling door Vlaamsch Verbond van Antwerpen.
214. “Zaak Streit”, te Antwerpen.
215. “Zaak Van Bellingen”, Pierre te Evere, frauduleuze handelspraktijken met ammoniakzout.
216. “Zaak Vanden Eynde”, te Molenbeek, betreffende weduwe Van Loo en haar dochter. Burenruzie, smaad en mishandelingen.
217. “Zaak Verheyen”, Guillaume, metaalbewerker te Antwerpen. Betreffende handelsreiziger Basteyns Clement Albert in gevangenis te Antwerpen, genadevraag.
218. “Zaak Coppée Frédéric”, betreffende minderjarig kind van Louis Slowack te Molenbeek. Crimineel gedrag.
219. “Zaak Van Iseghem”, Albert, Antwerpen, gevangenisstraf wegens fraude met olie. Advocaat Emiel Wildiers.
220. “Zaak Moonen Al.”, Aloysius, Turnhout.
221. “Zaak Lantères”, gevangenis te Vorst.

222. "Zaak Bockstael Rob.", gevangenis te Vorst.
 223. "Zaak Callebaut", Karel, Lodewijk, te Laken, gevangenisstraf te Sint-Gillis.
 224. "Zaak De Winter", Oswald, Antwerpen, gevangenisstraf.
 225. "Zaak Riské", Emiel, in de gevangenis te Antwerpen wegens diefstal.
 226. "Zaak Tabery", Jean, Henri, Molenbeek, heling van gestolen aardappelen.
 227. "Zaak Ervinek", Felix (Ervinck?), Lot bij Brussel, drukker-uitgever.
 228. "Zaak Vouillemin", Sint-Gillis, echtscheidingszaak met kinderen.
 229. "Zaak Kinnart", François, Vorst, gevangenisstraf wegens diefstal van vee.
 230. "Zaak Adrianssens Gust.", Antwerpen, gevangenisstraf wegens diefstal.
 231. "Zaak Smet (B Z)".
 232. "Zaak Thielens Jef", gehuwd met Daniëls, Hasselt, herbergier, heling van gestolen koffie.
 233. "Zaak Deblock Julien", Harelbeke, gevlucht naar Brussel om aan de arbeidersopeising te ontsnappen. Aangehouden. Bemiddeling door Dr. Tanghe, lid van de Raad van Vlaanderen.

198. Dossiers "Zaak", ongenummerd. 1 pak
 1917-1918.
 Map "Uitslagen", resultaten van de bemoeienissen inzake dienstbetoon.
 Map "Allerhande verzoekschriften", inzake dienstbetoonaanvragen die in samenwerking met Duitse autoriteiten moeten opgelost worden.
 Map "In behandeling. Nadere Inlichtingen gevraagd", met ingekomen briefwisseling van aanvragen die nog niet werden afgesloten.

VII. COMMISSIE DER GEVOLMACHTIGDEN/COMMISSIE VAN ZAAKGELASTIGDEN

Naarmate de jaarwisseling 1917-1918 naderde, besliste het Duitse leger het diplomatieke gewicht van de activistische beweging te vergroten door de beweging ogenschijnlijk meer bestuurlijke armslag te geven. Het gebruikte daarvoor August Borms als woordvoerder. Die ontwikkelde een argumentatie die moest leiden tot ingrijpende hervormingen en daardoor ook tot de creatie van nieuwe archiefvormers binnen het activisme.

Op de Algemene Vergadering van 22 december 1917 van de Raad van Vlaanderen liet Borms eenparig "de zelfstandigheid van Vlaanderen" uitroepen. Dit werd voorgesteld als het afsluiten van de opdracht die aan de Raad was gegeven door de landdag van 4 februari 1917. Het feit dat "de staat Vlaanderen is geboren" zoals Borms verklaarde, vergde ook een grotere greep van Vlamingen op de overheden en meer bepaald de ministeriële departementen. Op deze vergadering werd voorgesteld om zogenaamde "zaakgelastigden" aan te duiden. Daarover volgde een intens debat en aan het slot daarvan werd een motie gestemd betreffende de uitroeping van de politieke scheiding van België. Borms maakte daarvan gebruik om het volgende voor te stellen: Het vroegere "Bestuur" van de Raad van Vlaanderen moest worden vervangen. Dat kwam neer op een feitelijke opsplitsing, noodzakelijk geworden door de veel uitgebreider bevoegdheden die op komst waren. Om die aan te kunnen, werd er enerzijds een "Bureau van de Raad" opgericht dat leiding zou geven aan de Algemene Vergadering van de Raad van Vlaanderen, zijn commissies en zijn diverse diensten. Daarnaast moest er een

“Commissie van Gevolmachtigden” komen. Deze laatste zou optreden als een voorafspiegeling van de toekomstige Vlaamse regering. Haar werkzaamheden kwamen neer op het naar zich toetrekken van zoveel mogelijk bevoegdheden. De “gevolmachtigden” traden op als college maar elk van hen kreeg een van de vroegere ministeries als bevoegdheidsdomein toegewezen.

Borms zijn lijstje met namen van potentiële gevolmachtigden was opgesteld in nauw overleg met de bezetter. Hij stelde volgende namen voor met hun bevoegdheidsdomein:

Voorzitter van de commissie en bevoegd voor Buitenlandse Zaken: P. Tack
Algemeen Secretaris van de commissie: A. Brijs
Binnenlandse Zaken: A. Jonckx
Justitie: F. Heuvelmans
Onderwijs: J. De Decker
Nijverheid en Arbeid: E. Ver hees
Landbouw: T. Vernieuwe
Posterijen, Telegrafien en IJzerwegen: Brulez
Financiën: Oboussier

Vermits het nog ettelijke weken duurde eer deze nieuwe commissie effectief kon beginnen functioneren, brak er meteen een strijd om de macht los. Het was immers duidelijk dat een gevolmachtigde binnen het activisme op termijn het meest macht naar zich toe zou trekken, en dat het college een prefiguratie was van een regering. Deze benoemingen waren dus zeer gegeerd. Bovendien bleef de bezetter zich mengen en daardoor zag het uiteindelijke lijstje er enkele weken later anders uit. Zowel met de bevoegdheden als met de namen werd er geschoven:

Voorzitter: P. Tack
Secretaris: A. Brijs
Buitenlandse Zaken: A. Jonckx
Binnenlandse zaken: K. Heyndrickx
Landbouw en Openbare werken: T. Vernieuwe
Wetenschappen en Kunst: J. De Decker
Justitie: F. Heuvelmans
Financiën: L. Meert
Nijverheid en Arbeid: E. Ver hees
Posterijen, Telegrafien en Zeewezen: Brulez

In ieder geval trad de Commissie der Gevolmachtigden vanaf dan op als een van de machtigste organen binnen het activisme terwijl de individuele gevolmachtigden binnen hun bevoegdheidsdomein eveneens een belangrijke rol begonnen te spelen in de nog bestaande administratie. Die rol was des te ingrijpender als deze mensen tegelijkertijd de functie bekleedden van secretaris-generaal van het departement. De eerste activist die als zodanig benoemd werd, was Jozué de Decker op het departement Kunsten en Wetenschappen dat ook het staatsonderwijs onder zijn bevoegdheid had.

Op de vergadering van 7 januari 1918 zat het oude “Bestuur” van de Raad van Vlaanderen voor de laatste keer samen en het droeg zijn functies en macht formeel over aan de “Commissie van Gevolmachtigden”. Wat personeelsbezetting

betrof veranderde dit niet veel en dat vergemakkelijkte uiteraard deze operatie. Het grootste deel van de aanwezigen stapte gewoon mee verder onder deze nieuwe benaming. Behalve Maurits Josson die geen rol meer kreeg en de zaal verliet. Er was daarna nog enige tijd discussie tot de bevoegdheidsdomeinen beter waren afgebakend.

Tot een voorstel om ook een gevolmachtigde van “Nationaal Verweer” aan te duiden, kwam het pas op de vergadering van 17 januari 1918. Leo Meert stelde diens bevoegdheidsdomein voor als: “het inrichten van een politiemacht, de toekomstige rijkswacht, de propaganda en de pers”. Hij stelde dat August Borms hiervan de leiding kon nemen. Daar was niet iedereen het mee eens. Uiteindelijk bleef commissiesecretaris Achiel Brijs bevoegd voor het toezicht op de activistische pers. Het toezicht over de activistische propaganda - en dus over de diensten van Faingnaert - werd wel aan Borms toegewezen.

De installatie van de Commissie van Gevolmachtigden was het gevolg van toegenomen zelfvertrouwen bij de Duitsers als gevolg van de gebeurtenissen op het oostelijk front. De bolsjewiekenstaatsgreep, de vredesonderhandelingen te Brest-Litowsk die daarop volgden; en de onafhankelijkheidsverklaringen onder Duitse protectie van Finland, Oekraïne, Litouwen, Georgië enz. zorgden daarvoor. Hoe sterker het Vlaams-nationalisme zich kon profileren als een democratisch gelegitimeerde kracht, hoe bruikbaar het activisme was op het diplomatieke en propagandistische front. Zeker wanneer daar een semi-autonome (satelliet)staat die de Duitse bescherming zou vragen, kon uit voortvloeien.

De Commissie der gevolmachtigden vergaderde als college en daarbij trad secretaris Achille Brijs op als de man die verantwoordelijk was voor het archief. Hij legde daarbij dossiers aan die bij deze commissie hoorden maar had ook eigen dossiers die voortvloeiden uit zijn functie als gevolmachtigde en toezichthouder op de activistische pers. Het algemeen Secretariaat van Brijs beschikte over: een redacteur, twee beambten, vier steno-typisten, één aanwijzer, een deurwaarder, twee boden, een huisbewaarder en twee werkvrouwen. Het plan bestond om drie huizen in beslag te laten nemen om dit administratief apparaat in onder te brengen.

De Duitse zelfverzekerdheid smolt weg vanaf 8 augustus 1918 toen de aftakeling van het Duitse leger op het westelijke front zich inzette. Week na week werd duidelijker dat de strijdkrachten de ondergang slechts zouden kunnen vertragen, niet tegenhouden. Het kwam er dus op aan het activisme terug te schroeven zodat het geen hinderpaal kon vormen tijdens eventuele onderhandelingen waarbij Duitsland in een zwakkere positie zou verkeren dan voorheen werd verwacht. Vandaar dat de Duitsers beslisten de Commissie van Gevolmachtigden op te heffen omdat ze teveel de indruk gaf van een prefiguratie van een Vlaamse regering. Ze moest vervangen worden door een orgaan dat - zo werd gehoopt - minder irritatie opwekte bij de vijandelijke staten die immers ook de toekomstige gesprekspartners zouden zijn.

In eerste instantie gingen de geruchten over de creatie van een “Beirat” of Bijraad met een consultatief karakter bij de Zivilverwaltung van Vlaanderen. Op de vergadering van het Bureau van 20 september 1918 werd aangekondigd dat er werd geopteerd voor de benaming “Commissie van Zaakgelastigden”. De

Commissie kreeg ook een naoorlogs programma. Zij moest het mogelijk maken het activisme te doen voortleven na een Duitse militaire aftocht uit België. Er werden daarom pogingen gedaan om de deur open te zetten voor flaminganten die aanvaardbaar waren voor niet-activisten. Dit was weinig succesvol. Op de vergadering van 26 september deelde Verwaltungschef Schaible, in naam van Gouverneur-generaal von Falkenhausen, mee dat gisteravond beslist was de benaming “Commissie van Gevolmachtigden” af te schaffen en een “Verwaltungsbeirat, ’t is te zeggen eene Commissie van Zaakgelastigden” op te richten. Diezelfde avond bracht een delegatie met de Duitse ambtenaren Asmis, Kreuter en nog een derde Duitser, aan de Algemene Vergadering dit nieuws als “Mededeling van de besluiten van zijne Excellentie”. Voorzitter De Vreeze las daarop de namen voor in alfabetische volgorde:

“Borms: Nationaal Verweer
 Brulez: posterijen
 De Decker: Wetenschappen en Kunst
 Meert: Financiën
 Mommaerts: Landbouw
 Plancquaert: Binnenlandse Zaken.
 Van den Berghe: Openbare Werken
 Ver Hees: nijverheid en Arbeid
 Henderickx, ?, Justitie”

A. Brys, dr. Depla, Ed. Joris en A. Martens werden eveneens leden van deze Commissie van Zaakgelastigden maar zonder portefeuille. Het ‘onafhankelijke’ karakter van de vroegere Commissie van Gevolmachtigden werd in ieder geval ostentatief en drastisch teruggeschroefd en de rol van de bezetter werd versterkt. Dit werd als volgt omschreven: “De heer Verwaltungschef is voorzitter van de Bijraad, dewelke ook officieus kan vergaderen. officieel bestaat er geene commissie, doch enkel personen. De zaakgelastigden zijn niet verantwoordelijk tegenover de Raad, zij zijn het slechts tegenover de Generaal-Gouverneur”.

A. DE COMMISSIEVERGADERINGEN

De oorspronkelijke orde zoals secretaris Brijs deze had ingericht, werd zoveel mogelijk hersteld. De notulen werden door hem genummerd volgens de chronologische volgorde hetgeen contole op hun volledigheid mogelijk maakt. Hij bewaarde ze, met bijhorende stukken in een omslag met titel “Notulen der Vergaderingen gehouden door de Commissie van Gevolmachtigden. Zittingsjaar 1918”. Daarnaast legde hij dossiers aan met stukken inzake de besluitvorming aangaande de creatie van de gevolmachtigden.

199. Moties gestemd op de Algemene Vergadering van de Raad van Vlaanderen.
 22 december 1917. 1 omslag
 Dit dossier is zwaar beschadigd door vocht
200. Notulen van de “Algemeene Vergadering van 22-12-1917” van de Raad van
 Vlaanderen waarop de oprichting van een Commissie van Gevolmachtigden werd
 aangekondigd. 1 stuk
 1917.
 Deze kopie werd door A. Brijs in een aparte omslag gestopt om bij het deelarchief van de
 commissie der gevolmachtigden gevoegd te worden.

201. Notulen van de vergaderingen (genummerd).
1918. 1 pak
Januari, nrs. 1-9: 7 januari (met de tekst van een interventie door E. Ver Hees in bijlage), 10, 12, 13, 17, 19, 24 januari, brief van A. Brijs dd. 25 januari 1918 waaruit blijkt dat op 24 januari ook een vergadering plaatsvond en er op 07 en 09 februari zullen plaatsvinden, 25 en 31 januari.
Februari, nrs.10-20: 1, 7, 8 (voor- en namiddag), 9, 15, 21, 22, 25 en 28 februari.
Maart, nrs. 21-37: 1, 3, 7, 8, 10, 14, 15, 16 (met ook een avondzitting), agenda voor de vergaderingen van 21 en 22 maart, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29 en 30 maart.
April, nrs. 38-51: agenda voor de vergaderingen van 4, 5 en 6 april, 4, 5, 6, 8, 9 (met doorslag van een brief aan Verwaltungschef Schaible en twee bijlagen), agenda voor de vergaderingen van 11, 12 en 13 april. 11, 12, 13, 16, 18, 19, 20, 25, 26, 27 april.
Mei, nrs. 52-64: 2, 3, 4, 10 mei (met toespraken van Charpentier J. en De Schaepdrijver K. in drie bijlagen), 11, 16, 17 mei (met in bijlage een afschrift van een nota over de hervorming van de magistratuur), 18, 23 mei (met in bijlage een afschrift van een nota dd. 22 mei, bevattende een verslag van een onderhoud met Verwaltungschef Schaible betreffende de hervorming van de magistratuur; en een Duitse nota van 23 mei over hetzelfde onderwerp), 24, 25, 30, 31 mei.
Juni nrs. 65-79: 1, 6, 7, 8 juni (dit document is beschadigd), 13, 14, 15, 17, 20, 22, 25, 27, 28, 29 juni.
Juli nrs. 80-88: 4, 5, 6, 12, 13, 18, 19, 20, 26 juli.
Augustus nr. 89-96: 1, 2, 9, 10, 14, 15, 17, 22 augustus.
202. Brief van Verwaltungschef Schaible aan A. Borms betreffende de oprichting van een *Beirat* ter vervanging van de Commissie der Gevolmachtigden. Tekst van de verklaring van het bezettingsbestuur betreffende de opheffing van de Commissie der Gevolmachtigden en de oprichting van de Commissie van Zaakgelastigden. Notulen van de vergaderingen van de Commissie van Zaakgelastigden. 28 september; 1, 2, 4, 5 oktober.
1918. 1 omslag
Deze notulen – op de eerste twee na – werden niet genummerd en er is geen datum van de laatste vergadering bekend. Volledigheid kan daardoor niet gegarandeerd worden. Volgens aanwijzingen op de documenten zouden deze notulen bovendien bedoeld kunnen zijn voor overhandiging aan August Borms, maar dit is geen zekerheid.

B. SECRETARIAAT VAN DE COMMISSIE

Secretaris Brijs legde meerdere reeksen dossiers aan waarin hij de documenten verzamelde die hij in zijn functie van secretaris ontving en verzond. Het Algemeen Secretariaat van Brijs beschikte over 1 redacteur, 2 beambten, 4 stenotypisten, 1 aanwijzer, 1 deurwaarder, 2 boden, 1 huisbewaarder, 2 werkvrouwen.

1. REGISTERS VAN BRIEFWISSELING

Deze reeks bevat een reeks registers waarin Brijs liet noteren welke brieven hij ontving in zijn functie als secretaris van de Commissie van Gevolmachtigden en daarna bezorgde aan de bevoegde gevolmachtigde. Per gevolmachtigde werd één register aangelegd.

Daarnaast legde hij een reeks dossiers aan met doorslagen van begeleidende brieven die hij meestuurde wanneer hij een brief ontving die voor de commissie van gevolmachtigden of voor een individuele gevolmachtigde bedoeld was. Vermits hij tevens was aangeduid als “Gevolmachtigde voor Persaangelegenheden” verwijst een belangrijk deel van de dossiers naar het persbureau. Brijs maakte in zijn archiefordening geen echt onderscheid tussen zijn functie als secretaris van de commissie en zijn functie als gevolmachtigde met verantwoordelijkheid over een eigen domein. Bovendien zijn er – vooral in de dossiers dienstbetoon - banden aan te wijzen met zijn vorige functie als secretaris van het Bestuur van de Raad van Vlaanderen

- 203-210. Registers van ingekomen briefwisseling die - afhingende van het onderwerp - door het secretariaat werd bezorgd aan de bevoegde gevolmachtigde.
	1918.	8 delen
203.	Aan de gevolmachtigde van Binnenlandse Zaken, Karel Heyndricks.	
	1918.	1 deel
204.	Aan de gevolmachtigde van Wetenschappen en Kunst, Jozué De Decker.	
	1918.	1 deel
205.	Aan de gevolmachtigde van Buitenlandse Zaken, Alfons Jonckx.	
	1918.	1 deel
206.	Aan de gevolmachtigde van Nationaal Verweer, August Borms.	
	1918.	1 deel
207.	Aan de gevolmachtigde voor Pers, Achille Brijs.	
	1918.	1 deel
208.	Aan de gevolmachtigde van Landbouw, Karel Heyndricks.	
	1918.	1 deel
209.	Aan de gevolmachtigde van Nijverheid en Arbeid, Emiel Ver Hees.	
	1918.	1 deel
210.	Aan de gevolmachtigde van Justitie, Flor Heuvelmans.	
	1918.	1 deel
- Na het ontslag van Heuvelmans gericht aan V. Lambrichts als gevolmachtigde ad interim en daarna aan zijn opvolger Adelfons Henderickx.

2. REEKS GENUMMERDE ONDERWERPDOSSIERS

Brijs legde een reeks genummerde dossiers aan. In de meeste gevallen zijn die op hun beurt onderverdeeld in subdossiers.

211.	Dossier “A. Brijs. persoonlijk“, ingekomen briefwisseling van en aan de secretaris-gevolmachtigde, deels gebundeld in subdossiers met de titels: “De Tijd”, “Verzoekschriften”, “Gazet van Brussel”.	
	1918.	1 pak
212.	Dossier “Duitse Overheid – Ingekomen”, brieven verzonden door de bezettingsautoriteiten. Voorzien van een register.	
	Januari-augustus 1918.	1 omslag
	Oud nummer 1.	
213.	Dossier “Duitse Overheid – Uitgegaan”, doorslagen van brieven, gericht aan de bezettingsautoriteiten. Voorzien van een register.	
	Januari-september 1918.	1 omslag
	Oud nummer 2	

214. Dossier “Gevolmachtigden”, dit dossier werd leeg teruggevonden.
1918. 1 stuk
Oud nummer 3.
215. Dossier “Bureau van den Raad van Vlaanderen – Ingekomen”, briefwisseling,
getekend door secretaris Jozef Van den Broeck.
Januari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 4.
216. Dossier “Bureau van den Raad van Vlaanderen – uitgegaan”, briefwisseling,
gericht aan secretaris Jozef Van den Broeck.
Januari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 5.
217. Dossier “Leden van den Raad van Vlaanderen”, met subdossiers inzake: R. De
Cneudt, Dr. Claus, W. De Vreese, K. De Vriese, dr. Doussy, prof. ing. Fornier,
mr. Josson, J. Lambrichts, Masfranckx, Oboussier, L. Peerenboom, St. Prenau,
Lode Severeijns, J. von Ziegesar, E. Stocké, A. Van den Bruele-Daens, A.R.
Vanroy, R. Verhulst, R. Van Roy, J. Wannijn, K. Waternaux.
1918 1 omslag
Oud nummer 6.
218. Dossier “Verkiezing Raad van Vlaanderen”, met subdossiers inzake Prenau
Steven, Vrijdaghs Paul en “Vlaamsche Socialistische Partij” van Gent.
Februari 1918 1 omslag
Zwaar beschadigd door vocht.
Oud nummer 7.
219. Dossier “Gouwraden” met subdossiers inzake de gouwraden van Oost-
Vlaanderen, Antwerpen, Brabant.
1918 1 omslag
Oud nummer 8.
220. Dossier “Commissie van Rijkscommissarissen”, briefwisseling inzake de
pogingen tot verovering van de gemeentebesturen van de Brusselse agglomeratie
door activistische vertrouwensmannen.
Oktober 1917-mei 1918 1 omslag
Oud nummer 9.
221. Dossier “Centraal Vlaamsch Propagandabureau – Ingekomen”, briefwisseling
afkomstig van het Propagandabureau.
Januari-september 1918 1 omslag
Oud nummer 10.
222. Dossier “Centraal Vlaamsch Propagandabureau – uitgegaan”, doorslagen van
briefwisseling gericht aan het Propagandabureau.
Januari-september 1918 1 omslag
Oud nummer 11.
223. Dossier “Centraal Vlaamsch Persbureau – Ingekomen”, briefwisseling afkomstig
van het persbureau.
Februari-augustus 1918 1 omslag
Oud nummer 12.
224. Dossier “Centraal Vlaamsch Persbureau – Uitgegaan”, doorslagen van
briefwisseling gericht aan het Persbureau.

- Januari-september 1918 1 omslag
Oud nummer 13.
225. Dossier “Centraal Vlaamsch Persbureau, Zittingen van den Raad”, met korte teksten inzake de vergaderingen van april-juli. Bevat tevens handgeschreven notulen van de buitengewone bestuursvergadering van 19 november 1917 waar de oprichting van een pers- en propagandabureel in Nederland besproken werd.
1917-1918 1 omslag
Oud nummer 14.
226. Dossier “Centraal Vlaamsch Persbureau – Nota’s”, nota’s en ingekomen briefwisseling inzake de werkzaamheden van het Persbureau. Hierin bevinden zich ook stukken die werden opgemaakt of ontvangen in 1917 toen Brijs nog secretaris van het Bestuur van de Raad van Vlaanderen was.
1917-1918 1 omslag
Oud nummer 15.
227. Dossier “Verzoekschriften”, doorslagen van brieven waarmee Brijs de bij hem terechtgekomen aanvragen en verzoekschriften doorzond naar de bevoegde gevolmachtigde. Heel vaak was dat August Borms van Nationaal Verweer of Jozef Van den Broeck op het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
1918 1 pak
Oud nummer 16.
Als subdossiers werden aangetroffen: “Hr. A. Aelbrecht”, ”Activisten Wolvertem”, “A. Carnewal”, “Hr. J. Daens”, “De Keyzer E.”, “Hr. Demanet”, ”Doe Stil Voort”, “A. Gabriel”, “J. Havermans”, “B. Heckelers”, “A. Heldenberg”, “L. Hoffman”, “Hendrickx”, “J. Janssens”, “Liberale Werkliedenvereniging ‘de Radikalen’”, “A. Michel”, “T. Nagels”, “Hr. F. Pauwels”, “P. Buelens”, “Hr. A. Spaens”, “Th. Suy”, “Steppé”, “W. Ströker”, “Hr. D. Van Belle”, “C. van Buggenhout”, “hr. E. Van den Houdt”, “Van der Elst”, “J. Van der Smissen”, “Ch. Van der Veken”, ”P. Van Hecke”, “H. Van Praag”, “P. Verloo”.
228. Dossier “Allerlei”, briefwisseling, voornamelijk inzake dienstbetoon.
1918 1 pak
Oud nummer 17.
”A.E.G.” briefwisseling met de firma AEG-Union Electrique betreffende de electriciteitsvoorzieningen in het gebouw Wetstraat 180.
”K. Angermille”, Karel.
”l’Avenir Wallon”.
”F. Baeten”, Felix Baeten te Hekelgem.
”Alb. Baeyens”, Albert, Brussel.
”J. Bauwens”, inzake de oprichting van een zeepfabriek te Aalst.
”Bec Auer”, firma, levering van kantoorbenodigdheden.
”Prof Beyerle”.
”Brussel Zeehaven”.
”A. Calluy”, inzake toestanden in de gemeente Niel.
”Coomans”, schrijnwerker-timmerman te Schaarbeek.
”J. Coomans”, vraag om vrijgeleide voor de avonduren.
”A. Coppens”, Alfons, Zivilarbeiter van Erembodegem.
”J. Coppens”, Jan Coppens, onderwijzer te Nieuwerkerken bij Aalst, lid van de

Gouwraad van Oost-Vlaanderen.

"J. Cornelissen", inzake de doodstraf voor Jozef Cornelissen, brouwer te Opitter.

"R. Corthoudts", mevr. Corthoudts-Van Puyenbroeck, Laken, aanvraag van een reispass voor Nederland.

"A. De Backer", Aalst, kandidaat-student voor universiteit te Gent.

"Fr. De Backer", Antwerpen, leverancier van druiven aan ziekenhuizen.

"Adolf De Créé", kandidaat-burgemeester te Grimbergen.

"J. De Praeter", Jules De Praeter, apotheker te Antwerpen, inzake de beroepsbelangen en de sociale zekerheid.

"E. De Rijckere Vervenne", aanvraag voor reispass voor Meulebeke bij Tielt in Etappegebied.

"W.J. De Roy", inzake het burgemeesterschap in Merchtem.

"K. Duyver", Brussel, meubelleverancier van de Raad van Vlaanderen.

"Faict-Prop", inzake vraag om mutatie van deze tolbediende van Financiën.

"Film-Kommissie", te Antwerpen.

"Hallaert" Isidoor, Aalst, contacten met krijgsgevangenen.

"J. Hanneuse", Schaarbeek.

"J. Hansma", firma, schrijf- en rekenmachines.

"L. Heeman", secretaris van gevolmachtigde T. Vernieuwe.

"D. Hendrix", firma, schrijfmachines.

"L. Hendrickx", Heffen.

"Sanders" C.-L., socialist, Aalst.

"Jacobs", Maurice, Sint-Joost-ten-Node.

"E. Kayenbergh", inzake de opgeëiste arbeiders uit Dendermonde (in Z.A.B. gelegerd bij Verdun).

"Klose en Seidel", Duits persknipselbedrijf, leverancier van het Persbureau.

"Kolenverdeling voor Vlaanderen", inzake leveringen in Nossegem, Stokkel, Sint-Joris-Winge.

"A. Leëns", bureeloverste bij gemeentelijke administratie Aalst.

"F. Leemans", inzake taaltoestanden te Humbeek.

"C. Lejour", Brussel, handelaar in bladmetaal en vernissen.

"L. Marlier", gewezen leraar in Sint-Amandusgesticht te Gent, aanvraag van een reispass.

"H. Mertens", Herbert, te Berlijn,

"J. Meulemans", J. Meuleman, activist te Tienen, werkzaam voor verzekeringsmaatschappij Antverpia.

"Nederlandschen Boekhandel".

"L. Oudkerk", belastingontvanger te Kortrijk.

"Le Peuple Wallon", vraag om toezenden van het blad.

"Reis naar Duitsland" van A. Brijs, Domela Nieuwenhuis en E. Ver Hees, met toespraak te Magdeburg en de persreacties.

"La Ronde de Nuit", firma.

"E. Rietjens", vraag om onderhoud.

"G.P.M. Roose", auteur van het manuscript De Weg Gods.

"Ryon" Maurice, Schaarbeek, producent elektrische deurbellen.

"G. Schollaert", Germaine, aanvraag van een reispass voor Gent.

"E. Schouppe-Vande Velde", Edgard, aanvraag van een reispass Aalst-Brussel.

"Ad. Schustermann Zeitungsnachrichten Bureau", Berlijn.

- ”T. Sjoen”.
- ”Slingeneyer”, Sint-Joost-ten-Noode, aanvraag van een reispas voor Gent.
- ”Staatsdrukkerij”, Handausgabe des Gesetz- und Verordnungsblattes für die Okkupierten Gebiete Belgiens.
- ”Studiekring voor Onderwijs en Opvoeding,” inzake het oprichten van een Vlaamse schoolkolonie in het Brusselsse.
- ”L. Uitendaele”, Lod. Uyttendaele, Molenbeek, klerk, inzake het ministerie van Justitie.
- ”J. Ursy”, Jozef Ursi, Leuven, inzake verspreiding van het dagblad Het Vlaamsche Nieuws in Leuven en omgeving.
- ”R. Van Bruaene”, Richard, Sint-Lambertus-Woluwe, inzake vrijlating van neef.
- ”Van den Broele-Ferrant”, eigenaar van drukkerij, vluchteling uit Wervik.
- ”J. Van den Eynde”, Jef, gewezen studentenleider.
- ”Van den Plas”, Schaarbeek.
- ”J. Vander Veken”, Jaak, Antwerpen, gevangene.
- ”M. Van Goethem”, Michel, Koekelberg, gevangen gezet in de Kommandantur van Brussel.
- ”Hr. Van Oosterzee”, inzake huur van schrijfmachines.
- ”Teaching Club. Hr. O. Van Slijpe”, Elsene, organisator van leergangen snelschrift en boekhouden, inzake taaltoestanden te Elsene.
- ”Van Tichelen”, Geo, student aan de universiteit te Gent, wenst het activisme te vertegenwoordigen in Zwitserland.
- ”Van Wassenhove”, Valentina, onderwijzeres te Antwerpen, aanvraag van een reispas om naar Duitsland te reizen.
- ”J. Van Wetteren”, Jef, inzake klacht tegen het Voedingskomiteit van Elsene.
- ”Mr. M. Verhavert”, mej. Marie, Laken.
- ”Marg. Verdickt”, Marguerite.
- ”Mr. G. Vermeersch”, Gustaaf, ambtenaar, vraag om bevordering.
- ”Hr. Vital Smitt”, Schmitt, Ukkel, tekenaar en schoonvader van Herman Wirth, inzake het maken van portretten van de gevolmachtigden.
- ”H. Vogelaer”, Vogelaers Emiel, onderwijzer te Leuven en zijn conflict met het stadsbestuur.
- ”G.J. Wallaert”, Gaston-Jozef, schilder, etser, houtsnijder.
- ”E. Wauters”, Emiel, krijgsgevangene te Münsterlager, vraag om vrijlating.
- ”Dr. H. Wirth”, Herman, schoonzoon van Vital Schmitt, inzake het maken van portretten van de gevolmachtigden.

229. Dossier “Volksontwikkeling”, briefwisseling inzake de activiteiten van Volksontwikkeling.
April-september 1918 1 omslag
Oud nummer 18.
230. Ingekomen briefwisseling, gericht aan Brijs, die nooit geklasseerd is geraakt.
1918. 1 pak

3. BRIEFWISSELING MET DE GEVOLMACHTIGDEN

231. Dossier “Aan al de Gevolmachtigden”, doorslagen van uitgaande briefwisseling, gezonden door secretaris Brijs en meestal gericht aan de Gevolmachtigden.

- Ingekomen brief van Faingnaert, 26 feb. 1918.
 Januari-september 1918. 1 omslag
232. Dossier "Voorzitter Gevolmachtigde Hr. Prof. dr. P. Tack", briefwisseling van en
 aan de voorzitter van de Commissie.
 Februari-augustus 1918. 1 omslag
233. Dossier "Gevolmachtigde voor Nationaal Verweer dr. A. Borms", briefwisseling
 van en aan deze gevolmachtigde.
 Februari-augustus 1918. 1 omslag
234. Dossier "Gevolmachtigde voor Nijverheid en Arbeid Mr. E. Ver Hees",
 briefwisseling van en aan deze gevolmachtigde.
 Februari-augustus 1918. 1 omslag
235. Dossier "Gevolmachtigde voor Spoorwegen, Zeewezen, Posterijen en Telegrafien,
 prof. ing. F. Brulez", briefwisseling van en aan deze gevolmachtigde.
 Februari-juni 1918. 1 omslag
236. Dossier "Gevolmachtigde voor Landbouw prof. dr. T. Vernieuwe", briefwisseling
 van en aan de voorzitter van deze gevolmachtigde.
 Januari-februari 1918. 1 omslag
 Bevat onder meer documenten over de situatie van de tuinbouwsector in het kustgebied.
237. Dossier "Gevolmachtigde voor Buitenlandsche Zaken Prof. Mr. A. Jonckx",
 briefwisseling van en aan deze gevolmachtigde.
 Januari-juni 1918. 1 omslag
238. Dossier "Gevolmachtigde voor Binnenlandsche Zaken Prof. Mr. K. Heyndrickx",
 briefwisseling van en aan deze gevolmachtigde, onder meer over de benoeming
 van burgemeesters.
 januari-augustus 1918. 1 omslag
239. Dossier "Gevolmachtigde voor Persaangelegenheden Mr. A. Brijs", briefwisseling
 van en aan deze gevolmachtigde.
 Februari-mei 1918. 1 omslag
240. Dossier "Gevolmachtigde voor Financiën Mr. Leo Meert", briefwisseling van en
 aan deze gevolmachtigde.
 januari-juni 1918. 1 omslag
241. Dossier "Gevolmachtigde voor Wetenschappen en Kunst prof dr. J. De Decker",
 briefwisseling van en aan deze gevolmachtigde.
 januari-september 1918. 1 omslag
242. Dossier "Gevolmachtigde voor Justitie", briefwisseling van en aan
 Gevolmachtigde Flor Heuvelmans en secretaris-generaal en gevolmachtigde a.i.
 V. Lambrechts.
 Mei-september 1918. 1 omslag

4. DOSSIERS INZAKE ACTIVISTISCHE ORGANISATIES

Secretaris Brijs legde een reeks onderwerpsdossiers aan op naam van de
 activistische organisaties die de Commissie der Gevolmachtigden aanschreven

243. Dossier “Kempisch Vlaamsch Verbond”, (Turnhout en Merksplas), briefwisseling inzake de bestuurlijke scheiding en de Vlaamse feestdag.
Mei-juni 1918 1 omslag
244. Dossier “Katholieke Vlamingen”.
1918 1 stuk
Deze omslag werd leeg teruggevonden.
245. “Duitsch Vlaamsch Genootschap”- Groep Vlaanderen. Ingekomen brief met uitnodiging voor een “Duitse avond” te Brussel.
11 februari 1918 1 omslag
246. Dossier “Volksoopbeuring”, briefwisseling inzake de adressen van familieleden van soldaten aan het IJzerfront en inzake het “spijshuis” voor de activistische beambten te Brussel.
Mei-juli 1918 1 omslag
247. “Democratisch-Sociologisch Hoogstudentenbond. Politiek programma.”, een in handschrift en twee getypte exemplaren.
9 september 1918 1 omslag
248. “Studenten Komitee”, motie van deze Antwerpse studentenkring tot steun aan de zelfstandige staat Vlaanderen.
3 februari 1918. 1 stuk
249. “Gentsch Studentencops Hou en Trou”, motie van 12 juni met bijhorende brief van 17 juni, tot steun aan de zelfstandige staat Vlaanderen.
1918. 2 stukken
250. “Vlaamsche Gouwbond”, brief met de eis het stadsbestuur van Leuven toe te wijzen aan de activisten van deze vereniging.
30 juni 1918. 1 stuk
251. Dossier “Ontwaakt Aalst”, briefwisseling inzake vertegenwoordigers van het arrondissement Aalst in de Raad van Vlaanderen en in de gouwraad Oost-Vlaanderen; en de rekrutering van activistische ambtenaren.
Maart-augustus 1917. 1 omslag
Bevat een exemplaar van de statuten van deze arrondissementsbond.
252. Dossier “Vlaamsch-Nationale partij”, briefwisseling betreffende haar oprichting te Gent en het programma van deze partij.
Juni-juli 1918. 1 omslag
253. Dossier “J. De Keersmaecker”, briefwisseling betreffende het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen en de plannen voor het in handen nemen van het Antwerpse stadsbestuur door de activisten.
Mei 1918. 1 omslag

VIII. OVERLEGORGANEN MET HET BEZETTINGSBESTUUR

Er werd regelmatig overleg georganiseerd tussen de activisten en leidinggevende ambtenaren en militairen van het bezettingsbestuur. Dat was ook zo bij tijd en wijle met Duitse politici en militairen buiten het eigenlijke bezettingsbestuur.

Vanaf het ontstaan van de Raad van Vlaanderen, begin 1917, was echter gestructureerd overleg nodig en werd de verslaggeving en rapportering ten aanzien van de Algemene Vergadering belangrijk. Dit zorgde voor overlegorganen die enige continuïteit ontwikkelden. Het vertrouwelijke rapport “Samenvatting van de werkzaamheden van den Raad van Vlaanderen”, van eind september-begin oktober 1917, besteedt veel aandacht aan het overleg met de bezettende macht.

In dit rapport werd de genese van het Duits-Vlaamse overleg als volgt uit de doeken gedaan: er werd door een afvaardiging van de Raad eerst met gouverneur-generaal von Bissing onderhandeld. Daarna werd een delegatie naar Berlijn gestuurd om er te onderhandelen met Rijkskanselier von Bethman-Hollweg. Over de praktische doorvoering van de aldaar beloofde bestuurlijke scheiding werd daarna te Brussel verder gesproken met Staatssecretaris Helfferich. Het doorvoeren van de bestuurlijke scheiding in de administratie vereiste een intensief vergaderritme op hoog niveau met het bezettingsbestuur. Het Bestuur van de Raad koos in eigen kring een vaste afvaardiging in de persoon van de voorzitter, de ondervoorzitters en de secretarissen. Op de bestuursvergadering van 28 maart 1917 werd meegedeeld dat de bezetter een commissie van vijf man wilde waarmee von Sandt, de Politische Abteilung en de Zivilverwaltung konden onderhandelen. Tack, De Keersmaecker, Ver Hees, Jozef Van den Broeck, Brijs werden daarvoor aangeduid en Jacob Lambrichts moest plaatsvervanger zijn van De Keersmaecker als die er niet kon zijn. Het spreekt vanzelf dat het Bestuur van de Raad het voor de hand liggende orgaan werd waar de resultaten van deze gesprekken het eerst en het intensiefst tegen het licht werden gehouden.

Deze delegatie was vrijwel elke week in de gebouwen van de Zivilverwaltung op bezoek voor een vergadering. Daarbij waren steevast twee afgevaardigden van de Politische Abteilung aanwezig. Dit overlegorgaan wordt in dit rapport de “Oberkommission” genoemd. Maar daarbij bleef het niet. Aan Vlaamse kant was er nood aan een intensieve voorbereiding van deze gesprekken over het implementeren van de bestuurlijke scheiding in de administratie. Daarom werd door het Bestuur een aparte commissie in het leven geroepen: “Ten einde de werkzaamheden bij die splitsing te bespoedigen, werd in het bestuur een commissie aangeduid, bestaande uit de heren Tack, Ver Hees, Van den Broeck en Brijs, die, buiten de bestuurszittingen, talrijke vergaderingen aan dit werk wijdden”. Deze commissie was dus volkomen toegespitst op de voorbereiding van de bijeenkomsten van de Oberkommission. In de archieven werd van deze voorbereidingscommissie als archiefvormer tot dusver niets teruggevonden.

Volgens dit document werd de officiële uitnodiging aan de Raad van Vlaanderen om een delegatie naar de begrafenis van de op 18 april 1917 overleden von Bissing te sturen, gezien als een officiële erkenning van de Raad door de bezetter. Deze uitnodiging stak deze mensen duidelijk een hart onder de riem en dat was maanden nadien nog altijd merkbaar. Daarna kwam zijn opvolger Ludwig von Falkenhausen en die zette de *Flamenpolitik* met overtuiging verder: “ter gelegenheid van de aanstelling van de nieuwe gouverneur-generaal, Freiherr von Falkenhausen, werd in de vroegere vergaderzaal van de Belgische Senaat een afvaardiging van de Raad ontvangen: de politieke bescheiden, die aldaar uitgewisseld werden berusten in het Secretariaat, evenals de toespraken, gehouden

bij de audiëntie bij den nieuwe Rijkskanselier Dr. Michaëlis te Brussel in de Senaat. Deze beide toespraken werden voorbereid in de Commissie van Buitenlandse Zaken”.

In 1917 was het bestuur van de Raad de gebruikelijke partner; in de loop van 1918 verschoof dit naar de leden van de Commissie der Gevolmachtigden. Het was van in het begin de bedoeling dit overleg een bestendig karakter te geven met daaraan gekoppeld een functie van secretaris waardoor ze als instellingen functioneerden en de archiefvorming deels een reeksvormig karakter kreeg.

A. NOTULEN VAN VERGADERINGEN MET HET BEZETTINGSBESTUUR.

De naamgeving van deze vergaderingen is weinig stabiel. Duiken op in de loop der jaren: begin 1917 "Gesamtsitzung des 'Rates von Flandern'" maar ook "Oberkommission" en "Hauptkommission".

Op de bestuursvergadering van 28 maart 1917 werd medegedeeld dat de bezetter een commissie van vijf activisten wilde aangeduid zien waarmee Duitse topverantwoordelijken zoals von Sandt, chef van het burgerlijke bezettingsbestuur, en diensten zoals de Politische Abteilung en de Zivilverwaltung in de toekomst konden onderhandelen. Op de vergadering van 28 maart 1917 was voor het eerst sprake van notulen van een "Verhoor bij den Heer Verwaltungschef".

De naamgeving van deze overlegorganen was wisselend en de vergaderingen werden afgewisseld door niet-officiële gesprekken in beperkter gezelschap. Toch mogen de opeenvolgende notulen en de bijhorende documenten wel degelijk beschouwd worden als één reeks. Daarom werd geprobeerd de archivalische neerslag van dit overleg zoveel mogelijk te reconstrueren. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat van veel bijeenkomsten er Duitse én Nederlandse notulen bestaan. De Duitse hebben inhoudelijk vaak een breder bereik. Des te meer omdat er ook voorhanden zijn van bijeenkomsten waar alleen Duitse ambtenaren aanwezig waren. De Nederlandstalige notulen betreffende een en dezelfde vergadering verschillen bij tijd en wijle bovendien inhoudelijk nogal wat van de Duitse.

Het lijkt er op dat de Duitse verantwoordelijken wel eens apart vergaderden en slechts een deel van haar zittingen samen met activisten organiseerde. Vandaar de benaming *Gesamtsitzung des "Rates von Flandern"* die tot in april 1917 gebruikelijk was voor de gemengd Duits-Vlaamse vergaderingen. Vanaf de vergadering van 16 april 1917 heette deze regelmatige bijeenkomst "Hauptkommission". Dat was in Duitse ogen het belangrijkste overlegorgaan. De term "Oberkommission" is de titel die op de Nederlandstalige notulen werd gezet. Ook al gaat het om dezelfde vergadering, de notulen zijn verschillend van inhoud en zeker van nuance en details. Arthur Faingnaert werd op de vergadering van 26 april 1917 als "Protokolant" benoemd en was dus verantwoordelijk werd voor het opstellen van de notulen. Maar het is onduidelijk of hij dit heeft kunnen waarmaken.

Er was daarnaast ook een systeem van zogenaamde "*Unterkommissionen*" per ministerieel bevoegdheidsdomein voorzien. Op de vergadering van 26 april 1917

kreeg het Bestuur van de Raad van Vlaanderen - blijkens de notulen - van von Sandt nr 5 van de notulen van de Unterkommission voor Onderwijs overhandigd. Dit duidt er op dat de bezetter wel degelijk notulen aan de activistische leiding bezorgde maar mogelijk slechts sporadisch. Van deze Vlaams-Duitse overlegorganen op departementaal niveau werd in het archiefbestand niets terug gevonden.

Vermits het voorzitterschap van de vergaderingen door een Duitse hooggeplaatste ambtenaar werd bekleed – eerst door Zivilverwalter Maximilian von Sandt en nadien door Verwaltungschef für Flandern Alexander Schaible – ligt het zwaartepunt van dit overleg duidelijk bij het bezettingsbestuur. Vanwege de Zivilverwaltung duiken volgende personen regelmatig op in dit overleg: von Sandt, Landrichter Frese, diverse ambtenaren van de Politische Abteilung waaronder von der Lancken, Graf Harrach, Regierungsrat Gerstenhauer, prof. Beyerlé e.a. Uit de Raad van Vlaanderen zijn het voornamelijk De Keersmaecker, Ver Hees, Lambrichts, Jozef Van den Broeck, Brijs die in dit overleg optreden. Veel documenten werden teruggevonden in oud doosnummer D 73. Verder werd een grote verspreiding vastgesteld doordat tal van documenten werden uitgelicht door de naoorlogse bewerkers. Er werd geprobeerd een zo volledig mogelijke reeks samen te stellen. Anderzijds werden de oorspronkelijke omslagen zoveel mogelijk hersteld. Er is een duidelijk onderscheid te maken tussen het overleg in 1917, ten tijde van de 1ste Raad van Vlaanderen en von Sandt, en de praktijk in 1918 toen de Zivilverwaltung für Flandern van Schaible een grotere rol speelde. Vanaf de zelfstandigheidsverklaring van Vlaanderen en de aanloop naar de 2de Raad van Vlaanderen, werden de notulen voorzien van een nummering. Telkens werd de titel van de vergadering vermeld.

254. Overleg ten tijde van de 1ste Raad van Vlaanderen. 1917-1918. 1 omslag
- 2 april, Gesamtsitzung des “Rates von Flandern”.
  - 11 april, Gesamtsitzung des “Rates von Flandern”.
  - 16 april, Hauptkommission.
  - 19 april, Hauptkommission.
  - 26 april, Hauptkommission.
  - 26 april, Oberkommission
  - 3 mei, Hauptkommission.
  - 3 mei, Oberkommission.
  - 10 mei, Hauptkommission.
  - 17 mei, Hauptkommission.
  - 24 mei, Hauptkommission.
  - 25 mei, Hauptkommission.
  - Documenten inzake de zittingen van juni 1917 werden niet teruggevonden.
  - 5 juli, Hauptkommission.
  - 19 juli, Hauptkommission.
  - 9 augustus, Hauptkommission.
  - Notities z.d., gemaakt op een vergadering van de Hauptkommission.
  - Doorslag van een brief van 23 augustus dat de vergadering die dag niet zal doorgaan.
  - Doorslag van een brief van 3 september betreffende de vergadering van “volgende

donderdag”.

6 september, Hauptkommission.

Documenten inzake de zittingen van oktober 1917 werden niet teruggevonden.

6 november, “Zitting in de Politische Abteilung”, handgeschreven ontwerp van notulen en getypte notulen.

20 november, “Zitting in de Politische Abteilung”.

4 december, “Zitting in de Politische Abteilung”, handgeschreven ontwerp van notulen.

4 december, notulen “Zitting in de Politische Abteilung”.

255. Overleg na de zelfstandigheidsverklaring van Vlaanderen:
1918.

1 omslag

10 januari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 1.

13 januari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 2.

16 januari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 3.

Tekst van J. De Decker over de zelfstandigheid van Vlaanderen (bezorgd als bijlage bij de notulen van de zitting der Hauptkommission van 16 januari 1916)

18 januari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 4.

23 januari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 5.

7 februari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 6.

8 februari, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 7.

14 februari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 8.

21 februari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 9.

28 februari, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 10.

14 maart, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 11.

21 maart, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 12.

28 maart, notulen vergadering Zivilverwaltung, nr. 13.

4 april, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 14.

11 april, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 15.

19 april, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 16.

26 april, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 17.

3 mei, notulen vergadering Hauptkommission, nr. 18.

9 mei, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 19.

17 mei, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 20.

24 mei, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 21.

31 mei, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 22.

7 juni, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 23.

Notulen van 24ste vergadering ontbreken.

21 juni, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 25.

Notulen van 26ste en 27ste vergadering ontbreken.

12 juli, notulen vergadering “Hoofdkommissie”, nr. 28.

Documenten inzake vergaderingen van augustus tot oktober 1918 werden niet teruggevonden.

256. Dossiers betreffende bijeenkomsten van Hauptkommission en met ambtenaren van de Zivilverwaltung, dubbels van de verslagen.
1917-1918.

1 omslag

B. ONDERWERPDOSSIERS

Hier moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat er documenten uit Duitse archiefbestanden door Wullus werden toegevoegd aan de dossiers.

1. BEHOREND TOT HET ARCHIEF VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

257. Dossier Politische Abteilung. "Mee te deelen stukken", met uitnodigings- en verontschuldigungsbriefen voor de vergaderingen en met documenten die aan de Politische Abteilung werden voorgelegd. Subdossier "Verslagen" werd teruggevonden met enkel een nota op een krantenknipsel uit *Le Soir* van de hand van "A.W." (Armand Wullus) met de tekst: "Double, voir Oberkommission". Maart-augustus 1917. 1 omslag
258. Dossier met briefwisseling met Politische Abteilung, voornamelijk over Vlaamse krijgsgevangenen. 1917-1918. 1 omslag
259. Dossier "Verzonden stukken naar de Duitse overheid", ten tijde van de 1ste Raad van Vlaanderen. 1917. 1 omslag
260. Dossier "Ontvangen stukken van wege de Duitse overheid", met kopies van Duitse teksten van ontwerpverordeningen: "Verordnung über die Amtssprache des vlämischen Verwaltungsgebietes", "Verordnung betreffend die Bildung zweier Ministerien des Innern", "Verordnung über die Bildung zweiere Ministerien für die Verwaltung des direkten Steuern, Zölle und Verbrauchsabgaben und für die Verwaltung der Enregistrements und der Douanen." 1917. 1 omslag
261. Dossier "Zivilverwaltung Verslagen", met onder meer deels handgeschreven notulen, vermoedelijk Vlaamse versies van de Duitse documenten. Draagt in de rechterbovenhoek nr. 9. 1917. 1 omslag
262. Dossier "Ontvangst bij den Rijkskanselier," inzake de ontmoeting met de Rijkskanselier op 29 augustus 1918. 1918. 1 omslag
263. Dossier "Algemeen Secretariaat Deutsch-Flämische Gesellschaft Düsseldorf", briefwisseling met leidende figuren van deze organisatie in Duitsland. 1918. 1 omslag

2. BEHOREND TOT DE COMMISSIE DER GEVOLMACHTIGDEN

264. Dossier "Hoofdkommissie Dr. A. Borms", notulen van de Hauptkommission, vermoedelijk bestemd voor gevolmachtigde A. Borms. Januari-augustus 1918. 1918. 1 omslag
265. Dossier "Hauptkommission Verslagen. "Prof. Dr. K Heyndrickx". januari-juli 1918, deels genummerd, Vlaamse en Duitse verslagen. 1918. 1 omslag

3. UITGELICHT DOOR DE NAOORLOGSE BEWERKERS.

Omwille van het compromitterende karakter en het inhoudelijke belang werden tal van documenten van dit type door de naoorlogse bewerkers uit hun verband gelicht en in eigen mapjes gestopt. Het is niet altijd mogelijk de oorspronkelijke archiefvormer te achterhalen en mogelijk zijn een deel van deze documenten zelfs afkomstig van Duitse archiefvormers en vreemd aan het archief van de Raad van Vlaanderen. De nummering zoals aangebracht door de naoorlogse bewerkers op deze reeks dossiers kon deels gereconstrueerd worden hetgeen duidelijk aantoonde dat er hiaten zijn.

266. Door de naoorlogse bewerkers uit hun oorspronkelijke context afgeleide documenten. 1 omslag
 1917-1918.
 Met volgende subdossiers en teksten: “Discours prononcé par Tack devant le Chancelier, le 13-3-17”.
 Nrs. 1-3 ontbreken.
 Nr. 4, inzake de toespraak op 7 maart 1918 van von Falkenhausen tot de gevolmachtigden en de voorzitter van de Raad van Vlaanderen, W. De Vreese.
 Nr. 5. “Adresse envoyée le 21-9-18 au Gouv.gén.”, over de reacties van de activisten op de rede van vice-kanselier von Payer te Stuttgart.
 Nr. 6 ontbreekt.
 Nr. 7. “Verslag over onze reis in Duitsland van 24 juli tot 25 augustus”, opgemaakt door Brijs en Ver Hees. Met ingesloten een naoorlogse notitie: “enlève ici le mémorandum de Van Cauwelaert aux Anglais”.
 Nr. 8: Rouwbetuijing bij het overlijden zijnen Excellentie Freiherr von Bissing, naar aanleiding van het overlijden van de Gouverneur-generaal.
 Nr. 9: “Mededeeling van den Heer Verwaltungschef für Flandern, Hauptmann Schaible, namens Graf Harrach, over de vernieuwing van het bestuur van den Raad van Vlaanderen”, notities van de hand van J. Van den Broeck, 8 september 1917.
 Nr.10”, exemplaar met opdracht aan A. Brijs van het boek prof. Waldemar Kanter, *Das Königreich Vlaanderen. Ein Weg zum Frieden*; en doorslag van de bedankingsbrief.
 Nr. 11: “Tutelles allemandes”, dossier inzake de Duitse bemoeienissen met het onderwijs en kritiek daarop vanuit de activistische achterban.
 Nr. 12: “Visite à von Hertling à Spa le 26/7/1918”, verslag over het onderhoud met von Hertling, opgesteld door Oboussier.
 Tekst van de toespraak tot Generaloberst von Falkenhausen, 17 mei 1917.
 ”Manifestation du 11 nov 1917 à Bruxelles.”
 ”Proclamation de l’indépendance de la Flandre 28 mars 1918.
 ”Verslag over het onderhoud met von Hertling op 8 augustus 1918 (was eigendom van F. Brulez).

IX. IN HET KADER VAN DE BESTUURLIJKE SCHEIDING

Vermits de ‘Eerste’ Raad van Vlaanderen zich als proto-parlement profileerde, richtte ze ook, naar Belgisch voorbeeld, een aantal commissies op die zich op hun beurt na verloop van tijd vaak weer opsplitten naargelang er meer leden in de Raad werden gecoöpteerd. Of er werden tijdelijke subcommissies ingericht met

een studie- of onderzoeksopdracht. Bovendien was het aantal leden van de ‘eerste’ Raad niet erg groot waardoor het om praktische redenen aangewezen was bepaalde commissie bevoegd te maken voor twee klassieke ministeries tegelijk.

Het landschap van commissies – die ook wel “Afdelingen” werden genoemd omdat het woord “commissie” als een gallicisme werd ervaren – was dus weinig stabiel. Vermits deze commissies voorzien werden van een voorzitter en een secretaris profileerden ze zich als aparte archiefvormers binnen de contouren van de Raad van Vlaanderen. Deze commissies werden geacht een verslag te maken en in de beginperiode werd dat - meestal in samengevatte vorm - voorgesteld op de Algemene Vergadering. Naarmate het studiewerk en de voorbereiding van wetgeving zich ontwikkelden, nam de toestromende briefwisseling en het verzamelen van documentatie toe. Ook de profileringsdrang van de energiekste leden zorgde voor een opstoot in de archiefvorming van deze commissies.

Op 18 oktober 1917 besliste het Bestuur van de Raad de organisatie van de commissies aan te passen aan de realiteit van de nog bestaande ministeries. Al werd voorzien dat ze nog verder konden onderverdeeld worden als dat nuttig zou zijn. De ministeries waren immers deels al administratief gesplitst door het voortschrijdende proces van de “bestuurlijke scheiding”. De commissies kregen daardoor meer beleidsvoorbereidend werk. Voor elke permanente commissie werd voorzien dat een bediende benoemd zou worden. Op dat ogenblik had het activisme dus (zij het vaak deels) greep gekregen op de administratie van zes vooroorlogse ministeries. Dat betekende dus zes klerken. De reorganisatie was vrij rigoureuus want in de notulen lezen we: “Elke commissie zal ook helemaal omgewerkt en de indeling der leden aan een nieuw onderzoek worden onderworpen”. Het bestuur wilde ook dat voor elke commissie een werkplan werd opgesteld. Op de bestuursvergadering van 25 oktober werd dit bevestigd en werd Emiel Ver Hees aangeduid om dit uit te schrijven voor elke commissie. Wel werd nu - om besparingsredenen - slechts één bediende voor telkens twee commissies voorzien. Maar ook een halftijdse kracht betekende natuurlijk een versterking van de capaciteit als ‘archiefvormer’

Toch bleef een groot deel van de archiefvorming gebeuren op het niveau van het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen, onder meer omdat veel in- en uitgaande briefwisseling - en ook rapporten die de werking van de commissies moesten voeden of ondersteunen - via het secretariaat aan de bestemmingen werden bezorgd en vaak ook ter bewaring in het secretariaatsarchief werden geconcentreerd. Het was overigens uitdrukkelijk de bedoeling dat de verslagen van de commissievergaderingen werden bezorgd aan het secretariaat van de Raad en opgeslagen in het archief. Dit gebeurde echter in vele gevallen slechts sporadisch. Het had wel tot gevolg dat er verslagen worden gevonden met de ontvangstempel van het secretariaat terwijl andere duidelijk behoorden tot het eigen archief van de commissie. Dat betekende dat ze wel eens in de kast van voorzitter of secretaris van de commissie terecht kwamen.

Oktober 1917 was dus belangrijk. Maar ook januari 1918 want toen werden de gevolmachtigden geïnstalleerd. Zij werden de belangrijkste verantwoordelijken op het terrein van de ministeries. In het *Gesetz- und Verordnungsblatt für Flandern, Wet- en Verordeningsblad voor Vlaanderen*, nr. 13, 10 februari 1918, verscheen

het Dekreet van 18 januari, getekend door gouverneur-generaal von Falkenhausen. In artikel 1 werd gesteld dat de Raad van Vlaanderen onder zijn leden elf Gevolmachtigden mocht kiezen “die met de verantwoordelijke leiding en vertegenwoordiging van den Raad belast zijn. De keus der gevolmachtigden is aan mijn bekrachtiging onderworpen”. Artikel 2 omschreef de bevoegdheden: “De gevolmachtigden zijn beroepen om de aan den Raad van Vlaanderen opgedragen beraadslagende medewerking uit te oefenen aan mijn wetgeving voor Vlaanderen. De beraadslagende medewerking strekt zich niet uit tot wetgevende maatregelen van militair belang.”

Daarna volgen de namen van de aangeduide activisten, en de handtekening van Zivilverwalter Alexander Schaible, hoogste bestuursverantwoordelijke voor Vlaanderen. Daarbij valt op dat een groot deel van deze gevolmachtigden al eerder een belangrijke positie innam in de administratie. Niet minder dan zes van hen waren al benoemd tot secretaris-generaal of een andere hoge bestuursfunctie in een departement. Hun bevoegdheidsdomein werd echter in deze verordening niet vermeld. Die hadden ze nochtans wel degelijk.

Tack: “algemeen bestuurder Kunsten en Wetenschappen”.

Brijs: koopman.

Jonckx: professor.

Heuvelmans: “algemeen secretaris Justitie”.

Heyndrickxs: “algemeen secretaris Binnenlandse Zaken”.

Meert: “fabriekbezitter”.

De Decker: professor en secretaris-generaal in Kunsten en Wetenschappen.

Ver Hees: “algemeen secretaris Ministerie voor Nijverheid en Arbeid

Vernieuwe: “algemeen secretaris Ministerie van Landbouw”.

Brulez:

Borms: “bestuurder aan het ministerie van Kunsten en Wetenschappen”.

Vanaf begin 1918 werd het werk van de commissies van de Raad uitdrukkelijk gezien als ondersteunend voor de opdrachten die aan de gevolmachtigden met hetzelfde bevoegdheidsdomein waren toebedeeld. Elke gevolmachtigde kreeg bovendien een secretaris, een redacteur en een steno-typiste. Dat hielp zijn positie ten aanzien van de ‘gewone’ commissieleden versterken.

Nochtans werd de machtsconcentratie in handen van de Commissie der Gevolmachtigden en van de individuele gevolmachtigden in eerste instantie fel gecontesteerd door de commissies. Een gevolmachtigde kreeg immers van de bezetter een echte greep op het bevoegdheidsdomein van een commissie. De leden van de Raad van Vlaanderen die geen gevolmachtigde werden - en dat was uiteraard de meerderheid - vreesden daardoor voor een verlies aan politieke relevantie ten aanzien van de bezetter. De Raad vroeg daarom dat elke gevolmachtigde als schakel met en als spreekbuis zou optreden namens de Commissie van de Raad. In ieder geval mocht het optreden van de gevolmachtigden er niet toe leiden dat de Raad van Vlaanderen en zijn commissies overbodig zouden worden. Dat betekende dat de archiefvorming van de commissie en de gevolmachtigde in de praktijk nauw met elkaar verbonden werd.

Maar ook het secretariaat van de Raad wilde zijn rol als draaischijf en centrale bewaarplaats voor de documenten niet zomaar loslaten. De documentstromen in goede banen leiden en de bewaring van de archiefbescheiden verzekeren, bleef een hoofdbekommernis. Secretaris van de Raad Jozef Van den Broeck schreef in een rondzendbrief op 22 januari 1918 de secretaris van elke commissie aan met de boodschap dat de verslagen moesten bezorgd worden aan het Bureau van de Raad die ze dan ter archivering zou overmaken aan het secretariaat en er tevens “de bevoegde Gevolmachtigde kennis zou van geven”. Er waren op dat ogenblik blijkbaar veel achterstallige verslagen want hij vroeg ze uitdrukkelijk op. Een week later vroeg hij elke commissiesecretaris om een exemplaar van de zittingsverslagen rechtstreeks over te maken aan de Gevolmachtigde die bevoegd was voor het werkveld. Hij wilde dat het verslag daarnaast in twee exemplaren werd bezorgd aan het Bureau en legde er de nadruk op dit telkens zo snel mogelijk na de vergadering te doen want er waren commissies die daar al te lang mee treuzelden.

Naargelang het jaar 1918 vorderde, vervulde de “Gevolmachtigde” de facto vaak een leidende rol ten aanzien van de commissie. Er werd doorgaans vergaderd in zijn kabinet, en er werd gebruik gemaakt van ‘zijn’ ambtenaren, dat wil zeggen zijn persoonlijke staf en daarnaast de activistische benoemingen in het ministerie zelf. De belangrijkste daarvan waren trouwens vaak lid van de Raad en van de commissie. Dat zorgde er voor dat nogal wat ‘ambtelijk’ uitzijnde stukken en dossiers met het commissiearchief verweven raakten.

Er werden zitpenningen betaald en daarom probeerden vele commissies zoveel mogelijk te vergaderen en probeerden bepaalde leden van de Raad aan zoveel mogelijk commissies deel te nemen. Op de bestuursvergadering van 28 maart 1918 werd meegedeeld dat de Duitse leidinggevende ambtenaar graaf Harrach secretaris Jozef Van den Broeck had gewaarschuwd “dat de afdelingen en commissies te veel leden telden en dat er bezuinigingen dienen gedaan.” Als gevolg daarvan werd beslist dat de commissies voortaan slechts éénmaal per week mochten vergaderen. Dit had vermoedelijk een afzwakkende invloed op de kwantiteit van de archiefvorming. Het zette in ieder geval een discussie op gang over de organisatie van de commissies die nog weken zou duren.

De ledensamenstelling en de naamgeving van de commissies was voortdurend aan veranderingen onderhevig. Ook de bevoegdheden kenden tal van wijzigingen. Om enige orde te brengen in deze chaotische archiefvorming werd geopteerd voor een groepering per bevoegdheidsdomein. Daar vinden reeksen, dossiers en documenten een plaats die te verbinden vallen met de commissie, de bevoegde gevolmachtigde, het secretariaat van de Raad en van activistische topambtenaren. Waar mogelijk werd aangegeven welke instantie of persoon binnen het bevoegdheidsdomein als archiefvormer moet beschouwd worden.

A. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN FINANCIËN

De bezetter had al van in het begin met zijn “Finanzabteilung” onder leiding van Pochhammer een sterke greep op het Ministerie van Financiën met het doel zoveel mogelijk middelen uit het land te kunnen putten ter financiering van de bezettingstroepen en -administratie. Activistische invloed werd slechts mondjesmaat en laattijdig toegelaten. Uiteraard wensten de activisten zelf wel zo

snel mogelijk greep te krijgen op deze cruciale administratie en er de administratieve scheiding door te voeren. Een “Commissie van Financiën” moest deze machtsgreep voorbereiden. De Bestuursvergadering van 23 april 1917 besliste om deze Commissie bijeen te roepen. Dat was dus tevoren blijkbaar nog niet gebeurd, al werd de commissie formeel al gevormd eind maart 1917. Het eerste spoor van uitgaande briefwisseling van de commissie dateert van 7 mei 1917.

Stabiliteit was nadien vaak ver te zoeken. Diverse ongedateerde lijsten van leden geven bijvoorbeeld als benamingen op: “Commissie van Handel, Bank en Geldwezen”, maar ook: “Commissie van Handel, Geld- en Financiewezen”. Pas in een latere fase duikt op: “Afdeling Financiën”. De samenstelling van het ledenbestand was al even wisselend. Belangrijkste figuren waren: L. Masfranckx, A. Pacilly, Flor Peeters, Lodewijk Severeysns. Ten tijde van de eerste Raad van Vlaanderen was Masfranckx secretaris en Severeysns voorzitter. Ook Pacilly en Josson speelden wel eens secretaris op de vergaderingen.

Vooraf nadat de Wase industrieel Leo Meert uit zijn Nederlandse ballingschap was teruggelokt met de belofte dat hij het departement Financiën in handen zou krijgen, begon er vooruitgang te komen in de werkzaamheden. De bestuurlijke scheiding kreeg stap voor stap invloed op de centrale administratie van het departement. Het bezettingsbestuur wilde zijn finale greep echter nooit lossen en slechts delen van de administratie werden gesplitst. De bezetter wilde immers niet dat de belastinginning in elkaar zou stuiken door de activistische machtsaspiraties.

Vanaf de dag dat Leo Meert als gevolmachtigde kon functioneren, verschoof het zwaartepunt van de archiefvorming betreffende Financiën naar hem en zijn naaste medewerkers toe. De Commissie voor Geldwezen vergaderde vanaf eind juni 1918 in het kabinet van deze gevolmachtigde in Wetstraat 151. Albert Pacilly was toen secretaris van deze commissie.

1. DE COMMISSIE VAN GELDWEZEN

Tot dusver werd slechts een gering deel van de notulen teruggevonden. De secretaris van de commissie bezorgde zijn handgeschreven verslag aan het secretariaat van de Raad van Vlaanderen die het liet typen waardoor het tevens in meerdere exemplaren beschikbaar werd. Origineel en minstens één getypt exemplaar werden in het archief van het secretariaat bewaard.

a. Archief behorende tot het secretariaat van de Raad

267.	“Dagorden en verslagen” van de vergaderingen van de “Commissie van Handel, Bankwezen en Financiën”, met door leden ingediende voorstellen en door hen bezorgde documentatie. 6 juni-10 oktober 1918.	1 omslag
268.	Dossier “Commissie van Handel-, Bankwezen en Financiën, naar de commissie verzonden stukken”. Mei-september 1917. Oud nummer 25.	1 omslag

269. Dossier “Briefwisseling Geldwezen”, in en uitgaande briefwisseling, onder meer betreffende de oprichting van de commissie.
Maart 1917-april 1918. 1 omslag
270. Leeg teruggevonden omslagen met opschriften die wijzen op een inhoud in verband met het bevoegdheidsdomein Financiën.
z.d. 1 omslag.

b. Van Duitse oorsprong

Onder meer in D 117 werden dossiers en documenten van Duitse oorsprong gevonden met onderwerpen die in de Commissie van Geldwezen op de agenda werden gezet.

271. Duitse teksten:
1917-1918. 1 omslag
“Begründung zu dem Entwurf einer Verordnung über die Regelung des Finanzwesens für das flämische und das wallonische Verwaltungsgebiet”, tekst bezorgd door het Duitse bezettingsbestuur (z.d., na 12 juli 1917).
Duitse wetgeving betreffende de uitoefening van de bevoegdheden en de inrichting van het ministerie van Financiën.
“Entwurf der Verordnung über die Einführung einer Einkommen- und Vermögenssteuer, Brüssel, 17 december 1915”.
“Denkschrift über die Gegenwartige Einrichtung des belgischen Abgabenswesens”, tekst bezorgd door het bezettingsbestuur in mei 1918.
Bespreking door Lode Severeys van de “Verordnung über die Regelung des Finanzwesen des flämische und das Wallonischen Verwaltungsgebietes”.

c. Van activistische oorsprong.

272. Dossier “Algemeene Spaar- en Lijfrentekas”, documentatie verzameld door Cyriel Bayens (Diegem) betreffende de taaltoestanden in de ASLK. Dit dossier behoorde vermoedelijk toe aan Masfrankx, lid van de commissie.
1918. 1 omslag
273. Dossier “Inlichtingen aangaande het Kadaster”, dossier opgesteld en bezorgd door “H.R.P.B.”
april 1918. 1 omslag
274. Dossier met documentatie betreffende de maatschappelijke impact van wetgeving die door het departement Financiën wordt toegepast, o.a. de drankwet, en de bevoegdheden van de politie inzake toepassing van de fiscale wetgeving, de cinéabelastingwet.
1918. 1 omslag
275. Dossier “Spaarkas”, toebehorende aan Masfrankcx, die tijdelijk optrad als secretaris van de Commissie, met documentatie aangaande de werking van en taaltoestanden in de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas.
1909-1918. 1 pak
276. “Beschouwingen over het Belgische Finansiewezen ingevoerd bij de Duitse overheid door de Finanscommissie van den Raad van Vlaanderen”, opgesteld

door H.H. Na de oorlog uitgelicht door Wullus en apart geklasseerd.
z.d.

1 omslag

2. DE GEVOLMACHTIGDE VAN FINANCIËN

Het archief van gevolmachtigde Leo Meert werd erg verspreid en slechts gedeeltelijk aangetroffen. Daarbij kon een samenhangende, genummerde reeks gereconstrueerd worden. Het gaat zowel om dienstbetoon, om personeels- of sollicitatiedossiers, als om dossiers inzake voorstellen van mensen die inhoudelijk wilden bijdragen aan het hervormingswerk dat door de Raad van Vlaanderen was aangevat.

Een deel van de briefwisseling werd volgens een alfabetisch klassemment op naam van de afzender bewaard in ordners. Het bestaan van minstens vier van dergelijke ordners kon gereconstrueerd worden. Daarnaast werd ook briefwisseling in omslagen geklasseerd. Van een deel van de respondenten of behandelde onderwerpen werden dus individuele dossiers opgemaakt. Het ging meestal om activistische militanten of om personen of groepen van personen waaraan Leo Meert een bijzonder belang toekende. Deze dossiers werden genummerd. We konden de reeks tot dossier nr. 129 weer samenstellen.

De bezettingsadministratie bleef echter de eerste viool spelen in de vorm van de Finanzabteilung. De Duitse administratie had dit administratief onderdeel al van in het prille begin van de bezetting ingesteld om zo efficiënt mogelijk gebruik te kunnen maken van de Belgische belastingsopbrengsten met het doel daarmee hun eigen leger, bezettingsbestuur en het activisme te financieren. Leidende ambtenaren waren Geheime Oberfinanzrat Pochhammer, geholpen door Rechnungsrat Hoffmann die dienst deed als de facto algemeen bestuurder van het Ministerie van Financiën, Geheime Rechnungsrat Keilwagen en Assessor dr. Herr. Vanuit deze Duitse hoek werden belangrijke hervormingen, nieuwe wetgeving en richtlijnen voor de administratie voorbereid. Daardoor raakten er ook tal van documenten van Duitse oorsprong verweven met het archief. Veel van deze documenten waren zelfs ouder dan de Raad van Vlaanderen. In deze is het trouwens opvallend hoeveel documenten, aangemaakt door de bezetter, uit hun archivalische context werden gerukt. De archiefvorming binnen het bevoegdheidsdomein Financiën is daardoor een complexe historie omdat het bestuur van de Raad van Vlaanderen in 1917 probeerde om als draaischijf en verzamelpunt te dienen voor briefwisseling, documentatie en verslagen. In de loop van 1918 werden Gevolmachtigde Leo Meert en zijn naaste medewerkers geleidelijk dominanter.

Bij de overbrenging naar Duitsland in november 1918 trad er reeds verstoring op omdat Leo Meert zijn rol als financiële draaischijf nog een hele tijd vanop Nederlandse bodem probeerde verder te spelen en daarbij een deel van het archief wilde gebruiken. Dit onderdeel van het archief van de Raad van Vlaanderen werd dus al aan het einde van de oorlog verminkt. Het afgedwaalde deel raakte zo vermengd met zijn persoonlijk archief dat op het einde van zijn leven in het Letterenhuis in Antwerpen werd neergelegd.

De naoorlogse bewerkers o.l. v. Armand Wullus hebben in de jaren twintig de oorspronkelijk ordening van het 'restarchief' zoals aangetroffen in de koffers die uit Duitsland werden overgebracht, bovendien grondig verstoord.

De archiefvormers nauwkeurig identificeren was een moeizaam proces. Deels omdat de oude omslagen verwijderd en vervangen werden. Deels ook door de dubieuze aanduidingen op de documenten zelf. Documenten, voorzien van de stempel “Ministerie van geldwezen” werden gevonden in een achttal van de verpakkingseenheden. Dit is het gevolg van het feit dat de persoonlijke medewerker(s) van Leo Meert op een bepaald ogenblik op grote schaal de stempel met de vermelding “Ministerie van Geldwezen” gingen gebruiken, vermoedelijk vanaf het ogenblik toen Meert formeel de rol van secretaris-generaal kreeg toebedeeld. In feite gaat het doorgaans om stukken gericht aan of verzonden door de Gevolmachtigde van Financiën. Er werd blijkbaar geen onderscheid gemaakt tussen beide functies. Bovendien werden ook oudere stukken van deze stempel voorzien en werden daarbij ook stukken van de commissie van de Raad uit hun context gehaald. De naoorlogse bewerkers beschouwden alle dossiers en stukken die een verband hadden met het bevoegdheidsdomein Financiën als “Ministère des Finances”. Ook daardoor werd zeer veel uit zijn oorspronkelijke context gerukt.

a. Briefwisseling en documentatie

277.	“Inschrijvings Register Private Briefwisseling”, met vermelding van de ingekomen briefwisseling, gericht aan de gevolmachtigde, hun korte inhoud en het gevolg dat er aan werd gegeven. Februari-oktober 1918	1 deel
278.	Dossier met lijsten van ambtenaren in functie en van kandidaat-ambtenaren, voornamelijk bestemd voor het centraal bestuur van het Vlaamse ministerie van Financiën 1917-1918.	1 omslag
279.	Dossier met in- en uitgaande briefwisseling van Leo Meert als gevolmachtigde, deels met de Finanzabteilung en met leden van de Commissie Financiën van de Raad van Vlaanderen. Februari-augustus 1918.	1 omslag
280.	Dossier inzake het “Ontwerp van verordening betreffende de duurtebijslagen”, opgesteld door de Commissie voor Bestuurswezen van de Raad van Vlaanderen. Januari-mei 1918.	1 omslag
281-285.	Ordners met alfabetisch geklasseerde ingekomen en doorslagen van uitgaande briefwisseling voornamelijk betreffende de ambtenaren, kandidaat-ambtenaren en de inwendige organisatie van het ministerie van Financiën. 1918.	4 pakken en 1 omslag
281.	Ordner. Maart-Augustus 1918.	1 pak
282.	Ordner. Maart-september 1918.	1 pak
283.	Ordner. Februari-september 1918.	1 pak
284.	Ordner. Februari-september 1918.	1 pak

285. Ordner.
augustus-oktober 1918. 1 omslag
- b. Dienstbetoondossiers**
- Dienstbetoondossiers voor gevolmachtigde en secretaris-generaal Leo Meert. Een reeks individuele dossiers, gevonden in D117 werd in de plaatsingslijst aangeduid als: "correspondentie, plaatsaanvragen, douaniers, individuele dossiers." In D122 werden de dossier met de volgnummers van 40 tot 80 teruggevonden als "briefwisseling"; in D103 als "correspondentie Dossiers 81-129". In werkelijkheid is dit één reeks. In vele gevallen speelden leden van de commissie en activistische ambtenaren een rol als bemiddelaar of doorgeefluik
286. Dossier "Sandijck Leo Jozef", belastingontvanger te Lovendegem en zijn overplaatsing naar Bornem.
Januari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 1.
287. Dossier "Tuytschaevers Lode", dossier betreffende deze onderluitenant bij de douane, en zijn overplaatsing naar Vlaanderen, bemiddeling door zijn krijgsgevangen zoon te Göttingen en Pieter Van Rossem.
Januari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2.
288. Dossier "Faict H.", ambtenaar, Tol- en Accijnzen.
Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 3
289. Dossier "Robin Honoré-Henri", tolbeambte te Lillo en zijn gevraagde overplaatsing naar Wallonië.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 4.
290. Dossier "Lambrechts Matthijs, Jozef" te Antwerpen, nota van Flor Peeters.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 5.
291. Dossier "Philippé Ernest", ontvanger der belastingen te Rupelmonde, betreffende zijn overplaatsing naar Antwerpen.
December 1917-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 6.
292. Dossier "Tolbeamten – toestandverbetering", briefwisseling met activistische tolbeambten over de interne organisatie van de diensten van het ministerie.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 7.
293. Dossier "Dumont Hendrik", tolbeambte te Maaseik en Guillaume, bureelhoofd te Hasselt, betreffende de overplaatsing naar Maaseik ter vervanging van de ter dood veroordeelde Stevigny en over de interne toestand binnen de administratie in de provincie Limburg.
Januari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 8.

294. Dossier “Binamé”, werkzaam op belastingkantoor te Ekeren, betreffende zijn overplaatsing naar Wallonië.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 9.
295. Dossier “Van Hoof en Plessens”, tolbeambten te Hasselt, betreffende de problemen van deze tolbeambten in Limburg
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 10.
296. Dossier “Van Eetvelt Emiel”, Accijnsbediende te Boom en zijn klacht over de regel dat de ambtenaren binnen een bepaalde geografische omschrijving moeten blijven.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
297. Dossier “Koekhofs Hendrik”, accijnsbeambte te Sint-Truiden.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
298. Dossier “Boufflers”, inzake de taalklachten tegen deze ontvanger van belastingen te Kontich.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 13.
299. Dossier “Mallien”, ontvanger van belastingen te Turnhout, inzake zijn overplaatsing naar Wallonië.
Maart-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 14.
300. Dossier “Vooz”, tolbeambte te Antwerpen, inzake zijn overplaatsing naar Wallonië.
Februari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 15.
301. Dossier “Overtreding taalverordening”, met klachten over het optreden van Waalse en franskiljonse ambtenaren tegen de taalverordeningen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 16.
302. Dossier “Fovel”, over verkoop van alcohol.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.
303. Dossier “Bertrand”, ontvanger der belastingen te Hoogstraten, inzake zijn anti-activistische agitatie.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 18.
304. Dossier “De Peuter August”, verzoek tot vrijlating, gevangen gezet na poging tot grensoverschrijding.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 19.
305. Dossier “Merens”, te Lier, brief van de *Finanzabteilung* betreffende het verzoek om financiële hulp.

- Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 20.
306. Dossier “Lachambre-Coclet Joseph”, inzake alcoholleveringen aan deze
likeurenfirma te Morlanwelz. 1 omslag
Januari-april 1918.
Oud nummer 21.
307. Dossier “Verfaille Kamiel”, gestrafte belastingopziener te Berchem bij
Antwerpen, bemiddeling door August Borms. 1 omslag
Januari-juni 1918.
Oud nummer 22.
308. Dossier “Vanderperren Frans-Victor”, “agent der schatkist” te Sint-Niklaas en zijn
voorstellen aangaande de administratie van Financiën. 1 omslag
Maart-mei 1918.
Oud nummer 23.
309. Dossier “Michiels Leonard”, tolbeambte te Merksplas, inzake de vergoeding voor
de medische behandeling van deze tolbeambte te Merksplas, bemiddeling door
August Borms. 1 omslag
Februarari-mei 1918.
Oud nummer 24.
310. Dossier “Weyts Emiel”, aannemer te Antwerpen, inzake zijn juridische problemen. 1 omslag
Maart-juni 1918.
Oud nummer 25.
311. Dossier “Deblock”, inzake de financiële toestand van deze activistisch gezinde
griffier van het vredegerecht te Puurs. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 26.
312. Dossier “Borst Jozef”, te Gent, inzake de gevraagde teruggave van de kosten van
zijn treinabonnement. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 27.
313. Dossier “Jambé Louis” te Schaarbeek, gevangene te Diest omwille van poging tot
grensoverschrijding, inzake het bezoekrecht. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 28.
314. Dossier “Bouchier Alexander-Joseph”, gepensioneerd tolbediende, te Antwerpen,
inzake zijn financiële nood. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 29.
315. Dossier “Van Leemputten Egidius”, scheepsjongen bij de Toldienst te Antwerpen,
inzake zijn financiële noodtoestand. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 30.
316. Dossier “Michel Lodewijk”, tolbeambte, Sint-Amandsberg bij Gent, inzake zijn
weerindienststelling om opeising als dwangarbeider te voorkomen, bemiddeling
door Evarist Stocké.

- Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 31.
317. Dossier “Mees-Meeus”, A. Mees, ontvanger der registratie, Sint-Amandsberg bij Gent. Daarmee vermengd documenten betreffende Meeus, verificateur bij het Bestuur der Registratie en Domeinen te Gent. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 32.
318. Dossier “Van de Velde C.”, tolonderzoeker te Antwerpen, inzake zijn overplaatsing naar Brussel of Rupelmonde, bemiddeling door August Borms 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 33.
319. Dossier “Gillard Lodewijk Jozef”, tolbediende te Antwerpen, nu vluchteling te Breda. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 34.
320. Dossier “Stordeur Nestor Jan”, provinciaal opziener der rechtstreekse belastingen en accijnzen, inzake zijn taalkennis. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 35.
321. Dossier “Goossens Karel-Lodewijk”, te Laken, klerk-expeditionaris aan het Ministerie van Wetenschappen en Kunsten, inzake zijn overplaatsing naar Financiën. 1 omslag
Maart-juni 1918.
Oud nummer 36.
322. Dossier “weduwe De Rop Hendrik”, Sint-Niklaas, inzake haar financiële problemen. 1 omslag
Maart-juni 1918.
Oud nummer 37.
323. Dossier “Geerts E. Th.”, Sint-Niklaas, inzake de zonen, Prosper en Jan-Jozef, krijgsgevangenen in Duitsland, bemiddeling door George Roose. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 38.
324. Dossier “Metsers Hector”, bestuurder van het Vlaamsch Propagandabureau te Sint-Niklaas, inzake het taalgebruik in de buitendiensten van Financiën in Sint-Niklaas. 1 omslag
April-juli 1918.
Oud nummer 39.
325. Dossier “Van den Neste”, Antwerpen, inzake de overplaatsing van Vlaamse ambtenaren naar de centrale diensten in Brussel. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 40.
326. Dossier “Duurtetoelagen”, briefwisseling betreffende het toekennen van duurtetoelagen aan ambtenaren. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Zie ook gelijksoortig dossier van de Commissie Bestuurszaken van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer 41.

327. Dossier "Vandenbroeck Raad van Vlaanderen", briefwisseling met Jozef Van den Broeck, maart-april 1918. Daarbij gevoegd een brief van Hugo Van den Broeck, chef van het Centraal Vlaamsch Persbureau.
4 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 42.
328. Dossier "Lahou H. A.", tolbeambte te Antwerpen, inzake de vrijlating van zijn zoon, krijgsgevangene in Sennelager, landmeter en kandidaat voor benoeming in de administratie van het kadaster.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 43.
329. Dossier "Moors-Hernaert", verklikking van anti-activistische tolbeambten te Antwerpen.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 44.
330. Dossier "Gravis-Lefebure", weduwe van belastingontvanger, inzake haar financiële noodtoestand. Bevat documenten betreffende Deshayes Hendrik, apotheker te Vorst.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 45.
331. Dossier "Van Lierde Arthur", agent der schatkist te Sint-Niklaas, inzake zijn benoeming.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 46.
332. Dossier "Dorpman Gaspar", tolbeambte te Welkenraedt, mutatie naar Eisden.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 47.
333. Dossier "Lauwerijs Karel", gepensioneerd tolbeambte te Antwerpen, inzake zijn financiële nood
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 48.
334. Dossier "Vanderputten L.", inzake zijn verzoek om een onderhoud met Leo Meert
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 49.
335. Dossier "De Bast Lodewijk", te Halle, kandidaat-ambtenaar, inzake zijn kandidatuur voor Financiën. Bemiddeling door A. De Jaegher.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 50.
336. Dossier "Gemeentebesturen", briefwisseling met Groeningewacht van Kontich inzake de budgettaire toestand van de gemeente Kontich.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 51.
337. Dossier "Duurtetoelagen bedienden van het Geldwezen", briefwisseling met ambtenaren van Financiën, inzake extra financiële vergoeding
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 52.

338. Dossier "Pascentrale", brief van Leo Meert aan de Pascentrale betreffende reispass voor ambtenaar Morael voor wekelijkse reizen naar Etappegebied.
18 juni 1918. 1 sruk
Oud nummer 53.
339. Dossier "Vanden Henden", leeg teruggevonden met de nota "overgemaakt aan M. Jossen". 1 omslag
Oud nummer 54.
340. Dossier "Eeckout", (Eeckhoudt?), nota's aan A. Jonckx inzake de duurtetoelagen voor bedienden van de parketten (ministerie van Justitie). 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 55.
341. Dossier "Surnumerarissen", betreffende het inrichten van een examen voor surnumerarissen, mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 56.
342. Dossier "Brulez L.", Gevolmachtigde voor Openbare Werken, Spoorwegen, Zeewezen, Posterijen en Telegrafien. Betreffende de instelling van een telefoonnetwerk tussen de diensten van de Raad van Vlaanderen en de bevoegde Duitse overheden. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 57.
343. Dossier "Hermans Lodewijk", ontvangstbevestiging van het verzoekschrift van Lodewijk Hermans. 1 stuk
31 mei 1918.
Oud nummer 58.
344. Dossier "Van Ael Huibrecht", redacteur van het Centraal Vlaamsch Persbureau, inzake de redactie van de rondzendbrief betreffende de duurtetoelagen 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 59.
345. Dossier "Pochhammer", briefwisseling betreffende het personeel van het ministerie. 1 omslag
Februari-september 1918.
Oud nummer 60.
346. Dossier "Hoffmann", Rechnungsrat, inzake het maken van degelijke vertalingen 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 61.
347. Dossier "Vanden Abeele Gustaaf", te Antwerpen, kandidaat-ambtenaar. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 62.
348. Dossier "Melis Frans", onderwijzer te Scherpenheuvel, inzake de duurtetoelag. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 63.
349. Dossier "Klachten over ontvangen van belastingen", klachten tegen Waalse en anti-activistische ambtenaren van Financiën, en inzake taks op waakhonden in de provincie Brabant.

1918. 1 omslag
Oud nummer 64.
350. Dossier Schellekens, verzoek van de weduwe van deze tolbeambte.
1918. 1 omslag
Oud nummer 65.
351. Dossier "Celis", kandidaat-ambtenaar.
10 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 66.
352. Dossier "Delvaux Henri-Florimond", te Brussel, betreffende gebruik van
hopbloemen als vervangproduct voor tabak.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 67.
353. Dossier "Van Brabant Lodewijk", beambte van de douane te Antwerpen, inzake
zijn overplaatsing naar het centrale bestuur.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 68.
354. Dossier "Collin gebroeders", te Oorbeek, inzake hun verzoekschrift dat werd
doorgestuurd naar Flor Heuvelmans, gevolmachtigde voor Justitie.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 69.
355. Dossier "Loosen Vital", tolonderzoeker te Antwerpen, vraag voor mutatie,
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 70.
356. Dossier inzake benoeming van advocaten voor Financiën, Emiel Wildiers, Jozef
A.R. Van Roy, Fernand Bogaerts.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 71.
357. Dossier "Meynants, B.J.", onderzoeker bij de toldienst, auteur van "Beknopte
inhoud der fiskale wetgeving betreffende de rechtstreekse Belastingen,
Invoerrechten en Accijnzen", inzake de aanvaarding van dit werk door de
administratie. Dit dossier bevat tevens documenten betreffende anti-activistische
acties van bankbedienden.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
358. Dossier "Löblich, Geheimer Regierungsrat", dossier met briefwisseling tussen
Leo Meert en Löblich inzake het ministerie van Financiën.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 73.
359. Dossier "De Meeter Raphaël", schatbewaarder der Koninklijke Schenking, dossier
inzake de reorganisatie van de Koninklijke Schenking.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 74.
360. Dossier "Orde - Goede Tempeliers", inzake de vraag van deze anti-
alcoholvereniging om toekenning van subsidies.

- Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 75.
361. Dossier “Wouters”, tolonderbrigadier te Turnhout, inzake zijn verzoek.
Januari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 76.
362. Dossier “Lambrechts Frans”, drankenhandelaar te Lier, inzake de leveringen door
de *Branntwein Zentrale*.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 77.
363. Dossier “Lambrechts”, tolbediende, Antwerpen, inzake zijn overplaatsing.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 78.
364. Dossier “Demul D.”, Vilvoorde, inzake deze kandidaat-ambtenaar voor Financiën.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 79.
365. Dossier “Van Mierlo”, inzake de contacten met deze ambtenaar van Financiën,
Februari-mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 80.
366. Dossier “De Ridder”, tolonderzoeker te Antwerpen, doorslag van brief aan
Pochhammer over zijn overplaatsing naar Brussel.
25 Februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 81.
367. Dossier “Lodewijk Peerenboom”, Algemeen Bestuurder van Nationaal Verweer,
briefwisseling inzake de toepassing der taalwetgeving.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 82.
368. Dossier “Joos Vincx”, rustend schoolhoofd te Orsmaal-Gussenhoven, inzake zijn
sollicitatie als “opziener voor sociale verzekeringen”.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 83.
369. Dossier “Waegemans Johan-Baptist”, ontvanger der rechtstreekse belastingen,
douanen en accijnzen te Vroenhoven, inzake zijn overplaatsing naar de centrale
administratie.
Januari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 84.
370. Dossier “Dr. Förster”, Finanzrat van de Finanzabteilung, brief van Förster inzake
het spijshuis voor de activistische beambten te Brussel.
2 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 85.
371. Dossier “Verwaltungsschef Schaible”, inzake de benoemingen in Financiën.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 86.
372. Dossier “Dehennin”, accijnsbediende te Tienen, brief van Victor Coenen inzake
de discriminatie waarvan Dehennin het slachtoffer is.

- 18 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 87.
373. Dossier “Havermans Jules”, drukker-uitgever te Mol en lid van de gouvraad van de provincie Antwerpen, inzake de situatie in Mol en zijn problemen met de belastingsadministratie.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 88.
374. Dossier “Heyndrickx Karel”, als voorzitter van de Commissie van Binnenlandse Zaken, inzake de uitvoering van fiscale wetgeving, bevat een “*Nota over landelijke- ook andere politie in verband met de uitvoering van fiscale wetten*”.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 89.
375. Dossier “Pochet”, brief van Ritter inzake de overplaatsing van deze Waalse fiscaal ambtenaar te Brugge.
5 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 90.
376. Dossier “Bongaerts August Emiel Antoon”, inzake deze landmeter in dienst van Financiën te Antwerpen, overplaatsing naar Herentals.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 91.
377. Dossier “Van Craenenbroeck Frans”, briefwisseling met deze activistische tolbediende te Antwerpen, juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 92.
378. Dossier “Brijs-Schouppe Achiel”, brief van Leo Meert inzake levering van briefpapier.
7 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 93.
379. Dossier “Bedienden Agenten-Schatkist en ontvangers der belastingen”, inzake hun financiële en materiële toestandverbetering.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 94.
380. Dossier “Callemin A.”, ontvanger der belastingen, inzake het toekennen van financiële voordelen en een reispas voor het Etappegebied.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 95.
381. Dossier “Van Slijpe Hendrik” te Mortsel, oud-militair, inzake zijn vergoedingen.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 96.
382. Dossier “Vandycke”, belastingambtenaar, inzake zijn overplaatsing naar Eernegem.
Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 97.
383. Dossier “Vanden Bulcke Chlodwijk”, klerk bij de toldienst, inzake zijn overplaatsing naar de centrale administratie.

- April-mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 98.
384. Dossier “Dr. Ritter”, inzake de sollicitatie van Van den Abeele Gustaaf, Antwerpen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 99.
385. Dossier “Personeel”, inzake de ambtenaren van het departement Financiën.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 100.
386. Dossier “Dezeure”, Pieter, inzake deze accijnsbediende te Antwerpen; bevat tevens documenten betreffende Dezeure Emiel en Hendrik, landmeters, te Antwerpen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 101.
387. Dossier “Taalkwestie”, inzake vertalingen van wetteksten en organisatie van avondleergangen Nederlands voor ambtenaren door Volksontwikkeling.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 102.
388. Dossier “Mourois-Roelandts”, inzake de anti-activistische ambtenaren Mourois, controleur der accijnzen, en Roelandts, ontvanger der belastingen, te Lokeren.
Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 103.
389. Dossier “Voorspoels Frans”, wijnhandelaar en leider van Volksopbeuring te Kontich, inzake de leveringen van de *Branntwein Zentrale*.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 104.
390. Dossier “Van Hese Victor”, inzake de fiscale problemen van deze landbouwer te Waasmunster.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 105.
391. Dossier “Knaep Joannes-Eduardus”, inzake deze ontvanger der belastingen en accijnzen te Diest.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 106.
392. Dossier “Dillen-Lambrechts, Dierckx Norbert, Dillen L., Lambrechts Joseph”, tolbeambten te Antwerpen, inzake hun benoeming en overplaatsing.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 107.
393. Dossier “Dierckx, Norbert”, tolbeambte te Antwerpen, inzake zijn staat van behoeftigheid.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 108.
394. Dossier “Pochat Emiel”, Antwerpen, inzake zijn kandidatuur voor benoeming in Financiën.
Oud nummer 109. 1 omslag

395. Dossier "Rousset", ambtenaar bij het hoofdbestuur voor het middelbaar onderwijs, briefwisseling over taaltoestanden in het registratiekantoor te Ninove. December 1917 - Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 110.
396. Dossier "Borms August", doorslag van brief aan Borms ter begeleiding van verzoeken voor dienstbetoon. 25 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 111.
397. Dossier "Haenen Pieter Willem", Antwerpen, brief van Hoffmann betreffende Haenens kandidatuur voor de toldienst. 22 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 112.
398. Dossier "Naudts Jozef", tolbrigadier te Brussel, inzake zijn overplaatsing naar Oostende. Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 113.
399. Dossier "Welters, J.J.", Antwerpen, inzake zijn voorstel tot het slaan van Vlaamse munten. Juli 1918. 12 stukken
Oud nummer 114.
400. Dossier "De Vos Joris", krijgsgevangene, lid van het Vlaamsch Komiteit in het kamp van Alten-Grabow, inzake uitbetalingen. Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 115.
401. Dossier "Van Mulders J. B.", tolbeambte te Antwerpen, inzake zijn klacht tegen een Waalse overste Despléchain. Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 116.
402. Dossier "Swinnen", belastingcontroleur te Antwerpen, inzake zijn staat van behoefte. Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 117.
403. Dossier "Drijkoningen", tolbeambte, inzake een taalconflict te Antwerpen, Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 118.
404. Dossier "Tritsmans Albert", Heverlee, inzake deze bediende van de Boerenbond die student aan de universiteit te Gent wil worden en zijn vraag om financiële steun. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 119.
405. Dossier "De Bie Henri", inzake deze vermeende kandidaat-ambtenaar. Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 120.
406. Dossier "Mengelkoch", inzake het aanbod van deze boekbinder en registerfabrikant te Strombeek.

- Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 121.
407. Dossier “Registratiepersoneel”, Debergh, ontvanger van de Registratie te Dendermonde, inzake zijn mogelijke benoeming in Brussel. 1 omslag
Juni-augustus 1918;
Oud nummer 122.
408. Dossier “Simons Constant”, Ukkel, inzake deze kandidaat-ambtenaar voor Financiën. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 123.
409. Dossier “D’Hooghe Arthur”, inzake deze kandidaat-ambtenaar te Sint-Niklaas, Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 124.
410. Dossier “Beirnaert Desideer”, inzake deze kandidaat-ambtenaar voor Financiën Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 125.
411. Dossier “Botteman Lambert”, tolbeambte te Antwerpen, inzake deze kandidaat-ambtenaar voor Financiën. 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 126.
412. Dossier “Christiens Hendrik Juliaan”, tolbeambte te Antwerpen, inzake deze kandidaat-ambtenaar. 1 omslag
Mei-oktober 1918.
Oud nummer 127.
413. Dossier “Meire Jan”, landmeter bij het kadaster, inzake de hervorming van deze administratie. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 128.
414. Dossier “Vroome Eduard”, inzake de kandidaatstelling van deze voormalig bankdirecteur te Oostende voor een benoeming in Financiën. 1 omslag
Februari 1918.
Oud nummer 129.

B. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN JUSTITIE

De activisten mikten uiteraard ook op een overname van het Ministerie van Justitie en een wisseling van de wacht in de magistratuur op Vlaamse bodem. De magistratuur werd echter beschermd door het Haagse oorlogsrecht dat bepaalde dat zij in functie moest blijven en de gemeenrechtelijke zaken blijven vervolgen en vonnissen. Enkel inbreuken op het oorlogsrecht mochten aan Duitse militaire rechtbanken toegewezen worden. Het optreden van de magistratuur tegen enkele activistische kopstukken - Borms en Tack - in het begin van 1918 leidde tot een frontale botsing met de bezetter. De magistratuur ging daarop in staking. De bezetter besliste daarna haar eigen rechtbanken in te voeren.

1. DE COMMISSIE VAN JUSTITIE

In het prille begin van het bestaan van de Raad van Vlaanderen werd een Commissie van Rechtswezen en Binnenlandse Zaken gevormd. Later in 1917 werd die opgesplitst. Tot de vooraanstaande en meest actieve leden van Justitie behoorden Flor Heuvelmans als voorzitter, Alfons Jonckx, Jan Eggen van Terlan, Dr. Godée-Molsbergen, Josson, Labberton, Quintens, Spincemaille, Van Roy, Van den Broeck. Vooral van Jozef Vanden Broeck werden er dossiers teruggevonden. Hij was tegelijkertijd advocaat, secretaris van deze commissie vanaf oktober 1917 ter opvolging van Alfons Jonckx, secretaris van de Raad van Vlaanderen, en ambtenaar want benoemd tot "Algemeen Inspecteur" bij het Ministerie van Justitie. Bovendien werden tal van documenten door de naoorlogse bewerkers uit hun context gelicht.

415. Register "Afd. Justitie" met de handtekeningen van de aanwezigen op de vergaderingen van de commissie Justitie.
6 mei 1917-11 april 1918. 1 deel.
416. Ontwerp van brief, persoonlijk gehandtekend door Tack, Heuvelmans, Jonckx en Eggen als vertegenwoordigers van Raad van Vlaanderen en van diens Commissie van Justitie, gericht aan gouverneur-generaal von Bissing, met de vraag tot snelle splitsing van het Ministerie van Justitie.
3 maart 1917. 1 stuk
417. Dossier "Justitie Benoemingen 1917", behorende tot het secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
1917. 1 omslag
418. Dossier "Zaak: Betrekkingen", met de plannen tot het uitvoeren van benoemingen en organisatie van de diensten, ten tijde van het bestuur door Flor Heuvelmans.
1917. 1 omslag
In een omslag van de "Directie-generaal" van het ministerie van Justitie.
419. Dossier met uit hun context gerukte documenten inzake vergaderingen van de commissie, voorstellen tot wetwijzigingen en inzake benoemingen.
1917-1918. 1 omslag
420. Dossier "Justice flamande", door de naoorlogse bewerkers uit hun context gelichte documenten inzake de hervormingsplannen van bezetter en activisten en de benoemingen in het departement.
1917-1918. 1 omslag
421. Dossier "Verslagen", met handschriftelijke en getypte verslagen van de commissievergaderingen (25 oktober 1917- 5 september 1918) en bijhorende documenten.
1917-1918. 1 omslag
422. Dossier "Van wege de Commissie Ingekomen Stukken", voornamelijk stukken ingezonden door Jan Eggen als secretaris van de commissie van Justitie en Binnenlandse Zaken.
1917. 1 omslag

423. Dossier “Briefwisseling”, en bijhorende stukken, ingezonden door Jan Eggen als secretaris van de commissie van Justitie en Binnenlandse Zaken.
Mei-december 1917. 1 omslag
424. Dossier “Persoonlijk ontvangen brieven” van Jozef Vanden Broeck inzake het bevoegdheidsterrein van de commissie.
1917-1918. 1 omslag
425. Dossier “Ontvangen brieven”, van Jozef Vanden Broeck inzake het bevoegdheidsterrein van de commissie.
1917-1918. 1 omslag
426. Dossier “Voorspraak Min. van Rechtswezen”, briefwisseling inzake gevallen van dienstbetoon; o.a. een subdossier inzake Van Diest, ontslagen ambtenaar van de stad Antwerpen.
1914-1918. 1 omslag
427. Dossier “Allerlei”, subdossiers en losse documenten.
1918. 1 pak
Rapport van L. Jageneau over de landloperkolonies en de bedelarij.
Rapport Hugo van den Broeck over de bestrijding van geboortebeperving, geslachtsziekten, de openbare aanranding der zeden.
Rapport inzake de eedaflegging van advocaten.
Rapport inzake studiebeurzen.
Briefwisseling inzake het functioneren van Coopman als leidend ambtenaar in het Ministerie van Justitie en van andere ambtenaren en kandidaat-ambtenaren.
“Nota over de weldadigheidsgestichten van Hoogstraten, Merksplas en Wortel.”
Dossier inzake “De Roose” Gust, bode bij de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen.
428. Dossier “Staking van het gerecht”, inzake de staking van de magistraten in 1918.
1918. 1 omslag
429. Dossier “Afschriften van brieven”, vooral uitgaande van de secretaris van de commissie, van uitnodigingen voor vergaderingen van de Commissie van Justitie en Binnenlandse Zaken (in 1917) en de Commissie Rechtswezen (in 1918).
1917-1918. 1 omslag
430. Dossier “Ontwerpen van Verordeningen”.
1917-1918. 1 omslag
“Verordeningen op het taalgebruik in rechtszaken”.
“Ontwerp van verordening op de aanstelling der Rechterlijke Macht. Memorie van Toelichting”.
“Organieke Verordening op de Werkrechtseraden”.
“Taalgebruik in Rechtszaken, vroegere ontwerpen”.
“Over de te treffen maatregelen ten opzichte van de Schorsing en Staking in de rechtbanken.”
431. Dossier “Stukken van Mr. Joz Vanden Broeck, waarnemend gevolmachtigde voor Rechtswezen”, bevat in werkelijkheid briefwisseling en ontwerp-verordeningen uit een eerdere periode en dan vooral met Heuvelmans aan het roer.
September 1917-Juni 1918. 1 omslag

432. Dossier “Ministerie van Justitie. Nota’s Mr. Henderickx”.
1917-1918. 1 omslag
433. Dossier “Rechterlijke taal en hervorming gerecht”, met de vigerende Belgische wetgeving op dat terrein en de activistische en Duitse voorstellen tot wijziging ervan.
1917-1918. 1 omslag.

2. DE GEVOLMACHTIGDE VAN JUSTITIE

Justitie werd een moeilijk departement omdat er in 1918 een magistratenstaking uitbrak en omdat de bezetter en de Raad van Vlaanderen er niet in slaagden om een gevolmachtigde in een stevige positie aan het hoofd van het departement te plaatsen. Flor Heuvelmans werd door de Duitsers na verloop van tijd tot aftreden gedwongen, Daarna nam Karel Heyndrickx tijdelijk het roer over. Uiteindelijk werd het vooroorlogse Kamerlid Adelfons Hendericks bereid gevonden. Omdat de man zich verre hield van de Raad van Vlaanderen zijn er amper archiefstukken te vinden.

a. Dossiers van Flor Heuvelmans

434. Dossier “Dossiers Pers 1”, met door Heuvelmans ontvangen stukken, doorgaans in zijn functie als gevolmachtigde van Rechtswezen of als secretaris-generaal.
1918. 1 omslag
435. Dossier “Commissie van Justitie”, met ingekomen stukken door Heuvelmans verzameld in zijn functie als secretaris-generaal van Justitie.
1917-1918. 1 omslag
436. Dossier “Justitie” met door Heuvelmans ontvangen stukken, doorgaans in zijn functie als gevolmachtigde van Rechtswezen.
1918. 1 omslag
437. Dossier “Taalverordening Aanvulling”, met een verslag van J. Spincemaille inzake de toepassing van de taalverordening van 9 augustus 1917.
Januari 1918. 2 stukken

b. Jan Eggen

438. Dossier “geval Eggen”, met het secretariaat van de Raad als archiefvormer.
1917-1918. 1 omslag
439. Dossier van Jan Eggen, ambtenaar op het ministerie van Justitie. Na zijn verwijdering uit de Raad werd dit dossier vermoedelijk formeel overgedragen aan het Bureau van de Raad waarna het gearchiveerd werd.
1917. 1 omslag
440. Dossier “Cas Eggen”, documenten samengebracht door de naoorlogse bewerkers, inzake de problemen met Jan Eggen.
1917-1918. 1 omslag
441. Dossier “De bestuurlijke scheiding in het Departement van Justitie, voorgebracht op de commissie van 29 juli 1917, opgesteld door J. Eggen.
1917. 1 stuk

3. GRONDWETCOMMISSIE

De wens van Vlaanderen een staat met een zekere autonomie te maken was de motor tot het oprichten van de grondwetcommissie. Zij was het resultaat van een beslissing op de Uitvoerende Commissie van 2 juni 1917 en bestond uit Heuvelmans (voorzitter), Eggen, Jonckx, Ver hees, von Ziegesar (verslaggever). Op de Algemene Vergadering van de Raad van 3 juni 1917 werd de oprichting van deze nieuwe commissie mededegeeld. Er waren op dat ogenblik al voorstellen van Eggen en van von Ziegesar. Er kwam een voorbespreking op 11 juni maar de eerste echte vergadering viel op 18 juni 1917. Later werd de commissie uitgebreid. J. De Decker, Jan Eggen, Dr. Godée-Molsbergen, M. Josson, A. Jonckx, Dr. Labberton, Dr. Ver Hees zouden er op een gegeven ogenblik deel van uitmaken.

442. Kopieboek met verslagen van en notities inzake de vergaderingen van de grondwetcommissie.
38 juni 1917-7 oktober 1918. 1 deel.
443. “Grondwets-commissie”, dossier van Jozef Van den Broeck inzake de werking van deze commissie.
September 1917-Juli 1918. 1 omslag
444. Dossier “Ontwerp grondwet voor Vlaanderen”, van von Ziegesar, met twee doorslagen.
1917. 1 omslag
445. “Ontwerp van inleidende staatsregeling voor Vlaanderen” door A. Jonckx, en commentaar op de opmerkingen van prof. Schmidt inzake de gewenste staatsinrichting van Vlaanderen en een ontwerp van verdrag tussen Vlaanderen en Duitsland.
December 1917. 1 omslag
446. Dossier “Verslag over de politieke scheiding”, opgesteld door P. Tack met bijhorende documenten.
Augustus 1917-februari 1918. 1 omslag
447. Dossier inzake het opstellen van een ontwerp-grondwet.
1917-1918. 1 omslag
448. Doorslag van de “Grondwet van het Koninkrijk Vlaanderen”.
1918. 1 stuk
449. Afschriften en vertalingen van Duitse persartikels over de staatsrechtelijke toekomst van Vlaanderen.
Maart-juni 1918. 1 omslag
450. Rapport “Richtpunkte für die Verfassungsrechtliche Ausgestaltung der zwischen Flandern und Wallonien zu bildenden Union”, opgesteld door prof. Schmidt. Het exemplaar draagt de stempel van gevolmachtigde F. Brulez.
1917. 1 stuk
451. Dossier met ontwerp-wetteksten: Duitse tekst over de door de activisten gewenste wijzigingen aan de taalgrens als toekomstige Vlaamse staatsgrens; “Verordening over het overgaan van Vlaamsche gemeenten en gehuchten van het Waalsche aan

het Vlaamsche bestuursgebied”; “Aanhangsel bij de verordening houdende wijziging der wet op het lager onderwijs.”
1917-1918.

1 omslag

C. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN BINNENLANDSE ZAKEN

Er werd van in het begin een gezamenlijke commissie Binnenlandse Zaken en Justitie opgericht. Als leden figureren Mr. Flor Heuvelmans, voorzitter, Dr. Alfons Jonckx, secretaris, Mr. Jan Eggen, secretaris. Dr. Godée-Molsbergen, Dr. Jossen, Dr. Labberton, Dr. Quintens, Dr. Spincemaille, Van Roy, Mr. Van den Broeck. Onder de leden van deze commissie werden door de bezetter mensen gezocht om te worden benoemd op sleutelposities in de centrale administratie. Deze administratie was immers belangrijk omwille van haar bevoegdheden op het terrein van de gemeenten, het enige Belgische bestuursniveau dat door de bezetter grosso modo in zijn functie werd gelaten. Bovendien was dit departement cruciaal in het splitsingsproces van de ‘bestuurlijke scheiding’. De belangrijkste van de nieuwe topambtenaren was Karel Heyndrickx die secretaris-generaal werd. Eveneens belangrijk was Jules Spincemaille die werd benoemd tot algemeen bestuurder van het “Beheer der Provincie- en Gemeentezaken”. Hij moest de greep van het activisme op die bestuursniveau’s versterken. Hij was tevens lid van de Raad van Vlaanderen en als zodanig voorzitter van de commissie of “Afdeeling van Binnenlandse Zaken” (na de afsplitsing van Justitie). Dr. Karel Borms werd algemeen bestuurder van het “beheer van den Gezondheidsdienst”. In de Raad was hij actief in de sub-“commissie der geneesheren”. Vanaf de jaarwisseling 1917-1918 werd Karel Heyndrickx tevens aangesteld als “Gevolmachtigde”. Voor de dossiers die aan Heyndrickx persoonlijk hebben toebehoord, werd zo mogelijk de originele verpakking en nummering hersteld. Bepaalde dossiers werden opgesplitst om ze toegankelijk te maken. De omslag “Allerlei bescheiden” bevatte bijvoorbeeld ettelijke subdossiers die apart moesten beschreven worden.

1. DE COMMISSIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Er werd een omslag van de Commissie Binnenlandse Zaken gevonden met de opmerking: “Ce dossier doit rester annexe au Dossier procès verbaux 12 parce qu’il le complète.” Aan de binnenkant staat vermeld: “verslagen 24 november 1917 – 15 september 1918.” Hetgeen dus niet klopt. We weten wel met zekerheid dat de bediende die in de loop van 1918 als secretaris werd aangesteld, Deceuster, telkens twee exemplaren van het verslag van de vergaderingen stuurde naar het Bureau. Vandaar dat we er in die context doorgaans twee exemplaten vinden. Vanaf de zitting van 2 juni 1918 werd hij als secretaris opgevolgd door Van Damme. Er werden verslagen aangetroffen in handschrift en in getypte vorm. Er werd geen volledige reeks van de notulen gevonden.

452. Register met de aanwezigheden op de vergaderingen van de commissie.
5 mei 1917-28 september 1918. 1 deel
453. Verslagen van de zittingen, van 24 november 1917. zitting van tot de 15 september 1918. Aan het verslag van 31 augustus 1918 was aangehecht “rapport van Dr. Karel Borms der tyfusinentingen”; verslag van 8 september 1918 was aangehecht het voorontwerp van rapport van Spincemaille “Hervorming van het

- bestuur van Groot-Brussel".
1917-1918. 1 omslag
454. Ingekomen brief van Vrij Vlaanderen betreffen de taaltoestanden in de provincie Brabant.
26 april 1918. 1 omslag
455. Dossier "Lijsten van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken", met de administratieve indeling van de ambtenaren.
1917-1918. 1 omslag
456. Dossier "Afrekening over de gelden welke op 14 april 1918 den secretaris van de commissie ter beschikking zijn gesteld om te voorzien in de loopende uitgaven," stuk met een verantwoording van de uitgaven van de commissie.
6 juni 1918. 1 stuk
457. Dossier met doorslagen van rapporten en nota's inzake het bevoegdheidsdomein Binnenlandse Zaken, gebruikt voor de werkzaamheden van de commissie.
1917 1 omslag
"Verslag der commissie van Justitie en Binnenlandsche Zaken over de taalgrens",
7 mei 1917, z.a.
"Verslag betreffende de Waalsche inwijking in het Vlaamsche land", 25 juni
1917, ondertekend door Masfranckx.
"Taalregeling in de gemeente-en provinciebesturen. Ontwerp van decreet-wet."
z.d., z.a.
"Toepasselijkheid der wet van 22 mei 1878 op gouw- en gemeentebesturen.
memorie van Toelichting." z.d., z.a.
Nota van de commissie van Binnenlandse Zaken betreffende de toepassing van de
wet van 22 mei 1878, 3 maart 1917.
Nota betreffende de verordening over het gebruik van de drie landstalen., z.a. z.d.
"Verordnung über die Amtssprache des vlämischen Verwaltungsgebietes."
"Verordening over het overgaan van Vlaamsche gemeenten en gehuchten van het
Waalsche aan het Vlaamsche bestuursgebied", ontwerp, december 1917.
458. Dossier met rapport van dr. Karel Borms en amendementen van dr. Doussy ter
voorbereiding van een verordening inzake het geneeskundig schooltoezicht.
1916-1918. 1 omslag
Bevat het vooroorlogse "Verslag over de inrichting van het geneeskundig schooltoezicht",
opgesteld door de Hogere Gezondheidsraad van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Brussel
z.d. Gedrukt: F. Van Buggenhoudt, Brussel.
459. Door de naoorlogs bewerkers afgeleide verslagen van de commissie,
briefwisseling, rapporten, voorstellen tot hervorming van de wetgeving, enz.
1917-1918. 1 pak

a. Behorend tot het Secretariaat van de Raad

De ambtenaar Deceuster was aangeduid als secretaris van de commissie. Vanaf 2 juni 1918 werd Van Damme secretaris. Tussen hen en het secretariaat van de Raad van Vlaanderen was er intense uitwisseling van documenten. Het is vaak niet duidelijk of de stukken bedoeld waren voor definitieve bewaring door het secretariaat van de Raad of door de Commissie zelf. Des te meer omdat onder meer omslagen werden gebruikt met voorgedrukte hoofding van het Ministerie.

460. “Briefwisseling Binnenlandsche Zaken – 1917”, ingekomen en doorslagen van uitgaande briefwisseling inzake de werkzaamheden van de commissie en haar bevoegdheidsdomein, benoemingen van ambtenaren, de verhuis naar Namen van de Waalse ambtenaren, de benoeming van Karel Heyndrickx als Algemeen Secretaris van het departement.
1917. 1 omslag
461. Dossier “Raad van Vlaanderen – Binnenlandsche Zaken”, met ingekomen briefwisseling, rapporten, moties, van belang voor de werkzaamheden van de commissie en van de gevolmachtigde.
1918. 1 omslag
462. Dossier “R.v. VI. Afd. Binnenlandsche Zaken”, inzake het ledenbestand en de werking van de commissie, doorgaans met het secretariaat van de Raad als archiefvormer.
1917-1918. 1 omslag
Aan dit dossier werden omslagen en afgedwaalde documenten toegevoegd die gevonden werden in dossiers die door de naoorlogse bewerkers werden aangelegd.
463. Dossier “Binnenlandsche Zaken: toepassing Taalverordening”, briefwisseling en bijhorende stukken inzake de taalverordening van 9 augustus 1917.
1917-1918. 1 omslag
464. Dossier “Behandelde Zaken”, archief van het secretariaat van de commissie, briefwisseling inzake de commissie en diens bevoegdheidsdomein; is voorzien van een register met aanduiding van de inhoud van de stukken.
Juni-september 1918. 1 omslag
465. Dossier “Notas”, met ontwerp-teksten voor verordeningen en bijhorende stukken, besproken in de commissie; inzake vergoedingen voor toedienen van tyfusinentingen, de benoeming van politiecommissarissen, het geneeskundig schooltoezicht, uiteenzetting van dr. Quintens over de aanhechting van het kanton Landen bij de provincie Limburg, de oprichting van een Hogere Gezondheidsraad voor Vlaanderen door K. Borms. De tekst “Over de stichting van een hooger gezondheidsraad voor Vlaanderen” door M. Roelandt.
1918. 1 omslag

b. “Onderafdeling der Gezondheidszaken”

Er werd eind 1917 voorzien dat er een ondergeschikte commissie “Onderafdeeling der Gezondheidszaken” zou opgericht worden omdat het departement Binnenlandse Zaken op dat ogenblik de volksgezondheidsadministratie binnen zijn gelederen had. Die is in de praktijk nooit opgericht. Binnen de Commissie voor Arbeid en Sociaal Vooruitzicht werd wel overgegaan tot de oprichting van een “onderafdeeling der geneesheren”. Deze commissie had de ambitie zeggingsmacht te verwerven over alle aspecten van de volksgezondheid en dus ook over een belangrijk deel van de bevoegdheid van Binnenlandse Zaken. Er werden slechts enkele documenten teruggevonden.

5658. Documenten betreffende vergaderingen van de “sub-commissie der geneesheeren”.
1917. 2 stukken.

c. Commissie der Rijkscommissarissen

Om de agglomeratie Brussel in handen te kunnen nemen, hadden de activisten het plan opgevat om de burgemeesters en schepenen van de Brusselse gemeenten af te zetten en te vervangen door nieuwe benoemingen door het bezettingsbestuur. Dit zouden de "rijkscommissarissen" worden. Deze operatie werd voorbereid door een groep activisten uit de Brusselse agglomeratie. Op de vergadering van het Bureau van 21 maart 1918 werd de aanvraag van dit groepje Brusselse activisten om als nieuwe commissie van de Raad erkend te worden, besproken. Op de vergadering van 2 mei kwam de aanvraag opnieuw ter sprake. Feit is dat deze groep zich bewoog op het bevoegdheidsdomein van Binnenlandse zaken. Dat zorgde voor ongenoegen. De Gevolmachtigde voor Binnenlandse Zaken Karel Heyndrickx had de groep ondertussen al laten weten dat ze niet als zelfstandige commissie kon erkend worden omdat er ook niet-leden van de Raad van Vlaanderen deel van uitmaakten. Ze kreeg wel het karakter van een "studiecommissie", buiten de Raad om. Tevens werd de betaling van de onkosten en financiering van de aankoop van studieboeken beloofd. Het Bureau eiste daarover een zeg te hebben en secretaris Jozef Vanden Broeck zou daarover met Karel Heyndrickx, gevolmachtigde van Binnenlandse Zaken en toezichthouder op de gemeentebesturen, gaan onderhandelen. Op de vergadering van 14 mei 1918 vond het Bureau dat de commissie niet bij de Raad maar wel bij het Vlaamse, door Heyndrickx geleide Ministerie van Binnenlandse Zaken thuishoorde. Maar dat was niet zo eenvoudig: "Dit departement wijst ze af. Wat hoeft er nu gedaan te worden?", werd genotuleerd. Anderzijds waren er op dat ogenblik geruchten dat de commissie al klaar was met haar werkprogramma. Daarmee was de behoefte om officieel erkend te worden vervallen. Het Bureau beschouwde daarom de zaak voorlopig als afgedaan.

466. Dossier "Commissie van Rijkscommissarissen, Farde V n° 25." met door A. Wullus verzamelde documenten, gelicht uit hun oorspronkelijk verband. 1917. 1 omslag

2. GEVOLMAGTIGDE KAREL HEYNDRICKX

a. Dossiers van de gevolmachtigde

De dossiers die onder leiding van de gevolmachtigde Karel Heyndrickx tot stand kwamen, werden verpakt als dossiers van het algemeen Secretariaat van het ministerie.

467. Dossier "Taalverordening 9 aug. 1917", inzake de toepassing van deze taalverordening, klachten en inlichtingen. Januari -augustus 1918. Oud nummer 1. 1 omslag
468. Dossier "Benoeming van burgemeesters". 1918. 1 pak
Met subdossier inzake de gemeenten Merchtem, Denderhoutem, Ronse, Aarschot, Stokkel-Kraainem, Rupelmonde, Vollezele, Zwijnaarde, Rijkevorsel, Goedsenhoven, Onze-Lieve-Vrouw-Waver, Grimbergen, Zonhoven, Turnhout, Achel, Rosmeer, Relegem, Bree, Groot-Brussel, Huize, Grazen, Neerpelt, Bilzen,

- Jesseren, Meindonk, Heerne, Ganshoren, Halle, Zele, Sint-Truiden,
Koningshooikt, Kontich, Zwijnaarde, Kruibeke, Bazel, Meise, Strombeek, Eke.
Oud nummer 2.
469. Dossier "benoeming van Politiekommissarissen", inzake de gemeenten
Antwerpen, Aalst, Zwijndrecht, Diest, Eeklo, Vorst, Lier, Asse.
1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
470. Dossier "Benoeming van notarissen", inzake Moerbeke.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 4.
471. Dossier "Gouwraden", met briefwisseling inzake de gouwraden en subdossiers
over de gouwraden van de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-
Vlaanderen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 5.
472. Dossier "Gemeenteraden en secretarissen", inzake deze lokale instellingen en
gemeenteambtenaren; met subdossiers betreffende de gemeenten Neerheylissem,
Antwerpen, Laken, Hoogstraten, Kester, Baasrode, Arendonk, Gent.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 6.
473. Dossier "Benoeming van veldwachters", met subdossier inzake de gemeente
Malderen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 7.
- [xxx]
Oud nummer 8 en 9 ontbreekt.
474. Dossier "Volksopbeuring", met briefwisseling inzake de betoelaging en inzake de
werking van "Volksontwikkeling" in het bijzonder.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 10.
475. Dossier "Verscheidenheden",
1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
Bevat subdossiers inzake het 11-julifeest in 1918, "Opschriften", "Landelijke
politie", "Gerechtszaken", "Verfraaiing steden", "Vlaanderen tentoonstelling",
"Raad van Vlaanderen", "Commissie van Rijks-Commissarissen", "Taalgrens".
476. Dossier "oprichting van gemeenten", inzake Elzestraat (woonkern op grondgebied
van Sint-Katelijne-Waver) en Peulis (gehucht op grondgebied van Putte, tot 1977
op grondgebied Rijmenam).
Februari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
477. Dossier "Justitie", briefwisseling inzake de toestanden in het ministerie van
Justitie en in de rechtbanken.
Juni-oktober 1918. 1 omslag

b. Persoonlijke dossiers van Heyndrickxs

Het gaat in deze reeks om persoonlijke dossiers van Karel Heyndrickx. Zijn naam werd in potlood in de rechterbovenhoek genoteerd. Er werden ook veel losse documenten en dossiers gevonden, met Heyndrickx als bestemming. Deels gebeurde dit in pakken die door de naoorlogse bewerkers waren samengesteld.

478. Briefwisseling”, ingekomen briefwisseling, gericht aan Karel Heyndrickx met bijhorende documentatie en notities.
1917-1918. 1 omslag
479. “Commissie Binnenlandsche Zaken - Verslagen”, notulen van de commissie met bijhorende stukken en briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
480. Dossier “Burgemeesters”, inzake de benoemingen van burgemeesters te Ganshoren, Merchtem, Vollezele, Tienen, Aarschot, Etterbeek, Elsene, Molenbeek, Antwerpen, Kraainem, Turnhout.
1918. 1 omslag
481. Dossier “Provinciebestuur van Brabant”, bevat de doodsbrief van Alice, A.M.J. Van Haver, gestorven op 17 mei 1918, Sint-Niklaas.
1918. 1 stuk
482. Dossier “Ambtelijke bestuurstaal in Vlaanderen”, inzake de toepassing van de verordening van 9 augustus 1917.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 4/22.
483. “Te bespreken”, dossier met documenten inzake de hervorming van de pachtwetgeving in Vlaanderen, de toepassing van de fiscale wetten, de bestuurlijke hervorming van Groot-Brussel, Kunstkring Doe Stil Voort, benoemingen van burgemeesters, de Internationale Orde van Goede Tempeliers, de afbakening van de taalgrens, benoemingen aan het Konservatorium in Gent, voorstellen van de commissie ‘Rechtswezen, Arbeid en Sociale Voorzorg van de Gouwraad Oost-Vlaanderen.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 4/21.
484. “Opschriften”, dossier inzake de vernederlandsing van opschriften op openbare plaatsen in Vlaanderen.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 4/22.
485. Dossier “Gouwraden”, inzake het functioneren van de diverse gouwraden.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 4/23.
486. Dossier “Openbare Gezondheid”, met een vooroorlogs wetsontwerp op de bescherming van de volksgezondheid; rapport inzake de vergoedingen voor het toedienen van tyfusinentingen, door dr. Karel Borms.
1918. 1 omslag
Oud nummer 4/24.

487. Dossier “Allerlei bescheiden”, moties en standpunten van de Raad van Vlaanderen, activistische verenigingen zoals de Vlaamsche Nationalistische Voorwacht, ontwerp-verordeningen.
1918. 1 omslag
Oud nummer 4/25.
Bevat de affiche van de zelfstandigheidsverklaring en de aanduiding van de Gevolmachtigden en een foto en tekening van Karel Heyndrickx.
488. Verzameling subdossiers met briefwisseling en documenten bestemd voor K. Heyndrickx, uit hun context gehaald door de naoorlogse bewerkers van het archief.
1918. 1 omslag
“Geval Heuvelmans”, inzake Flor Heuvelmans, de activistische secretaris-generaal van het Ministerie van Justitie.
Ingekomen briefwisseling inzake de activistische invloed op het overheidsapparaat te Antwerpen.
Briefwisseling en documenten inzake de poging, ondernomen door de plaatselijke activisten, tot afzetting van burgemeester Liebaert van Oostende. Documenten aan Heyndrickxs bezorgd door het secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Inzake het opstellen van een taalverordening voor het openbare leven op Vlaamse bodem.
Inzake de herziening van de wetgeving op de openbare zedelijkheid.
“Flamandisation des communes Wallons”, met doorslagen van briefwisseling inzake het taalgrensgebied, onder meer de scheiding van het Vlaamse gehucht Outgaarden van de Waalse gemeente Lumay.
Inzake de herziening van de wetgeving op het lager onderwijs wat de onderwijstaal betreft.

D. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN ONDERWIJS, KUNST EN WETENSCHAPPEN.

Vermits het departement “Wetenschappen en kunsten”, waaronder ook het door het Rijk aangeboden onderwijs ressorteerde, onder Duitse druk als eerste een activist in de persoon van Jozué De Decker als secretaris-generaal kreeg en het ook als eerste onderworpen werd aan de bestuurlijke scheiding, was deze commissie in principe vrij vlug in staat om invloed uit te oefenen op deze herinrichting van het departement en op de benoemingspolitiek. De voorzitter van de commissie was Jules Libbrecht, die eveneens in het departement als leidinggevend ambtenaar werd benoemd, met Richard De Cneudt als secretaris. Verder duiken als leden op: August Borms, Dr. De Vreese, Dr. De Decker, E. Jacques, J. Lambrichts, H. Meert, Van Bergen, Raf Verhulst, Dr. von Ziegesar, Dr. Vlaemynck, Jef Vanden Eynde. Vermits verscheidene van deze mensen hoge functies bekleedden als ambtenaar in het gesplitste ministerie zorgde dat voor een zekere vermenging in de briefwisseling tussen de commissie en dossiers die eerder voortvloeiden uit hun ambtenarenfunctie (o.a. dienstbetoon). De dossiers van deze commissie werden door de latere bewerkers deels herordend, geplunderd of vermengd met dossiers van andere archiefvormers – zoals het secretariaat van de Raad van Vlaanderen – die eveneens dossiers opbouwde met briefwisseling die over dit bevoegdheidsdomein handelden. Dankzij de vondst van enkele oorspronkelijke omslagen kon een en ander gereconstrueerd worden.

1. DE COMMISSIE ONDERWIJS, KUNST, WETENSCHAP

489. Dossier “Afdeeling Kunst en Wetenschap”, ingekomen briefwisseling en rapport en die werden voorgelegd aan de commissie; bevat tevens enkele notulen van de commissievergaderingen.
1917-1918. 1 omslag
Bevat ook de omslag “Briefwisseling Wetenschap en Kunst 1917, 2B” die leeg werd teruggevonden.
490. Dossier “Raad van Vlaanderen. Commissie van Onderwijs en Schoone Kunsten – Dagorden en verslagen. 1917”, bevat handgeschreven notities van de secretaris, exemplaren voor het secretariaatsarchief, afschriften voor de gevolmachtigde J. De Decker.
1917-1918. 1 pak
491. Dossier “Afdeeling Kunst en Wetenschap”, notulen van de vergaderingen van de commissie en bijhorende stukken.
1917-1918. 1 omslag
Bevat ook een omslag “allerlei” die leeg werd teruggevonden.
492. Briefwisseling van en naar de Commissie.
1917-1918. 1 pak
493. Dossier met door de naoorlogse bewerkers afgeleide stukken betreffende de werkzaamheden van de commissie.
1917-1918. 1 omslag
494. Dossier “Raad van Vlaanderen Afdeeling Wetenschappen en Kunsten 2, Benoemingen”, briefwisseling, onder meer met de bezetter, inzake het benoemen van onderwijzend personeel, voornamelijk in 1917.
1917-1918. 1 omslag
495. Dossier “Raad van Vlaanderen. Commissie voor Onderwijs en Kunst. Dossier Zaak Lams”; bevat onder meer documenten die werden opgesteld door een onderzoekscommissie die in de schoot van de commissie Onderwijs en kunst werd opgericht, met als leden J. Haller von Ziegesar, J. Lambrechts, R. De Cneudt. februari-augustus 1917. 1 omslag

2. DE GEVOLMACHTIGDE JOZUÉ DE DECKER

Hier werd de inventaris van het archief van de “Zaakgelastigde voor Wetenschappen en Kunsten” gevolgd bij de indeling. Vermoedelijk werd dit document opgesteld naar aanleiding van de plannen tot evacuatie van het archief naar Duitsland in oktober-november 1918. Op dat document is een kanttekening te vinden van Armand Wullus waarin hij zegt “J’ai enlevé les couvertures suivantes et glissé leur contenu sous un “Allerlei”, 1. Formulieren, 2. Afdeeling Schoone Kunsten 3. Statistieken voor Onderwijs en Schoone Kunsten Brussel”. Deze omslag werd gevonden en werd aan het eind van deze reeks toegevoegd. Er werd geen nummering gegeven aan de dossiers die in de inventaris vermeld staan. Wij respecteerden de volgorde. Het staat echter vast dat dit deelarchief grondig verstoord is en dat er documenten zijn verloren gegaan. Er werden ook dossiers gevonden die duidelijk door dezelfde hand werden aangelegd maar die niet in deze inventaris vermeld staan. Deze werden aan het einde van de reeks geplaatst.

496. Register met korte inhoud van de briefwisseling van de
gevolmachtigde/zaakgelastigde J. De Decker.
juli-7 oktober 1918. 1 deel
497. Dossier “Important: inventaire des dossiers du ministère des Sciences et des Arts”,
met de lijst van dossiers van het archief van de Zaakgelastigde voor
Wetenschappen en Kunsten.
1918. 1 stuk
498. Dossier “Verder te behandelen stukken”, ingekomen briefwisseling.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
499. Dossier “Abt. IIIa. Advies te geven”, met briefwisseling van en betreffende
onderwijzend personeel.
Juni-september 1918. 1 omslag
500. Dossier “Sekretariaat Kunst en Wetenschap”, dossier met doorslagen van
uitgaande briefwisseling, nrs 1-102, door de persoonlijke secretaris van De
Decker getekend in opdracht.
April-september 1918. 1 omslag
501. Dossier “Afschriften van brieven Gevolmachtigde”, verdeeld in 2 subdossiers 1-
200 en 201-e.v.
1918. 1 pak
502. Dossier “Onderwijsverordeningen”, dossier met onder meer Nederlandse en
Duitse ontwerp-wetteksten en de tekst van een toespraak van De Decker op de
derde vergadering van de ‘tweede’ Raad van Vlaanderen, waar de verordening op
het onderwijs besproken werd.
1917-1918. 1 omslag
503. Persknipselmappen over het onderwijs, met de subdossiers: “Uitknipsels
Uilenspiegel”, “Uitknipsels Gazet van Leuven”, “Uitknipsels Ons Land”,
“Uitknipsels Gazet van Brussel – De Tijd”, “Uitknipsels Het Vlaamsche Nieuws”,
“Uitknipsels Nieuwe Gentsche Courant – Bode van Limburg”. Brochure Verhulst
Suzanna, *Onderwijs voor meisjes. Lagere hoofdscholen-Middelbare scholen,
Beroepsscholen*, uitgave van de Vlaamsch-nationale Onderwijzersvereniging
Antwerpen, in de reeks Studies over Vlaamsche Volkskracht, II. Antwerpen,
1918.
1918. 1 pak
- Dossier “Verslagen en Ontwerpen”.
Dit dossier werd niet teruggevonden.
504. Dossier “Afgehandelde Zaken”, briefwisseling met Gevolmachtigde Jozué De
Decker.
Februari-oktober 1918. 1 pak
505. Dossier “Toelagen weddeverhogingen en dgl.”, betreffende de toepassing van de
verordeningen over de duurtetoelagen.
December 1917-februari 1918. 1 omslag
506. Dossier “Staatskommissie voor art. 20”, de toepassing van art. 20 van de
schoolwet van 15 juni 1914, bepaling betreffende het taalgebruik. Er werd door J.
De Decker een bijzondere commissie ingesteld bij besluit van 24 maart 1917 om

- over de toepassing en herziening van deze taalverordening te waken in het bijzonder in Groot-Brussel; Deze commissie bestond uit de Cneudt (voorzitter), Frans Van Laar (secretaris) Prosper Leflot, Remi Van Mieghem, mevr. Davreux-Hiel, Frans Reinhard, Karel Reinhard, C. Cortebeeck, Steven Prenau, Maurits Josson, Hendrik Tanrez en Marcel Van Coullie traden op als hulpsecretarissen. Bevat ingekomen briefwisseling, notities en nota's, onder meer een verslag van een vergadering met Von Stengel, 21 september 1917 en een "Verslag over het gebruik van het Nederlandsch in de school Voldersstraat, Gent". Bevat tevens het subdossier "Voertaal lager onderwijs 1917".
Juni-augustus 1918. 1 pak
507. Dossier, "Propagandacomiteiten, ingekomen briefwisseling van Vlaamsch Propagandakomiteit van Lier en Gouwraad van Oost-Vlaanderen".
1917-1918. 1 omslag
- Dossier "Afdeling Schoone Kunsten".
Dit dossier werd niet teruggevonden.
508. Dossier "Zaak Ed. Van den Eynde, beeldhouwer, Gent", inzake zijn benoeming in de Monumentencommissie.
April-juni 1918. 1 omslag
509. Dossier "Konservatorium Antwerpen", ingekomen brief van het Midden-bestuur der Vlaamsche Groepen van Groot-Antwerpen betreffende ontslagen en benoemingen in deze instelling.
31 mei 1918. 1 stuk
510. Dossier "Konservatorium Gent", met ingekomen brief van F. Primo inzake de benoeming van Vandermeulen, L. Duvosel, F. Primo.
12 juni 1918. 1 stuk
511. Dossier "Zaak Jos Aerts", ingekomen briefwisseling van Jos Aerts, Schaarbeek, kandidaat-econoom voor benoeming in een school.
Mei-augustus 1918 1 omslag
512. Dossier "Zaak Bayens, Sint-Gillis", ingekomen briefwisseling van Albert Bayens, werkzaam in Volksofbeuring Brussel, gewezen onderwijzer te Elsene.
1918. 1 omslag
513. Dossier "Zaak Jos Janssens, hoofdopzienschap", brief betreffende de bevordering van deze inspecteur te Turnhout.
3 mei 1918. 1 stuk
514. "Schoolopziens Lager Onderwijs", ingekomen nota z.d. van schoolinspecteur Verhulst betreffende de splitsing van het schoolkanton Lier.
1918. 1 stuk
515. Dossier "Zaak Goovaerts en Aerts, Peulis", ingekomen briefwisseling van en betreffende deze activistische onderwijzers.
1918 1 omslag
516. "Zaak: Dr. Van den Heuvel en dr. Van den Kerckhove", notitie.
13 mei 1918. 1 stuk

517. Dossier “Zaak Mertens, Leuven”, inzake zijn benoeming aan de staatsmiddelbare jongensschool te Leuven.
Maart-april 1918. 1 omslag
518. Dossier “Zaak Clercx”, getuigschriften van de Sint-Paulus Normalschool te Ukkel
Juli-augustus 1917. 1 omslag
519. “M. Coremans”, afschrift van brief van Coremans, ambtenaar van het Ministerie, aan de waarnemend bestuurder van de staatsmiddelbare normalschool voor jongens te Gent.
3 april 1918. 1 stuk
520. Dossier “Zaak Strens, Konservatorium Brussel”, inzake Maurice Strens, wonende te Elsene.
Mei 1918. 1 omslag
521. “Film-Kommissie Antwerpen”, brief van Nationaal Verweer aan De Decker, betreffende de vragen van de Film-Kommissie.
1 mei 1918. 1 stuk
522. “Zaak A. Peremans, herinneringsmedalje, Gent”, brief van Adolf Peremans, Laken, aan de Gevolmachtigde.
2 mei 1918. 1 stuk
523. Dossier “Vrijzinnige Volkspartij”, ingekomen briefwisseling van deze activistische vereniging uit Brussel, gericht aan gevolmachtigde De Decker.
Mei 1918. 1 omslag
524. Dossier “Zaak juffr. Du Bosch.”, inzake de sollicitatie van Bertha Du Bosch van Elsene voor het beroepsonderwijs.
April-mei 1918. 1 omslag
525. “Redactie Gazet van Brussel”. Dit dossier werd als zodanig niet teruggevonden. Wel werd een brief gevonden van de redactie aan de Gevolmachtigde die mogelijk tot dit dossier behoorde.
2 mei 1918. 1 stuk
526. “Zaak De Bondt, (Leefdaal)”, brief van onderwijzer De Bondt aan Gevolmachtigde De Decker betreffende zijn professionele loopbaan.
9 april 1918. 1 stuk
527. Dossier “Rens , R. Gent”, briefwisseling met klachten over taalgebruik en pesterijen in de Lagere Normalschool van de Staat te Gent.
Maart-april 1918. 1 omslag
528. Dossier “Zaak van Belleghem, Anderlecht”, ingekomen briefwisseling van en betreffende deze onderwijzer.
Mei 1918. 1 omslag
529. Dossier “Alfons Verbraeken” ingekomen briefwisseling van en betreffende de onderwijzer te Molenbeek, lid van de congregatie der Broeders van de Christelijke Scholen.
Maart-april 1918. 1 omslag

530. Dossier "Dossier dr. Wirth", ingekomen brieven van Wirth betreffende het onderwijs in de muziekgeschiedenis.
21 en 31 april 1918. 2 stukken
531. Dossier "Zaak Verbruggen, Art. Saventhem" ingekomen briefwisseling van Arthur Verbruggen, onderwijzer te Zaventem.
Januari-april 1918. 1 omslag
532. "Zaak J. Destanberg; Brussel", brief van Jozef Destanberg aan J. De Decker.
31 maart 1918. 1 stuk
- Dossier "Advies geven Abt. IIIa."
Dit dossier werd niet teruggevonden.
533. Dossier "Plaatsaanvragen".
1917-1918. 1 omslag
"Plaatsaanvragen Hooger Onderwijs", nota betreffende de hogeschoolbedienden en een brief van de doctoraatstudenten van de medische faculteit Gent betreffende hun stage.
"Plaatsaanvragen Middelbaar Onderwijs", ingekomen sollicitatiebrieven.
"Plaatsaanvragen Schoone Kunsten", met het sollicitatiedossier van René Maes, Kortrijk.
"Algemeene Plaatsaanvragen", met de sollicitatiebrieven van Elisa Neyt, Brussel.
"Plaatsaanvragen", ingekomen sollicitatiebrieven.
- Dossier "Aanhankelijkheidsverklaringen aan den Raad van Vlaanderen".
Dit dossier werd niet teruggevonden.
- Dossier "Formulieren"
Dit dossier werd niet teruggevonden.
534. Dossier "Toestanden en Klachten. Optreden tegen leerkrachten. Allerlei", ingekomen briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
535. Dossier "Vlaamsch Nationale Onderwijzersvereniging. Antwerpen," ingekomen briefwisseling van deze vereniging.
Mei-juni 1918. 1 omslag
536. Dossier "Dr. Goemans, Leuven", ingekomen brieven van Goemans.
Juli en augustus 1918. 2 stukken
537. Dossier "Normaalscholen Gent en Lier", ingekomen briefwisseling van o.a. Lodewijk Severin, L. Lambrecht, Karel Nopens, Frans Boogaerts betreffende de toestanden in deze scholen en inzake sollicitaties.
1917-1918. 1 omslag
538. Dossier "Vragen om bevordering in 't ministerie", ingekomen brieven van ambtenaren in het departement.
februari-Mei 1918. 1 omslag
539. Dossier "Ontwerpen onderwijsverordeningen", bezorgd aan prof. J. De Decker. Bevat naast documenten over hervormingsplannen in het onderwijs ook teksten in verband met de bestuurlijke scheiding, afschriften van persartikelen en de organisatie van de werkzaamheden van de Raad van Vlaanderen en andere

- activistische organisaties.
1917-1918. 1 omslag
540. Dossier “Afdeling Kunst en Wetenschap van den R. v. Vl.”, met documenten en briefwisseling afkomstig van de Commissie en bestemd voor De Decker.
1917-1918. 1 omslag
541. Dossier “Schoolopzieners Lager Onderwijs”, bevat lijsten van de inspecteurs met hun ressorten.
1918. 1 omslag
542. Dossier “Verslagen en Ontwerpen”, met volgende rapporten: Het doel van het muziekonderwijs (E. Van Bergen); Toestanden Konservatorium Antwerpen (Van Praag); “Oprichting eener kolonie voor zwakke Vlaamsche kinderen (inrichting voor onderwijs en opvoeding)”.
1918. 1 omslag
543. Dossier “Allerlei”, voornamelijk ingekomen briefwisseling over leraren en scholen.
1917-1918. 1 omslag

E. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN NIJVERHEID, OPENBARE WERKEN, ARBEID, POST, TELEGRAAF EN ZEEWEZEN

Een groot deel van deze administraties en bevoegdheden waren door de bezetter in handen genomen. Dat betekende dat de activisten niet veel concreets konden uitvoeren. De commissie wisselde dan ook herhaaldelijk van naam of er werden tijdelijk afsplitsingen geïnstalleerd.

1. DE COMMISSIE NIJVERHEID EN OPENBARE WERKEN, SPOORWEGEN, POST, TELEGRAAF

Deze commissie werd al in de beginperiode op touw gezet. Het briefhoofd vermeldde toen alleen de bevoegdheden “nijverheid en verkeerswezen”. De commissie stond onder leiding van voorzitter Fornier met als secretaris Emiel Peeren. Ze zou zich later echter opsplitsen in meerdere commissies.

544. Dossier “verslagen” van deze commissie, tot oktober 1917.
1917. 1 omslag
545. Dossier “in behandeling liggende stukken” met subdossiers betreffende “A. Morel (betreffende ambtenaren van de administratie Openbare Werken), “Ch. Baré” (postontvanger te Rekkem in Limburg), “dossier aangaande de vennootschap Brussel-Zeehaven”.
1918. 1 omslag

2. DE COMMISSIE SPOORWEGEN, POST, TELEGRAAF EN ZEEWEZEN

De “oude” nummering werd aangebracht door de naoorlogse Franstalige bewerkers maar volgt min of meer een logische volgorde en werd daarom zo mogelijk als leidraad gebruikt. De termen “Spoorwegen, Post, Telegraaf, Zeewezen” is het gevolg van de splitsing van de vroegere commissie.

546. Register nr. 6, "Afd. Spoorwegen, Post, Telegraaf, Zeewezen", met de handtekeningen van de aanwezige leden per commissievergadering. 1917-1918. 1 deel
547. Register "Spoor, Post, Telegraaf en Zeewezen", van ingekomen en uitgaande briefwisseling met opgave van de inhoud. 1918. 1 deel
548. Dossier "Dagorden en verslagen", verslagen van de zittingen, bevat ook briefwisseling 1917-1918. 1 omslag
- a. Reeks genummerde dossiers**
549. Dossier "briefwisseling, Post en Telegraaf 1917", met in- en uitgaande briefwisseling, voornamelijk van secretaris Jozef Van den Broeck, betreffende deze diensten en hun administratieve scheiding. Juni-november 1917. Oud nummer 1. 1 omslag
550. Dossier "Allerlei", nota betreffende Mellaerts en zijn voornemen een studie over Brussel-Zeehaven te bezorgen. 1917. Oud nummer 2. 1 stuk
551. Dossier "Boekhouden", documenten inzake de financiële verantwoording van de activiteiten van de commissie. Maart-Juni 1917. Oud nummer 3. 1 omslag
552. Dossier "Personeelsvragen", nota's en brieven van en betreffende ambtenaren en kandidaat-ambtenaren. 1917. Oud nummer 4. 1 omslag
553. Dossier "Posterijen", dossier met nota's, pamfletten, vooroorlogse persknipsels en briefwisseling betreffende ambtenaren en kandidaat-ambtenaren voor Post, Telegraaf en Telefoon, tevens over de taaltoestanden in deze diensten. Deels afkomstig van de later opgerichte subcommissie Posterijen. 1917-1918. Oud nummer 5. 1 pak
554. Dossier "Kommissie Spoor, Post en Telegraaf", nota's en briefwisseling betreffende de gewenste administratieve scheiding in deze diensten. Juni-september 1917. Oud nummer 6. 1 omslag
555. Dossier "Spoorwegen, Posterijen, Telegraaf, Zeewezen", nota's en briefwisseling betreffende ambtenaren en kandidaat-ambtenaren. Oktober 1917-april 1918. Oud nummer 7. 1 omslag
556. Dossier "Commissie van Nijverheid, Openbare Werken, Post, Telegraaf en Verkeerswegen". De omslag "Vanwege de Commissie ingekomen stukken" werd leeg teruggevonden. De omslag "Naar de Commissie verzonden stukken", bevat

- ook ingekomen briefwisseling van deze commissie, gericht aan de Raad van Vlaanderen
1917. 1 omslag
Oud nummer 8.
557. Dossier “Spoor, Post en Telegraaf”, lijsten van personeelsleden van deze administraties.
1917. 1 omslag
Oud nummer 9.
558. Briefwisseling met Brulez, Gevolmachtigde van Spoor, Post en Telegraaf, nota's, affiches en briefwisseling.
Februari-oktober 1917. 1 pak
Oud nummer 10.
559. Dossier “Kommissie Spoor, Post en Telegraaf”, nota's en briefwisseling betreffende de gewenste administratieve scheiding in deze diensten. Bevat het exemplaar van het memorandum van Van Cauwelaert, eigendom van Brulez.
Juni-september 1917. 1 omslag
Oud nummer 11.
560. Briefwisseling betreffende ambtenaren en kandidaat-ambtenaren.
Juni-september 1917. 1 omslag
Oud nummer 12.
561. Lijsten van personeelsleden van de Post en de Douane.
1917. 1 omslag
Oud nummer 13.
562. Lijsten van personeelsleden van de Post die in Nederland verblijven.
1917. 1 omslag
Oud nummer 14.
563. Omslag “Nijv-Spoor-Post” werd leeg teruggevonden.
1917. 1 stuk
Oud nummer 15.

3. DE SUB-COMMISSIE DER POSTERLIJEN

Volgens namenlijsten van het secretariaat van de Raad van Vlaanderen zou deze commissie hebben bestaan uit de drijvende krachten Emiel Peeren als secretaris en Hector Halsband als voorzitter. In ieder geval werden door het Secretariaat van de Raad aparte dossiers aangelegd op naam van deze commissie.

564. Dossier “Subcommissie Posterijen”. Bevat verslagen, ingekomen briefwisseling en doorslagen van uitgaande brieven.
1917-1918. 1 omslag

4. COMMISSIE NIJVERHEID EN ARBEID

Deze commissie begon pas in een laat stadium te functioneren. Haar zitting van 24 november 1917 was pas de vijfde vergadering en die van 1 december de zevende. Ze overleefde de overgang van eerste naar tweede Raad van Vlaanderen. Volgens een brief van Kamiel De Clercq aan Karel De Vriese, dd. 26 juni 1918, waren ze toen bezig een “Economische Commissie” op te richten maar dit

betekende niet het einde. Minstens op 4 september 1918 werd nog een uitnodiging voor een vergadering verstuurd door de secretaris van de "Afdeling Nijverheid en Arbeid".

Voorzitter was Fornier, schrijver Emiel Peeren, (in de beginperiode was het Kimpe). Volgens een ledenlijst uit 1918 bestond de commissie uit De Meester (Laken), Ver Hees, De Vriese K., Rasschaert (Wetteren), Bellefroid Jan Baptist, Verhelst (Wetteren), Maene (Brugge), Goossens P. (Gent), Lambrechts J. (Brussel), Waternaux K. (Antwerpen), Faingnaert (Brussel, De Keersmaecker (Antwerpen), Brijs, Locquet (Antwerpen), Van Steenkiste (Kortrijk).

De belangrijkste verwezenlijking van deze commissie was de inrichting van een Vlaanderen-tentoonstelling waarvoor documentatie werd verzameld. Dit pakket dossiers werd voorafgegaan door een blad met opschrift "2^e reeks - bundels van de Afdeling van Nijverheid en Arbeid.- Raad van Vlaanderen". Vermoedelijk is de eerste reeks "bundels" verloren gegaan.

565. Register nr. 4: "Afd. Nijverheid en Arbeid", met de handtekeningen van de aanwezige Raadsleden per commissievergadering. 1917-1918
566. Vergaderingen van de commissie Nijverheid en Arbeid, lijsten van aanwezigen, uitnodigingen, beknopt verslag, notulen, verslagen. 1917-1918. 1 omslag
567. Dossier "briefwisseling, ledenlijst + allerlei". 1917-1918. 1 omslag
568. Dossier "Briefwisseling Arbeid en Nijverheid, 1917", ingekomen briefwisseling en doorslagen van uitgaande briefwisseling van het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen. Betreffende ambtenaren en taaltoestanden in deze administratie. Juni-oktober 1917. 1 omslag
569. Dossier "Vlas-commissie", documentatie en briefwisseling betreffende de vlasnijverheid in de Leiestreek, voornamelijk verzameld door Constant Van Steenkiste (Wevelgem). 1917-1918. 1 omslag
570. Dossier "Afdeling Nijverheid en Arbeid", briefwisseling, ledenlijst, allerlei documentatie. 1918. 1 omslag
571. Dossier "Koolmijnen", documentatie betreffende de ontginning van steenkool in de Kempen, grotendeels vooroorlogse, en enkele teksten van activistische oorsprong. 1918. 1 omslag
Vermoedelijk behoorde dit dossier oorspronkelijk toe aan Karel Heyndrickx en stond hij dit af aan de commissie als documentatie.
572. Dossier "Krantenknipsels", verzameld door het Vlaamsch Persbureau, over markten en Jaarbeurzen in het buitenland. 1918. 1 omslag

a. De ‘Vlaanderen’-tentoonstelling

573. Algemene briefwisseling betreffende de inrichting van de Vlaanderen-tentoonstelling.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
574. Briefwisseling met Rittmeister von Kardorff betreffende de inrichting van de Vlaanderen-tentoonstelling.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
575. Briefwisseling met R.A. Rodens betreffende de inrichting van de Vlaanderen-tentoonstelling.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
576. Dossier “Vlaanderen-tentoonstelling dagklapper”, met in kleine letters: “Tentoonstelling in de middenlanden van Europa – Inrichtingscommissie.”, teksten, cijfergegevens, overzichten van de bijdragen in *Der Belfried* die bruikbaar zouden kunnen zijn.
1918. 1 omslag
577. Dossier “briefwisseling en verslagen, Vlaanderen-tentoonstelling”, met reacties van plaatselijke activisten en lokale propagandaburelen die werden ingeschakeld in de zoektocht naar materiaal voor de tentoonstelling en naar potentiële medewerkers.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Toelichting: Frans etiket nr. 1.
578. Inhoudelijke gegevens, notities en documentatie, grotendeels vooroorlogs, bruikbaar voor de inrichting van de Vlaanderen-tentoonstelling.
1918. 1 pak
“I. Geschiedenis”. lijsten van aangeboden boeken.
“II. Literatuur, Taal, Boekwezen, Pers”, cijfergegevens, onder meer over taalverhoudingen.
“III. Scholen, Universiteit, Godsdienst”.
“IV. Landbouw, Bloemen, tuinbouw, veeteelt”, economische cijfergegevens onder meer over vee prijzen, dierenziekten, invoer, enz. voornamelijk afkomstig van Vernieuwe, voormalig directeur-generaal van den tuinbouwdienst
“V. Jacht, Bosch, Vischvangst”.
Bevat drie vooroorlogse postkaarten met foto’s betreffende de visserij aan de Belgische kust.
“VI. Handel en Nijverheid, Mijnen”, economische cijfergegevens.
“VII. Scheepvaart. Verkeerswegen.”, economische cijfergegevens onder meer over de trafiek in de Gentse haven.
Bevat twee vooroorlogse postkaarten (1914) met foto’s van arbeiders en trekpaarden van de Luik-Natie te Antwerpen.
“VIII. Sociale Vooruitzicht” notities en documentatie, grotendeels vooroorlogs, cijfergegevens, onder meer over de uitwijking naar Frankrijk.
“IX. Huis en Stad, Zichten, Folklore”, notities en documentatie, grotendeels vooroorlogs, cijfergegevens onder meer over de trafiek in de Gentse haven.
“X. Kunst”.

5. PERSOONLIJKE DOSSIERS VAN GEVOLMACHTIGDE FERNAND BRULEZ

Gevolmachtigde was F. Brulez. Gelet op het feit dat de bezettingsmacht het overgrote deel van deze infrastructuur had gemilitariseerd en voor eigen gebruik bestemd, kon zijn activiteit niet anders dan relatief beperkt zijn. Ze strekte zich voornamelijk uit tot het versterken van de activistische invloed op het personeel van deze diensten. Het geheel der bevoegdheden was dus Nijverheid, Openbare Werken, verkeerswezen, Spoor, Post, Telegraaf en Zeewezen.

579. Briefwisseling en doorslagen van verslagen van commissievergaderingen. Exemplaren van het *Persoverzicht*. 1917-1918. 1 omslag
580. Verslagen van de Commissie van Gevovmachtigden, exemplaren van Brulez. 1918. 1 pak
- [xxx]
Oud nummer 1 en 2 ontbreekt.
581. Dossier inzake de aanstelling van de heer Dermine als rivierwachter op het Vlaamsch Hoofd op de Scheldeoever ter vervanging van de overleden Arhur De Roo. April-augustus 1918. Oud nummer 3. 1 omslag
582. Dossier "Personeel van Bruggen en Wegen". Januari-maart 1918. Oud nummer 4. 1 omslag
583. Dossier "ing. Vaerewijck", toezicht op kolentransport op de kanalen. Mei-juli 1918. Oud nummer 5. 1 omslag
584. Dossier Julius Verleyen, Sint-Pieters-Leeuw, lid van de groeningewacht, sluismeester. Januari-april 1918. Oud nummer 6. 1 omslag
585. Dossier "Zaak De Vogelaere", conducteur van bruggen en wegen te Lier, lid van Jong-Vlaanderen. Oktober 1917-mei 1918. Oud nummer 7. 1 omslag
586. Dossier "Openbare Werken, lijst der tijdelijk aangestelde bedienden". Februari-mei 1918. Oud nummer 8. 1 omslag
587. Dossier "Zaak Trounichel", bewaker in het park van Tervuren, Juni-augustus 1918. Oud nummer 9. 1 omslag
588. Dossier De Weert, sluismeester-ontvanger te Lier, Oktober 1917-augustus 1918. Oud nummer 10. 1 omslag
589. Dossier "Zaak Pintelon", tekenaar in Bestuur van Bruggen en Wegen en de ingenieurs Haché en Heylbroeck. Mutatie van Gent naar de centrale diensten te

- Brussel.
Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 10 (bis).
590. Dossier met briefwisseling met de Verwaltungschef inzake beampten van
Bruggen en Wegen. 1 omslag
Maart-augustus 1918.
Oud nummer 11.
591. Dossier Bayens Albert te Brussel, onderwijzer aan de lagere school te Sint-Gillis,
kandidaat-ambtenaar voor Bruggen en Wegen. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 12.
592. Dossier Koninckx Jan – Van Walle, kandidaat-ambtenaren. 1 omslag
Februari 1918.
Oud nummer 13.
593. Dossier Van Glabeke, te Gent. 1 omslag
December 1917-februari 1918.
Oud nummer 7.
594. Dossier Wouters August, kandidaat-ambtenaar voor Bruggen en Wegen te Gent. 1 omslag
Januari-juni 1918.
Oud nummer 15.
595. Dossier Janssens, Felix Jozef, landmeter, schatter, bouwmeester te Schaarbeek.
Kandidaat-kanaalwachter. 1 omslag
Maart-augustus 1918.
Oud nummer 16.
596. Dossier D’Hooge Arthur, aannemer van Openbare Weken te Sint-Niklaas en lid
van de groeningewacht en van de arrondissementsbond Waasland. 1 omslag
1918.
Oud nummer 17.
597. Dossier 18, Calmeyn J., kandidaat-ambtenaren voor Openbare Werken. 1 omslag
Maart-augustus 1918.
Oud nummer 18.
598. Dossier Vermeersch V.E. van Sint-Martens-Lerne, kandidaat-ambtenaar voor
Bruggen en Wegen te Gent. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 19.
599. Dossier “Allerlei”, briefwisseling inzake kandidaat-ambtenaren en briefwisseling
van de Commissies, onder meer inzake het invoeren van Vlaamse postzegels, de
scheiding van de diensten, het Nederlands als ambtelijke taal. 1 omslag
Februari-augustus 1918.
Oud nummer 20.
600. Dossier “post – personalia”, briefwisseling betreffende kandidaat-ambtenaren. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 21.

601. Dossier 22: Van Camp K (Hendrik) , postbediende te Antwerpen.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 22.
602. Dossier 23, Jacobs, directeur-generaal in het Algemeen Secretariaat der
Posterijen.
1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
603. Dossier Primo E. postontvanger te Temse, vraag om bevordering.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 24.
604. Dossier 25, Deleux E.F.G., kommies-tekenaar te Gent, vraag om bevordering.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 25.
605. Dossier Van Limbergen, klerk, kandidaat voor het centraal bestuur der Posterijen
te Brussel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 26.
606. Dossier 27, Daenen Gustaaf te Millen, (Limburg), kandidaat-postbode,
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 27.
607. Dossier Vermeersch Gustaaf, kandidaat-ambtenaar voor het centraal bestuur van
Spoorwegen, Posterijen en Telegraaf,
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 28.
608. Dossier Mees, P.J.Louis. postklerk te Antwerpen, wonende te Vilvoorde,
kandidaat voor het centraal bestuur te Brussel.
Februari- april 1918. 1 omslag
Oud nummer 29.
609. Dossier Ragaert Frans, Schaarbeek, kandidaat voor een benoeming in de centrale
besturen van de Post te Brussel.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 30.
610. Dossier "Isaak R, Talpaert", krijgsgevangene te Göttingen, geboren te 's
Gravenbrakel, wenst erkend te worden als Vlaams ambtenaar.
Januari 1918-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 31.
611. Dossier "Wouters J.F.", hoofdbesteller van de post te Antwerpen, inzake de
taaltoestanden en tegenwerking in de post te Antwerpen
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 32.
612. Dossier "zaak Cluytens", postontvanger te Landen.
1918. 1 omslag
Oud nummer 33.
613. Dossier "Lijsten", lijsten der plaatsaanvragen, lijst der bedienden en klasseerders
in dienst van de posterijen, .

1918. 1 omslag
Oud nummer 34.
614. Dossier “Cor. Naar de Afs SPT ern Z v/d R. v. Vl.”, briefwisseling van Brulez met de Post- und Telegraphenverwaltung in Belgien en de commissie Spoor, Post, Telegraaf en Zeewezen van de Raad van Vlaanderen. 1 omslag
1918.
Oud nummer 35.
615. Dossier “Klachten aangaande fransche opschriften”. 1 omslag
1918.
Oud nummer 36.
616. Dossier “Briefwisseling naar de Präsident der K.D. Po. Tel. Verw.”, de chef van de Kaiserlich Deutschen Post- und Telegraphenverwaltung in Belgien. 1 omslag
1918.
Oud nummer 37.
617. Dossier “Telefonische verbindingen v/d R. v. Vlaanderen met de Deutsche Overheid”. 1 omslag
1918.
Oud nummer 38.
618. Dossier “Gebeurlijke verpanding onzer Spoorwegen”. 1 omslag
1918.
Oud nummer 39.
619. Dossier “Zaak Libouton”, bestuurder van de Office Maritime Belge te Parijs. 1 omslag
1918.
Oud nummer 40.
620. Dossier “Zaak Bijtebier”, aannemer, Sint-Amandsberg. 1 omslag
1918.
Oud nummer 41.
621. Dossier “Personeel der Posterijen”. 1 omslag
1918.
Oud nummer 42.

F. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN BUITENLANDSE ZAKEN

Het ministerie van Buitenlandse Zaken was door de bezetter volledig ontmanteld en de gebouwen bezet. Geen enkele Belgische ambtenaar deed er nog dienst. Toch wilde de Raad van Vlaanderen zich ook op dit terrein bevoegdheid toeëigenen, onder meer om op termijn relaties te ontwikkelen met neutrale landen en met Duitslands bondgenoten. Toen er zich een Waals activisme ontwikkelde, leken ook de contacten met het zuiden van het land toe te vallen aan deze commissie. Voorzitter was Pieter Tack, Jan Eggen was secretaris. Maar hij werd na een conflict opgevolgd door von Ziegesar. Leden waren: A. Brijs, A. Borms, De Keersmaecker, De Decker, Dr. De Vreese, Jonckx, Jacob, Lambrichts, Stocké, Ver Hees, Van den Broeck. In het begin van 1917 verscheen deze commissie onder de naam “Uitvoerende Commissie” omdat het eigenlijke ‘buitenlands’ beleid in principe werd geformuleerd door het bestuur van de Raad. Er werd een niet-gedateerd “reglement van inwendige orde” van deze “uitvoerende commissie” teruggevonden, opgesteld in de eerste helft van 1917. Daarin wordt

beweerd dat de commissie was opgericht op de landdag van 4 februari 1917. Ze pretendeerde bevoegd te zijn voor de onderhandelingen met de bezettende macht en voor “de besluiten van de Raad uitvoeren”. Belangrijk was volgende zinsnede: “De uitvoerende Commissie zetelt tevens als Commissie van Buitenlandse Zaken en Koloniën”. Verder leren we uit dit document dat er binnen haar schoot een “afdeling kerkelijke aangelegenheden” werd opgericht als sub-commissie. In het verslag van het Bureau van de Raad van Vlaanderen van 6 november 1917 is volgend besluit aangaande de Uitvoerende Commissie te lezen: “Het bestuur is van mening dat die moet blijven bestaan maar onder de naam van Commissie van Buitenlandse Zaken zonder verandering te brengen aan het ledental of aan de leden zelf”. Dit betekende dus formeel het einde van de benaming “Uitvoerende Commissie”. Vermoedelijk is de archiefvorming zich blijven ontwikkelen zonder radicale breuk. Wel is duidelijk dat een conflict met Jan Eggen (mede) de oorzaak was van de overgang in benaming. Dit veroorzaakte tevens een gat in het vergaderritme. Belangrijk is dat secretaris Eggen de archieven uit de beginperiode heeft gehouden en dat is waarschijnlijk de oorzaak van het gebrek aan verslagen van de Uitvoerende Commissie. Op de vergadering van 7 oktober 1918 werd in ieder geval beslist de Duitse Verwaltung aan te schrijven met de eis dat de “oorkonden” van deze commissie dewelke door Jan Eggen nog altijd werden bewaard, en die door de bezetter waren verzegeld als gevolg van het dispuut, eindelijk ter beschikking zouden gesteld worden van de commissie, “desnoods na schifting der stukken in de aanwezigheid van prof. Mr. Eggen en van een Afgevaardigde der Verwaltung.” Het is echter niet duidelijk of dit heeft plaats gehad. Het is zelfs onwaarschijnlijk gelet op de datum die immers aan de vooravond viel van de ontreding van activisme en bezettingsbestuur onder druk van het geallieerde eindoffensief.

De Raad van Vlaanderen bleef bij de bezetter voortdurend sterk aandringen op het behoud van de benaming “buitenlandse zaken” omdat ze noodzakelijk was om de autonomie van de staat Vlaanderen die ze wilden ontwikkelen, te illustreren.

1. DE COMMISSIE

622. “Verslagboek van de afdeeling Buitenlandsche Zaken”, 24 november 1917-
maart 1918 en veralgemen van de zittingen van 6 mei 1918 tot 7 oktober 1918,
uitnodigingsbrieven en agenda’s; het “Verslag over de politieke scheiding”, het
“reglement van inwendige orde voor de Uitvoerende Commissie van den Raad
van Vlaanderen”, en handgeschreven notities.
1917-1918. 1 omslag
Verslag van de zitting van 26 maart 1918 werd niet ingevuld in het verslagboek.
623. Dossier “Uitvoerende Commissie – Buitenlandsche Zaken, briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
624. Dossier “Buitenlandsche Zaken, mededeelingen en besluiten”; met ingezonden
teksten van andere commissies, persknipsels, pamfletten.
1917-1918. 1 omslag

a. De sub-commissie voor kerkelijke aangelegenheden.

Deze commissie was opgericht in de schoot van de Uitvoerende Commissie op voorstel van Alfons Jonckx en had als opdracht kardinaal Mercier, aartsbisschop van Mechelen, op de voet te volgen en maatregelen uit te werken om zijn invloed te doen verminderen. Uitsluitend katholieke activisten maakten er deel van uit. Er is heel weinig archief teruggevonden dat binnen de context van deze commissie is gevormd geworden. Er bevinden zich daarnaast ook stukken betreffende Mercier in het archief van het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen maar het is onduidelijk of die een rechtstreekse band hebben met de werkzaamheden van deze Commissie.

625. Dossier Commissie kerkelijke aangelegenheden. Met een handgeschreven verslag van de zitting van 20 mei 1917, opgesteld door Evarist Stocké. Het adres van katholieke activisten aan de paus. Inleidende tekst betreffende “een betere regeling der betrekkingen tussen Kerk en Staat in Vlaanderen”, opgesteld door Bert Van Bergen.
1917-1918. 1 omslag

G. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN LANDBOUW EN OPENBARE WERKEN

De Commissie bestond uit Thelesphorus Vernieuwe als voorzitter, Paul De Waele als secretaris en de leden Pieter Borremans, Hendrik Mommaerts, Fernand Quintens en de arts Emile Van Bockstaele. Oorspronkelijk was de volledige naam “Landbouw en Openbare Werken”. Aan openbare werken werd in het bezette land haast niet meer gedaan omdat alle bouwmaterialen door de Duitsers werd opgeëist. Bovendien werd enkel het departement Landbouw betrokken in de bestuurlijke scheiding; Openbare Werken niet. Er kon dus vooral gerekend worden op enige impact op de Landbouw.

De commissie liet al in een vroeg stadium papier met een eigen briefhoofd drukken maar werd in de praktijk opgesplitst in “onderafdelingen”. Archief werd gevonden in diverse mappen, chronologisch erg in de war geraakt en door de naoorlogse bewerkers uit de oorspronkelijke context gelicht. Behalve de omslagen die door het secretariaat van de Raad werden aangelegd, werden in dit geval ook tal van documenten gevonden die behoorden tot het secretariaat van de commissie zelf, onder meer briefwisseling en handgeschreven ontwerpnotulen van de zittingen, opgesteld door Paul Dewaele.

De werking begon pas met enige effectiviteit en bijhorende archiefvorming met de vergadering van 22 april 1917. Op 19 januari 1918 werd Borremans als nieuwe voorzitter aangeduid omdat Vernieuwe ondertussen als Gevolmachtigde van landbouw was benoemd. Op 6 juni 1918 nam Tanghe het secretariaat over. Hendrik Mommaerts was ondertussen voorzitter geworden. Op de vergadering van 9 maart 1918 is er protest te horen tegen het onregelmatig vergaderen van de onderafdeling Landbouw. Volgens het verslag van 20 maart 1918 werd aan het Bureau van de Raad medegedeeld dat er twee sub-commissies waren opgericht: een die zich moest buigen over de hervorming van het eigendomsrecht en een die de regeling van het pachtvraagstuk moest aanpakken.

1. DE COMMISSIE(S)

626. Register van de aanwezigheden op de “onderafdeling Landbouw”.
mei 1917-juni 1918. 1 deel
627. Register van de aanwezigheden op de “onderafdeling Openbare Werken”.
December 1917-juni 1918. 1 deel
628. Register van de briefwisseling met korte inhoud van de “onderafdeling Openbare
Werken”.
1918. 1 deel
629. Dossier “Commissie van Landbouw. Dagorden en Verslagen”, met notulen en
bijhorende stukken.
22 april 1917-25 februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 21.
630. Dossier “Commissie van Landbouw. Naar de Commissie verzonden stukken.”
Dossier met in- en uitgaande briefwisseling van de Commissie.
Juni-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 22.
631. Dossier “Commissie van landbouw, vanwege de Commissie ingekomen stukken”,
briefwisseling en stukken die onderwerp zijn van bespreking in de commissie.
April-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 23.
632. Dossier “5B. Briefwisseling Landbouw en Openbare Werken”.
April-december 1917. 1 omslag
633. Briefwisseling, ontvangen door secretaris Dewaele.
April 1917-februari 1918. 1 omslag
634. Dossier met notities gemaakt op de vergaderingen, plannen tot herziening van de
wetgeving betreffende de landbouwbedrijvigheid.
1917-1918. 1 omslag
635. Rapporten: “De drankhuizen” van Cam. Libbrecht, “De buurtwegen in de
Limburgsche Kempen” door Cam. Libbrecht met bijhorende documenten
waaronder een nota met commentaar door dr. Quintens, “Vlaamsche
Volkshoogeschoolen. Grondgedachte der Vlaamsche Volkshoogeschoolen” door
dr. Evarist Stocké (en daarbij de uitvoerige versie die hij in druk gaf als *Ontwerp
betrekkelijk het stichten van Vlaamsche Volkshoogeschoolen*, Gent 1918,
“Voorontwerp tot oprichting van Algemeen Land- en Tuinbouwmaatschappij voor
Vlaanderen L.T.V.”, door D.R., z .d . met bijhorende documenten, manuscript van
de brochure R. HELLINCKX, *De Belgische Hofboer. Practisch handboek van
moesteelt in open Lucht*.
1918. 1 omslag

a. De aardappelcommissie

Op de Bureauvergadering van de Raad van Vlaanderen van 1 september 1917 werd een voorstel van Jef Vanden Eynde neergelegd aangaande het oprichten van een “Aardappelcommissie”. Die moest zorgen voor een vergroting van de aardappelareaal in 1918 en een regeling met de bezetter zodat het mogelijk zou

worden om gemakkelijker aardappelen van het omliggende platteland naar de stad te brengen, mede ten bate van activistisch gezinden. Deze aardappelcommissie zou gevormd worden door Vernieuwe, Peerenboom, Lambrechts, Van den Eynde, Borremans. Het is onduidelijk of deze commissie na haar oprichting effectief heeft gefunctioneerd.

H. HET BEVOEGDHEIDSDOMEIN ARBEID EN SOCIAAL VOORUITZICHT

Volgens namenlijsten van het secretariaat van de Raad van Vlaanderen zou deze commissie hebben bestaan uit: Emiel Ver Hees, Voorzitter, Waternaux, Secretaris, leden: Dr. Borms, Brijs, Bellefroid, Dr. Claus, Dr. De Keersmaecker, Dr. Doussy, Dr. Dumon, Dr. Martens, Dr. Picard, Dr. Stocké, Dr. Schoenfeld, Dr. Vogels, Herman Vos, Arthur Faingnaert. De commissie was van plan voorstellen te formuleren om de Belgische sociale wetgeving grondig te wijzigen. Tot dusver werd het archief van deze archiefvormer echter nog niet teruggevonden op een solitair document "Programma van werkzaamheden" opgesteld door Arthur Faingnaert na, en een document over het apothekersberoep dat inhoudelijk bij het bevoegdheidsdomein aanleunt. Wel werden dossiers aangetroffen behorende tot het secretariaat van de Raad van Vlaanderen.

1. DE COMMISSIE ARBEID EN SOCIAAL VOORUITZICHT

636. "Commissie van Arbeid en Sociaal Vooruitzicht. Dagorden en verslagen", notulen van de vergaderingen.
April-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 15.
637. Dossier "Commissie van Arbeid en Sociaal Vooruitzicht. Naar de Commissie verzonden stukken", doorslagen van brieven van het Bestuur van de raad van Vlaanderen.
Juni-september 1917. 1 omslag
Oud nummer 16.
638. Dossier "Commissie van Arbeid en Sociaal Vooruitzicht. Vanwege de Commissie ingekomen stukken", brieven en documentatie betreffende het bevoegdheidsdomein: rapport over "de drankhuizen" van Camiel Libbrecht, de vlasindustrie van Constant Van Steenkiste, "Toelichting over het apothekersberoep in verband met de stichting van Vlaamsche scholen voor hulpapothekers", "Het Kempische Kolenbekken" van Arthur Faingnaert.
April-juni 1917. 1 omslag
Oud nummer 17.
639. Dossier "Allerlei. Algemeen Secretariaat", met de tekst van het "Wetsontwerp betreffende de verzekering tegen ziekte, vroegtijdige invaliditeit en ouderdom". Belgische Senaat, zitting van 1913-1914. Franse en Nederlandse versie.
1917. 1 stuk

a. Sub-commissie van geneesheren

De sub-commissie werd opgericht op de vergadering van de Commissie voor Arbeid en Sociale Voorzorg op 3 juni 1917 op voorstel van dr. Claus. De leden

van deze commissie waren in principe alle artsen die in de Raad van Vlaanderen zetelden: Dr. Claus, Dr. De Keersmaecker, Dr. Doussy, Dr. Dumon, Dr. K. Borms, Dr. Goyens, Dr. Lindekens, Dr. Martens, Dr. Quintens, Dr. Stocké, Dr. Schoenfeld, Dr. Tamm, Dr. Van Bockstaele, Dr. Vogels. Secretaris was dr. Antoon Picard. Het is echter de vraag of ze ooit effectief heeft vergaderd en archief gevormd.

640. Dossier “Commissie voor Geneesheeren”, briefwisseling inzake de oprichting van de commissie en het rapport over de bestrijding van tuberculose van de hand van dr. Van Bockstaele.
Juni-augustus 1917. 1 omslag

X. DE GOUWRADEN

De Raad van Vlaanderen ambieerde een landelijk bereik met haar Algemene Vergadering. Daarnaast werd het activistische netwerk ook deels gevuld via de “Gouwraden” die op provinciaal niveau werden opgericht. Op die manier konden militanten van eerder lokale betekenis ‘mandataris’ worden en aldus gebonden aan de beweging.

In de provincie Oost-Vlaanderen werd al in de loop van 1917 op eigen houtje gestart met de inrichting van een “Gouwraad”. Dat gebeurde vanuit Gent dat in het etappegebied van het Duitse 4de leger lag en daardoor moeizame verbindingen kende met de activisten in het Generaal-Gouvernement. Om de eigen machtspositie te verstevigen probeerden de Gentse activisten via een “Gouwraad” greep te krijgen op de rest van de provincie voorzover dat grondgebied binnen het etappegebied lag, dus zonder het arrondissement Sint-Niklaas.

De idee werd overgenomen door de Zivilverwaltung in het Generaal-Gouvernement en door de activistische leiders in Brussel. Zij verwachtten dat dergelijke gouwraden een steun zouden vormen voor het netwerk van propagandisten. En op termijn lag de vervanging van de vooroorlogse provincieraden in het verschiep. De afkondiging van de zelfstandigheid van Vlaanderen op 22 december 1917 en de volksraadpleging ter samenstelling van de ‘tweede’ Raad van Vlaanderen, vormde een spoorslag. Tegelijkertijd kon immers een zogenaamde ‘verkozen’ gouwraad de legitimatie van het activisme versterken. Bovendien waren de betrokkenen dan openlijk geëngageerd als activist. In de periode van december 1917 tot en met januari 1918 werden in de provincies “Gouwradencommissies” opgericht om de volksraadpleging voor te bereiden en kandidaten voor de gouwraden te zoeken.

Het bestuur van de Raad van Vlaanderen speelde de rol van stimulator en coördinator. Het secretariaat zag zich verplicht dossiers aan te leggen betreffende de activiteiten van deze commissies en van de latere gouwraden. Volgens de Bureauzitting van 21 februari 1918 was het de bedoeling de gouwraden een werkrooster op te leggen, geconcentreerd op studiewerk en propaganda. Er was dus sturing vanuit Brussel. Het Bestuur van de Raad voerde een zo strikt mogelijke controle uit op wat er in dit verband in de provincie gebeurde. Het Secretariaat legde een reeks algemene dossiers inzake de gouwraden aan en reeksen dossiers voor elke gouwraad. Deze dossiers werden ernstig verstoord door

de naoorlogse bewerkers van het archief. Waar mogelijk werd de oorspronkelijke ordening hersteld.

A. ALGEMENE DOSSIERS INZAKE DE GOUWRADEN

641. Dossier "Gouwraden", met ingediende voorstellen tot inrichting van gouwraden en de verkiezing van de leden.
1917. 1 omslag
642. Dossier "Eenzelvigheidsbewijs (afschrift)", steekkaarten met persoonlijke gegevens van gouvraadsleden (en deels ook van leden van de tweede Raad van Vlaanderen).
1918. 1 omslag
Oud nummer is Romeins cijfer I.
643. Dossier "Eenzelvigheidsbewijzen (oorspronkelijk)", steekkaarten met persoonlijke gegevens van gouvraadsleden, bedoeld voor controle door Duitse ambtenaren.
1918. 1 omslag
Oud nummer is Romeins cijfer V.
644. Dossier "Gouvraad Geloofsbrieven", doorslagen van de brieven met mededeling van verkiezingen van de gouvraadsleden; bevat tevens lijsten van verkozenen.
Februari-augustus 1918. 1 omslag

B. GOUWRAAD ANTWERPEN

645. Dossier "Briefwisseling Gouvraad Antwerpen", in- en uitgaande briefwisseling van het secretariaat inzake de gouvraad van de provincie Antwerpen.
November 1917- april 1918. 1 omslag
646. Dossier met de notulen van de vergaderingen. "Officieuze vergadering" van 19 februari 1918, en de zittingen van 16 maart, 17 maart, 6 april, 7 april 1918.
1918. 1 omslag
647. Dossier "Geloofsbrieven Antwerpen 1ste", met verklaringen, afgeleverd door activistische verenigingen, inzake hun tot gouvraadslid verkozen leden.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Toelichting bij de archiefvormer: deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureau dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer VI.
648. Dossier "Inrichting Gouvraad Antwerpen 3de", dossier met voornamelijk briefwisseling inzake de inrichting van de volksraadpleging en zijn gevolgen.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Toelichting bij de archiefvormer: deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureau dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer XIII.
649. Dossier "Geloofsbrieven Antwerpen", met verklaringen van het Provinciaal Kieskomiteit inzake de verkozenen.
Februari-maart 1918. 1 omslag
650. Dossier met handgeschreven verslagen van de zittingen van de "Commissie van Nationaal Verweer", gevormd door leden van de gouvraad Antwerpen.

Maart-juni 1918. 1 omslag
Dit dossier werd uit zijn context gelicht door de naoorlogse bewerkers.

C. GOUWRAAD BRABANT

651. Dossier “Briefwisseling Gouwraad Brabant”, inzake de voorbereiding van de oprichting van een Gouwraad voor Brabant. 1 omslag
September-december 1917.
652. Dossier “Uitnodiging Brabantsche Gouwraad”, uitnodigingsbrieven voor de vergaderingen van de voorbereidingscommissie. 1 omslag
November 1917-januari 1918.
653. Dossier “Geloofsbrieven Brabant”, verklaringen van activistische verenigingen inzake hun verkozen leden, ten tijde van de volksraadpleging. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Toelichting bij de archiefvormer: deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureel dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer IX.
654. Dossier “Inrichting Gouwraad Brabant”, voornamelijk briefwisseling inzake de inrichting van de volksraadpleging en zijn gevolgen. Verdeeld in twee subdossiers arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde met kenletter (A) en arrondissement Leuven met kenletter (B). 1 omslag
Januari-maart 1918.
Toelichting bij de archiefvormer: deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureel dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer XIV.
655. Dossier “Geloofsbrieven Brabant”, verklaringen van het Provinciaal Kieskomiteit en de Vlaamschen Gouwbond van Leuven inzake de verkozenen; klachtenbrief van Jan Eggen, notulen inzake het onderzoek van de geloofsbrieven. 1 omslag
Februari-maart 1918.

D. GOUWRAAD LIMBURG

656. Dossier “Inrichting Gouwraad Limburg”, inzake de inrichting van de volksraadpleging in deze provincie, met onder meer briefwisseling die handelt over de verkiezing van Limburgse leden voor de Raad van Vlaanderen. 1 omslag
Februari-maart.
Toelichting bij de archiefvormer: een groot deel van deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureel dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer XI.
657. Dossier “Geloofsbrieven Limburg IIIe”, getypte versies van de geloofsbrieven van gouvraadsleden zowel als Limburgse leden van de Raad van Vlaanderen. 1 omslag
Februari 1918.
Oud nummer is Romeins cijfer VIII.
658. Dossier “Geloofsbrieven Limburg”, briefwisseling inzake de organisatie van de volksraadpleging en geloofsbrieven. 1 omslag
September 1917-maart 1918.

E. GOUWRAAD OOST-VLAANDEREN

De activisten van Oost-Vlaanderen richtten op 24 juni 1917 op eigen houtje een gowwdag in. Dit naar het voorbeeld van de landdag van 4 februari waar de Raad van Vlaanderen werd opgericht. Dat was het vertrekpunt voor de oprichting van de gouwraad. Die functioneerde met dr. Evarist Stocké als voorzitter, dr. Adriaan Martens als ondervoorzitter en August Thiry als secretaris. Notulen, gesteld in het handschrift van Thiry, werden - dit valt af te leiden uit een begeleidend briefje - aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen bezorgd en daar gearchiveerd. Een groot deel van onderhavige dossiers bestaat eveneens uit documenten die met enige regelmaat vanuit Gent naar het Secretariaat in Brussel werden verzonden. Er mag vermoed worden dat bepaalde dossiers die eerder de interne financiële huishouding betreffen, pas in de loop van oktober, tijdens de voorbereiding van de vlucht van de activisten, in Brussel zijn beland. Daarna werden ze opgenomen in het archief met de bedoeling ze naar Duitsland te voeren.

659. Dossier met de notulen van de zittingen en begeleidende briefwisseling. "Notulen van den Gowwdag van Oost-Vlaanderen, gehouden te Gent den 24 Juni 1917 in den aula der Hoogeschool". Notulen van de zittingen van 6 juli 1917 tot 9 juni 1918. 1917-1918. 1 omslag
660. Moties van de Gouwraad die aan het secretariaat van de Raad van Vlaanderen werden bezorgd met bijhorende briefwisseling. Juli 1917-juni 1918. 1 omslag
Dit dossier werd uit zijn context gelicht door de naoorlogse bewerkers.
661. Dossier met briefwisseling en daarbij horende documenten van de Gouwraad van Oost-Vlaanderen en inzake de werking ervan. Mei 1917-september 1918. 1 omslag
662. Dossier "Inrichting Gouwraad Oost-Vlaanderen IIe", inzake de inrichting van de volksraadpleging in deze provincie, met onder meer briefwisseling die handelt over de verkiezing van Oost-Vlaamse leden voor de Raad van Vlaanderen. Februari-maart 1918. 1 omslag
Toelichting bij de archiefvormer: een groot deel van deze documenten werd ontvangen door het Propagandabureau dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen. Oud nummer is Romeins cijfer XII.
663. Dossier "Geloofsbrieven Oost-Vlaanderen", handgeschreven originelen van de verkozen leden van de Tweede Raad, uitgereikt aan de verkozenen door Gouwraadssecretaris August Thiry na de volksraadpleging van begin 1918. Deze verkozenen bezorgden het document aan het algemeen secretariaat van de Raad. Februari 1918. 1 omslag
664. Dossier "Geloofsbrieven Oost-Vlaanderen IIe", met de getypte versies van de geloofsbrieven. Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer is Romeins cijfer VII.
665. Dossier "Gent, naamljsten der provincie, " met rekeningen en de financiële verantwoording van de werking van de Gouwraad in 1918. Tevens met de indeling van de commissies, verbonden aan de gouwraad, en lijsten van

- vertrouwensmannen van het activisme in de provincie.
April-oktober 1918. 1 omslag
666. Dossier “Gouwraad Oost-Vlaanderen”, financiële verantwoording van de werking van de Gouwraad Oost-Vlaanderen in 1918.
Maart-oktober 1918. 1 omslag.
667. Dossier “Studiecommissie voor de herkiezing van den Gouwraad van Oost-Vlaanderen”.
April-mei 1918. 1 omslag
Dit dossier werd uit zijn context gelicht door de naoorlogse bewerkers.
- 668-674. Rekeningen en facturen van de propagandacommissie van de Gouwraad Oost-Vlaanderen.
1917-1918. 3 omslagen en 4 pakken
668. “5 eerste maanden”, voor de maanden tot november 1917.
1917. 1 omslag
669. Dossier inzake uitgaven en inkomsten, afgesloten op 30 oktober 1917.
1917. 1 pak
670. Voor de maand november 1917.
1917. 1 pak
671. Voor de maand december 1917.
1917. 1 pak
672. Voor de maand januari 1918.
1918. 1 pak
673. Voor de maand februari 1918.
1918. 1 omslag
674. Maart-september 1918.
1918. 1 omslag

F. GOUWRAAD WEST-VLAANDEREN

675. Dossier inzake de oprichting van de Gouwraad West-Vlaanderen te Kortrijk op 7 oktober 1917.
Oktober 1917. 1 omslag
676. Dossier “Geloofsbrieven West-Vlaanderen 5de”, doorslagen van de verklaringen van het Provinciaal Kieskomiteit betreffende de verkozenen ten tijde van de volksraadpleging.
maart 1918. 1 omslag
Toelichting bij de archiefvormer: deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureau dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer X.
677. Dossier “Inrichting Gouwraad West-Vlaanderen 5de”.
1918. 1 omslag
Oud nummer is Romeins cijfer XV.
678. Dossier “Inrichting Gouwraad West-Vlaanderen, Officiële stukken”, met verklaringen van en officiële stukken ter staving van de identiteit van de kandidaten.
Februari 1918. 1 omslag
Toelichting bij de archiefvormer: deze documenten werden ontvangen door het Propagandabureau

dat ze daarna bezorgde aan het Secretariaat van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer is Romeins cijfer XVI.

679. Dossier “Geloofsbrieven West-Vlaanderen”, verklaringen van het “Provinciaal Kieskomiteit” inzake de verkozenen en een protestnota van Jan Eggen.
Februari-maart 1918. 1 omslag

XI. CENTRAAL VLAAMSCH PERSBUREAU

Er was van in het begin van het bestaan van het activisme belangstelling voor persaanleggenheden omdat de uitvoerders van de Flamenpolitik beseften dat het nodig was goed op de hoogte te zijn van wat in de buitenlandse pers verscheen. Vandaar dat in de coulissen van de Eerste Raad van Vlaanderen er een perscommissie actief was. Anderzijds was het nodig de eigen pers te voorzien van de nodige inlichtingen. Bovendien werd het nodig geacht om de kopstukken van het activisme op de hoogte te houden van wat in de pers verscheen over het activisme en alle onderwerpen die voor de het activisme van belang konden zijn. Het Persbureau kreeg dus ook een documentaire functie. Hugo Vanden Broeck was chef. J. Van der Ven en Huibrecht Van Ael waren redacteurs. Vanaf begin 1918 werd er een "gevolmachtigde voor Persaanleggenheden" aangeduid in de persoon van Achiel Brijs. Ook prof. Willem De Vreese als voorzitter van de Tweede Raad van Vlaanderen speelde een belangrijke rol.

A. DE PERSCOMMISSIE

680. Doorslag van "Rapport over de oprichting van een Vlaamsch Pers- en dokumentatiebureau", door Adolf Peremans. Map "afgedaan werk" met de bestuurlijke indeling van de Vlaamse provincies en arrondissementen. 1917. 1 omslagf.
681. Lijsten van titels uit de Duitse en Nederlandse pers met hun politieke strekking. 1917-1918. 1 omslag
682. "Pers en censuur. Documentatie voor prof. Dr. W. De Vreese", dossier met knipsels uit Duitse en Vlaams-activistische pers inzake nationaliteitsproblemen. 1917-1918. 1 pak.
Oud nummer Presse 51.
683. Dossier "Persbureel Brussel", betreffende het beleid ten aanzien van de personeelsleden van het Persbureau. Lijsten van correspondenten op Nederlandse bodem. December 1917-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 4.
684. Dossier "Raad van Vlaanderen. Verslagen. Verzameling C.V.P.", fragmentaire doorslagen van notulen, waarschijnlijk bedoeld voor opstellen van een "beknopt verslag". 1918. 1 omslag
685. Dossier met poststukken, naar A. Brijs-Schoupe verzonden, meestal afkomstig uit Duitsland. Onder meer de brochures Paul Kauffmann, *Was dankt das kämpfende Deutschland seiner Sozialen Fürsorge?*, Berlijn; Georges Cahnterton-Hill, *Moloch England!! Was Deutschland im Faill eines englischen Sieges zu erwarten hätte. Irlands Schiksal als Warnung für Deutschland*, Dresden, z.d. 1917-1918. 1 omslag

B. INFORMATIEVE UITGAVEN VAN HET PERSBUREAU

686. De Persbode. Uitgave van 't Vlaamsch inlichtingsbureel Brussel, Nr. 2 tot en met 21 (met hiaten).
1917. 1 pak
687. Persoverzicht uitgegeven door het Centraal Vlaamsch Persbureau, nrs. 1-23 (met hiaten).
April-oktober 1918. 1 pak

C. PERSKNIPSELS UIT DUITSLAND

Het Persbureel was klant van het persknipselbedrijf *Klose und Seidel. Bureau für Zeitungs-Ausschnitte*, gevestigd te Berlijn op de Georgenkirchplatz. Op deze manier werden de leidende figuren van het activisme op de hoogte gesteld van hoe in Duitsland tegen België, het 'autonome' Vlaanderen en tegen het activisme aangekeken werd.

- [xxx]
Oud nummers "Presse 1-5" ontbreken.
688. Knipsels uit de Duitse pers over de historische banden van Duitsland met het Belgische territorium.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 6.
689. Knipsels uit de Duitse pers over de sociale politiek zoals gevoerd door het bezettingsbestuur.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 7.
690. Knipsels uit de Duitse pers over de rol van het Belgische territorium in de Duitse machtspolitiek.
februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 8.
691. Knipsels uit de Duitse pers over de rol van België in een eventuele vredesregering.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 9.
692. Knipsels uit de Duitse pers over de antiactivistische Vlamingen en de "vrijmaking der kleine volkeren" als oorlogsdoel.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 10.
693. Knipsels uit de Duitse pers over Vlaamse theaterstukken.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 11.
694. Knipsels uit de Duitse pers over Vlaamse liederen, sagen en dichtkunst.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 12.
695. Knipsels uit de Duitse pers over de dichters Guido Gezelle en Emile Verhaeren.
1918. 2 stukken
Oud nummer Presse 13.

696. Knipsels uit de Duitse pers over de Waalse beweging en de reacties op het Vlaams activisme.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 14.
697. Knipsels uit de Duitse pers over de schuld van België aan de oorlog.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 15.
- [xxx]
Oud nummer 16-17 ontbreekt.
698. Knipsels uit de Duitse pers over het Vlaamse vraagstuk en het activisme.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 18.
699. Knipsels uit de Duitse pers over het bezettingsbestuur t.a.v. de Belgische administratie.
1918. 1 stuk
Oud nummer Presse 19.
700. Knipsels uit de Duitse pers over de magistratenstaking en de installatie van Duitse rechtbanken.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 20.
701. Knipsels uit de Duitse pers over het Belgische bankwezen, het ministerie van Financiën en de hervorming van het belastingsysteem door de bezetter.
1918. 3 stukken
Oud nummer Presse 21.
702. Knipsels uit de Duitse pers over de heropbouw van de industrie.
1918. 1 stuk
Oud nummer Presse 22.
703. Knipsels uit de Duitse pers over de betekenis van Antwerpen voor de Duitse economie.
1918. 2 stukken
Oud nummer Presse 23.
704. Knipsels uit de Duitse pers over de economische ontwikkeling van Vlaanderen.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 24.
705. Knipsels uit de Duitse pers over taalgrensproblemen in België en Luxemburg en over de Waalse taal.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 25.
706. Knipsels uit de Duitse pers over de Gentse universiteit.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 26.
707. Knipsels uit de Duitse pers over het onderricht van het Nederlands.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 27.

708. Knipsels uit de Duitse pers betreffende geallieerde luchtaanvallen.
1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 27bis.
709. “Tegenpartij”, dossier met exemplaren van sluikbladen zoals La Libre Belgique,
De Vlaamsche Wachter, De Vrije Stem e.a. en op straat verpreide pamfletjes,
deels bezorgd door het Propagandabureel voor de provincie Antwerpen.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer Presse 28.
710. “Uittreksels dagbladen”, bezorgd door de firma Klose und Seidel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Toelichting: Hierbij is een (Duitstalige) lijst gevoegd met de titels van de artikels.
Oud nummer Presse 29.
711. “Vlaamsche Korrespondentie Bureau. Mededeelingen Bladen.”, persknipsels en
overgetypte artikels uit de Vlaamse en Belgische pers in exil, soms voorzien van
toelichting en commentaar.
1918. 1 omslag
Toelichting: In dit geval is er een VKB of Vlaamsch Korrespondentie Bureau als
bron aan te wijzen.
Oud nummer Presse 31
712. “Krantenuitknipsels”, bezorgd door Adolf Schustermann, Zeitungsnachrichten-
Bureau, Berlijn.
April-augustus 1918. 1 pak
Toelichting: Hier is een (Nederlandstalige) lijst bijgevoegd met de titel van het
artikel, de datum en de titel van de krant.
Oud nummer Presse 32.
713. Dossier “Verschillende duitse krantenartikels betreffende de Vlaamsche
Beweging. Jaar 1918”, bezorgd door de firma Klose und Seidel.
Juli-september 1918. 1 pak
Toelichting: Het is mogelijk dat dit dossier door het Perbureel werd uitgeleend of
overgedragen aan het Bureau van de Raad van Vlaanderen.
Oud nummer Presse 33

D. VERZAMELING BLADEN EN TIJDSCHRIFTEN

714. Collectie Duitse pers:
1917-1918. 1 pak
Korrespondenz Belgien, van 9 juni tot en met 20 december 1917 met hiaten.
Belgischer Kurier. Brüsseler Tageszeitung, Zweite Morgen-Ausgabe (B.), 4
augustus 1917.
Überall. Illustrierte Zeitschrift für Armee und Marine, nr. 9 en 12, uitgegeven te
Berlijn.
Modersprak. Platdütsche Monatschrift. Mitteilungen an die Vereene un
Lidmaaten van den Platdütschen Landes-Verband für Sleswig-Holsteen, Hamborg
un Lübeck.
Deutsche Rundschau, bijzonder nummer van september 1916, met de tekst van
Franz Fromme, *Niederdeutsche und Niederländer*, uitgegeven te Berlijn.
Die Woche, nr. 33 augustus 1918, uitgegeven te Berlijn.
Lustige Blätter, nr. 33, bijzonder nummer over de militaire aanwezigheid in

- centraal Afrika.
 Nummers 1 en 33 van het weekblad *Jugend*.
 Nummer 33 van *Kladderadatsch*, 18 augustus 1918.
 Das Grössere Deutschland. Wochenschrift für Deutsche Welt- und
 Kolonialpolitik, 19 mei 1917, met de tekst van het *Denkschrift* van de overleden
 gouverneur-generaal Moritz von Bissing.
715. *De Vlaamsche Stem. Algemeen Belgisch dagblad*, uitgegeven in Amsterdam, nr.1
 van 1ste jaargang, 1 feburari tot 31 mei 1915. 1 pak
716. *De Vlaamsche Stem. Algemeen Belgisch dagblad*, uitgegeven in Amsterdam, van
 1 juni tot 30 december 1915. 1 pak
717. Collectie losse nummers van *De Toekomst. Weekblad voor Nederland*.
 1918. 1 omslag
718. Collectie losse nummers van *De Toorts*.
 1918. 1 pak
719. Nummers 1 tot en met 3 van *De Vlaamsche Gedachte*, uitgegeven door Leo
 Picard te 's-Gravenhage. 3 stukken
720. Collectie losse nummers van *Vlaamsch Leven. Zelfstandig Vlaamsch
 Geïllustreerd Weekblad*.
 1918. 1 omslag
721. Los nummer 5, mei 1918, van *Tijdschrift voor Economische en Sociale
 Vraagstukken. Uitgave vanhet Vlaamsch Economisch Sekretariaat*, onder leiding
 van Karel Waternaux te Antwerpen. 1 stuk
722. Collectie losse nummers van *De Vlaming. Blad voor de Vlaamsche arbeiders in
 den vreemde*. Uitgegeven te Münster in Westfalen, nr. 6, 10 en 12; onder redactie
 van Werner Mues te Düsseldorf. 1 omslag
723. Dossier "Vlugschriften en Dagbladen Gent", waarin oorspronkelijk een collectie
 van De Vlaamsche Smeder werd bewaard. Dit werd leeg teruggevonden.
 1917-1918. 1 omslag
724. Verzameling steekkaarten met de korte inhoud van artikelen die over het
 activisme aanbelangende onderwerpen zijn verschenen in de pers.
 1917-1918. 1 pak

ARCHIEF VAN HET PROPAGANDABUREAU

“een zelfstandig organisme onder toezicht
van den Raad van Vlaanderen”

Arthur Faingnaert

Arthur Faingnaert verklaarde op de studiedag voor de kaders van zijn propagandanetwerk op 8-9 mei 1918 dat het propagandabureau een zelfstandig organisme was geworden. Hoe was het zover gekomen?

In de loop der maanden kreeg de propaganda meer geld en mensen ter beschikking. De bruikbaarheid op het diplomatieke vlak van het activisme was immers des te groter als deze Raad aantoonbaar over een massale aanhang beschikte. De bezetter had dus meerdere en zwaarwegende redenen om de activisten alle kansen te geven met het oog op het verwerven van die aanhang. Daarvoor werd een apparaat op touw gezet dat op de duur vele tientallen betaalde krachten in zijn gelederen had en dat over aanzienlijke financiële middelen beschikte. Het propaganda-apparaat nam bovendien hoe langer hoe meer taken op zich, onder meer omdat de propaganda gekoppeld werd aan inlichtingenwerk.

Het bestond initieel in zijn meest eenvoudige vorm uit een propagandabureau onder toezicht van de propagandacommissie, opgericht in de schoot van de Raad van Vlaanderen. Nadien zou dit bureau zich in snel tempo organisatorisch diversifiëren en over het Vlaamse land uitspreiden, met tentakels tot in Nederland en tot in de kampen in Duitsland.

I. DE PROPAGANDACOMMISSIE

Tot het oprichten van een propagandabureau werd al vroeg beslist. Om de werkzaamheden te begeleiden en richting te geven werd beslist een commissie op te richten van vooraanstaande activisten, leden van de Raad van Vlaanderen. De eerste vergadering die traceerbaar is in het register met handtekeningen van de aanwezigen is 10 augustus 1917. Als leden van de commissie duiken de namen op van Arthur Faingnaert, Richard De Cneudt, Steven Prenau, Von Ziegesar, René De Clercq, August Borms, Dirk T'Jolleyn, Jan Borms, Hector Halsband, dr. De Keersmaecker, Karel Waternaux, Dhooge, Lambrechts, Jan Wannijn, Achille Brijs, en nog vele anderen. De commissie functioneerde - naargelang de tijd vorderde - meer en meer in de marge van het propagandabureau zelf in plaats van in het kader van de parlementaire ambities van de Raad van Vlaanderen. Des te meer omdat er in de loop van 1918 ook betaalde krachten uit het propagandanetwerk zelf op de vergaderingen werden uitgenodigd. Vaak waren dat géén leden van de Raad van Vlaanderen. De commissie groeide dus uit tot een soort adviesraad van het propagandabureau.

Op de studiedagen van de propagandisten en vertrouwensmannen op 19 en 20 mei 1918 werd het grootste deel van de werknemers verzameld. Daar werd het *Centraal Vlaamsch Propagandakomitee* voorgesteld als “een zelfstandig organisme onder toezicht van den Raad van Vlaanderen”. Dat toezicht gebeurde

op volgende manier: “In de Raad zelf is er een raadgevende propagandacommissie, die als schakel dient tussen de Raad en het Propagandakomiteit”. De commissie van de Raad was dus beperkter maar haar leden zetelden tegelijk in het uitgebreider “Centraal Vlaamsch Propagandakomiteit” waarin ook vertegenwoordigers uit de gouwen zaten en die ook wel eens als een ‘hoofdbestuur’ van de propaganda werd voorgesteld. In de ogen van de betrokken leden en de militanten bestond er echter geen waterdichte scheiding tussen beide archiefvormers. Bovendien zorgden Faingnaert en zijn naaste medewerkers voor de administratie. Vermoedelijk is dit het gevolg van het feit dat Faingnaert op zijn vlucht naar Nederland in november 1918 een groot deel van zijn persoonlijk archief meenam om het verder in te zetten in de anti-Belgische propaganda.

725. “Propagandakommissie”, register van de aanwezigheden op vergaderingen van deze commissie.
Augustus 1917-oktober 1918. 1 deel
726. “Centraal Propagandacomiteit van den Raad van Vlaanderen”, register van de aanwezigheden op vergaderingen van deze commissie.
April 1918-oktober 1918. 1 deel
727. “Centraal Vlaamsch Propagandabureel – Verslagen Propagandakommissie”; Agenda’s, notulen van de vergaderingen, verslagen van de activiteiten.
September 1917-oktober 1918. 1 omslag
728. “Centraal Propaganda Komiteit – Begrootingen”, deze omslag werd leeg teruggevonden.
1917-1918. 1 stuk
729. “Formule A”, formuliertjes betreffende vergaderingen georganiseerd door lokale propagandaburelen, gezonden naar het Centraal Propagandakomiteit. Met gegevens in verband met eventuele pasaanvragen.
1917-1918. 1 doos
730. “Formule B”, formuliertjes betreffende vergaderingen georganiseerd door lokale propagandaburelen, gezonden naar het Centraal Propagandakomiteit. Met gegevens in verband met moties, gestemd door de aanwezigen.
1917-1918. 1 doos

II. CENTRAAL VLAAMSCH PROPAGANDABUREEL

Het *Centraal Vlaamsch Propagandabureel* was een van de eerste professioneel bemande organisaties die in de marge van de Raad van Vlaanderen werden opgericht. De oorspronkelijke bedoeling was een “bureel”, gevuld met betaalde krachten en inhoudelijk bijgestaan door een commissie, gevormd met leden van de Raad. Deze betaalde krachten moesten zorgen voor de verspreiding van de politieke boodschap. Dat moest via meetings en wervende voordrachten waarop tevens brochures en pamfletten konden uitgedeeld worden. Dit vergde veel administratie en organisatie, al was het maar omdat het bezettingsbestuur in al zijn geledingen hierbij moest betrokken worden.

De man die werd aangeduid om van dat centraal bureel de leiding te nemen was Arthur Faingnaert, een van de voornaamste leidsmannen van het vroege activisme in de Brusselse agglomeratie. Hij werkte daarvoor nauw samen met Robert-Paul Oszwald, de Duitse historicus en archivaris die door het bezettingsbestuur was aangeduid als zijn rechtstreekse chef.

Dit Centraal Vlaamsch Propagandabureel ging van start, kort na de Vlaamse Landdag van 4 februari 1917. De daaropvolgende maanden werden er medewerkers gezocht, zowel voor het kantoor in Brussel als voor de zetels in de provincie. Het was de bedoeling te komen tot een netwerk van propagandaburelen over heel het Vlaamse land volgens de indeling provincie - arrondissement - kanton.

Al snel kwam ook Duitsland binnen het gezichtsveld van de propaganda. De krijgsgevangenen, de vrijwillige en verplicht tewerkgestelde arbeiders vormden de doelgroepen. Anderzijds werd gevraagd vanuit het bezettingsbestuur om ook de publieke opinie in Duitsland te bewerken, onder meer via het uitsuren van propagandisten en via de Deutsch-Flämische Gesellschaft die op Duitse bodem optrad als een verlengstuk van het Propagandabureel.

Gedurende het grootste deel van 1917 bestond de kern van de arbeid in:

- het zoeken van medewerkers overal in Vlaanderen.
- het inrichten van meetings.
- het uitgeven van pamfletten en brochures en het oprichten van activistische bladen en verenigingen.

De Propagandadienst werd in de herfst van 1917 plots veel belangrijker omdat de Duitsers de activisten dwongen in de komende winter een grootscheepse 'volksraadpleging' op touw te zetten met het oog op de verkiezing van een 'tweede' Raad van Vlaanderen en van gouvraden per provincie. Dit vergde een grootscheepse inspanning van de propaganda. Omdat dit tevens leidde tot fellere tegenkanting vanwege patriotten werd het propaganda-apparaat uitgebreid en werd het tevens ingezet als een inlichtingennetwerk. Daarbij werd geprobeerd de feitelijke achterban, de potentiële achterban en de notoire tegenstanders van het activisme in kaart te brengen en te registreren. Als gevolg hiervan werd ook de organisatorische structuur van de centrale administratie in Brussel uitgebreid en gediversifieerd. De archiefvorming kende hierdoor een forse uitbreiding in inhoud en type van documenten. Dit inlichtingenwerk maakte repressieve acties vanwege het bezettingsbestuur mogelijk. Het afschrikwekkende effect van de Duitse repressie zorgde ervoor dat het openlijke verzet van de patriotten sterk verminderde.

Toen de krijgskansen op het westelijke front zich in de nazomer van 1918 tegen de Duitsers keerden, werd de naam van het Propagandabureau veranderd in *Centraal Vlaamsch Sekretariaat* (afgekort tot CVS). Het was immers nodig zich voor te bereiden op een toestand zonder Duitse bezettingstroepen en dus werd gekozen voor een minder beladen naam. Deze naamsverandering betekende evenwel geen wijziging in het stramien van de archiefvorming. Behalve dat ze kwantitatief verminderde omdat er in de personeelsbezetting een ernstige

afkalving plaatsvond. De bezetter schroefde immers het budget voor de propaganda fors terug en dat had gevolgen.

Het Centraal Vlaamsch Propagandabureel kreeg in de loop der tijd volgende bestuurlijke onderverdelingen en ondergeschikte diensten.

De directeur: Arthur Faingnaert.

Het secretariaat, dat in een latere fase ook wel als afdeling I werd beschouwd, was de administratieve draaischijf en zorgde voor de financiële huishouding en ondersteuning.

Afdeling Volksvergaderingen verzamelde gegevens over meetings, manifestaties, debatten, toneelvoorstellingen, zangavonden. Lode De Ley was afdelingsoverste. In de dossiers zijn te vinden: stukken betreffende de huur van de zaal, de organisatie van de meeting, de contacten met de bezettende macht, met de spreker en de artiesten, briefwisseling met de inrichters, eventueel gestemde dagorde en moties, affiches en ter plekke uitgedeelde pamfletten.

Afdeling Documentatie moest de verslagen van de door Faingnaert aangestelde “*briefwisselaars*” en andere informanten bewaren per gemeente of - desgevallend - grotere bestuurlijke omschrijving. Deze dienst legde tevens dossiers aan met briefwisseling en gegevens inzake de activiteiten van de lokale propagandisten. De verslagen werden geanalyseerd om er inlichtingen uit te puren met het doel de slagkracht van de Raad van Vlaanderen op het lokale niveau te vergroten, in staat te zijn tot ideologisch verantwoorde rekruteringen van propagandisten of ambtenaren voor de vervlaamste administraties en tot het uitschakelen van politieke tegenstanders. In de dossiers zijn te vinden: verslagen en briefwisseling, overzichten van verspreide publicaties en pamfletten, overzichten van inwoners die proactivist, anti-activist of onverschillig zijn.

Afdeling Vlugschriften. De propaganda profileerde zich in het vroegste stadium met pamfletten en affiches tegenover het grote publiek. Dit stond onder leiding van Jef Hinderdael, bijgestaan door Jan Porteau. Deze afdeling bezorgde aan de vertrouwensmannen exemplaren van elke publicatie. Ze zorgde ook voor het laten drukken en bijdrukken van brochures, pamfletten en affiches, het versturen van gedrukt propagandamateriaal naar de kampen in Nederland, Duitsland en Zwitserland.

Op de studiedagen van de propagandisten en vertrouwensmannen op 19 en 20 mei 1918 werd het grootste deel van de werknemers verzameld. Op dat ogenblik was het zelfvertrouwen torenhoog omwille van de Duitse lenteoffensieven die aantoonde dat de Duitse legers de militaire overhand hadden op het westelijke front. Daar werd deze mensen uitdrukkelijk opgedragen dat ook in de diverse geleidingen van de propaganda op lokaal niveau alle activiteiten in volgende vier diensten verdeeld moesten worden, met zo streng mogelijk omschreven bevoegdheden:

1. Het eigenlijk bestuur, met het secretariaat en “de rekenplichtigheid” als onderafdeling.
2. De documentatiedienst.
3. De dienst der propagandaschriften

4. De dienst der volksvergaderingen.

Tijdens de toespraken werden de bevoegdheden, de bedoelingen van de inlichtingengaring, de voorziene documentstromen en de noodzakelijk geachte archivering grondig uit de doeken gedaan.

“In den documentatiedienst worden alle verslagen der propagandaburelen en komiteiten en van de briefwisselaars of vertrouwenslieden bewaard en de lijsten en steekkaarten van alle gekende actieve, passieve en vijandig gestemde personen en verenigingen. Het Vlaams bestuur moet zijn vrienden en vijanden kennen in ‘t belang en voor de zekerheid van de jonge staatsinrichting.

De verslagen worden door dien dienst ontleedt. De gegevens der verslagen worden ingedeeld volgens de diensten waarop zij betrekking hebben, bijzonder de diensten de propagandaschriften en volksvergaderingen aan dezen, tegen ontvangstbewijs, op een aanwijzingsformulier overgemaakt.

De documentatiedienst legt een dubbel steekkaartenstelsel aan: een per gemeente en een per vereniging, in alfabetische volgorde. Een klassering per beroep is ook voorzien.

Tevens zijn er voor iedere gemeente drie of vier mappen voorzien: een voor de verslagen, een voor de personalia en een of twee, volgens het belang der plaats, voor de stukken die betrekking hebben op de volksvergaderingen, toneel- en andere avonden, welke ter plaatse gehouden en de propagandaschriften die er verspreid werden. Er kan in de documentatiedienst ook een persarchieef aangelegd worden.”

Faingnaert liet daarbij duidelijk blijken dat hij het onderdeel van de Documentatiedienst het belangrijkste vond van heel het propaganda-apparaat. Het was daarmee duidelijk dat op dit terrein de grootste expansie te verwachten viel. Immers de diensten Volksvergaderingen en Vlugschriften bestonden al van in het begin en er was geen fundamentele wijziging aan hun takenpakket aangebracht.

In de nazomer van 1918 kwam de bezetting in een crisis terecht door de neergang van het Duitse leger aan het westelijke front. Er werd voor geopteerd het activisme enigszins terug te schroeven. Dat gebeurde door er minder belastinggeld naartoe te laten stromen. Op een niet gedateerde nota van laat in 1918, getekend door Faingnaert, staat een nieuwe onderverdeling van zijn dienst vermeld. De nieuwe “dienstregeling” werd opgelegd “op uitdrukkelijk verzoek van de kredietgevende overheid”, het Duits bezettingsbestuur dus.

De Algemeen Bestuurder Faingnaert

- met algemeen secretaris Dirk T’Jollyn en nog vijf krachten.
- Dienst der Documentatie “verbonden aan het algemeen secretariaat” (met drie administratieve krachten en T’Jollyn als diensthoofd).
- Dienst der Volksvergaderingen met diensthoofd J.B. Bellefroid, secretaris Baudewijns, en als “inrichter der volksvergaderingen” Clemens Van den Broeck, bijgestaan door Meulenijzer, Coessens en De Juncker.
- Dienst der Vlugschriften met diensthoofd Jef Hinderdael, bureelhoofd Jan Porteau, en enkele administratieve krachten.

Het lijkt er bovendien op dat in een later stadium deze structuur nogmaals werd afgeslankt, samen met een ontslag van een groot deel van de bedienden en kaderleden. Dit moet ernstige gevolgen hebben gehad voor de archiefvorming.

Deze administratie was gevestigd in Belliardstraat 41, in hetzelfde gebouw als Nationaal Verweer dat onder leiding van Gevolmachtigde August Borms stond.

A. HET SECRETARIAAT

Deze dienst trad op als de rechtstreekse administratieve ondersteuning van directeur of "algemeen bestuurder" Arthur Faingnaert. Ook de registratuur van de briefwisseling gebeurde centraal voor heel het centrale propagandabureau.

731. Statuten en programmatorische teksten inzake de organisatie en bevoegdheden van het propagandabureau.
1918. 1 omslag
Dit dossier werd vermoedelijk samengesteld door de naoorlogse bewerkers.
732. "Werking in de Provinciën", verslagen enz.
1917-1918. 1 omslag

1. DE REGISTRATUURDIENST

Slechts een deel van de registers van deze dienst bleef bewaard.

733. Register van uitgaande briefwisseling met vermelding van de inhoud.
April 1917-April 1918. 1 deel
Oud nummer I.
734. Register van ingekomen briefwisseling met vermelding van de inhoud.
Oktober 1917-juli 1918. 1 deel
Oud nummer II.
735. Register van uitgaande briefwisseling met vermelding van de inhoud.
Maart 1918-oktober 1918. 1 deel
Oud nummer III.
736. Register van ingekomen briefwisseling met vermelding van de inhoud.
Juli 1918-oktober 1918. 1 deel
Oud nummer IV.
737. Register van de bestellingen van drukwerk met opgave van oplage en de drukkerij.
Mei-september 1918. 1 deel

2. MAANDVERSLAGEN EN RAPPORTEN

738. Dossier "Centraal Propagandabureau. Maandverslagen", tevens met begrotingen en overzicht van uitgaven. Met hiaten.
1918. 1 omslag

3. ALGEMENE BRIEFWISSELING

739. Ordner met in- en uitgaande briefwisseling
1917-1918. 1 pak
In slechte materiële staat.

740. Ordner met in- en uitgaande briefwisseling
1917-1918. 1 pak
In slechte materiële staat.
5654. Ordner met in- en uitgaande briefwisseling
1918. 1 pak
In slechte materiële staat. Het verdient aanbeveling de microfilm voor het oud nummer D 59/2 te raadplegen.
741. Ordner met in- en uitgaande briefwisseling, voornamelijk gericht aan plaatselijke
propagandisten. 1 pak
1918.
In slechte materiële staat.
- 742-744. Briefwisseling inzake verlening van subsidies. Van en aan het Propagandabureau,
doorgaans in verband met het verlenen van subsidies aan publicaties, aan lokale
kringen en propagandisten, meetings, soms ook in verband met dienstbetoon. 3 pakken
1917-1918.
742. Briefwisseling 1 pak
1917.
In slechte materiële staat.
743. Briefwisseling. 1 pak
1917-1918.
In slechte materiële staat.
744. Briefwisseling. 1 pak
1917-1918.
In slechte materiële staat.
745. Dossier “Gouwraden”, briefwisseling met plaatselijke propagandisten in Kortrijk,
Hasselt, Asse, over de propaganda ten tijde van de volksraadpleging en de
verkiezing van gouwraadsleden. 1 omslag
1918.
746. Dossier “ingekomen briefwisseling”, meestal van Nationaal verweer afkomstig en
betreffende dienstbetoonzaken. 1 omslag
1918.
747. Dossier “Centraal Propagandabureel A II”, Ingekomen en uitgaande
briefwisseling, meestal betreffende dienstbetoonzaken en lokale propagandisten. 1 omslag
1918.
748. Dossier “Niet geklasseerde briefwisseling na 12 oktober 18”. Bevat tevens een
“verzendingstafel” met de namen en adressen in de provincie (oorspronkelijk hing
dit document aan de muur in het secretariaat). 1 omslag
1918.
5644. Dossier “Nog te klasseeren”, aan Faingnaert gerichte briefwisseling; verslagen en
personeelsbezetting van de diverse propagandaburelen en solitaire
propagandisten. 1 omslag
1918.
- 4. CONTACTEN MET DE BEZETTER**
- 749-751. Briefwisseling met de bezetter. 3 pakken
1917-1918.

749. Briefwisseling met de bezetter.
1917-1918. 1 pak
750. Briefwisseling met de bezetter.
1918. 1 pak
751. Briefwisseling met de bezetter.
juni-juli 1918. 1 pak
752. Dossier “Duitse overheid”, bevat briefwisseling met Duitse autoriteiten of briefwisseling die via Duitse autoriteiten naar activistische verantwoordelijken werd verzonden.
1917-1918. 1 omslag
753. Foto met opschrift “Goldene Sporenfeier in Hasselt, Prov. Limburg”, zeer waarschijnlijk gemaakt door een Duitser en daarna bezorgd aan de Propaganda.
1918. 1 stuk
754. Dossier met briefwisseling, voornamelijk inzake dienstbetoonaanvragen die in samenwerking met Duitse autoriteiten moesten opgelost worden.
1918. 1 omslag
755. “Verl. Niet ingew.”, dossier met briefwisseling, voornamelijk inzake dienstbetoonaanvragen die in samenwerking met Duitse autoriteiten moesten opgelost worden.
1918. 1 omslag
756. Dossier “interventions allemandes dans la propagande”, met ingekomen briefwisseling.
1918. 1 omslag
- 5. BEGROTING, BUDGET, BOEKHOUDING**
757. “Propagandabureel – Magazijnboek”, per pamflet en andere activistische publicaties, met opgave van de aanvoer vanuit drukkerijen en van de aantallen en plaatsen waar ze verspreid werden.
1917-1918. 1 deel
758. Kasboek van afgeleverde zendingen, met opgave van datum en bestemming.
Juni-oktober 1918. 1 deel
759. kasboek van de aan derden bezorgde pamfletten en andere publicaties, en van drukpapier aan activistisch gezinde drukkers.
April-oktober 1918. 1 deel
- 6. RAPPORTERING**
760. Dossier “Lijst der vertrouwensmannen”, met lijsten van de vertrouwensmannen die bereid zijn binnen het netwerk van het Propagandabureau actief te zijn.
1917-1918. 1 omslag
761. Dossier “te behandelen en na te zien”, met overzichten van de activiteiten op maandelijks basis van de propagandaburelen: Antwerpen, Brussel, Leuven, Oost-Vlaanderen, Hasselt, Kortrijk, Brugge, Gent .
762. Dossier met rapporten en briefwisseling inzake propaganda-activiteiten, prospectiereizen door vooraanstaande activisten, aanwervingen van personeel en

- vertrouwensmannen voor de propaganda.
1917-1918. 1 omslag
763. “Maandelijksche verslagen”, dossier met rapporten inzake de resultaten van stappen gezet ten voordele van weggevoerde werklozen en krijgsgevangenen.
1917-1918. 1 omslag
764. Dossier “Inlichtingen af te geven aan Vandenbroek en anderen”, met briefwisseling, voornamelijk inzake de kwaliteiten van potentiële kandidaten voor een benoeming in de vervlaamste administratie.
1918. 1 omslag
- 7. ONGENUMMERDE ONDERWERPDOSSIERS**
- Binnen het propagandabureel te Brussel werden dossiers gevormd die geen nummer kregen maar enkel een titel. Zij konden van zeer diverse aard zijn. Bovendien is bij de meeste de samenhang van de inhoud grondig verstoord door de naoorlogse bewerkers van het archief. In de mate van het mogelijke werd geprobeerd de oude organisatie van het bestand te herstellen. Zo nodig wordt een onderscheid gemaakt tussen dossiers die als “activistisch” te herkennen zijn en dossiers die werden samengesteld door de naoorlogse bewerkers maar waarvan de documenten duidelijk uit het archief van het Centraal Propagandabureel werden gelicht. Het gaat om ‘activistische’ dossiers. De originele titels van de dossiers werden weergegeven maar zij dekken zelden de (volledige) inhoud. Het gaat in vele gevallen om propagandisten die vanuit het centraal bureau op Brabantse bodem actief waren.
765. Dossier “Centraal Propagandabureel. Vertrouwelijke stukken”, onder meer inzake de gevangene Joris Day, rapporten van meetings in Aalst, Anderlecht, verantwoording van afwezigheden van personeel, brieven van Rousseu, Oszwald, Severeys, Angermille.
1918. 1 omslag
Draagt het reeksnummer XIV.
766. Dossier “W III, weggevoerden”, briefwisseling, onder meer met dienstbetoonaanvragers en het Duitse bezettingsbestuur, inzake weggevoerde arbeiders.
1918. 1 omslag
767. Dossier betreffende briefwisselaars en vertrouwensmannen. Map “Vertrouwensmannen” en map “Briefwisselaars”, met lijsten geleverd door de lokale propagandaburelen in de diverse provincies. Map “Eenzelvigheidsbewijzen” met gehandtekende identificatiesteekkaarten van de briefwisselaars.
1918. 1 omslag
768. Dossier “Lijst der gemeenten met de toebehoorende Kantons der provintiën Oost en West Vlaanderen en hunne briefwisselaars”.
1918. 1 omslag
Met aanvullingen der lijsten, uitgevoerd door de naoorlogse bewerkers.
769. Dossier “Lijst der gemeenten met de toebehoorende Kantons der provintiën Antwerpen Brabant en Limburg en hunne briefwisselaars”.

1918. 1 omslag
Met aanvullingen der lijsten, uitgevoerd door de naoorlogse bewerkers.
770. Dossier “data der ingekomen verslagen van Briefwisselaars”, tevens met adressenlijsten van activisten en voor de *Flamenpolitik* belangrijke Duitse ambtenaren; bevat ook “eenzelvigheidsbewijzen”.
1918. 1 omslag
- B. ACTIVITEITEN IN DE PROVINCIE BRABANT**
- Alle titels werden door dezelfde hand geschreven, doorgaans gaat het over de provincie Brabant. Vaak zijn het omslagen die tevoren voor een ander klassemment gediend hebben.
771. Dossier “Vanden Broeck Cl. Verslagen, tot 31 Oogst 1918”, met rapporten door Clemens Vanden Broeck, voornamelijk over het activisme in Brabant.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 1.
772. Dossier “Vanden Broeck Cl. Verslagen, van af 1 september 1918”, met rapporten door Clemens Vanden Broeck, voornamelijk over het activisme in Brabant.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 2.
773. Dossier “Aerts. Verslagen”, met rapporten door Jan Jozef Aerts, voornamelijk over het activisme in Brabant.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 3.
774. Dossier “Nauwelaers. Verslagen”, met rapporten door H. Nauwelaers, voornamelijk over de gezindheid van personen in Brabantse gemeenten.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 4.
775. Dossier “Verslagen van den heer Deley”, met rapporten, voornamelijk over de activiteiten in Brabant en Antwerpen.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 5.
776. Dossier “Coessens. Verslagen”, met rapporten, voornamelijk over het activisme in Brabant.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 6.
777. Dossier “De Juncker. Verslagen, november 1917 tot 30 juni 1918”, met rapporten, voornamelijk over het activisme in Brabant.
1918. 1 pak
Draagt een volgnummer in potlood: 7.
778. Dossier “De Juncker. Verslagen, 1 juli 1918 – 30 september 1918”, met rapporten, voornamelijk over het activisme in Brabant.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 8.
779. Dossier “Anderlecht. Verslagen”, met rapporten, voornamelijk opgesteld door de T. J. De Juncker.

1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 9.
780. Dossier “Onkosten der Volksvoordrachten”, in Brabantse gemeenten.
1918. 1 omslag
Draagt een volgnummer in potlood: 31.
781. Door de naoorlogse bewerkers uit zijn context gehaalde briefwisseling, meestal met informatie over de activistische vertrouwensmannen en propagandisten.
1917-1918. 1 omslag
782. Dossier “Studiedag”, waarvoor de propagandisten werden samengeroepen in Brussel op 19 mei 1918.
1918. 1 omslag
783. Dossier “Fichen te maken. Arrondis. Brussel en Leuven”, bevat ingekomen brieven, gericht aan Faingnaert, verslagen en namenlijsten van diverse propagandisten, onder meer uit Aalst, Halle, Gent, Koekelberg.
September 1918. 1 omslag
784. Dossier “De Juncker Verslagen”, rapporten betreffende diverse gemeenten in Vlaams-Brabant en Brussel.
september 1917-juni 1918. 1 omslag
785. Dossier “Vertrouwelijke stukken: Tienen-Mechelen, zaak Wannijn”. Dossier met documenten inzake de rellen naar aanleiding van de volksraadpleging te Tienen en te Mechelen; de spanningen die te Gent werden veroorzaakt door het optreden van Jan Wannijn. Bevat tevens stukken inzake de activistisch invloed in Kortrijk, de Gouwraad van West-Vlaanderen, de propaganda in de provincie Limburg; de Vlaams-Katholieke Arrondissementsbond van het arrondissement Leuven, de Gouwraad van Oost-Vlaanderen.
1918. 1 omslag
786. Dossier “Hervorming Plaatsaanvragen”, ingekomen briefwisseling betreffende de reacties op de afslanking van het netwerk van betaalde propagandisten in september 1918.
1918. 1 omslag

1. ACTIVISTISCHE VERENIGINGEN

Er werden gegevens van en over activistische organisaties aangetroffen in door de propaganda aangelegde dossiers maar ook in dossiers die door de naoorlogse bewerkers werden opgesteld. Gelet op hun aard werden ze hier samengebracht. De franstalige bewerkers hebben na de oorlog geprobeerd om met de aanleg van een reeks *Sociétés activistes* (op de omslagen afgekort tot “soc. act.”) een reeks aan te leggen die hen moest toelaten om de militanten en de aanhangers van het activisme te identificeren. Voor een deel werden de originele, door de administratie van Faingnaert aangelegde dossiers, daarvoor gebruikt of alleszins werd hun inhoud geplunderd. Als het gaat om activistische omslagen werden ze bijkomend voorzien van aanduidingen in het Frans en een nieuw klassement. Dit gebeurde vaak nadat de inhoud was verstoord en documenten waren uitgelicht en elders ondergebracht. Heel vaak werden er commentaarteksten en analyses van de naoorlogse bewerkers aan de inhoud toegevoegd.

787. Dossier “Standregelen der Aktivistische Kringen”, met de tekst van het programma der Vlaamsch Nationalistische Voorwacht; documenten inzake het Vlaamsch Sekretariaat te Sint-Niklaas, het Kempisch Vlaamsch Verbond te Turnhout, Voor Vrede en Vrij Vlaanderen, Vrij Vlaanderen in het Brusselse, Help U Zelf Vlaamse Oud-Leerlingen- en Leerlingenbond van het Middelbaar en Normaal Onderwijs voor Groot-Brussel, Vlaamsch Economisch Sekretariaat, Vlaamsche Arbeidersgemeenschap.
1917-1918. 1 omslag
788. Dossier “Kantonnaal Vlaamsch Verbond voor West-Brussel en Zuid-Brussel”, met verslagen inzake de werking van deze kantonnale organisaties.
September-oktober 1918. 1 omslag
789. Dossier “Vlaamsch-Arbeiders-Gemeenschap. Afschriften der brieven,” met ingezonden brieven en ledenlijsten van de coöperatieve verenigingen die onder deze naam ageerden te Anderlecht, Merksem, Vilvoorde, Sint-Martens-Bodegem. Bevat tevens pamfletten om leden voor deze verenigingen te ronselen. Ook een map “Vlaamsch-Arbeiders-Gemeenschap. Brabant briefwisseling,” met diverse documenten afkomstig van deze organisatie.
1918. 1 omslag
790. Dossier “De Vlaamsche Leeuw”, met exemplaar van *De Vlaamsche Leeuw. Vaderlandsch propagandablads*, 4de jg., februari 1918, nr. 23. Bevat tevens een exemplaar van “*La Bonne Semence. Bulletin paroissial hebdomadaire de Sainte- Gertrude (Etterbeek)*”, 29 september 1918, met aantekeningen over taaltoestanden ter plekke; en enkele andere uitingen van anti-activisme.
1918. 2 stukken
791. Dossier “Volksopbeuring Reglement”, statuten van de “Samenwerkende vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Volksopbeuring”, met stempel van de Presse-Delegierte in Gent, dd. 18 september 1915.
1915. 1 stuk
792. Dossier Groeningewacht met de mappen “Standregelen Groeningewacht”, met twee doorslagen van de statuten van deze vereniging. Map “Groeningewacht”, nationaal bestuur en afdelingen Brussel, Gent, Sint-Niklaas, met briefwisseling, gericht aan het Propagandabureau, ledenlijst van Groeningewacht Mechelen, moties. En twee lege mappen: “Groeningewacht. Antwerpen, Halle, Vilvoorde, Hoboken, Merxem, St-Truiden, Kortrijk, Gent”, en “Groeningewacht. Afgedane en volledige inlichtingslijsten”. Deze omslagen werd leeg teruggevonden
1917-1918. 1 omslag
793. Dossier “Volksontwikkeling, lijst der leden, mededelingen”, inzake leden, bestuursleden, activiteiten van de afdeling te Brussel.
1918. 1 omslag
794. Dossier “Hooger Op. Anderlecht-Brussel. Standregels 1918”, met een exemplaar in handschrift van de statuten en de namen van de bestuursleden van deze activistische vereniging in Anderlecht.
1918. 1 omslag
795. “Cercle Vrij Vlaanderen de Denderleeuw”, ledenlijst.
1918. 1 stuk

796. Betreffende activistische verenigingen. 1918. 1 pak
- “Nationalistische Voorwacht”, documenten afkomstig van de Voorwacht van Gent en omgeving. Bevat tevens de “standregelen” van het Vlaamsch Nationalistisch Muziekkorps en de lijst der muzikanten.
- “Jong Nationalistische Bond”, dossier met teksten , waaronder de statuten, inzake de werking en het programma van de Vlaamsche Nationalistenbond, jongerenorganisatie van de Vlaamsch-Nationale Partij te Gent en Oost-Vlaanderen.
- “Vl. Nationalistische Voorwacht”, inzake de werking en het programma van de Vlaams Nationalistische Voorwacht. Bevat tevens een scenario in het Duits voor de verfilming van de “Leeuw van Vlaanderen”, een lijst met persoonlijke gegevens en lichamelijke klachten van opgeëiste dwangarbeiders uit het Gentse, een exemplaar van de “Inrichtende Verordeningen” van de Koninklijke Academie van Schoone Kunsten, gedrukt in 1914 te Gent, (bevat documenten die aan Jan Wannijn persoonlijk werden gericht).
- “Vlaamsche Voorwachten”, inzake de oprichting van het “Noorderverbond der Vlaamsche Voorwachten”, (bevat documenten die aan Jan Wannijn persoonlijk werden gericht).
- “Katholieke Vlamingen (Turnhout)”, inzake de vraag van de Turnhoutse activisten tot uitroeping van 11 juli als de officiële Vlaamse feestdag.
- “Nat. Vl. Bond Strombeek”, ledenlijst van deze vereniging.
- “De Vereenigde Kunstvrienden Bruxelles”, inzake de oprichting “Vlaamsche Damenkomiteit voor Opbeuring der Vl. Krijgsgevangenen”, met het document “Voorlopige standregelen van het Vlaamsche Damenkomiteit tot opbeuring der Vlaamsche Krijgsgevangenen”, opgericht te Brugge op 25 juli 1918.
- “Membres de Volksopbeuring”, lijsten met de verantwoordelijken in de arrondissementen Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Sint-Niklaas.
- “De Temschenaer, doubles de CVS 21 nr. 10”, dossier met exemplaren van het Belgische soldatenblad Onze Temschenaers uit de periode mei- september 1917, foto's en een tekening van de gebroeders Van Raemdonck en een pamflet dat een voordracht van Jef Hinderdael over de broers aankondigt te Temse op 2 februari 1918.
- “Ledenlijst van den Vlaamschen Arrondissementsbond van het Land van Waas”. Ledenlijst “Vlaamsch en Vrij” te Sint-Stevens-Woluwe.

2. DE HANDTEKENINGENACTIE.

De propagandisten werden ingeschakeld om zoveel mogelijk handtekeningen te verzamelen onder verklaringen die steun betuigden aan het programma - zijnde de zelfstandigheid van Vlaanderen - van de Raad van Vlaanderen. Hiervoor werden diverse voorgedrukte formulieren en formuleringen gebruikt. Gaande van individuele verklaringen tot lijsten met de hoofding “Centraal Vlaamsch Propagandakomiteit”. Met die campagne werd in het begin van 1918 gestart. Voor het propagandabureel was het bovendien belangrijk omdat binnen deze kring van ondertekenaars werd gezocht naar mensen die op een of andere manier konden worden aangesproken voor activiteiten ten gunste van de propaganda. Afgaande op het sterk wisselende type van omslagen, lijkt het er op dat er nooit

een duidelijk klassement werd ingevoerd met het doel deze adhesieverklaringen te ordenen. Vergelijkbare verklaringen, maar dan op voorgedrukte formulieren die individueel te ondertekenen waren, werden ook verspreid door Nationaal Verweer. Dergelijke gehandtekende adhesieverklaringen waren bovendien nodig om te kunnen rekenen op tussenkomst in het kader van het dienstbetoon. Er moet dus rekening gehouden worden met het onderscheid tussen de twee activistische instellingen - Nationaal Verweer en de Propaganda - die dergelijke verklaringen verzamelden en gebruikten in het kader van hun werkzaamheden.

797. Dossier "Handteekens. Arrondissement Leuven", met gehandtekende formulieren. 1918. 1 omslag
798. Dossier "Handteekens. Arrondissement Brussel", met gehandtekende formulieren. 1918. 1 omslag
799. Dossier "Formulen en Handteekens. Antwerpen", met gehandtekende formulieren. 1918. 1 omslag
Toelichting bij de archiefvormer: veel formulieren werden voorzien van de stempel "Provinciaal Kiescomiteit Antwerpen", hetgeen er op wijst dat ze werden aangemaakt en ingezet in de provincie Antwerpen ten tijde van de volksraadpleging in de winter van begin 1918.
800. Dossier "Mechelen", met gehandtekende formulieren uit Mechelen en omgeving. 1918. 1 omslag
801. Dossier "R.v.v. onderteekeningen. West-Vlaanderen", met gehandtekende lijst. 1918. 1 omslag
802. Dossier "Formulen in 't wit en lijsten", en ordner met alfabetisch geordende adhesieverklaringen. 1918. 1 omslag

3. REEKS GENUMMERDE ONDERWERPDOSSIERS

Deze dossiers werden teruggevonden in de originele activistische omslag waardoor het mogelijk was ze te ordenen volgens hun oorspronkelijke nummering. Het valt te vrezen dat documenten door de naoorlogse bewerkers uit deze omslagen werden gelicht en elders ondergebracht waardoor niet alle dossiers volledig zijn.

803. Steekkaarten van de genummerde reeks onderwerpsdossiers volgens trefwoord en in alfabetische orde. Letter A tot en met H. De rest van het alfabet is verloren gegaan. 1917-1918. 1 pak
804. Dossier "Prop. Kaarten aan Dr. Oszwald", inzake het leveren door het bezettingsbestuur van identiteitsbewijzen aan de aangestelde propagandisten. December 1917-oktober 1918. Oud nummer 1. 1 omslag
805. Dossier "Aanbevelingen voor reispassen", inzake reispassenverlening door de bezetter. Oktober 1917-oktober 1918. Oud nummer 2. 1 omslag

806. Dossier “Vergad. Hoofdbest.”, inzake de vergaderingen van de bestuurscommissie van de propaganda.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
807. Dossier “Plaatsaanvragen”, met verzoeken om een baan.
September 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 4.
808. Dossier “Kolenverdeeling, klachten”, inzake de werking van Kolenverdeeling in de gemeenten Houthem, Vilvoorde, Ganshoren, Bocholt, Alseberg, Melsbroek, Tombeek, Asse, Huizingen, Sint-Pieters-Rode, Teralfene.
Juli 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 5.
809. Dossier “Volksopbeuring, klachten”, met briefwisseling tussen Propagandabureau en de hoofdzetel van Volksopbeuring.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 6.
810. Dossier “Aanbevelingen”, interventies bij de bezettingautoriteiten.
Maart-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 7.
811. Dossier “Goetinck - Brugge”, inzake de benoeming van deze hoofdinspecteur van het lager onderwijs.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 8.
812. Dossier “Verhougstraete”, doorslag van brief aan de gevolmachtigde van Binnenlandse Zaken Karel Heyndrickxs inzake de anti-activistische houding van de griffier van de bestendige deputatie van West-Vlaanderen.
7 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 9.
813. Dossier “Delbecq – Brugge”, inzake de anti-activistische houding van deze bestuurder van de Posterijen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 10.
814. Dossier “Hoogeschool te Gent”, inzake het ronselen van studenten voor de von Bissing-universiteit”.
September 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
815. Dossier “Alten-Grabow”, inzake de werking van het activistisch gezinde “Vlaamsch Komiteit” in dit krijgsgevangenenkamp.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
816. Dossier “Propagandabureau Brugge”, met briefwisseling en verslagen van de activistische werking te Brugge onder leiding van Albert Maene.
Februari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 13.

- [xxx]
Oud nummer 14 ontbreekt.
817. Dossier “Leefdaal”, inzake het overlijden van de dochter van de plaatselijke propagandist Debondt.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 15.
- 818-823. Dossiers “Algem. Zaken”, ingekomen en doorslagen van uitgaande briefwisseling.
1918. 5 pakken en 1 omslag
818. Augustus 1917-oktober 1918. 1 pak
Oud nummer 16.
819. Januari-juni 1918. 1 pak
Oud nummer 16 a.
820. Ongenummerde stukken. 1 omslag
1918.
Oud nummer 16 b.
821. Januari-juli 1918. 1 pak
Oud nummer 16 c.
822. 1917-1918. 1 pak
Oud nummer 16 d.
823. December 1917-september 1918. 1 pak
Oud nummer 16 e.
824. Dossier “Molenbeek Vooruit”, briefwisseling van het bestuur van deze activistische strijdvereniging en toneelkring, met het propagandabureel. Bevat tevens verslagen van de werking van deze vereniging.
Januari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 18 ontbreekt.
825. Dossier “Aalst Propagandabureel”, briefwisseling van het bestuur met het arrondissementeel propagandabureel in Aalst en met de Kring “Ontwaakt Aalst”.
Januari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 19.
- [xxx]
Oud nummer 20 ontbreekt.
826. Dossier “Brüsseler Verhältnisse”, Brief van I. Stangenberger, werkzaam op het Zivilkommissariat van het ressort “Brüsseler Land”, aan het propagandabureel.
10 mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 21.
827. Dossier “Kath. Jonge Wacht Leuven”, brief van Jozef Ursi inzake de oprichting van de Katholieke Jonge Wacht door de Vlaamsch-Katholieke Arrondissementsbond.
24 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 22.
828. Dossier “Vlaamsch Katholieke Arrondissementsbond Leuven”, briefwisseling van het bestuur van deze organisatie met het Propagandabureel.

- Januari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
829. Dossier “Turnzaal Brussel”, inzake de opeising van de zaal van de school aan het Rouppeplein voor de training van de activistische turnkring. 1 omslag
Maart-augustus 1918.
Oud nummer 24.
830. Dossier “Prop. Bureel Maaseik”, ingekomen briefwisseling van de propagandacommissie van Maaseik. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 25.
831. Dossier “O.L.V. a/d IJzer”, inzake de aanvraag van drukker Van Loo. 2 stukken
Augustus 1918.
Oud nummer 26.
- [xxx]
Oud nummer 27 ontbreekt.
832. Dossier “Leuven propagandabureel”, briefwisseling en verslagen. 1 omslag
Augustus 1917-oktober 1918.
Oud nummer 28.
833. Dossier “Mechelen propagandabureel”, briefwisseling en verslagen, een catalogus van de bibliotheek, ontwerp teksten voor pamfletten, gedrukte pamfletten. 1 omslag
Augustus 1917-oktober 1918.
Oud nummer 29.
834. Dossier “Centrale voor Sociaal-Demokratische Aktie”, briefwisseling van en naar deze socialistisch gezinde groep activisten, met zetel te Brussel en onder leiding van “Hoofdopsteller” Hendrik Tanrez. 1 omslag
November 1917-oktober 1918.
Oud nummer 30.
835. Dossier “Vlaamsche Gouwb. Leuven”, briefwisseling van en naar de Vlaamsche Gouwbond onder leiding van Jozef Ursi. 1 omslag
December 1917- juli 1918.
Oud nummer 31.
836. Dossier “Vl. Voorwacht”, briefwisseling van het bestuur van de Vlaamsche Voorwacht met het Propagandabureel. Bevat een exemplaar van de statuten. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 32.
837. Dossier “Juristen”, inzake de opdracht aan de propagandisten tot het verzamelen van gegevens over de juristen in Vlaanderen. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 33.
838. Dossier “Vandaele Ivo”, inzake deze vrijgelaten krijgsgevangene en aangesteld propagandist te Turnhout. 1 omslag
Januari-juli 1918.
Oud nummer 34.
839. Dossier “Mengelkoch Strombeek”, inzake deze boekbinder en registerfabrikant te Strombeek.

- Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 35.
840. Dossier “Schepe Kontich”, inzake de mogelijkheid tot benoeming van een
“bevoegde schepen”.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 36.
841. Dossier “Van Bever”, ingekomen brief van briefwisselaar Servrancks van Diegem
betreffende het verschijnen in de gemeente van Frans Van Bever, naar de Duitsers
overgelopen soldaat van het Belgisch leger, sympathisant van de frontbeweging.
7 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 37.
842. Dossier “Papiernood Aalst”, inzake het gebrek aan papier voor het
propagandadrukwerk.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 38.
5645. Dossier “Algemene Zaken. Duitse Overheid. In- en Uitgaande”, briefwisseling.
1918. 1 omslag
Oud nummer 39.
843. Dossier “Kortrijk propagandabureel”, briefwisseling en verslagen. bevat een
exemplaar van de “Standregels van Vesaliuskring. Vlaamsche Wetenschappelijke
Jongelingen-Vereeniging, ingericht te Kortrijk den 17 december 1916”.
December 1917-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 40.
844. Dossier “Hasselt propagandabureel”, briefwisseling en verslagen, voornamelijk
van Jan Borms.
Augustus 1917-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 41.
845. Dossier “Zaal Schaarbeek”, inzake de zoektocht naar een vergaderzaal voor de
activistische vereniging “Schaarbeek Vlaamsch”.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 42.
846. Dossier “Kath. Vl. Secr”, briefwisseling met Katholiek Vlaamsch Secretariaat te
Antwerpen.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 43.
847. Dossier “Propagandabureel Turnhout”, briefwisseling met Frans Jacobs.
Juli 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 44.
848. Dossier “Antwerpen propagandabureel”, briefwisseling.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 45.
849. Dossier “Kolenvoorraad”, inzake de schade aan de propaganda door het gebrek
aan verwarmingsmogelijkheden tijdens de komende winterperiode.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 46.

850. Dossier “Rijkswacht”, briefwisseling van en aan August Borms, gevolmachtigde van Nationaal Verweer, per vergissing terechtgekomen op het Propagandabureel, onder meer brieven van overloper Adrianus Loopmans van het 5de Linierement. Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 47.
851. Dossier “burgemeesters Limburg”, inzake burgemeestersbenoeringen in de provincie Limburg. Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 48.
852. Dossier “Vry Vlaanderen”, briefwisseling en de ledenlijst van afdeling Vrij Vlaanderen te Brussel. Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 49.
853. Dossier “Lokaal Tienen”, inzake de verwerving van een ‘Vlaamsch Huis’ voor de activistische beweging te Tienen. Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 50.
854. Dossier “Vlaanderens Weezang a/d IJzer”, inzake het plan deze brochure als feuilleton in het dagblad *De Gazet van Brussel* af te drukken. Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 51.
855. Dossier “Van den Berghe Fr. Turnhout”, kleermaker te Dessel, inzake het toekennen van een fietsvergunning aan deze propagandist. Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 52.
856. Dossier “Burgemeester Herne”, brief inzake de benoeming. 30 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 53.
857. Dossier “Propagandabureel Halle”, dossier met briefwisseling en verslagen van de activistische agitatie te Halle. Februari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 54.
858. Dossier “Inlichtingen”, briefwisseling met inlichtingen over een aantal personen. Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 55.
859. Dossier “Hoofdonderwijzer”, inzake de politieke overtuiging van de onderwijzers te Sint-Martens-Bodegem. Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 56.
860. Dossier “Troelemans”, brief aan propagandist Polspoel te Mechelen. 17 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 57.
861. Dossier “Vl. Dageraad. Etterbeek, Elsene”, inzake de activistische gezinde vereniging Vlaamsche Dageraad.

- Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 58.
862. Dossier “H. De Graeve, Gent”, Hector, inzake zijn kandidatuur voor een benoeming in de posterijen. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 59.
863. Dossier “Auto- en Stoofhakenmanifesten”, inzake het toezenden van deze manifesten tegen de zelfstandigheidsverklaring aan Jan Borms, propagandist voor de provincie Limburg. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 60.
864. Dossier “School Ternat”, doorslag van brief aan de administratie Lager Onderwijs inzake de taaltoestanden in de scholen te Ternat. 1 stuk
10 augustus 1918.
Oud nummer 61.
865. Dossier “Verbond der Groeningewachten”, met briefwisseling en een ontwerp van statuten voor het verbond. 1 omslag
Juni-december 1917, augustus-september 1918.
Oud nummer 62.
866. Dossier “Coessens”, inzake de onkosten van deze propagandist en de rapportering daarover. 2 stukken
Augustus 1918.
Oud nummer 63.
867. Dossier “Propagandabureel Gent”, met briefwisseling. 1 omslag
Mei-september 1918.
Bevat een subdossier met briefwisseling inzake Gent en Oost-Vlaanderen met het secretariaat van de Raad van Vlaanderen als archiefvormer.
Oud nummer 64.
868. Dossier “Briefwisselaars aanstelling”, inzake briefwisselaars en hun opdrachten, voornamelijk in gemeenten in de provincie Brabant. 1 omslag
Februari-oktober 1918.
Oud nummer 65.
869. Dossier “Zelderloo - Hollandia”, doorslag van uitgaande brief aan Frans Van den Bosch inzake de anti-activistische houding van de heer Zelderloo in de melkerij Hollandia. 1 omslag
16 augustus 1918.
Oud nummer 66.
870. Dossier “Postmeester Ukkel”, doorslag van uitgaande brief aan briefwisselaar Barbay 1 omslag
19 augustus 1918.
Oud nummer 67.
871. Dossier “Burgemeester Grazen”, inzake de benoeming van een het activisme gunstig gezinde burgemeester. 1 omslag
Juli-oktober 1918.
Oud nummer 68.

872. Dossier “Tol- en Accijsbedienden Antwerpen”, ingekomen briefwisseling van A. Aelbrecht.
December 1917 - Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 69.
873. Dossier “Notaris - Moerbeke”, inzake de benoeming van Pol Vermeulen op voordracht van priester Van Caeneghem.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 70.
874. Dossier “Burgemeester Kraaijenhem”, inzake de benoeming van Theo Laeremans te Kraainem.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 71.
875. Dossier “Burgemeester Relegem”, inzake de benoeming van een het activisme gunstig gezinde burgemeester.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
876. Dossier “Nederland propaganda”, inzake de propagandamogelijkheden in Nederland en de inzet van uitgeweken Belgen en activistisch gezinde verenigingen in dat land.
1918. 1 omslag
Oud nummer 73.
877. Dossier “Bankbediening Göttingen”, inzake de aanduiding van Leo Verbraeken en Goossens, oud-voorzitter van de Groeningerwacht van Wetteren, om als vrijwilliger en activistisch vertrouwensman in het Göttinger Bankverein te gaan werken.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 74.
878. Dossier “Propagandabureel Dendermonde”, met briefwisseling en verslagen van de activistische werking te Dendermonde onder leiding van Wies Moens.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 75.
879. Dossier “De Hallenaar”, inzake de oprichting en financiering van een eigen weekblad voor de activisten van Halle en het omliggende Pajottenland.
Oktober 1917-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 76.
880. Dossier “Kleederen Krijgsgev.”, inzake de zoektocht naar militaire kledij om de activistische gezinde overlopers en krijgsgevangenen op meetings als spreker op te voeren.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 77.
881. Dossier “Dr. Lerno Lokeren”, Petrus, geneesheer, inzake zijn politieke gezindheid en die van zijn familie.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 78.
882. Dossier “Gazverbruik vr. drukkers en Kringen”, inzake de aanvragen tot het bekomen van extra gas en electriciteit.

- Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 79.
883. Dossier “Boerkozen”, inzake de vereniging “Bond van Hofboeren,
Landbouwerssyndicaat en Handelaars in Groenten” uit Groot-Brussel, Mechelen,
Antwerpen en Leuven. 2 stukken
Juli 1918.
Oud nummer 80.
884. Dossier “Weekblad Kortrijk”, briefwisseling inzake de pogingen de Kortrijkse
activisten een eigen spreekbuis te geven. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 81.
885. Dossier “Protest des Vl. M-ijen”, inzake de petitie Franck-Vermeylen onder de
titel “Protest der Vlaamsche Maatschappijen” tegen de zelfstandigheidsverklaring
van Vlaanderen en de agitatie daartegen door Kamerlid Adelfons Henderickx. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 82.
886. Dossier “Redevoering Neven en Broqueville”, inzake de redevoering van het
Limburgs parlementslid Neven te Parijs, uitgesproken in naam van Charles de
Broqueville. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 83
887. Dossier “Kredieten Pers”, doorslagen van brieven aan Hugo Van den Broeck
inzake toelagen aan het weekblad *Ons Land* en het blad van de *Studiekring voor
Onderwijs en Opvoeding*. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 84.
888. Dossier “De Juncker”, T.J., inzake de activistische propaganda in Brussel en
Vlaams-Brabant door deze propagandist. 1 omslag
September 1917-september 1918.
Oud nummer 85.
889. Dossier “L. Duvosel”, Lieven, inzake het activistisch engagement van deze
componist en dirigent. 1 omslag
Januari-augustus 1918.
Oud nummer 86.
890. Dossier “Burgemeester Halle”, inzake de afzetting van de zittende en de
benoeming van een pro-activistische burgemeester. 1 omslag
Juli-oktober 1918.
Oud nummer 87.
891. Dossier “Verg. Krijgsgevang”, briefwisseling tussen August Claessens, werkzaam
op Nationaal Verweer, en het Centraal Vlaamsch Propagandabureau inzake de
oprichting van een oud-soldatenbond onder de naam “Vlaamschen Soldatenraad”,
ter groepering van de door de Duitsers vrijgelaten activistisch gezinde
krijgsgevangenen. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 88.

892. Dossier "Dokumentatie", doorslagen van uitgaande brieven aan propagandisten en briefwisselaars met de vraag tot invullen van inlichtingensteekkaarten aangaande de politieke gezindheid van personen in hun ressort.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 89.
893. Dossier "Aanstellingen", doorslagen van uitgaande brieven inzake de aanstelling van Pol De Waele als opzichter van de propaganda in het arrondissement Sint-Niklaas en van Remi Bosselaers voor Gent en omgeving.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 90.
894. Dossier "Schepen van onderwijs, Oudergem", inzake Remi Verrycken (Verrijcken?), anti-activist.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 91.
895. Dossier "Volkskracht", met briefwisseling van het bestuur van deze vereniging met het propagandabureau, tevens briefwisseling met de afdeling te Halle. Volkskracht was gesticht in april 1918 te Brussel als een nationale vereniging van werklieden, beampten en ambtenaren van de openbare besturen, met secretariaat te Schaarbeek.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 92.
896. Dossier "Bewaking Krijgsgev.", ingekomen brief van Raymond Demaret van Antwerpen, vrijgelaten krijgsgevangene.
27 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 93.
897. Dossier "Toestand Zuid-Oost-Vlaanderen", briefwisseling met en rapporten van René De Duyver, voorzitter van de vereniging "De Vlaamsche Ster", en activistisch propagandist.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 94.
898. Dossier "Lootens Oost-Rozenbeke, pasaanvraag", Jozef, brouwer; Oostrozebeke, inzake een pas voor een reis naar Brussel voor deze propagandist in West-Vlaanderen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 95.
899. Dossier "C. v. Gevolmachtigd.", inzake de verzending van exemplaren van de gepubliceerde propagandaschriften naar de Commissie der Gevolmachtigden.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 96.
900. Dossier "Propaganda Lokeren en omstreken", brief van Van Mieghem inzake het propagandawerk in mei en juni 1918.
1918. 1 stuk
Oud nummer 97.
901. Dossier "Zaal V.d.Smisen-Haren", inzake de terbeschikkingstelling van deze zaal voor propaganda.

	Augustus 1918. Oud nummer 98.	1 omslag
902.	Dossier "M. Breyne", Marcel Romeo, inzake deze propagandist in het krijgsgevangenenkamp van Göttingen. Juli-augustus 1918. Oud nummer 99.	1 omslag
903.	Dossier "Verzoekschriften", doorslagen van brieven, verstuurd ter ondersteuning van dienstbetoonaanvragen. April-oktober 1918. Oud nummer 100.	1 omslag
-	[xxx] Dossier met oud nummer 101 ontbreekt.	
904.	Dossier "Motu-Proprio" ingekomen brieven van Lodewijk Delhayé betreffende de vertaling van deze tekst van paus Benedictus XV. Mei-juni 1918. Oud nummer 102.	2 stukken
905.	Dossier "Jong Vlaanderen, Brussel", ingekomen briefwisseling van afdeling Brussel, onderdeel van Groep Generaal-Gouvernement, aan de Propagandacommissie van de Raad van Vlaanderen. Januari-juni 1918. Oud nummer 103.	1 omslag
906.	Dossier "Grimbergen, burgemeester", inzake de benoeming van de activist Adolf De Créé (of e) als burgemeester. Juni-september 1918. Oud nummer 104.	1 omslag
5646.	Dossier "kunstvrienden Anderlecht". 1918. Oud nummer 105.	1 omslag
907.	Dossier "Vlaamsche Ster", met briefwisseling van het bestuur met het propagandabureau, bevat de statuten van de vereniging, flamingantische vereniging te Brussel, gesticht in 1913. November 1917, mei en september 1918. Oud nummer 106	1 omslag
908.	Dossier "Aanstelling De Clercq R. – Antwerpen", inzake zijn vrijlating uit Duitsland en zijn aanstelling als medewerker van de propaganda te Antwerpen. Januari-juni 1918. Oud nummer 107.	1 omslag
909.	Dossier "Loopmans, Kortrijk", inzake de opname van krijgsgevangene Loopmans Adriaan, afkomstig uit Antwerpen, in de propaganda. Augustus-oktober 1918. Oud nummer 108.	1 omslag
910.	Dossier "Zaal De Spiegel, Herentals", inzake het toestaan aan Lambrechts van het inrichten van dansfeesten. Augustus 1918. Oud nummer 109.	2 stukken

911. Dossier “Ceuppens en Cooremans”, inzake de problemen van Emiel Ceuppens, Broechem, die een dansvergunning was bezorgd, en zijn vermoorde neef Alfons Goormans.
Juli-Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 110.
912. Dossier “Propagandabureel Duffel”, brief van het propagandabureel te Duffel inzake sprekers voor de geplande meeting.
22 januari 1918. 1 stuk
Oud nummer 111.
913. Dossier “Zaal Renaissance”, inzake de problemen van deze door de activist De Juncker overgenomen zaal te Anderlecht.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 112.
914. Dossier “Filmkommissie”, inzake de werkzaamheden van de activistische Filmcommissie te Antwerpen.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 113.
915. Dossier “Depothouders Gazet van Brussel”, inzake de dephouders van dit dagblad te Ninove en te Ronse.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 114.
916. Dossier “Nationalistische Groeningewacht”, met briefwisseling tussen Propagandacommissie en het “Middenbestuur” van het “Verbond der Groeningewachten van Oost-Vlaanderen.”
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 115.
917. Dossier “Foto Davidts”, inzake het gebruik van een foto van Paul Davidts, afkomstig van Kessel-Lo, soldaat van het Belgische leger aan het IJzerfront, militant van de frontbeweging, voor gebruik in de activistische propaganda.
Mei-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 116.
918. Dossier “Groote Stenographie”, inzake de “Vereeniging tot verspreiding der Stenographie ‘Groote’” te Brussel.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 117.
919. Dossier “Groeningewacht Drogenbosch”, briefwisseling met afdeling Drogenbos.
December 1917-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 118.
920. Dossier “Groeningewacht Brussel”, briefwisseling.
Oktober 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 119.
921. Dossier “Groeningewacht Buisingen”, briefwisseling met afdeling Buizingen.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 120.

922. Dossier “Vrijzinnige Volkspartij”, briefwisseling van en naar deze activistische organisatie met zetel te Schaarbeek.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 121.
923. Dossier “Plakbrieven Antwerpen”, ingekomen brief van Vlaamsch Propaganda-Komiteit Arrondissement Antwerpen, aangaande tegenwerking vanwege het bezettingsbestuur inzake verspreiding van affiches.
21 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 122.
924. Dossier “Vl. Ar. Gem.”, (vermoedelijk Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap).
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 123.
925. Dossier “Sergeys Ed.”, Brussel, inzake de vrijlating van deze gevangene uit de gevangenis van Diest.
12 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 124.
926. Dossier “Dehaemers Huisraad”, Wemmel, inzake de overdracht van de huisraad van deze terechtgestelde aan mevr. Delvaux.
12 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 125.
5657. Dossier “Propagandabureel Lier”.
1918. 1 omslag
Oud nummer 126.
927. Dossier “R.v.Vl.”, briefwisseling met het Bestuur/Bureau van de Raad van Vlaanderen.
Oktober 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 127.
928. Dossier “Vl. Bond Duisburg”, inzake de vereniging Vlaamsche Bond in Duisburg.
Juni-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 128.
929. Dossier “Klachten a/ Nat-Verw”, briefwisseling over klachten, doorgaans over taalgebruik, die werden doorgestuurd naar Nationaal Verweer.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 129.
930. Dossier “Uilenspiegel Leuven”, ingekomen briefwisseling en rapporten inzake de uitgave van dit weekblad en de propaganda in het arrondissement.
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 130.
931. Dossier “Groeningenvacht Halle”, briefwisseling, bevat ook briefwisseling met de ondergeschikte Groeningervachtafdeling “Tak Sint-Pieters-Leeuw”.
Juni-december 1917 en oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 131.
932. Dossier “Behouden rijwielbanden”, inzake rubberbanden voor de fietsen van propagandisten.

- Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 132.
933. Dossier “Propagandabureel Boom”, briefwisseling en verslagen van de werking te Boom onder leiding van Karel Weckers.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 133.
934. Dossier “Aan den IJzer, Gazet van Brussel”, ingekomen brief van de drukkerij inzake een tweede druk van de propagandabrochure *Aan den IJzer*.
22 feburari 1918. 1 stuk
Oud nummer 134.
935. Dossier “Balder Uitg. artikels”, ingekomen brieven van A. Ghysels inzake de uitgave als brochure van de artikels van “Balder” (A. Peremans) in *Gazet van Brussel*.
Juni-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 135.
936. Dossier “VI. Handelsbl.”, deze omslag werd leeg teruggevonden met de opmerking van de naoorlogse bewerkers: “voir Pers”. Vermoedelijk werd de inhoud van het dossier elders geklasseerd.
1918. 1 omslag
Oud nummer 136.
937. Dossier “Groeningenwacht Vilvoorde”, briefwisseling met afdeling Vilvoorde.
December 1917-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 137.
938. Dossier “VI. Handels- en Nijverheidsbond”, Gent, briefwisseling van het bestuur met het Propagandabureel. Bevat tevens verslagen van de werkzaamheden en statuten.
Januari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 138.
939. Dossier “Veekemans”, briefwisseling inzake Albert Kundy, vicaris van het minderbroedersklooster te Mechelen en de door de bezetter veroordeelde priester Veekemans.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 139.
940. Dossier “Grimbergen burgemeester”, briefwisseling inzake de propaganda rond de benoeming van De Créé.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 140.
941. Dossier “Gazverbruik – werkmanskring St JanBaptiste - Molenbeek”, inzake gaslevering aan het lokaal van deze organisatie waar activistische verenigingen vergaderen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 141.
942. Dossier “Verbroedering Leuven”, briefwisseling van het bestuur van deze toneelkring met het Propagandabureel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 142.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 143 ontbreekt.
943. Dossier “Vl. Maatschappijen”, inzake een lijst van de activistische organisaties in het ressort van het Propagandabureau van de provincie Antwerpen.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 144.
944. Dossier “IJzerfonds”, ingekomen brief van Nationaal Verweer inzake de aanstelling van A. Claessen als secretaris-betalemeester van het IJzerfonds.
28 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 145.
945. Dossier “Koninkshoikt burgemeester”, briefwisseling inzake de benoeming van Jan Baptiste Suetens te Koningshooikt.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 146.
946. Dossier “Arr. Sint-Niklaas burgemeesters”, briefwisseling inzake de gewenste benoemingen in de gemeenten van het arrondissement.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 147.
947. Dossier “Posterijen”, briefwisseling inzake de spanningen tussen activisten en Belgicistische ambtenaren in de posterijen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 148.
948. Dossier “Nationalistische Voorwacht, Gent”, volledige naam: “Nationalistische Voorwacht ter bestrijding van alle politieke partijen in den kamp voor den soevereinen Staat Vlaanderen”, gesticht op 17 april 1918, briefwisseling van het bestuur met het Propagandabureau.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 149.
949. Dossier “Vanden Bosch”, briefwisseling inzake de terugkeer van krijgsgevangene Philemon Vanden Bosch uit Alten-Grabow naar Sint-Martens-Bodegem.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 150.
950. Dossier “Tienen”, briefwisseling met activistische organisaties te Tienen.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 151.
951. Dossier “Help U Zelf”, briefwisseling met “Help U Zelf. Vlaamse Oudleerlingen- en leerlingenbond van het Middelbaar en Normaal Onderwijs van Brussel en Voorsteden”.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 152.
952. Dossier “Peeters Terugroeping krijgsgevangenen”, briefwisseling inzake Emiel Peeters, Evere, gevangen te Holzminden.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 153.

953. Dossier "Bosman-Laken", dossier inzake onderwijzer Fons Bosmans, voorzitter van de vereniging Laken Ontwaakt.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 154.
954. Dossier "Uitgeweken arbeiders Boom", inzake propaganda onder de naam Duitsland gestuurde arbeiders uit Boom en omgeving.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 155.
955. Dossier met oud nummer 156 ontbreekt. De omslag nr. 156 met de titel "Bisschoppelijk paleis, besprekingen" werd weergevonden in doos D2 als hergebruikte omslag met de titel De Vlaamsche Stem. Gelet op het opschrift "v. (van voir of vers) dossier Mercier" heeft A. Wullus de inhoud vermoedelijk naar een "dossier Mercier" overgeheveldt.
1918. 1 stuk
956. Dossier "Propagandabureel Oostende", ingekomen briefwisseling van de propagandacommissie van Oostende.
17 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 157.
957. Dossier "Dietsche Stemmen en De Toorts. Aanvraag. Verzameling", briefwisseling inzake de beschikbare verzamelingen van deze Nederlandse pro-activistische tijdschriften.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 158.
958. Dossier "Meysmans brief", briefwisseling inzake taalklachten te Molenbeek.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 159.
959. Dossier "Propaganda Geeraardsbergen", briefwisseling en verslagen van de activistische werking te Geeraardsbergen onder leiding van dr. Van Bockstaele.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 160.
960. Dossier "Strombeek", doorslag van een brief aan Verwaltungschef Schaible inzake de toestand in Strombeek.
3 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 161.
961. Dossier "Dienst Personeel", briefwisseling inzake het ongeluk van Sam Goditiabois.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 162.
962. Dossier "Oudergem-Ontwaakt", briefwisseling inzake deze activistische vereniging.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 163.
963. Dossier "Studiekring Diegem", doorslag van brief van het propagandabureel aan briefwisselaar Victor Servranckx.
4 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 164.

964. Dossier “Vaeremans Koekelberg”, doorslag van brief inzake de straf voor Josephine Vaeremans wegens aardappelsmokkel.
3 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 165.
965. Dossier “D. Officier - Hofstade”, doorslag van brief aan Michiels inzake het gedrag van een Duits officier en de benoeming van een veldwachter
4 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 166.
966. Dossier “Jong Vlaanderen, Tienen”, ingekomen briefwisseling van deze afdeling.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 167.
967. Dossier “Vl. Maatschappijen”, ingekomen brief van propagandabureel Leuven inzake de lijst van activistische organisaties.
4 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 168.
968. Dossier “Laken Ontwaakt”, inzake deze activistische kring.
Januari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 169.
969. Dossier “Hooger Handelsgesticht”, inzake de propaganda onder de studenten van deze onderwijsinstelling te Antwerpen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 170.
970. Dossier “Vl. Jeugdbew. Antwerpen”, Vlaamsche Jeugdbeweging, briefwisseling met het Propagandabureel.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 171.
971. Dossier “Wauters J.B.”, Overijse, briefwisseling inzake zijn gevangenschap wegens verboden wapenbezit.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 172.
972. Dossier “Vl. Bond Duisburg”, inzake het samenbrengen van Vlaamse werklieden in een activistisch gezinde vereniging te Duisburg in Duitsland.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 173.
973. Dossier “Gosselin Jan”, briefwisseling inzake de tewerkstelling in een koolmijn van deze krijgsgevangene te Sennelager.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 174.
974. Dossier “Lode Eyndels”, briefwisseling inzake overplaatsing van deze krijgsgevangene te Friedrichsfeld naar het kamp te Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 175.
975. Dossier “Dumon, verhouding te Brugge tegenover”, doorslag van brief van Faingnaert aan Albert Maene.

- 6 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 176.
976. Dossier “Gemeentesekretaris Kester”, doorslag van brief van gemeenteraadsleden aan de Zivilverwaltung te Brussel. 1 stuk
23 mei 1918.
Oud nummer 177.
977. Dossier “Strooibriefje tegen Kolenverd.”, inzake agitatie tegen Kolenverdeeling te Maaseik. 1 omslag
Maart-mei 1918.
Oud nummer 178.
978. Dossier “Jacobs, Kolenv. Volksop”, briefwisseling van Propagandabureel met hoofdbestuur van Volksopbeuring en van Kolenverdeeling inzake de actie van Frans Jacobs, propagandaverantwoordelijke in het arrondissement Turnhout. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 179.
979. Dossier “Hulpgeneesheer Sint-Jozefsgesticht – Erps-Querbs”, briefwisseling inzake benoeming van de vlaamsgzinde arts dr. De Wals door Justitie in dit instituut te Erps-Kwerps. 2 stukken
Juni 1918.
Oud nummer 180.
980. Dossier “Kath. Natv.”, Katholieke Nationalistenvereniging Gent, briefwisseling van het bestuur met het propagandabureel. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 181.
981. Dossier “Aarschot Burgemeester”, ingekomen brief van het bezettingsbestuur inzake benoeming van Uytterhoeve. 1 stuk
6 September 1918.
Oud nummer 182.
982. Dossier “Lacourt”, ingekomen briefwisseling inzake de vrijlating van deze tegenstander van het activisme te Willebroek. 1 omslag
December 1917-januari 1918.
Oud nummer 183.
983. Dossier “Nachtpolitie”, ingekomen brief van Peerenboom inzake de draagwijdte van de taalverordening van 9 augustus 1917. 1 stuk
15 juni 1918.
Oud nummer 184.
984. Dossier “Loven Ontwaakt”, briefwisseling van deze Leuvense vereniging met het bestuur met het propagandabureel. 1 omslag
Februari-maart en juli 1918.
Oud nummer 185.
985. Dossier “Prop. Leider Leuven”, ingekomen brieven van Leo Meert inzake Jozef Ursi en diens rol als werknemer van Kolenverdeeling. 2 stukken
Februari-maart 1918.
Oud nummer 186.

986. Dossier “Meysse burgemeester”, doorslag van brief aan K. Heyndrickx inzake benoeming van Van Dorsselaer als burgemeester van de gemeente Meise.
9 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 187.
987. Dossier “De Antwerpsche Handelsr.”, inzake deze vakvereniging van handelsreizigers.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 188.
988. Dossier “J. Haesendonck”, ingekomen brieven inzake de politieke gezindheid van Jozef Haesendonck.
Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 189.
989. Dossier “Massonet”, ingekomen brieven inzake een reispas voor een propagandatocht door Duitsland voor juffrouw Emma Massonet van Ukkel, bemiddeling door J. Van Opstal.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 190.
990. Dossier “Biercommies”, inzake het optreden van een Franssprekende ambtenaar van Douane en Accijnzen te Halle-Booienhoven.
Mei-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 191.
991. Dossier “Politiecommissaris Diest”, dossier inzake de benoeming.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 192.
992. Dossier “Verdoodt Münster”, ingekomen briefwisseling inzake de werkzaamheid van priester Verdoodt in krijgsgevangenenkamp Münsterlager.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 193.
993. Dossier “Nieuw Vlaanderen”, inzake de “Sociaal-Demokratische Kring Nieuw Vlaanderen”.
December 1917-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 194.
994. Dossier “Vl. Turnkring”, brief van Georges Roose aan het Propagandabureel.
7 mei 1919. 1 stuk
Oud nummer 195.
995. Dossier “Nat. Volksb”, inzake de Nationale Volksbond, strijdorganisatie gericht tegen het Nationaal Hulp- en Voedingskomiteit.
Januari-februari 1918. 2 stukken
Oud nummer 196.
996. Dossier “De Vlaamsche Padvindders”, inzake de Brusselse afdeling van deze activistische jeugdvereniging.
Januari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 197.
997. Dossier “Kontich Propagandabureel.”, briefwisseling en verslagen van de activistische werking te Kontich onder leiding van Raf Van de Velde.

- Januari en september 1918. 1 omslag
Oud nummer 198.
998. Dossier “Vlaamsch-Nat. Onderwijsver.”, inzake de Vlaamsche Nationale
Onderwijsvereniging, met zetel te Antwerpen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 199.
999. Dossier “Tegenwerking Maaseik”, ingekomen briefwisseling van Leo Porta
inzake zijn activiteiten in Limburg.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 200.
1000. Dossier “Woelingen Tienen”, briefwisseling inzake de schade die Emma Beetemé
heeft opgelopen tijdens de rellen van 10 feburari 1918.
19 maart en 27 juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 201.
1001. Dossier “Propagandabureel Kontich”, inhoud werd destijds overgebracht naar
dossier met oud nummer 198.
z.d. 1 stuk
Oud nummer 202.
1002. Dossier “Mertens, onderwijzer - Leuven”, ingekomen briefwisseling inzake de
benoeming van deze onderwijzer, lid van de Vlaamsch-Katholieke
Arrondissementsbond.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 203.
1003. Dossier “Spijshuis Volksopeuring”, ingekomen brief van Jozef Van den Broeck.
18 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 204.
1004. Dossier “Roeykens, Juweelen - geld”, ingekomen briefwisseling inzake het door
Ivo Van Daele uit Duitsland meegebracht geld en juwelen, bestemd voor Jeanne
Roeykens van Etterbeek.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 205.
1005. Dossier “Van Tichelen”, ingekomen brief van A. Brijs inzake deze student aan de
von Bissing-universiteit in Gent.
Februari-april 1918. 1 stuk
Oud nummer 206.
1006. Dossier “Politie Brussel”, ingekomen brief van Jozef Van den Broeck inzake de
stakingsdreiging bij de politie en de trambedienden omwille van onvoldoende
voedingsrantsoenen.
Februari-april 1918. 1 stuk
Oud nummer 207.
1007. Dossier “J. Stassaert en J. Michiels”, ingekomen brief van Leo Meert inzake deze
mensen.
17 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 208.

1008. Dossier “Weggevoerde arbeiders”, ingekomen briefwisseling inzake een voorstel van Dewitte (Lebbeke?) tot propagandistische uitbating van het probleem van de Vlamingen in de Duitse Zivil Arbeiter Kommando’s (Z.A.B.).
Februari-april 1918. 2 stukken
Oud nummer 209.
1009. Dossier “Thielt, Vlaamsch Secretariaat”, inzake de werking van de propaganda in West-Vlaanderen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 210.
1010. Dossier “Hanlet Greg.”, ingekomen brief van Leo Sicard, Salesiaan, bestuurder van Don Bosco te Groot-Bijgaarden, inzake de veroordeling van Salesiaan Hanlet Grégoire wegens het verspreiden van het sluikblad *La Libre Belgique*.
1 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 211.
1011. Dossier “Vrebos”, inzake deze vrijwillige arbeider in Duitsland.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 212.
1012. Dossier “Strombeek-Bever, Vlaamsch Huis”, inzake de plannen van de Nationale Vlaamsche Bond van deze gemeente.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 213.
1013. Dossier “Verbrugghe, Ternat”, doorslag van begeleidingsbrief, gericht aan Nationaal Verweer, inzake de aanvragen vanuit Ternat.
16 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 214.
1014. Dossier “Noord-Statie klacht”, doorslag van uitgaande brief aan dr. Grahé inzake de behandeling van de activistische bedienden en de te verzenden pakketten door de bedienden van het Noordstation in Brussel.
17 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 215.
1015. Dossier “De Menschenvrienden - Klacht”, doorslag van brief aan R.-P. Oszwald over de anti-activistische agitatie te Oudergem.
12 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 216.
1016. Dossier “Oostendsche bevolking. In veiligheid brengen der”, briefwisseling inzake het organiseren van de door de Oostendse activisten gevraagde ontruiming van de stad.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 217.
1017. Dossier “Krijgsgevangenen Kamp”, inzake de activistische werking in de kampen van Münster, Soltau, Alten-Grabow.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 218.
1018. Dossier “De Vlaamsche Bode”, deze omslag werd leeg teruggevonden met de opmerking van de naoorlogse bewerkers: “voir Pers”. Vermoedelijk werd de inhoud van het dossier elders geklasseerd.

- April 1918. 1 omslag
Oud nummer 219.
1019. Dossier “Koekhofs, Accijnsbediende Sint-Truiden”, afschrift van brieven in verband met de situatie van ambtenaar Koekhofs, bestemd voor de Raad van Vlaanderen. 1 stuk
Juni(?) 1918.
Oud nummer 220.
1020. Dossier “Bond voor Wereldvrede”, gevestigd te Antwerpen, briefwisseling met het propagandabureau. 2 stukken
Maart 1918.
Oud nummer 221.
1021. Dossier “Vl. Bond Duisburg”, brief van Volksopeuring inzake de vraag van voorzitter De Ron om toezending van publicaties en toneelteksten. 1 stuk
16 september 1918.
Oud nummer 222.
1022. Dossier “Vlaanderen tentoonstelling”, inzake het verzoek om een toelage vanwege organisator van deze tentoonstelling Rodens. 2 stukken
Juli-september 1918.
Oud nummer 223.
1023. Dossier “Prediking Madeleinekerk Sint-Pieters-Jette”, doorslag van brief aan F. Bosmans van Laken inzake anti-activistische preken. 1 stuk
18 maart 1918.
Oud nummer 224.
1024. Dossier “Vl. Arb. Gem. Anderlecht”, inzake deze afdeling van de Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 225.
1025. Dossier “Meulemans Hakendover”, inzake deze activistische propagandist voor regio Tienen. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 226.
1026. Dossier “Vl. Arb. Gem. Strombeek”, brief inzake deze afdeling van de Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap. 1 stuk
18 september 1918.
Oud nummer 227.
1027. Dossier “Vl. Arb. Gem. Grimbergen”, inzake deze afdeling van de Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap. 1 stuk
18 september 1918.
Oud nummer 228.
1028. Dossier “Studiekring voor Onderwijs en Opvoeding”, inzake deze Brusselse activistische vereniging. 1 omslag
Februari-oktober 1918.
Oud nummer 229.
1029. Dossier “Wijnants Mechelen”, inzake deze socialist met activistische sympathieën.

- Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 230.
1030. Dossier "Soldatentrost", ingekomen brieven van afdelingen uit Halle en Brussel.
Februari-april 1918. 2 stukken
Oud nummer 231.
1031. Dossier "Sint Pieters-Leeuw", inzake klachten wegens anti-activistische agitatie.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 232.
1032. Dossier "Verhouding Gouwraad Oost-Vlaanderen", inzake de verhouding tussen
het propagandacomité en de gouwraad.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 233.
1033. Dossier "Van Criekeing, Zwitserland", onderofficier in de regimentsschool te
Diest, nu als krijgsgevangene in Zwitserland.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 234.
1034. Dossier "Etterbeek burgemeester", inzake kandidaat-burgemeester Hannotieau.
Bevat vooroorlogse briefwisseling.
1912-1918. 1 omslag
Oud nummer 235.
1035. Dossier "Café de la Paix, Laken", eigenaar Van Buggenhout, anti-activist.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 236.
1036. Dossier "Vervoort L.", briefwisseling inzake het gedrag van Laurent Vervoort,
pas benoemd ambtenaar van Openbare Werken.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 237.
1037. Dossier "Volksopbeuring - Gent", briefwisseling.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 238.
1038. Dossier "Vl. Arb. Gem.", Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap, briefwisseling met
ambtenaren van het Duitse bezettingsbestuur inzake de activiteiten van de
Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 239.
1039. Dossier "De Camps Vlezenbeek", inzake vrijlating van krijgsgevangene Leon de
Camps.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 240.
1040. Dossier "Van Dyck, Kolen, Hoolijk", ingekomen briefwisseling inzake
kolenhandelaar Leopold Van Dyck te Landen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 241.
1041. Dossier "Straf - Lier", inzake de collectieve straf voor de bevolking wegens
plundertochten op de aardappelvelden buiten de stad.

- September 1918. 1 omslag
Oud nummer 242.
1042. Dossier “Vl. Arb. Gem. Brugge”, Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap,
briefwisseling. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 243
1043. Dossier “Vl. Arbeiders Duitschl.”, inzake de toestanden bij de Vlaamse arbeiders
in Duitsland en hun lektuurvoorziening. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 244.
1044. Dossier “Toestanden in het aktivisme”, inzake het gebrek aan contact van de
leden van de Raad van Vlaanderen met hun kiesdistricten. 2 stukken
September 1918.
Oud nummer 245.
1045. Dossier “Merdonk burgemeester”, inzake de benoeming van Frans Van Acker als
nieuwe burgemeester. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 246.
1046. Dossier “Vrij Vlaanderen, Ukkel-Kalevoet”, inzake de financiering van
activistische activiteiten in Ukkel. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 247.
1047. Dossier “Politiekommissaris Assche”, inzake de benoeming van Frans Vanden
Bosch, veldwachter te Sint-Martens-Bodegem, als commissaris te Asse. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 248.
1048. Dossier “Schaarbeek Vlaamsch”, briefwisseling met het Propagandabureau, bevat
tevens de statuten van de vereniging. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 249.
1049. Dossier “Postkantoor Sempst, wantoestanden”, inzake de toepassing van de
taalwetgeving door de post te Zemst. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 250.
1050. Dossier “Van den Haute”, inzake diens aanhouding, inwoner van Sint-Martens-
Bodegem. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 251.
1051. Dossier “Nat. Vl. Bond West-Brussel”, inzake de goedkeuring van de statuten van
de Nationalen Vlaamsche Bond van West-Brussel. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 252.
1052. Dossier “Rousseu, Propaganda – kamp der krijgsgev.”, briefwisseling en
rapporten inzake de actie van Cyriel Rousseu in kampen op Duitse bodem.

- 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 253.
1053. Dossier “Houmblé Beckerzeel”, inzake het bezorgen van een verzoek vanwege Homblé van Bekkerzeel aan Nationaal Verweer. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 254.
1054. Dossier “Volksverg. Brussel”, pamflet met levensschets en foto van aalmoezenier Paul Van der Meulen. 1 stuk
1918.
Oud nummer 255.
1055. Dossier “Meeting Kortenberg”, inzake de meeting op 8 september onder leiding van de activisten De Bondt (Leefdaal) en Van Campenhoudt (Everberg). 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 256.
1056. Dossier “Ontslag mej. Smet Temsche”, inzake het ontslag, gevraagd door Jeanne/Johanna Smet, als verantwoordelijke op het kantonnaal propagandabureau te Temse. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 257.
1057. Dossier “Smeets Jan, krijgsgevangene”, inzake de vraag van deze krijgsgevangene tot toekenning van verlof. Kamp Hameln, afkomstig van Dilsen. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 258.
1058. Dossier “De Lantsheere”, inzake de opeising van binnenvaartschepen van eigenaar De Lantsheer August te Laken. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 259.
1059. Dossier “Zaal Vander Linden Oudergem”, inzake de toelating tot het openen van een dansgelegenheid. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 260.
1060. Dossier “Benoemingen burgemeesters”, inzake de inschakeling van de propagandadienst bij het verzamelen van inlichtingen over gemeenten en kandidaat-burgemeesters. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 261.
1061. Dossier “Sempels prop. I. Haacht”, inzake negatieve berichten over Sempels, propagandaleider voor rekening van Jozef Ursi te Haacht. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 262.
1062. Dossier “Beveren (Waas), burgemeester”, inzake de kandidatuur van Jozef Hernalsteen voor een benoeming als burgemeester. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 263.

1063. Dossier “Zaal Steens-Vermeulen te Haacht”, inzake het toekennen van een dansvergunning aan lokaal “Onder de Poort” te Haacht.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 264.
1064. Dossier “Aanplakbrieven Etterbeek”, inzake het taalgebruik op een affiche van de *Zucker Zentrale* (Suikercentrale).
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 265.
1065. Dossier “Koster Sint-Martens-Bodegem”, vraag om inlichtingen over de koster van de parochie.
September 1918. 1 stuk
Oud nummer 266.
1066. Dossier “Afrukken der Plakbrieven, Sint-Martens-Bodegem”, inzake het vernielen van activistische affiches.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 267.
1067. Dossier “Burgemeester Schulen”, inzake Colemont als kandidaat-burgemeester.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 268.
1068. Dossier “Burgemeester Kuringen”, inzake Lenaerts als kandidaat-burgemeester.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 269.
1069. Dossier “Turnkring Tienen”, ingekomen brief van Frans Liebaers inzake deze activistische vereniging, onderdeel van de Vlaamsche Gouwbond.
14 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 270.
1070. Dossier “Pensioen van een gekwetsten staatswerkman”, inzake het pensioen van een in 1912 gewonde ambtenaar van de spoorwegen.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 271.
1071. Dossier “Vl. Arb. Gem. Sint-Martens-Bodegem”, Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap, brief aan Frans Van den Bosch.
4 oktober 1918. 1 stuk
Oud nummer 272.
1072. Dossier “Verbond van West-Brussel”, briefwisseling met het Propagandabureel, bevat tevens de statuten van het “Verbond der Vlaamsche Maatschappijen van Brussel en Omtrek” uit 1913.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 273.
1073. Dossier “Begroting, aanvraag”, inzake het gebrek aan werkingsmiddelen van de propagandadiensten.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 274.
1074. Dossier “Inlichtingen over Volksopbeuring”, met briefwisseling tussen Propagandabureel en Volksopbeuring.

- Januari en oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 275.
1075. Dossier “Studiekring voor Onderwijs en Opvoeding”, inzake deze Brusselse
activistische vereniging.
Maart-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 276.
1076. Dossier “Zaal Etterbeek-Elsene”, inzake de opeising van zaal “Continental” voor
gebruik door de activistische vereniging De Dageraad.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 277.
1077. Dossier “Burgemeester Strijpen”, dossier inzake de kandidatuur van Theofiel Van
der Stock.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 278.
1078. Dossier “Burgemeester Hundelgem”, inzake de kandidatuur van Honoré Lanneau.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 279.
1079. Dossier “Nederlandsch Middeleeuwsche Muziek”, inzake de poging van H. Van
Praag, Kapellen, om zijn muziekproject te laten financieren door het
Propagandabureau.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 280.
1080. Dossier “Tien van Harte”, Kunstkring te Schaarbeek, briefwisseling van het
bestuur van deze flamingantische toneelvereniging met het propagandabureau,
bevat tevens ledenlijsten.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 281.
1081. Dossier “Verplicht Vakonderwijs, brochure door Troosters“, inzake de
financiering van deze publicatie.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 282.
1082. Dossier “De Vlam”, deze omslag werd leeg teruggevonden met de opmerking van
de naoorlogse bewerkers: “voir Pers”. Vermoedelijk werd de inhoud van het
dossier elders geklasseerd.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 283.
1083. Dossier “VI. Garde, Antwerpen”, briefwisseling van het bestuur van deze
vereniging met het Propagandabureau.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 284.
1084. Dossier “Mijn Arm Vlaanderen, Is Van Beugem”, inzake afname van exemplaren
van deze publicatie, geschreven voor rekening van de activistische kring
“Ontwaakt Aalst”. Brochure op basis van een voordracht door Van Beugem
(schuilnaam voor Isidoor Verdoodt).
Februari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 285.

1085. Dossier “Kunstaafdeeling propaganda”, inzake culturele activiteiten als vermomming voor activistische propaganda in Duitse steden, in samenwerking met de Deutsch-Vlämische Gesellschaft.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 286.
1086. Dossier “Op de Beeck V.”, inzake de kandidatuur van Vital Op de Beeck voor het burgemeesterschap van Onze-Lieve-Vrouw-Waver.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 287.
1087. Dossier “Gommens J.”, inzake de kandidatuur van Jozef Gommers voor het burgemeesterschap te Onze-Lieve-Vrouw-Waver.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 288.
1088. Dossier “Onze Strijd”, inzake financiële steun voor het weekblad van het propagandabureau van Lier.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 289.
1089. Dossier “Burgemeester Mespelaere“, inzake de kandidatuur van Beekman, Mespelaar bij Dendermonde.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 290.
1090. Dossier “Geneeskundige dienst Zonder Zorgstraat, Elsene”, inzake de vraag om financiële steun.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 291.
1091. Dossier “Toepassing der taalverordening Etterbeek”, inzake de vertaling van de naam “Comité Hispano-Néerlandais pour la Protection du Ravitaillement”.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 292.
1092. Dossier “Prijskamp Kunstplakbrief”, uitnodiging om een kunststafje te ontwerpen voor het komende 11 juli-feest.
Juni 1918. 1 stuk.
Oud nummer 293.
1093. Dossier “Voordeckers Vorst”, inzake de gevangenisstraf van Jozef Voordeckers, molenaar te Vorst, wegens betrokkenheid bij grensoverschrijding.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 294.
1094. Dossier “Propaganda Studiedag”, inzake deelname aan en organisatie van de propagandistenstudiedag.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 295.
1095. Dossier “Kantonnaal Verbond Zuid-Brussel”, inzake het Verbond, opgericht op 15 augustus 1918 door de activistische kringen van Vorst, Ukkel, Elsene en de “briefwisselaars” van Ukkels, Aalseberg, Beersel, Etterbeek, Elsene, Linkebeek, Watermaal-Bosvoorde, Sint-Stevens-Woluwe, Kraainem, Oudergem, Sint-Gillis. Bevat een exemplaar van de statuten.

- Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 296.
1096. Dossier “Baudewijns”, inzake het ontslag van Victor Baudewijns en de situatie van het activisme te Tienen en omgeving.
Januari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 297.
1097. Dossier “Zoutziederijen Boom”, inzake het in stand houden van deze bedrijven.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 298.
1098. Dossier “Burgemeester Strombeek”, inzake de kandidatuur van Jan Muls voor het burgemeesterschap.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 299.
1099. Dossier “Boter, Kraaienhem”, inzake de verkoop van aangeslagen boter aan de inwoners van Kraainem.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 300.
1100. Dossier “Vakschool Schaarbeek”, inzake de poging van de technische school van Schaarbeek om Franstalig onderwijs te blijven verzorgen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 301.
1101. Dossier “Herdenking 11 juli”, inzake de voorbereiding van de feestelijkheden en de organisatie zenden vanuit heel het Vlaamse land.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 302.
1102. Dossier “Herdenking 11 juli”, subdossier A: telegrammen nrs. 1- 181 en lijsten die een overzicht geven per provincie en per gemeenten.
Juni-juli 1918. 1 pak
Oud nummer 302.
1103. Dossier “Herdenking 11 juli”, subdossier B, nrs. 182-434 met voornamelijk doorslagen, uitgetypt voor propagandadoeleinden.
Juni-juli 1918. 1 pak
Oud nummer 302.
1104. Dossier “Herdenking 11 juli”, ingezonden steunbetuigingen van activistische kringen en verenigingen ter gelegenheid van 11 juli.
Juni-augustus 1918. 1 pak
1105. Dossier “Doms”, brief met vragen inzake Doms, Humbeek.
7 oktober 1918. 1 stuk
Oud nummer 303.
1106. Dossier “Weekblad Evergem”, inzake de voorstellen van R. De Cooman tot inrichting van de activistische propaganda te Evergem en in heel het ressort van de Kommandantur Ertvelde.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 304.

1107. Dossier “De Block M. Molenbeek”, inzake de vrijlating van De Block Martinus, gevangen gezet wegens smokkel van sacharine.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 305.
1108. Dossier “Burgemeester Zele”, inzake de kandidatuur van notaris Meeus voor het burgemeesterschap.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 306.
1109. Dossier “Tritsmans, Heverlee”, dossier inzake het gedrag van activist Tritsmans.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 307.
1110. Dossier “Studiebeurzen”, inzake toekenning van studiebeurzen aan studenten.
Oktober-november 1918. 1 omslag
Oud nummer 308.
1111. Dossier “Protest Gemeenteraad. Diest”, ingekomen brief van Th. Van Tilborgh.
8 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 309.
1112. Dossier “De Vrije Aktivist, geheim blaadje”, inzake het voorkomen van dit anti-activistische sluikblad te Luik.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 310.
1113. Dossier “Vredes-Bureau, Antwerpen.”, inzake de agitatie van deze vereniging onder leiding van Adolphe Borgers en Floris Jaspers.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 311.
1114. Dossier “Nationaal Vlaamsch Verbond, Gent”, brief inzake de betoelaging van deze vereniging.
14 maart 1918. 1 stuk.
Oud nummer 312.
1115. Dossier “Strooibriefje Taalverordening”, inzake het door het Ministerie van Wetenschappen en Kunsten, Beheer van het Lager Onderwijs, in de agglomeratie Brussel verspreide tweetalige pamflet “*Aan de Brusselaars welke schoolkinderen hebben*”.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 313.
1116. Dossier “Vl. Bloei St. Joost ten Noode”, ingekomen brief van deze organisatie met als doel Vlaamse letterkunde uitgeven en verspreiden.
15 januari 1918. 1 stuk
Oud nummer 314.
1117. Dossier “Volksontwik. Brussel”, ingekomen brief van Volksontwikkeling inzake de oprichting van een Vlaamse bibliotheek in Brussel.
20 december 1917. 1 stuk
Oud nummer 315.
1118. Dossier “Voor Vrede en Vrij Vl. Antwerpen”, volledig: “Voor Vrede en Vrij Vlaanderen. Aktivistische Groep der Liberale Volkspartij en Kies- en

- Propagandawerking "Help U Zelve", brief van J. De Decker aan het Propagandabureau, met aangehecht een plan voor een voordrachtencyclus.
17 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 316.
1119. Dossier "Inlichtingsbureau voor Vluchtelingen", inzake de werkzaamheden van dit bureau in Antwerpen onder leiding van Jan-Baptist Bellefroid, en allerlei dienstbetoon.
Juni 1917- mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 317.
1120. Dossier "Peremans", inzake de "zaak Peremans, omslagen uitgedeeld door de Grande Famille".
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 318.
1121. Dossier "Zaal Sint-Martens-Bodegem", inzake de opeising van het activistisch lokaal voor de huisvesting van vluchtelingen.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 319.
1122. Dossier "Weduwe Pletinckx", brief aan de Zivilverwaltung inzake het verzoek van Pletinckx.
10 oktober 1918. 1 stuk.
Oud nummer 320.
1123. Dossier "Emile. Van Maekelberg", inzake de schadevergoeding na geweldpleging op deze activistische militant uit Anderlecht; bemiddeling door Frans Vanden Bosch.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 321.
1124. Dossier "Haelterman Jozef", inzake deze opgeëiste dwangarbeider uit Herzele; bemiddeling door Gustaaf Vermeersch.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 322.
1125. Dossier "Aannemers Brugge", inzake Vlaamsgezinde bouwondernemers uit Brugge en omgeving, toewijzing contracten voor wederopbouwprojecten.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 323.
1126. Dossier "De Wals, geneesheer Kortenbergh", inzake de politieke gezindheid van deze arts.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 324.
1127. Dossier "Dumortier, hoofdopziener Leuven", inzake de politieke gezindheid van deze hoofdinspecteur van het lager onderwijs.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 325.
1128. Dossier "Oostende, Vlaamsch Secretariaat", inzake de activistische propaganda in Oostende en omgeving.
Januari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 326.

1129. Dossier “Burgemeesters kanton Temsche”, brief van Johanna Smet aan Karel Waternaux inzake benoeming van burgemeesters te Temse, Tielrode, Steendorp, Rupelmonde, Bazel, Kruibeke.
9 juni 1918. 1 stuk.
Oud nummer 327.
1130. Dossier “Te klasseeren stukken”, opgeborgen in een gerecupereerde omslag uit deze reeks.
Oktober 1918. 1 omslag

C. WERKING IN DE KRIJGSGEVANGENENKAMPEN

Een van de voornaamste agenten van de Raad van Vlaanderen was Cyriel Rousseu die de leiding over de werking in de krijgsgevangenenkampen toebedeeld kreeg. Rousseu beschouwde zich als de afgevaardigde van de Raad van Vlaanderen maar stuurde het grootste deel van zijn brieven en rapporten naar het Propagandabureau en een kleiner deel naar August Borms als gevolmachtigde van Nationaal Verweer. De door hem opgemaakte en naar Vlaanderen gestuurde brieven en rapporten werden verspreid over dossiers in de deelbestanden van zowel de Raad van Vlaanderen, Nationaal Verweer en het Propagandabureau. Sommige stukken verhuisden wel eens – zoals de stempels aantonen – tussen deze instellingen. Erger was dat de naoorlogse bewerkers van het archief deze stukken grondig exerceerden met het oog op het vinden van compromitterende gegevens. Daarbij werd een groot deel van deze archiefstukken uit hun context gehaald waardoor de oorspronkelijke organisatie grotendeels verloren ging. Om deze reden werd beslist van de briefwisseling, rapporten en bijbehorende stukken een apart onderdeel te maken binnen het deelbestand van het propagandabureau. Enkel de stukken die op hun oorspronkelijke plaats in dossiers van Nationaal Verweer en Propagandabureau werden daar gehandhaafd.

1131. Dossier inzake de organisatie van de missie-Rousseu in samenwerking met de Politische Abteilung.
Juli 1917. 1 omslag
1132. Rapport van Rousseu, opgesteld te Borgerhout op 11 oktober, met opsomming en bespreking van al de punten die hem tijdens zijn verblijf in Duitsland waren opgevallen inzake de behandeling van de Vlaamse krijgsgevangenen. Verslagen van de propagandacommissie met bespreking van de zending van Rousseu.
Oktober 1917. 1 omslag
1133. Ingekomen briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
1134. Rapporten van de werking in de kampen in 1917. Bewaard werden: rapport van het 2de bezoek in juli 1917, genummerde verslagen nrs. VI, VIII, IX, X, XI, XII, XVI, XVII, XVIII. Niet elk verslag kreeg echter een Romeins cijfer waardoor de chronologische continuïteit niet verzekerd werd.
1917-1918. 1 omslag
1135. Lijsten van “intellektueele Vlamingen”, gevangen in Göttingen. Biografische notities betreffende een aantal krijgsgevangenen. Foto's op postkaart en glasnegatieven.

1917-1918.

1 omslag

Toelichting: foto's en glasnegatieven werden apart verpakt en zijn te vinden onder nr. 5644.

D. AFDELING 2: DIENST DOCUMENTATIE

Dienst Documentatie werd pas in een laat stadium opgericht en kreeg vooral vleugels onder invloed van de onverwacht heftige en massale tegenstand zoals die tot uiting kwam na de uitroeping van Vlaanderens zelfstandigheid, gepaard aan rellen tijdens de zogenaamde 'volksraadpleging' in de winterperiode van 1918. Faingnaert beseftte dat dit onderdeel van zijn administratie erg belangrijk kon worden omdat het gegevens opleverde over zowel potentiële medestanders als tegenstanders. De inlichtingen konden dus voor rekrutering zowel als voor repressie dienen. Dit betekende dat er van de briefwisselaars heel wat meer werd verwacht dan in de beginperiode van de propaganda. In plaats van uitsluitend ostentatieve arbeid ten dienste van de propaganda met meetings en pamfletten, kwam er ook het 'stille' inlichtingenwerk bij kijken. Het was aan de administratie van Brussel om de gegevens uit de ingekomen correspondentie te puren en ze te ordenen in een gegevensbank. Deze administratieve verwerking verliep onder toezicht van Dirk T'Jollyn en Arthur Faingnaert.

Deze gegevensbank bestond uit verslagen en briefwisseling, overzichten van de door de plaatselijke propagandisten verspreide publicaties en propagandapamfletten, lijsten van inwoners die pro activisme, anti-activist of onverschillig werden geacht. Dit alles geordend per ressort. Het analyseren werd als volgt omschreven: "In deze afdeling worden de verslagen der propagandaburelen en comiteiten en die van de briefwisselaars en vertrouwenslieden zorgvuldig bewaard, alsmede de lijsten en steekkaarten van actieven, passieve en vijandig gestemde personen en verenigingen. De Documentatie legt een dubbel steekkaartenstelsel aan, één per gemeente en één per vereniging in alfabetische orde".

De groepering van de inlichtingen verliep volgens deze richtlijnen onder de titels:

map nr. 1 Verslagen.

map nr. 2 Naamlijst.

map nr. 3 Lijst der meetings en der vlugschriften.

In principe beschikte dus elk ressort over drie aparte dossiers, al trad er voor de grotere steden diversificatie op. Die dossiers werden tijdens de inventarisatie zo mogelijk gegroepeerd onder één inventarisnummer. Er wordt in de beschrijving aangegeven welk van de voorziene subdossiers effectief werd teruggevonden.

1. INLICHTINGENDOSSIERS VAN ALGEMENE AARD.

1136. Dossier "Briefwisselaars", lijsten van de vertrouwenspersonen van het propagandabureel voor de arrondissementen Brussel-Halle-Vilvoorde en Mechelen, en voor de provincie Limburg.
1918. 1 omslag
1137. Dossier "Eenzelvigheidsbewijzen", gegevens van kandidaat-briefwisselaars en propagandisten.
1918. 1 omslag

1138. Dossier "Afgedaan werk", lijsten van gemeenten met de daarvoor verantwoordelijke lokale propagandaburelen.
1918. 1 omslag
1139. Dossier "Juristenlijsten", opgesteld door de burelen Vilvoorde, Kortrijk, Temse, Halle, Limburg, Aarschot, Tienen, Leuven, Aalst, Brugge.
1918. 1 omslag
1140. Dossier "Vragenformulieren beantwoord", voorgedrukte vragenformulieren, door lokale vertrouwensmannen ingevuld voor rekening van het Centraal Vlaamsch Propagandabureel, met persoonlijke gegevens inzake personen en hun houding en aanzien van het activisme.
1918. 1 omslag
1141. Dossier "Te klasseeren stukken, Afdeling IV.", ingekomen brieven van afdeling Kontich over een voorgenomen meeting en van Steven Prenau betreffende de werking te Vilvoorde.
Oktober 1918. 2 stukken.
1142. Dossier "Algem. Bestuur. te Klasseeren Stukken", drie ingekomen brieven, ingekomen op 11 oktober 1918.
1918. 1 omslag
1143. Dossier "Niet geklasseerde Briefwisseling na 12 oktober 18", ingekomen brief van propagandabureel Turnhout en brief van Karel Waternaux betreffende de werking in het kamp van Alten-Grabow.
Oktober 1918. 2 stukken.

2. DOSSIERS VOLGENS GEOGRAFISCHE INDELING

De binnenstromende documenten en de verwerkte gegevens werden in dossiers gestopt die geklasseerd werden naargelang hun geografisch bereik. Dat kon provinciaal, kantonnaal of gemeentelijk zijn. Dus ongeveer zoals de buitendiensten van de propaganda hun ressorten eruit zagen. Daarna werden de dossiers in een alfabetisch klassement gebracht. Voor naamlijsten, de overzichten van volksvergaderingen; voor verslagen van de briefwisselaars werden telkens aparte mappen aangelegd. Omdat ze onder één administratieve archiefvormer thuishoren, werden de diverse omslagen onder de naam van gemeente of kanton ondergebracht.

a. Letter A

1144. Dossier inzake arrondissement Aalst, met verslagen en ledenlijsten van activistische kringen te Aalst, Denderhoutem, Erembodegem, Moorsel, Ninove, Mere, Denderleeuw, Oordegem.
1918. 1 omslag
1145. Dossiers inzake kanton Aalst: naamlijst, vlugschriften en volksvergaderingen, exemplaren van *De Nieuwe Tijd*.
1918. 1 omslag
1146. Dossiers inzake gemeente Aalst: naamlijst.
1918. 1 omslag

1147. Dossiers inzake kanton Aarschot: verslagen en ingekomen briefwisseling, naamlijsten, vlugschriften en volksvergaderingen. 1917-1918. 1 omslag
1148. Dossiers inzake gemeente Alseberg: verslagen, door briefwisselaar Frans Killens, naamlijst, lijst der meetingen en der vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1149. Dossiers inzake gemeente Anderlecht: verslagen van “Hooger Op”, naamlijst, vlugschriften en volksvergaderingen. 1918. 1 omslag
1150. Dossier inzake arrondissement Antwerpen: naamlijsten, verslagen. 1918. 1 omslag
1151. Dossiers inzake kanton Antwerpen: naamlijsten. 1918. 1 omslag
1152. Dossiers inzake stad Antwerpen: naamlijst, verslagen. 1918. 1 omslag
1153. Dossier inzake kanton Arendonk: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918 1 omslag
1154. Dossiers inzake gemeente Asse: verslagen door briefwisselaar Richard Dieudonné voor de periode februari-oktober 1918, naamlijst, lijst der meetingen, vlugschriften, volksvergaderingen. 1918. 1 omslag
1155. Dossier inzake kanton Assenede: naamlijst. 1918 1 omslag
1156. Dossiers inzake kanton Avelgem: naamlijst, vlugschriften en volksvergaderingen. 1918 1 omslag
- b. Letter B**
1157. Dossiers inzake gemeente Beersel: verslagen, door Petrus Minner, augustus-september 1918, naamlijst. 1918 1 omslag
1158. Dossiers inzake gemeente Beigem: naamlijsten. 1918. 1 omslag
1159. Dossiers inzake gemeente Bekkerzeel: verslagen, door Frans Vanden Bosch voor de periode juli-oktober 1918, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1160. Dossiers inzake kanton Berchem: naamlijsten en volksvergaderingen. 1917-1918. 1 omslag
1161. Dossier inzake gemeente Berg bij Kampenhout, briefwisselaar Ad. Schroyen: naamlijsten . 1918. 1 omslag
Toelichting: de omslag “naamlijsten” werd genummerd als nr. 2. Er waren oorspronkelijk dus meer dossiers inzake deze gemeente.

1162. Dossiers inzake kanton Beringen: verslagen en naamlijsten.
1918. 1 omslag
1163. Dossiers inzake gemeente Beveren-Waas: volksvergaderingen, met overzicht van
de verdeelde vlugschriften op meetings.
1917-1918. 1 omslag
1164. Dossier inzake kanton Bilzen: naamlijsten, vlugschriften en volksvergaderingen.
1918. 1 omslag
1165. Dossier inzake gemeente Bogaarden met naamlijst .
1918. 2 stukken
1166. Dossiers inzake kanton Boom: verslagen door briefwisselaar Karel Weckers,
naamlijsten, volksvergaderingen.
1918. 1 omslag
1167. Dossiers inzake kanton Borgerhout: naamlijsten, vlugschriften en
volksvergaderingen. bevat een ledenlijst van de Groeningewacht van Merksem.
1918. 1 omslag
1168. Dossier inzake kanton Borgloon: naamlijsten, vlugschriften, volksvergaderingen.
1918. 1 omslag
1169. Dossier inzake kanton Brecht: naamlijst, vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1170. Dossiers inzake kanton Bree: naamlijsten, volksvergaderingen, vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1171. Dossier inzake de gemeenten in het arrondissement Brugge, met uitzondering van
de stad Brugge: volksvergaderingen, naamlijsten.
1918. 1 omslag
1172. Dossiers inzake gemeente Brugge: verslagen door briefwisselaar A. Maene,
naamlijsten, vlugschriften en volksvergaderingen. De verslagen bevatten ook
informatie over activiteiten in de 'buitengemeenten' in het arrondissement.
1918. 1 omslag
1173. Dossier inzake gemeente Brussegem: verslagen door briefwisselaar Gabriëls,
naamlijsten.
1918. 1 omslag
1174. Dossiers inzake het arrondissement Brussel. "Propaganda Arrondissement
Brussel", november 1917-mei 1918 en het "Maandelijksch Verslag over de
werking der Briefwisselaars van het arrondissement Brussel", met
overzichtsrapporten en cijfergegevens.
1917-1918. 1 omslag
1175. Dossiers inzake gemeente Brussel: naamlijsten, vlugschriften,
volksvergaderingen, verslagen van de "Vlaamsche Padvinders Afdeeling Brussel".
1918. 1 omslag
1176. Dossier inzake gemeente Buizingen: verslagen door briefwisselaar Turcksin,
naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag

1177. Dossier inzake gemeente Buken (tevens voor Berg): verslagen, door briefwisselaar Adolf Schroyen voor de periode maart-juli 1918, naamlijsten. 1918. 1 omslag
- c. Letter D**
1178. Dossier inzake kanton Deinze: naamlijst. 1917-1918. 1 omslag
1179. Dossier inzake gemeente Denderhoutem: naamlijst. 1918. 1 omslag
1180. Dossier inzake gemeente Denderleeuw: naamlijst en ondertekende verklaringen, ingezameld door de vereniging "Christen Vlaamsch Verbond Vrij Vlaanderen Denderleeuw". 1918. 1 pak
1181. Dossiers inzake het arrondissement Dendermonde: verslagen opgesteld door meerdere briefwisselaars onder supervisie van Alois Moens, leider van het propagandabureau te Dendermonde, voor september 1918; naamlijsten, voor de gemeenten Dendermonde, Denderbelle, Lebbeke, Sint-Gillis; vlugschriften, volksvergaderingen, voor de diverse kantons van het arrondissement. 1918. 1 omslag
1182. Dossier inzake gemeente Diegem: verslagen, door briefwisselaar Victor Servranckx voor april-oktober 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1183. Dossiers inzake kanton Diest: volksvergaderingen en vlugschriften, naamlijst voor het kanton, verslagen, door briefwisselaars Schutters en Van Tilborg. 1917-1918. 1 omslag
1184. Dossier "Diksmuiden", met vlugschriften en volksvergaderingen te Koekelare. 1918. 2 stukken
1185. Dossier inzake gemeente Dilbeek: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1186. Dossiers inzake gemeente Drogenbos: verslagen, opgesteld door briefwisselaar Pol Jacqmijns voor augustus-september 1918, naamlijst. 1917-1918. 1 omslag
1187. Dossiers inzake kanton Duffel: verslagen door Lode De Ley betreffende de situatie in Koningshooikt, dd. 29 augustus 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1188. Dossiers inzake gemeente Dworp, Lot inbegrepen: naamlijst, meetings, vlugschriften, verslagen door R. Derick, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag

d. Letter E

1189. Dossier inzake gemeente Edingen: verslag opgesteld door Coessens in november 1917, "Verslagen. De Jonge Taalgrens", met exemplaar van de statuten van deze organisatie, vlugschriften, volksvergaderingen.
1917-1918. 1 omslag
1190. Dossier inzake arrondissement Eeklo: volksvergaderingen en vlugschriften, verslagen.
1918. 1 omslag
1191. Dossier inzake kanton Eeklo: naamlijst.
1918. 1 omslag
1192. Dossiers inzake kanton Ekeren: naamlijst, volksvergaderingen, met verslagen en een overzicht van verdeelde publicaties.
1917-1918. 1 omslag
1193. Dossiers inzake gemeente Elewijt: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1194. Dossier inzake gemeente Elingen: volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag door De Juncker in december 1917.
1917. 2 stukken
1195. Dossier inzake gemeente Elsene: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften, verslagen van briefwisselaar J.W. Hendrickx (verslag nr. 4 en 6 ontbreekt).
1918. 1 omslag
1196. Dossiers inzake gemeente Eppegem: "Verslagen, Nauwelaers" voor de periode juni-september 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag door De Juncker.
1917-1918. 1 omslag
1197. Dossier inzake gemeente Essene, naamlijsten.
1918. 2 stukken
1198. Dossier inzake gemeente Etterbeek: verslagen, opgesteld door briefwisselaar F. Leemans, augustus-oktober 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1199. Dossier inzake gemeente Evere: verslagen, opgesteld door briefwisselaar Bogaert, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag door De Juncker.
1917-1918. 1 omslag
1200. Dossier inzake kanton Evergem: naamlijst.
1918. 1 omslag
- e. Letter G**
1201. Dossier inzake gemeente Gaasbeek, naamlijst.
1918. 1 omslag

1202. Dossier inzake gemeente Galmaarden: verslagen, voornamelijk door briefwisselaar Bockstael, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 stuk
1203. Dossiers inzake gemeente Ganshoren: verslagen, door briefwisselaar Henri Van Cauwenbergh, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften door Van Cauwenbergh, volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag door De Juncker. 1917-1918. 1 pak
1204. Dossiers inzake stad Gent: verslagen, met briefwisseling en bewijsstukken voor meetings in stad Gent, afkomstig van Jan Wannijn, E. Stocké, e.a. Bevat ook rekeningen en verslagen van de propagandacommissie van de gouwraad met de werking over heel de provincie, volksvergaderingen en vlugschriften, "Studentenkring De Mastentop, Gent, verslagen" voornamelijk door briefwisselaar Bockstael, naamlijst. Maart 1918-September 1918. 1 pak
1205. Dossiers inzake arrondissement Gent: vlugschriften en volksvergaderingen, naamlijst voor de kantons Gent, Zomergem, Waarschoot. 1918. 1 omslag
1206. Dossiers inzake Gent (en heel de provincie Oost-Vlaanderen), volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1207. Dossier inzake kanton Geraardsbergen: naamlijsten. 1918. 1 omslag
1208. Dossier inzake kanton Gistel: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1209. Dossier inzake kanton Glabbeek: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1210. Dossier inzake kanton Gooik: naamlijsten. 1918. 1 omslag
1211. Dossiers inzake gemeente Grimbergen: verslagen door briefwisselaar De Créé, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1212. Dossier inzake gemeente Groot-Bijgaarden: verslagen, door briefwisselaar Jozef Appelmans, naamlijst. 1917-1918. 1 omslag
- f. Letter H**
1213. Dossiers inzake kanton Haacht: verslagen, voornamelijk opgesteld door de briefwisselaars M. Sempels en G. Drijvers, naamlijst, vlugschriften en volksvergaderingen. 1918. 1 omslag
1214. Dossier inzake gemeente en kanton Halle: verslagen van Jan Boon voor de periode januari-augustus 1918, verslagen van Stoppie en Borremans voor de periode augustus 1917-augustus 1918, verslagen van het kantonnaal

- propagandabureel, opgesteld door Bontridder voor de periode februari-augustus 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften, persknipsels, kiezerslijst 1913-1914.
1913-1918. 1 pak
1215. Dossier inzake gemeente Hamme (inbegrepen Waasmunster): naamlijsten.
1918. 1 omslag
1216. Dossier inzake kanton Harelbeke: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1217. Dossier inzake gemeente Haren: verslagen door briefwisselaar E. Van Laethem voor de periode juni-september 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften .
1918. 1 omslag
1218. Dossier inzake gemeente en kanton Hasselt: verslagen van de werkzaamheden en van het verspreiden van propagandaschriften, naamlijst voor het kanton Hasselt.
1917-1918. 1 pak
1219. Dossier "Hasselt", met gegevens over heel de provincie Limburg: volksvergaderingen en vlugschriften, naamlijst der provincie Limburg, verslagen, lijst van "hoogstudenten" van de provincie.
1917-1918. 1 omslag
1220. Dossier inzake gemeente Heist-op-den-Berg (en kanton): naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1221. Dossiers inzake gemeente Hekelgem: naamlijst.
1918. 1 omslag
1222. Dossiers inzake kanton Herentals: verslagen door briefwisselaar Jos Verhugt (met stukken die behoren tot propagandabureel Antwerpen zowel als van propagandabureel Turnhout als archiefvormers) voor de periode januari-september 1918, naamlijst, volksvergaderingen, vlugschriften.
1917-1918. 1 pak
1223. Dossiers inzake gemeente Herfelingen: verslagen, door briefwisselaar Coessens, voor de periode juni-september 1918, naamlijsten.
1917-1918. 1 omslag
1224. Dossier inzake kanton Herk-de-Stad: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1225. Dossier inzake gemeente Herne: verslagen door A. Coessens en Jos Bauwens, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1226. Dossiers inzake kanton Herzele: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1227. Dossier inzake gemeente Heverlee: naamlijsten, kiezerslijst 1915-1916.
1918. 1 omslag

1228. Dossier inzake kanton Hoboken, vlugschriften.
1918. 1 omslag
1229. Dossiers inzake gemeente Hoeilaart: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1230. Dossiers inzake gemeente Hofstade (bij Mechelen), verslagen door briefwisselaar
Gustaaf Michiels, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1231. Dossier inzake kanton Hoogstraten. Naamlijsten. Volksvergaderingen en
Vlugschriften.
1918. 1 omslag
1232. Dossiers inzake gemeente Houtem (bij Vilvoorde): verslagen door briefwisselaar
J. Leemans voor de periode juni-augustus 1918, naamlijsten, volksvergaderingen
en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1233. Dossier inzake gemeente Huizingen, verslag door A. Coussens, naamlijsten,
volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1234. Dossiers inzake gemeente Humbeek: verslagen door J. Verrezen en J. Leemans,
naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
- g. Letter I**
1235. Dossiers inzake gemeente Itterbeek: verslagen door briefwisselaar Groenenwal,
naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1236. Dossier inzake kanton Izegem, vlugschriften en volksvergaderingen.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
- h. Letter K**
1237. Dossiers inzake gemeente Kampenhout: verslagen, door briefwisselaar De Ridder,
januari-mei 1918, naamlijsten.
1918. 1 omslag
1238. Dossier inzake gemeente Kappellen-op-den-Bos: verslagen, door briefwisselaar
De Bondt, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1239. Dossier inzake gemeente kanton Kaprijke, naamlijst.
1918. 1 omslag
1240. Dossier inzake gemeente Kester: verslagen, naamlijsten.
1918. 1 omslag
1241. Dossier inzake gemeente Koekelberg: naamlijst, volksvergaderingen en
vlugschriften, verslagen op basis van gegevens van Coessens.
1918. 1 omslag

1242. Dossier inzake kanton Kontich: naamlijst, vlugschriften, volksvergaderingen.
1918. 1 omslag
1243. Dossier inzake stad Kortrijk: naamlijsten.
1918 1 omslag
1244. Dossier inzake kanton Kortrijk: naamlijst, vlugschriften en volksvergaderingen,
verslagen van de Vesaliuskring.
1918. 1 omslag
1245. Dossier inzake gemeente Kraainem: verslagen, door briefwisselaar A. Van Nerom
voor de periode april-augustus 1918, meerdere verzamelingen naamlijsten voor
het kanton Kraainem, vlugschriften, volksvergaderingen, bevat tevens pamfletten
en affiches.
1917-1918. 1 omslag
1246. Dossier inzake kanton Kruishoutem, naamlijst.
1918. 2 stukken
- i. Letter L**
1247. Dossiers inzake gemeente Laken: briefwisseling en bewijsstukken voor meetings,
volksvergaderingen en vlugschriften, naamlijst, verslagen door briefwisselaar
Fons Bosman.
oktober1917- oktober 1918. 1 pak
1248. Dossier inzake gemeente Landen: naamlijsten, vlugschriften, volksvergaderingen.
1917-1918. 1 omslag
1249. Dossier inzake kanton Ledeberg: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1250. Dossier inzake gemeente Leefdaal: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1251. Dossier inzake kanton Lembeek (bij Halle): naamlijsten, vlugschriften,
volksvergaderingen.
1918. 1 omslag
1252. Dossier inzake gemeente Lettelingen (bij Edingen), verslag van Coessens, dd.
27 november 1911. 2 stukken
1253. Dossiers inzake arrondissement Leuven: naamlijsten, opgesteld door de
katholieke Arrondissementsbond; verslagen van de Alzijdige Gouwbond, ook
genoemd Vlaamsche Gouwbond of de "groep-Ursi"; vlugschriften en
Volksvergaderingen, door de Vlaamsche Gouwbond; vlugschriften en
Volksvergaderingen van de Vlaamsch Gouwbond en de Katholieke
Arrondissementsbond.
1918. 1 pak
1254. Dossiers inzake kanton Leuven: verslagen van de Vlaamsch Katholieke
Arrondissementsbond; vlugschriften van de Vlaamsch Katholieke
Arrondissementsbond; naamlijsten, met onder meer de ledenlijsten van de
Vlaamsch Katholieke Arrondissementsbond voor heel het arrondissement;

- verslagen van het Vlaamsch Propagandabureel te Leuven.
1918. 1 pak
1255. Dossiers inzake stad Leuven: naamlijsten van de Alzijdige Gouwbond, subdossier
"Verslagen, Padvinders".
1918. 1 dossier
1256. Dossier inzake gemeente Liedekerke: verslagen door Clemens Van den Broeck,
naamlijsten.
1918. 2 stukken
1257. Dossiers inzake stad en kanton Lier: "Vlaamsch Propaganda Bureel. Verslagen",
inzake gemeente Lier. Bevat een lijst van de verenigingen in de stad met hun
gezindheid en het eerste nummer van het strijdblad *Onze Strijd*, 2 juni 1918;
naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften, in kanton Lier.
1917-1918. 2 omslagen
1258. Dossier inzake gemeente Linkebeek: verslagen door briefwisselaar J. De Ridder
voor de periode juni-juli 1918, naamlijst, overzicht van de verspreide publicaties.
1918. 1 omslag
1259. Dossier inzake kanton Lochristi, naamlijst.
1918. 1 omslag
1260. Dossier inzake kanton Lokeren, verslag door briefwisselaar Werner Strijbol.
12 september 1918. 2 stukken
1261. Dossier inzake gemeente Londerzeel: verslagen door briefwisselaar Vermaesen
voor de periode juni-juli 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
- j. Letter M**
1262. Dossiers inzake kanton Maaseik: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften.
Verslagen.
1918. 1 omslag
5647. Dossier inzake kanton Maasmechelen: naamlijst, volksvergaderingen en
vlugschriften.
1918. 1 omslag
5648. Dossier inzake gemeente Machelen: verslagen door briefwisselaar J. Polspoel
voor de periode van juni-september 1918, naamlijst, volksvergaderingen en
vlugschriften.
1918. 1 omslag
1263. Dossier inzake gemeente Malderen: verslagen opgesteld door briefwisselaar
Devos voor de periode mei-augustus 1918, naamlijsten.
1918. 1 omslag
1264. Dossier inzake gemeente Maria-Lombeek, naamlijsten.
1918. 2 stukken
1265. Dossier inzake Mechelen, naamlijst voor de stad, naamlijst voor het kanton,
volksvergaderingen en vlugschriften, verslagen en lijsten van activisten voor heel

- het arrondissement
September 1917-augustus 1918. 1 pak
1266. Dossier inzake gemeente Meise: verslagen door briefwisselaar Coessens, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1267. Dossiers inzake gemeente Melsbroek.: verslagen door briefwisselaar Van Eycken voor de periode juni 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1268. Dossier inzake kanton Menen, naamlijst. 1918. 1 omslag
1269. Dossier inzake gemeente Merchtem: verslagen, door briefwisselaar Sacré voor de periode juni-oktober 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1270. Dossier inzake gemeente Moeskroen, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1271. Dossier inzake kanton Mol: verslag van augustus 1918 over de propaganda onder de vluchtelingen uit West-Vlaanderen in de kantons Mol, Geel, Meerhout, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1272. Dossiers inzake gemeente Mollem: verslagen door briefwisselaar J. Van Malderen voor de periode augustus-september 1918, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1273. Dossier inzake kanton Moorsele: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1274. Dossiers inzake gemeente Muizen: verslagen door briefwisselaar E. Mariën voor de periode juli-augustus 1918, naamlijsten. 1918. 1 omslag
- k. Letter N**
1275. Dossier inzake kanton Nazareth: naamlijst. 1917-1918. 1 omslag
1276. Dossier inzake kanton Nederbrakel, naamlijst. 1918. 2 stukken
1277. Dossier inzake gemeente Nederokkerzeel, volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag van De Juncker dd. 20 november 1917. 1917-1918. 1 omslag
1278. Dossier inzake gemeente Neder-over-Heembeek, naamlijst. 1918. 2 stukken
1279. Dossier inzake kanton Neerpelt: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag

1280. Dossiers inzake gemeente Nieuwrode: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1281. Dossier inzake kanton Ninove: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 stuk
1282. Dossier inzake gemeente Nossegem, naamlijsten.
1918. 1 omslag
- l. Letter 0**
1283. Dossier inzake gemeente Oetingen: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1284. Dossier inzake kanton Oostende: verslagen door het "Propagandabureel der Noordzeekust", naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1285. Dossier inzake kanton Oosterzele: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1286. Dossier inzake gemeente Oostrozebeke, volksvergaderingen, vlugschriften.
1918. 1 stuk
1287. Dossiers inzake gemeente Opwijk: verslagen door J. Verdoodt-Costers voor de periode februari-september 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1288. Dossier inzake kanton Oudenaarde, naamlijsten.
1917-1918. 1 omslag
1289. Dossier inzake gemeente Oudergem: verslagen door briefwisselaar Caspers voor de periode juni-oktober 1918, naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1290. Dossier inzake gemeente Overijse: naamlijsten.
1918. 1 omslag
Toelichting: de omslag "Volksvergaderingen en vlugschriften" is aanwezig maar werd leeg teruggevonden.
- m. Letter P**
1291. Dossiers inzake gemeente Pamel: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 stuk
1292. Dossier inzake kanton Peer; naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1293. Dossier inzake gemeente Pepingen: naamlijsten, volksvergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag

1294. Dossier inzake gemeente Perk: verslagen door briefwisselaar Caspers voor de periode juni-oktober 1918. Naamlijsten. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1295. Dossier inzake gemeente Peutie. Verslagen, door briefwisselaar Amand Simoens. Naamlijsten. Volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag van De Juncker. 1917-1918. 1 omslag
1296. Dossier inzake kanton Puurs: verslagen, door Victor De Block en door Lode De Ley voor de periode mei en september 1918. Naamlijst, Volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
- n. Letter R**
1297. Dossier inzake stad en arrondissement Roeselare, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1298. Dossier inzake kanton Ronse, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1299. Dossier inzake gemeente Ruisbroek: verslagen door briefwisselaars Paul Van Kemenade voor de periode juli-augustus 1918. Naamlijst, Volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag.
- o. Letter S**
1300. Dossier inzake gemeente Schaarbeek, verslagen door briefwisselaar De Sutter, voor de periode juni-oktober 1918. Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag van De Juncker. 1917-1918. 1 omslag
1301. Dossier inzake gemeente Schepdaal: naamlijst, overzicht van de verspreide publicaties. 1917-1918. 1 omslag
1302. Dossier inzake gemeente Sint-Agatha-Berchem: verslagen door briefwisselaar Jef Herremans voor de periode juli-augustus 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1303. Dossier inzake Sint-Genesius-Rode: verslagen door briefwisselaars Frans Kilkens voor de periode april-september 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1304. Dossier inzake Sint-Gillis-Waas, overzicht van verspreide publicaties in Stekene en Nieuwerkerken. Juni-juli 1918. 2 stukken
1305. Dossier inzake gemeente Sint-Gillis (Brussel), naamlijsten. 1918. 1 omslag

1306. Dossier inzake gemeente Sint-Jans-Molenbeek., verslagen door briefwisselaar Moulckers voor juni en september 1918, "Molenbeek Vooruit, verslagen", naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1307. Dossier inzake gemeente Sint-Joost-ten-Node, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1308. Dossier inzake gemeente Sint-Katharina-Lombeek: verslagen, naamlijsten. 1918. 1 omslag
1309. Dossier inzake gemeente Sint-Kwintens-Lennik: verslagen door Hendrik Borremans voor de periode augustus-september 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1310. Dossiers inzake gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe: verslagen door Van Nerom, dd. 20 maart 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1311. Dossiers inzake gemeente Sint-Martens-Bodegem: verslagen door Frans Vanden Bosch, april-oktober 1918, naamlijsten, lijst der vergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 pak
1312. Dossier inzake gemeente Sint-Martens-Lennik, dossier met ingevulde naamlijsten. 1918. 1 omslag
1313. Dossiers van het Propagandabureau Sint-Niklaas inzake kanton en stad: verslagen over mei-augustus 1918, briefwisseling met het propagandabureel, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. Met lijsten van de verwezenlijkingen en een exemplaar van *Goedendag, Scild ende Vrint*. 1917-1918. 1 pak
1314. Dossier inzake Sint-Pieters-Jette: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1315. Dossier inzake Sint-Pieters-Kapellen: verslag door A. Coussens, 28 januari 1918. 1918. 1 omslag
Subdossier "Volksvergaderingen en vlugschriften" werd leeg aangetroffen.
1316. Dossier inzake gemeente Sint-Pieters-Leeuw: verslagen door Hendrik Borremans voor de periode juni-september 1918, daarnaast verslagen door V. Leflot, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. Bevat vijf kiezerslijsten 1917-1918. 1 pak
1317. Dossiers inzake gemeente Sint-Pieters-Woluwe: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1318. Dossiers inzake gemeente Sint-Stevens-Woluwe: verslagen door briefwisselaar Jan Van Nerom, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1319. Dossier inzake kanton Sint-Truiden: naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag

1320. Dossier inzake gemeente Sint-Ulriks-Kapelle: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1321. Dossier inzake gemeente Steenhuffel: verslagen door Ed. van den Eede voor de
periode juli-september 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften, met
verslag door De Juncker.
1918. 1 omslag
1322. Dossier inzake gemeente Steenokkerzeel: naamlijsten.
1917-1918. 2 stukken
1323. Dossiers inzake gemeente Sterrebeek: verslagen door V. Cnops voor de periode
juli-oktober 1918, naamlijst, volksvergaderingen en vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1324. Dossiers inzake gemeente Strijtem: naamlijsten.
1918. 1 omslag
1325. Dossier inzake gemeente Strombeek.
Verslagen, door Victor Cnops, juli-oktober 1918. Naamlijsten. Vergaderingen en
vlugschriften, met verslag door De Juncker.
1918. 1 omslag
- p. Letter T**
1326. Dossiers inzake gemeente en kanton Temse: verslagen (voor diverse gemeenten
van het kanton), ingekomen briefwisseling van propagandaverantwoordelijke
Johanna Smet, naamlijsten voor het grondgebied van de stad, naamlijsten voor het
grondgebied van het kanton, vergaderingen en vlugschriften.
1917-1918. 1 pak
1327. Dossier inzake gemeente Terafene: verslagen door Callebaut, naamlijst,
volksvergaderingen en vlugschriften. Twee kiezerslijsten 1912-1913.
1918. 1 omslag
1328. Dossier inzake gemeente Ternat. Verslagen, door Vancrommenelleboogh.
Naamlijsten. Vergaderingen en vlugschriften.
1918. 1 omslag
1329. Dossier inzake arrondissement Tielt en kanton Torhout: verslagen over de
activiteiten in september 1918 van het propagandabureel te Tielt.
Naamlijsten.
1918. 1 omslag
1330. Dossiers inzake gemeente en kanton Tienen. verslagen. Naamlijsten voor het
grondgebied van de stad. Naamlijsten voor het grondgebied van het kanton.
Vergaderingen en vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1331. Dossier inzake gemeente Tollembeek. Verslagen door J. Vander Roost.
Naamlijsten. Vergaderingen en vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1332. Dossier inzake kanton Tongeren met briefwisseling en bewijsstukken voor
meetings. Verslagen en briefwisseling. Naamlijsten. Vergaderingen en

- vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
1333. Dossier inzake gemeente Turnhout: "Verslagen (vakschool)".
1918. 1 omslag
1334. Dossier inzake kanton Turnhout. Naamlijsten. Vlugschriften, volksvergaderingen.
1918. 1 omslag
1335. Dossier inzake het arrondissement Turnhout: "Verslagen Kempisch Propaganda
Bureel".
Oktober 1917-september 1918. 1 omslag
- q. Letter U**
1336. Dossiers inzake gemeente Ukkel. Verslagen, door briefwisselaar J. Barbay.
Naamlijsten. Volksvergaderingen en Vlugschriften.
1917-1918. 1 omslag
- r. Letter V**
1337. Dossier inzake kanton Vilvoorde: Briefwisseling inzake de werking van het
propagandabureel in Vilvoorde. Verslagen van de secretaris van het
propagandabureel, W. Verhulst. Dossier met ongedateerde fragmenten en
verslagen betreffende de toestanden in de gemeenten van het kanton. Naamlijsten.
Volksvergaderingen en Vlugschriften. Verslagen.
1917-1918. 1 pak
1338. Dossier inzake gemeente Vollezele. Verslagen, voornamelijk door briefwisselaar
A. Van Belle. Naamlijsten.
1917-1918. 1 omslag
1339. Dossier inzake gemeente Vorst (bij Brussel). Naamlijsten.
1918. 1 omslag
- s. Letter W**
1340. Dossier inzake gemeente Wambeek. Namenlijsten.
1918. 1 omslag
1341. Dossier inzake gemeente Watermaal-Bosvoorde. Verslagen van de briefwisselaar
Pierre Van Assche. Ongedateerde fragmenten en verslagen betreffende de
toestanden in de gemeenten van het kanton. Naamlijsten. Volksvergaderingen en
vlugschriften.
1918. 1 omslag
1342. Dossier inzake gemeente Weerde, naamlijsten.
1918. 1 omslag
1343. Dossier inzake gemeente Wemmel. Verslag van briefwisselaar Karel Van
Mileghem, 9 juni 1918. Naamlijsten.
1918. 1 omslag

1344. Dossier inzake gemeente en kanton Westerlo. Verslagen. Naamlijsten. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1345. Dossier inzake kanton Wetteren. Naamlijsten. 1918. 1 omslag
1346. Dossier inzake gemeente Wezembeek. Verslag van A Coesens, 10 december 1917. Naamlijsten. Volksvergaderingen en vlugschriften, met verslag van 24 januari 1918. 1918. 1 omslag
1347. Dossier inzake gemeente Wolvertem. Verslagen, door briefwisselaar Nauwelaers Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
- t. Letter Z**
1348. Dossiers inzake kanton Zandhoven. Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1349. Dossiers inzake gemeente Zaventem. Verslagen door briefwisselaar Jan Vanderbist. Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1350. Dossier inzake kanton Zele. Naamlijst. 1918. 1 omslag
1351. Dossier inzake gemeente Zellik. Verslagen door briefwisselaar Frans Janssens. Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
1352. Dossier inzake gemeente Zemst, Naamlijst. 1918. 2 stukken
1353. Dossier inzake gemeente en kanton Zichen-Zussen-Bolder. Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1918. 1 omslag
1354. Dossier inzake gemeente en kanton Zottegem. Naamlijst. 1918. 1 omslag
1355. Dossier inzake gemeente en kanton Zoutleeuw. Verslagen door Frans Liebaers. Naamlijst. Volksvergaderingen en vlugschriften. 1917-1918. 1 omslag
- 3. LIJSTEN PER BEROEPSGROEP**
- Deze afdeling stelde naamlijsten op met de beroepsgroepen waarop de politieke gezindheid van de betrokkenen werden ingevuld.
1356. Dossier "Juristenlijsten", met rapporten van de regionale propagandabureau's met de lijsten van de juristen in hun ressort. 1918. 1 omslag

5649. Dossier "Krijgsgevangenen, naamlijst", gegevens bezorgd door Cyriel Rousseu, met ledenlijst van de Groeningewacht in kamp Ostenholz en biografische gegevens over Leo Van Cleemput, Aloïs Valgaeren, Temmermans Leo, Marynen Karel, Verhulst Jozef, Victor John, Hendrikx Aimaat.
1918. 1 omslag
1357. Overzichten beroepsgroepen in West-Vlaanderen: "Geestelijken" "Notarissen", "Ondernemers, Landmeters "Letterkundigen, beeldhouwers, toonkundigen, kunstschilders, oudheidkundigen", "Advocaten, Zaakwaarnemers, Pleitbezorgers, Rechters, Griffiers, Deurwaarders", "Ingenieurs, bouwkundigen, landbouwkundigen, landmeters"(werd leeg teruggevonden), "Geneesheren, apothekers, drogisten, veeartsen, scheikundigen", "Leeraars, opzieners, onderwijzers", ambtenaren van Financiën: "Ontvangers: Registratie, Belastingen, Toldienst, Ontvangers".
1918. 1 pak
1358. Overzichten beroepsgroepen in Oost-Vlaanderen: "Geestelijken", "Apothekers, Geneesheren, Tandartsen, Drogisten, Veeartsen, Scheikundigen", "Notarissen", "Advocaten, Zaakwaarnemers, Pleitbezorgers, Rechters, Griffiers, Deurwaarders", "Ingenieurs, bouwkundigen, landbouwkundigen, landmeters", ambtenaren van Financiën: "Registratie, Belastingen, Toldienst, Rijks(ontvangers)", "Letterkundigen, Beeldhouwers, Toonkundigen, Kunstschilders, Oudheidkundigen", "Onderwijzers", "Leeraars, opzieners".
1918 1 pak
1359. Overzichten beroepsgroepen in de provincie Antwerpen: "Geestelijken", "Geneesheren", "Notarissen", "Rechters, Griffiers, Deurwaarders", "Advocaten, Pleitbezorgers", "Ingenieurs, Bouwkundigen, Landbouwkundigen", ambtenaren van Financiën: "Registratie, Belastingen, Toldienst, Rijks(ontvangers)", "Letterkundigen, Beeldhouwers, Toonkundigen, Kunstschilders, Oudheidkundigen", "Onderwijzers", "Leeraars", "Ondernemers, Landmeters", "Apothekers, Drogisten, Veeartsen, Tandartsen, Scheikundigen".
1918. 1 pak
1360. Overzichten beroepsgroepen voor de provincie Limburg: "Geestelijken", "Geneesheren, Drogisten, Veeartsen, Scheikundigen", "Notarissen", "Advocaten, Pleitbezorgers, Zaakwaarnemers, Rechters, Griffiers, Deurwaarders", "Ingenieurs, Bouwkundigen, Landbouwkundigen, Landmeters", "Leeraars, Opzieners, Onderwijzers", ambtenaren van Financiën: "Registratie, Belastingen, Toldienst, Rijks(ontvangers "Letterkundigen, Beeldhouwers, Toonkundigen, Kunstschilders, Oudheidkundigen".
1918 1 pak
1361. Overzichten beroepsgroepen voor het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde: "Geestelijken", "Geneesheeren", "Notarissen", "Rechters, Deurwaarders, Griffiers", "Advocaten, Pleitbezorgers", "Ingenieurs, Bouwkundigen", ambtenaren van Financiën: "Registratie, Belastingen, Toldienst, Rijksontvangers", "Letterkundigen, Beeldhouwers, Toonkundigen, Kunstschilders", "Onderwijzers", "Leeraars voor alle scholen", "Landmeters, Ondernemers", "Apothekers, Drogisten, Veeartsen".
1918. 1 pak

1362. Overzichten beroepsgroepen voor het arrondissement Leuven: “Geestelijken”, “Geneesheeren”, “Notarissen”, “Rechters, Griffiers”, “Advocaten, Zaakvoerders”, “Ingenieurs, Bouwkundigen”, ambtenaren van Financiën: “Registratie, Belastingen, Toldienst, Rijksontvangers”, “Letterkundigen, Beeldhouwers, Toonkundigen, Kunstschilders”, “Onderwijzers”, “Leeraars voor alle scholen”, “Landmeters, Ondernemers”, “Apothekers, Drogisten, Veeartsen, Scheikundigen”, “Schoolopzichters met kantonale indeling”.
1918. 1 pak

4. VERZAMELING STEEKKAARTEN

De medewerkers van Documentatie verzamelden de gegevens betreffende activisten, potentiële activisten en dienstbetoonaanvragers op steekkaarten waarop persoonlijke gegevens en de politieke gezindheden werden aangegeven. De steekkaarten betreffende de provincie Limburg en een deel van de provincie Antwerpen werden niet teruggevonden.

- 1363-1368. Steekkaarten, alfabetisch geordend, per provincie.
1918. 5 dozen
1363. Steekkaarten A-G, provincie Antwerpen.
1364. Steekkaarten A-D, provincie Oost-Vlaanderen.
1365. Steekkaarten D-Z, provincie Oost-Vlaanderen.
1366. Steekkaarten A-Z, provincie Brabant.
1367. Steekkaarten A-Z, provincie West-Vlaanderen.
1368. Steekkaarten betreffende diverse beroepen en met deportatie bedreigde werklozen. Bevat ook steekkaarten van postbodes.
1918. 1 doos
5656. Steekkaarten van postbodes.
1918. 1 doos
- 1369-1373. Steekkaarten met gegevens over politieke gezindheid en flamingantisme.
1918. 5 dozen
1369. Doos A.
1370. Doos B.
1371. Doos C.
1372. Doos D.
1373. Doos E.
5657. Steekkaarten van propagandisten.
1918. 1 doos

E. AFDELING III: DIENST VLUGSCHRIFTEN

Afdeling “Vlugschriften” stond onder leiding van Jef Hinderdael en “bureelhoofd” Jan Porteau, en hield zich bezig met het opstellen, drukken en verspreiden van brochures, pamfletten en affiches. Toen de kisten met archief in de herfst van 1918 werden klaargemaakt voor verzending naar Duitsland, werd er op een van deze een lijstje gekleefd met daarop de aanduiding dat de inhoud deels persoonlijk archief van Hinderdael bevatte. Dit kan verklaren waarom een deel van de dossiers eerder persoonlijk getint is.

1. BRIEFWISSELING

1374. "Algemeene briefwis. I.", briefwisseling, alfabetisch geordend volgens bestemming/afzender voor de beginletters van A-D. september 1917-september 1918. Oud nummer CVS17/III. 1 pak
1375. "Algemeen. briefwis. II.", briefwisseling, alfabetisch geordend volgens bestemming/afzender voor de beginletters van E-L. September 1917-september 1918. Oud nummer CVS/17/III. 1 pak
1376. "Algemeene briefwis. III.", briefwisseling, alfabetisch geordend volgens bestemming/afzender voor de beginletters van V-Z. November 1917-september 1918. Oud nummer CVS/17/III. 1 pak
1377. "Algemeene briefwis. IV.", briefwisseling, alfabetisch geordend volgens bestemming/afzender voor de beginletters van M-V. November 1917-september 1918. Oud nummer CVS/17/III. 1 pak
1378. "Briefwisseling met propagandabureelen A tot K", Aalst, Antwerpen, Boom, Brugge, Dendermonde, Deinze, Diest, Gent, Geraardsbergen, Hacht, Halle, Hasselt, Ichtegem, Kontich. November 1917-september 1918. Oud nummer CVS/17/I. 1 pak
1379. "Briefwisseling met propagandabureelen K tot Z": Kortrijk, Leuven, Lier, Lokeren, Maaseik, Mechelen, Ninove, Oostende, Oost-Rozebeke, Oudergem, Sint-Niklaas, Ronse, Sint-Truiden, Temse, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, Wetteren, Willebroek. November 1917-september 1918. Oud nummer CVS/17/I. 1 pak
1380. Dossier "Briefwisseling met Duitse Overheid", alfabetisch geordend volgens bestemming/afzender. Bevat een "Verteilungsplan für Brochuren in den Flämischen Provinzen". November 1917-september 1918. Oud nummer CVS/17/II. 1 pak

2. FINANCIËEL BEHEER

1381. "Rekeningboek van Afdeling III Schriften", met ingesloten losse schuldbewijzen en bewijzen van overdracht van publicaties. Bevat tevens ingekomen briefwisseling betreffende uitgaven en het beleid van de propaganda. 1918. 1 pak

3. DOSSIERS INZAKE MANUSCRIPTEN

1382. Dossier "Brochure: 'Vlaanderen een zelfstandige staat', Liederik. Uitgever: 'Flandria', Antwerpen, 1918.", met het manuscript en het kaftontwerp van deze brochure, geschreven door Joris Fassotte. 1918. 1 omslag

1383. Dossier "Album", met voorbereidende stukken voor uitgave van een album met persoonlijke gegevens betreffende de vooraanstaande activisten, ter viering van de activiteiten rond de zelfstandigheidsverklaring van Vlaanderen, een project dat door "Afdeling 3 Vlugschriften" moest uitgevoerd worden. Bevat het portret van Ferdinand Buyle en (vermoedelijk) Steven Prenau.
Mei 1918. 1 omslag
1384. Dossier "Interview met Felix Ortt", met de getypte tekst van het interview, afgenomen door Jef Hinderdael, en het krantenknipsel met de gepubliceerde tekst. teksten van Felix Ortt. "Over de moeilijkheden bij onze voeding. Uit een vegetarisch oogpunt door Felix Ortt", manuscript, afgewerkt te Soest in januari 1918, met een uitgetypte versie. "Felix Ortt en het pneumat-energetisch monisme" en "De crisis en G.G.B.". De tekst "Over oorlog" door Kinnie.
1918. 1 omslag
1385. Dossier betreffende de voorbereiding van de verfilming van "De Leeuw van Vlaanderen"
1918. 1 omslag
1386. Dossier inzake een huldealbum voor dr. Floren, Duits raadgever bij de inrichting van de vernederlandste universiteit in Gent
1918. 1 omslag
1387. Dossier "Voor een meeting", tekst voor een brochure (2 ex.). dd. 2 september 1917.
1917. 1 omslag.
1388. Dossier "Gebed voor Vlaanderen", manuscript en getypte versie. Opsomming van bruikbare citaten voor een godsdienstig getint pamflet voor elke dag in het jaar.
1918. 1 omslag
1389. Dossier met briefwisseling inzake de propaganda-activiteiten van de overgelopen soldaten Karel De Schaepdrijver en Jules Charpentier, met gegevens inzake Jozef Cool, Ward Hermans, Joris Van Severen, onder meer met het oog op het samenstellen van deel 4 van de "IJzer-reeks"; tevens briefwisseling met de "Vlaamsche Filmkommissie" die voor het activisme werkte.
1918. 1 omslag
1390. Manuscript "Een blad uit de geschiedenis van ons Vaderland", geschreven door een gevolmachtigde, dd. 18 maart 1918. Bevat tevens teksten betreffende Godefroid Kurth.
1918. 1 omslag
1391. Dossier "Vlugschrift: 'De blijde boodschap'. Opsteller: E.H. Verdoodt, Veldstraat 115, Ukkel". ", manuscripten met begeleidende brief van A. Faingnaert.
1918. 1 omslag

4. VERZAMELING PAMFLETTEN EN BROCHURES

1392. Pamfletten, brochures, tijdschriften, briefomslagen, van Vlaamsche Arrondissementsbond van het land van Waas, propagandabureel Temse, propagandabureel Sint-Niklaas, Volksopebeuring afdeling Rupelmonde,

- Volksopeuring afdeling Sint-Niklaas, gemeente Nieuwkerken, Rupelmonde.
1918. 1 omslag
1393. Pamfletten en brochures, affiches, verspreid in heel Vlaanderen.
1917-1918. 1 omslag
1394. Verzameling van pamfletten en affiches van het propagandabureau te Gent,
verspreid te Gent, Scheldewindeke, Vinderhaute, Lebbeke, Lovendegem,
Evergem, Gentbrugge, Sint-Amandsberg, Wondelgem, Sint-Martens-Latem,
voorzien van een lijst.
1917-1918. 1 pak

5. DOCUMENTATIE VAN DE AFDELING

Er werd een verzameling publicaties en brochures aangetroffen met volgnummer die duidelijk uit een werkbibliotheek van een activistische instelling komen. Het gaat vrijwel zeker om de bibliotheek die ten dienste stond van het personeel van het propagandabureau in Brussel. Des te meer omdat er in deze reeks een aantal werken voorkomen met het exlibris van Jef Hinderdael, een van de voornaamste beampten op het propagandabureau en verantwoordelijke van afdeling "Vlugschriften". Een klein deel van de werken draagt handschriftelijke tekst die duidelijk maakt dat ze geschonken werden door hun Duitse auteurs. Op een aantal werken werden stempels aangetroffen die aantonen dat ze werden gekocht in duitse boekhandels in Antwerpen en Brussel.

a. Genummerde reeks

Deze reeks werd voorzien van rode en blauwe etiketten waarop volgnummers werden genoteerd, geplakt in de rechterbovenhoek van de kaft.

1395. Overzicht van de brochure- en boekenverzameling, alfabetisch geordend.
1918. 1 deel
- [xxx]
Toelichting: publicaties met etiket nrs. 1-3 ontbreken.
1396. VAN ES W.J.L., *Het nieuw Europa*, Uitgave van *Dietsche Stemmen, Tijdschrift voor Nederlandsche Stambelangen*, Utrecht, 1916.
Draagt etiket nr. 4.
- [xxx]
Toelichting: publicaties met etiket nrs. 5-6 ontbreken.
1397. VERMEERSCH G., *Een oproep tot de Vlamingen*, Brussel, 1916.
Draagt etiket nr. 7.
- [xxx]
Toelichting: publicaties met etiket nrs. 8-10 ontbreken.
1398. *Vers la paix ! Appel au clergé belge par un confrère*, Brussel, z.d.
Bevat een facsimile "Lettre à M. le Ministre au sujet des instructions confidentielles. Bruxelles, le 10 avril 1906" van een generaal-majoor, gericht aan de minister van Oorlog.
Draagt etiket nr. 11.
- [xxx]
Toelichting: publicatie met etiket nr. 12 ontbreekt.

1399. HERGGELET-LONDON M., *Ueber die Wahrscheinlichkeit eines Krieges zwischen Deutschland un England und ueber die Zukunft des beiden Länder, nebst einer beschreibung der Engländer von heutzutage*, von Mariano, 3de uitgave Leipzig, z.d.
Draagt etiket nr. 13.
1400. *Das neutrale Belgien und Deutschland im Urteil belgischer Staatsmänner und Juristen*, von Fritz Norden, Advokat am Apellationsgericht zu Brüssel, München, 1916. Duitse vertaling van *La Belgique Neutre et l'Allemagne*, verschenen in juli 1915.
Draagt etiket nr. 14.
1401. DAX O., *Opinions d'un général belge en activité sur l'intervention de la Belgique dans le Guerre Mondiale*, Brussel, 1916.
Draagt etiket nr. 15.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 16 ontbreekt.
1402. ANHOLT F., *Die deutsche Verwaltung in Belgien*, Berlijn en Brussel, 1917.
Draagt etiket nr. 17.
1403. HAMPE K., *Belgiens Vergangenheit und Gegenwart*, Leipzig en Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 18.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 19-20 ontbreken.
1404. KULLMER H., *Die Belgische Sphinx. Ein Buch für den deutschen Staatsbürger*. Uitgegeven in de reeks: *Zeitspiegel*, nr. 14, Berlijn, 1916.
Draagt etiket nr. 21.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 22 ontbreekt.
1405. DE CNEUDT R., *De Vervlaamsching van Het Lager Onderwijs in Groot-Brussel*. Brussel, 1918.
Draagt etiket nr. 23.
1406. HAMMANN O., *Der neue Kurs. Erinnerungen*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 24.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 25-26 ontbreken.
1407. ROHRBACH P., *Massenverhetzung und Volkskrieg in Belgien*, Berlijn, 1916.
Draagt etiket nr. 27.
1408. KERLEN K., *Flandern und Deutschland. Die Flamen und Wir*, Arnsberg in Westfalen, z.d. (1915).
Draagt etiket nr. 28.
1409. *Documents diplomatiques 1905-1914. Lettres adressées par les Ministres et Chargés d'Affaires de Belgique à Berlin, Londres et Paris au Ministre des Affaires Etrangères à Bruxelles*, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 29.
1410. JOËL K., *Neue Weltkultur*, Leipzig, 1915.
Draagt etiket nr. 30.

1411. CLAUDIUS SEVERUS, *Le Calvaire des Flandres*, Brussel, 1917. Vertaling van *Vlaandrens Weezang*.
Draagt etiket nr. 31.
1412. *Volksernährung im Kriege. Vorträge gehalten in dem vom Königl. Preuss. Ministerium des Innern. Veranstaleten Lehrerkursus für Redner*, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 32.
1413. EFFER H., *Beiträge zur Geschichte der französischen Literatur in Belgien*, Düsseldorf, 1909.
Draagt etiket nr. 33.
1414. JOSSON M., *Onthullingen over de Belgische Omwenteling van 1830 voorafgegaan van een beknopt overzicht van Frankrijk's invallen in België*, Antwerpen, 1903.
Draagt etiket nr. 34.
1415. HAMPE K., *Das belgische Bollwerk. Eine altenmässige Darlegung über Barriererstellung, Neutralität und Festungspolitik Belgiens*, Stuttgart en Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 35.
1416. *Stimmen und Richtlinien herausgegeben vom Auslandsbund Deutscher Frauen. Provinzialverband Rheinland*, Bonn, 1918.
Draagt etiket nr. 36.
1417. *Belgien, Neun Abhandlungen der Sammlung "Der Kampf um Belgien"*. Herausgegeben vom Sekretariat Sozialer Studentenarbeit, München-Gladbach, 1916.
Draagt etiket nr. 37.
1418. FROMME F., *Belgisches und unbelgisches. Ausgewählte Aufsätze*, Bonn, 1917.
Draagt etiket nr. 38.
1419. REUPKE H., *Gefangen in Frankreich – nach Spanien geflüchtet. Erlebnisse eines Kriegsfreiwilligen*, Strassburg, 1916.
Draagt etiket nr. 39.
1420. FEDERN K., *Anklagen gegen Deutschland. Das Buch j'Accuse und andere schriften*, Bern, 1917.
Draagt etiket nr. 40.
1421. VON BISSING Fr. W., Freiherr, *Deutschlands Stelle in der Welt*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 41.
1422. LANGHAMMER J., *Belgiens Vergangenheit und Zukunft. Ein geografisch-geschichtlicher Berwertung*, Warnsdorf i.B., 1916.
Draagt etiket nr. 42.
1423. *Ein Starkes Volk. Eindrücke aus Deutschland und von der deutschen Westfront (Dezember 1914 und Januar 1918). Von Dr. Karl Hildebrand. Mitglied des schwedischen Reichstags*, 3de uitgave, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr 43.
1424. *Durch Belgien. Wanderungen eines Ingenieurs vor dem Kriege. Nach J. Izart, La Belgique au travail und anderen Quellen. Bearbeitet von Hans Günther*, Stuttgart, 1915.
Draagt etiket nr. 44.

1425. VAN KESSEL K., *De naakte waarheid over den wereldkrijg. Zijne betrekkingen met den Vlaamschen volksstam door Karel Van Kessel, beeldhouwer en kunstschilder*, Brussel, 1917.
Draagt etiket nr. 45.
1426. VON BISSING Fr. W., *Die Kriegsziele unserer Feinde*, Dresden, Leipzig, 1916.
Draagt etiket nr. 46.
1427. CHAMBERLAIN H. J., *Deutschlands Kriegsziel*, Oldenburg, 1916.
Draagt etiket nr. 47.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 48-49 ontbreken.
1428. NORDEN F., *Onzijdig België en Duitsland volgens de Belgische Staatslieden en Rechtsgeleerden*, Brussel, 1915.
Draagt etiket nr. 50.
1429. VAN GENECHTEN B., *De Vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool*, Antwerpen, 1916. Een uitgave van het Nationaal Vlaamsch Studentenverbond.
Draagt etiket nr. 51.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 52 ontbreekt
1430. KÖHLER F., *Die neue Dreibund. Ein politisches Arbeitsprogramm für das gesamte deutsche Volk und seine Freunde*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 53.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 54 ontbreekt.
1431. *Een woord aan onze verstandige werklieden. Over arbeidsbescherming en maatschappelijke verzekeringen in Duitsland en België door L.d.B.*, Brussel, z.d;
Draagt etiket nr. 55.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 56 ontbreekt.
1432. *Das Ausland und Wir. Dokumente der Freundschaft und des Verständnisses*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 57.
1433. *Wie Lüttich dem Reiche verloren ging. Ein Rückblick auf die Reichsexekution von 1790/91. Auf Veranfassung Sr. Durchlaucht des Fürsten von Hatzfeldt, Herzogs zu Trachenberg, nach ungedruckten Akten aus dessen Archiv*, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 58.
1434. *An das Deutsche Volk. Die Reichstagsreden des Kanzlers und des Schasssekretärs zum Weltkrieg*, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 59.
1435. VOGEL W., *Allons-nous vers l'anarchie financière? Les Changes, les Emprunts, les Perspectives*. In de reeks: *Problèmes du Lendemain de la Guerre*. Publications de la Revue Internationale d'Economie politique et des Finances, Brussel, 1917-1918.
Draagt etiket nr. 60.

1436. REVENTLOW G., *Brauchen wir die flandrische Küste?*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 61.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 62-63 ontbreken.
1437. CHAMBERLAIN H. S., *Der Wille zum Sieg. Und andere Aufsätze*, München, 1918.
Draagt etiket nr. 64.
1438. FLEISCHER O., *Vom Kriege gegen die deutsche Kultur. Ein Beitrag zur Selbsterkenntnis des deutschen Volkes*, Frankfurt am Main, 1915.
Draagt etiket nr. 65.
1439. FREYTAG-LORINGHOVEN, *Folgerungen aus dem Weltkriege*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 66.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 67 ontbreekt.
1440. TROOSTERS H., *Verplicht vakonderwijs voor België*, Jette-Brussel, 1918.
Draagt etiket nr. 68.
1441. SCHUMACHER H., *Antwerpen. Sein Weltausstellung und Bedeutung für das deutsche Wirtschaftsleben*, München, Leipzig, 1916.
Draagt etiket nr. 69.
1442. RATHENAU W., *Die neue Wirtschaft*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 70.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 71-72 ontbreken.
1443. BINDER H., *Antwerpen. Rückblicke und Ausblicke*, 2de uitgave, München, 1917.
Draagt etiket nr. 73.
1444. SCHELER M., *Die Ursachen des Deutschenhasses. Eine nationalpädagogische Erörterung*, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 74.
1445. JEGERLEHNER J., *Neutrale in Elsass-Lothringen. Eindrücke*, Bern 1917.
Draagt etiket nr. 75.
1446. TRIETSCH D., *Das englische Reich. Weltgeschichtliche Umschau. Gebiets-, Volks- und Wirtschaftsentwicklung des grossen Völker der Erde*, Berlin-Wilmersdorf, z.d.
Draagt etiket nr. 76.
1447. RAUSCHER U., *Belgien Heute und Morgen*, Leipzig 1915.
Draagt etiket nr. 77.
1448. CHAMBERLAIN S.H., *Hammer oder Amboss. Dritte Reihe des Kriegsaufsätze*, München, 1916.
Draagt etiket nr. 78.
1449. BONN M. J., *Amerika als Feind*, München, z.d.
Draagt etiket nr. 79.
1450. NERVENS W., *La catastrophe Congolaise. Contributions à l'histoire des sympathies belges*, Antwerpen 1917.
Draagt etiket nr. 80.

- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 81-82 ontbreken.
1451. HAGMANN, *Studien zur Geschichte Belgiens seit 1815*, Bern, 1917.
Draagt etiket nr. 83.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 84-87 ontbreken.
1452. NERVENS W., *Kongo in brand. bijdrage tot de gevoelsgeschiedenis van België. Een wenk aan de flaminganten*, Antwerpen, 1917.
Draagt etiket nr. 88.
1453. *Die Mecklenbürger im Kampf in Belgien und Nordfrankreich. Aus dem Tagebüche eines Kompagniechefs*, 2de uitgave, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 89.
1454. CLAUDIUS SEVERUS, *Vlaandrens Weezang. Aan Zuid- en Noord-Nederland*, (12de uitgave) z.d.
Draagt etiket nr. 90.
1455. DIPLOMATICUS, *Aus Brüssels kritischen Tagen. Erlebnisse und Beobachtungen eines Neutralen*, 3de uitgave, Stuttgart, Berlijn, 1916.
Draagt etiket nr. 91.
1456. HIRSCH P., *Aufgaben der deutschen Gemeindepolitik nach dem Kriege. Verfassungs- und Verwaltungsfragen. Finanzwesen. Armen- und Waisenzüchtung. Arbeitslosenfürsorge. Schul- und Bildungswesen*, Berlijn, 1917.
Draagt etiket nr. 92.
1457. SCHWERING L., *Belgien als Angelpunkt des Weltkrieges*, Regensburg, 1917.
Draagt etiket nr. 93.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 94 ontbreekt.
1458. VON HENNING VON ROSS, *Mit den Brandenburgern in den Kämpfen um Belgien. Meine Kriegserlebnisse. August bis Oktober 1914*, Berlijn, 1916, 2de uitgave.
Draagt etiket nr. 95.
1459. HENNING VON MELSTED, *Belgien in deutscher Kriegsgefangenschaft*, Berlijn, z.d.
Draagt etiket nr. 96.
1460. CHAMBERLAIN H.S., *Ideal und Macht*, München, 1916.
Draagt etiket nr. 97.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 98 ontbreekt.
1461. HAMMANN OTTO, *Der neue Kurs. Erinnerungen*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 99.
1462. FABRICIUS, *La Flandre martyre*, Brussel, 1918.
Draagt etiket nr. 100.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 101 ontbreekt.

1463. SCHULTE A., *Von der Neutralität Belgiens. Deutsche Kriegsschriften. 3. Heft.* Bonn, 1915.
Draagt etiket nr. 102.
1464. VOLKMANN L., *Das Generalgouvernement Belgien. Zwei Jahre deutscher Arbeit auf Grund amtlicher Quellen*, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 103.
1465. BONN M. J., *Irland und die irische Frage*, München, Leipzig, 1918.
Draagt etiket nr. 104.
1466. *Wie ein Belgier das Verhängnis seines Vaterlandes voraussah. Ein ungehörter Warnungsruf von Major Girard*, Berlijn, 1916.
Draagt etiket nr. 105.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 106 ontbreekt.
1467. BARMM R., *Deutschlands Stellung im Welthandel und im Weltverkehr*, Braunschweig, Hamburg, Berlijn, 1914.
Draagt etiket nr. 107.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 108-107 ontbreken.
1468. ZITELMANN E., *Das Schicksal Belgiens beim Friedensschluss*, 3de uitgave, München, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 108
1469. NIEMEYER T., *Belgien und seine Neutralisierung*, München, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 109.
1470. *Flandriches Bilderbuch. Herausgegeben von der "Kriegszeitung des 4ten Armee"*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 110.
1471. THIMME F. en LEGIEN C., *Die Arbeiterschaft im neuen Deutschland*, Leipzig, 1915.
Draagt etiket nr. 111.
1472. ANDRASSY J., *Die Friedensfrage*, Leipzig, 1918.
Draagt etiket nr. 112.
1473. SCHMIDT O.G., *Deutschlands Friede und Freiheit und ihre dauernde Sicherung*, Dresden, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 113.
1474. FRIEDRICH P., *Belgische Sonette*, Leipzig, 1916.
Draagt etiket nr. 114.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 115 ontbreekt.
1475. BLOCHER E., *Belgische Neutralität und Schweizerische Neutralität*, Zürich, 1915.
Draagt etiket nr. 116.
1476. VALENTIN V., *Belgien und die grosse Politik der Neuzeit*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 117.

1477. WIEDENFELD K., *Antwerpen im Weltverkehr und Welthandel*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 118.
- [xxx]
Publicatie met etiket nrs 119-120 ontbreken.
1478. DÜTSCHKE G., *Belgiens Neutralität im Weltkriege 1914*, Berlijn, 1916.
Draagt etiket nr. 121.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 122 ontbreekt.
1479. *De vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool beschouwd met het oog op de plichten der Vlamingen jegens vorst en land. Voordracht door prof. Mr. L. Dosfel op de Katholieke Studentenvergadering den 15n October 1916 in het Atheneum te Antwerpen gehouden*, z.d.
Draagt het stempel "Nr. 4 der Uitgaven van den Hoogeschoolbond".
Is voorzien van exlibris van Jef Hinderdael.
Draagt etiket nr. 123.
1480. BRENTANO F., *Über den Wahnsinn der Handelsfeindseligkeit. Vortrag gehalten in Zürich am 13. Juni 1916*, München, z.d.
Draagt etiket nr. 124.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 125 ontbreekt.
1481. KELLEN T., *De vlämische Hochschule in Gent*, Hamm, 1916.
Draagt etiket nr. 126.
1482. LIENHARD F., *Das deutsche Elsass*, in de reeks *Der Deutsche Krieg*, deel 17, Stuttgart, Berlijn, 1914.
Draagt etiket nr. 127.
1483. KILIANI R., *Der deutsch-englische Wirtschaftsgesass*, in de reeks *Der Deutsche Krieg*, deel 57, Stuttgart, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 128.
1484. HEMPEL-CHUCHUL L., *Das Deutschtum im Auslande und der Krieg*, Hamburg, 1915.
Draagt etiket nr. 129.
1485. EISENBERG W., *Zum Landsturm nach Belgien und Nord-Frankreich*, Braunschweig 1915.
Draagt etiket nr. 130.
1486. *Aan het Vlaamsche Volk*, z.p. z.d.
Draagt etiket nr. 131.
1487. SCHUCHARDT, *Der Mitteleuropäische Staatenbund*, Dresden, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 132.
1488. MÜLLER-MEININGEN, *Der Reichstag und der Friedensschluss*, München, Leipzig, 1918.
Draagt etiket nr. 133.
1489. KUTTNER M., *Deutsche Verbrechen?*, Bielefeld, Leipzig, 1915.
Draagt etiket nr. 134.

1490. VON BISSING F. W., *Nationale Erziehung. Gedanken über die künftige Erziehung des deutschen Volkes, seine Lehrer und Beamten*, München, 1916.
Draagt etiket nr. 135.
1491. GREUPNER R., *Das geheimnis der deutschen Kraft. Das werktätige Volk Deutschlands und die Kriegsziele unsere Feinde*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 136.
1492. VON WINTERSTETTEN K., *Nordkap – Bagdad. Das politische Programm des krieges*, Frankfurt-a.-M., 1914.
Draagt etiket nr. 137.
1493. JÜNGST H., *Der Weltkrieg und die deutsche Kultur. Erkenntnisse und Bekenntnisse*, Leipzig, z.d.
Draagt etiket nr. 138.
1494. MEHNER H., *Europas Kapital und Arbeit nach dem Kriege*, Jena, 1918.
Draagt etiket nr. 139.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 140 ontbreekt.
1495. MEISTER A., *Bismarcks auswärtige Politik seit 1871 und der Weltkrieg*, Münster in. W., 1915.
Draagt etiket nr. 141.
1496. *Kontinentalpolitik. Ein Zukunftsbild von einem rheinischen Grossindustriellen*, in de reeks: *Deutsche Kriegschriften*, deel 4, Bonn, 1915.
Draagt etiket nr. 142.
1497. KÜSTER E., *Vom Krieg und vom deutschen Bildungsideal*, in de reeks: *Deutsche Kriegschriften*, deel 5, Bonn, 1915.
Draagt etiket nr. 143.
1498. MÜHLESTEIN H., *Der Vorrang der deutschen Staatsidee und ihr Sieg in Europa*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 144.
1499. ROHRBACH P., *Woher kam der Krieg? Wohin führt er?*, Weimar, 1916.
Draagt etiket nr. 145.
1500. *De Vlamingen onder de Nieuwe Regeering*, Antwerpen, 1910.
Draagt het exlibris van Jef Hinderdael.
Draagt etiket nr. 146.
1501. BONHOMME J., *Réquisitoire contre le Gouvernement*, Brussel, 1917.
Draagt etiket nr. 147.
1502. MUCHAU H., *Die Befreiung der belgischen Vlamen vom französischen Joch, eine Ehrenpflicht des deutschen Volkes*, Darmstadt, 1918.
Draagt etiket nr. 148.
1503. DESTREE J., *Lettre au Roi sur la séparation de la Wallonie et de la Flandre*, Brussel, 1912.
Draagt etiket nr. 149.
1504. JÄCKH E., *Das grössere Mitteleuropa*, Weimar, 1916.
Draagt etiket nr. 150.

1505. *Die Zukunft Englands*, Meilen-Zürich, 1916.
Draagt etiket nr. 151.
1506. GLOCKENER H., *Warum und wie muss Deutschland annectieren?*, Berlijn, z.d.
Draagt etiket nr. 152.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 153-156 ontbreken.
1507. *Lettre-Pétition au Gouvernement Belge à propos de sa Note-Annexe à la réponse des Alliés aux propositions de paix de l'Allemagne par des Citoyens Belges*, z.p., z.d.
Voorzien van het exlibris van Jef Hinderdael.
Draagt etiket nr. 157.
- [xxx]
Publicatie met etiketten nrs. 158 ontbreekt.
1508. GIELIS B., *De vierde graad van het Lager Onderwijs. Voorbereidend Vakonderwijs. Studies over Vlaamsche Volkskracht. Uitgaven van de Vlaamsche Nationale Onderwijzersvereniging*, Antwerpen, 1918.
Draagt etiket nr. 159.
- [xxx]
Toelichting: publicaties met etiketten nrs. 160-161 ontbreken.
1509. JAECKS J.J., *Over de grondslagen van het Lager Onderwijs in Vlaanderen. Voor Vlaamsche Volkskracht. Uitgaven van de Vlaamsch Nationale Onderwijzersvereniging*, Antwerpen, 1918.
Draagt etiket nr. 162.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs 163-167 ontbreken.
1510. *Vlaanderen en de Schilderkunst. Voordracht gehouden op 18 januari 1918 door den heer Dr. J. Denucé. 7de voordracht van de Reeks Over het verleden, het heden en de toekomst van Vlaanderen. uitgegeven ten voordeele van de propaganda, Borgerhout*, z.d. Uitgegeven door de vereniging: "Voor Vrede en vrij Vlaanderen. Aktivistische groep van de Liberale Volkspartij en Kies- en Propagandawerking Help U Zelve". Deze brochure is tevens "Nr. 14 van de uitgaven van het Vlaamsch Propaganda-Bureel. Centrale voor de Provintie Antwerpen."
Draagt etiket nr. 168.
1511. FAINGNAERT A., *Wat het Vlaamsche volk moet weten aangaande het Kempisch Kolenbekken*, Brussel, 1917.
Draagt etiket nr. 169.
1512. *De Landelijke schoonheid van Vlaanderen. Voordracht gehouden op 14 December 1917 door den heer Fons Van Hoof. 2de voordracht van de Reeks Over het verleden, het heden en de toekomst van Vlaanderen. uitgegeven ten voordeele van de propaganda, Borgerhout*, z.d. Uitgegeven door de vereniging: "Voor Vrede en vrij Vlaanderen. Aktivistische groep van de Liberale Volkspartij en Kies- en Propagandawerking Help U Zelve". Deze brochure is tevens "Nr. 5 van de uitgaven van het "Vlaamsch Propaganda-Bureel. Centrale voor de Provintie Antwerpen."
Draagt etiket nr. 173.

- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 174-176 ontbreken.
1513. BEER M., *Der demokratische gedanke im kriegsführenden Deutschland*, Bern, 1918.
Draagt etiket nr. 177.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 178 ontbreekt.
1514. VON HARNACK A., *Was wir schon gewonnen haben und was wir noch gewinnen müssen. Rede am 29. September 1914*. In de reeks *Deutsche Reden in schwerer Zeit*, nr. 5. Berlijn, 1914.
Draagt etiket nr. 179.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 180 ontbreekt.
1515. *Also sprachen Belgiens Diplomaten. Politische Urteile der belgische Gesandten und Geschäftsträger baron Greindl, Graf Ursel, Baron Lalaing, Baron Guillaume, Baron Beyens in ihren Berichten an das Ministerium des Auessern van 1905-1914*, Bern, 1917.
Draagt etiket nr. 181.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 182-185 ontbreken.
1516. SPIES H., *Die Engländer als Inselvolk*, Berlijn 1916.
Draagt etiket nr. 186.
1517. BRÜHL H., *Vlämisch und Holländisch. Ein Zwiegespräch*. Berlijn en Brussel, 1916.
Draagt etiket nr. 187.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 188-189 ontbreken.
1518. FRANKE D., *Der deutsche Gedanke und der englische Imperialismus*, Hamburg, 1918.
Draagt etiket nr. 190.
1519. BRÜHL H., *Flandern, literarisches Neuland. Vortrag gehalten in der "Deutschen Schule" zu Brüssel am 8. Februar 1916*. Berlijn, Brussel, 1916.
Draagt etiket nr. 191.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 191 ontbreekt.
1520. BLOCHER E., *Das sogenannte Nationalitätenprinzip*, Basel, 1918.
Draagt etiket nr. 193.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 194-196 ontbreken.
1521. BANNING E., *Die Verteidigung Belgiens vom nationalen und europäischen Standpunkt. Eind Neudruck met Übersetzung von Juridicus*, in de reeks *Belgier über Belgien*, deel 1, Gotha, 1917.
Draagt etiket nr. 197.

1522. MÜLLER-BRESLAU, *Die deutsche Technik im Weltkriege*, Leipzig, 1916.
Draagt etiket nr. 198.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 199 ontbreekt.
1523. DOSFEL L., *Katholiek activistisch verweerschrift*, Gent, 1917-1918.
Draagt etiket nr. 200.
1524. PLENGE J., *Eine Kriegsvorlesung über die Volkswirtschaft. Das Zeitalter der Volksgenossenschaft*, Berlijn, 1915.
Draagt etiket nr. 201.
1525. BOLLAND G.J.P.J., *Het Nederlandsch als taal voor de hoogere aangelegenheden des geestes*, Brussel, 1912.
Draagt de handtekening van zijn vroegere eigenaar A. Heylen.
Draagt etiket nr. 202.
1526. Mühlestein H., *Der Vorrang der deutschen Staatsidee und ihr Sieg in Europa*, München, 1915.
Draagt etiket nr. 203.
1527. ISERMEYER K., *Wiederaufbau der deutschen Handelsschiffahrt*, in de reeks *Meereskunde*, deel 131.
Draagt etiket nr. 204.
1528. SCHUMACHER H., *Belgiens Stellung in der Weltwirtschaft*, in de reeks *Zwischen Krieg und Frieden*, nr. 41, Leipzig, 1917.
Draagt etiket nr. 205.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 206-212 ontbreken.
1529. KANTER W., *Das Königreich Vlaanderen. Ein Weg zum Frieden*, München, 1918.
Draagt etiket nr. 213.
1530. HELLINCKX., *De Belgische hofboer. Praktisch handpublicatie over moesteelt in open lucht*, Brussel, 1918.
Draagt etiket nr. 214.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 215-219 ontbreken.
1531. *Ontwikkelingsgang der Vlaamsche Frontbeweging door Karel De Schaepdrijver, Jules Charpentier. korporaals bij 't Belgisch leger. IJzerreeks I*, Brussel, z.d. (1918).
Draagt etiket nr. 220.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 221 ontbreekt.
1532. *Open brieven der Vlaamsche Frontpartij, verzameld door Karel De Schaepdrijver, Jules Charpentier. korporaals bij 't Belgisch leger. IJzerreeks II*, Brussel, z.d. (1918).
Draagt etiket nr. 221bis.

1533. *Vlaanderens Weezang aan den IJzer door Karel De Schaepdrijver en Julius Charpentier. IJzerreeks III.* z.d. (1918).
Draagt etiket nr. 222.
1534. *Vlaanderens Weezang aan den IJzer door Karel De Schaepdrijver en Julius Charpentier. Korporaals bij 't Belgisch leger. IJzerreeks III.* z.d. (1918).
Draagt etiket nr. 222 bis.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 223-224 ontbreken.
1535. VON MOLTKE H., *Holland en België in hunne wederzijdsche Betrekkingen van af de Scheiding onder Filips II tot de Hereeniging onder Willem I*, in de reeks: *Krijgsgevangenenboekerij van het kamp Göttingen*, nr. IX, Göttingen, 1918.
Draagt etiket nr. 225.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 226 ontbreekt.
1536. *Guldensporenfeest*, pamflet voor verspreiding op 11 juli 1918, bestemd voor de Vlaamse soldaten in het Belgische leger, ondertekend door de overlopers J. Charpentier, K. De Schaepdrijver, V. Haesaert, K. Van Sante.
Draagt etiket nr. 227.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 228-235 ontbreken.
1537. *Vlaamsche Boekerij Göttingen. Publicatielijst 1e Deel: Nederlandsche Publicaties. Krijgsgevangenenboekerij van het kamp Göttingen*, nr. XI a. Göttingen, 1918.
Draagt etiket nr. 236.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 237-244 ontbreken.
1538. BOSSAERTS A., *De Middelbare Technische school. uitgave van de Vlaamsch-nationale Onderwijsvereniging Antwerpen in de reeks Voor Vlaamsche Volkskracht, III*, Antwerpen, 1918.
Draagt etiket nr. 245.
1539. LIEDERIK, *Vlaanderen een zelfstandige staat*, uitgave van boekhandel "Flandria", Antwerpen, 1918.
Draagt etiket met nr. 246.
1540. RATHENAU W., *Vom Aktienwesen. Eine geschäftliche Betrachtung*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 247.
1541. RATHENAU W., *Deutschlands Rohstoffenversorgung*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 248.
1542. RATHENAU W., *Probleme der Friedenswirtschaft*, Berlijn, 1918.
Draagt etiket nr. 249.
1543. EUCKEN R., *Neutrale Stimmen. Amerika – Holland – Norwegen – Schweden – Schweiz*, Leipzig, 1916.
Draagt etiket nr. 250.

1544. DAVID E., *Pourquoi les peuples se battent. Discours prononcé devant le Comité de Paix Hollando-Scandinave, à Stockholm le 6 Juin 1917. Publié par le Comité directeur du Parti socialiste allemand.* Bern, 1917.
Draagt etiket nr. 251.
1545. z.a., *La guerre mondiale qui s'approche. La prophétie d'un diplomate neutral,* Berlijn, 1916.
Draagt etiket nr. 252.
- [xxx]
Publicaties met etiket nrs. 253-257 ontbreken
1546. *Annuaire statistique de la belgique et du Congo Belge 1912*, uitgave van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Brussel, 1913.
Draagt etiket nr. 258.
1547. *Annuaire statistique de la belgique et du Congo Belge 1913*, uitgave van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Brussel, 1914.
Draagt etiket nr. 258.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 259-260 ontbreken.
1548. SCHUMACHER H., *Die Lösung der belgischen Frage. Die deutsch-belgische Wettbewerb und seine Regelung*, Leipzig, 1918.
Draagt etiket nr. 261.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 262-263 ontbreken.
1549. *Wat de boeren moeten weten*, pamflet, gedrukt te Leuven, 1918.
Draagt etiket nr. 264.
1550. SCHOEN P., *Die Völkerrechtliche Haltung der Staaten aus unerlaubten Handlungen*, Breslau, 1917.
Draagt etiket nr. 265.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 266-268 ontbreken.
1551. KERLER D.H., *Deutschlands Verletzung der belgischen Neutralität, eine sittliche Notwendigkeit. Im Zusammenhang mit allgemeine Bemerkungen zur Ethik des Kriegs*, Ulm, 1915.
Draagt etiket nr. 269.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 270-273 ontbreken.
1552. LIEDERIK, *Vlaanderen een zelfstandige staat*, uitgave van boekhandel "Flandria", Antwerpen, 1918.
Draagt etiket met nr. 274.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 275 ontbreekt.
1553. *Réponse d'un belge aux « Lettres ouvertes au peuple belge » par Louis Verhaegen*, Den Haag, 1916.
Draagt etiket met nr. 276.

- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 277-280 ontbreken.
1554. NORDEN F., *La Belgique Neutre et l'Allemagne d'après les hommes d'Etat et les juristes belges*, Brussel, 1918.
Draagt etiket met nr. 281.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 282 ontbreekt.
1555. LEMAIRE R., *Nieuw Leuven. Verslag voorgedragen door de commissie van Lijnrichtingen*, Leuven, 1915.
Draagt etiket met nr. 283
1556. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Vraagstukken*, Uitgave van het Vlaamsch Economische Sekretariaat, 1ste jaargang, nr. 3, maart 1918.
Draagt etiket met nr. 284.
1557. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Vraagstukken*, Uitgave van het Vlaamsch Economische Sekretariaat, 1ste jaargang, nr. 2, februari 1918.
Draagt etiket met nr. 285.
1558. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Vraagstukken*, Uitgave van het Vlaamsch Economische Sekretariaat, 1ste jaargang, nr. 1, januari 1918.
Draagt etiket met nr. 286.
1559. Gielis B., *Beroepsonderwijs in verband met de Economische en Sociale eischen van onzen Tijd en ons land. Uitgave van "Klaverken van Vier"*, in de reeks van het Vlaamsch Economisch Sekretariaat.
Draagt etiket met nr; 287.
- [xxx]
Toelichting: publicatie met etiket nr. 288 ontbreekt.
1560. HINDERDAEL J., *Staat en volk. een natuurphilosophische verklaring van het Vlaamsche Aktivisme. Overdruk uit Dietsche stemmen. Tijdschrift voor Nederlandsche Stambelangen*, Utrecht, 3de jg. maart-april 1918.
Voorzien van het ex libris van Jef Hinderdael.
Draagt etiket nr. 289.
- [xxx]
Publicaties met etiketten nrs. 290-297 ontbreken.
1561. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, Den Haag, 1915.
Draagt etiket nr. 298.
1562. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, deuxième série, 31 dec. 1914-31 mars 1915, Den Haag, 1916.
Draagt etiket nr. 299.
1563. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, troisième série, 1 avril 1915-27 juin 1915 (Nos. 56-89), Den Haag, 1916.
Draagt etiket nr. 300.

1564. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, quatrième série, 2 juillet 1915-29 septembre 1915 (Nos. 90-123), Den Haag, 1916.
Draagt etiket nr. 301.
1565. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, cinquième série, 2 octobre 1915-31 décembre 1915 (Nos. 124-160), Den Haag, 1916.
Draagt etiket nr. 302.
1566. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, sixième série, 3 janvier 1916-31 mars 1916 (Nos. 161-194), Den Haag, 1916.
Draagt etiket nr. 303.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 304 ontbreekt.
1567. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, huitième série, 2 juillet 1916-29 septembre 1916 (Nos. 229-259), Den Haag, 1917.
Draagt etiket nr. 305.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 306 ontbreekt.
1568. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, dixième série, 3 janvier 1917-29 mars 1917 (Nos. 295-327), Den Haag, 1917.
Draagt etiket nr. 307.
- [xxx]
Publicatie met etiket nr. 308 ontbreekt.
1569. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, douzième série, 1 juillet 1917-28 septembre 1917 (Nos. 363-397), Den Haag, 1917.
Draagt etiket nr. 309.
1570. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, treizième série, 1 octobre -28 décembre 1917 (Nos. 398-429), Den Haag, 1918.
Draagt etiket nr. 310.
1571. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, quatorzième série, Flandre: 3 janvier-30 mars 1918 (Nos. 1-31), Wallonie: 3 janvier-29 mars 1918 (Nos. 1-25), Den Haag, 1918.
Draagt etiket nr. 311.
- [xxx]
Publicaties met etiket nr. 312-313 ontbreken.
1572. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, dix-septième série, Flandre: 2 octobre-9 novembre 1918 (Nos. 90-101), Wallonie: 1 octobre-5 novembre 1918 (Nos. 80-

88), Den Haag, 1918.
Draagt etiket nr. 314.

1573. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, Tables des séries I-V, 2 septembre 1914-31 décembre 1915 (Nos. 1-169), Den Haag, 1917.
Draagt etiket nr. 315.
1574. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, Tables des séries VI-IX, 3 janvier 1916-31 décembre 1916 (Nos. 161-294), Den Haag, 1918.
Draagt etiket nr. 316.
1575. HUBERICH H. D. en NICOL-SPEYER A., *Législation Allemande pour le Territoire belge Occupé (textes officiels)*, Tables des séries X-XIII, 3 janvier 1917-28 décembre 1917 (Nos. 295-429), Den Haag, 1918.
Draagt etiket nr. 317.

b. Uit activistische bron maar zonder volgnummer

1576. *De vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool beschouwd met het oog op de plichten der Vlamingen jegens vorst en land. Voordracht door prof. Mr L. Dosfel op de katholieke Studentenvergadering den 15n October 1916 in het Atheneum te Antwerpen gehouden*, 1918.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: gedrukt: Jette, drukkerij F. De Raymaecker en F. Peremans.
1577. *Het Vlaamsche Volk tegen den centraliseerenden en verfranschenden Belgische Staat*, z.p., z.d.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: als uitgever wordt voorgesteld: het "Nationaal Vlaamsch Verbond". Gedrukt door het "Vlaamsch Steunkomiteit" te Brussel. 1917. Voorzien van de stempel van het "Vlaamsch Propaganda-Bureel. Centrale voor de Provincie Antwerpen."
1578. DE CNEUDT R., *De vervlaamsching van Het Lager Onderwijs in Groot-Brussel*, Brussel, 1918.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: drukker-uitgever A. Hessens.
1579. *De Raad van Vlaanderen aan het Vlaamsche Volk!* z.a. z.d.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: drukker: Van Peborgh, Lier.
1580. BOSSELAERS REMI, *Het onderwijs in de wijsbegeerte aan de universiteit te Gent*, z.d., z.p.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: geen drukker aangegeven.
1581. BOSSELAERS REMI, *Het onderwijs in de wijsbegeerte aan de universiteit te Gent. Uitgave van Per Crucem ad Lucem. Katholieke Vlaamsche Vereeniging*, Antwerpen, 1918.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: drukker A. de Witte te Borgerhout.
1582. *Aan het Vlaamsche Volk*. brochure uitgegeven in juli 1917.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: drukkerij Van Peborgh te Lier.
1583. *Aktivistisch Liederboek*, voor gebruik op de liederavonden, ingericht op zaterdagen in het Koninklijk Conservatorium. z.p., z.d.
1584. DOSFEL L., *Levensgrootheid. Aan de jeugd van Vlaanderen. Voordracht op verscheidene studentenvergaderingen gehouden*, 4de druk, Tielt, z.d.
Toelichting bij het ontwikkelingsstadium: drukkerij J. Lannoo te Tielt.

F. AFDELING IV: DIENST VOLKSVERGADERINGEN

De Dienst Volksvergaderingen ontstond al in de loop van 1917. zij moest, vanuit Brussel, over heel Vlaanderen meetings, manifestaties, debatten, toneelvoorstellingen, zangavonden inrichten en de lokale propagandisten bijstaan, onder meer in de noodzakelijke contacten met de bezettingsadministratie. Dat betekende ook dat er subsidies naar inrichters en sprekers vloeiden en dit vereiste een verantwoording. Dit leidde tot de aanleg van dossiers. Lode de Ley was afdelingsoverste van "Volksvergaderingen". Maar ook Dirk 't Jollyn speelde in deze een belangrijke rol. Deze afdeling zocht tevens voor elke gemeente of kanton naar een of meer bruikbare "briefwisselaars", vertrouwensmannen die bereid waren inlichtingen door te spelen aan het Propagandabureau in Brussel.

1. TOEGANGEN EN REGISTERS

1585. Register van de meetings met opgave van plaats, datum, aantal aanwezigen, lokaal, sprekers, aard van bijeenkomst, enz.
Mei 1917-juli 1918. 1 deel

2. GEOGRAFISCH INGEDEELDE DOSSIERS

De geografisch ingedeelde dossiers bevatten stukken betreffende de huur van de zaal, de organisatie van de voorstelling, de contacten met de bezettende macht, briefwisseling met de spreker(s) en met de inrichters, eventueel op de meeting gestemde dagorde of moties.

a. Letter A

1586. Dossier Aalst (Oost-Vlaanderen).
September 1917-Augustus 1918. 1 omslag
1587. Dossier Aalst (Limburg), met doorverwijzing naar dossier inzake Brustem.
April 1918. 1 omslag
1588. Dossier Aarschot.
september 1917-juli 1918. 1 omslag
1589. Dossier Aartselaar.
Oktober 1917. 2 stukken
1590. Dossier Alseberg.
December 1917-februari 1918. 1 omslag
1591. Dossier Anderlecht.
December 1917-oktober 1918. 1 pak
1592. Dossier "I" Antwerpen
Mei 1917-juni 1918. 1 pak
1593. Dossier "II" Antwerpen
Juni-oktober 1918. 1 pak
1594. Dossier Arendonk.
September 1917. 1 omslag

1595.	Dossier As (Limburg). November 1917-mei 1918.	1 omslag
1596.	Dossier Asse. December 1917-augustus 1918.	1 omslag
1597.	Dossier Attenhoven. Oktober 1917.	1 omslag
1598.	Dossier Attenrode-Wever. April 1918.	1 omslag
b. Letter B		
1599.	Dossier Baarle (Oost-Vlaanderen). 17 februari 1918.	1 omslag
1600.	Dossier Balen. 2 december 1917.	1 omslag
1601.	Dossier Bazel. 20 januari 1918.	1 omslag
1602.	Dossier Beersel. Augustus 1918.	2 stukken
1603.	Dossier Beigem. September 1917.	1 omslag
1604.	Dossier Berchem. Augustus 1917-mei 1918.	1 omslag
1605.	Dossier Berendrecht. Oktober 1917 en Januari 1918.	1 omslag
1606.	Dossier Bertem Januari-februari 1918.	1 omslag
1607.	Dossier Beveren-Waas. November 1917 en februari 1918.	1 omslag
1608.	Dossier Bierbeek (met doorverwijzing naar dossier inzake Blanden). 1918.	2 stukken
1609.	Dossier Bilzen. Januari 1918.	1 omslag
1610.	Dossier Blanden. 23 september 1917.	1 omslag
1611.	Dossier Boechout. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1612.	Dossier Boendaal, met verwijzing naar het dossier Elsene 1918.	1 stuk
1613.	Dossier Bonheiden. Oktober 1917.	2 stukken

1614.	Dossier Boom. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1615.	Dossier Borgerhout. Juli 1917-juni 1918.	1 omslag
1616.	Dossier Borgworm (Waremmе, ook voor kanton Landen), brief van R.-P. Oszwald. 31 oktober 1917.	2 stukken
1617.	Dossier Borsbeek. oktober 1917 en maart 1918.	1 omslag
1618.	Dossier Bost (Tienen). November 1917 en februari 1918.	1 omslag
1619.	Dossier Brasschaat. November 1917-maart 1918.	1 omslag
1620.	Dossier Brecht. Augustus 1917-februari 1918.	1 omslag
1621.	Dossier Bree. September-oktober 1917.	1 omslag
1622.	Dossier Broechem. Oktober 1917-februari 1918.	1 omslag
1623.	Dossier Brugge. Februari-september 1918.	1 omslag
1624.	Dossier Brussegem, met briefwisseling en bewijsstukken voor meetings te Linthout, Ossel en Oppem. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1625-1626.	Dossiers Brussel. 1917-1918.	2 pakken
1625.	Meetings, oktober 1917 tot juni 1918.	1 pak
1626.	Meetings, juni tot augustus 1918.	1 pak
1627.	Dossier Brustem. Maart 1918	1 omslag
1628.	Dossier Budingен. April 1918.	1 omslag
1629.	Dossier Buizingen. September 1917-januari 1918.	1 omslag
1630.	Dossier Bunsbeek. Februari-maart 1918. 1918.	1 omslag
1631.	Dossier Burcht. Januari 1918.	2 stukken

c. Letter D

1632.	Dossier Deinze. December 1917.	2 stukken
1633.	Dossier Denderhoutem. maart-juli 1918.	1 omslag
1634.	Dossier Denderleeuw. oktober 1917-juli 1918.	1 pak
1635.	Dossier Dendermonde. December 1917-juli 1918.	1 omslag
1636.	Dossier Dessel. 7 oktober 1917.	2 stukken
1637.	Dossier Deurne. Augustus 1917-mei 1918.	1 omslag
1638.	Dossier Diegem. augustus 1917-januari 1918.	1 omslag
1639.	Dossier Diest. Oktober 1917-september 1918.	1 omslag
1640.	Dossier Dilbeek. November 1917- februari 1918.	1 omslag
1641.	Dossier Dilsen. Augustus 1918.	1 omslag
1642.	Dossier Dormaal. oktober 1917.	1 omslag
1643.	Dossier Drieslinter. Augustus 1917.	1 omslag
1644.	Dossier Drogenbos. September 1917-augustus 1918.	1 omslag
1645.	Dossier Drongen. Februari 1918.	1 omslag
1646.	Dossier Duffel. Januari-september 1918.	1 omslag
1647.	Dossier Dworp, inbegrepen Lot. December 1917-januari 1918.	1 omslag

d. Letter E

1648.	Dossier Edegem. Oktober 1917-januari 1918.	1 omslag
1649.	Dossier Eindhout. Februari 1918.	2 stukken

1650.	Dossier Eke. December 1917.	2 stukken
1651.	Dossier Ekeren. maart-december 1917.	1 omslag
1652.	Dossier Elen. Januari-augustus 1918.	1 omslag
1653.	Dossier Elewijt. september 1917 en februari 1918.	1 omslag
1654.	Dossier Elingen. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1655.	Dossier Eliksem. November 1917.	1 omslag
1656.	Dossier Elsene. Oktober 1917-oktober 1918.	1 omslag
1657.	Dossier Eppegem. september 1917-augustus 1918.	1 omslag
1658.	Dossier Erpe. 23 juni 1918.	1 omslag
1659.	Dossier Erps. December 1917-Februari 1918.	1 omslag
1660.	Dossier Essenbeek. Augustus 1918.	1 omslag
1661.	Dossier Etterbeek. november 1917-oktober 1918.	1 omslag
1662.	Dossier Everberg. September 1917-februari 1918.	1 omslag
1663.	Dossier Evere. november 1917-september 1918.	1 omslag
1664.	Dossier Evergem. februari-april 1918.	1 omslag
1665.	Dossier Ezemaal. 21 oktober 1917.	1 omslag
	e. Letter G	
1666.	Dossier Galmaarden. Juli 1918.	1 omslag
1667.	Dossier Ganshoren. September 1917-juli 1918.	1 omslag
1668.	Dossier Gavere. Maart 1918.	1 omslag

1669.	Dossier Geel. Oktober 1917-februari 1918.	1 omslag
1670.	Dossier Geetbets. April 1918.	1 omslag
1671.	Dossier Genk. Maart 1918.	2 stukken
1672.	Dossier "I" Gent. Augustus 1917-februari 1918.	1 pak
1673.	Dossier "II" Gent. Maart 1918-September 1918.	1 pak
1674.	Dossier Gentbrugge. Januari-mei 1918.	1 omslag
1675.	Dossier Geraardsbergen. september 1917-mei 1918.	1 omslag
1676.	Dossier Gierle. 11 november 1917.	2 stukken
1677.	Dossier Glabbeek. maart 1918.	1 omslag
1678	Dossier Goetsenhoven. November 1917-februari 1918.	1 omslag
1679	Dossier Gooik. September 1918.	1 omslag
1680.	Dossier krijgsgevangenenkamp Göttingen, met briefwisseling en bewijsstukken voor een meeting met René De Clercq. Augustus-september 1917.	1 omslag
1681.	Dossier 's Gravenwezel. December 1917.	2stukken
1682.	Dossier Grazen. April 1918.	1 omslag
1683.	Dossier Grimbergen. Oktober 1917-augustus 1918.	1 omslag
1684.	Dossier Groot-Bijgaarden. Oktober 1917-september 1918.	1 omslag
f. Letter H		
1685.	Dossier Haacht. September 1917-september 1918.	1 omslag
1686.	Dossier Haaltert. 1918.	1 omslag

1687.	Dossier Haasdonk. September 1918.	1 omslag
1688.	Dossier Haasrode. September 1917-februari 1918.	1 omslag
1689.	Dossier Hakendover. September 1917-februari 1918.	1 omslag
1690.	Dossier Halle. Augustus 1917-september 1918.	1 omslag
1691.	Dossier Halle-Booienhoven. Oktober 1917-maart 1918.	1 omslag
1692.	Dossier Hamme. Mei 1918.	1 omslag
1693.	Dossier Harelbeke. Februari 1918.	1 omslag
1694.	Dossier Haren. Augustus 1917-oktober 1918.	1 omslag
1695.	Dossier Hasselt. September 1917-september 1918.	1 omslag
1696.	Dossier Houwaart. Augustus-september 1918.	1 omslag
1697.	Dossier Heist-op-den-Berg. Augustus 1917.	1 omslag
1698.	Dossiers Hekelgem. Oktober 1917-Februari 1918.	1 omslag
1699.	Dossier Hemiksem. September 1917-mei 1918.	1 omslag
1700.	Dossier Herentals. Augustus 1917-september 1918.	1 omslag
1701.	Dossier Herfelingen. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1702.	Dossier Herk-de-Stad. Februari 1918.	2 stukken
1703.	Dossiers Herne bij Edingen januari-juli 1918.	1 omslag
1704.	Dossier Herselt. Januari 1918.	2 stukken
1705.	Dossier Heverlee, bevat tevens een dossier Park Heverlee. Februari-maart 1918.	1 omslag
1706.	Dossier Hoboken. November 1917.	2 stukken

1707.	Dossier Hoegaarden. November 1917.	1 omslag
1708.	Dossiers Hoeilaart. Februari 1918.	1 omslag
1709.	Dossier Hoepertingen. November 1917.	1 omslag
1710.	Dossier Hoeselt. December 1917.	1 omslag
1711.	Dossier Hoevenen. September 1917-maart 1918.	1 omslag
1712.	Dossiers Hofstade (bij Mechelen). September 1917-september 1918.	1 omslag
1713.	Dossier Hoogstraten. December 1917-Januari 1918.	1 omslag
1714.	Dossiers Houtem (bij Vilvoorde), Januari-september 1918.	1 omslag
1715.	Dossier Houtvenne (Hulshout). februari 1918.	1 stuk
1716.	Dossier Hove. Oktober 1917-januari 1918.	1 omslag
1717.	Dossier Hulsen (gemeente Balen). April 1918.	1 stuk
1718.	Dossier Huizingen. September 1917-september 1918.	1 omslag
1719.	Dossiers Humbeek. December 1917-september 1918	1 omslag
	g. Letter I	
1720.	Dossier Itterbeek. 1917-1918.	1 omslag
	h. Letter J	
1721.	Dossier Jeuk. April 1918.	1 stuk
	i. Letter K	
1722.	Dossier Kalken. September 1917.	1 omslag
1723.	Dossier Kallo. November-december 1917.	1 omslag

1724.	Dossier Kalmthout. September 1917-februari 1918.	1 omslag
1725.	Dossier Kampenhout. Augustus 1917-maart 1918.	1 omslag
1726.	Dossier Kapellen. November 1917-februari 1918.	1 omslag
1727.	Dossier Kapellen-op-den-Bos. September 1918.	1 omslag
1728.	Dossier Kasterlee. Oktober 1917.	1 omslag
1729.	Dossier Keerbergen. Januari-februari 1918.	1 omslag
1730.	Dossier Kerkom. 6 maart 1918.	1 stuk
1731.	Dossier Kerksken (Haaltert). 1918.	1 omslag
1732.	Dossier Kessel. November 1918.	2 stukken
1733.	Dossier Kester. September 1917-januari 1918.	1 omslag
1734.	Dossier Koekelberg. September 1917-juni 1918.	1 pak
1735.	Dossier Kontich. September 1917-oktober 1918.	1 omslag
1736.	Dossier Korbeek-Dijle. September 1918.	1 omslag
1737.	Dossier Korbeek-Lo. 1918.	1 stuk
1738.	Dossier Kortenberg Oktober 1917-september 1918.	1 omslag
1739.	Dossier Kortesseem (en Wintershoven). December 1917-september 1918.	1 omslag
1740.	Dossier Kortrijk. Februari-augustus 1918.	1 omslag
1741.	Dossier Kraainem. December 1917-februari 1918.	1 omslag
1742.	Dossier Kruibeke. November 1917.	1 omslag
1743.	Dossier Kuntich. Maart 1918.	1 omslag

1744.	Dossier Kuringen. December 1917.	1 omslag
j. Letter L		
1745.	Dossier Laar (bij Neerwinden). Oktober 1917.	1 omslag
1746.	Dossiers Laken. 1917-1918.	1 pak
1747.	Dossier Landen. Oktober 1917.	1 omslag
1748.	Dossier Lebbeke. Maart 1918.	1 omslag
1749.	Dossier Ledeberg. Februari 1918.	1 omslag
1750.	Dossier Leefdaal. Juli 1917-Februari 1918.	1 omslag
1751.	Dossier Lembeek. Februari 1918.	1 omslag
1752.	Dossier Leuven. September 1917-oktober 1918.	1 pak
1753.	Dossier Lichtaart. Oktober 1917.	1 omslag
1754.	Dossier Liedekerke. Februari-september 1918.	1 omslag
1755.	Dossier Lier. Oktober 1917-Juli 1918.	1 omslag
1756.	Dossier Lillo. September 1917-januari 1918.	1 omslag
1757.	Dossier Linden. Februari 1918.	1 omslag
1758.	Dossier Linkebeek. December 1917-februari 1918.	1 omslag
1759.	Dossier Lint. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1760.	Dossier Lippelo. Februari 1918.	1 omslag
1761.	Dossier Loenhout. September 1917-Januari 1918.	1 omslag
1762.	Dossier Lokeren. Januari-september 1918.	1 omslag

1763.	Dossier Londerzeel. December 1917-februari 1918.	1 omslag
1764.	Dossier Lot, met verwijzing naar het dossier Dworp. 1918.	1 stuk
1765.	Dossier Lovendegem. Februari 1918.	1 omslag
1766.	Dossier Lovenjoel. 1918.	1 omslag
k. Lettter M		
1767.	Dossier Maaseik. Januari-juli 1918.	1 omslag
1768.	Dossier Machelen. Februari-september 1918.	1 omslag
1769.	Dossier Malderen. Januari-september 1918.	1 omslag
1770.	Dossier Mariakerke (bij Gent). Maart 1918.	1 omslag
1771.	Dossier Massenhoven. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1772.	Dossier Mechelen. September 1917-Augustus 1918.	1 omslag
1773.	Dossier Meerbeek (bij Everberg). Februari 1918.	1 omslag
1774.	Dossier Meerhout. December 1917-augustus 1918.	1 omslag
1775.	Dossier Mere (Erpe-Mere). December 1917-mei 1918.	1 omslag
1776.	Dossier Meise. December 1917-mei 1918.	1 omslag
1777.	Dossier Melkwezer. September 1917.	1 omslag
1778.	Dossier Melle. Februari 1918.	1 omslag
1779.	Dossiers Melsbroek. September 1917.	1 omslag
1780.	Dossier Melsele. Oktober 1917-februari 1918.	1 omslag
1781.	Dossier Merchtem. Januari-Juli 1918.	1 omslag

1782.	Dossier Merksplas. November 1917-juli 1918.	1 omslag
1783.	Dossier Merksem. Februari 1918.	1 omslag
1784.	Dossier Mielen-boven-Aalst. Maart 1918.	1 omslag
1785.	Dossier Moere (West-Vlaanderen). Augustus 1918.	2 stukken
1786.	Dossier Mol. November 1917-augustus 1918.	1 omslag
1787.	Dossier "Molenbeek bij Brussel", met verwijzing naar Sint-Jans-Molenbeek. 1917-1918.	1 stuk
1788.	Dossier Moorsel. April-juli 1918.	1 omslag
1789.	Dossier Mortsel. Januari-september 1918.	1 omslag
1790.	Dossier Muizen. Augustus 1918.	1 omslag
1791.	Dossier Munsterbilzen. Januari 1918.	1 omslag
	I. Letter N	
1792.	Dossier Nazareth. December 1917.	2 stukken
1793.	Dossier Nederokkerzeel. December 1917-februari 1918.	1 omslag
1794.	Dossier Neder-over-Heembeek. Augustus 1917.	2 stukken
1795.	Dossier Neerdaals. 16 september 1917.	1 stuk
1796.	Dossier Neerhespen. November 1917.	1 omslag
1797.	Dossier Neerijse. September 1917.	2 stukken
1798.	Dossier Neerlanden. Oktober 1918.	1 omslag
1799.	Dossier Neerlinter. Februari 1918.	1 omslag
1800.	Dossier Neroeteren en Neerwinden. 1917-1918.	1 omslag

1801.	Dossier Niel (prov. Antwerpen). Mei 1917-april 1918.	1 omslag
1802.	Dossiers Nieuwrode. September-oktober 1918.	1 omslag
1803.	Dossier Nieuwkerken-Waas. November 1917-juli 1918.	1 omslag
1804.	Dossier kanton Ninove. Oktober 1917-juni 1918.	1 omslag
m. Letter O		
1805.	Dossier Olmen. Augustus 1918.	2 stukken
1806.	Dossier Onkerzele. Mei 1918.	2 stukken
1807.	Dossier Oorbeek. januari 1918.	2 stukken
1808.	Dossier Oorderen. Oktober 1917-maart 1918.	1 omslag
1809.	Dossier Oostende. Februari-september 1918.	1 omslag
1810.	Dossier Oosterweel. November 1917-februari 1918.	1 omslag
1811.	Dossier Oosthoven. September 1918.	2 stukken
1812.	Dossier Oostmalle. September-november 1917.	1 omslag
1813.	Dossier Opglabbeek. December 1917.	2 stukken
1814.	Dossier Oplinter. Februari 1918.	1 omslag
1815.	Dossier Oppuurs. Februari 1917.	2 stukken
1816.	Dossiers Opwijk Januari-augustus 1918.	1 omslag
1817.	Dossier Orsmaal. Augustus 1917-januari 1918.	1 omslag
1818.	Dossier Oudenaarde. December 1917.	2 stukken
1819.	Dossier Oudergem. Augustus-september 1918.	1 omslag

1820.	Dossier Oud-Heverlee. September 1917.	1 omslag
1821.	Dossier Oud-Turnhout. September 1917-september 1918.	1 omslag
1822.	Dossier Outgaarden. November 1917.	1 omslag
1823.	Dossier Overhespen. November 1917.	1 omslag
1824.	Dossier Overijse. Februari 1918.	1 omslag
1825.	Dossier Overmere. Juli-augustus 1918.	1 omslag
1826.	Dossier Overwinden. Oktober-november 1917.	1 omslag
n. Letter P		
1827.	Dossier Peer, Januari 1918.	2 stukken
1828.	Dossier Pellenberg. 1917-1918.	2 stukken
1829.	Dossier Perk. Februari-augustus 1918.	1 omslag
1830.	Dossier Peutie. September 1917-augustus 1918.	1 omslag
1831.	Dossier Pulderbos. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1832.	Dossier Pulle. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1833.	Dossier Puurs. Augustus 1917-maart 1918.	1 omslag
o. Letter R		
1834.	Dossier Ramsel. Februari-september 1918.	1 omslag
1835.	Dossier Retie. Oktober 1917.	2 stukken
1836.	Dossier Rijkel. Oktober-november 1917.	1 omslag
1837.	Dossier Rijkevorsel. Oktober 1917-augustus 1918.	1 omslag

1838.	Dossier Rijmenam. Januari 1918. Bevat een anti-activistisch pamflet.	1 omslag
1839.	Dossier Ronse. Februari 1918.	1 omslag
1840.	Dossier Roosbeek. Maart 1918.	1 omslag
1841.	Dossier Rossem (met verwijzing naar het dossier Wolvertem). 1918.	1 stuk
1842.	Dossier Rotem. Augustus 1918.	1 omslag
1843.	Dossier Rotselaar. Februari 1918.	1 omslag
1844.	Dossier Ruisbroek. November 1917-juli 1918.	1 omslag
1845.	Dossier Rumsdorp. Oktober 1918.	1 omslag
1846.	Dossier Rumst. November 1917-februari 1918.	1 omslag
1847.	Dossier Rupelmonde. Augustus 1917-september 1918.	1 omslag
	p. Letter S	
1848.	Dossier Schaarbeek. Oktober 1917-augustus 1918.	1 omslag
1849.	Dossier Scheldewindeke. December 1917-maart 1918.	1 omslag
1850.	Dossier Schelle. December 1917-maart 1918.	1 omslag
1851.	Dossier Schepdaal. November 1917.	1 omslag
1852.	Dossier Schoonaarde. Juni 1918.	1 omslag
1853.	Dossier Schoonbroek (met verwijzing naar dossier Oud-Turnhout). 1918.	1 stuk
1854.	Dossier Schoten. Augustus-december 1917.	1 omslag
1855.	Dossier Sinaai. September-november 1917.	1 omslag
1856.	Dossier Sint-Agatha-Berchem. Oktober 1917-maart 1918.	1 omslag

1857.	Dossier Sint-Agatha-Rode. September-oktober 1918.	1 omslag
1858.	Dossier Sint-Amandsberg. Februari-maart 1918.	1 omslag
1859.	Dossier Sint-Antonius, (met verwijzing naar dossier Brecht). 1918.	1 stuk
1860.	Dossier Sint-Genesius-Rode. Mei-juni 1918.	2 stukken
1861.	Dossier Sint-Jans-Molenbeek. September 1917-oktober 1918.	1 omslag
1862.	Dossier Sint-Joost-ten-Node. September 1918.	2 stukken
1863.	Dossier Sint-Joris-Winge. November 1917-augustus 1918.	1 omslag
1864.	Dossier Sint-Katharina-Lombeek. Augustus 1918.	1 omslag
1865.	Dossier Sint-Kwintens-Lennik. September 1917.	1 omslag
1866.	Dossier Sint-Lambrechts-Herk. December 1917.	2 stukken
1867.	Dossiers Sint-Lambrechts-Woluwe. September 1917-maart 1918.	1 omslag
1868.	Dossier Sint-Lenaarts. November 1917-maart 1918.	1 omslag
1869.	Dossier Sint-Margriet-Houtem. Februari 1918.	1 omslag
1870.	Dossiers Sint-Martens-Bodegem. September 1917-maart 1918.	1 omslag
1871.	Dossiers Sint-Martens-Latem. Mei 1918.	2 stukken
1872.	Dossiers Sint-Niklaas. September 1917-september 1918.	1 omslag
1873.	Dossier Sint-Pieters-Jette. November 1917-april 1918,	1 omslag
1874.	Dossier Sint-Pieters-Leeuw. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1875.	Dossier Sint-Pieters-Rode. Oktober 1917.	2 stukken
1876.	Dossiers Sint-Pieters-Woluwe en Stokkel. December 1917	1 omslag

1877.	Dossiers Sint-Stevens-Woluwe Juni-juli 1918.	1 omslag
1878.	Dossier Sint-Truiden. December 1917.	1 omslag
1879.	Dossier Sint-Ulriks-Kapelle. December 1917.	2 stukken
1880.	Dossier Sleidinge. Maart 1918.	2 stukken
1881.	Dossier Stabroek. December 1917-maart 1918.	1 omslag
1882.	Dossier Steendorp. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1883.	Dossier Steenhuffel. Januari-september 1918.	1 omslag
1884.	Dossier Steenokkerzeel. September 1917.	1 omslag
1885.	Dossier Stekene. December 1917-juni 1918.	1 omslag
1886.	Dossiers Sterrebeek. Januari 1918.	1 omslag
1887.	Dossier Stokkem. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1888.	Dossier Stokrooi. December 1917.	1 omslag
-	Nummer 1889 werd niet toegekend.	
1890.	Dossiers Strombeek. Oktober 1917-oktober 1918.	1 omslag
q. Letter T		
1891.	Dossier Temse. Oktober 1917-juli 1918.	1 omslag
1892.	Dossier Terafene. Augustus 1917-september 1918.	1 omslag
1893.	Dossier Terhagen. december 1917-februari 1918.	1 omslag
1894.	Dossier Ternat. November 1917-september 1918.	1 omslag
1895.	Dossier Tervuren. December 1917.	1 omslag

1896.	Dossier Tessenderlo. Februari 1918.	2 stukken
1897.	Dossier Tielen. Oktober 1917.	1 omslag
1898.	Dossier Tielrode. Oktober 1917-januari 1918.	1 omslag
1899.	Dossier Tienen. Oktober 1917-september 1918.	1 omslag
1900.	Dossier Tildonk. Oktober 1917.	2 stukken
1901.	Dossier Tollembeek Februari 1918.	1 omslag
1902.	Dossier Tongeren Juni 1917.	1 omslag
1903.	Dossier Tremelo. Januari 1918.	2 stukken
1904.	Dossier Turnhout. September 1917-augustus 1918.	1 pak
	r. Letter U	
1905.	Dossier Ukkel. December 1917-oktober 1918.	1 omslag
	s. Letter V	
1906.	Dossier Vaalbeek. September 1917.	1 omslag
1907.	Dossier Varendonk. Januari 1918.	2 stukken
1908.	Dossier Veerle. Januari 1918.	1 omslag
1909.	Dossier Veltem. Januari-februari 1918.	1 omslag
1910.	Dossier Vertrijk. februari 1917.	1 omslag
1911.	Dossier Viersel. November 1917-januari 1918.	1 omslag
1912.	Dossier Vilvoorde. September 1917-oktober 1918.	1 omslag
1913.	Dossier Vinderhout. Maart-april 1918.	1 omslag

1914.	Dossier Vissenaken. Januari 1918.	1 omslag
1915.	Dossier Vlesenbeek. Januari 1918.	1 omslag
1916.	Dossier Vlimmeren. November 1917.	1 omslag
1917.	Dossier Vollezele. Juli-augustus 1918.	2 stukken
1918.	Dossier Vorst (Kempen). December 1917.	1 omslag
1919.	Dossier Vorst (bij Brussel). Juli 1918.	1 omslag
1920.	Dossier Vosselaar. November 1918.	1 omslag
1921.	Dossier Vossem. September 1917.	1 omslag
1922.	Dossier Vremde. Oktober 1917.	2 stukken
	t. Letter W	
1923.	Dossier Waarloos. December 1917.	2 stukken
1924.	Dossier Waasmont. December 1917.	1 omslag
1925.	Dossier Wakkerzeel. September 1918.	1 omslag
1926.	Dossier Walsbets. Oktober-november 1917.	1 omslag
1927.	Dossier Walshoutem. Oktober-november 1917.	1 omslag
1928.	Dossier Wange. Oktober-november 1917.	1 omslag
1929.	Dossier Wechelderzande. November 1917.	1 omslag
1930.	Dossier Welle. Juni 1918.	1 omslag
1931.	Dossier Werchter (en Wakkerzeel). 1918.	2 stukken
1932.	Dossier Wespelaar. September 1918.	2 stukken

1933.	Dossier Westmalle. Oktober-december 1917.	1 omslag
1934.	Dossier Westmeerbeek. Maart 1918.	2 stukken
1935.	Dossier Wetteren Februari-maart 1918.	1 omslag
1936.	dossier Wezembeek. 1917-1918.	1 omslag
1937.	Dossier Wezeren. Oktober 1917-september 1918.	1 omslag
1938.	Dossier Wijgmaal. 1918.	2 stukken
1939.	Dossier Wijnegem. September-december 1917.	1 omslag
1940.	Dossier Willebroek. Mei 1917-september 1918.	1 omslag
1941.	Dossier Wilmarsdonk. Oktober 1917-maart 1918.	1 omslag
1942.	Dossier Wilrijk. Oktober 1917.	1 omslag
1943.	Dossier Wimmertingen. november 1917.	1 omslag
1944.	Dossier Wintershoven. December 1917.	1 omslag
1945.	Dossier Wolvertem. December 1917-september 1918.	1 omslag
1946.	Dossier Wommelgem. December 1917-januari 1918.	1 omslag
1947.	Dossier Wommersom. September 1917-februari 1918.	1 omslag
1948.	Dossier Wortel. December 1917.	2 stukken
1949.	Dossier Wuustwezel. September 1917-februari 1918.	1 omslag
	u. Letter Z	
1950.	Dossier Zandhoven. Oktober-december 1917.	1 omslag
1951.	Dossier Zandvliet. Oktober 1917-januari 1918.	1 omslag

1952.	Dossier Zaventem. September 1917-augustus 1918.	1 omslag
1953.	Dossier Zellik. September 1917-oktober 1918.	1 omslag
1954.	Dossier Zevegem. Maart 1918.	2 stukken
1955.	Dossier Zoersel. November 1918.	2 stukken
1956.	Dossier kanton Zoutleeuw. 1917-1918.	1 omslag
1957.	Dossier Zwijnaarde. Februari-maart 1918.	1 omslag
1958.	Dossier Zwijndrecht. Oktober 1917-februari 1918.	1 omslag

3. AFFICHES

Er werd op het propagandabureel een verzameling dossiers aangelegd met zogenaamde “vlugschriften en plakbrieven”, pamfletten en affiches die doorgaans in twee exemplaren werden ingestuurd als bewijsmateriaal voor de verspreiding in de betrokken gemeente.

a. De alfabetische reeks

De dossiers werden alfabetisch gerangschikt en genummerd. Binnen de dossiers werden de affiches chronologisch geordend en elk dossier werd voorzien van een lijstje met gegevens inzake type van document, de spreker(s) of auteur, het onderwerp en eventueel de datum. Zeer waarschijnlijk was deze reeks een onderdeel van het archief van Afdeling 4 Volkvergaderingen omdat deze affiches en pamfletten vrijwel altijd verbonden zijn met de organisatie van een meeting.

1959.	Dossier “Antwerpen I”. April-juli 1918. Oud nummer 1.	1 pak
1960.	Dossier “Antwerpen II” Juli-september 1918. Oud nummer 2.	1 pak
1961.	Dossier “Anderlecht” Mei-oktober 1918. Oud nummer 3.	1 pak
1962.	Dossier “A”, gemeente Asse. Augustus 1918. Oud nummer 4.	2 stukken
1963.	Dossier “Brugge”. 1918. Oud nummer 5.	1 omslag

1964.	Dossier "Brussel". 1918. Oud nummer 6.	1 pak
1965.	Dossier "B", gemeenten Berchem, Beveren, Borgerhout. 1918. Oud nummer 7.	1 omslag
1966.	Dossier "C", gemeente Kappellen-op-den-Bos. 15 september 1918. Oud nummer 8.	1 stuk
1967.	Dossier "D", gemeenten Diest, Deurne. 1918. Oud nummer 9.	1 omslag
1968.	Dossier "E", gemeenten Etterbeek, Eppegem, Elsene. Augustus-oktober 1918. Oud nummer 10.	1 omslag
1969.	Dossier "Gent". Maart-juli 1918. Oud nummer 11.	1 pak
1970.	Dossier "G", gemeenten Geraardsbergen, Grimbergen, Ganshoren, Groot-Bijgaarden. Juli-september 1918. Oud nummer 12.	1 omslag
1971.	Dossier "Hasselt". Augustus 1918. Oud nummer 13.	1 omslag
1972.	Dossier "H", gemeenten Hemiksem, Haren, Haacht, Heembeek, Houtem, Hofstade. 1918. Oud nummer 14.	1 omslag
1973.	Dossier "Kortrijk". Mei-augustus 1918. Oud nummer 15.	1 omslag
1974.	Dossier "K", gemeenten Koekelberg, Kontich. 1918. Oud nummer 16.	1 omslag
1975.	Dossier "Leuven". Juli-oktober 1918. Oud nummer 17.	1 pak
1976.	Dossier "L", gemeenten Laken, Lokeren. Juni-oktober 1918. Oud nummer 18.	1 pak
1977.	Dossier "M", gemeenten Merksem, Molenbeek, Meise, Machelen, Mechelen, Malderen. Mei-september 1918. Oud nummer 19.	1 pak

1978.	Dossier "N", gemeenten Nieuwrode, Nieuwkerke. Juli-oktober 1918. Oud nummer 20.	1 omslag
1979.	Dossier "Opwijk", gemeenten Oostende, Opwijk, Oudergem. 1918. Oud nummer 21.	1 omslag
1980.	Dossier "P", gemeenten Peutie, Perk. Augustus 1918. Oud nummer 22.	1 omslag
1981.	Dossier "S", gemeenten Schaarbeek, Strombeek, Sint-Martens-Bodegem, Zaventem, Sint-Truiden, Sint-Joris-Winge, Steenhuffel, Sint-Agatha-Rode. Augustus-oktober 1918. Oud nummer 23.	1 omslag
1982.	Dossier "Sint-Niklaas". Juli-augustus 1918. Oud nummer 24.	1 omslag
1983.	Dossier "T", gemeenten Temse, Tienen, Turnhout, Ternat, Tielt. Juli-september 1918. Oud nummer 25.	1 omslag
1984.	Dossier "U", gemeente Ukkel. Augustus-oktober 1918. Oud nummer 26.	1 omslag
1985.	Dossier "V" gemeente Vilvoorde. Juni-oktober 1918. Oud nummer 27.	1 omslag
1986.	Dossier "W", gemeenten Wolvertem, Wakkerzeel, Wevelgem, Waarschoot. Juli-september 1918. Oud nummer 28.	1 omslag
1987.	Dossier "Z", gemeente Zellik. 11 augustus 1918. Oud nummer 29.	1 omslag
1988.	Dossier "Niet geklasseerde plak- en strooibrieven na 12 October", ter aankondiging en begeleiding van geplande meetings te Strombeek en te Leuven. 1918.	1 pak

b. Reeks losse affiches

Onder oud nummer D10 en D11 werden grote aantallen affiches aangetroffen waarvoor destijds waarschijnlijk de tijd ontbrak om ze in het classificatiesysteem in te voeren.

1989.	Affiches ter aankondiging van meetings. 1918	1 pak
1990.	Affiches ter aankondiging van meetings. 1918	1 pak

4. FORMULIEREN TER AANKONDIGING VAN “VERGADERING”

Van de buitendiensten van het Propagandabureau werd verwacht dat zij een voorgedrukt formulier zouden invullen bij elke te organiseren vergadering en dit aan het hoofdbureau in Brussel zouden bezorgen. Met daarop de nodige gegevens van plaats en datum, spreker en of er een reispassaanvraag nodig zou zijn. Deze formulieren werden voorzien van een volgnummer en als zodanig gearchiveerd. De chronologie correspondeert echter niet helemaal met de volgnummers.

- Nummers 1991-1992 werden niet toegekend.

G. AFDELING V: VERWEERDIENST

De Verweerdienst werd ingevoerd en als “afdeling” voorgesteld volgens het overzicht van de administratie van het Propagandabureau zoals gebracht op de studiedag voor de propagandisten in Brussel in de lente van 1918. Als “leiders” werden aangeduid Isselée en Verhaert. Beide personen zorgden met de Brusselse activistische turnverenigingen en met de afdelingen van de “Vlaamsche Voorwachten” in andere steden desgevraagd voor de aanwezigheid van een knokploeg op de meetings. Die knokploegen waren in de meeste gevallen pas inzetbaar vanaf de zomer van 1918. Tot echte archiefvorming is het blijkbaar niet gekomen. Er werd alvast geen archief, aangemaakt door deze afdeling, gevonden.

III. ‘BUITENDIENSTEN’ VAN HET PROPAGANDABUREEL

Nadat het Centraal Propagandabureel van start was gegaan in Brussel, werden er – via leden van de Raad van Vlaanderen – in de provincies eveneens propaganda-activiteiten opgezet. Die activiteit werd opgedreven vanaf de nazomer van 1917. Dat leidde tot de oprichting van een aantal permanent bemande propagandabureau’s in de provinciehoofdplaatsen.

Vermits het bezettingsbestuur de Raad van Vlaanderen dwong tot een grootscheepse propaganda met het oog op de creatie van een aantoonbare achterban, was het nodig een echt netwerk in te richten. Er werden hiervoor door de bezetter omvangrijke kredieten toegewezen aan Faingnaert. Als hij het in zijn briefwisseling had over de bezettingsautoriteiten, noemde hij de Duitsers altijd “de kredietverlenende overheid”. Die toestroom van geld maakte het mogelijk overal in Vlaanderen betaalde krachten aan te werven of ze vanuit Brussel of Antwerpen uit te sturen. Het was de bedoeling een hiërarchisch systeem op te zetten op basis van de Belgische bestuurlijke indeling volgens provincie, arrondissement en kanton. Op elk van deze niveau’s moest een “propagandabureel” actief worden. De regionale en plaatselijke leiding werd zo mogelijk in handen gelegd van betaalde krachten die permanent konden ingezet worden. Zij werden aangespoord om zich met vrijwillige, maar vaak ook deeltijds of per opdracht betaalde medewerkers te omringen.

Brussel wilde uitdrukkelijk dat de lokale propagandakomiteeën werden ingericht naar het model van het centraal bureel in Brussel, de diverse afdelingen inclusief. De werkinhoud was in principe dezelfde. De betaalde krachten moesten bovendien ondersteund worden door een “propagandakomitee” waarin de lokale activistische leiders zetelden. Op de studiedagen van de propagandisten op 19-20

mei 1918 (zie het rapport op p. 48) werd deze mensen bovendien op het hart gedrukt dat deze lokale propagandakomiteiten “moeten zoveel mogelijk samengesteld worden uit afgevaardigden van de Vlaamse activistische verenigingen”. De bedoeling daarvan werd uitgelegd als volgt: “Zij moeten ingericht worden op zulke wijze, dat zij een levend orgaan worden van de Vlaamse staatsinrichting, ook in de toekomst, zolang de veiligheid van deze staatsinrichting het vergt.” Wie een vooraanstaande rol wilde spelen in het activisme had er dus alle belang bij te zorgen voor activistisch verenigingsleven in zijn thuisbasis zodat hij een ‘aantoonbare’ achterban had.

Toen de bezetter in oktober 1918 bevel gaf om de belangrijkste archieven te verzamelen met het oog op hun overbrenging naar Duitsland, liet Faingnaert zijn regionale propagandisten weten dat ook zij hun archieven in veiligheid moesten brengen zodat ze niet in handen konden vallen van de Belgische justitie. Het gevolg daarvan was dat een aantal lokale propagandabureau’s hun archief – of delen ervan – naar Brussel overbrachten om toe te voegen aan het archief van de Raad van Vlaanderen. Op die manier werden ze naar Duitsland gevoerd. Ze werden beschouwd als een integraal deel van het archief.

In de allerlaatste map met titel “Te klasseeren stukken” in de reeks genummerde dossiers van het centraal secretariaat in Brussel, vonden we briefwisseling terug van midden oktober 1918 die nooit werd geklasseerd. Een doorslag van een brief aan de Duitse ambtenaar Robert-Paul Oszwald, dd. 15 oktober, geeft een goed beeld van de moeilijkheden die zich voordeden bij de inzamelactie van de archieven van deze buitendiensten. We lezen immers een resem klachten: “Nog immer zijn we niet in het bezit van het archief der propaganda te Aalst, Dendermonde en St.-Niklaas. Gelieve ons mede de deelen hoe we die stukken naar Brussel krijgen: of U zich wil gelasten met een telefonisch bevel, ofwel of we zelf een persoon er kunnen naartoe sturen.” Dit geeft een idee van het grote belang dat aan deze inzamelactie werd gehecht.

Anderzijds werd eerder persoonlijk getint archief afgestoten en aan de eigenaar terugbezorgd. In een andere brief van Faingnaert van diezelfde dag, ditmaal gericht aan zijn mede-activist Fornier: lezen we: “Wij hebben de eer U over te maken een pakket U toebehorende, dat we terugvonden bij een nazicht van ons archief.” De dossiers van wat men beschouwde als “archief van de activistische instellingen” had dus duidelijk voorrang bij het formeren van het bestand dat naar Duitsland moest overgebracht worden. Dit kan verklaren waarom er zo weinig echt aan een individu gebonden archieven werden aangetroffen. Van die mensen werd verwacht dat ze er zelf voor zorgden dat hun persoonlijke documenten niet in vijandelijke handen vielen. Wie naar het buitenland trok, moest het maar meenemen. Veel topfiguren zoals De Decker, Faingnaert, Meert, Ver Hees, enz. deden dat ook.

Wie in Vlaanderen bleef, werd geacht over te gaan tot vernietiging van al wat compromitterend kon zijn. In de rapporten van rondreizend propagandist Clemens Van den Broeck, dd. 14 oktober, lezen we over Ruisbroek: “Den H. Van Kemenade heeft geene papieren of documentatie die verdwijnen moet”. In het rapport van 15 oktober: “Te Vilvoorde heeft den heer Verhulst alles verbrand dat noodig bleek”. Verhulst gaf wel verslagen mee met de vraag “dit terug te kunnen

krijgen als 't gevaar geweken is. Zijne persoonlijke briefwisseling en briefpapier zendt hij bij een familielid naar Duitsland (hij deed de verpakking in mijn bijzijn)". Het inhoudelijk ongevaarlijk geachte maar in de toekomst mogelijk nog nuttige propapagandamateriaal van Vilvoorde werd naar Antwerpen gezonden waar het kon weggeborgen worden. Ander materiaal werd bij een "passief" gebleven flamingant opgeborgen. Deze gegevens tonen duidelijk aan dat de archiefinzamelactie door de leiders in Brussel werd beschouwd als een absolute prioriteit.

Het spreekt vanzelf dat bepaalde lokale bureau's er in deze omstandigheden helemaal niet in zijn geslaagd om hun archief toe te voegen aan het grote pakket dat in Brussel klaargemaakt werd voor transport. Van de bureau's die daar wel in slaagden, werden de archieven vaak in ernstig verstoorde vorm ingepakt en overgedragen.

Het gaat in deze dus om archieven van lokale archiefvormers die in een hiërarchisch verband werkten onder leiding van het Centraal Propagandabureel. Dat hun archief vermengd lijkt te zijn met verenigingsarchief is geen toeval maar het gevolg van de uitdrukkelijke opdracht die deze mensen kregen van hun chefs in Brussel; namelijk de propaganda te laten dragen door lokaal verankerde activistische verenigingen.

Tijdens het inventariseren werd het oorspronkelijke hiërarchisch systeem van het propagandanetwerk volgens provincie, arrondissement, kanton, gemeente, gebruikt om deze archieven een logische plaats te geven.

A. PROVINCIE ANTWERPEN

Karel Waternaux, lid van de Raad van Vlaanderen, nam de verantwoordelijkheid om vanuit de havenstad de propaganda te organiseren. Hij mikte op de hele provincie. Tot zijn verantwoordelijkheden behoorde echter ook een groot deel van het arrondissement Sint-Niklaas. De reden was dat de oostelijke kantons door de bezetter niet werden ingedeeld bij het Etappegebied dat de rest van de provincie Oost-Vlaanderen wel in zijn greep had. Lokeren en omgeving behoorden tot de Etappe. Er was daardoor tussen de regio rond Sint-Niklaas en Temse en de rest van de provincie Oost-Vlaanderen een moeilijk te overschrijden grens. Die barrière was er niet met het Generaal-Gouvernement waardoor het praktischer was de propaganda in het Waasland onder het gezag te brengen van het provinciaal bureau van Antwerpen. Waternaux had daardoor dus vier arrondissementen binnen het ressort van zijn propaganda. Een groot deel van het propagandawerk voor het Waasland gebeurde vanuit het arrondissementeel niveau Antwerpen.

1. "VLAAMSCH PROPAGANDA BUREEL. CENTRALE VOOR DE PROVINCIE ANTWERPEN"

Het bureau van Waternaux noemde zichzelf "Vlaamsch Propaganda-Bureel. Centrale voor de Provincie Antwerpen". Het personeelsbestand telde tot 17 bedienden maar dit aantal fluctueerde sterk door het grote verloop. Afgaande op bepaalde titels en opmerkingen in de stukken werden de ingekomen brieven behandeld door "Bureel A" en de uitgaande door "Bureel B". Dit was vermoedelijk niet meer dan een praktische afspraak wat werkverdeling betreft;

maar deze indeling weerspiegelt zich wel degelijk in de archiefvorming. Na de opstartfase was het organiseren van de volksraadpleging en het inrichten van de gouvraad de eerste grote uitdaging. Daarna probeerde het bureau zich effectief te organiseren naar het voorbeeld van de “afdelingen” zoals die te Brussel waren ingevoerd. In de lente van 1918 werd er een “Afdeling Volksvergaderingen” ingericht met Jef Van Extergem als een van de leidende figuren. Ook een “Afdeling Propaganda” en een afdeling “Inlichtingen” werden actief.

a. Provinciaal Secretariaat.

Het secretariaat was gevestigd in de Prinsesstraat 16 in Antwerpen. Karel Waternaux kreeg de titel van “bestuurder”.

(1) Dossiers van de bestuurder

1993.	Dossier “Verslagen (Provinciaal Propagandakomiteit)” en “Maandelijksche Verslagen”, met overzichten van de activiteiten in heel het ressort van de provincie. Februari-juni 1918.	1 omslag
1994.	Verslagen van de afdelingen, bestemd voor bestuurder Waternaux. September 1918.	1 omslag
1995.	“Vertrouwelijke Verslagen”, ingekomen rapporten van de plaatselijke propagandisten uit heel de provincie inzake de meetings en andere activiteiten. Bevat een “ontwerp van begroting voor december 1917”. Oktober 1917-Juni 1918.	1 omslag

(2) Administratie van personeel en militanten.

1996.	Dossier “Personeel, Eed van geheimhouding”, met verklaringen ondertekend door elk personeelslid. Vergezeld van de tekst: “Eenige nota’s over de verwezenlijking van de politieke scheiding in België tijdens de bezetting.” 1918.	1 omslag
1997.	Dossier “Dienstorders – De Kinder”, door het personeel ondertekende dienstorders en een exemplaar van het reglement van inwendige orde. 1918.	1 omslag
1998.	Dossier “Adressen”, van leden van de Raad van Vlaanderen en van de “Vollemelkverdeeling”, onderdeel van Volksopebeuring in de Antwerpse agglomeratie. 1918.	1 omslag
1999-2001.	Steekkaarten met persoonlijke gegevens en informatie over gezindheid en activiteiten van militanten en potentiële militanten. 1918.	3 dozen
1999.	Kantons Hoogstraten en Turnhout.	
2000.	Kantons Mechelen, Boom	
2001.	Kantons Turnhout, Ekeren, Herentals, Lier.	
2002-2003.	“Fiches non classés”. 1918.	2 dozen
2002.	Doos 1.	

2003. Doos 2

b. Provinciaal kiescomité Antwerpen en de Gouwraad

Om de selectie van Raadsleden en gowraadsleden voor te bereiden en de kiesverrichtingen in goede banen te leiden werden er in de provincies, afhankelijk van de provinciale propagandabureau's, kiescomité's opgericht waarin leden van de 'eerste' Raad van Vlaanderen zetelden. Vooral in de provincie Antwerpen was dit comité zodanig actief dat het zich profileerde als een aparte archiefvormer met Hendrik Vloemans als secretaris, een eigen stempel en eigen dossiers.

2004. Dossier "Gouwraden. Dokumenten. Kieswerking", bevat het "kiesreglement", lijsten van betrouwbare activistische kiezers, briefwisseling inzake de organisatie, biografische gegevens inzake de kandidaten, formele toestemmingen voor kandidaatstellingen.
1917-1918. 1 omslag
2005. Dossier met lijsten van de kantons van de drie arrondissementen, de gemeenten (inbegrepen arrondissement Sint-Niklaas), het aantal kandidaten per kanton.
1917-1918. 1 omslag
2006. Lijsten met activistische kiesgerechtigden van de gemeenten: Antwerpen, Lier, Merksem, Borgerhout, Kontich.
1918. 1 pak
2007. Oproepingsbrieven van de kiesgerechtigden van de kantons: Duffel, Borgerhout, Heist-op-den-Berg, Zandhoven, 1ste tot en met 4de kanton van Antwerpen, Ekeren, Kontich, Lier, Berchem.
1918. 1 pak
2008. Dossier "Onbekenden, tegenstrevers en passieven", met namenlijsten voor de provincie Antwerpen. Bevat tevens een door de naoorlogse bewerkers samengesteld subdossier betreffende de volksraadpleging en de rellen te Antwerpen op met 3 februari 1918.
1918. 1 omslag
2009. Dossier van de Gouwraad Antwerpen met briefwisseling, schriftjes met de handtekeningen per vergadering voor de "Agemene Vergadering", de "Bestuursvergadering" en de "Kieswerking".
1918. 1 omslag
- (1) *Bureel A: behandeling ingekomen briefwisseling*
2010. Twee registers van ingekomen briefwisseling met vermelding van het onderwerp.
1918. 2 delen
- 2011-2016 Ingekomen briefwisseling, behandeld door "Bureel A".
1917-1918. 1 omslag en 5 pakken
2011. Dossier "Vlaamsch Propagandabureel. Ingekomen stukken", brieven, 196 nrs., voorzien van een register.
26 juli-20 oktober 1917. 1 pak.
2012. Dossier "Ingekomen stukken 2", brieven, 282 nrs. voorzien van een register.
2 oktober-17 november 1917. 1 pak

2013. Dossier “Ingekomen stukken 3”, brieven, 173 nrs. voorzien van een register.
4 november-31 december 1917. 1 pak
2014. Dossier “Ingekomen stukken 4”, brieven, ongenummerd, geen register
Januari-15 februari 1918. 1 pak
2015. Dossier “Hoofdbureel Ingekomen”, ingekomen briefwisseling van het
hoofdbureau in Brussel.
Februari-mei 1918. 1 omslag
2016. Dossier “Bureel Ingekomen”, ingekomen briefwisseling van het hoofdbureau in
Brussel.
Februari-oktober 1918. 1 pak
2017. Dossier met ingekomen briefwisseling.
September 1918. 1 omslag
2018. Dossier “Verscheidene” met ingekomen briefwisseling, oorspronkelijk verpakt
per maand met op de enveloppes het opschrift “Allerlei Sekretariaat Antwerpen”.
1918. 1 pak
2019. Dossier “Onvolledige inlichtingen”, met namenlijsten van leden van activistische
verenigingen.
1918. 1 omslag
- (2) *Bureel B: behandeling uitgaande briefwisseling*
2020. Registers “Uitgang” van verzonden briefwisseling met vermelding van het
onderwerp. Nrs. 317-999; nrs. 500-999; nrs. 1000-1399.
1917-1918. 1 omslag
2021. Uitgaande briefwisseling. Alfabetisch geordende ordner A tot en met M.
1918. 1 pak
2022. Uitgaande briefwisseling. Alfabetisch geordende ordner N tot en met Z.
1918. 1 pak
2023. Copieboek van uitgaande briefwisseling, nrs 1-89.
6-31 augustus 1918. 1 deel
2024. Dossier “Hoofbureel uitgang H”.
September 1917-mei 1918. 1 omslag
2025. Dossier “Bureel B”, doorslagen van uitgegane briefwisseling.
September 1917-Maart 1918. 1 pak
2026. Dossier “Bureel Uitgang B 2”, doorslagen van uitgaande briefwisseling
Maart-mei 1918. 1 omslag.
2027. Dossier “Propaganda uit 1”. Doorslagen.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
2028. Dossier “Uitgang 2, 500 tot en met 999”, met grondig verstoorde inhoud. Bevat
een subdossier met “vertrouwelijk” beschouwde uitgaande briefwisseling.
1918. 1 omslag
2029. Dossier “Pasaanvragen” met doorslagen van naar het Kaiserlich Deutsches
Medldeamt gestuurde aanvragen voor een reispas.
1918. 1 omslag

2030. Register “Besturen en Commissiën B”: register van de voorstellen die werden ingediend. En dossier “Commissiën en Besturen B”, met de doorslagen van de verzonden brieven.
1917-1918. 1 omslag
2031. Register “C. Stukken zonder keerende post”.
Oktober 1917-februari 1918. 1 deel
2032. Dossier “C. Stukken zonder keerende post”. Voornamelijk doorslagen van uitgaande briefwisseling, onder meer met Duitse ambtenaren in verband met propaganda-activiteiten.
1917-1918. 1 pak
2033. Dossier “C. Stukken zonder keerende post”. Voornamelijk doorslagen van uitgaande briefwisseling, onder meer met Duitse ambtenaren in verband met propaganda-activiteiten.
Januari-februari 1918. 1 omslag

c. De Afdelingen

Naar het voorbeeld van Brussel werden er “afdelingen” met een welomschreven opdracht opgericht.

(1) Afdeling Volksvergaderingen

Bevat voornamelijk briefwisseling betreffende en bewijsmateriaal voor de propaganda-activiteiten in de provincie.

2034. Dossier “Meetings”, gegevens over de geplande meetings per gemeente en exemplaren van de ter plekke verspreide propaganda.
Augustus-oktober 1917. 1 omslag
2035. Dossier “Verslagen Vlaamsch Propagandabureel, van 13 augustus tot 25 november 1917”.
1917 1 omslag
2036. Dossier “Verslagen Meeting. Van december 1917 tot 30 april 1917”.
1917 1 pak
2037. Dossier “Feesten, december 1917- juli 1918”.
1917 1 omslag
2038. Dossier “Volksvergaderingen J. Van Extergem”, met rapporten en verslagen van voordrachtgever-propagandist Jozef Van Extergem.
1918. 1 omslag
2039. Dossier “Formulen”, met verslagen en de formulieren voor de administratieve voorbereiding. Voorzien van een register.
1918. 1 omslag
2040. Steekkaarten betreffende meetings in de provincie.
1917-1918. 1 doos
- 2041-2043. Briefwisseling betreffende de meetings.
1918. 3 omslagen

2041. Dossier "Meetings ingekomen M".
1918.
2042. Dossier "Meetings Uitgang M".
Juni-september 1918.
2043. Dossier "Meetings ingekomen stukken".
1918.
2044. In en uitgaande briefwisseling naar de kantonnale burelen, door de naoorlogse
bewerders afgeleide stukken.
1917-1918. 1 omslag
2045. Dossier "Meetings Uitgang", ingekomen en doorslagen van uitgaande
briefwisseling inzake de organisatie van meetings in het ressort van het
provinciaal propagandabureel, stukken nrs. 2000-2238; bevat een register van
deze briefwisseling met korte inhoud van het antwoord
Juli-oktober 1918. 1 omslag.
2046. Dossier "Spreekbeurten", tevens met overzicht van debatavonden.
Augustus 1917-juli 1918. 1 omslag
2047. Ingevulde adhesieverklaringen aan het programma van de Raad van Vlaanderen.
1918. 1 pak
2048. Door de naoorlogse bewerders afgeleide verzameling steuntelegrammen aan de
Raad van Vlaanderen ter gelegenheid van 11 juli 1918.
1918. 1 omslag
- (2) *Afdeling Propaganda*
- Deze afdeling hield zich voornamelijk bezig met opstellen, uitgeven en
verspreiden van drukwerk.
2049. Dossier "Maandverslagen der propagandawerking der Centrale", met overzichten
van de verspreide titels.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
2050. Dossier "Ingekomen stukken nr. 2", van de afdeling Documentatie.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
2051. Dossier "Verslagen Meeting. Van 1 mei 1918", met uitgeknipte persknipsels over
de propaganda-activiteiten.
1918. 1 omslag
2052. Gedrukte uitgaven, eigendom van het secretariaat van de provincie Antwerpen.
Louis De Graeve, *Naweeën. Tooneelspel in drie bedrijven*, Antwerpen, 1917.
Gedrukt door Drukkerij Plantin. *Het Vlaamsche Volk tegen den centraliseerenden
en verfranschenden Belgischen Staat*, uitgegeven door het Nationaal Vlaamsch
Verbond. Uitgegeven in september 1917. *Zes praatjes van "onze Pee"*, pamflet.
1917-1918. 3 stukken
2053. Exemplaren van pamfletten, verspreid in het ressort van propagandabureel
Antwerpen.
1917-1918. 1 doos

(3) *Afdeling Documentatie (ook "Inlichtingen" genoemd)*

Deze afdeling hield zich voornamelijk bezig met het verzamelen van inlichtingen over de bevolking.

2054. Dossier "Dienst Verslagen".
April-mei 1918. 2 stukken
2055. Dossier "Dokumentatie 2 ingekomen stukken",
Maart-oktober 1918. 1 omslag
2056. Dossier "Dokumentatie Uitgegane stukken dubbel", doorslagen van verzonden
briefwisseling.
April-oktober 1918. 1 omslag
2057. Dossier "Afdelingen van het VI Korresp Bureau", met uittreksels uit de
internationale pers.
1918. 1 omslag
2058. Dossier "inlichtingsformulen" met ingevulde formuliertjes.
1918. 1 doos

(4) *Afdeling Verzoekschriften*

Dienstbetoon en dan in het bijzonder het behandelen van "plaatsaanvragen" van mensen op zoek naar een job, vormden een groot deel van de briefwisseling.

- 2059-2062. Briefwisseling in verband met dienstbetoon, in het bijzonder aanvragen voor een
baan.
1918. 4 pakken.
2059. Briefwisseling in verband met klachten, dienstbetoon, plaatsaanvragen, enz;
alfabetisch geordend.
1918. 1 pak
2060. Dossier "demandes de places" met ingekomen en doorslagen van uitgaande
briefwisseling betreffende dienstbetoonaanvragen. Alfabetisch geordend.
1918. 1 pak
2061. Ordner met in- en doorslagen van uitgaande briefwisseling, alfabetisch geordend,
betreffende plaatsaanvragen.
1918. 1 pak
2062. Dossier met doorslagen van uitgaande briefwisseling, onder meer inzake
verlening van reispassen en andere vormen van dienstbetoon en steunverlening.
1918. 1 pak

(5) *"Centraal Inlichtingsbureel voor Vluchtelingen Antwerpen"*

Waternaux richtte in 1917 het "Centraal Inlichtingsbureel voor Vluchtelingen Antwerpen" op in de hoop op die manier de armslag van zijn propaganda te vergroten. Als verantwoordelijke werd de vooroorlogse christen-democratisch militant Jan-Baptist Bellefroid aangeduid. Sinds het begin van de 'Derde' slag bij Ieper en de Britse opmars in de richting van Passendale, waren veel West-Vlamingen gedwongen om dieper het bezette land in te trekken om onderdak te zoeken. Daardoor was de armslag van het bureel al snel veel groter dan de provincie zelf en stroomde ook briefwisseling toe uit de andere provincies. Veel

vluchtelingen waren immers op zoek naar dorps- en streekgenoten en naar familieleden.

2063. Dossier “Verzoekschriften. Plaatsaanvragen behandeld door den heer Bellefroid tijdens zijn Bestuursschap over het Vluchtelingenbureau”.
1917-1918. 1 omslag
2064. Dossier “Gulden Boek – Dankbetuigingen Inlichtingen die we bezorgden en zoo meer.” In en uitgaande briefwisseling.
1918. 1 omslag
2065. Dossier “Mededeelingen Pers”, briefwisseling betreffende het opnemen van teksten in de gecensureerde pers.
1918. 1 omslag
2066. Dossier “Correspondentie. Aanvragen en antwoorden op vluchtelingen”.
1917-1918. 1 pak
2067. “Stamkaarten” van vluchtelingen uit West-Vlaanderen die in de provincie Antwerpen werden ondergebracht.
1918. 1 pak

d. Activistische organisaties

Dossiers inzake de werking, leden en activiteiten van de activistische verenigingen en mantelorganisaties.

2068. Dossier “Vereenigingen Ingekomen”,
1918. 1 omslag
Met ingekomen briefwisseling van: individuele activisten, Vlaamsche Studentenvereniging, Studiekring “Licht Alzijdige Ontwikkeling”, Vlaamsche Nationale Studentenbond, Vlaamsch-Nationale Onderwijsvereniging, Soldatentrost, Jong Vlaanderen, Kommissie van Syndikaal Verweer der Toonkunstenaars van Antwerpen, Nationaal Verweer, Film-Kommissie, Vereeniging voor Algemeen Beschaafde Nederlandsche Uitspraak, Groeningerwacht Tak Berchem, Kommissie van Schoone Kunsten, Werk der Aardappelschil, Tooneelgezelschap Roeland, Verbond voor Wereldvrede België, Volksopebeuring, Minderheidsgroep van de Belgische Werkliedenpartij, Vereeniging voor Maatschappelijk Werk, Kolenverdeeling voor Vlaanderen, De Goedendag. Maandschrift voor Vlaamsche Studenten, Vrij Vlaanderen Brussel.
2069. Dossier “Vereenigingen”, doorslagen van uitgaande briefwisseling naar activistische organisaties en verenigingen.
September 1917-mei 1918. 1 omslag
2070. Verzameling subdossiers met ontvangen stukken van: “Vlaamsche Jongelingsbond Antwerpen”; “Vereeniging voor Maatschappelijk Werk Verslagen”; “Toneelgezelschap Roeland”; “Vlaamsche Bond van ’t Atheneum”.
1918. 1 pak
2071. Verzameling subdossiers, gecreëerd door de naoorlogse bewerkers met stukken van: “Antwerpsch Studentencomit ”, adressen en ledenlijst; “Vlaamsch nationale Onderwijzersvereniging”; “Katholieke Vlaamsche Vereeniging” van de provincie Antwerpen; “Aktivistische Schoolbond”; “Vlaamsch Nationale

- Studentenvereniging Antwerpen”; ”Vlaamsche Garde” van Antwerpen; ”Vlaamsch Verbond”.
1918. 1 pak
2072. Dossier “Vlaamsch Arbeidersgemeenschap, Tak Antwerpen.”, ingekomen briefwisseling, prijzenlijst van te verkopen producten van deze coöperatieve. Vlaamsche Arbeidersgemeenschap. De zogenaamde “Middenraad” had zijn zetel in Merksem. Er bestond een Antwerpse tak waarvan het dossier hier berust.
1918. 1 omslag
2073. Dossier “Vlaamsche Kunstvereniging”, inzake de organisatie van een wedstrijd voor karikaturen, met de originele ingezonden tekeningen en de bijhorende briefwisseling.
1918. 1 omslag
2074. Dossier “Dokumenten Minderheidsgroep”, met briefwisseling, pamfletten, liedteksten, verslagen, persknipsels, brochures, partituren van de “Internationale”.
1917-1918. 1 pak
2075. ”Arrondissementsbond Land Van Waas”, met ingekomen brieven van de lokale afdelingen betreffende het uitroepen van 11 juli als nationale feestdag.
1918. 1 omslag

e. De ondergeschikte regionale bureau’s van Antwerpen

Waternaux zijn secretariaat had de leiding over vier arrondissementele bureau’s die op hun beurt nog eens leiding gaven aan kantonale bureau’s.

(1) Propagandabureel arrondissement Antwerpen

Het propagandabureel werd gehuisvest in hetzelfde gebouw in de Prinsstraat 16 als het provinciaal propagandabureau. Het had de kantons van Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Brecht, Boom, Ekeren, Kontich, Zandhoven als werkterrein. Antoon Vloemans leidde het arrondissementeel bureau. Hij was tevens voorzitter van het “Vlaamsch Propaganda-Komiteit. Arrondissement Antwerpen”. Aan dit arrondissementeel niveau werd tevens de administratieve leiding toevertrouwd van activiteiten aan de andere kant van de Schelde, met name in Temse en Sint-Niklaas.

(a) Briefwisseling

2076. Verzamelingen adressen in register en lijsten van het arrondissementsbureel.
1917-1918. 1 omslag
2077. Dossier “Arrondissementsbureel Briefwisseling Uitgang”, doorslagen van uitgaande briefwisseling, doorgaans gezonden naar Duitse ambtenaren, in verband met propaganda-activiteiten.
Februari-augustus 1918. 1 pak
2078. “Arr. Antwerpen, briefwisseling. Ingekomen stukken”.
November 1917-juni 1918. 1 omslag
2079. “Arrondissementsbureel Briefwisseling. Ingekomen stukken”.
Juni-september 1918. 1 pak

2080. Ingekomen briefwisseling en doorslagen van uitgaande, alfabetisch geordend.
1918. 1 pak
2081. Dossier “Arrondissementsbureel Antwerpen uitgang A”, doorslagen van door
Waternaux aan het arrondissementeel niveau gestuurde briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
- (b) Propaganda-activiteiten
2082. Dossier “Arrondissement Antwerpen. Verslagen”, deels aan Waternaux bezorgd.
1917-1918. 1 omslag
2083. Verslagen van de propaganda-activiteiten, oorspronkelijk alfabetisch geordend, in
het bijzonder afkomstig uit de kantons Boom en Kontich.
1918
2084. Dossier “Arrondissementsbureel Ontvangstbewijzen Spreekbeurten”, in verband
met de verantwoording van uitgaven voor spreekbeurten en meetings. Ook
ontvangstbewijzen.
Maart-april 1918. 1 omslag
2085. Dossier “Arrondissementsbureel Antwerpen Verslagen”.
1918.1 omslag
2086. Steekkaarten voor elke gemeente met overzichten van de verdeelde vlugschriften,
de spreekbeurten met spreker, het lokaal en het aantal toehoorders.
1918. 1 pak
2087. Rekeningen, ingediende kostennota's en betaalbewijzen.
1918. 1 doos
- (c) Hoofdbestuur der Vlaamsche Werking in groot-Antwerpen
- Werd eind juli 1918 gesticht “in de schoot der propaganda”, zoals de
programmamekst stelde, om de werking in de agglomeratie te stimuleren. Het
bestuur telde tien leden. Lodewijk Sips werd voorzitter en Karel Waternaux werd
secretaris.
2088. Dossier “Hoofdbestuur voor Vlaamsche Werking” met verslagen van de
vergaderingen, een rapport inzake de toestand in het Hoger Instituut voor Schone
Kunsten en doorslagen van uitgaande briefwisseling.
Juli-september 1918. 1 omslag
2089. Dossier “Archief Harmonie” met briefwisseling en documenten betreffende de
activistische harmonie “de Blauwvoet”.
1918. 1 omslag
- (d) Propagandabureel arrondissement Mechelen-Lier
- Het arrondissement telde de kantons Duffel, Heist-op-den-Berg, Lier, Mechelen I,
Mechelen II en Puurs. Lier behoorde al in een heel vroeg stadium tot de radicaal-
activistische beweging en er werd in september 1917 een propagandacomité
gesticht dat de ambitie had heel het arrondissement te bestrijken. Lier was in 1917
zelfs een tijd het hoofdbureau voor het hele arrondissement. Al verschoof de
verantwoordelijkheid voor het arrondissement nadien naar de stad Mechelen, toch

bleef Lier zich in verregaande mate autonoom te ontwikkelen. Bovendien was de werking in Mechelen lang niet altijd actief en rezen er heftige interne moeilijkheden.

In doos P 52 werden documenten en dossiers aangetroffen van het propagandabureau van het arrondissement Mechelen, gevestigd in de Grondwetstraat 5. In juni staat het op de briefhoofden nog vermeld als propagandabureau. In augustus is het al “propagandabureel” geworden. Oorspronkelijk werden lokale activisten aan het hoofd gezet van de propaganda maar na ernstige interne moeilijkheden besliste de propagandaverantwoordelijke van Antwerpen, Waternaux, om Jan-Baptist Bellefroid en Antoon Wolfs naar Mechelen te sturen. Die overgang zorgde voor een gebrek aan continuïteit in de archiefvorming en het klassement.

De dossiers van het arrondissementeel bureau zijn in volkomen chaos op het einde van de oorlog meegenomen en naar Duitsland gevoerd. Een groot deel van de stukken zit buiten elk oorspronkelijk verband. Er zijn grofweg twee oorspronkelijke “klassementen” te onderscheiden. Het gaat deels om twee vroegere ordners met een alfabetische indeling. Daarnaast werden grijze mappen teruggevonden met opschriften die eerder wijzen op een thematische indeling of volgens de bestemming waarmee werd gecorrespondeerd. Ze kregen het nummer CVS/32/met verder volgnummer Daarvan ontbreken de nrs. 4, 5 en 9 en mogelijk ook de nummers hoger dan 11

(e) Algemeen

2090.	Dossier “Arrondissementsbureel te Lier. Verslagen”, deels bestemd voor Waternaux. 1917-1918.	1 omslag
2091.	Ingekomen briefwisseling en losse stukken. 1918.	1 omslag
2092.	Ingekomen briefwisseling, voornamelijk met Karel Waternaux en met andere activistische voormannen, deels ook dienstbetoon. Losse stukken over de activistische werking in het arrondissement. Alfabetisch geordend. November 1917-mei 1918.	1 omslag
2093.	Kopieboek van de uitgaande briefwisseling met de bestemming en het onderwerp Juni-oktober 1918.	1 deel
2094.	Dossier “Arrondissementsbureel Lier Uitgang L”, doorslagen van uitgaande briefwisseling, van provinciaal bureel bestemd voor Lier. 1917-1918.	1 omslag
2095.	Schrift met vermelding van verzonden brieven met hun bestemming. Juni-oktober 1918.	1 deel
2096.	Pamfletten en artikels, deels als manuscript. 1918.	1 omslag

2097. Bewijzen van verzending via de spoorwegen en een vrachtbrief van de Kempische Stoomtram Maatschappij.
1918. 1 omslag
2098. “Bescheinigung über vorläufige Beschlagnahme”, bewijs van inbeslagname van wafels door de Zivil-Kommissar van Mechelen. Vermoedelijk moest dit stuk een aanvraag voor politiek dienstbetoon ondersteunen.
26 augustus 1918. 1 stuk
- (f) Briefwisseling Reeks CVS/32
2099. Dossier “B – Brussel”, briefwisseling, voornamelijk met het Nationaal Propagandabureau in Brussel.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/1
2100. Dossier “A.- Antwerpen”, briefwisseling, voornamelijk met het provinciaal Propagandabureau in Antwerpen.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/2
- [xxx]
Dossiers met oud nummer CVS 32/3 en /4 ontbreken.
2101. Dossier “G – Arrondissementsburelen”, briefwisseling, voornamelijk met de propagandaburelen van Hasselt, Turnhout, Leuven, Sint-Niklaas.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/5
2102. Dossier “K – Kantonale burelen”, briefwisseling met de kantonale propagandaverantwoordelijken van het arrondissement.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/6
2103. Dossier “D – Duitse overheid”, briefwisseling met Ortskommandant en Zivil-Kommissar van Mechelen.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/7
2104. Dossier “L – Lier”, briefwisseling met het propagandabureau in Lier.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer CVS/32/8
- [xxx]
Dossiers met oud nummer CVS 32/9 ontbreekt.
2105. Dossier “Verschillende”, ingekomen en uitgaande briefwisseling, voornamelijk met activistische propagandisten.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/10
2106. Dossier “V – Verzoekschriften”, ingekomen en uitgaande briefwisseling, voornamelijk met de Duitse overheid in verband met straffen en aanhoudingen.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer CVS/32/11.

2107. Ingekomen en uitgaande briefwisseling die nooit geklasseerd is geraakt. voornamelijk met het Propagandabureel in Brussel. Bevat tevens *Radfahr-Erlaubnisse*, toestemmingen om een fiets te gebruiken voor propagandisten. Mei-oktober 1918. 1 omslag
- (g) Propagandabureel kanton Lier
- In Lier was al vroegtijdig activistische werking. Deze groep probeerde zich zelfs op te werpen als de hoofdvertegenwoordiger voor de propagandistische werking in heel het arrondissement Mechelen. Vandaar dat de titel op de briefhoofden in 1917 was: “Vlaamsch Aktivistisch Propaganda Komiteit van het Arrondissement Mechelen. Hoofdbureel Lier”. Uiteindelijk moest deze groep echter deze verantwoordelijkheid overlaten aan het bureel in Mechelen waardoor Lier afzakte naar een kantonnaal niveau. Dit belet niet dat het bereik in de beginperiode geografisch een stuk ruimer was. Secretaris van het propagandabureel was Willem Pasteyn, drukker van beroep. Hij werd in de loop van 1918 opgevolgd door Alfred Bogaerts. De dossiers met briefwisseling en verslagen werden grondig verstoord en de franstalige bewerkers hebben ook briefwisseling die bij het provinciaal propagandacomité van Antwerpen en het centraal Bureel van Brussel hoorde, vermengd met deze dossiers. In dit onderdeel komen er tal van omslagen voor die geen verband hebben met Lier maar wel resultaat van recuperatie zijn, vermoedelijk door de naoorlogse bewerkers. Dat maakte het herstel van de oorspronkelijke ordening vrijwel onmogelijk.
2108. Notulen van de eerste vergaderingen van het propagandacomité en ledenlijsten van het “Vlaamsch Aktivistisch Propagandakomiteit”. Ook het dossier “Vlaamsch aktivistisch Propaganda Komiteit voor ’t arrondissement Mechelen. Arrondissementsbureel Lier” 1917-1918. 1 omslag
2109. Kopieboek van uitgaande briefwisseling. November 1917-Juli 1918. 1 deel
2110. Kopieboek van uitgaande briefwisseling. Juli-oktober 1918. 1 deel
2111. Dossier “Verslagen – Reiziger – Propagandist”, ingekomen briefwisseling. 1917-1918. 1 omslag
2112. Dossier “Pièces intéressantes; tiré du n° 2”.met ingekomen briefwisseling en verslagen betreffende de activistische werking in het arrondissement. 1917-1918. 1 omslag
2113. Dossier met ingekomen briefwisseling en verslagen betreffende de activistische werking in het arrondissement. 1917-1918. 1 omslag
2114. Dossier “Membres du Comité de Propagande Activiste de Lierre. Tirés du n° 3.” met daarin de nota “Voir les listes originales au Dossier J.P.”. 1917-1918. 1 stuk.

2115. Dossier inzake de protesten tegen de zelfstandigheidsverklaring van de Raad van Vlaanderen, met identificatielijsten van de ondertekenaars.
1918. 1 pak
2116. Dossier “Lierre CVS 25 Copie de lettres.”
1918. 1 stuk
Deze omslag werd leeg teruggevonden.
2117. Dossier “Lier Rekeningen”, overzichten van de rekeningen per maand, ingevulde “inlichtingsformulen” inzake de politieke overtuiging, stukken in verband met dienstbetoon, statuten van de “Vlaamsche Voorwacht, afdeling Lier”, statuten van de Groeningewachtafdeling van Willebroek.
1918. 1 omslag
2118. Drie notitieboekjes met schuldbewijzen en uitgevoerde betalingen, opgesteld door Karel Goddeeris, schatbewaarder van het propagandabureau.
September 1917-juli 1918. 2 stukken.
2119. Fotografische reproducties van een petitie in Lier tegen het uitroepen van de zelfstandigheid van Vlaanderen, dd. 6 februari 1918.
1918. 1 pak.

(2) *Propagandabureau arrondissement Turnhout*

Het propagandabureau Turnhout had de kantons Arendonk, Herentals, Hoogstraten, Mol, Turnhout, Westerlo onder zijn bevoegdheid. Het werd geleid door Frans Jacobs die al in de loop van 1917 van start ging. Hij slaagde erin propagandisten aan het werk te zetten in diverse gemeenten en in het bijzonder in de kantons Westerlo en Herentals.

(a) Algemeen

2120. Schrijfboeken met verslagen van de vergaderingen van het Kempisch Vlaamsch Propaganda-Komitee, verantwoordelijk voor het arrondissement.
September 1917-september 1918. 2 stukken
2121. Dossier “Arrondissementsbureau Turnhout. Verslagen”, deels bestemd voor Waternaux.
1917-1918. 1 omslag
2122. Naar Antwerpen verzonden briefwisseling.
1917-1918. 1 omslag
2123. Doorslagen van naar Turnhout verzonden briefwisseling, van Karel Waternaux
1917-1918. 1 omslag
- 2124-2126. Kopieboeken van uitgaande briefwisseling.
1917-1918. 3 delen
2124. September 1917-Maart 1918.
2125. Maart-juli 1918.
2126. Juli-oktober 1918.
2127. Verslagen uit de diverse kantons van het arrondissement, aan Turnhout bezorgd door de vertrouwensmannen.
1918. 1 omslag.

2128. Schrijfboek "Goedgekeurde strooibrieven voor de Propaganda", met ingeplakte pamfletten die in het ressort van het Bureau werden verspreid.
1918. 1 stuk
2129. "Goedgekeurde strooibrieven voor Vergaderingen", ingeplakte pamfletten die in het ressort van het Bureau werden verspreid.
1918. 1 stuk
2130. Adresboek "Kempisch Vlaamsch Verbond - Adresboek", met gegevens betreffende activisten, passieven en tegenstanders.
1918. 1 omslag
2131. Ingevulde adhesieverklaringen voor de zelfstandigheid van Vlaanderen uit heel het arrondissement en ingevulde exemplaren van de "Inlichtingsformuul", voornamelijk uit de kantons Turnhout, Arendonk, Hoogstraten.
1918. 1 doos

(b) Stad en kanton Turnhout

2132. "Katholieke Vlamingen Turnhout", drie schrijfboeken met verslagen van de vergaderingen van de Turnhoutse "Kring van Katholieke Vlamingen", ook genoemd "Kring Vrij Vlaanderen". Een schrijfboek met verslagen van de bestuursvergaderingen van deze kring. Een schrijfboek met de aanwezigheidslijsten.
Januari-oktober 1918. 1 omslag

(c) Propagandabureel kanton Herentals

2133. Kopieboek van uitgaande briefwisseling.
Augustus-september 1918 1 deel
2134. Foto's van een niet geïdentificeerde meeting in een zaal, vermoedelijk van een 'volksraadpleging' in februari 1918 in het kanton Herentals.
1918. 1 omslag
De foto's werden gevonden als losse stukken in het kopieboek van uitgaande briefwisseling.

(3) *Propagandabureel arrondissement Sint-Niklaas*

Dit arrondissement omvatte de kantons Beveren, Lokeren, Temse, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas. De centrumfunctie was toebedeeld aan de stad Sint-Niklaas. Van het arrondissementeel bureau als archiefvormer werd niets gevonden. Er werd vermoedelijk vanuit Sint-Niklaas niets overgebracht naar Brussel met het oog op de verhuis naar Duitsland. Enkel het semi-onafhankelijke propagandabureau in Temse slaagde daar wel in. Omdat Temse al vrij vroeg intensief werd bewerkt via Jef Hinderdael, een van de leidende aangestelden van het propagandabureau in Brussel, kwam er daar een relatief krachtige werking op gang. Het valt ook te vermoeden dat een deel van de documenten en dossiers via hem in het onderdeel "Temse", zijn beland.

(a) Propagandabureel kanton Temse

2135. Register "Verzonden of Uitgegane stukken", van uitgaande briefwisseling
April-september 1918. 1 deel

2136.	Register “Binnen gekomen stukken”, van ingekomen briefwisseling. April-september 1918.	1 deel
2137.	Repertorium van de aangelegde dossiers. 1918.	1 omslag
2138.	Dossier met verslagen van de activiteiten van het propagandabureel. 1918.	1 omslag
2139.	Dossier met in en uitgaande briefwisseling. Bevat losse exemplaren van het frontblad “Onze Temschenaars”, 1917-1918. April-oktober 1918.	1 pak
2140.	Dossier met facturen en betaalbewijzen van het propagandabureel. 1918.	1 omslag
2141.	Dossier met pamfletten en folders die door de plaatselijke Duitse censuurdienst werden goedgekeurd. 1918.	1 omslag
2142.	Dossier “Voor Vlaanderen gevallen! (de gebroeders Van Raemdonck)” met exemplaren van het frontblad <i>Onze Temschenaars</i> uit 1917; afschriften van brieven van de gebroeders Van Raemdonck aan CL. De Landtsheer, bedoeld voor bezorging aan de ouders; soldatenfotos’ van de gebroeders; een pamflet met aankondiging van een voordracht door Jef Hinderdael op 2 februari 1918 over de broers en het activisme 1917-1918.	1 omslag
2143.	Ingevulde exemplaren van de “inlichtingsformuul” met gegevens over inwoners van de gemeenten van het kanton Temse. 1918.	1 pak

B. PROPAGANDABUREEL PROVINCIE BRABANT

Van het propagandabureel in de provincie Brabant en de ondergeschikte bureau's werden blijkbaar geen archieven meegenomen naar Duitsland. Als archiefvormer zijn ze daarom niet traceerbaar in het bestand Raad van Vlaanderen. In de praktijk werd in deze provincie de Duitse bestuursorganisatie grosso modo overgenomen, waardoor er een onderscheid werd gemaakt tussen Groot-Brussel voor de hoofdstedelijke agglomeratie en het daarrond liggende “Brüssel-Land” dat de rest van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde omvatte. Feit is dat deze beide propagandaverantwoordelijken in hetzelfde gebouw huisden als het Nationaal Propagandabureel, nl. in de Belliardstraat 41. Ook van deze regionale archiefvormers uit het netwerk van de propaganda werd blijkbaar geen archief overgebracht naar Duitsland. Vermoedelijk was het archief voor het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde vrij sterk geïntegreerd in het archief van het Centraal Propagandabureel. Anderzijds lijkt het er op dat veel activiteiten gebeurden onder de vlag van de “Nationale Volksbond”.

1. “NATIONALE VOLKSBOND”

Gesticht te Brussel in de nazomer van 1917. De statuten werden gedateerd op 24 september 1917. Het secretariaat was gevestigd in Sint-Joost-ten-Noode. Droeg de leuze: “Licht en recht”. Volgens de statuten was het doel het aanpakken van

onregelmatigheden in de voedselbevoorradingdiensten en andere liefdadigheidswerken van het nationaal Hulp- en Voedingskomiteit. Voorzitter was Maurits Sacré en secretaris A. Heylen. Het was duidelijk de bedoeling deze naam voorlopig te gebruiken om de band met het propagandabureel te maskeren. In 1918, na de volksraadpleging, was er van deze Nationale Volksbond geen sprake meer.

2144. Dossier “Nationale Volksbond”, Briefwisseling en documentatie, voornamelijk uit 1917. 1917-1918. 1 omslag
2145. Dossier inzake de ledenwerving, persknipsels, organisatie van meetings en gegevens inzake de werking van de organisatie. September 1917-maart 1918. 1 omslag
De enveloppe draag de aanduiding “St. Genesius-Rhode” hetgeen met de inhoud niets te maken heeft .
2146. Dossier “Mededeelingen aan de pers, rondschrijvens”, persmededelingen en een lijst van de persorganen. 1917. 1 omslag
2147. Dossier inzake de meeting te Merchtem op 7 oktober 1917. 1917. 1 omslag
Draag de aanduiding 11.
2148. Dossier inzake de meeting te Tienen op 14 oktober 1917. 1917. 1 omslag
Draag de aanduiding 10.

2. PROPAGANDA ARRONDISEMENT BRUSSEL-HALLE-VILVOORDE

2149. Dossier “Vlaamschgezinde Vereenigingen” met gegevens over Ruisbroek, Zuun, Ternat. 1918. 1 omslag
2150. Toetredingsbewijzen en lidkaarten van de “Groeningewacht Vilvoorde” (ook uit de wijde omgeving). 1918. 1 omslag
2151. Bundel steekkaarten, voornamelijk van mensen woonachtig in Merchtem. 1918. 1 pak
2152. Bundel steekkaarten van de gemeenten in dit arrondissement met vermelding van inwonertal, naam van pastoor, onderpastoor, burgemeester, secretaris, onderwijzer(s), arts, notaris, belastingontvanger. 1918. 1 pak

3. PROPAGANDA ARRONDISEMENT LEUVEN

Het arrondissement Leuven kende een grote autonomie. Jozef Ursi, leidende figuur van de propaganda in het arrondissement Leuven, verkoos op eigen houtje het arrondissementele archief mee te nemen naar Duitse bodem.

C. PROPAGANDABUREEL PROVINCIE LIMBURG

Limburg kende een provinciale structuur met de leiding in Hasselt in de Geraetsstraat met Jan Borms als chef. Er werden geen verantwoordelijken per arrondissement aangeduid. In de meeste kantons van de provincie – Beringen, Hasselt, Herk-de-Stad, Sin-Truiden, Bree, Maaseik, Neerpelt, Peer, Bilzen, Borgloon, Maasmechelen; Zichen, Tongeren en Landen werd wel een verantwoordelijke aangeduid maar er was amper sprake van een echt propagandabureau op dit niveau. Van het propagandabureel in Hasselt en de ondergeschikte kantonale bureau's werden blijkbaar geen archieven meegenomen naar Duitsland want als archiefvormer werden ze niet teruggevonden.

D. PROPAGANDABUREEL PROVINCIE OOST-VLAANDEREN (ETAPPE)

Gent was een der vroegste centra van activisme. Nadeel was echter dat de Gentenaars een moeizame verbinding kenden met het generaal-gouvernement en dus ook met het centraal Propagandabureau in Brussel. Na een interne machtsstrijd slaagde Jan Wannijn erin het laken grotendeels naar zich toe te trekken en zich door Brussel te laten erkennen als de verantwoordelijke voor heel de provincie. Zijn machtsbereik was nochtans in realiteit beperkt tot de agglomeratie Gent en de wijde omgeving. Dit was het gevolg van de stringente reisbeperkingen die door de bezetter werden opgelegd. De arrondissementen Eeklo en Oudenaarde kenden slechts een heel beperkte infiltratie van het activisme. In Aalst bleek meer expansie mogelijk

1. PROVINCIALE BESTUURSNIVEAU

a. Briefwisseling van het secretariaat

2153. “Briefwisseling met Bonden in de Provincie”, ordner met alfabetisch geklasseerde, ingekomen briefwisseling, gericht aan Jan Wannijn. Oktober 1917-maart 1918. 1 pak
2154. “Verslagen Gent en Omliggende”, bevat ingekomen briefwisseling, gericht aan Jan Wannijn. Meestal met verslagen over de werking in de arrondissementen Gent, Dendermonde, Aalst. Tevens documenten over de activistische organisaties en de activiteiten van de Gouwraad Oost-Vlaanderen. 1918. 1 pak
2155. Ingevulde verklaringen van toetreding tot de arrondissementele “Kring Ontwaakt Aalst”, voornamelijk uit de onderafdelingen Mere, Aalst, Denderhoutem. Met begeleidende briefwisseling die aantoonde dat dit pakket naar het propagandabureel in Gent werd gestuurd. 1918. 1 pak

b. Boekhouding

2156. Boekhouding van de investeringen in activistische organisaties en verenigingen in de provincie Oost-Vlaanderen. Maart-september 1918? 1 omslag

2157. “Inschrijvingslijsten tot het decken der onkosten” van het Groeningerkomiteit dat in 1917 het Guldensporenfeest in Gent organiseerde.
juni 1917. 1 omslag

2. ARRONDISSEMENT EN AGGLOMERATIE GENT

a. Betreffende de propaganda

Het gaat voornamelijk om toelatingen door de Duitse overheid en om voorbeelden van wat als propaganda werd verspreid.

2158. “Verschenen vlugschriften M. Wannijn”, verzameling pamfletten, brochures, standregelen, affiches die te Gent en omgeving werden verspreid.
1918. 1 pak
De verzameling is genummerd van 1 tot en met 118. Ze werd ingepakt in een gerecupereerde vooroorlogse affiche met het “werkhuis-reglement van het Syndicaat der Meester-Meubelmakers”.
2159. Dossier “Zenzur”, een verzameling pamfletten, ontwerp-pamfletten, brochures, standregelen, affiches die te Gent en omgeving werden verspreid. De exemplaren werden voorzien van stempels van de Zivilverwaltung en van de 4de Armee.
1918. 1 pak
2160. Ingevulde toelatingen van de “Etappen-Inspektion der 4 Armee Zivilverwaltung” en “Der Militärische Polizeichef der Stadt Gent” tot het uitoefenen van propaganda-activiteiten.
1918. 1 omslag
2161. Dossier met een collectie exemplaren van *De Vlaamsche Smeder*, nrs 1-7.
April-mei 1918. 1 omslag.

b. Dossiers, samengesteld door de naoorlogse bewerkers

De ploeg van Jacques Pirenne lichtte originele documenten uit hun verband en vormde nieuwe dossiers, voornamelijk met het in kaart brengen van de activistische achterban als doel. De documenten en dossiers die oorspronkelijk naar alle waarschijnlijkheid werden gevormd door het propagandabureau van Jan Wannijn werden hier samengebracht.

2162. Teksten van en subdossiers betreffende “Nationalistische Voorwacht”, met de standregelen, programma, briefwisseling. “Vlaamsch Nationalistisch Muziekkorps”; “Jong Nationalistische Bond”, ook genoemd Vlaamsche Nationalistenbond; “Vlaamsche Nationalistische Voorwacht” (bevat een exemplaar van de “Inrichtende Verordeningen” van de Koninklijke Academie van Schoone Kunsten, gedrukt te Gent in 1914); “Vlaamsche Voorwachten”.
1918. 1 omslag

c. Ledenadministratie van mantelorganisaties.

De Gentse activisten brachten onder meer ledenadministratie over naar Brussel. Het gaat om steekkaarten, ledenlijsten, toetredingsformulieren.

- 2163-2165. “Bewijs van toetreding tot den Nationalistischen Bond”, ingebonden per 200 ex.
1917-1918. 3 dozen.
2163. Lidnummer 100-2600.

2164. Lidnummer 2601-3600.
2165. Lidnummer 3601-4600 en een pak losse toetredingsformulieren.
- 2166-2169. Steekkaarten van leden van de Nationalistische Bond, alfabetisch geordend, met de gegevens naam, beroep, geboorteplaats en -datum, adres, partij.
1918. 4 dozen
2166. Doos 1.
2167. Doos 2.
2168. Doos 3.
2169. Doos 4.
- 2170-2172. Steekkaarten van leden van de Nationalistische Bond, geklasseerd volgens volgnummer.
1918. 3 dozen
2170. Doos 1: nrs. 1 tot 1619.
2171. Doos 2: nrs. 1621-3520.
2172. Doos 3: nrs. 3605-4900.
2173. Steekkaarten van leden van de Nationalistische Bond, geklasseerd volgens stand of beroepsgroep.
1918. 1 doos
- 2174-2175. Steekkaarten van leden van de Nationalistische Bond geklasseerd volgens woonplaats (wijken in Gent en de buurgemeenten).
1918. 2 dozen
2174. Doos 1.
2175. Doos 2.
2176. Steekkaarten van de leden van de Nationalistische Vrouwenbond (Gent), 135 steekkaarten, alfabetisch geordend.
1918. 1 pak
2177. Nationalistische Voorwacht, ingevulde formulieren "Oproep aan alle nationalisten, die de Vlaamsche belangen boven de partijbelangen stellen", nrs. 1 tot 1728 en niet genummerde exemplaren
1918. 1 doos
2178. Groeningewacht afdeling Gent. Ingevulde toetredingsformulieren.
1918. 1 pak
2179. Register met de leden van de "Jong-Vlaamsche Nationalistenbond – Gent".
1918. 1 deel

3. ARRONDISSEMENT AALST

Er werd een Vlaamsche Arrondissementsbond met de naam "Ontwaakt Aalst" opgericht die stimulerend moest optreden en die het propagandabureau de nodige ruggensteun moest geven. Er werden enkel dossiers gevonden, samengesteld door de naoorlogse bewerkers. De ploeg van Jacques Pirenne lichtte originele documenten uit hun verband en vormde nieuwe dossiers, voornamelijk met het in kaart brengen van de activistische achterban als doel. De documenten en dossiers die oorspronkelijk naar alle waarschijnlijkheid werden gevormd door het propagandabureau van Jan Wannijn werden hier samengebracht.

2180. "Voorstellen Aalst. Propagandacommissie. Algemene beschouwing".
1917-1918. 1 omslag
Overzicht van de Vlaamsgezinde organisaties in de gemeenten Zottegem, Moorsel, Aalst, Denderhoutem, Erembodegem. Standregelen en ledenlijst van de activistische organisatie 'Ontwaakt Aalst'. Ledenlijst van de "Kring Jong Vlaanderen Meire". Ledenlijst van de "Kring Wilskracht Denderhoutem". Ledenlijst van de "Vlaamsch Nationalistische Kring Moorsel". Ledenlijst van de "Vlaamsch-Nationalistische Boerenbond Aalst". Ledenlijst van de "Kring Herleeft Ninove". Ledenlijst van de "Kring Vlaanderen Boven Erembodegem". Ledenlijst van de "Vlaamsch-Nationalistische Boerenbond Broederband Denderhoutem". Ledenlijst van de Kring "Vrij Vlaanderen Denderleeuw".
2181. Ingevulde formulieren van leden van kringen die aangesloten zijn bij Ontwaakt Aalst, bestemd voor Propagandabureel te Gent.
1918. 1 omslag

E. PROPAGANDABUREEL PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Het bleek erg moeilijk om voor de provincie West-Vlaanderen een centraal, coördinerend secretariaat voor de propaganda op touw te zetten. Het door de Duitsers bezette territorium was al te dicht bij de Duitse gevechtseenheden aan het front en aan de kust gelegen. Dat maakte circulatie door burgers erg moeilijk. Toch werd er een "Gouwraad van West-Vlaanderen" opgericht die een zetel kreeg in Kortrijk en die een Vlaamsch Propaganda-Bureel op touw zette in het in de Groeningestraat 19 gevestigd Vlaamsch Huis. Dat stond onder leiding van Hendrik D'Hooghe. Daarnaast probeerden de activisten om te Oostende, te Brugge en te Tielt kernen op touw te zetten die de ambitie hadden deze arrondissementen te bestrijken. In de praktijk was hun bereik echter veel beperkter. Vermoedelijk slaagde enkel het bureel te Tielt erin om archiefstukken naar Brussel te voeren om ze in veiligheid te laten brengen op Duitse bodem.

1. ARRONDISEMENT KORTRIJK

2182. Overzicht van het personeel, vertrouwensmannen en propagandisten van het Provinciaal Propagandabureel in de kantons in het arrondissement Kortrijk.
1918. 1 stuk

2. ARRONDISEMENT TIELT

Werd geleid door "arrondissementsleider" Gerard Buysschaert die tevoren verantwoordelijk was geweest voor de propaganda in het kanton Kortrijk. Het heette "Vlaamsch Sekretariaat". Tielt was de stad waar het hoofdkwartier van het Duitse 4de Leger gevestigd was en vermoedelijk speelde dit mee in de beslissing om te zorgen voor activistische aanwezigheid in deze stad. Buysschaert kon de Duitse bezetter pas in augustus 1918 mededelen dat hij in Tielt was aangekomen, daarheen gezonden door Vlaamsch Propagandabureel te Brussel. De werking ging dus erg laat van start.

2183. "Arrondissement Thielt", kopieboek met doorslagen van uitgaande briefwisseling van het bureau te Tielt.
Augustus-oktober 1918. 1 deel

2184. Ingekomen briefwisseling gericht aan het secretariaat te Tielt. Hierin tevens brieven van “Der Pressedelegierte bei dem Präsidenten des Zivilverwaltung für die Provinz Westflandern”.
1918. 1 omslag
- 2185 Betaalbewijzen voor door propagandisten verleende diensten.
1918. 1 omslag

ARCHIEF VAN 'NATIONAAL VERWEER'

Het bezettingsbestuur zette rond de jaarwisseling van 1917-1918 een prefiguratie op touw van een Vlaamse 'regering' in de vorm van de "Commissie der Gevolmachtigden". De bezetter beschouwde deze gevolmachtigden als raadgevers in het proces van de bestuurlijke scheiding maar deze mensen kregen ook greep op de uitvoerende macht. De oprichting van deze commissie was een volgende stap in de inrichting van een Vlaamse satellietstaat.

Voor elk ministerieel departement werd een activist als "gevolmachtigde" aangeduid. Maar er was één uitzondering! Voor het bevoegdheidsdomein 'landsverdediging' werd er tijdens de voorbereidingsfase niemand genoemd. Het departement bestond als zodanig trouwens niet meer in Brussel vermits deze administratie in augustus 1914 was weggetrokken met de regering en het leger. De lege gebouwen waren in 1914 door de bezettingsadministratie in beslag genomen en bezet.

Dit hiaat werd door de activisten uiteraard aangevoeld als een ernstig gemis. Des te meer omdat dit naar de buitenwereld en de eigen achterban aantoonde dat het activisme haar werkelijke impact vrij beperkt was. Een gewapende macht was immers essentieel in een staatsvormingsproces.

Tot August Borms na verloop van luttele weken toch werd opgenomen in deze commissie met de titel "Gevolmachtigde van Nationaal Verweer". Het is echter betekenisvol dat het weken duurde vooraleer deze titel verscheen. Dit wijst op getouwtrek achter de schermen met het bezettingsbestuur, de regering in Berlijn en de legerleiding. Borms kreeg bovendien geen macht toegeschoven over een bestaande administratie. De meeste andere gevolmachtigden waren door de bezetter immers tevens tot secretaris-generaal van een ministerie aangesteld en ze hadden de beschikking over gebouwen en de nog actieve administratie. Borms kreeg het vroegere "Ministerie van Oorlog" uitdrukkelijk niet tot zijn beschikking. In tegenstelling met zijn collega's kon Borms dus niet proberen om greep te krijgen op een bestaande administratie en de burelen vullen met activistische benoemingen.

Borms was een radicale activist en de woordvoerder van de stroming die aanstuurde op een vernietiging van het Belgische staatsverband en een nauw aanleunen van het te creëren 'autonome' Vlaanderen bij Duitsland. Hij beseftte goed dat het activisme dan moest beschikken over machtsinstrumenten. Aan strijdkrachten naar het voorbeeld van een regulier leger werd gedacht maar dit kon pas gerealiseerd worden op langere termijn. Voor de 'buitenlandse veiligheid' zouden de Duitse strijdkrachten moeten instaan. Het lag anders voor de 'binnenlandse veiligheid'. Borms mikte op korte termijn op de oprichting van een betrouwbare 'Vlaamse' geheime politie en een in het binnenland inzetbare gewapende macht in de vorm van een korps activistische rijkswachters. In België maakte de rijkswacht deel uit van het leger en stond dus onder gezag van de minister van Oorlog. De rijkswachters waren allemaal weggetrokken of door de Duitsers krijgsgevangen gemaakt. Er bestond dus een feitelijke leegte.

Het bewapenen van Vlamingen was echter niet voor de hand liggend, in de ogen van de bezetter. Het wantrouwen ten aanzien van Vlamingen was groot. Omdat de bezetter de oprichting van elke vorm van gewapende (politie)macht in beraad hield tot in de laatste weken van de bezetting, moest Borms zich beperken tot het rekruteren van potentiële manschappen in de krijgsgevangenenkampen en onder de activistische achterban in het bezette land. Dit werd door Borms toevertrouwd aan Algemeen Bestuur 3 van zijn administratie. De fysieke en mentale voorbereiding werd in handen genomen door het oprichten van turnverenigingen en het trainen van activistische milities, uitgerust met knuppels.

Aan Nationaal Verweer werd daarnaast de afhandeling van de dienstbetoonaanvragen toegewezen. Raad van Vlaanderen, de bezettingsmacht en individuele activisten werden immers door duizenden mensen aangesproken – mondeling en per brief – in de hoop een voordeel te bekomen. De mogelijkheden om via dienstbetoon van deze aard aanhang te creëren, waren in 1917 al duidelijk. Er werd afgesproken dat de bedienden van Nationaal Verweer dit werk grotendeels in handen zouden nemen. Om dit uit te voeren, zette Borms Algemeen Bestuur 4 op het getouw.

Tot de ‘politie’ taken rekende Borms ook het afdwingen van de naleving van de taalwetgeving die door de bezetter werd aangescherpt. Die taak werd toegewezen aan Algemeen Bestuur 2.

Nationaal Verweer bestond uit een Algemeen Secretariaat en het Kabinet van de Gevolmachtigde. Daarnaast werd een structuur opgebouwd van in principe vier “Algemene Besturen” die op hun beurt nog eens konden onderverdeeld worden in “Afdelingen” en die op hun beurt in “Burelen”. Het 1ste Algemeen Bestuur viel in de praktijk vermoedelijk samen met “het Kabinet” van de gevolmachtigde. Er werden immers geen dossiers of documenten met de aanduiding “1ste Algemeen Bestuur” aangetroffen en verwijzingen al evenmin. Deze administratieve onderverdelingen waren nog niet volledig in praktijk omgezet toen duidelijk werd dat de Duitsers de oorlog gingen verliezen en België zouden ontruimen.

Borms zijn diensten werkten gedurende de maanden maart en april 1918 in lokalen van het Ministerie van Justitie. Dit verklaart waarom omslagen met dergelijke voorgedrukte hoofding worden aangetroffen. Vanaf 1 mei 1918 waren de kantoren van Nationaal Verweer gevestigd in de Belliardstraat 41. Kort nadien werden op grote schaal speciaal gedrukte, groene (voor de diverse besturen), roze (voor het “Algemeen Sekretariaat”) en blauwe (voor het “Kabinet” van de gevolmachtigde) omslagen geleverd. In het spraakgebruik van Nationaal Verweer werd een dossier “bundel” genoemd.

Nationaal Verweer kende volgende administratieve onderverdelingen, bevoegdheden en bijhorende reeksen dossiers.

- a. Algemeen Secretariaat
  - (1) Politiek beleid van de Gevolmachtigde
  - (2) Administratief beheer
  - (3) Personeelsdossiers
  - (4) Verklaringen “Aansluiting bij het programma van de Raad van Vlaanderen”.

- b. Kabinet van de Gevolmachtigde
  - (1) Algemene dossiers en administratie
  - (2) Dienstbetoondossiers
- c. 2de Algemeen Bestuur: “Vervlaamsing openbare leven”.
- d. 3de Algemeen Bestuur: “Veiligheid”
  - (1) Dossiers van Georges Roose en zijn secretariaat
  - (2) Afdeling 1: veiligheid
  - (3) Afdeling 2: kandidaatstellingen voor de rijkswacht
  - (4) Afdeling 3: dienstbetoon ten voordele van krijgsgevangenen. met een aparte reeks “Rijkswacht”.
  - (6) Afdeling 4: dienstbetoondossiers
- e. 4de Algemeen Bestuur: “Voorspraak” (dat in de praktijk eveneens uit dienstbetoon bestond).

Zijn administratie groeide snel en telde op haar hoogtepunt 18 personeelsleden. Het budget van Nationaal Verweer werd in de loop van 1918 begroot op 150.000 frank of een equivalent van 750 maandlonen van het niveau “bediende”. Dit geeft een beeld van de groei die hij voor het komende jaar 1919 voorzag.

Er werd geprobeerd de oorspronkelijke ordening van dit archief te herstellen. Daardoor werd het mogelijk de reeksen numeriek weer in volgorde te brengen en de nummers van de ontbrekende dossiers te identificeren. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat de diensten van Borms in de loop van 1918 er niet in slaagden om hun achterstand in de ordening van de briefwisseling in te lopen. De medewerkers kregen immers ook nog lopende dossiers uit de tijd vóór de oprichting van Nationaal Verweer toevertrouwd. Deze inhaalbeweging verklaart waarom er documenten te vinden zijn uit 1917. Deze integratie werd nooit voltooid. Er werd bijvoorbeeld een map teruggevonden met het opschrift “Afgehandelde zaken zonder bundel”. Ze werden dus nooit ingeschreven, verpakt en genummerd als een dossier. Zo zijn er meerdere voorbeelden. Dit toont aan hoe onvolkomen het klasement in 1918 was. Dit heeft voor gevolg dat vele onderwerpdossiers per definitie onvolledig zijn vermits tal van brieven onderweg zijn blijven steken.

De ontruiming van het grondgebied door de bezetter en de plotse verhuizing van het archief naar Duitse bodem in november 1918 zorgden voor verdere verstoringen. Nadien werden de reeksen nogmaals grondig verstoord door de naoorlogse bewerkers. De gewone dossiers lieten ze doorgaans zo goed als ongemoeid. De dienstbetoonaanvragers werden enkel geïdentificeerd en op steekkaart gebracht. De dossiers met inhoud van politieke aard of met documenten die handelden over de voorbereiding van de militaire en politionele collaboratie werden wel intensief gemanipuleerd en grondig verstoord.

Feit is dat de procureur-generaal van het Parket bij het Hof van Beroep van Brussel op 14 november 1921 aan deze archievencommissie een kopie van een inventaris bezorgde van archiefkisten die op het einde van de bezetting naar Leipzig waren vervoerd. De lijst is te vinden onder inventarisnummer 122 zoals beschreven in P.A. TALLIER, *Inventaire des Archives de la Commission des*

Archives de la Guerre (puis archives de la Guerre) 1919-1945, Brussel 1997, toegang in beperkte oplage, T 458 .

Vraag is waar Justitie deze lijst kon bemachtigen. Vermits het enkel gaat om het archief - en tal van kantoorbenodigdheden - dat was ingepakt door Nationaal Verweer, ligt het voor de hand te veronderstellen dat dit een lijst was die in beslag genomen werd op het onderduikadres in Brussel waar August Borms kort na de oorlog was opgepakt. Er werden slechts 12 kisten en pakken opgesomd in dit document. De kisten droegen het opschrift "N.V." van Nationaal Verweer. Van geen enkel ander onderdeel van de Raad van Vlaanderen is immers in deze lijst een spoor te bekennen.

Daaruit leren we dat een deel van de kisten was gevuld met een schrijfmachine, pakken blanco papier van allerlei aard en opschrift; carbonpapier, steekkaarten. In deze inventaris werd de naam van de dienstbetoonaanvrager vermeld, ongeveer datgene wat op de voorkant van de omslag geschreven stond. Kisten 10 en 11 waren gevuld met "bundels en boeken toebehorend aan den Heer JM Brans" De titels van de dienstbetoondossiers worden vermeld, samen met hun oud nummer. Dat maakt het mogelijk de hiaten wat beter te omschrijven en eventueel in een toelichting de titel aan te geven van het dossier dat ontbreekt.

I. HET ALGEMEEN SECRETARIAAT

Het Algemeen Secretariaat was verantwoordelijk voor de directe ondersteuning van het politieke handelen van de gevolmachtigde August Borms. Daarnaast was het uiteraard ook verantwoordelijk voor de sturing en de coördinatie van de diverse administratieve onderdelen van Nationaal Verweer en voor het personeelsbeheer. Voornamelijk roze omslagen werden gebruikt door deze administratie. Ook het "Economaaat" en de "Verzendingsdienst" functioneerden onder dit Algemeen Secretariaat.

A. POLITIEK BELEID VAN DE GEVOLMACHTIGDE

2186. Dossier met "Dienstnota's" en bijhorende briefwisseling.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
2187. Dossier "Ingekomen Stukken Kabinet" met te klasseren ingekomen brieven van "toezichter" Stevens (Volksopbeuring Antwerpen), Van Laar (Vlaamsch-Nationale Onderwijsvereniging), een onbekende inzake de lijkkoetsenreglementering te Molenbeek, Anna Mortelmans inzake een reis naar krijgsgevangenenkamp Göttingen.
1918. 1 omslag
2188. Dossier "Te verzenden stukken IIIe Algemeen Bestuur", minuten en afschriften van aan de Duitse bezetter verstuurd stukken inzake de inrichting van de rijkswacht.
1918. 1 omslag
2189. Dossier "Ter behandeling 3 algem. bestuur 3e Afd.", met briefwisseling inzake de voorbereiding van de propagandaopdracht van Cyriel Rousseu in Duitsland en een handgeschreven verslag van August Borms over de reis die hij maakte met

- Raf Verhulst en Cyriel Rousseu langs Duitse kampen van 17 mei tot 7 juni 1917. 1917-1918. 1 omslag
2190. Voorkant van de omslag “Ingekomen Stukken IVe Algemeen Bestuur”. Het dossier kon niet worden gereconstrueerd. 1918 1 stuk
2191. Dossier “Briefwisseling met de Verwaltung over krijgsgevangenen”. 1918. 1 omslag
2192. Dossier “Lijst van krijgsgevangenen die wenschen in Staatsdienst te treden – officierenlijst”, voornamelijk van kamp Alten-Grabow. 1918. 1 omslag
2193. Dossier “Afgehandelde zaken, zonder bundel”, met ingekomen briefwisseling, gericht aan A. Borms, waarvoor geen apart dossier werd aangelegd. Brieven afkomstig van krijgsgevangenenkampen, propagandisten, Duitse ambtenaren, enz. September 1917-september 1918. 1 omslag
2194. Dossier “Rijkswacht” met kandidatenlijsten voor de activistische rijkswacht uit de streek van Lier en de Antwerpse Kempen.
2195. Dossier met ingekomen briefwisseling van activisten en Duitse ambtenaren (Frans Van Laar, Emmanuel de Bom, Cyriel Rousseu, Consul Asmis, Piet Van Rossem, Pol De Mont, Max Gerstenhauer, A. De Jaegher), gericht aan August Borms. Juli 1916-oktober 1918. 1 omslag
Deze brieven werden gevonden in een franstalige omslag met titel “Quelques lettres à Borms”. De stukken werden dus uit hun context gehaald door de naoorlogse bewerkers. Zij horen bij zijn functie als gevolmachtigde van Nationaal Verweer en werden daarom hier ondergebracht.
2196. Dossier “Vervlaamsching Openbare leven”, met in- en uitgaande briefwisseling. 1918. 1 omslag
Deze brieven werden vermoedelijk uit hun context gehaald door de naoorlogse bewerkers. De oude nummers 9 2/bis en RvV 5 zijn te identificeren.

1. ADMINISTRATIEF BEHEER

Hieronder vielen de werkzaamheden van het “Ekonomaat”, de “Verzendingsdienst” en het personeelsbeheer.

2197. Dossier “Ekonomaat”, met bestelbons voor kantoorbehoeften. Maart-oktober 1918. 1 omslag
2198. “Nationaal Verweer. Behandelde Zaken”, Register van de uitgaande briefwisseling met korte inhoud, opgemaakt door de “Verzendingsdienst” van Nationaal Verweer. Februari-oktober 1918. 1 deel
2199. Personeelsdossiers. Van een aantal werknemers van Nationaal Verweer werden personeelsdossiers teruggevonden. Daarvoor werden omslagen van het Kabinet gebruikt maar ze werden voorzien van een stempel “Sekretariaat”. Ze bevatten stukken met gegevens inzake de sollicitatie en de persoonlijke situatie van volgende werknemers: Brans Elisabeth, Brans Jan-Mathijs, Claes Angela, Claessen Gustaaf, De Bie Jan August, Demaret Raymond, Deckers Louis, De Weerdt Pieter Frans Amandus, Matteredne Renaat Hubert Victor, Peerenboom

- Lodewijk, Schaeverbeke Ester Louisa Josephine, Valgaeren Aloïs, Van Beesen Pieter Joseph, Van Cleemputte Leo (dit dossier werd leeg teruggevonden), Van Nerom Jan Frans, Van Wetteren Jef.
1918. 1 omslag
2200. Dossier “Documentatie”, bevat lijsten van krijgsgevangenen, de gevoerde briefwisseling, de behaalde resultaten van de tussenkomsten.
1918. 1 omslag

II. KABINET VAN DE GEVOLMACHTIGDE

Vermits er geen spoor van een Algemeen Bestuur I werd teruggevonden maar wel van reeksen gevormd door het “Kabinet” van Nationaal Verweer valt te vermoeden dat dit kabinet in een latere fase beschouwd werd als het 1ste Algemeen Bestuur. De grijze, voorgedrukte omslagen met het opschrift “Kabinet” bleven langdurig in gebruik. Veel van deze dossiers werden in een latere fase naar Algemeen Bestuur IV overgeheveld en daar opgenomen in een later aangelegd dossier met groene omslag. Die transfer verklaart voor een deel de talrijke hiaten in de reeks.

A. ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE DOSSIERS

De algemene dossiers van het Kabinet kregen geen volgnummer. Hiervoor werden deels omslagen van het Ministerie van Justitie gebruikt waarvan de voorgedrukte hoofding werd aangepast. Vóór 1 mei 1918 waren de diensten van Nationaal Verweer ondergebracht in lokalen van het Ministerie van Justitie. Vandaar het voorkomen van deze omslagen in het onderdeel Kabinet dat immers de eerste kern van de administratie van Nationaal Verweer vormde. In een later stadium werden er speciale grijze omslagen met opschrift “Kabinet van de gevolmachtigde” gedrukt.

2201. Dossier met facturen en bestellingen van kantoormaterieel voor de administratie van Nationaal Verweer.
1918. 1 omslag
2202. Dossier “Nog te klasseeren stukken, bundels v/d Rijkswacht” met ingezonden stukken, voornamelijk uittreksels uit het strafregister, en ingevulde formulieren “biographische inlichtingen” inzake kandidaat-rijkswachters.
1918. 1 omslag
Deze stukken waren vermoedelijk bedoeld voor opname in de dossiers die op naam van de kandidaat-rijkswachter werden aangelegd.
2203. Dossier “Krijgsgevangenen. Te behandelen”, met ingekomen briefwisseling van krijgsgevangenen en familie van krijgsgevangenen. Bevat lijsten van krijgsgevangenen volgens diploma en beroepsbezigheid; lijsten van voor het activisme ‘interessant’ geachte krijgsgevangenen; briefwisseling in verband met Zivilgefangenen.
1918. 1 pak
2204. Dossier “Maandelijksche begrooting”, inzake het financieel beheer van de diensten.
1918. 1 omslag

2205. Dossier “Nationaal Verweer. Personeel”, met lijst van dienstaanbiedingen, dienststaten van het personeel, bewijs van goed gedrag en zeden.
1918. 1 omslag
2206. Dossier “Inlichtingen Krijgsgevangenen Göttingen” met onder meer ingekomen brieven van prof. Carl Stange en kopies van ingekomen brieven van Adiel Van de Kerkhove in kamp Parchim uit 1915 en 1916.
1915-1918. 1 omslag
2207. Dossier “Documentatie”, met voornamelijk ingekomen briefwisseling uit de kring van de Gouwraad van de provincie Antwerpen en stukken die nooit in het voorziene dossier geklasseerd zijn geraakt.
1918. 1 omslag

B. DIENSTBETOONDOSSIERS

De oudste documenten dateren over het algemeen van februari 1918 en vallen dus in de stichtingsperiode van de administratie van Nationaal Verweer. Het “Kabinet” was de broedkamer waaruit de latere bestuurlijke opdeling volgens onderwerp en doelgroep is gevolgd. Deze dossiers zijn inhoudelijk bijzonder divers en bestrijken het scala van bevoegdheden die later over de “Algemene Besturen” van Nationaal Verweer werd verdeeld.

2208. “Algemeene Aanwijzer”, van het Kabinet van de Gevolmachtigde, register met vermelding van de ingekomen en uitgaande briefwisseling, de korte inhoud, nummer van het dossier waarin de brieven te vinden zijn.
22 Februari-15 oktober 1918. 1 deel
2209. Dossier “Mancel Fl.” Frans, inzake deze onderwijzer te Vilvoorde.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 1.
2210. Dossier “Knab Edmond”, inzake de vraag van deze Duitse militaire politieman om overplaatsing van Tongeren naar Brussel.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 2.
2211. Dossier “Mayer”, inzake de overplaatsing van deze Duitse militaire politieman te Brussel.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
2212. Dossier “Van Fraechem Viktor”.
z.d. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 4.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 5 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2213. Dossier “Calmeyn Constant”, inzake de veroordeling van zijn zonen en de gevraagde activistische tussenkomst. Calmeyn is Vlaamsgezinde beeldhouwer, verblijft in Schaarbeek, vroeger actief in de Vlaamse beweging in Oostende.

- Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 6.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 7 en 8 ontbreken. 7 ontbrak eveneens in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen. Dossier 8 stond op naam van "Rabin Honoré Hendr."
2214. Dossier "De Bie Viktor", inzake overplaatsing van Soltau naar Göttingen. 1 omslag
Februari 1918.
Oud nummer 9.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 10-12 ontbreken. In de inventaris die door het parket werd in beslag genomen, werd vermeld: "van Geertruyden A." en "Lievens Mod.". Nr. 12 ontbrak toen al.
2215. Dossier "Duvivier Remi", gemeenteraadslid te Hasselt, inzake kwijtschelding van zijn boete wegens woekerhandel. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 13.
2216. Dossier "Decoster Flora", Schaarbeek, inzake kwijtschelding van boete wegens smokkel van levensmiddelen. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 14.
2217. Dossier "Brassine Louis", adjudant van het 3de Linie, inzake vrijlating van deze krijgsgevangene in Soltau. 1 omslag
Februari-april 1918.
Oud nummer 15.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 16 ontbreekt. In de inventaris die door het parket werd in beslag genomen, droeg het de titel "Bex Hub".
2218. Dossier "De Volder Jan Frans", inzake deze krijgsgevangene uit Brussel in Münster. 1 omslag
Januari-maart 1918.
Oud nummer 17.
2219. Dossier "Dessers J.", tolbeambte, inzake Thomas Bente, gevangene te Stockheim 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 18.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 19-20 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2220. Dossier "Van Ostayen Paul", inzake de vrijlating uit kamp Göttingen van deze krijgsgevangene Antwerpse beeldhouwer-tekenaar. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 21.
2221. Dossier "Volksopbeuring", inzake Volksopbeuring en haar hulp aan de Vlaamse krijgsgevangenen in Güstrow. 1 omslag
Februari-juli 1918.
Oud nummer 22.

2222. Dossier “Ministerie van Posterijen”, inzake samenwerking met de Posterijen en het aanbieden van banen in deze administratie aan activisten (G. Pijnenburg, G. Claessen, Cillen, Remerie).
Februari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
2223. Dossier “Principiele Zaken”, met briefwisseling, o.a. inzake opeisingen door de bezetter.
Januari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 24.
2224. Dossier “Kwets Alfons”, o.a. inzake zijn kandidatuur voor de koerierdienst tussen Brussel en Antwerpen.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 25.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 26 ontbreekt. In de inventaris die door het parket werd in beslag genomen, droeg het de titel “Van den Kerkhove”.
2225. Dossier “Overplaatsingen van Krijgsgevangenen”, inzake de overplaatsing van Vlaamse krijgsgevangenen naar Kamp Göttingen.
November 1917-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 27.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 28 ontbreekt en dat was ook al zo in 1921.
2226. Dossier “Van Engeland Jan”, inzake een baan voor deze onderwijzer te Klein-Willebroek en Turnhout.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 29.
2227. Dossier “Van Driessche Hendrik”, Nieuwkerken, inzake de veroordeelde veekoopman Edmond Boel.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 30.
2228. Dossier “Vrijlating krijgsgevangenen”, inzake de invrijheidstelling van de krijgsgevangenen J.B. Moorkens, Constant Janssens, Pieter Lenaerts, Julius Midy, Aloïs Valgaeren, Leo Van Cleemput, Gustaaf Claessens, Jan Moorkens, Aloïs Ghijs.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 31.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 32 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2229. Dossier “Beckers Frans”, briefwisseling met de activisten te Diest inzake deze burgergevangene te Sint-Gillis.
November 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 33.
2230. Dossier “Propaganda in Duitsland”, inzake het voorstel van Steven Prenau, voor een propagandatocht bij de sociaal-democratische leiders in Duitsland, in samenwerking met Frans Primo en Fernand Brulez.

- Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 34.
2231. Dossier “Antwerpen Aktivistische Vereenigingen”, inzake de werking van het overlegorgaan “Middenbestuur der Vlaamsche Groepen, Groot-Antwerpen”. 1 omslag
Februari-augustus 1918.
Oud nummer 35.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 36 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2232. Dossier “Inlichtingen”, diverse vragen om inlichtingen. 1 omslag
Februari-april 1918.
Oud nummer 37.
2233. Dossier “Van der Aa” Edward, Schaarbeek, inzake vervoer van groenten per trein uit Hasselt en Tongeren naar Hulp- en Voedingskomiteiten in de agglomeratie Brussel. 1 omslag
Februari-augustus 1918.
Oud nummer 38.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 39 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2234. Dossier “Vandepaer Servaas”, briefwisseling met Servaes Vandepaer, klerk der Posterijen te Lanaken, inzake zijn broer Michel. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 40.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 41 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2235. Dossier “Coelst Gustaaf”, Chatelineau, inzake deze krijgsgevangene in Münster. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 42.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 43 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2236. Dossier “Ballegeer”, terdoodveroordeelde. 1 stuk
1918.
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 44.
2237. Dossier “De Wachter H.”, dossier inzake het verzoek om tussenkomst bij de *Brauerei Kontrollstelle* ten voordele van brouwerij “De Posthoorn” te Boom. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 45.
2238. Dossier “Buelens Ferdinand”, briefwisseling inzake de onmogelijkheid van deze koopman in steenkolen en landbouwer te Zaventem, om suikerijwortels (cichorij) aan de *Ernte Zentrale* te leveren. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 46.

2239. Dossier “Van Riel Joseph”, inzake het ter beschikking stellen aan de activisten van een zaal door Van Riel, landbouwer te Sint-Lenaarts (Brecht), in ruil voor het behoud van een met opeising bedreigd paard.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 47.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 48 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2240. Dossier “Nelen Jozef”, inzake deze gevangene die via Zwitserland naar Frankrijk zal worden gestuurd.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 49.
2241. Dossier “Van Leeuwen J.”, inzake de opening van een danszaal door Frans Heyvaert te Opwijk.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 50.
2242. Dossier “Voordrachten van Dr. Aug. Borms”, briefwisseling inzake de organisatie van propagandavoordrachten door Borms.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 51.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 52 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2243. Dossier “’t Jollyn Desiré”, briefwisseling inzake het bezorgen van een baan aan de neef van Cyriel Rousseu.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 53
2244. Dossier “Vrijlating Burgerlijke Gevangene”, inzake de vrijlating uit kamp Münster van Frans Devolder en Kamiel Bruyninckx. Uit kamp Holzminden, van Karel Fossey.
Januari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 54.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 55-57 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2245. Dossier “Leemans Louis”, inzake de reactie van het Hulp- en Voedingskomiteit op het bezoeken door leden van het gezin-Leemans van een danszaal te Merchtem.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 58.
2246. Dossier “Bekaert Eudor”, inzake deze door de bezetter gevangen gezette griffier bij het vrederecht en secretaris van het plaatselijke Hulp- en Voedingskomiteit te Asse, bemiddeling door Richard Dieudonné.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 59.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 60 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2247. Dossier “Aanbevelingen”, briefwisseling met M. Mommens, Richard De Cneudt, Leo Meert, Jozef Ursi, Jaak Lambrechts, Frans Jacobs, Mues.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 61.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 62-63 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2248. Dossier “Dienstaanbiedingen (briefwisseling)”, inzake diverse sollicitaties.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 64.
2249. Dossier “Gijssen J.”, inzake de krijgsgevangene Jan Jacops, verzoek ingediend door zijn verloofde J. Gijsen, Lier.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 65.
2250. Dossier “Claes G.” Gustaaf, inzake deze landbouwer en veehandelaar te Schaffen, veroordeeld wegens smokkelhandel in boter.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 66.
2251. Dossier “Ministerie van Justitie”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 67.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 68 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2252. Dossier “Mertens”, inzake in Duitsland gevangen zittende burgers van Diegem: Louis Omer De Turck en Petrus Jan Vandevenne.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 69.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 70-71 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2253. Dossier “Dorissen Alexis”, Sint-Truiden, inzake krijgsgevangene Dorissen in Parchim.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 73-75 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2254. Dossier “Van Damme Louis”, Herzele, inzake deze weggevoerde dwangarbeider.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 76.

2255. Dossier "Renders A.", Alfons, inzake vrijlating van deze krijgsgevangene in Göttingen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 77.
2256. Dossier "Grégoire Elisa", Antwerpen, inzake aanvraag van een pas om naar Zwitserland te reizen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 78.
2257. Dossier "Beukens Jozefina", Molenbeek, inzake verzoek tot kwijtschelding van straf.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 79.
2258. Dossier Vanderwaeren Frans, inzake de bestraffing van Vanderwaeren, activist te Tienen, wegens smokkelhandel.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 80.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 81-86 ontbreken en dat was ook al zo in .
2259. Dossier "Uitwijkelingen", met briefwisseling inzake de vluchtelingen uit Roeselare, Jozef en Eugene Ingels, verblijvende te Vorst (Kempen); en Renaat Van de Castele uit Rumbeke, verblijvende te Eindhout, nu activistische propagandisten voor het arrondissement Turnhout.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 87.
2260. Dossier Heymans Achiël, inzake de gevangen gezette Heymans, hoofdonderwijzer en briefwisselaar van Kolenverdeling voor Vlaanderen te Sint-Agatha-Berchem.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 88.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 89 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2261. Dossier Bogaert G., inzake deze Brusselse schoenhandelaar, gevangen gezet wegens het verbergen van wol, koper en schoenen.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 90.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 91-92 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2262. Dossier "Private Briefwisseling van den Gevolmachtigde", van August Borms met Ivo Van Daele, Emiel Peeren, Achiël Brijs, Hector Halsband, Robert Oszwald, Pieter Tack, Verwaltungschef Schaible, Lambrecht, R. Leeten, G. Strymes, Jan De Jaegher, Arthur Faingnaert, J. Bauwens, met prof. C. Stange inzake krijgsgevangene Staf Bruggen.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 93.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 94 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2263. Dossier “Mededeelingen Verzonden”, met doorslagen van brieven, gericht aan Centraal Vlaamsch Persbureau, de gevolmachtigden, de Raad van Vlaanderen, het ministerie van Justitie.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 95.
2264. Dossier “Van den Bossche P.”, inzake aanvraag van een reispass voor Oostende door deze leraar, woont te Elsene.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 96.
2265. Dossier “Fransch-Vlaanderen”, inzake het archief van de vooroorlogse vereniging Pro-Westlandia dat zich op het Centraal Vlaamsch Persbureau zou moeten bevinden.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 97.
2266. Dossier “Gaspar René”, inzake deze werkloze leraar, gewezen krijgsgevangene en kandidaat-propagandist te Sint-Katelijne-Waver.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 98.
2267. Dossier “Gehooraanvragen”, met aanvragen, gericht aan Nationaal Verweer, voor een persoonlijk onderhoud.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 99.
2268. Dossier “Mededeelingen Ontvangen”, met meldingen van ontvangst van algemene mededelingen door Nationaal Verweer, diverse ingekomen brieven.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 100.
2269. Dossier “Kommissie van Nationaal Verweer”, inzake de organisatie van een activistische machtsgreep in de Koninklijke Akademie van Schone Kunsten te Antwerpen, met een verslag over personeel en taaltoestanden, opgesteld door de Antwerpse “Kommissie van Nationaal Verweer”, verbonden aan de Gouwraad van deze provincie.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 101.
2270. Dossier “Mededelingen Propaganda Mechelen”, brief van K. Verstraete aan J.M. Brans inzake de propaganda te Mechelen.
7 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 102.
2271. Dossier “Feestelijkheden en Plechtigheden”, brief van Jozef Ursi aan August Borms inzake het kinderfeest te Leuven op 15 mei.
9 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 103.
2272. Dossier “Bestellingen”, bestellingen door de plaatselijke propagandaburelen van blanco adhesieverklaringen aan het programma van de Raad van Vlaanderen.

- Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 104.
2273. Dossier “Hermans Dree”, inzake zijn wens van de Nederlandse naar de Vlaams/Belgische nationaliteit over te gaan, is acteur in het activistische toneelgezelschap “Roeland” te Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 105.
2274. Dossier “Aanbiedingen Voordrachten”, brief van J. De Boevé aan Borms met het aanbod om als voordrachtgever in Duitsland op te treden.
5 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 106.
2275. Dossier “Gedichten”.
z.d. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 107.
2276. Dossier “Rekeningen”, inzake rekeningen van Centraal Vlaamsch Persbureau, Gouwraad Oost-Vlaanderen, aankoop/huur van kantoormateriaal en drukwerk.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 108.
2277. Dossier “Volksontwikkeling”, brief van Jos Vanden Broeck inzake leergangen Nederlandse taal voor activistische ambtenaren, gegeven door Volksontwikkeling.
11 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 109
- [xxx]
Dossier met oud nummer 110 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2278. Dossier “Gent, Vlaamsche Werking”, inzake de activistische propaganda in de provincie Oost-Vlaanderen en de moeilijkheden met Jan Wannijn.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 111.
2279. Dossier “Rooms, Kommissaris van Politie, Merksem”, inzake zijn kandidatuur voor de functie van politiecommissaris te Diest.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 112.
2280. Dossier “Mededeelingen van den Gevolmachtigde”, met briefwisseling met Raymond Demaret en Alfons Marchant van Antwerpen, mevr. Martinus Hubrechts van Halle-Booienhoven.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 113.
2281. Dossier “Spijshuis”, inzake toegang voor het personeel van Nationaal Verweer tot het restaurant voor activistisch personeel, ingericht door Volksopebeuring in Brussel.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 114.
2282. Dossier “Sterckx Louis, Kinema Rubens Hemixem”, inzake het verlenen van toelating tot dansen en toneelvoorstellingen te Hemiksem.

- Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 115.
2283. Dossier “Raad van Vlaanderen: Algemeen Sekretariaat”, briefwisseling, voornamelijk met Jozef Van den Broeck. 1 omslag
April-juli 1918.
Oud nummer 116.
2284. Dossier “Vlaamsch Propaganda Bureel, Antwerpen”, briefwisseling met het propagandabureel in Antwerpen over de begeleidende tekst op de gedrukte adhesiebetuigingen. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 117.
2285. Dossier “Ministerie Nijverheid en Arbeid”, inzake de sollicitatie van J. Mees. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 118.
2286. Dossier “Begroting: Briefwisseling”, met briefwisseling inzake de financiering van de administratie van Nationaal Verweer. 1 omslag
April-juli 1918.
Oud nummer 119.
2287. Dossier “Telegrammen”, telegram van Stocky, leidende persoon in de Deutsch-Flämische Gemeinschaft, en telegram verstuurd door Piet Van Rossem, Garray, Lewyllie, activistisch gezinde krijgsgevangenen en toekomstige officieren van de op te richten rijkswacht, verblijvend in Göttingen. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 120.
2288. Dossier “Vlaanderen-Tentoonstelling”, brief inzake uitgeleende stukken voor de Vlaanderen-tentoonstelling. 1 stuk
Juli 1918.
Oud nummer 121.
2289. Dossier “Opgeëischten”, inzake het lot van door de bezetter opgeëiste en weggevoerde arbeiders. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 122.
2290. Dossier “Dienstaaanbieding Van Reybroeck J.” inzake deze gewezen gemeentesecretaris van Vrasene. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 123.
2291. Dossier “Duitsch-Vlaamsch Genootschap”, brief van Hans Hartwig, leidende persoon in de Deutsch-Flämische Gesellschaft, Ortsgruppe Duisburg, aan Borms, over de activistische werking in Duisburg. 1 stuk
17 juli 1918.
Oud nummer 124.
2292. Dossier “Tentoonstellingen, Uitnodigingen”, brief van Kunstkring Doe Stil Voort aan August Borms. 1 stuk
17 juli 1918.
Oud nummer 125.

2293. Dossier "Vlaamsch Propaganda Komiteit, Lier", inzake de propaganda in Lier en omgeving.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 126.
2294. Dossier "Dienststaanbieding Abrams Armand", inzake zijn verzoek om een baan, lid van de Groeningewacht te Berchem.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 127.
2295. Dossier "Dienststaanbieding: Anthonissen René", brief met verzoek om een baan, woont te Borgerhout.
31 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 128.
2296. Dossier "Dienststaanbieding: Baecke Jozef", inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 129.
2297. Dossier "Dienststaanbieding: Baeck Willem" brief inzake zijn verzoek om een baan, dagloner, woont te Sint-Jans-Molenbeek.
17 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 130.
2298. Dossier "Dienststaanbieding: Baudewijns Fr.", brief met verzoek om een baan, woont te Brussel, afkomstig van Tienen.
7 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 131.
2299. Dossier "Dienststaanbieding: Bertrand Alphonsine", brief met verzoek om een baan, geboren Meulemans, werkvrouw, woont te Schaarbeek.
22 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 132.
2300. Dossier "Dienststaanbieding: Biart Maria", brief met verzoek om een baan, bediende, woont te Vilvoorde.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 133.
2301. Dossier "Dienststaanbieding: Billaud Benjamin", brief met verzoek om een baan, bediende, woont te Sint-Pieters-Jette.
5 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 134.
2302. Dossier "Dienststaanbieding: Biscamp A.", inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 135.
2303. Dossier "Dienststaanbieding: Cabes G.", inzake zijn verzoek om een baan, Willem Cabes, Vlaamsgezinde, woont in Koekelberg.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 136.

2304. Dossier “Dienststaanbieding: Claes August”, inzake zijn verzoek om een baan, gewezen griffiebediende, woont te Laken.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 137.
2305. Dossier “Dienststaanbieding: Claes Frederik”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Borgerhout.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 138.
2306. Dossier “Dienststaanbieding: Claes Marcella”, brief met verzoek om een baan, bediende, woont te Laken.
26 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 139.
2307. Dossier “Dienststaanbieding: Cuers Armand”, inzake zijn verzoek om een baan, woont te Antwerpen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 140.
2308. Dossier “Dienststaanbieding: Debacker Jan”, inzake zijn verzoek om een baan, meester-behanger, woont te Antwerpen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 141.
2309. Dossier “Dienststaanbieding: De Bens Pieter, Cassiers Constant, Pauwels Jozef, Koninckx Jan, Breyne Marcel”, inzake een baan voor deze in kamp Göttingen verblijvende krijgsgevangen juristen of studenten in de rechten.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 142.
2310. Dossier “Dienststaanbieding: De Breyne Alfons”, brief inzake zijn verzoek om een baan, activist, woont te Kuregem (Anderlecht).
18 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 143.
2311. Dossier “Dienststaanbieding: Degeest Frans”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Tienen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 144.
2312. Dossier “Dienststaanbieding: De Goeyse J.B.”, brief inzake zijn verzoek om een baan, beenhouwer, wenst betrekking in Justitie, woont te Brussel.
12 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 145.
2313. Dossier “Dienststaanbieding: De Graef Richard”, brief inzake zijn verzoek om een baan, stenograaf van activistische debatavonden in zaal Thalia, woont te Antwerpen.
17 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 146.
2314. Dossier “Dienststaanbieding: De Kesel Gerhard”, brief inzake zijn verzoek om een baan, leerling-onderwijzer, woont te Turnhout.
6 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 147.

2315. Dossier “Dienstaaanbieding: De Smet Leo“, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Vilvoorde.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 148.
2316. Dossier “Dienstaaanbieding: De Troyer Nestor”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Borgerhout.
16 januari 1918. 1 stuk
Oud nummer 149.
2317. Dossier “Dienstaaanbieding: De Vree Jan”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende in dienst van de gemeente, woont te Steendorp.
10 februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 150.
2318. Dossier “Dienstaaanbieding: De Vroey Julia“, brief inzake haar verzoek om een baan, bediende, woont te Hoboken.
13 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 151.
2319. Dossier “Dienstaaanbieding: Dewaele Lodewijk”, brief inzake zijn verzoek om een baan, is deurwaarder bij de Commissie van Gevolmachtigden, woont te Schaarbeek.
1 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 152.
2320. Dossier “Dienstaaanbieding: Doossche Lodewijk”, inzake deze activist, kreeg baan aangeboden van “secretaris onzer werkmansverenigingen in Düsseldorf”, woont te Antwerpen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 153.
2321. Dossier “Dienstaaanbieding: Du Bois L.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, lid van de Groeningewacht, woont te Kontich.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 154.
2322. Dossier “Dienstaaanbieding: Goossens Jozef”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Borgerhout.
1 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 155.
2323. Dossier “Dienstaaanbieding: Heyrman René”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
6 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 156.
2324. Dossier “Dienstaaanbieding: Hermans Martha”, inzake zijn verzoek om een baan, typiste, lid van “Laken Ontwaakt”, woont te Schaarbeek.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 157.
2325. Dossier “Dienstaaanbieding: Jacobs Felix“, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, is lid van de Vlaamsch-Katholieke Arrondissementsbond van Leuven en de Gouwraad van Brabant.

- Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 158.
2326. Dossier “Dienstaaanbieding: Jassen Jos”, (Janssen?) inzake zijn verzoek om een baan, student geneeskunde, gewezen bediende op provinciaal Hulp- en Voedingskomiteit, woont te Antwerpen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 159.
2327. Dossier “Dienstaaanbieding: Kiekens Alfons”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Borgerhout.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 160.
2328. Dossier “Dienstaaanbieding: Klerks Theo”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Borgerhout.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 161.
2329. Dossier “Dienstaaanbieding: Kwets A.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 162.
2330. Dossier “Dienstaaanbieding: Laddyn Viktor”, inzake zijn verzoek om een baan, woont te Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 163.
2331. Dossier “Dienstaaanbieding: Lauwers Jef“, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, werkt voor Kolenverdeelng, actief in activisme te Boom en Willebroek, woont te Brussel.
14 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 164.
2332. Dossier “Dienstaaanbieding: Luyckx Leander”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, stichter van “Laken Ontwaakt”, woont te Laken.
12 juni 1918. 1 stuk:
Oud nummer 165.
2333. Dossier “Dienstaaanbieding: Marchal Joris”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Haren.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 166.
2334. Dossier “Dienstaaanbieding: Marynen Jos”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, werkt voor de *Ernte Zentrale*, woont te Evere.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 167.
2335. Dossier “Dienstaaanbieding: Meseure Jozef”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Schaarbeek.
Maart-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 168.

2336. Dossier “Dienstaaanbieding: Missoorten Maria”, brief inzake haar verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
12 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 169.
2337. Dossier “Dienstaaanbieding: Moreau Jan-Frans”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 170.
2338. Dossier “Dienstaaanbieding: Neven-Froidmont”, brief inzake zijn verzoek om een baan, woont te Herderen.
14 februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 171.
2339. Dossier “Dienstaaanbieding Peeters Jozef”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, lid van de Vlaamsche Bond, woont te Antwerpen (Kiel).
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 172.
2340. Dossier “Dienstaaanbieding: Peeters Marcel”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, lid van de Witte Garde, woont te Antwerpen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 173.
2341. Dossier “Dienstaaanbieding: Persoons”, brief van Karel Waternaux inzake zijn verzoek om een baan.
1 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 174.
2342. Dossier “Dienstaaanbieding: Rasmussen L.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, in dienst van Kolenverdeeling, lid van de Vlaamsche Katholieke Arrondissementsbond, woont te Leuven, aangeduid als “Arbeiter-Sekretär” en naar de stad Essen in Duitsland gezonden.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 175.
2343. dossier “Dienstaaanbieding: Reding Leo”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, lid van de Vlaamsche Garde (ook genoemd ‘Witte Garde’), woont te Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 176.
2344. Dossier “Dienstaaanbieding: Rentiers Jaak”, brief inzake zijn verzoek om een baan, diamantbewerker, woont te Borgerhout.
11 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 177.
2345. Dossier “Dienstaaanbieding: Keppens”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende op het secretariaat van Jong Vlaanderen, Hoofdbestuur.
5 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 178.
2346. Dossier “Dienstaaanbieding: Rijnders Marcel”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende op Antwerps Hulp- en Voedingskomiteit, woont te Antwerpen.

- 9 februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 179.
2347. Dossier “Dienststaanbieding: Rose Bernard”, brief inzake zijn verzoek om een baan, boekhouder, woont te Schaarbeek. 1 stuk
12 november 1917.
Oud nummer 180.
2348. Dossier “Dienststaanbieding: Schaeverbeke Gustave”, brief inzake zijn verzoek om een baan, oud-onderwijzer, lid Willemsfonds, werkte voor Hulp- en Voedingskomiteit te Ganshoren. 1 stuk
29 mei 1918.
Oud nummer 181.
2349. Dossier “Dienststaanbieding: Scheypers A.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 182.
2350. Dossier “Dienststaanbieding: Seghers Jozef”, inzake zijn verzoek om een baan. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 183.
2351. Dossier “Dienststaanbieding: Simons Frans”, brief inzake zijn verzoek om een baan. 1 stuk
6 april 1918.
Oud nummer 184.
2352. Dossier “Dienststaanbieding: Smets Frans”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen 1 stuk
14 mei 1918.
Oud nummer 185.
2353. Dossier “Dienststaanbieding: Smette Paula”, brief inzake haar verzoek om een baan, bediende, woont te Schoten. 1 stuk
14 maart 1918.
Oud nummer 186.
2354. Dossier “Dienststaanbieding: Theuns Jan”, inzake zijn verzoek om een baan, woont te Antwerpen. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 187.
2355. Dossier “Dienststaanbieding: Tubbax J.J.”, inzake zijn verzoek om een baan, lid van de Groeningerwacht en Jong Vlaanderen, bediende op de redactie van het activistische weekblad “De Eendracht”, woont te Berchem (Antwerpen). 1 omslag
April-september 1918.
Oud nummer 188.
2356. Dossier “Dienststaanbieding: Van Acker Jan”, inzake zijn verzoek om een baan, oud-onderwijzer, woont te Mechelen. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 189.
2357. Dossier “Dienststaanbieding: Van Bruane Geeraard”, brief inzake zijn verzoek om een baan, actief bij het “Vlaamsch Tooneel”, woont te Sint-Jans-Molenbeek.

- 8 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 190.
2358. Dossier “Dienststaanbieding: Van Cotthem Leo”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen. 1 stuk
15 mei 1918.
Oud nummer 191.
2359. Dossier “Dienststaanbieding: Van Damme Pieter”, inzake zijn verzoek om een baan, gewezen bakker en vrijwillig arbeider in Duitsland, woont te Anderlecht Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 192.
2360. Dossier “Dienststaanbieding: Van Damme F.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Sint-Joost-ten-Node. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 193.
2361. Dossier “Dienststaanbieding: Vandenberghe D.F.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Laken. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 194.
2362. Dossier “Dienststaanbieding: Van den Broeck Prosper-Jan”, brief inzake zijn verzoek om een baan, juwelier, zoon was voor de oorlog lid van de Groeningewachtafdeling van Schaarbeek, gezinsleden zijn actief bij Volksopebeuring en Soldatentrost, woont te Schaarbeek. 1 stuk
28 mei 1918.
Oud nummer 195.
2363. Dossier “Dienststaanbieding: Van Eynde John”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, kandidaat-rijkswachter, woont te Antwerpen. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 196.
2364. Dossier “Dienststaanbieding: Vandevijvere Theopile”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, lid van Jong-Vlaanderen, actief in activisme te Vilvoorde, woont te Evere 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 197.
2365. Dossier “Dienststaanbieding: Van Gansen G.”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen. 1 stuk
7 mei 1918.
Oud nummer 198.
2366. Dossier “Dienststaanbieding: Van Kenhove Gustaaf”, inzake zijn verzoek om een baan, woont te Hove. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 199.
2367. Dossier “Dienststaanbieding: Van Poucke Frans”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Diegem. 1 stuk
10 juni 1918.
Oud nummer 200.

2368. Dossier “Dienstaaanbieding: Van Praet Hendrik”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Vilvoorde.
17 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 201.
2369. Dossier “Dienstaaanbieding: Van Steenweghen J.F.”, inzake zijn verzoek om een baan, taalleraar, woont te Antwerpen.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 202.
2370. Dossier “Dienstaaanbieding: Verdonck Jan”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Schaarbeek.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 203.
2371. Dossier “Dienstaaanbieding: Verleyen Gilbert”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Laken.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 204.
2372. Dossier “Dienstaaanbieding: Vermeersch G.”, brief inzake zijn verzoek om een baan, is bureelhoofd op ministerie van Wetenschappen en kunsten.
2 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 205.
2373. Dossier “Dienstaaanbieding: Vrijdagh Emilie”, inzake haar verzoek om een baan, huisbewaarster, woont te Vorst (Brussel).
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 206.
2374. Dossier “Dienstaaanbieding: Waelen Frans”, inzake zijn verzoek om een baan, bode, woont te Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 207.
2375. Dossier “Dienstaaanbieding: vr. Wostijn Jozef”, brief inzake haar verzoek om een baan, huisbewaarster, woont te Brussel.
14 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 208.
2376. Dossier “Dienstaaanbieding: Wouters Lodewijk”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 209.
2377. Dossier “Pijnenburg Geert, Antwerpen”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende op het propagandabureau, aanvraag voor een reispaas naar Nederland.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 210.
2378. Dossier “Praeger Mart.”, inzake zijn verzoek om een baan, Nederlands staatsburger, ondernemer in de publiciteitssector, woont te Antwerpen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 211.

2379. Dossier “Dienstaaanbieding: Huyck Frans”, inzake zijn verzoek om een baan, dichter, begunstigde van het werk “Ondersteuning voor Kunstenaars” afdeling van het Hulp- en Voedingskomiteit, woont te Schelle.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 212.
2380. Dossier “Froidmont L.”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, kandidaat voor de post van secretaris in de Deutsch-Vlämische Gesellschaft te Düsseldorf, woont te Herderen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 213.
2381. Dossier “Propaganda Bureel Brussel”, inzake kandidaat- propagandist Frans Wouters en de Vlaamse beweging te Anderlecht.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 214.
2382. Dossier “Middeléeuwsche Muziek”, inzake de vaag om financiële steun vanwege Hendrik Van Praag, componist en “Kunstleider” van het Inrichtingskomiteit voor Middeléeuwsche Muziek.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 215.
2383. Dossier “Formulen”, inzake het bezorgen en ondertekenen van adhesieverklaringen aan de Raad van Vlaanderen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 216.
2384. Dossier “Massonet Emma”, inzake haar verzoek om een baan, bediende, kandidaat voor propagandawerk in Duitsland.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 217.
2385. Dossier “Dienstaaanbieding: De Laet John”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 218.
2386. Dossier “Dienstaaanbieding: Nauts Gustaaf”, inzake zijn verzoek om een baan, rondrager van *Het Vlaamsche Nieuws*, bediende, woont te Antwerpen
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 219.
2387. Dossier “Dienstaaanbieding: Sterckmans Pieter,” inzake zijn verzoek om een baan, letterzetter aan de staatsdrukkerij, woont te Schaarbeek.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 220.
2388. Dossier “Dienstaaanbieding: Stijnen Hendrik”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 221.
2389. Dossier “Dienstaaanbieding: Stoops Jan”, brief inzake zijn verzoek om een baan, boekhouder, woont te Berchem (Antwerpen).

- 15 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 222.
2390. Dossier “Dienstaaanbieding: Van den Broeck Aloïs”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende bij de spoorwegen, woont te Grimbergen.
19 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 223.
2391. Dossier “Dienstaaanbieding: Vandeperre J.”, brief inzake zijn verzoek om een baan, boekhouder, woont te Vilvoorde.
11 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 224.
2392. Dossier “Dienstaaanbieding: Vanderbiest George”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Leuven.
3 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 225.
2393. Dossier “Dienstaaanbieding: Verbesselt Dominique-Frans”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Vilvoorde.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 226.
2394. Dossier “Dienstaaanbieding: Voet Alma”, brief inzake haar verzoek om een baan, bediende, woont te Antwerpen.
24 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 227.
2395. Dossier “Hoofdbestuur voor Vlaamsche Werking”, inzake de werking van dit coördinatieorgaan voor de activistische propaganda in Groot-Antwerpen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 228.
2396. Dossier “Dienstaaanbieding: Scheerlinck J.”, inzake zijn verzoek om een baan, oud-onderwijzer, schatbewaarder van de activistische kring “Hooger Op” te Anderlecht.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 229.
2397. Dossier “Dienstaaanbieding: Demuynck Rodolphe”, brief inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Hove.
25 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 230.
2398. Dossier “Dienstaaanbieding: Ghesquiere Karel, Gent”, inzake zijn verzoek om een baan.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 231.
2399. Dossier "Rousseu Cyriel”, kwijschriften, afkomstig van de activistische werking in kamp Göttingen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 232.
2400. Dossier “Dienstaaanbieding: D’Hooge Arthur”, inzake zijn verzoek om een baan, architect, woont te Sint-Niklaas.

- Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 233.
2401. Dossier “Weduwe J.B. De Coster-Scholiens, Assche”, brief met vraag om inlichtingen inzake een familielid in het Belgische leger, woont te Asse. 17 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 234.
2402. Dossier “Dienstaanbieding: Denis Hendr., Etterbeek”, inzake zijn verzoek om een baan. Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 235.
2403. Dossier “Konservatorium Brussel”, brief van Geerard (Geert) Dils (Diels?) aan Borms inzake het inrichten van een leergang over het Vlaamse kunstlied aan het conservatorium. 5 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 236.
2404. Dossier “Dienstaanbieding: Jottiers Alfons”, inzake zijn verzoek om een baan, vuurwerkmaker, woont te Schaarbeek. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 237.
2405. Dossier “Meuleman Jef, Thienen”, inzake Meuleman, was actief in het activisme in Kortrijk en West-Vlaanderen, woont nu te Tienen, wil activistisch propagandist en opzichter van sociale verzekeringen worden. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 239.
2406. Dossier “Pombreu Aug. en Dewaelheyns E.”, inzake de aanvraag van reispas voor Nederland voor mevr. Anna Pombreu, woont te Merksem. Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 239.
2407. Dossier “Uitnodigingen”, uitnodiging; gericht aan Jef Van Wetteren, voor het stichtingscongres van het Verbond der Vlaamsche Voorwachten te Antwerpen op 11 augustus 1918. 9 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 240.
2408. Dossier “Bijzondere Aanvragen”, brief van Nationaal Verweer aan R-P. Oszwald met vraag om levering van Belgische uniformstukken om daarmee uit de kampen teruggekeerde Belgische krijgsgevangenen te laten optreden als activistische propagandisten. 12 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 241.
2409. Dossier “Dienstaanbieding: Erauw Jan”, brief van Jef Meuleman aan Borms inzake Jan Erauw, woont te Brussel. 28 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 242.
2410. Dossier “Aerts Frans”, brief hulponderwijzer Fr. Aerts aan J.M. Brans, inzake de toestanden in het onderwijs te Peulis (Rijmenam).

- 14 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 243.
2411. Dossier “Hey Lode”, brief Hey aan Borms, kandidaat-ambtenaar, woont te Borgerhout. 1 stuk
25 juli 1918.
Oud nummer 244.
2412. Dossier “Goetgeluck Alfons”, brief van deze bediende, woont te Sint-Niklaas. 1 stuk
16 juli 1918.
Oud nummer 245.
2413. Dossier “Personeel”, inzake de betaling van uit Göttingen vrijgelaten activistische krijgsgevangenen, Gust Claessen, Leo Van Cleemput, Aloïs Valgaeren. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 246.
2414. Dossier “De Jonghe Eugeen”, inzake studieboekenzending aan deze krijgsgevangene in Soltau. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 247.
2415. Dossier “Dienstaanbieding: Trap Frans”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Vilvoorde. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 248.
2416. Dossier “Dienstaanbieding: Swillen Germain”, inzake zijn verzoek om een baan, deurwaarder, huisbewaarder, woont te Sint-Gillis. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 249.
2417. Dossier “Dienstaanbieding: Doms Jozef”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Anderlecht. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 250.
2418. Dossier “Aktivisme in Nederland”, inzake sympathisanten in Nederland. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 251.
2419. Dossier “Gehooraanvragen (Van 1ste september 1918 tot...)”, aanvragen voor een persoonlijk onderhoud met August Borms. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 252 (II).
2420. Dossier “Verdachtmakingen tegen de Teruggekeerde Krijgsgevangenen”, inzake een klacht van Gustaaf Claessen. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 253.
2421. Dossier “Private Briefwisseling van den Gevolmachtigde (Van 1ste september tot...)”, Minuten van brieven met: verzoeken van Borms voor een persoonlijk onderhoud met Lode De Roy, Julius Midy, mej. Vets, Leonhardt; persoonlijke mededelingen aan Verwaltungschef Schaible, R.-P. Oszwald, Jozef Vanden Broeck, L. Peremans, Arthur Faingnaert, Anna Mortelmans (over krijgsgevangene

- Coelembier en haar broer Felix), Frans de Haes, Karel Heyndrickx, over het activisme in Hemiksem, brieven inzake de dood van kunstschilder en soldaat Joe English, tolbediende Leonard Michiels, krijgsgevangene Frederik Felten in Alten-Grabow, consul Asmis, Vanden Bossche (Oostende).
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 254 (II).
2422. Dossier "De Ron", inzake De Ron, arbeiderssecretaris in Duitsland.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 255.
2423. Dossier "Simons Jan, Nationale Straat Antwerpen", brief van Jan Simons aan Borms inzake zijn baan aan het Propagandabureel te Antwerpen.
5 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 256.
2424. Dossier "D'Hooghe Alina, Sint-Joost", brief van L. D'Hooghe aan Borms inzake dochter Alina, froebelonderwijzeres, met verzoek om een baan.
7 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 257.
2425. Dossier "De Clercq Anna", inzake haar verzoek om een baan, woont te Temse.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 258.
2426. Dossier "Pierre Jaak", inzake onderwijs voor kinderen van Vlaamse arbeiders in Duisburg met hulp van activistische, krijgsgevangen onderwijzers in Münster.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 259.
2427. Dossier "Dienstaanbieding: Vincent F.", inzake zijn kandidaatstelling voor de veiligheidsdienst, woont te Brussel.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 260.
2428. Dossier "Vander Straeten Philemon, Denderleeuw", inzake deze kandidaat-onderwijzer te Denderleeuw.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 261.
2429. Dossier "Dienstaanbieding: Van Roo Alfons, Kerkstraat 3, St.-Niklaas", inzake zijn verzoek om een baan als boekhouder.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 262.
2430. Dossier "Dienstaanbieding: Gerard Julia", inzake haar verzoek om een baan, woont te Laken.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 263.
2431. Dossier "Van den Broele Honoré-Aimé, Vooruitgangstraat 289, Brussel", inzake deze drukker te Wervik, nu als vluchteling te Brussel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 264.

2432. Dossier “Dienstaaanbieding: De Gijger Lodewijk”, inzake zijn verzoek om een baan, bediende, woont te Kuregem (Anderlecht).
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 265.
2433. Dossier “Theys Jozef, Angleur-bij-Luik”, inzake zijn verzoek om een baan, om zo terug te kunnen keren naar Vlaams grondgebied.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 266.
2434. Dossier “Dienstaaanbieding: Van den Meersche Antoon”, inzake zijn verzoek om een baan, woont te Anderlecht.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 267.
2435. Dossier “Dienstaaanbieding: Gillet Antoon”, inzake zijn verzoek om een baan, electro-ingenieur, woont te Velm.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 268.
2436. Dossier “Dienstaaanbieding: Van Raemdonck Ernest”, inzake zijn verzoek om een baan, woont te Temse, broer van de gesneuvelde gebroeders Van Raemdonck.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 269.
2437. Dossier “Dienstaaanbieding: Vinck Jaak”, inzake zijn verzoek om een baan, ontslagen als onderwijzer, woont te Laken.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 270.

III. ALGEMEEN BESTUUR 2: VERVLAAMSING VAN HET OPENBARE LEVEN

Dit Algemeen bestuur hield zich bezig met het opvolgen van de toepassing van de taalverordening van 9 augustus 1917. Die versterkte de bestaande Belgische taalwetgeving ten voordele van het Nederlands maar omdat ze werd ingevoerd door de bezetter, werd ze niet erkend door de nog in dienst zijnde Belgische administratie en de gemeentebesturen. De meeste dossiers hun titel is zeer breed, veel breder dan de werkelijke inhoud. Ze waren dan ook opgevat om op termijn véél meer documenten te bevatten. In de beschrijving werd daarom geprobeerd de werkelijke inhoud van de dossiers weer te geven. Er werd door de dienst een onderscheid gemaakt voor dossiers inzake Groot-Brussel (van nr. 70 tot en met 103) en dossiers voor Vlaanderen (van nr. 205 tot en met 238). Het staat vast dat de nummers 1-69 ooit werden toegekend want ze zijn te vinden in het register van briefwisseling van dit Algemeen Bestuur. Mogelijk werden ze in een vroeg stadium weer opgeheven. Zij ontbreken in ieder geval in de inventaris die door het parket kort na de oorlog werd in beslag genomen op August Borms zijn onderduikadres. De leidende figuur van dit Algemeen Bestuur was de Brusselse flamingant Lodewijk Peerenboom, in dienst als “algemeen bestuurder” vanaf 1 maart 1918.

A. ALGEMEEN

2438. Register “Nationaal Verweer, Vervlaamsching Openbaar Leven”, van in- en uitgaande briefwisseling met korte vermelding van hun inhoud.
Maart-oktober 1918. 1 deel
2439. Dossier “Lijst der Nieuwe Bundels” met een opsomming van de titels van de dossiers en een verzameling steekkaarten van dossiers vanaf de nrs. 70 tot en met 103.
1918. 1 omslag
2440. Dossier “Onbetrouwbare Ambtenaren, Ministeries”.
1918. 1 stuk
Dit dossier droeg geen nummer, enkel een aanduiding van het IIde Algemeen Bestuur en een titel.
De omslag werd leeg teruggevonden.

B. DOSSIERS GROOT-BRUSSEL

- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1-69 werden waarschijnlijk in een later stadium weer opgeheven. Zij ontbreken in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen .
2441. Dossier “Straatnamen en platen”, inzake de vervanging van Franstalige straatnaamborden.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 70.
2442. Dossier “Tramwegen”, inzake taaltoestanden en -incidenten bij de maatschappijen der tramwegen.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 71.
2443. Dossier “Buurtspoorwegen”, inzake taaltoestanden en -incidenten.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
2444. Dossier “Voedingskomiteiten”, inzake taaltoestanden en -incidenten in afdelingen van het Hulp- en Voedingskomiteit.
Februari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 73.
2445. Dossier “Gemeentemagazijnen”, inzake taaltoestanden en -incidenten, voornamelijk in de Brusselse agglomeratie.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 74.
2446. Dossier “Fransche druksels”, inzake het verschijnen van drukwerk dat niet conform de taalverordeningen is.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 75.
2447. Dossier “Klachten tegen Duitse besturen”, inzake taaltoestanden in instellingen en gebouwen van de bezettingsmacht die niet conform zijn met de taalverordeningen.
December 1917-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 76.

2448. Dossier "Openbare Diensten", inzake taaltoestanden en -incidenten in de gasfabriek en stedelijke drinkwaterdienst van de stad Brussel.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 77.
2449. Dossier "Schouwburgen en zalen", inzake taaltoestanden en -incidenten in de private zalen van de agglomeratie Brussel.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 78.
2450. Dossier "Kinema's", inzake taaltoestanden in filmzalen en briefwisseling met de "Vlaamse Filmkommissie" te Antwerpen.
Februari-september 1918. 1 omslag
Toelichting bij de vorm: bevat dossier nr. 29 "Kinema's" uit deze reeks.
Oud nummer 79.
2451. Dossier "Bankinstellingen", inzake taaltoestanden en -incidenten en de plannen tot vervlaamsing van de financiële sector.
Februari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 80.
2452. Dossier "Aanslagen tegen Vlamingen", inzake incidenten waarbij Rooms Blanca en De Cneudt Richard betrokken waren.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 81.
2453. Dossier "Raad van Vlaanderen", met stukken inzake dienstbetoon voor rekening van de activist Samson, de organisatie van de dienstbetoondienst, de taalgrens.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 82.
2454. Dossier "Scholen", inzake taaltoestanden in de tekenschool van Elsene.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 83.
2455. Dossier "Censuur", inzake de houding ten aanzien van het Nederlands en het Frans op de Duitse censuurdienst voor Brussel.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 84.
2456. Dossier "Kolenverdeeling", inzake klachten in het arrondissement Leuven, steenkoolleveringen voor het Vlaamsch Huis te Brussel.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 85.
2457. Dossier "Volksopbeuring", inzake briefwisseling met de opgeëiste dwangarbeiders vanuit Gent, met postkaarten uitgegeven door Volksopbeuring.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 86.
2458. Dossier "Gemeentebesturen", inzake taaltoestanden en -incidenten in de gemeenten van de Brusselse agglomeratie, Ternat, Sint-Katelijne-Lombeek, Scherpenheuvel.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 87.

2459. Dossier “Koninklijke Bibliotheek”, inzake taaltoestanden, ook in het Algemeen Rijksarchief te Brussel.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 88.
2460. Dossier “Brussel-Zeehaven”, inzake de pogingen tot vervlaamsing van deze instelling.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 89.
2461. Dossier “Opschriften”, inzake Franstalige of tweetalige opschriften in de gemeenten van de Brusselse agglomeratie en in Turnhout.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 90.
2462. Dossier “Ministerie Kunst en Wetenschappen”.
1818. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 91.
2463. Dossier “Ministerie van Financiën”, inzake taaltoestanden in de administratie van het ministerie en in het private bankwezen; tevens inzake de benoeming van Nestor Stordeur in het Ministerie van Financiën.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 92.
2464. Dossier “Ministerie van Landbouw en Openbare Werken”, inzake taaltoestanden en de doorvoering van de bestuurlijke scheiding.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 93.
2465. Dossier “Ministerie van Post en Telegraaf”, inzake taaltoestanden in de post.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 94.
2466. Dossier “Ministerie van Nijverheid en Arbeid”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 95.
2467. Dossier “Ministerie van Justitie”, inzake een taalklacht, ingediend door Retsin Antoon tegen het vrederecht van het 3de kanton in de agglomeratie Brussel.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 96.
2468. Dossier “Ministerie van Binnenlandsche Zaken”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 97.
2469. Dossier “Vlaamsche Werking”, inzake de steenkool- en electriciteitsvoorziening voor de activistische propaganda, de viering van het guldensporenfeest in de Brusselse agglomeratie en in Aalst.
Januari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 98.

2470. Dossier “Aanplakbrieven”, inzake het taalgebruik op de affiches in de Brusselse agglomeratie.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 99.
2471. Dossier “Bureau Central des Récoltes”, inzake samenstelling van het personeel en het taalgebruik op het Centraal Oogstbureel (*Ernte Zentrale*) te Brussel.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 100.
2472. Dossier “Kerken en Kapellen”, inzake klacht tegen anti-activistische preken in de kapel van de Lourdesgrot te Laken.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 101.
2473. Dossier “Rood Kruis”, inzake taalklacht tegen het Rode Kruis.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 102.
2474. Dossier “Wet- en Verordeningsblad”, inzake klachten tegen mededelingen in het Frans in de uitgave voor Vlaanderen.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 103.
- [xxx]
Dossiersnummers 104-204 werden vermoedelijk nooit toegekend. Zij ontbreken in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.

C. DOSSIERS VLAANDEREN

2475. Dossier “Leuven”, inzake ontslagen activistisch gezinde gemeenteambtenaren, incidenten, straatnaamborden.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 205.
2476. Dossier “Linden”, inzake de poging een activistisch gezinde burgemeester te benoemen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 206.
2477. Dossier “Tienen”, inzake de vervlaamsing van het openbare leven en de afzetting van burgemeester Dony.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 207.
2478. Dossier “Antwerpen”, inzake de vervlaamsing van het openbare leven, onder meer bij de douane, tramwegen, scholen, conservatorium.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 208.
2479. Dossier “Herne bij Edingen-Franskiljonisme”, inzake de overtreding van de taalverordening door de kerkfabriek van Herne.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 209.
2480. Dossier “Alseberg”, inzake taalklachten tegen verkeersborden van Touring Club de Belgique.

- Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 210.
2481. Dossier “Merchtem”, inzake de poging een activistisch gezinde burgemeester J. De Roy te benoemen. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 211.
2482. Dossier “Kontich”, inzake het verwijderen van anti-activisten uit de gemeente. 1 omslag
Februari-augustus 1918.
Oud nummer 212.
2483. Dossier “Merksplas”, inzake de spanningen binnen het personeel van de staatsweldadigheidsinrichting. 1 omslag
Januari-maart 1918.
Oud nummer 213.
2484. Dossier “Mechelen”, inzake de bestraffing van anti-activistische betogers op 10 februari; poging tot opzetten van een activistische schouwburg. 1 omslag
April-mei 1918.
Oud nummer 214.
2485. Dossier “Vilvoorde”, inzake vervlaamsing van het openbare leven, de aanhouding van Verhulst, voorzitter van de Vilvoordse Groeningerwacht, het inrichten van toneelvoorstellingen. 1 omslag
Maart-september 1918.
Oud nummer 215.
2486. Dossier “Boom”, inzake de inschakeling van toneelvoorstellingen in de propaganda, opschriften op gebouwen. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 216.
2487. Dossier “Oostende franskiljonisme”, inzake de poging tot afzetting van burgemeester A. Liebaert. 1 omslag
Maart-mei 1918.
Oud nummer 217.
2488. Dossier “Opwijk”, inzake de klacht van Maurits Sacré tegen priester Isidoor Walgraeve wegens anti-activistische uitlatingen. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 218.
2489. Dossier “Turnhout”, inzake de taaltoestanden in de gasfabriek en de spaarkas en de burelen van de Post. Pogingen om anti-activisten uit de gemeente te verwijderen. 1 omslag
Februari-mei 1918.
Oud nummer 219.
2490. Dossier “Scherpenheuvel”, inzake tweetalige straatnaamborden en taalklachten tegen het Hulp- en Voedingskomiteit. 1 omslag
April-augustus 1918.
Oud nummer 220.
2491. Dossier “Gent”, inzake de straatnaamborden van Gent. 1 omslag
Februari-september 1918.
Oud nummer 221.

2492. Dossier "Buitenland", klachtenbrieven van plaatselijke propagandisten inzake het plaatsen van door de bezetter uitgedreven Fransen en Franstalige Belgen in Vlaamse gemeenten en het laten verhuizen van Vlaamse kinderen naar Zwitserland en Frankrijk.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 222.
2493. Dossier "Diest", inzake de poging directeur Tielemans van de middelbare rijksschool af te zetten.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 223.
2494. Dossier "Sint-Genesius-Rode", inzake de straatnaamborden en affiches inzake aardappelteelt.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 224.
2495. Dossier "Duffel", inzake toestemming voor Vercammen tot inrichten van dansgelegenheid in zijn zaal.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 225.
2496. Dossier "Willebroek", inzake de straatnaamborden.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 226.
2497. Dossier "Westerloo", inzake de toevloed van Franse en Franstalige vluchtelingen, o.a. uit Menen en Komen, in het kanton Westerloo.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 227.
2498. Dossier "Hofstade", inzake de benoeming van een activist als gemeentesecretaris te Hofstade bij Aalst.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 228.
2499. Dossier "Groot-Bijgaarden Franskiljonisme", inzake de agitatie van burgemeester Horlait.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 229.
2500. Dossier "Humbeek (bij Grimbergen)", inzake de aanwezigheid van Franse kloosterzusters in het onderwijs in de gemeente.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 230.
2501. Dossier "Aalst", inzake een taalconflict met de plaatselijke Kommandantur.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 231.
2502. Dossier "Sint-Niklaas-Waas", inzake de anti-activistische actie tegen student Duverger.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 232.

2503. Dossier “Herenthals”, inzake het gebruik van Franstalige documenten ‘bewijs van goed gedrag en zeden’ in Herenthals.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 233.
2504. Dossier “Heverlee bij Leuven”, inzake het voorkomen van Franse tekst op de mededelingen van het Hulp- en Voedingskomiteit.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 234.
2505. Dossier “Hombeek (prov. Antwerpen)”, inzake het plaatsen van Franse vluchtelingen uit Rijsel in Hombeek en naburige gemeenten.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 235.
2506. Dossier “Halle”, inzake het in beslag nemen van het Vlaamsch Huis door Duitse militairen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 236.
2507. Dossier “Kraaienheim” (Kraainem), inzake een Franstalig bord aan de gemeentegrens met Woluwe.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 237.
2508. Dossier “Budingem”, inzake het gebruik van een Franstalige gemeentestempel.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 238.
2509. Rapport, “De toestand der Vlaamsche gevangenen in het centraal gevang van Leuven”, zonder datum of auteur. 1 omslag
Gevonden zonder enige context. Hoort volgens de bevoegdheidsverdeling thuis in deze reeks.

IV. ALGEMEEN BESTUUR 3: VEILIGHEID

Borms schreef op 10 mei 1918 persoonlijk aan de activistische krijgsgevangene Piet Van Rossem, voorzitter van het “Vlaamsch Middenkomiteit” in Göttingen. De brief is te vinden in de reeks dossiers van Algemeen bestuur 3, afdeling 3, dossier met oud nummer 4. Hij zei daarin over de bevoegdheid van deze dienst: *“In Nationaal Verweer hebben we thans een afzonderlijke afdeeling die zich geheel den dienst der veiligheid bezig houdt en waarvan het algemeen bestuur toevertrouwd is aan den heer Geo Roose, voor u wel geen onbekende. Tot die afdeeling behoort ook al wat betrekking heeft met onze krijgsgevangenen, zodat voortaan niets meer wat deze betreft door andere handen dan de onze zal gaan. Voor alle vrijlatingen, verplaatsingen enz. vraagt de Zivilverwaltung hier, dan ook thans ons advies. Wij zullen evenzo tegenover uw komiteit handelen en over alles u raadplegen. Dat zal nog veel regelmatiger kunnen geschieden wanneer de drie vertrouwensmannen die we daarvoor hebben gevraagd, nl. de heeren Valgaeren, Leo Van Cleemputte en Claessens hier zullen zijn.”*

Wat was de situatie, één maand later? Roose stuurde een overzicht mee met een brief aan Hector Halsband op 12 juni 1918. Die is te vinden in het onderdeel III/3 Briefwisseling, dossier betreffende de bestuurlijke inrichting van deze Afdeling, oud nummer 221. Daarin legt hij uit hoe zijn 3de Algemeen bestuur er op dat

ogenblik uitziet en wat zijn plannen voor de toekomst zijn. De 1ste afdeling kreeg de titel "Veiligheid" maar hij noemt die "nog zeer embryonair". Ze maakte steekkaarten van ieder die in dat verband contact nam met Nationaal Verweer. "Mijn inzicht is een volledig stel steekkaarten te maken, zodanig dat wij fungeren kunnen als politieke politie. Een plan tot aanstelling van agenten en inspecteurs der veiligheid is gereed. Bij gebrek aan personeel komt thans van deze belangrijke dienst weinig terecht." Hier loerde dus het gevaar om de hoek van dubbel werk met de dienst Documentatie van het Centraal Propagandabureau. De tweede afdeling kreeg de titel "Rijkswacht": "Deze dienst houdt zich thans bezig met al wat moet gedaan worden om vanwege de D.O. [=Duitse autoriteiten] tot de inrichting der rijkswacht mogen over te gaan. Evenals het voorgaande bestuur is dat geroepen tot zeer grote uitbreiding." De derde afdeling heette "Krijgsgevangenenangelegenheden" met de voor de hand liggende bevoegdheid: "Tot dit bestuur behoort alles wat de krijgsgevangenen betreft. Thans omvangrijk, zal deze dienst in de toekomst wellicht samenvallen met de vrijlating van krijgsgevangenen, werk- en pensioenbezorging enz. en gekozen worden tot een ander Algemeen Bestuur." Hij voorzag dus dat deze dienst op termijn zou uitgroeien en in administratieve rang verhogen tot een Algemeen Bestuur. Zover is het nooit gekomen.

A. DOSSIERS VAN BESTUURDER GEORGE ROOSE

2510. Dossier "Rijkswacht Dossier der Voorstellen". Met de documenten: Voorstel tot organisatie (2 ex.), Kledij en bewapening (2 ex.), Straffen (2 ex.), Betrekkingen van de Rijkswacht met de Duitse Overheid (2 ex.), Voorstel tot het inrichten van een veiligheidsdienst (2 ex.), Bewakingsdienst, rechterlijke dienst, oefeningen (1 ex.), Inwendige dienst (1 ex.), De wacht (1 ex.).
1918. 1 omslag
2511. Rapport "Inrichting veiligheid noodzakelijkheid", zonder auteur.
1918. 1 omslag
2512. Dossier "Mr. Roose, krijgsgevangenezaken", met ingezonden briefwisseling betreffende Vlaamse krijgsgevangenen.
1918. 1 omslag
2513. Dossier "lijst van krgv. – verzetten zich naar Frankrijk te laten uitwisselen". met petitie van Vlaamse krijgsgevangenen in kamp Soltau.
4 Juni 1918. 1 stuk
2514. Dossier "Briefwisseling en aanbevelingen van en inzake kandidaat-rijkswachters", voornamelijk van lokale propagandacomités en activistische verenigingen.
1918. 1 omslag
2515. Dossier "Lijst der onderofficieren te Göttingen", opgesteld door Pieter Van Rossem op vraag van Cyriel Rousseu.
mei 1918. 2 stukken
2516. Dossier "Correspondentie Roose-Borms, dossier rijkswacht", briefwisseling over de inrichting van de rijkswacht en de Gouwraad van Antwerpen.
februari 1918-maart 1918. 1 omslag

2517. Lijst met de leden van de Vlaamsche Turnkring van de agglomeratie Brussel, toegestuurd door het Vlaamsch Propagandabureau.
1918. 2 stukken
Deze stukken werden uit hun context gelicht door de naoorlogse bewerkers.
2518. Dossier met documentatie inzake de vooroorlogse burgerwacht, persoonlijke eigendom van George Roose. Met daarin de publicaties: *Vade-Mecum du Garde Civique. Nouvelle Edition*, Brussel. *Handboek van den officier Deel 1: Wet van 9 september 1897, Koninklijke Besluiten en dienstverordeningen*, Brussel, 1898. L. Pilloy, *Aide-mémoire ou tableaux synoptiques des Ecoles du Soldat, de Peloton, de Compagnie et de Bataillon. Extraits du service de garnison*, gedrukt: E.M. en F. Ramlot, Brussel 1899. J. De Badrihayé, *Hulpgids ten dienste der schutters in de onderwijzingspelotons ingelijfd*, Brussel 1899.
1898-1900. 1 omslag
Toelichting: vergezeld van franstalige documenten met verdere explicaties van deze richtlijnen.

B. AFDELING 1: VEILIGHEID

Deze afdeling kreeg in principe dossiers toegewezen die met “veiligheid” te maken hadden. De activisten voelden zich vaak door hun omgeving bedreigd. Het doel van deze dossiers was de strijd tegen vijandig gezinde personen te kunnen opvoeren. Er werden ook dossiers aangelegd over activisten en organisaties die in aanmerking kwamen voor een actieve rol in de strijd tegen de anti-activisten. Er komen echter ook ‘gewone’ dienstbetoondossiers voor in deze reeks.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 1 ontbreekt en dat was ook al zo in de lijst doe door het parket werd in beslag genomen.
2519. “Vlaamsche Garde, Antwerpen”, dossier inzake de erkenning van deze vereniging door de Raad van Vlaanderen.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 2.
2520. “Nauwelaerts H., Brussel”, dossier inzake de oprichting van een activistische turnkring-militie in Brussel.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
2521. “Verbraecken Leo, Lokeren”, dossier inzake het activistische engagement van Verbraecken, gewezen krijgsgevangene te Göttingen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 4. Bevat tevens dossier nr. 41 op naam van Leo Verbraecken van de reeks “Kabinet”.
2522. “Gebroeders De Souter, te Rupelmonde”, dossier inzake de vraag om genadeverlening vanwege de broers Hector, Victor, Xaveer, veroordeeld omwille van diefstal van vis.
Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 5.
2523. “Paridaens Jozef, Gent”, dossier inzake het lot van deze gevangene in Holzminden.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 6.

2524. “De Smedt H.”, dossier inzake de kandidatuur voor de activistische rijkswacht van deze werkloze uit Merksem.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 7.
2525. “Gelemans, Antwerpen”, dossier inzake het genadeverzoek voor Gelemans, in bezet gebied ondergedoken Belgisch soldaat.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 8.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 9 ontbreekt en dat was ook al zo in 1921.
2526. “Vlaamsche Wacht”, dossier inzake een vraag om bemiddeling tussen de organisaties Vlaamsche Wacht en Vlaamsche Garde te Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 10
2527. “Moens Leon”, dossier inzake zijn situatie als vrijgelaten krijgsgevangene (Sennelager en Göttingen), wonend te Vilvoorde.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
2528. “Severyns Jan (Mechelen)”, dossier inzake het lot van Severyns, door de bezetter gevangen gezet sinds de rellen naar aanleiding van de activistische betoging te Mechelen op 10 februari.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
2529. “Inlichtingen Veiligheid”, dossier van het Vlaamsch Kantonnaal Bureel Berchem inzake activistisch gezinde personen in het kanton Berchem.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 13.
2530. “Luyckx, Laken”, dossier inzake de kandidatuur van Leander Luycks, acteur bij het Vlaamsch Toneel, voor de activistische rijkswacht en inzake taaltoestanden in de gemeente Laken.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 14.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 15 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2531. “Borremans, St.-Pieters-Leeuw”, briefwisseling met Hendrik Borremans, lid van de Raad van Vlaanderen, wonend te Sint-Pieters-Leeuw, inzake toestemming van de bezetter tot het dragen van wapens door de nachtwacht in zijn gemeente.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 16.
2532. “Van Diest, Lange Kievitstr. 7 Antwerpen”, dossier inzake de kandidatuur van Albert Van Diest voor een baan in de administratie of activistische rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.

2533. “Vereeniging: Vlamingen der Noordzeekust – Oostende”, dossier inzake de evacuatie van de door geallieerde bombardementen bedreigde Oostendse burgerbevolking.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 18.
2534. “Vercammen, Duffel”, brief inzake de activistische overtuiging van Vercammen.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 19.
2535. Dossier “Dr. Justement, Antwerpen”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 20.
2536. “Peeters Robert, Willebroek”, nota z.a. inzake Robert Peeters, notaris en burgemeester van Willebroek.
1918. 1 stuk
Oud nummer 21.
2537. “Van de Gender Aloïs, gemeenteonderwijzer Arendonk”, dossier inzake anti-activistische actie van Van de Gender.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 22.
2538. “Scheers Gustaaf”, brief van het Vlaamsch Propagandabureel van het arrondissement Mechelen aan A. Borms inzake de franskiljonse overtuiging van G. Scheers, aardappelokoper voor de bezetter, te Onze-Lieve-Vrouw-Waver.
Juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 23.
2539. “Stoomtrammaatschappij, Antwerpen-Mechelen”, brief van het Vlaamsch Propagandabureel van het arrondissement Mechelen aan Borms inzake taaltoestanden bij deze maatschappij.
Juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 24.
2540. “Lippert”, dossier inzake Lippert, Luxemburger van geboorte, en zijn voorstellen voor activistische propaganda, gericht op de landbouwers.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 25.
2541. “Van Impe”, nota inzake de gevangenneming van Van Impe, inwoner van Tielt, wegens spionage.
Juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 26.
2542. “Van Hilst Arnold”, dossier inzake het verzoek om tewerkstelling van Van Hilst, activistisch gezinde apotheker te Mechelen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 27.
2543. “Turnverenigingen”, dossier inzake samenwerking tussen de activistisch gezinde turnverenigingen-milities onder de naam “Vlaamsche Voorwachten” of “Garde” te Antwerpen, Leuven, Tienen, Mechelen.

- Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 28.
2544. “Brusselsche Politie”, dossier inzake activistische invloed en anti-activistische agitatie binnen het Brusselse politiekorps.
juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 29.
2545. “Merkel”, dossier inzake het verzoek van Merkel, Duits militair van de medische eenheid “Feldlazarett 307”, aan de Raad van Vlaanderen.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 30.
2546. “Van den Bosch Frans, veldwachter”, activist te Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake de kandidatuur van Van den Bosch voor de post van politiecommissaris te Asse.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 31.
2547. “Cryns, Politiekommissaris”, dossier inzake Cryns, kandidaat voor de post van politiecommissaris te Diest.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 32.
2548. “Jacquet Leo”, minuut van brief van Borms inzake de kandidatuur van Jacquet, landbouwdeskundige voor Vlaams-Brabant.
29 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 33.
2549. “Merksplas: Voedingskommiteit”, dossier inzake anti-activistische maatregelen in het Komiteit voor Hulp en Voeding te Merksplas en te Kasterlee.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 34.
2550. “Nicolai J., Elsene”, inzake de Franstalige J. Nicolai die steun zoekt bij de activisten.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 35.
2551. “Beljaars Bernard: Nederlandsche legerdienst”, dossier inzake de activistisch gezinde, in Borgerhout wonende familie Beljaars, Nederlandse staatsburgers.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 36.
2552. “Van den Bossche”, inzake het verlenen van een reispas Oostende-Brussel aan Van den Bossche.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 37.
2553. “Politie van Laken”, minuut van briefwisseling inzake het verlenen van voedselrantsoenen aan de politie van Laken.
9 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 38.
2554. “De Facq, Politiekommissaris te Boom”, minuut van brief inzake vermeende anti-activistische actie door De Facq, politiecommissaris te Boom.

- 7 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 39.
2555. “Zaak: Politiekommisaris te Diest”, inzake het benoemen van een activistisch gezinde politiecommissaris te Diest in de figuur van Crijns, commissaris te Willebringen
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 40.
2556. “Jan De Maeyer (student) te Gent”, minuut van brief inzake het toekennen van een reispas aan De Mayer, Zemst, lid van het activistische studenten-propagandagenootschap.
6 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 41.
2557. “Hr. Lambrechts, Ministerie van Justitie”, minuut van brief inzake de aanwezigheid op de werkplek in Justitie van personeel dat ook actief is voor rekening van Nationaal Verweer.
9 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 42.
2558. “Zaak: Belgische krijgsgevangenen invalieden (maatschappij)”, dossier inzake het inrichten van een activistisch omkaderde opvang voor krijgsgevangenen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 43.
2559. “Coenen, Willemsplaats te Laken”, minuut van brief inzake activistische invloed in de gemeente Laken.
2 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 44.
2560. “Durieux Herm. Viktor, gevang v. Vorst”, dossier inzake deze gevangene, opgesloten te Vorst.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 45.
2561. “Aardappelen Controle”, dossier inzake wantoestanden bij de controlepost op de weg van Grimbergen naar Brussel.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 46.
2562. “Briefwisseling met de Heer K. Libbrecht”, briefwisseling inzake aanvragen voor het naar huis laten komen van Belgische krijgsgevangenen en de anti-activistische hoofdonderwijzer Langenacken te Herderen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 47.
2563. “Monthaye Florimond, Lindenlaan Ukkel”, dossier inzake de politieke gezindheid van de heer Monthaye.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 48.
2564. “Van de Velde Eg., Berchem”; dossier inzake zijn aanvraag om secretaris te worden van een Vlaamse arbeidersvereniging op Duitse bodem.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 49.

2565. “De Clerck August, Elektrikbewaterker Brussel”, dossier inzake zijn aanvraag om in Duitsland te gaan werken.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 50.
2566. “Desmijter Odier”, dossier inzake het verzoek om deze voor de bezetter werkende arbeider een nieuwe werkplaats te geven te Ninove.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 60. Er was op de omslag van dit dossier verzuimd het nummer van de afdeling van het 3de Algemeen Bestuur aan te geven.
2567. “Goris Jules en Tassin Pieter”, dossier inzake hun aanvraag om van Soltau naar het kamp van Göttingen te mogen verhuizen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 61. Er was op de omslag van dit dossier verzuimd het nummer van de afdeling van het 3de Algemeen Bestuur aan te geven.

C. AFDELING 2: RIJKSWACHT

De dossiers die door deze afdeling werden aangelegd, handelen voornamelijk over kandidaatstellingen voor opname in de activistische rijkswacht. In het register werd een document gevonden met de Franse kanttekening: “Papier collé à l'intérieur du couvercle de la caisse. N.V. 2” gevolgd door een paraf. Het document bevat aanduidingen over de inhoud van de oorspronkelijke, naar Duitsland getransporteerde kist met daarin gegevens over de 2de afdeling van het 3de bestuur van Nationaal Verweer, verantwoordelijk voor de inrichting van de rijkswacht.

“N.V. III. B II A: Rijkswacht:

1 pak voorstellen
A pak briefwisseling
1 aanwijzer
1 pak met 248 aanvragen
1 (woord onleesbaar)
3 pak kaarten inlichtingen
2^e best. 1 pak”

Deze aanduidingen zijn erg vaag maar geven een idee van het type van de documenten en het oorspronkelijke aantal aanvragen. Er zijn ook enkele eerder algemene dossiers voorhanden, vermoedelijk met documenten die nooit geklasseerd raakten. De hoofdmoot bestaat uit groene, genummerde omslagen.

1. ALGEMEEN

2568. “IIIe Alg. Bestuur 2de Afd.-Nationaal Verweer Rijkswacht – aanvragen”, register van in- en uitgaande stukken inzake de inrichting van de activistische rijkswacht.
6 mei-9 juli 1918. 1 omslag
2569. “Namenlijsten van personen die wensen van de rijkswacht deel te maken”.
1918. 1 omslag
2570. Onvolledige verzameling steekkaarten van de reeks genummerde dossiers.
1918. 1 omslag

2. GENUMMERDE DOSSIERS

2571. “Rijkswacht Leuven”, dossier inzake de inrichting van een activistische militie in Leuven door de goubond o.l.v. Jozef Ursi.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 1.
2572. “Rijkswacht Ekeren”, doorslag van brief naar Jan Hainaut te Ekeren.
22 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 2.
2573. “Krijgsgevangenen en Rijkswacht”, brieven van activistisch gezinde krijgsgevangenen in Göttingen.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
2574. “Rijkswacht Antwerpen”, briefwisseling inzake het ronselen van kandidaten.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 3 (nummer werd tweemaal gebruikt).
2575. “Verslagen rijkswacht”, bevat een tekst van Evarist Stocké: “Verslag over het inrichten van een ‘Gewapende Macht’”, in handschrift en een getypte versie.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 4.
2576. “Briefwisseling met het Duitsch bestuur”.
Mei 1918. 1 omslag
Toelichting bij de vorm: rode map van de reeks “secretariaat” maar met de nummering van reeks 3/2. Op de omslag worden Schaible, Scheffelmeier en Gerstenhauer vernoemd.
Toelichting bij de inhoud: de inhoud klopt niet met de titel van het dossier.
Oud nummer 5.
2577. “Rijkswacht Turnhout”, doorslag van brief aan Bavo Waterschoot.
26 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 6.
2578. Dossier “Off. Stukken”.
1918. 1 stuk
Deze omslag werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 7.
2579. “Lauwers Gust”, dossier inzake zijn kandidatuur voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 7 (dubbel gebruik).
2580. “Rijkswacht Hasselt”, doorslag van brief aan Jan Borms.
26 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 8.
2581. “Bijlagen tot de inrichting van de Rijkswacht”, dossier inzake de noodzaak van de organisatie van een rijkswachtkorps.
1918. 1 omslag
Toelichting bij de inhoud: bevat een aquarel met een ontwerp van een ‘Vlaams’ rijkswachtuniform.
Oud nummer 8.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 9 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2582. "Inlichtingen Rijkswacht", dossier met briefwisseling inzake de kandidaten.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 10.
2583. "Van Eynde John.", dossier inzake kandidatuur voor de rijkswacht van J. Van Eynde, Antwerpen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
2584. "Rijpers Emiel", dossier inzake kandidatuur voor de rijkswacht van Rijpers, lid Groeningewacht, Sint-Pieters-Leeuw.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
2585. "Briefwisseling Rijkswacht", dossier inzake de inrichting van de rijkswacht, briefwisseling onder meer met de bezettingsautoriteiten (waaronder Legationsrat Scheffelmeier).
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 13.
2586. Dossier "Turnkring".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 14.
2587. "Briefwisseling Legationsrat Scheffelmeier".
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 15
2588. "Rijkswacht Berchem", dossier inzake kandidaten voor de rijkswacht en moeilijkheden bij de rekrutering.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 16.
2589. "Briefwisseling Kortrijk", briefwisseling met provinciaal propagandaleider H. D'hooghe inzake de rekrutering voor de rijkswacht in West-Vlaanderen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.
2590. "Verdoodt Jos, Doodstraat, Opwijk", brief aan A. Borms inzake aardappelteelt, de criminaliteit en de toestand van de landbouw.
6 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 18.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 19-21 ontbreken en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2591. "Meert H., Sint-Joost-ten-Node", brief van Hippoliet Meert inzake op zijn gevel geschilderde doodsbedreigingen.
21 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 22.

2592. "Somers Ferdinand, treinwachter Sint-Niklaas", dossier inzake zijn kandidatuur voor de rijkswacht.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
2593. "Vlaamsche Voorwacht Berchem", dossier inzake de inrichting en werking van deze vereniging.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 24.
2594. "Kauch Eugeen, Antwerpen", dossier met briefwisseling inzake de rijkswacht.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 25.
2595. Dossier "Vlaamsche Voorwacht St.-Niklaas".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 26.
2596. "Mathijs Frans, Kontich (geb. Kessel)", dossier inzake zijn kandidatuur voor de rijkswacht.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 27.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 28 ontbreekt. 1 omslag
2597. "Briefwisseling van den Heer Algem. Bestuurder", minuten van brieven aan Karel Heyndrickx, Jan Borms, Luc Michiels, Jozué De Decker, Eugeen Everaert.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 29.

3. REEKS KANDIDATEN VOOR DE RIJKSWACHT

De omslagen van deze reeks hebben geen aanwijzing wat bevoegde bureau- of afdeling betreft. Ze werden enkel voorzien van een stempeltje of het met de hand geschreven opschrift "rijkswacht". Volgens de interne bevoegdheidsverdeling binnen de administratie van Nationaal Verweer moeten ze thuishoren in het 2de Algemeen Bestuur onder leiding van George Roose. Het gaat meestal om burgers die in het bezette land verbleven en alleszins om mannen waarvan kon gehoopt worden dat ze plaats zouden nemen in de rangen van de op te richten rijkswacht. In deze dossiers zijn documenten en gegevens geconcentreerd die nodig of nuttig waren om de geschiktheid van de kandidaten te kunnen beoordelen. De dossiers bevatten sollicitatiebrieven, bewijs van goed gedrag en zeden, aanbevelingen van activistische vertrouwelingen, voorgedrukte formulieren van Nationaal Verweer met "biografische inlichtingen", uittreksels uit het strafregister, enz. De documenten dateren allemaal uit het jaar 1918. Veel van de betrokkenen beschikken ook over een dossier in een van de andere reeksen van Nationaal Verweer.

2598. Steekkaarten van personen die wensen van de rijkswacht deel uit te maken en die een dossier kregen in deze reeks.
1918. 1 doos

2599. Aerts Frans, Brussel, nota inzake zijn kandidatuur.
1918. 1 stuk
Oud nummer 1.
2600. Adriaensen Frans Jaak, Turnhout, dossier met biografische gegevens.
1918. 1 omslag
Oud nummer 2.
2601. Baes Lodewijk, krijgsgevangene te Soltau, brief van zijn echtgenote Marie Dewit
te Everberg inzake het banditisme.
23 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 3.
2602. Buermans Dominicus, Lier, brief met sollicitatie voor de rijkswacht.
mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 4.
2603. Brack Leonard, onderwijzer te Zwijndrecht, dossier inzake zijn sollicitatie voor de
rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 5.
2604. Brosius Carolus, Turnhout, dossier inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 6.
2605. Bomé Jozef-Louis, Lier, brief inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
1 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 7.
2606. Bockstal Alfons, Antwerpen, briefkaart met sollicitatie voor de rijkswacht.
9 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 8.
2607. Bonaventure Marcel, Hoeleden (Kortenaken), twee brieven inzake zijn sollicitatie
voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 9.
2608. Beullens Joz., Lier, brief inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
18 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 10.
2609. Bequet Frans, Lier. dossier met sollicitatie voor de rijkswacht.
juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 11.
2610. Beeckman Adriaan, Lier, brief met sollicitatie voor de rijkswacht.
1 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 12.
2611. Beldé Jozef, Brasschaat, dossier met sollicitatie voor de rijkswacht.
mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 13.
2612. Bax Frans, Turnhout, dossier met sollicitatie voor de rijkswacht.
juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 14.

2613. Barbier Alfons, Ekeren, dossier met sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 15.
2614. Crokaert Jacobus, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 16.
2615. Crets Egidius, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.
2616. Courtiens Frans-Jozef, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 18.
2617. Coninckx Frans, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 19.
2618. Coenen Gommarus, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 20.
2619. Cnops Viktor, Vilvoorde, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 21.
2620. Charton Jan, Borgerhout, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
18 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 22.
2621. Chovau Jos A. V., Borgerhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
2622. Claus Florent, Temse, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
19 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 24.
2623. Coessens Lodewijk, Aalst, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 25.
2624. Chauvaux Gommarus (Chevaux Gommair), Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 26.
2625. Cannaerts Willem-Jozef, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 27.
2626. Cannaerts Jozef-Lodewijk, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 28.

2627. Campenaerts Gust, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 29.
2628. Callié Jan Frans, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 30.
2629. De Voster Jan, Lier, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
21 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 31.
2630. Duysberg (Duisberg) Joz., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 32.
2631. Duys Viktor, Merksplas-Kolonie, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 33.
2632. De Smet Leo, Schaarbeek, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 34.
2633. De Smet Cyrille, Vilvoorde, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 35.
2634. De Rooy Lode, Berchem, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht als kandidaat-officier.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 36.
2635. De Roover Lodewijk, Ekeren, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
25 juni 1918. 2 stuk
Oud nummer 37.
2636. De Backer Eduardus Fr., Eppegem, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 38.
2637. Discry Hippolyte, Antwerpen, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
14 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 39.
2638. De Coster Jos, Leuven, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 40.
2639. De Breyne Alfons, Kuregem (Anderlecht), brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
22 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 41.
2640. De Brael (De Braek), krijgsgevangene Alten-Grabow, brief van Leo Augusteyns inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.

- 10 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 42.
2641. De Wolf Viktor, krijgsgevangene, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
13 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 43.
2642. De Meyer Gustaaf, krijgsgevangene Soltau, nota inzake sollicitatie voor de
rijks­wacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 44.
2643. De Bie Jozef, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 45.
2644. De Pauw Lodewijk, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 46.
2645. De Pover Jozef, Hofstade, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 47.
2646. De Mul Kamiel, Vilvoorde, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart-Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 48.
2647. Dossier “De Groot Romain, Mere bij Aalst.”
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 49.
2648. Dossier “De Groof Jan Bap., Antwerpen.”
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 50.
2649. De Groof Prosper, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 51.
2650. De Coster Jos, Leuven, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
15 februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 52.
2651. De Bruccker Frits (Brucker Fritz), Aalst, dossier inzake sollicitatie voor de
rijks­wacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 53.
2652. De Foordt Cesar, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 54.
2653. De Smedt Hendrik L. Leop., Merksem, dossier inzake sollicitatie voor de
rijks­wacht.

- Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 55.
2654. De Clerck Edw., Wortel-Dorp, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 56.
2655. De Belser Jan, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 57.
2656. Deckers Karel, Borgerhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 58.
2657. Daemen (Damen) Frans, Wortel-Kolonie, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 59.
2658. De Visschere Maurits, Kortrijk, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 60.
2659. Dijckmans Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 61.
2660. De Wit Hendrik Frans, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 62.
2661. Dutoit Emiel, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht van Van Eil Maarten Robertus, te Zandvliet, met Dutoit als bemiddelaar.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 63.
2662. Dykers Jozef, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 64.
2663. Engelborghs Albr., Leuven, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 65.
2664. Engelen August, Duffel, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
24 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 66.
2665. Embrechts Lode, Borsbeek, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 67.
2666. Eraly Frans, Tremelo, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 68.

2667. Eykens Alfons, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 69.
2668. Freys Frans, Veltem-Beisem, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 70.
2669. Tréau H.L.J., Antwerpen, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
15 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 71.
2670. Frison Alex, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
2671. Fioole Jozef, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 73.
2672. Folders Jan, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 74.
2673. Foubert Baziel, Temse, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
20 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 75.
2674. Gils Hendrik, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
10 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 76.
2675. Gruloos Joannes Leop., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 77.
2676. Geens Leonard, Herentals, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 78.
2677. Ghijs Alois, Basel, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 79.
2678. Gerard Ferdinand, Hasselt, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 80.
2679. Geysen Lodewijk, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 81.
2680. Goris Jozef, Hoogstraten, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 82.
2681. Gijsbrecht Eugeen, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 83.

2682. Gils Richard, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 84.
2683. Geubels Desiraat H. L., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 85.
2684. Gorin Ferdinand, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 86.
2685. Hellinckx August, kleermaker Temse, dossier inzake zijn kandidatuur voor de
rijkswacht.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 87.
2686. Horemans Jan, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 12 stukken
Oud nummer 88.
2687. Hendrickx Joannes, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 89.
2688. Haesaerts Peter, Leuven, nota inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 90.
2689. Hemeleers Pieter, Leuven, brief van Jozef Ursi betreffende diens sollicitatie voor
de rijkswacht.
13 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 91.
2690. Hendrickx Andreas, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 92.
2691. Hendrickx Petrus, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 93.
2692. Henskens Hendrik, Park-Heverlee, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 94.
2693. Hermans Desiré, Hallaar, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 95.
2694. Hody R., Elsene, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 96.
2695. Hofmans Louis, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 97.

2696. Junius Emiel, Leuven, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 98.
2697. Jacobs Jan, Wilsele, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 99.
2698. Janssens Karel, Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 100.
2699. Janssens Alb. Nicolaas, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Dit dossier bevat tevens de sollicitatie van John Janssen en John Wouters.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 101.
2700. Janssens Edward Jos Henri, Park-Heverlee, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 102.
2701. Janssens Joannes Baptist, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 103.
2702. Janssens Jos Louis, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 104.
2703. Keppens Frans, Schaarbeek, brief van Schuerwegen Hendrik inzake diens
sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 105.
2704. Klemans Joseph, Turnhout, bewijs van goed gedrag en woonplaats in het kader
van zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
14 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 106.
2705. Kiekens Benedikt, Aalst, uittreksel uit het strafregister.
17 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 107.
2706. Langmans Pieter-Jan, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 108.
2707. Lefeber Benedict Ferd Ph., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 109.
2708. Lamers Alfons, Anderlecht, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 110.

2709. Lauwers Gustaaf, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 111.
2710. Lahon Gust., Hasselt, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 112.
2711. Lievens Edw., Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 113.
2712. Leyzen (Leysen) Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 114.
2713. Leysen Jozef, Oud-Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 115.
2714. Laquet Hendrik, Schaarbeek, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht. Bevat de brochure Iets over de notarissen en 't Vlaamsch in het notariaat door M. Lacquet, gedrukt, uitgever Victor Delille, Maldegem, 1906. De auteur is een broer van Hendrik Lacquet.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 116.
2715. Lenaerts Jozef, Turnhout, nota inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 117.
2716. Machiels Joannes Bapt., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 118.
2717. Malfliet Gust. L., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 omslag
Oud nummer 119.
2718. Mertens Karel, Berchem, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 120.
2719. Manise H. J. Joz., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 121.
2720. Mariën Thadeus, Adr., Judas, Oud-Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 122.
2721. Mayné Em., Antwerpen, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
26 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 123.

2722. Mens Gummarus, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 124.
2723. Meulenijzer Emiel Alf, St.-Lievens-Essen, dossier inzake sollicitatie voor de
rijks­wacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 125.
2724. Mertens Remi, Leuven, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht van zijn
broer Frans.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 126.
2725. Mertens Frans, Brussel, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 127.
2726. Mertens P.J., Berchem, brief inzake sollicitatie.
4 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 128.
2727. Michiels Dionies, Lier, getuigschrift van goed gedrag en goede zeden.
8 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 129.
2728. Michiels Hendrik, Sint-Pieters-Leeuw, dossier inzake sollicitatie voor de
rijks­wacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 130.
2729. Dossier "Midy Juul, Berchem".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 131.
2730. Minne Jan Lodew., Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 132.
2731. Moreels Jozef, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 133.
2732. Morren Renaat, Antwerpen, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
17 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 134.
2733. Nauwelaers Hendrik, Brussel, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 135.
2734. Nevelstein Prosper Jan, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 136.

2735. Nieuwejaars Hendrik Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 137.
2736. Nuyens Cornelius, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 138.
2737. Parijs Jan, Kraainem, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 139.
2738. Pas Alfons, Ger., Karel, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 140.
2739. Penninckx Frans, Everberg, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 141.
2740. Philibert Gerard, Antwerpen, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
2 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 142.
2741. Piot Bartholomeus, Herent, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 143.
2742. Pittoors Desiré, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 144.
2743. Poppe Karel Lode, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Daarbij tevens de sollicitatie van Malfliet Gustaaf en Gorin Ferdinand, leden van
de Witte Garde.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 145.
2744. Peeters Carolus, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 146.
2745. Proost Jan-Frans, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 147.
2746. Proost Karel, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 148.
2747. Pierson Gaston, Winksele, brief van Frans Slegers inzake zijn sollicitatie voor de
rijks wacht. Daarbij tevens de sollicitatie van Weets Emmanuel.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 149.
2748. Reding Leo, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 150.

2749. Reyntjes Eugeen, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 151.
2750. Rigo Pieter, Heverlee, bewijs van goed gedrag en goede zeden.
10 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 152.
2751. Rosseau Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 153.
2752. Roelans Karel, Lier, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
9 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 154.
2753. Saris Pieter Lodewijk, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 155.
2754. Struyf Corneel, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 156.
2755. Schaeveerbeke Gerard, Ganshoren, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 157.
2756. Scheepers Theofiel, Wuustwezel (Gooreind), dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 158.
2757. Schellekens Pieter, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 159.
2758. Scherlinx Hendrik, Antwerpen, steekkaart met biografische inlichtingen.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 160.
2759. Smets Karel, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 161.
2760. Smets Matheus, Antwerpen, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
4 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 162.
2761. Stas Julius Jan, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 163.
2762. Steyaert Julianus Martinus, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 164.

2763. Stijnen Hendrik, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 165.
2764. “Tevooren Edmond”, omslag bevat nota met de vermelding “ligger ledig,
onbreekt?”.
1918. 1 stuk
Oud nummer 166.
2765. Thibaut Ferdinand, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 167.
2766. Tielemans Florent, Heist-op-den-Berg, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 168.
2767. Theunis Antoon-Theofiel, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 169.
2768. Tits Florentinus Edouardus, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht, gewezen officier van de burgerwacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 170.
2769. Torfs Jozef, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 171.
2770. Trompet Jozef Alfons, Meensel-Kiezegem, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 172.
2771. Tuerlinckx Jan Corneel Karel, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de
rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 173.
2772. Uyterhoeven Frans, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 174.
2773. Urlings Kasimir, Hasselt, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart 1918. 2 stukken
Oud nummer 175.
2774. Van de Plas Servaas, Leefdaal, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 176.
2775. Van de Vel Frans, Kontich, brief van Karel Waternaux inzake zijn sollicitatie voor
de rijkswacht.
14 juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 177.

2776. Van de Velde Jan Frans, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 178.
2777. Van den Bossche Eug., Merchtem, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
24 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 179.
2778. Van den Broeck Willem, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 180.
2779. Van den Broeck Frans, Brussegem en Anderlecht, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 181.
2780. Van den Auweland Petrus, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 182.
2781. Van der Avort Jos, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 183.
2782. "Van der Beke Alf. H. Jos, magazijnier te Brugge", nota inzake Vanderbeke Alfons Honoré Joseph, kandidaat voor de rijkswacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 184.
2783. Van der Eycken Auguste, Hasselt, steekkaart met biografische inlichtingen met het oog op de sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 185.
2784. Van der Hoeven Alfons, St.-Joost-ten-Node, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Dossiers nr. 186 en 187 handelen om dezelfde persoon.
Oud nummer 186.
2785. Vanderhoeven, St.-Joost-ten-Node, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart 1918. 2 stukken
Dossiers nr. 186 en 187 handelen om dezelfde persoon.
Oud nummer 187.
2786. Van der Wee Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 188.
2787. Van Bael Joseph, Turnhout, verklaring van goed gedrag en goede zeden.
14 juni 1918. 2 stuk
Oud nummer 189.

2788. Van Boeckel Gustaaf, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 190.
2789. Van Bockstael A., Antwerpen, steekkaart met biografische inlichtingen.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 191.
2790. Van Boechout Piet, Lier, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
23 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 192.
2791. Van Campenhout, Everberg, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 193.
2792. Van Cools Jozef, burgergevangene in Sennelager, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 194.
2793. Van Daele Ivo, Turnhout, vrijgelaten krijgsgevangene uit Göttingen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 195.
2794. Van Diest, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 196.
2795. Van Dingenen Lodew., Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 197.
2796. Van Dooren-Dams Gaston, Berchem (bij Antwerpen), dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 198.
2797. Van Dorpe Ernest, Brussel, bevat "Certificat de bonne conduite, vie et moeurs".
21 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 199.
2798. Van Eynde Joannes Amandus, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 200.
2799. Van Emmerick Jan, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 201.
2800. Van Gassen Theofiel, Ekeren, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 202.
2801. Van Gastel Arthur Lodewijk, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.

- Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 203.
2802. Van Hecke Ferdinand, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 204.
2803. Van Hemelrijck Filip, Wilsele, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 205.
2804. Van Herck Frans, Heist-op-den-Berg, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 206.
2805. Van Heurck Jozef Gommarus, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 207.
2806. Van Hoeck Jozef Hendrik, Rijkevorsel, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 208.
2807. Van Horen Florent, Lier, brief inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 209.
2808. Van Immerseel Jan Joseph, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 210.
2809. Van Mechelen Frans, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 211.
2810. Dossier "Van Mieghem Kamiel, Mere (bij Aalst)".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 212.
2811. "Van Ostayen Paul, Antwerpen" (Van Ostaijen), dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 213.
2812. Van Peer Florent, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 214.
2813. Van Rillaer Etienne, Linden, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 215.
2814. Van Rompaey Lode Jan, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.

- mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 216.
2815. Van Roy Jozef, Turnhout, nota inzake zijn sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 217.
2816. Van Rompaey Jan Baptist, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 218.
2817. Van Schoors Alex, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 219.
2818. Van Sprengel Jan, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 220.
2819. Van Til Martinus, Zantvliet, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 221.
2820. Van Tilborgh, Mortsel (Oude God) , dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart-mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 222.
2821. Verbeeck Frans, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 223.
2822. Verspaendonck Edw., Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 224.
2823. Verleyen Lodewijk, Sint-Pieters-Leeuw, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 225.
2824. Vlamijnck Liboire, Leon, Gent, krijgsgevangene in Soltau, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 226.
2825. Vrancken Viktor, Hasselt, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 227.
2826. Velghe Aloïs, Brussel, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 228.
2827. Verbuecken, Laken, nota inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 229.

2828. Verheyen Alfons, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 230.
2829. Vermeylen Frans Lod., Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni-Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 231.
2830. Vervloet Lodewijk, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 232.
2831. Verwimp R.M.J., Antwerpen, nota inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 233.
2832. Vloebergs Petrus, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 234.
2833. Voet Jozef Jean Leon, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 235.
2834. Vrijdaghs Petrus-Josephus, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 236.
2835. Walkiers Frans, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 237.
2836. Waterschoot Bavo, Oud-Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 238.
2837. Wauters Bernard, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 239.
2838. Wensel Hendrik, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
bemiddeling door Leo Augusteyns.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 240.
2839. Wiets (of Weets) Emmanuel, Park-Heverlee, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 2 stukken
Oud nummer 241.
2840. Willems Eugeen, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 2 stukken
Oud nummer 242.
2841. Willems Felix, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 2 stukken
Oud nummer 243.

2842. Wils Jan, Turnhout, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 3 stukken
Oud nummer 244.
2843. Wouters Alfons, Leefdaal, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 omslag
Oud nummer 245.
2844. Wouters Joannes, Antwerpen, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 omslag
Oud nummer 246.
2845. Wuyts Jos, Hallaar, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 1 stuk
Oud nummer 247.
2846. Wijffels Jules, Lier, dossier inzake sollicitatie voor de rijkswacht.
1918. 2 stukken
Oud nummer 248.

D. AFDELING 3: KRIJGSGEVANGENENAANGELEGENHEDEN

Deze afdeling spitste zich toe op dienstbetoon ten aanzien van krijgsgevangenen. Er komen echter ook burgerlijke gevangenen voor in deze reeks dossiers.

1. ALGEMEEN

2847. Register van briefwisseling van het IIIde Algemeen Bestuur inzake de
krijgsgevangenen. 1 deel
1918.
2848. Steekkaarten van krijgsgevangen soldaten die weigeren naar Frankrijk te gaan in
het kader van het uitwisselingsprogramma en van krijgsgevangen soldaten met
een dossier in deze reeks. 1 doos
1918.
2849. "Afd. 3. krijgsgevangenen. Briefwisseling van de Algemeen Bestuurder", dossier
met minuten van uitgaande briefwisseling van August Borms, gericht aan R.-P.
Oszwald, over Van Leeuwen, onderpastoor te Opwijk; over Raphaël de Meyer die
een reispas Zemst-Gent vraagt; aan Fl. Peters van Valmeer over een
krijgsgevangene. Het gaat deels om documenten die nooit in de desbetreffende
dossiers geklasseerd zijn geraakt en om documenten die deels thuishoren in
andere reeksen van Nationaal Verweer. 1 omslag
1918.
Oud nummer 0.

2. REEKS GENUMMERDE DOSSIERS

2850. De Grijs Raimond, Brugge, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Münsterlager. 1 omslag
Februari-mei 1918.
Oud nummer 1.
2851. Rau Eduard, Brugge, brief van deze krijgsgevangene in Soltau.
30 maart 1918. 2 stukken
Oud nummer 2.

2852. Lenaerts Pieter Jan, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene in Göttingen.
Maart-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
2853. “Vlaamsch Middenkommiteit Göttingen” dossier met briefwisseling, onder meer met voorzitter Piet Van Rossem.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 4 (dubbel gebruik).
2854. “Briefwisseling”, dossier inzake de verplaatsing van krijgsgevangene Ernest Clerebaut van Parchim naar Göttingen, tevens brief van Bockstael Robert, in de gevangenis te Vorst.
April-mei 1918 1 omslag
Oud nummer 4 (dubbel gebruik).
2855. “Aalmoezeniers voor de krijgsgevangenenkampen”, dossier inzake het inzetten van de priesters Verhaert, Verdoodt, Van Bergen, Van Roy.
Augustus 1918 1 omslag
Oud nummer 5.
2856. “Krijgsgevangenezaken”, brief van Vermeulen Willem inzake de vrijlating van Pieter Van Bergen uit Münsterlager.
17 april 1918 1 stuk
Oud nummer 5 (dubbel gebruik).
2857. Ameloot Etienne, Brugge, brief van zijn echtgenote over deze krijgsgevangene in Soltau.
6 mei 1918 1 stuk
Oud nummer 6.
2858. Versmissen Jozef, Turnhout, dossier inzake deze krijgsgevangene, overgebracht naar Zwitserland.
Mei-augustus 1918 1 omslag
Oud nummer 7.
2859. Smette A. Borgerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene, overgebracht naar Zwitserland.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 8.
2860. Struelens Jan, Laken, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 9.
2861. Dossier “In behandeling”, bevat een brief van de “Kommissie van Nationaal Verweer” van de Gouwraad van de provincie Antwerpen aan Nationaal Verweer, inzake de benoeming van Karel Paeps tot politiecommissaris van Lier.
23 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 9 (dubbel gebruik).
2862. Steegmans Jozef, Hasselt(?), dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, nadien naar Zwitserland gevoerd.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 10.

2863. Goethals Maurice, Koekelberg, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
2864. Bayens Jozef (apotheker uit Zutendaal), dossier inzake deze krijgsgevangene in
Göttingen. Daarmee vermengd documenten inzake Jozef Bayens van Terafene.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
2865. Coelembier Juliaan, Kortrijk, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Münsterlager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 13.
2866. Geens Antoon, dossier inzake deze burgergevangene, medewerker van het
"Vlaamsch Arbeiderssekretariaat" te Oberhausen.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 14.
2867. Uiterhoeven August, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 15.
2868. Van Dinter Gerard, Borgerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Göttingen.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 16.
2869. Aelbrechts Leopold, Turnhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
maart-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.
2870. Moyson Filip, Laken, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 18.
2871. Hubrecht Julien, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 19.
2872. Van Hove-Feys Florimond, Lombardsijde, Oostende, dossier inzake deze
burgerlijk gevangene, wegens verboden wapenbezit.
April-Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 20.
2873. Van der Smissen Felix, Aalst (bij Sint-Truiden), dossier inzake deze
krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Steven Prenau.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 21.
2874. "Smolders Julius, Hoboken, Mannaerts Frans, Gielis Gust (Hoboken)", dossier
inzake deze in bezet België ondergedoken militairen.
Augustus-oktober 1914 en april 1918. 1 omslag
Oud nummer 22.

2875. Moyson Jacques, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
2876. De Smet Jan Hubert, Asse, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 24.
2877. De Witte Victor, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 25.
2878. Neuckermans Jan. B, Terafene, dossier inzake zijn overplaatsing van Mannheim
naar Göttingen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 26.
2879. Varemans Gustaaf, Antwerpen, dossier inzake deze burgerlijk gevangene, wegens
poging tot grensoverschrijding.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 27.
2880. Peeters Th., Lebbeke, dossier inzake deze burgergevangene.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 28.
2881. Meganck Frans, Turnhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 29.
2882. Janssens Constant, Rijkevorsel, dossier inzake deze krijgsgevangene.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 30.
2883. Bal Alfons, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 31.
2884. Neelen, dossier inzake deze burgergevangene wegens grensoverschrijding.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 32.
2885. Callens, Brussel, dossier inzake deze Zivilarbeiter in Essen.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 33.
2886. Raedt August, Lier, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 34.
2887. Meijnen Nicolas, Hasselt, en Moors Emiel, dossier inzake deze krijgsgevangenen
in Hameln.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 35.
2888. Paulissen Jan, Millen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 36.

2889. Beenders Jan, tolbediende te Lozen (Bocholt), dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 37.
2890. Venneman Rufinus, Smetlede, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider in Duitsland.
Januari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 38.
2891. De Clercq, Bierbeek, brief inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
30 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 39.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 40 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
2892. Eindels Lode, Friedrichsfeld, dossier inzake overplaatsing van deze krijgsgevangene naar Göttingen.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 41.
2893. "Ströker Wilhelm", dossier inzake krijgsgevangene Vanmanshoven Louis uit Hoepertingen.
April-mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 42.
2894. Michel A., Brussel, dossier inzake deze burgergevangene omwille van poging tot grensoverschrijding.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 43.
2895. Trémerie Jules, Gent, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 44.
2896. Weyns Leon, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln en zijn overplaatsing naar Göttingen.
Mei-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 45.
2897. Van Ballart Jan, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 46.
2898. Oosterbosch Gerard, Bilzen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln en zijn overplaatsing naar Münster of Göttingen.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 47.
2899. Jaspers Frans, Boortmeerbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 48.

2900. Lagae Paul, Leuven, dossier inzake Raphaël Lagae, opgeëist dwangarbeider te Kortrijk.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 49.
2901. Claeys Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 50.
2902. Van Leeuwen Alfons weduwe, Wondelgem, dossier inzake zoon Petrus, opgeëist dwangarbeider, in Noord-Frankrijk.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 51.
2903. Musieck Alfons, Diest, dossier inzake deze burgergevangene, omwille van poging tot grensoverschrijding.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 52.
2904. Tassin Pieter, Diets-Heur, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau, overplaatsing naar Göttingen.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 53.
2905. Vercruysen Jan, Melsele, dossier inzake deze krijgsgevangene, vraagt overplaatsing naar Göttingen.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 54.
2906. Faes Karel, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, vraagt overplaatsing naar Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 55.
2907. Van Holsbeke Pieter, Sint-Laureins, dossier inzake deze burgergevangene in Sennelager.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 56.
2908. Cap Jules, dossier inzake deze burgergevangene in Holzminden omwille van poging tot grensoverschrijding.
Maart-Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 57.
2909. Gillis Frans, Mechelen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 58.
2910. Van Wymeersch Zenon, Beveren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 59.
2911. Kwanten Hendrik, Kleine Brogel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door priester Joseph De Wit.

- September 1918. 1 omslag
Oud nummer 60.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 61 inzake "Goris Juul" (volgens de inventaris die door het parket werd in beslag genomen) ontbreekt.
2912. Vandecandelaere Arthur, Wevelgem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door Vansteenkiste Constant. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 62.
2913. Renders Alfons, Meerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, is kandidaat-rijkswachter. 1 omslag
April-september 1918.
Oud nummer 63.
2914. Van Diest A., dossier inzake deze krijgsgevangene in Antwerpen, is kandidaat-rijkswachter. 2 stukken
April 1918.
Oud nummer 64.
2915. De Coninck Paul, Laken, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 65.
2916. Wils Frans, Westmalle, dossier inzake deze veekoopman en vrijgelaten krijgsgevangene uit Göttingen. 1 omslag
Februari-april 1918.
Toelichting bij de vorm: bevat dossier nr. 43 van de reeks "Kabinet van de gevolmachtigde".
Oud nummer 66.
2917. Frissaert en De Smet, dossier inzake deze krijgsgevangenen, vragen overplaatsing naar een ander Arbeitskommando. 2 stukken
April 1918.
Oud nummer 67.
2918. Dossier inzake De Wan Emiel, Dendermonde, krijgsgevangene in Münsterlager en Van Cauwenbergh Edmond, krijgsgevangene in Soltau. Bevat ook stukken inzake krijgsgevangene Vertongen Eugene in Münsterlager; bemiddeling door Lodewijk Dosfel. 1 omslag
April-oktober 1918.
Oud nummer 68.
2919. Van Roosbroeck Frans, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 69.
2920. Poisson Victor, Aspelare, nota inzake deze opgeëiste dwangarbeider. 1 stuk
Mei 1918.
Oud nummer 70.
2921. Dupont-De Man Louis, Menen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Dülmen. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 71.

2922. Hendrickx Jaak, Leut, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
2923. Van Hauwaert August, Haren, brief van het Vlaamsch Verbond Antwerpen inzake
deze burgergevangene te Anrath.
2 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 73.
2924. Kin August, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 74.
2925. Aalders Albert en Hellemans Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze vrijgelaten
burgergevangenen.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 75.
2926. Franken Jozef , Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 76.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 77 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
2927. Verreydt Cornelis, Borgerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Münsterlager.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 78.
2928. De Nil Jan, Wolvertem, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 79.
2929. Van den Steen Remi, Moorsel, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 80.
2930. Gosselin Jan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 81.
2931. Demol Jozef, Hoeilaart, dossier inzake deze burgergevangene in Parchim.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 82.
2932. Janssens Phil, Ramsdonk, briefkaart inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
1 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 83.
2933. Verheuden Leonard, dossier inzake deze gevangene in Holzminden.
April 1918. 2 stukken
Oud nummer 84.
2934. Van den Weyngaert, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 85.

2935. De Corte Karel, Sint-Amansberg, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 86.
2936. Peeters Pr, Turnhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, vraagt overplaatsing naar Göttingen.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 87.
2937. Spaens Maurits, Aalst, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 88.
2938. Van den Abeel Frans, Essene, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 89.
2939. "Hainaut Jan, Ekeren.", dossier inzake de deportatie van Van Haesendonck Edward wegens verspreiden van sluikblad *De Vrije Stem*, bemiddeling door Hainaut.
1 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 90.
2940. Petit Ferdinand, brief inzake deze krijgsgevangene.
27 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 91.
2941. De Nil Frans, Moorsel, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 92.
2942. Van Goeye Modest, Kruibekke, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 93.
2943. De Cousemaecker A., tolbeambte, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 94.
2944. Demaret R., Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 95.
2945. Moerman Julius, Nederzwalm, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 96.
2946. Buysens Edgard, tolbeambte, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 97.
2947. Vijt Frans, Bazel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 98.

2948. “Meuwis Dominicus en Guilhelmus, Lubbeek”, dossier inzake de vraag om terugkeer van Guilhelmus uit Nederland.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 99.
2949. Denruyter Kamiel, Heverlee, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 100.
2950. Paeshuys Hendrik, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
April-mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 101.
2951. Block Gustaaf, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 102.
2952. Beken Willem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 103.
2953. Everaert J.M., brief inzake deze gevangene in Holzminden
2 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 104.
2954. “Progaganda Göttingen”, dossier inzake de activistische werking in het kamp, bevat brieven van Cyriel Rousseu en Aloïs Valgaeren.
maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 105.
2955. De Koning Georgius, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 106.
2956. Thijs Jacobus, Bilzen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Mei 1918. 1 stukken
Oud nummer 107.
2957. Wauters Emiel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 108.
2958. Eloot Emiel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim, wil naar Göttingen.
januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 109.
2959. Dierkens Desiré, ingekomen brief van deze krijgsgevangene in Göttingen.
1918. 1 stuk
Oud nummer 110.
2960. Denkeyser Peter, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 111.
2961. Rauwens Dolf, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 112.

2962. Diericx Jos, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 113.
2963. Decarpentry Louis, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 114.
2964. Verhulst Jan Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 113.
2965. Beelen Jan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 116.
2966. Verrycken Theodoor, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 117.
2967. De Smet Pieter, Koekelberg, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 118.
2968. Dehaes Peter Willem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 119.
2969. Van den Heuvel J., Van de Kerckhove M. en Verbraeken Leo, dossier inzake deze
krijgsgevangenen in Göttingen.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 120.
2970. Berckmans Willem, Zaventem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 121.
2971. Buls Felix, Elewijt, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 122.
2972. Mattijs Gaston, Diest, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen en zijn
vrijlating.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 123.
2973. “Interneerungsfähige Gevangenen (Göttingen)”, doorslag van brief van Borms
aan Verwaltungsschef Schaible inzake de terugkeer van een aantal activistische
krijgsgevangenen.
25 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 124.
2974. Haven Firmin, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 125.
2975. Maes Lucien, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster die een verlof
aangeboden krijgt.

- Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 126.
2976. Cielen Jan, woont te Vlijtingen, dossier inzake deze krijgsgevangene te Alten-Grabow, transport naar Zwitserland.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 127.
2977. Van Assche Frits, Willebroek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 128.
2978. De Witte Eugeen, Maasmechelen, dossier inzake deze krijgsgevangene te Kassel.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 129.
2979. Van Acker Hendrik, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 130.
2980. Serrien Florent, Boom, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 131.
2981. Vijverman Arthur, Haaltert, dossier inzake deze gereformeerde soldaat.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 132.
2982. Zondaeg Camiel, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 133.
2983. De Schrijver Modest, dossier inzake deze burgergevangene in Rheinbach.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 134.
2984. Verlodt Triphon, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, overplaatsing naar Göttingen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 135.
2985. Verbertel Jan, gevangene te Gerthe-bij-Bochum, dossier betreffende de gevangenisstraf van zijn echtgenote De Boeck Colette.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 136.
2986. De Bondt Jean Albrecht, dossier inzake deze krijgsgevangene.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 137.
2987. Doom Maurits, Laken, dossier inzake deze krijgsgevangene.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 138.
2988. Leeten Hector, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 139.

2989. Mahieu Philip, dossier inzake deze burgerlijk gevangene.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 140.
2990. Beckers Leopold, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 141.
2991. Bruyndonckx Gustaaf, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 142
2992. Coeckelberghs Pieter, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 143.
2993. Michils Jean, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 144.
2994. Van Nerom Edward, Sint-Stevens-Woluwe, dossier inzake deze krijgsgevangene
in Parchim.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 145.
2995. Bens Frans, dossier.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 146.
2996. Timmermans Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau die naar
Göttingen wil.
mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 147.
2997. Pinoy Maurits, Lauwe, brief van Soldatentroost inzake deze krijgsgevangene in
Sennelager.
28 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 148.
2998. Goubert Dominique, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau die naar
Göttingen wil.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 149.
2999. Hennuy Jozef, Etterbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 150.
3000. De Wolf Theofiel, Sint-Kwintens-Lennik, dossier inzake de vrijlating van deze
gevangene te Göttingen.
Juni-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer
3001. Breyne Marc Romeo, dossier inzake zijn vrijlating uit Göttingen en terugkeer naar
Vlaanderen.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 152.

3002. De Winter Louis, Berchem, dossier inzake deze gevangene te Friedrichsfeld.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 153.
3003. Elst John, Merksem, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 154.
3004. Cillen Jan Hendrik, Reppel, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 155.
3005. Ghijs Henri, brief inzake deze krijgsgevangene te Hameln
15 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 156.
3006. Beeckman Jan Baptist, Denderleeuw, dossier inzake deze krijgsgevangene te
Münsterlager.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 157.
3007. Thijs Alfons, Turnhout, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau, Göttingen.
April-juli 1918. 1 omslag
Toelichting bij de inhoud: bevat dossier nr. 75 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 158.
3008. Ryckx Jozef, brief inzake genadeverzoek voor deze ter dood veroordeelde
gevangene.
4 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 159.
3009. Luythem Eugeen en Ceulemans Frans, dossier inzake deze krijgsgevangenen te
Alten-Grabow.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 160.
3010. "Briefwisseling Göttingen", dossier inzake de zoektocht naar geschikte
krijgsgevangenen voor opname in de activistische administratie.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 161.
3011. Slachmuylders Eduard, Etterbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene,
geïnterneerd in Zwitserland.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 162.
3012. Halsband Leon, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 163.
3013. Stevens Theofiel, Pamel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 164.
3014. "Thisselt", Kappelle-op-den-Bos, dossier inzake krijgsgevangene Alfons Van
Stichel, in Zwitserland geïnterneerd.

- Juli 1917-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 165.
3015. Timmermans Leo, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 166.
3016. Vergauwen Karel, Bazel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 167.
3017. Everaert Eugeen, Wetteren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 168.
3018. Stifkens Lodewijk, As, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 169.
3019. Derks Floris, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 170.
3020. Van Vaerenbergh Karel, Leuven, dossier inzake een verlof voor deze
krijgsgevangene in Soltau.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 171.
3021. Rooryck Kamiel, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 172.
3022. Dimanche Jozeph, Diegem, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene
in Soltau.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 173.
3023. Van Cleemput Leo, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene in
Göttingen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 174.
3024. Geerts Prosper, Sint-Niklaas, dossier inzake deze krijgsgevangene en zijn broer in
Münsterlager.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 175.
3025. Koeckelbergs Germaan, Pellenberg, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Münsterlager.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 176.
3026. Gebruers Lode, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 177.
3027. Swennen Albertus, dossier inzake deze krijgsgevangene in Steinberg.
Maart-juli 1918. 1 omslag

- Toelichting bij de inhoud: bevat dossier nr. 48 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 178.
3028. Biegs Hendrik, Leut, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 179.
3029. Van Steene Frans, Merksplas, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 180.
3030. Campers Jacob en Paesmans Lodewijk, Merksplas en Wortel, dossier inzake deze
gevangenen in de Koninklijke Gevangenis van Luttringhausen in Kreis Lennep en
de Koninklijke Strafanstalt te Rheinbach.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 181.
3031. "Soldatentrost (Leuven)", dossier inzake de hulpverlening aan de gevangenen
van Diest en Vilvoorde.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 182.
3032. De Witte Theofiel, Sint-Gillis-Waas, brief inzake deze krijgsgevangene in
Münster.
7 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 183.
3033. Wils Jean, Sint-Gillis (Brussel), dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 184.
3034. De Bruyn-Poot, Vilvoorde, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 185.
3035. Convents Alfons en Van der Veken Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Friedrichsfeld.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 186.
3036. Mariën Petrus en De Broyer Jan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 187.
3037. Reniers Edmond en Louis J. Baptiste, brief inzake deze Waalse krijgsgevangenen
van Luik en Thuin, gevangen in Güstrow.
1918. 1 stuk
Oud nummer 188.
3038. Geerts Jacobus, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
April-juni 1918. 2 stukken.
Oud nummer 189.
3039. Leemans Francois-Emile, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 190.

3040. Geerinck Gustaaf, Waasmunster, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld.
Juni-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 191.
3041. Moyson Joseph, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 192.
3042. Uytendroock Louis, dossier inzake deze krijgsgevangene in Stuttgart.
maart-juli 1918. 1 omslag
Toelichting bij de inhoud: bevat dossier nr. 70 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 193.
3043. Sips Victor, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 194.
3044. Dirix Gustaaf, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 195.
3045. Alpaerts Louis, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 196.
3046. Bouchez Peter, Elsene, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 197.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 198 ontbreekt en dat was ook al zo in.
3047. Butay Benoit, Menen, student in Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 199.
3048. Sterck Alfons, Van Audenhove Willem en De Wolf Polidoor, krijgsgevangenen te Göttingen, Güstrow, Münster.
Mei-juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 200.
3049. Lindekens Victor, Drieslinter, dossier inzake deze krijgsgevangene, geïnterneerd in Zwitserland.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 201.
3050. Van Herck Karel Frans, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 202.
3051. De Borger Jan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, verzoek om overplaatsing naar Göttingen, bemiddeling door Volksopbeuring Willebroek.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 203.

3052. Tassenoë Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager, bemiddeling door Volksopbeuring Willebroek.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 204.
3053. Merchiers Germain, drukker te Ledeberg, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 205.
3054. Laes Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Januari-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 206
3055. Bouchard René, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster, vraagt overplaatsing naar Göttingen, bemiddeling door mevr. Raphaël Verhulst.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 207.
3056. Heindercks Fidelius (Heindrickx), dossier inzake vrijlating van deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 208.
3057. De Cleir Louis, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau, vraag voor overplaatsing naar Göttingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 209.
3058. Janssens René, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager, vraag om overplaatsing naar Göttingen.
April-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 210.
3059. Schepers Felix, Drieslinter, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 211.
3060. De Beuckelaer Louis, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 212.
3061. Geerts Frans, Ninove, dossier inzake deze uit Göttingen vrijgelaten krijgsgevangene.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 213.
3062. De Wit August, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door Volksopbeuring Willebroek.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 214.
3063. Vervoort Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 215.

3064. Fierens Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door C. Rousseu en A. Valgaeren.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 216.
3065. Deroo Egide, Poperinge, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene in Soltau, aangeduid voor dienst in de propaganda te Brugge.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 217.
3066. De Bats Gustaaf, Borgerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 218.
3067. Laes Jacobus, dossier inzake deze krijgsgevangene in Wustenberg, overplaatsing naar Göttingen, bemiddeling door propagandabureau Turnhout.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 219.
3068. Vangrunderbeek Lodewijk, wonende te Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 220.
3069. "III/3 Briefwisseling." dossier inzake de bestuurlijke inrichting van deze administratieve afdeling van Nationaal Verweer.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 221.
3070. Heuvelmans Louis, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld, vraagt om overplaatsing naar Göttingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 222.
3071. De Paepe Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door de kring Ontwaakt Aalst.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 223.
3072. Dellau Edward, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 224.
3073. Fabri Lode, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene in Göttingen, werkzaam in Volksofbeelding te Lier.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 225.
3074. Michiels Alexander Theodoor, Borgerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door prof. W. De Vreeze en C. Rousseu.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 226.
3075. Leys J.B., Blaasveld, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door Volksofbeelding Willebroek.

- Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 227.
3076. Stockmans Ludovicus, Vossem, dossier inzake deze gevangene in Holzminden.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 228.
3077. Van Loock Lodewijk, Merksem, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Göttingen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 229.
3078. Van Dijck Louis, Deurne (bij Antwerpen) dossier inzake deze krijgsgevangene in
Soltau.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 230.
3079. Van Steen Constant, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, vraagt
overplaatsing naar Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 231.
3080. Daniëls Hubert, Valmeer, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 232.
3081. Maertens Luciaan Jozef, Kortrijk, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Göttingen.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 233.
3082. Clerebaut Ernest, Vilvoorde, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim,
vraagt overplaatsing naar Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 234.
3083. Van Gool André, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Friedrichsfeld, vraagt overplaatsing naar Göttingen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 235.
3084. Van Ganzen Jan, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 236.
3085. E. Smekens-De Vos, Antwerpen, dossier inzake een onderhoud over de
krijgsgevangenen.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 237.
3086. De Swert Marcel, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Dülmen,
vraagt overplaatsing naar Göttingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 238.

3087. Pauwels Jaak, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 239.
3088. Peeters Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door
propagandabureel Turnhout.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 240.
3089. Bosmans, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 241.
3090. Roes Victor, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 242.
3091. De Vos Joris, Zwevegem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow,
bemiddeling door het Vlaamsch Komiteit.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 243.
3092. Eggerinckx Juliaan, Hoeilaart, dossier inzake deze krijgsgevangene.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 244.
3093. Claerman Louis, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld, vraagt
overplaatsing naar Göttingen.
25 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 245.
3094. "Vrijgelaten Krijgsgevangenen", dossier inzake de vrijgelaten en naar Vlaanderen
gestuurde krijgsgevangenen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 246.
3095. Grislain Pol, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door
P. Van Assche.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 247.
3096. Van Horen Jan en Pauwels Jozef, Boom, dossier inzake deze krijgsgevangenen in
Hameln.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 248.
3097. Van Trier Karel, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 249.
3098. Somers Alfons, Berchem, brief inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
23 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 250.
3099. Monteyne Alfons, Hemiksem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 251.

3100. De Bruyne Georges, dossier inzake deze krijgsgevangene in Dülmen, bemiddeling door Pieter Tack.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Bevat het dossier nr. 39 uit de reeks "Kabinet".
Oud nummer 252.
3101. Cuyvers Frans, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 253.
3102. Van der Niepen Joseph, Ninove, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 254.
3103. Jost-De Luyck Henri, Borgerhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 255.
3104. Vranckx Jules, Kessel-Lo, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 256.
3105. Van Hoof Frans, Zemst, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow, bemiddeling door C. Rousseu.
Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 257.
3106. Berten Jozef, Gent, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juni-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 258.
3107. Van Ingelgem Frans, Jette, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 259.
3108. Roeykens Jan Frans, Vossem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 260.
3109. Verbeke Rudolf, Etterbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 261.
3110. Steensels Jan, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 262.
3111. De Bondt Henri, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-augustus 1918. 2 stukken
Toelichting bij de inhoud: Er bevindt zich ook een document inzake architect Albert De Bondt in dit dossier.
Oud nummer 263.
3112. Van Bergen Pieter, Antwerpen, brief van deze krijgsgevangene in Münster.
19 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 264.

3113. De Haers, brief inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
13 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 265.
3114. Germanus Wilhelm, dossier inzake deze krijgsgevangene.
1918. 1 stuk
Oud nummer 266.
3115. Van der Borgh Louis, nota inzake deze krijgsgevangene.
juli 1918 1 stuk
Oud nummer 267.
3116. Guichon Karel, Brussel, brief inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
28 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 268.
3117. De Backer Alexander, Anderlecht, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Hameln. 2 stukken
Juni-juli 1918.
Oud nummer 269.
3118. Masset Achille, Goetsenhoven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Mei-juni 1918. 1 stukken
Oud nummer 270.
3119. Van der Mijnsbrugge J.B., minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in
Göttingen. 1 stuk
28 juni 1918.
Oud nummer 271.
3120. Cloetens Emil, Melsbroek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 272.
3121. Van den Berghe Ferdinand, Sint-Niklaas, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Münster. 2 stukken
Juni-juli 1918.
Oud nummer 273.
3122. Witters Victor, Kontich, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 274.
3123. De Lombaerde Alfred, Ledeberg, brief inzake deze gevangene in Holzminden.
15 mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 275.
3124. Meulaert Jozef, Denderhoutem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 276.
3125. De Joncker Gustaaf, Rekem, De Feyter Alfred, Deerlijk, en De Reu Arthur,
Beveren (West-Vlaanderen), dossier inzake deze krijgsgevangenen in Alten-
Grabow, Alten-Grabow en Soltau. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 277.

3126. Gilsoul Leo, Ukkel, kunstschilder, dossier inzake deze krijgsgevangene in Regensburg.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 278.
3127. Nackaerts Vital, Kessel-Lo, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 279.
3128. John Victor, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 280.
3129. “Groeningewacht, Ostenholz”, verslagen van Cyriel Rousseu inzake de activistische werking in Ostenholz.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 281.
3130. Schijnen Leopold, Sint-Lenaarts, brief inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld.
2 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 282.
3131. Paesen Arnold, Opglabbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli en september 1918. 2 stukken
Oud nummer 283.
3132. Van Nunnen Henri, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
15 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 284.
3133. De Keyser Leopold, Brief inzake deze krijgsgevangene in Hameln, wenst overbrenging naar Sennelager, bemiddeling door Soldatentroost.
5 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 285.
3134. D’Opéré Leopold, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, wenst overbenging naar Göttingen, bemiddeling door Soldatentroost.
1918. 1 stuk
Oud nummer 286.
3135. De Moor, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 287.
3136. Thielemans Polidoor, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 288.
3137. Myckx Peter J., brief inzake deze krijgsgevangene en Gerard Couteau in Soltau.
24 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 289.
3138. Cathot Hubert, brief van deze krijgsgevangene in Göttingen.
z.d.1918. 2 stukken
Oud nummer 290.

3139. Van den Brande Jean, woont in Londerzeel, dossier inzake deze krijgsgevangene.
juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 291.
3140. Lenaerts Jozef , brief inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
7 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 292.
3141. De Grave Frans, Van de Putte Frans en Van Herrewegen Ferdinand, dossier
inzake deze krijgsgevangenen in Hameln.
15 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 293.
3142. Jooken Edward, Stevoort, brief inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
15 juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 294.
3143. Vallaeys Jules, brief inzake deze krijgsgevangene in Münster.
12 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 295.
3144. Mees Lodewijk, Antwerpen, brief inzake deze krijgsgevangene in Parchim.
9 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 296.
3145. Dalving Emiel, Beveren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 297.
3146. Puyenbroeck Georges Leon, brief inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
16 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 298.
3147. Willems G., brief inzake deze krijgsgevangene in Walsrode.
3 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 299.
3148. Zanders Henri, Borgloon, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 300.
3149. Declerc Hendrik, brief inzake deze krijgsgevangene, bemiddeling door het
Propagandabureel van Leuven.
15 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 301.
3150. Van Leeuw Willem, brief inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling
door het propagandabureel van Leuven.
16 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 302.
3151. D'Hollander Arthur, brief inzake deze krijgsgevangene in Mecklenburg,
bemiddeling door het Propagandabureel van Leuven.
16 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 303.
3152. Staels Frans Robert, Denderleeuw, dossier inzake deze krijgsgevangene in.
Hameln.

- Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 304.
3153. Verdickt Maurice, Willebroek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door Volksopbeuring Willebroek. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 305.
3154. “Belgisch Inlichtingsbureau”, dossier inzake priester E. Govaerts van Geel, bemiddeling door het Propagandabureau van Turnhout. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 306.
3155. Sterckx Alfons, Duisburg bij Tervuren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau. 2 stukken
Juli 1918.
Oud nummer 307.
3156. “Vlaamsche Tol- en Acijsbedienden”, dossier inzake het verzamelen van de krijgsgevangenen leden van de vereniging in één kamp. 2 stukken
juli 1918.
Oud nummer 308.
3157. “Krijgsgevangenaangelegenheden”, dossier inzake de krijgsgevangenen die als student naar de Gentse universiteit kunnen gestuurd worden; ook over ambtenaren-krijgsgevangenen die kunnen dienst doen in de vervlaamste ministeries. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 309.
3158. Peeters Juliaan Jozef, brief inzake deze krijgsgevangene, geïnterneerd in Zwitserland. 1 stuk
13 juli 1918.
Oud nummer 310.
3159. Moons Hendrik, Kermt, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim, bemiddeling door Jozef Franssen en Propagandabureau Hasselt. 2 stukken
Juli 1918.
Oud nummer 311.
3160. Paul Frans, Boom, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager. 2 stukken
Juli 1918.
Oud nummer 312.
3161. Bousenaere Willem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen. 2 stukken
Juli 1918.
Oud nummer 313.
3162. De Bast Willem, Heikruis, dossier inzake de vraag of deze man krijgsgevangen is gemaakt. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 314.
3163. Houwaer Hubert, Kerkom, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim. 2 stukken
Juni-juli 1918.
Oud nummer 315.

3164. Jaspers Jules A., Antwerpen, brief inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
21 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 316.
3165. Verhoeven Prosper, Mechelen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
1918. 2 stukken
Oud nummer 317.
3166. De Brael Bernard, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow,
kandidaat-rijkswachter, bemiddeling door Leo Augusteys.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 318.
3167. Peeters Louis, Antwerpen, brief inzake deze krijgsgevangene te Vilvoorde.
17 juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 319.
3168. Permentier Alfons, Dendermonde, dossier inzake deze krijgsgevangene,
geïnterneerd in Zwitserland.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 320.
3169. Smet Adolf, Beveren-Waas, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 321.
3170. Schroanen Jan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juni-juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 322.
3171. Pauwels Gustaaf, Ekeren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow,
kandidaat-rijkswachter.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 323.
3172. Camerlinck Gustaaf, Laken, dossier inzake deze krijgsgevangene.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 324.
3173. Verkindere Pol, Menen, dossier inzake deze burgergevangene in Holzminden.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 325.
3174. De Landsheer Frans, Lebbeke, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 326.
3175. Delvaux Konstant, Kessel-Lo, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 327.
3176. Van der Gucht Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim,
bemiddeling door Groeningewacht Vilvoorde.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 328.

3177. Van Hemelrijck Arthur en Maes Minard, brief inzake deze krijgsgevangenen in Göttingen en Soltau, bemiddeling door Groeningerwacht Vilvoorde.
18 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 329.
3178. Van Reyten Ferdinand, Sint-Lambrechts-Herk, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster, bemiddeling door Propagandabureau Hasselt.
1918. 1 omslag
Oud nummer 330.
3179. Van der Hulle Louis, Antwerpen, brief inzake deze krijgsgevangene.
22 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 331.
3180. Uylenbroeck Jozef, Halle, dossier inzake de vraag of hij op het IJzerfront krijgsgevangen is genomen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 332.
3181. Hoogewijs Gustaaf Theofiel, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 333.
3182. Van Eyndhoven Juul, dossier inzake krijgsgevangene in Hameln die naar Göttingen wil.
26 juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 334.
3183. Van Reeth Hubert, Niel-aan-de-Rupel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Walter D'Hooghe.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 335.
3184. Vandemeulebroecke Edmond, Jette, brief inzake deze krijgsgevangene.
22 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 336.
3185. Moens Jules, Ukkel, dossier inzake deze gevangene in Holzminden.
April-juli 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 74 van de reeks "kabinet".
Oud nummer 337.
3186. Wailly Louis en De Neef Prosper, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln die naar Göttingen willen, bemiddeling door Soldatentroost.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 338.
3187. Detiège Frans, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster, bemiddeling door Edward Joris.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 339.
3188. Valvekens Viktor, Rillaar, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 340.

3189. Janssens-De Vrij August, Rijkevorsel, dossier inzake deze krijgsgevangene.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 341.
3190. Daens Georges, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau die naar Göttingen wil.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 342.
3191. Lambrix Jozef, Tongeren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager, bemiddeling door Volksopbeuring Hasselt.
1918. 1 omslag
Oud nummer 343
3192. Troch August, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 344.
3193. Van der Goten August, Sint-Gillis, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 345.
3194. Delafaille Jan, Antwerpen, brief inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door Karel Waternaux.
26 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 346.
3195. Windels Kamiel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Langensalza en Göttingen. Dit dossier handelt tevens over de zoektocht naar kandidaten voor drie ingenieursfuncties door het activistische schepencollege van de stad Gent.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 347.
3196. Van den Wijngaerden August, Holsbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Parchim, bemiddeling door de Vlaamsch-Katholieke Arrondissementsbond van Leuven.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 348.
3197. Van Felix, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow, bemiddeling door Soldatentroost.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 349.
3198. Vanderhaegen Jean, Brussel, brief inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
31 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 350.
3199. Cottenie Alfons, Ingelmunster, brief inzake deze krijgsgevangene in Göttingen en het hulpverleningsbeleid van het gemeentebestuur van Ingelmunster, bemiddeling door Cyriel Rousseu.
26 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 351.

3200. De Swaef Remy, brief inzake deze krijgsgevangene in Hameln die naar Göttingen wil.
18 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 352.
3201. Van Cauter Niklaas, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 353.
3202. Mattijs Frans, Berchem, violist, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 354.
3203. Van Buynder Leopold, Vael Amandus, De Pauw Jozef (Sint-Niklaas), De Prijcker Petrus en Van Raemdonck Jozef (Haasdonk), bemiddeling door Propagandabureel Land van Waas.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 355.
3204. Opdebeek Felix, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door de Vlaamsch-Katholieke Arrondissementsbond Leuven.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 356.
3205. Wauters Wilhelm, Etterbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 357.
3206. Demarré Odillon, onderwijzer te Roeselare, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 358.
3207. Bierwerts Arnold, Hoepertingen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Propagandabureel Tongeren.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 359.
3208. Kempeneers Emiel, Kortessem, dossier inzake deze krijgsgevangene, bemiddeling door Propagandabureel Hasselt.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 360.
3209. Langbeen Er., acteur, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 361.
3210. De Pont (Depondt, Dupont?) Edg., operazanger, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 362.
3211. Graff Marcel, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Jozef Van den Broeck.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 363.

3212. Van der Veken Jaak, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friedrichsfeld.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 364.
3213. Laatsman Willem, Gent, dossier inzake deze gevangene in Holzminden, bemiddeling door Jan Wannijn.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 365.
3214. Van Bever Lodewijk, Bierbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow, bemiddeling door het Propagandabureel Leuven.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 366.
3215. Sneyers Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow, bemiddeling door het Propagandabureel Leuven.
1918. 1 stuk
Oud nummer 367.
3216. De Vroegh August, Anderlecht, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
1918. 2 stukken
Oud nummer 368.
3217. Melotte Alfons, Zonhoven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau. Bemiddeling door het Propagandabureel Hasselt.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Bevat het dossier nr. 71 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 369.
3218. Bruyninckx Kamiel en De Volder Frans, Antwerpen, dossier inzake deze burgergevangenen in Münster.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 370.
3219. De Prost Renaat, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 371.
3220. Stroobants Lodewijk, Elsene, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager, kandidaat voor de rijkswacht.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 372.
3221. Wauters Gustaaf Willem, Sint-Laureis-Berchem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Friederichsfeld
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 373.
3222. De Schrijver, Jette, brief van Jozef Van den Broeck inzake deze vrijgelaten krijgsgevangene uit Göttingen.
7 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 374.
3223. Temmerman Leonard, nota inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
3 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 375.

3224. De Wever Alfons, Moorsel (bij Aalst), dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 376.
3225. Ferdinand Pierre, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in Kassel.
23 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 377.
3226. Van de Plas Arthur, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow, bemiddeling door Propagandabureel Leuven.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 378.
3227. Steenwincksels Jaak, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door Propagandabureel te Leuven.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 379.
3228. De Decker August, Kalfort-Puurs, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 380.
3229. Kennis Frans, Lier, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door Propagandabureel Lier.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 381.
3230. Laeremans Jozef, Herselt, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door advocaat Meysmans.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 382.
3231. Van den Hondt Frans, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 383.
3232. Boeckx Gabriel, Niel (bij Boom), dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 384.
3233. Cheyns Arthur, Schaarbeek, operazanger, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 385.
3234. Boelen Mathijs, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in Münster.
16 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 386.
3235. Cools Armand, Turnhout, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 387.

3236. Leuyckx Hendrik Celestijn, Halle, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Toelichting bij de inhoud: bevat een brief van bakker Edouard Desmet-Van Lier over de luchtaanval op Halle op 20 juli 1918.
Oud nummer 388.
3237. “Briefwisseling vrijgelaten krijgsgevangenen”, minuut van brief van Borms aan Verwaltungschef Schaible over het naar Vlaanderen laten gaan van Vlaamse krijgsgevangenen.
30 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 389.
3238. De Decker Jan, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
13 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 390.
3239. Smits Herman, Sint-Truiden, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door het Propagandabureau van Hasselt.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 391.
3240. Henderickx Albrecht, Niel-aan-de-Rupel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Sennelager, bemiddeling door Walter D’Hooghe.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 392.
3241. Hellemans Edward, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 393.
3242. De Lang Viktor, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, bemiddeling door Propagandabureau Leuven.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 394.
3243. Hufkens Jan, Merksem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Langensalza.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 395.
3244. Poesen Gerard, Grote-Spouwen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 396.
3245. Maswiens August, Leefdaal, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door het Propagandabureau Leuven.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 397.
3246. Collinet Gustaaf, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 398.
3247. Goossens Jacob, Genk, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow, bemiddeling door Propagandabureau Hasselt.

- Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 399.
3248. Van den Broeck Karel, Temse, Steendorp, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 400.
3249. Jeuris Constant, Bouchout, dossier inzake deze krijgsgevangene.
Juli-september, 1918. 1 omslag
Oud nummer 401.
3250. Damen Hendrik, Hamont, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 402.
3251. Marissens Frans-Jan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster, met bemiddeling door de kring Laken Ontwaakt.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 403.
3252. Vranckx Viktor, Opvelp, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Propagandabureel Leuven.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 404.
3253. Bielen Lodewijk, Viversel (Zolder), dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 405.
3254. Leysen Modeste, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 406.
3255. Van Moere Frans, Sint-Niklaas, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Propagandabureel Sint-Niklaas.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 407.
3256. Van den Einde, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 408.
3257. De Smet Edgard, Leopoldsburg, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 409.
3258. Trompet Jozef, Sint-Joris-Winge, Meensel-Kiezegem, dossier inzake deze kandidaat voor de rijkswacht, bemiddeling door Eugene De Ruyter.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 410.
3259. Vandeborne Gustaaf, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
1918. 1 omslag
Oud nummer 411.

3260. Kenners Clement, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 412.
3261. Billen Hubert, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 413.
3262. Boeckmans Alfons, Herselt, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen,
ook Alten-Grabow.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 414.
3263. Caluwaert (Calmwaert?), dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, vraagt
overplaatsing naar Göttingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 415.
3264. Lutsch Amandus, Zepperen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 416.
3265. De Bauw Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 417.
3266. Verstraete Willem, Grimbergen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 418.
3267. De Coninck Jan, Grimbergen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 419.
3268. De Breucker Peter, Grimbergen, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Gardelegen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 420.
3269. Colonne Jan Baptiste, Grimbergen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 421.
3270. Vanden Bossche André, Grimbergen, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Soltau.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 422.
3271. De Smet Antoon, Grimbergen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
1918. 2 stukken
Oud nummer 423.
3272. “Volksopeuring, Gent”, dossier inzake het optreden van de “Agence belge”,
vereniging voor hulp aan krijgsgevangenen, bemiddeling door Jozef Van den
Broeck.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 424.

3273. Cassiers Constant, Wilrijk, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, kandidaat-student voor de Gentse universiteit.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 425.
3274. Helsen, Beverlo, minuut van brief inzake deze vrijgelaten krijgsgevangene uit Göttingen.
16 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 426.
3275. Hendrickx Amaat, Lier, dossier inzake deze vrijgelaten krijgsgevangene uit Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 427.
3276. Verfaillie Juul, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, bemiddeling door Volksopebeuring Willebroek.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 428.
3277. Van der Stock Jacob, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 429.
3278. Everaert Lodewijk, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 430.
3279. De Smet Desideer, "gereformeerd soldaat", dossier inzake de uitbetaling van hulpgeld.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 431.
3280. Van Brusselen Gustaaf, Gelrode, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling door Propagandabureel Leuven.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 432.
3281. Van Bever Frans, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 433.
3282. De Vis (De Visch Leonard), beeldhouwer, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 434.
3283. Lefeber (Lefèbre) Laurent, overijse, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 435.
3284. Van der Donck Frans, Lier, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 436.

3285. Van Laer Edward, Beveren-Waas, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 437.
3286. Roelandt Aloïs, Ninove, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 438.
3287. Van Espen Maurits, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
September-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 439.
3288. Coolens, Diest, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
September-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 400.
3289. Staelens Jan, Gent, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 441.
3290. De Boose Arthur, Wetteren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 442.
3291. Baines Fritz, Schepens Frans, Willemse Robert, dossier inzake deze burgergevangenen die leergangen aan de universiteit Münster mogen bijwonen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 442bis.
3292. Schoofs Michel, Hoeselt, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 443.
3293. Smets Alfons en Theofiel, Sint-Truiden, dossier inzake deze krijgsgevangenen in Soltau, wens en overplaatsing naar Göttingen, bemiddeling door de Groeningewacht van Sint-Truiden.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 444.
3294. Van Cuyck J.B., Molenbeek, dossier inzake zijn gevangen zoon August in Holzminden.
1918. 2 stukken
Oud nummer 445.
3295. Vrebos Jean, Sint-Pieters-Woluwe, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 446.
3296. "Uitwisseling Krijgsgevangenen". dossier met briefwisseling tussen August Borms, Verwaltungschef Schaible, Vlaamsch Komiteit Alten-Grabow.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 447.

3297. Van Leeuw August, Heverlee, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 448.
3298. Hinkens Jan, Tervuren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 449.
3299. Boutmans Frans, Merksem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 450.
3300. Franken Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 451.
3301. Rubens Frans, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 452.
3302. Oordens Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 453.
3303. Van Daele Cesar, Bilzen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 454.
3304. Schoups J., dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 455.
3305. Thomas J., dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 456.
3306. Vernemmen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 457.
3307. Martin K., dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 458.
3308. Spaenhoven Edmond, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, wil
overplaatsing naar Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 459.
3309. De Vroye Raphael, Tienen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow,
kandidaat voor de Rijkswacht.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 460.
3310. Elsemans Edmond, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-
Grabow.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 461.

3311. Kuylen Jozef, dossier inzake deze krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 462.
3312. Windels Leo, Izegem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 463.
3313. Peeters Emiel, Brussel, dossier inzake deze gevangene in Holzminden.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 464.
3314. Verhoeven Juul, Sint-Joris-Winge, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Hameln, bemiddeling door Eugeen De Ruyter.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 465.
3315. Maes Auguste, Tongeren, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münster.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 466.
3316. Bouckaert Medard, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Maart en september 1918. 2 stukken
Oud nummer 467.
3317. De Smet Edmond en De Meyer Aug., dossier inzake deze krijgsgevangenen in
Giessen.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 468.
3318. Celis Jozef, Velm, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln, bemiddeling
door propagandabureel Hasselt.
1918. 2 stukken
Oud nummer 469.
3319. Ausloos Jozef, Leopoldsburg, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 470.
3320. Van Cauteren Gerard, Kapellen, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene
in Bochum.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 471.
3321. De Rijcke Hubert, Zele, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau, kandidaat
voor de rijkswacht.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 472.
3322. Willems J., tolbeambte, dossier inzake deze krijgsgevangene in Walsrode.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 473.
3323. Joris Juliaan, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 474.

3324. Piro Leon, Velzeke, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 475.
3325. Vander Hoven (Vanderhoven) Hendrik, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Hameln, bemiddeling door Propagandabureel Hasselt.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 476.
3326. Lonnen Eugene, Velm, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow,
bemiddeling door Propagandabureel Hasselt.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 477.
3327. Melis Edward Jaak, dossier inzake het lot van deze soldaat, verdwenen tijdens
gevechten bij Drie Grachten op 8 april 1915.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 478.
3328. Van Genechten Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Dülmen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 479.
3329. Mariman Geerard en Desiré, Sint-Niklaas, dossier inzake deze soldaten,
verblijvend in Zwitserland.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 480.
3330. Smet Jean, Luik, dossier inzake deze krijgsgevangene in Hameln.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 481.
3331. Oben Hendrik, Neerpelt, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow,
kandidaat voor universiteit Gent, bemiddeling door Propagandabureel Hasselt.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 482.
3332. Palinck Omer, Brussel, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
30 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 483.
3333. De Wulf Julien, Elsene, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in
Güstrow.
30 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 484.
3334. Witterwulght Julien, Vorst (Brussel), dossier inzake deze krijgsgevangene in
Güstrow.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 485.
3335. Van Achter Jan, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 486.

3336. Van Liedekerke Arthur, Nieuwerkerke bij Aalst, dossier inzake deze
krijgsgevangene in Münsterlager, voorzitter van het Vlaamsch Hoofdkomiteit.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 487.
3337. Gevers en Van der Heyden, Antwerpen, minuut van brief inzake deze
krijgsgevangene in Münsterlager.
30 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 488.
3338. Wuyts Auguste, Brussel, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in
Güstrow.
30 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 489.
3339. Monen Hendrik, Elen bij Maaseik, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Güstrow.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 490.
3340. Adrien Crabs, minuut van brief inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
30 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 491.
3341. Keymolen, brief inzake deze juffrouw te Vilvoorde.
29 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 492.
3342. Everaerts Herman, Leuven, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau,
bemiddeling door Propagandabureel Leuven.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 493.
3343. Herman Alfons, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager,
bemiddeling door propagandabureel Turnhout.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 494.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 495 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
3344. Bijmens Mathieu, Kuringen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 496
3345. De Greef Frans, Elsene, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 497.
3346. Balthazar August, verblijft te Konstanz aan de Bodensee.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 498.
3347. Claessens Leo, Kruikeke, dossier inzake deze vrijgelaten krijgsgevangene uit
Soltau.

1918. 2 stukken
Oud nummer 499.
3348. Claeys René, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 500.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 501 ontbreekt. Werd in de inventaris die door het parket werd in beslag
genomen omschreven als: "Yzer Bonds (liggt in BX)".
3349. Bosmans Laurent, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 502.
3350. Dorpmans Jozef, Etterbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Friedrichsfeld.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 503.
3351. Bax Hendrik, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 504.
3352. Hendrickx Antoon, Rijkevorsel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau,
bemiddeling door Propagandabureel Hoogstraten.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 505.
3353. Heckelers Balthasar Cornelis, Eisdon, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Göttingen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 506.
3354. Van Britsom Albert, Temse, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen.
Augustus-september 1918 2 stukken
Oud nummer 507.
3355. Lewyllie P., dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, kandidaat-officier
voor de rijkswacht.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 508.
3356. Dutois (Dutoit?) Maurice, Sint-Truiden, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Münsterlager.
Augustus-oktober 1918 1 omslag
Oud nummer 509.
3357. Marijnen Karel, dossier inzake deze krijgsgevangene in Göttingen, kandidaat-
ambtenaar voor ministerie van Financiën.
Augustus-september 1918 1 omslag
Oud nummer 510.
3358. Bernaerts Ferdinand, Overpelt, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 511.

3359. Van den Bosch Filemon, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake deze
krijgsgevangene in Alten-Grabow.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 512.
3360. Loopmans Adriaan, dossier inzake deze potentiële propagandist voor Antwerpen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 513.
3361. Velle Jan, Berchem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 514.
3362. Peeters Aloïs, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 515.
3363. De Rey Prosper, Gent, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 516.
3364. De Wolf Pieter, Brussel, brief inzake deze krijgsgevangene in Güstrow.
22 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 517.
3365. Van Havere Alfons, Elsene, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 518.
3366. Blommaerts Pieter, Dries Viktor, Symaes Frans, dossier inzake deze
krijgsgevangenen in Arys.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 519.
3367. Nitelet Edmond, dossier inzake deze krijgsgevangene in Soltau.
24 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 520A.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 521 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
3368. “Inlichtingen uit Göttingen”, dossier inzake de uitwisselingsprogramma’s met
Frankrijk en Zwitersland en de terugkeer naar eigen land.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 522.
3369. “Briefwisseling *Fürsorge-Abteilung*”, dossier inzake de werking van de *Fürsorge-
Abteilung* in het kamp te Göttingen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 523 .
3370. Vanderperren Jean, Wezembeek-Oppem, dossier inzake deze krijgsgevangene in
Güstrow.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 524.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 525 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3371. “Krijgsgevangenen, Tolbeambten. Dienstaanbieding bij ministerie van Geldwezen”, dossier inzake krijgsgevangenen die kandidaat-ambtenaar zijn voor het ministerie van Financiën.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 526.
3372. “Lijst van krijgsgevangenen in Vl. teruggekeerd”, dossier met lijsten en begeleidende briefwisseling.
augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 527.
3373. “Algemeen bestuurder, briefwisseling met dr. von Arnim”, dossier met postzendingen aan Borms vanwege de *Fürsorge-Abteilung* in Göttingen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 528.
3374. “Zaak: aangaande de uitwisseling van krijgsgevangenen uit Alten-Grabow”, dossier inzake een volkspetitie ten voordele van de vrijlating.
mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 529.
3375. Smeets Jan, Dilsen, dossier inzake deze krijgsgevangene te Hameln.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 530.
3376. Weckx Romain, Bekkevoort, dossier inzake deze krijgsgevangene te Alten-Grabow, bemiddeling door Propagandabureel Diest.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 531.
3377. Laurent Jan, Mechelen, dossier inzake deze krijgsgevangene te Hameln.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 532.
3378. Gudens Michel, Schulen, brief inzake deze krijgsgevangene te Hannover.
19 September 1918. 1 stuk
Oud nummer 533.
3379. Gilissen Antoon, Hasselt, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen die wil komen werken voor Propagandabureel Hasselt.
September-oktober 1918 1 omslag
Oud nummer 534.
3380. “Vlaamsch Sekretariaat. Hoofdbureel Lier (inlichtingen)”, brief inzake consultatie alvorens krijgsgevangenen uit de regio Lier naar Vlaanderen te laten terugkeren.
27 september 1918. 1 omslag
Oud nummer 535.
3381. Gijsens Maurits, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 536.

3382. Monnen Lodewijk, Anderlecht, dossier inzake deze krijgsgevangene te Parchim.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 537 (dit nummer komt tweemaal voor in deze reeks).
3383. Van de Weyer (Vandeweyer?) René, Poederlee, dossier inzake deze
krijgsgevangene te Friedrichsfeld, bemiddeling door Propagandabureel Turnhout.
September-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 537 (dit nummer komt tweemaal voor in deze reeks).
3384. Halin Edmond, Schaarbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene te Alten-
Grabow.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 538.
3385. De Winter Désiré, Temse, dossier inzake deze krijgsgevangene te Hameln en zijn
overplaatsing naar Göttingen.
September-oktober 1918. 1 stukken
Oud nummer 539.
3386. De Caluwe Xaveer, Rupelmonde, brief inzake deze krijgsgevangene te
Dendermonde, bemiddeling door Propagandabureel Rupelmonde.
22 September 1918. 1 stuk
Oud nummer 540.
3387. Bruggen Gustaaf, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
September-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 541.
3388. D'Haese Isidoor, Molenbeek, dossier inzake deze krijgsgevangene te Alten-
Grabow.
September-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 542.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 543 ontbreekt en dat was ook al zo in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
3389. Tilleman Emiel, Verrebroek, dossier inzake deze krijgsgevangene te Sennelager.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 544.
3390. Portelange-Dillewijns Emile, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene te
Güstrow.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 545.
3391. Van de Walle Phil., Mol, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
September 1918. 2 stukken
Oud nummer 546.
3392. Loosens Filip, Brussel, brief inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
1 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 547.
3393. Perneel Frederik, Brussel, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau, vraagt
overplaatsing naar Göttingen.

- September 1918. 1 stukken
Oud nummer 548.
3394. Leroy Frans-Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene te Sennelager.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 549.
3395. Vandamme Kamiel, dossier inzake deze krijgsgevangene te Alten-Grabow.
Oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 550.
3396. Soetemans Jan Benedikt, Kessel-Lo, dossier inzake deze krijgsgevangene te Hameln, bemiddeling door Eugene De Ruyter.
Oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 551.
3397. Crombeen Emiel, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau, bemiddeling door dr. De Belie en Propagandabureel Sint-Niklaas.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 552.
3398. Michiels Alfons, Lier, dossier inzake deze krijgsgevangene te Alten-Grabow, bemiddeling door Propagandabureel Lier.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 553.
3399. Tilleman Emiel, dossier inzake deze krijgsgevangene te Stendal (bij Langensalzwedel).
September-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 554.
3400. Le Duc (Le Dyck?) Pieter, Sint-Gillis (Brussel), dossier inzake deze krijgsgevangene te Münsterlager.
Augustus-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 555.
3401. Verhaere Ferdinand, dossier inzake deze krijgsgevangene te Hameln.
September-oktober 1918. 2 stukken
Oud nummer 556.
3402. Van Damme Juul, Kuntich, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 557.
3403. Van Put Joz., Antwerpen, dossier inzake deze krijgsgevangene te Soltau.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 558.
3404. Verbays Jozef, Sint-Gillis, dossier inzake deze krijgsgevangene, geïnterneerd in Zwitserland.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 559.
3405. Devroye Adolf Karel, dossier inzake deze krijgsgevangene te Göttingen.
25 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 560.

E. AFDELING 4: DIENSTBETOON

In de 4de afdeling van het 3de Algemeen Bestuur werden in de beginperiode de eerder algemene dienstbetoondossiers geconcentreerd. Vermoedelijk werd met de aanleg van deze reeks begonnen vooraleer het 4de Algemeen Bestuur werd ingericht onder leiding van Jan-Mathijs Brans. Vanaf zijn overkomst in de loop van april 1918 werden een aantal dossiers van deze afdeling overgeheveld naar het 4de Algemeen Bestuur. Veel van de ontbrekende nummers in het begin van onderhavige reeks bevinden zich daardoor in de reeks Algemeen Bestuur IV. Daardoor kunnen beide reeksen per definitie geen doorlopende nummering kennen. De aanduiding “ontbreekt” wil dus niet noodzakelijk zeggen dat het desbetreffende dossier verloren is gegaan. Het is best mogelijk dat het opgenomen is in de andere reeks. Onderhavige reeks dossiers is dus complementair met de reeks dossiers van Algemeen Bestuur IV.

1. ALGEMEEN

3406. Register van de briefwisseling, ontvangen en verzonden door Afdeling 4, met vermelding van de korte inhoud en het nummer van het dossier.
1918. 1 deel
3407. Schematische lijsten met de namen en de nummers van de dossiers van 1-1000 van deze afdeling van algemeen bestuur III. Hierdoor zijn de namen van de ontbrekende dossiers binnen de eerste duizend nummers op te sporen.
1918. 1 omslag
3408. Cools Philomena, Antwerpen, dossier inzake de aanvraag voor een reispas naar Nederland.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1.
3409. Volders Karel, Schaarbeek, dossier inzake het verzoek een danszaal te mogen openen.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 2.
3410. Renders Alfons, kamp Göttingen, dossier inzake de vergoeding voor de echtgenote van deze krijgsgevangene.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 3.
3411. Ternest Margriet, dossier inzake het verzoek toegelaten te worden tot de suikerbedeling; is bediende op het Bureel van de Gevolmachtigden, woont te Elsene, maar is afkomstig van Kapellen.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 4.
5650. Humbeek J., Mechelen, dossier inzake de straf wegens fraude en zwarte markt met boter vanwege deze bestuurder der “Groote Mechelse Stoommelkerij”.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 5.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 6 “Mommerency Juul, Lot”, ontbreekt.

5651. Vangoorlaecken Theresia, Schaarbeek, dossier inzake de aanvraag tot toestemming voor straathandel bij het noordstation van de spoorwegen te Brussel. April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 7.
3412. Bruyninckx-De Cort Maria, Antwerpen, dossier inzake de gevraagde vrijlating van Camiel Bruyninckx, burgerlijk gevangene in Münsterlager. Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 8.
3413. Holemans Frans, Aarschot, dossier inzake de suikerbedeling en zijn vraag te mogen aansluiten bij de "Vereenigde Suikerbakkersbazen". April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 9.
3414. Pauwels Jozef, Beerse, dossier inzake de straf wegens het schrijven van een protest aan de Kreisschef. April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 10.
3415. Verburen (of Verbeiren) Baziël, Hekelgem, dossier inzake de straf wegens smokkel van tabak. Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 11.
3416. Van Daele Ivo, Turnhout, dossier inzake de verzoeken tot verbetering van de levensomstandigheden van deze activistische propagandist voor het arrondissement Turnhout, vrijgelaten krijgsgevangene uit Göttingen. Maart-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 12.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 13 ontbreekt. Dat was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3417. Wouters Paulina, Laken, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Nederland. April 1918. 1 omslag
Oud nummer 14.
3418. Decock A., Ukkel, dossier inzake de aanvraag tot opening van een stoommelkerij te Steenokkerzeel. April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 15.
3419. De Mayer-Hofmans Frans, Londerzeel, dossier inzake de aanvraag tot inrichten van dansgelegenheden in zijn "Schouwburgzaal". April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 16.
3420. Joris Leo, Merksem. Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 17.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 18 ontbreekt. Dat was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.

3421. Jans Jan, Kuringen, dossier inzake de vraag om toestemming tot het bouwen van een landbouwerswoning.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 19.
3422. Speelmans weduwe, Hasselt, dossier inzake de aanvraag tot verbouwing en uitbreiding van haar leerlooierij.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 20.
3423. Gerrits Josef, Hasselt, dossier inzake de vraag om toestemming tot het bouwen van een landbouwerswoning.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 21.
3424. Peeters Constant, Schaffen, dossier inzake de collectieve bestraffing van de gemeente Schaffen met uitsluiting van de suikerverdeling wegens houtdiefstal aan de spoorweg; tevens inzake de aanvraag tot genade van gevangene Frans Bellings uit Molenstede.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 22.
3425. Naudts Jozef, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake de vraag van deze tolbrigadier voor een reispas naar Oostende in het Etappegebied.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 23.
3426. Sterckx Ferdinand, Brussel, dossier inzake de vraag om kwijtschelding van boete na veroordeling wegens te laat openhouden van zijn herberg.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 24.
3427. Van Nerom Jan Frans, Sint-Stevens-Woluwe, dossier inzake een aanval op deze man, voorzitter van de activistische kring "Vlaamsch en Vrij".
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 26.
3428. Pauwels Hendrik, Bekkerzeel, dossier inzake de vraag om kwijtschelding van boete wegens leveren van te weinig graan aan de *Ernte Kommission*.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 27.
3429. Buurmijns Jan, Turnhout, dossier inzake de vraag om, na gevangenisstraf wegens het oversmokkelen van brieven naar Nederland, hem naar huis te laten gaan in plaats van deportatie naar Duitsland.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 28.
3430. Weduwe Van Leeuw, Veerle, dossier inzake de vraag om levering van petroleum of carbure vanwege deze logementhoudster.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 28.
3431. Keersmaekers Antoon, Oud-Turnhout, dossier inzake de vraag voor levering van suiker voor zijn brouwerij.

- April 1918. 1 omslag
Oud nummer 30.
3432. De Smedt Frans, Molenbeek, dossier inzake de vraag tot vermindering van
gevangenisstraf van zoon Alfons.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 31.
3433. Aerts Barbara, Brussel, dossier inzake de vraag om toelating tot handel drijven in
textiel.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 32.
3434. Mevrouw Van den Eynde-Levering, Schaarbeek, dossier inzake de boete wegens
ongeoorloofd aardappelenvervoer.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 33.
3435. Verhaegen Karel, Holsbeek, dossier inzake de vraag tot vermindering van
geldboete wegens levering van te geringe hoeveelheden graan aan de *Ernte*
Kommission.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 34.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 35, "De Vos Juul, Sint-Pieters-Jette" ontbreekt.
3436. De Bondt Camiel, Oetingen, dossier inzake het achterhouden van gestolen geld
door de Belgische justitie ten nadele van deze veekoopman.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 36.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 37, "Van Dormael G., Berlingen" ontbreekt.
3437. "Pasteibakkers, Antwerpen", dossier inzake het verzoek om een maandelijks
suikerbedeling aan de leden.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 38.
3438. "Hoogeros", Wezenbeek, dossier inzake de straf wegens gebrekkige levering van
haver door deze landbouwer.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 39.
3439. Mosselmans Pierre, Linkebeek, dossier inzake de juridische problemen van deze
ondernemer.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 40.
3440. Van den Driessche Alfons, Mechelen, dossier inzake benoeming in
staatsnormaalschool te Gent.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 41.
3441. Martens Maria, Halle-Booienhoven, dossier inzake de gevangenisstraf voor de
echtgenoot wegens jachtmisdrijf.

- April 1918. 1 omslag
Oud nummer 42.
3442. Marginet Victor, Steenhuizen-Wijnhuizen (bij Geraardsbergen), dossier inzake de gevraagde terugkeer van deze mijnwerker uit Wallonië. Bevat ook stukken betreffende Remy Bruyland, gedeporteerd naar een Z.A.B. 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 43.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 44, "Van Crommenhelleboogh Edm., Asse" ontbreekt.
3443. Lafaut Peter, Schaarbeek, dossier inzake problemen met het *Meldeamt*, Jong-Vlaming, afkomstig van Vilvoorde. April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 45.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 46, "Van der Meirsch Karel, Aalst" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 47, "De Meyer Bernard, Koningshooikt" ontbreekt.
3444. Andries Jan, Strombeek, dossier inzake straf voor deze winkelier wegens open houden van de winkel na de avondklok en poging tot omkoperij van Duitse soldaten. Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 48.
3445. Van Hoorenbeek Jan, Mechelen, dossier inzake de gevangenisstraf omwille van heling van in het Arsenaal (werkplaats van de spoorwegen) te Mechelen gestolen terpentijn. November 1917-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 49.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 50 ontbreekt. Dat was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 51 "Van Landeghem, Kallo" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 52 ontbreekt. Dat was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3446. De Temmerman Jozef, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake de straf wegens niet toegelaten productie van zeep. April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 53.
3447. Schoemans F., Kortenbos, dossier inzake de vraag van deze landbouwer-winkelier om een huis te mogen bouwen. April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 54.
3448. Callens Desiré, Elsene, dossier inzake zijn moeilijkheden met het *Meldeamt*, vluchteling afkomstig van Avelgem.

- Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 55.
3449. Pemen Frans, gevangene in Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf
wegens smokkel van aardappelen. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 56.
3450. Toussaint Jef, Brussel, dossier inzake de vraag voor een baan voor deze auteur
van toneelstukken. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 57.
3451. Scheerlinck J., Anderlecht, dossier inzake zijn vraag om levering van steenkool.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 58.
5653. Cloots mevrouw, Wilsele-Putkapel, "schrijfster der sociale werken"; Cloots
bepleit de dossiers van Theofiel Donders, veroordeeld wegens heling van gestolen
jenever; van Weners, veroordeeld wegens heling van gestolen gerst en haver; van
Caroline Verlaenen, veroordeeld wegens heling van gestolen olie. 1 omslag
April-mei 1918.
Oud nummer 59.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 60 "Speleers M., Vilvoorde" ontbreekt.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 61 "Delforge, Brussel Zuid" ontbreekt.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 62 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
3452. Baeckelmans Jan, Tisselt, dossier inzake de afzetting van deze dienstdoend
burgemeester van de gemeente Tisselt. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 63.
3453. Scheppers Marie, dossier inzake de aanhouding van de heer Joseph
Braunschweig, Sint-Genesius-Rode, door controleur Kreips, en inbeslagname van
de voorraad bier. 1 omslag
Maart-juni 1918.
Oud nummer 64.
3454. Meert Raymond, Hofstade-bij-Aalst, dossier inzake de vrijlating van deze
burgergevangene uit kamp Sennelager, opgesloten wegens poging tot
grensoverschrijding, en de verzorging door zijn echtgenote van een Duits kind
Juul Schürmann. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 65.
3455. De Ridder Louis, Bekkerzeel, dossier inzake de straf voor deze landbouwer
wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 66.

3456. Mannes, Kalmthout, dossier inzake het genadeverzoek voor deze terdoodveroordeelde.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 68.
3457. De Geeter Germaine, Etterbeek, dossier inzake haar straf wegens smokkel.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 69.
3458. Van der Cruyssen Rogier, Roeselare, dossier inzake de vraag van dit vluchtelingengezin om in Brussel te mogen wonen.
December 1917-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 70.
3459. De Pauw-Teugels Lodewijk, Londerzeel, dossier inzake de erfenisproblemen van de families De Pauw en Teugels, herberg en kolenhandel. Met retroacta 1915
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 71.
3460. Machtelynckx Victor, Brussel, dossier inzake hun aanklacht.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 72.
3461. Hellinckx, Koekelberg, dossier inzake zijn verzoek tot aankoop van plantaardappelen bij landbouwers te Wemmel.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 73.
3462. Ophalvens Josef, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de vraag van deze landbouwer om een trekpaard te mogen kopen.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 74.
3463. Coffe H., Oppem, dossier inzake zijn vraag om zijn dochter naar huis te laten komen.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 75.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 76 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3464. “De Verdediger der Toekomst, Vechmaal”, brief inzake de vraag een bank- en verzekeringsinstelling onder deze naam te mogen oprichten.
13 april 1918. 1 omslag
Oud nummer 77.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 78 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3465. Ponsaerts Alfons, Orsmaal-Gussenhoven, dossier inzake toestemming tot het malen van meel in zijn vuurmolen.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 79.

3466. Aelbrechts Ludovica, Turnhout, dossier inzake straf voor deze winkelierster omwille van hulpverlening bij illegale grensoverschrijding.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 80.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 81 "Aalders en Hellemans, Antwerpen", ontbreekt.
3467. Gebroeders Albrechts, Boom, doorslag van brief van Jozef Van den Broeck inzake deze zaak.
10 juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 82.
3468. Adams Alfons en Leonard Van Olmen, Leefdaal, dossier inzake de straf voor deze hulponderwijzers in Leefdaal wegens herbergbezoek na de avondklok.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 83.
3469. Adriaenssens August, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens het bezorgen van brieven van Belgische soldaten aan de familie in het bezette land.
Februari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 84.
3470. Aelterman Jozef, Leuven, dossier inzake de straf voor deze leraar aan het atheneum.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 85.
3471. Aerts Gilles, Rijkhoven, dossier inzake de boete wegens overtreding van de verordening op het malen van graan.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 86.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 87 "Beckers F., Diest" ontbreekt.
3472. Baert, vluchteling uit Rumbeke, dossier inzake de aanvraag van een pas om in Brussel te mogen wonen.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 88.
3473. Baerts Fernand, Brussel, dossier inzake de straf omwille van verboden zeeproductie.
Oktober-november 1918. 1 omslag
Oud nummer 89.
3474. Baillin, Gent, doorslag van een brief inzake de aanvraag van een reispas om vanuit Nederland naar België te mogen terugkeren.
15 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 90.
3475. Bamps Vaast, priester, Merchtem, dossier inzake de aanvraag van een reispas om naar Nederland te kunnen reizen.
Juli-augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 91.

3476. “Bank Kortrijk”, dossier inzake de vraag om elektriciteitslevering en van een reispas naar het Etappegebied.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 92.
3477. Baré Leonie, Tongeren, dossier inzake de vrijlating uit de gevangenis van haar dochter, veroordeeld wegens poging tot grensoverschrijding.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 93.
3478. Dossier “Basteijns, Antwerpen.”
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 94.
3479. Baudewijns, Tienen/Brussel, dossier inzake de vergoeding en treinabonnement voor deze propagandist in geval van zondagswerk.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 95.
3480. Bauwens J., Aalst, dossier inzake zijn huisvestingsproblemen, voorzitter van de activistische kring “Ontwaakt”.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 96.
3481. Beeghs Jaak, Brussel, dossier inzake de straffen, onder meer wegens verboden wapenbezit.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 97.
3482. Belvaux, dossier inzake de vraag voor kolenlevering van deze bestuurder van het collaborerende dagblad *Le Bruxellois*.
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 98.
3483. Benedix(?) Franz, Brussel, dossier inzake door de bezetter in beslag genomen schoenen en leder.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 99.
3484. Benoy Peter-Jozef, Antwerpen, dossier inzake een pas om naar Nederland te reizen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 100.
3485. Berbuto, Hasselt, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Zwitserland voor de echtgenote van deze krijgsgevangene.
Oktober-december 1917. 1 omslag
Toelichting: documenten in slechte materiële staat.
Oud nummer 101.
3486. Berghmans August, Turnhout, dossier inzake deze zieke krijgsgevangene in kamp Parchim.
November-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 102.

3487. Bertrand Helena, Halle, dossier inzake haar aanhouding en het verband met de aanhouding van priester Lodewijk Heremans.
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 103.
3488. Beun Leopold, Etterbeek, dossier inzake de familiale problemen van deze vertaler van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 104.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 105 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3489. Dossier "Blauwaerts".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
3490. Blommaerts David, Koekelberg, brief van Hellinckx aan Jozef Van den Broeck inzake de staking van de rechtbanken en de gevolgen voor de mensen in voorhechtenis in de gevangenis van Vorst.
November-december 1918. 1 omslag
Oud nummer 107.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 108 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3491. Boland Marie Louise, Brussel, dossier inzake straf omwille van smokkel van cichorijwortels.
Oktober-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 109.
3492. Bonnewijn, Stokkel (Sint-Pieters-Woluwe), dossier inzake Jozef De Craen en zijn moeilijkheden met graanleveringen aan de *Ernte Kommission* en de gemeentelijke administratie.
September-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 110.
3493. Mevrouw Boonen, Ophoven (Maaseik), dossier inzake haar in Sint-Gillis gevangen zoon, veroordeeld wegens spionage (onderdeel van de zaak Stevigny).
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 111.
3494. Borms Em., Ninove, dossier inzake de politieke moeilijkheden in Ninove; voorzitter van de Vereenigde Beenhouwers van Ninove en Algemeen Nederlandsch Verbond tak Ninove (A.N.V.), lid van de Gouwraad Oost-Vlaanderen.
September-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 112.
3495. Borremans Jozef, Sint-Pieters-Leeuw, dossier inzake de aanvraag van een fietsvergunning voor zijn zoon.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 113.

3496. Bosch Maria, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf omwille van haar betrokkenheid bij spionage.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 114.
3497. Mevrouw Bosquet, Ukkel, dossier inzake aanvraag van een reispas voor Nederland.
Maart-april 1917. 1 omslag
Oud nummer 115.
3498. Bossuyt C., Brussel, dossier inzake zijn moeilijkheden met de *Leder Zentrale*.
November 1917-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 116.
3499. Bourlez Adhemar, Etikhove, dossier inzake gevangenisstraf en deportatie naar Duitsland, op beschuldiging van verkrachting van een minderjarige.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 117.
3500. Bournonville Ad., Sint-Lambrechts, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Zwitserland.
Juni-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 118.
3501. Bout Henri, Herenthals, dossier inzake de gevangenisstraf van zijn dochter te Hasselt.
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 119.
3502. Box Henri Antoon, Anderlecht, dossier inzake zijn problemen met de bezetter omwille van het bezit van een grote partij dweilen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 120.
3503. Breyer Victor, Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake het ontslag door het gemeentebestuur van deze hulpagent en activistisch vertrouwensman in Sint-Joost-ten-Node.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 121.
3504. Brenaël Désiré, Molenbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens boterhandel zonder vergunning.
December 1917-januari 1918 1 omslag
Oud nummer 122.
3505. Beullens (Buellens?), Hasselt, dossier inzake gevangenisstraf te Luik wegens spionage.
December 1917-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 123.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 124 "Burton" ontbreekt.
3506. Calus, politiecommissaris van Lier, dossier inzake zijn gevangenschap in kamp Holzminden.

- Oktober-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 125.
3507. Claes Joseph, Schaffen, dossier inzake de gevangenisstraf van zijn zoon Gustaaf te Leuven wegens smokkel van boter. 1 omslag
April-mei 1918.
Oud nummer 126.
3508. Van Meensel Lodewijk en Anastase, Kerkom, dossier inzake de gevangenisstraf wegens verbergen van hun ondergedoken broer-soldaat, na de val van de vesting Antwerpen. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 129.
3509. “Weduwe De Beek, Sint-Joost-ten-Node”, dossier inzake de gevangenschap van de zoon. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 128.
3510. “Melkerij Sint-Eligius, Melkwezer”, dossier inzake de bestraffing wegens sluikhandel in boter. 1 omslag
April-juli 1918.
Oud nummer 129.
3511. De Beukelaer, Antwerpen, dossier inzake de genadeaanvraag voor haar dochter te Kalmthout, veroordeeld tot gevangenisstraf wegens activiteiten van de echtgenoot. 1 omslag
Februari-juni 1918.
Toelichting bij de vorm: het dossier Nationaal Verweer “kabinet nr. 82” is hierin opgenomen. Zie ook het dossier Nationaal Verweer Algemeen bestuur IV, oud nummer 1043, Van den Berghe Henriette.
Oud nummer 130.
3512. Beuten-IJzermans Thomas, Stokkem, dossier inzake de gevangenisstraf wegens hulp bij illegale grensoverschrijding. 1 omslag
Januari-juli 1918.
Toelichting bij de vorm: het dossier Nationaal Verweer “kabinet nr. 52” is hierin opgenomen.
Oud nummer 131.
3513. Pauwels Frits, Aalst, dossier inzake de straf wegens sluikhandel in tabak. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 132.
3514. Gypens, Jette, dossier inzake graan- en bloemleveringen aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 133.
3515. “Priester Buysschaert, Herentals”, dossier inzake Maurice Vanackere, tewerkgesteld door de bezetter als dwangarbeider te Ingelmunster. Ouders uit Roeselare, vluchtelingen te Oevel bij Westerlo, vragen om gezinshereniging. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 134.
3516. Van Bruane Aimé, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider, afkomstig van Kruishoutem.

- Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 135.
3517. Wostijn Pharaïlde, Brussel, dossier inzake de straf wegens aardappelsmokkel van Diegem naar Brussel. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 136.
3518. “Vanden Berghe, Broechem”. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 137.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 138 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen. Zie dossier met oud nummer nr. 53.
3519. Genar Jozef, Haren (Brussel), dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke gevangene te Anrath bij Krefeld. Was postbode en veroordeeld wegens diefstal van pakken bestemd voor krijgsgevangenen. 1 omslag
Januari-mei 1918.
Oud nummer 139.
3520. Klaps Renier, Opitter, dossier inzake de aanvraag tot terugkeer, tewerkgesteld als schoenmaker in Düsseldorf. 1 omslag
Februari-september 1918.
Oud nummer 140.
3521. Elsen, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de straf wegens niet leveren van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 141.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 142 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 143 “Eyckens E.”ontbreekt.
3522. Fassotte Joris, Dendermonde, dossier inzake de aanvraag voor een pas voor een reis van het Etappegebied naar Brussel. 1 omslag
December 1917-januari 1918.
Oud nummer 144.
3523. Favenel Adolf, Kortrijk, dossier inzake de uitbetaling van zijn pensioen, vluchteling te Wolvertem. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 145.
3524. Frederick, Kumtich, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 146.
3525. Frencken Eugenius, dossier inzake deze drukker te Bree, wegens verzetsactiviteiten naar Duitsland gedeporteerd.

- Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 147.
3526. De Ceuster Frans, Anderlecht, dossier inzake verboden transport van aardappelen door deze pianohandelaar. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 148.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 149 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3527. Gerbosch Hendrik, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens verboden handel in voedingswaren. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 150.
3528. Gevelers Alfons, Neerpelt, dossier inzake de straf voor deze norbertijn van de abdij van Tongerlo (kloosternaam kanunnik Libertus) wegens hulp aan priester Jageneau bij illegale grensoverschrijding. 1 omslag
September 1917.
Oud nummer 151.
3529. Gysels Jan Jaak, Antwerpen, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar het Etappegebied met het oog op de plaatsing van deze zwerver in het Sint-Barbaragesticht te Wetteren. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 152.
3530. Ghyselinck Marcel, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een pas voor een reis van het Etappegebied naar Brussel. 1 stuk
22 maart 1918.
Oud nummer 153.
3531. Gilis Willem, Brussel, dossier inzake zijn zoon Maurice. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 154.
3532. Goedhuys Theofiel, Waerebeke en Degeyter, West-Vlaanderen, dossier inzake de aanvraag tot strafvermindering voor deze terdoodveroordeelden. 1 omslag
Oktober 1917-Maart 1918.
Oud nummer 155.
3533. Golta Philomena, Antwerpen, dossier inzake de aanvraag van een reispas om vanuit Nederland terug te keren naar België. 1 omslag
Juni-juli 1917.
Oud nummer 156.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 157 "Gossenaerts" (of Goossenaerts?) ontbreekt. Was wel aanwezig in de lijst van de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3534. Gorissen Celestinus, Maasmechelen, verzoek inzake levering van suiker aan zijn stroopstokerij. 1 stuk
3 september 1917.
Oud nummer 158.

3535. Gowie, Teralfene, dossier inzake graanlevering aan de *Ernte Kommission* en leveringen van steenkool door Kolenverdeeling voor Vlaanderen, bijkantoor te Ternat.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 159.
3536. Gouwraad van de provincie Antwerpen, dossier inzake de toekomst van de diamantnijverheid.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 160.
3537. Graat Jos, Meerhout, dossier inzake de straf wegens illegaal gebruiken van zijn graanmolen.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 161.
3538. Grandmoulin Paul, Elsene, dossier inzake de gevangenisstraf wegens uitgave van sluikbladen.
Juni en augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 162.
3539. Grauwels L., Nederokkerzeel, dossier inzake zijn straf opgelegd door de *Ernte Kommission* wegens onvoldoende levering van graan.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 163.
3540. Grimberghs Herman, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een pas voor een reis naar het Etappegebied (Eeklo).
Maart 1917. 1 omslag
Oud nummer 164.
3541. Grosemans, Vorst, dossier inzake zijn verzoek zijn opgeëiste hond te mogen behouden.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 165.
3542. Mevrouw Gualbert-Pelegrin, Leuven, dossier inzake de aanvraag van een pas voor een reis naar Zwitserland.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 166.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 167 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3543. Heiligen Regina, Oostham, dossier inzake de gevangenisstraf voor haarzelf, haar echtgenoot Verpoorten Lodewijk en haar dochter Rosalia.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 168.
3544. Heylaerts, dossier inzake het genadeverzoek voor Heylaerts; zie ook dossier-Gevelers.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 169.

3545. Helven Jan, Hasselt, dossier inzake de vraag de gevangenisstraf van de echtgenoot niet te verlengen door een deportatie naar een gevangenenkamp in Duitsland.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 170.
3546. Henderickx K., Koekelberg, dossier inzake de vraag van het gezin om de door de bezetter opgeëiste matras te mogen houden.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 171.
3547. Henderickx Alfons, Herentals, dossier inzake de vraag van een reispas voor een bezoek aan Nederland waar de echtgenoot-soldaat geïnterneerd is.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 172.
3548. Firma Henrotte en co., Millen-bij-Tongeren, dossier inzake de stillegging van de stroopfabriek door de bezetter en de vervolging van de eigenaars.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 173.
3549. Henry, Tongeren, dossier inzake een genadevraag.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 174.
3550. Heremans Bertrand (Lodewijk), onderpastoor te Halle, dossier inzake zijn gevangenschap.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 175.
3551. Hermans Karel, Londerzeel, dossier inzake zijn vraag om twee afgekeurde legerpaarden te mogen kopen. Hermans leidde het bijkantoor Londerzeel van de Kolenverdeling voor Vlaanderen, vroeg aan de *Kohlen Zentrale* het alleenrecht op steenkoolleveringen in de gemeenten Londerzeel, Opwijk, Nieuwenrode.
Juni 1917-Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 176.
3552. Heremans Lodewijk, onderpastoor te Halle, dossier inzake het genadeverzoek. Zie ook het dossier inzake juffrouw Bertrand.
Januari-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 177.
3553. Heuschen Mathieu, Brussel, dossier inzake de vraag om een pas om naar Tongeren en Luik te reizen.
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 178.
3554. Heuvelmans-Janssen Rosalie, Tongerlo, dossier inzake de gevangenisstraf wegens zeepsmokkel voor deze nicht van Algemeen Secretaris van Ministerie van Justitie Flor Heuvelmans, en andere betrokkenen.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 179.
3555. Hulsmans Leopold, Beringen, dossier inzake zijn vraag vergoed te worden voor twee in september 1914 in beslag genomen paarden.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 180.

3556. Huveners Helena, As (Limburg), dossier inzake het genadeverzoek van deze in Duitsland gevangen zittende vrouw.
December 1917-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 181.
3557. Huygens P., Groot-Bijgaarden, dossier inzake de straf voor onvoldoende levering van aardappelen. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 182.
3558. Instael L., Brussel, dossier van deze ambtenaar van het Ministerie van Justitie.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 183.
3559. Isseleé Hendrik, dossier inzake toestemming voor zijn plannen een bedrijf op te richten in Sint-Joost-ten-Node ter vervaardiging van houten schoenzolen; is schoonbroer van August Borms.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 184.
3560. Daelemans J.F., Etterbeek, dossier inzake de vraag van Daelemans om brandhout te mogen leveren aan de ministeries; is vertegenwoordiger van K. Schiltz.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 185.
3561. Mevrouw Davreux-Hiel, dossier inzake haar woning; is dochter van Emmanuel Hiel en lid van "Commissie voor art. 20".
November 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 186.
3562. Mevrouw De Bakker Frans, dossier inzake de deportatie van haar schoonvader naar een gevangenis in Duitsland omwille van bezit van sluikbladen, is zuster van August Breugelmans.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 187.
3563. De Beaume Viktor, Schaarbeek en Wens Jacobus, Antwerpen, dossier inzake de genadevraag voor deze terdoodveroordeelden wegens spionage.
Juli-augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 188.
3564. De Beck Frans, Vorst, dossier inzake zijn veroordeling.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 189.
3565. De Beukelaer-Van Weert Elisabeth, Tienen, dossier inzake haar gevangenisstraf in Limburg-an-der-Lahn.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 190.
3566. De Boeck J., Vilvoorde, dossier inzake zijn vraag voor een aansluiting op het gas- en waterleidingsnet.
Januari-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 191.

3567. De Boeck Gerard, Steenhuffel, dossier inzake de vraag van deze maalter zijn molen weer in werking te mogen stellen.
Augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 192.
3568. De Bolle Frans, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofd transport van appels en peren.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 193.
3569. De Bondt Henri, Londerzeel, dossier inzake zijn straf wegens onvoldoende levering van aardappelen.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 194.
3570. Bournonville Ad. mevrouw, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake haar aanvraag van een reispas naar Zwitserland waar haar echtgenoot verblijft.
Juni-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 195.
3571. De Ceuleneer Adolf prof., Gent, dossier inzake zijn aanvraag van een pas om van en naar het Etappegebied te reizen.
Juli-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 196.
3572. De Cneudt Richard, Schaarbeek, dossier inzake zijn carrière als ambtenaar binnen het Ministerie van Wetenschappen en Kunsten.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 197.
3573. De Cock Petrus, Lot, brief inzake de straf wegens illegale zeeproductie.
8 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 198.
3574. Dedobbeleer Emiel, Zuun (Ruisbroek), dossier inzake de vraag om toelating om baksteen te mogen bakken en om metserskalk te mogen ontvangen voor werken in Sint-Pieters-Leeuw.
Juli-oktober 1917. 1 omslag
Omslag in slechte staat.
Oud nummer 199.
3575. De Craene Hypolite Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van zijn zoon Hector uit de gevangenis, veroordeeld voor spionage.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 200.
3576. Dedobbeleer Th., Plançenoit, dossier inzake de financiële vergoeding voor de door Duitse troepen op zijn boerderij in beslag genomen goederen en dieren.
Augustus-september 1917. 1 omslag
Oud nummer 201.
3577. Degel, bemiddeling door activisten in Tienen.
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 202.

3578. Leroy, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een pas voor een reis naar Zwitserland; bemiddeling door priester De Geneffe.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 203.
3579. De Clerck F. mevrouw, Molenbeek, dossier inzake de vrijlating van zoon Lodewijk uit het kamp Holzminden, gevangene wegens poging tot illegale grensoverschrijding.
Augustus 1917 en januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 204.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 205 "De Geyter Evarist" ontbreekt.
3580. De Graeve Petrus Augustinus, Itterbeek, dossier inzake de vraag om vermindering van gevangenisstraf voor de vader wegens vermeende poging tot omkoperij van een Duits soldaat bij de paardenmonsterring.
September-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 206.
3581. De Graeve Petrus, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating uit de gevangenis, veroordeeld op beschuldiging van spionage, bemiddeling door priester Spaeninckx.
September 1917 en maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 207.
3582. De Greef, Borsbeek, dossier inzake zijn vrijlating uit de gevangenis.
Januari en april 1918. 1 omslag
Oud nummer 208.
3583. De Vroede en De Groote Hektor, Elsene, dossier inzake hun vrijlating uit de gevangenis na veroordeling wegens verspreiden van sluikblad *La Libre Belgique*.
Augustus 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 209.
3584. De Haeck Victor, Aalst, dossier inzake zijn vraag voor een reispas om uit het Etappegebied weg te mogen ten dienste van de activistische propaganda in de Denderstreek.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 210.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 211 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3585. De Herde Hortense, Dendermonde, dossier inzake deze lerares die te Brugge werkt maar in Dendermonde benoemd wil worden.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 212.
3586. D'Haese Albert, Sint-Truiden, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor deze student van de Gentse universiteit.
Juni 1917. 1 omslag
Oud nummer 212/2.

3587. Dieudonne Richard, Asse, dossier inzake zijn vraag om levering van petroleum door de *Oel Zentrale* voor gebruik in zijn drukkerij.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 213.
3588. De Jaegher A., Brussel, dossier inzake zijn vraag voor toestemming aardappelen naar Brussel te mogen transporteren.
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 214.
3589. Dossier "D'Joos Constant".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 215.
3590. De Juncker T.J., Anderlecht, dossier inzake zijn vraag om zijn hond vrij te stellen van opeising; vraag om inlichtingen inzake de dienstbetoondossiers Demayer Ludwig (Zivilarbeiter in Duitsland) en Schelleslag (danszaal te Humbeek).
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 216.
3591. De Keersmaecker Jozef, Schaarbeek, dossier inzake zijn vraag tot het plaatsen van een gasmeter in zijn huis te Schaarbeek door de *Hauptstelle für Gas, Wasser und Elektrizität*.
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 217.
3592. De Keyzer Antoon, Leuven, dossier inzake zijn deportatie naar Duitsland als gevolg van een poging tot illegale grensoverschrijding.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 218.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 220 ontbreekt.
3593. Delpire Martha, dossier inzake de aanvraag van een reispas
November 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 220.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 221 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3594. Dossier "Desmet M. Mevrouw, Leopoldsburg".
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 222.
3595. Desmet Louis, Laken, dossier inzake de straf wegens aardappelsmokkel naar de stad.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 223.
3596. Delfosse Jan, Schaarbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens verspreiden van sluikbladen.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 224.

3597. De Luyck Petrus-Alfons Mevrouw, Brussel, dossier inzake deze gevangene handelaar-herbergier.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 225.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 226 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3598. Mevrouw De Meulenaere Alfons, Brussel, dossier inzake de straf voor zijn vrouw en zijn schoonvader wegens anti-Duitse uitlatingen.
Januari-maart 1917. 1 omslag
Oud nummer 227.
3599. De Meuse August, Antwerpen, dossier inzake zijn vraag om twee maanden gevangenisstraf om te zetten in een geldboete.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 228.
3600. De Meyer-Stevens Lodewijk mevrouw, Ukkel, Linkebeek, dossier inzake haar vraag haar molen weer in werking te mogen stellen.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 229.
3601. Dossier "Demoulin Ghislain".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 230.
3602. De Munter J.B., Kesterbeek, dossier inzake zijn straf wegens boterhandel.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 231.
3603. Deneef Augustinus, Schaarbeek, dossier inzake zijn vraag om aardappelen in Brussel te mogen invoeren.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 231.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 233 "Denie Juliaan" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 234 "Denis H." ontbreekt.
3604. De Pauw (De Bauw?) Jan, Asse, dossier inzake zijn straf wegens levering van te kleine hoeveelheden aardappelen. Tevens ingesloten een brief inzake een verzoek van Marievoet van Asse.
December 1917-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 235.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 236 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3605. Deprest H, Schaarbeek.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 237.

3606. De Prins, Lebbeke, dossier inzake opgeëiste dwangarbeiders.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 238.
3607. De Puydt, Arendonk, dossier inzake de genadevraag voor De Puydt, onderwijzer
te Arendonk, daarna Turnhout, en naar Duitsland gedeporteerd op verdenking van
spionage.
Oktober-november 1917 en april-augustus 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 52 op dezelfde naam en uit deze reeks afkomstig.
Oud nummer 239.
3608. De Raedt Domien, dossier inzake het behoud van zijn woning, eigendom van de
cementfabriek van Rijkevorsel.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 240.
3609. Derden Juul, Sint-Joris-Winge, dossier inzake deze in Duitsland werkende
arbeider.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 241.
3610. De Roy Constant, Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens illegale
alcoholstokerij, cliënt van advocaat Emiel Wildiers.
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 242.
3611. De Ridder Julius, Turnhout, dossier inzake deze gevangene in Rheinbach.
Juli-oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 243.
3612. De Ruyver, Elsene, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederbrakel
in het Etappegebied.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 244.
3613. De Ryckere-Vervenne, Roeselare, dossier inzake deze vluchtelingen, verblijvende
in Balen, met verzoek hen een pas te geven om in Brussel te wonen.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 245.
3614. De Sadeleer Arthur en Alida, Aalst, dossier inzake straf voor anti-Duitse
uitlatingen en voor verbergen van opgeëiste wollen matrassen.
Juli-december 1917 en juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 246.
3615. Deschrijver Albert, Schaarbeek, dossier inzake zijn vraag voor een baan in het
Ministerie van Financiën.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 247.
3616. Desmecht Arthur, Galmaarden, dossier inzake zijn aanhouding en gevangenschap
in Duitsland.
Juli-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 248.

3617. De Somer Eugeen, Elsene, dossier inzake de aanvraag van deze arts en bacterioloog van een reispas voor Gent in het Etappegebied, voor besprekingen met de medische faculteit van de Gentse universiteit.
Augustus 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 249.
3618. De Souter gebroeders, Rupelmonde, dossier inzake de beschuldiging van diefstal en de inbeslagname van visgerief.
Februari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 250.
3619. De Sutter August, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake de vraag om zijn vrijlating uit gevangenis Elberfeld, nadien Sennelager.
Maart 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 251.
3620. Devis mevrouw, Brussel, dossier inzake de sluiting van haar handelshuis door de stedelijke overheid.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 252.
3621. De Vleeschouwer Jules, Anderlecht, dossier inzake de beschuldiging van corruptie in zijn functie als opzichter van openbare werken in de gemeente.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 253.
3622. De Vos Fons, Brussel, dossier inzake zijn vraag voor een baan in het *Militär Textilbeschaffungsamt*.
Oktober-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 254.
3623. De Vogelaere V., Brussel.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 255.
3624. De Weert A., Lier, dossier inzake zijn conflict als onderwijzer met het gemeentebestuur van Molenbeek.
Februari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 256.
3625. Wirth Hermann, Ukkel, dossier inzake zijn verweerschrift.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 257.
3626. De Witte Theofiel, Sint-Gillis-Waas, dossier inzake de naar Sennelager gedeporteerde burgerlijke gevangene.
December 1917-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 258.
3627. Dewit Jozef, Meeuwen, dossier inzake de straf wegens smokkel van graan.
Juli 1917 en januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 259.
3628. D'Hooghe Julius, Essen, dossier inzake deze onderwijzer.
November 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 260.

3629. Dossier “Dierckx-Jansen, Balen”.
1918. 1 stuk
De omslag van dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 261.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 262 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3630. Dimanche Jozef, Diegem, dossier inzake deze krijgsgevangene in Minden in
Westfalen. 1 omslag
Juli 1917.
Oud nummer 263.
3631. Bollen L. dossier inzake de problemen van deze landbouwer met de *Ernte*
Kommission. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 264.
3632. “Doom Omer, Brussel“, brief. 1 stuk
28 november 1917.
Oud nummer 265.
3633. “Dorissen“, brief. 1 stuk
4 april 1917.
Oud nummer 266.
3634. “Driessen“, brief. 1 stuk
4 april 1918.
Oud nummer 267.
3635. “Carbonez Julius, Roeselare“, dossier inzake de deportatie naar een Duitse
gevangenis omwille van sympathiebetuigingen voor Franse en Britse
krijgsgevangenen. Dit dossier bevat ook een brief van Carbonez Hendrik, schepen
van Roeselare, met vraag om toestemming om in Gent te mogen wonen.
September-december 1917 en augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 268.
3636. Cardinaels P., Grote-Brogel, dossier inzake de problemen van deze landbouwer
met de *Ernte Kommission* in verband met graanleveringen. 1 omslag
November 1917.
Oud nummer 269.
3637. Carsau Herman en Sylvain, Boom, dossier inzake hun vraag hen een monopolie
toe te kennen inzake handel in brandhout in de Rupelstreek. 1 omslag
November 1917.
Oud nummer 270.
3638. Gartigny, Molenbeek, dossier inzake deze beenhouwer. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 271.
3639. Cerulus Petrus, Wommerson, dossier inzake zijn gevangenisstraf omwille van het
opkopen van runderen, besmet met mond- en klauwzeer. 1 omslag
Januari 1918.
Oud nummer 272.

3640. Ceulemans Jan, Lier dossier inzake zijn vraag om zijn kleinzoon Frans uit het krijgsgevangenenkamp van Göttingen naar huis te laten keren.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 273.
3641. Chantrain, dossier inzake de vraag om vrijlating van deze leraar.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 274.
3642. Claes Albert, Laken, dossier inzake zijn straf wegens organisatie van transporten van aardappelen naar Brussel, bestemd voor aldaar wonende activisten.
Februari-maart 1917. 1 omslag
Oud nummer 275.
3643. Claes August, Laken, dossier inzake gewenste financiële vergoedingen, ambtenaar in activistische dienst.
November-december 1917 en juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 276.
3644. Claes Ernest, Borgerhout, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens hulpverlening bij illegale grensoverschrijding.
September 1917-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 277.
3645. Mevrouw Claes-Vermeeren, Deurne, dossier inzake de gevangenisstraf wegens opjutten van arbeiders tegen de bezetter.
Januari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 278.
3646. Claes Victor, kamp Sennelager, dossier inzake de gevangenschap wegens poging tot illegale grensoverschrijding.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 279.
3647. Dossier "Claessens M."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 280.
3648. Coenegrachts Jean, Lafelt, dossier.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 281.
3649. Coenen Victor, Tienen, dossier inzake paardenopeising te Tienen ten nadele van Vreven Th., landbouwer te Halle-Booienhoven.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 282.
3650. Coessens Alfred, dossier inzake de gevraagde teruggave van een koperen ketel en droogmachine.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 283.
3651. Coninx Guillaume, Overpelt, dossier inzake de gevangenisstraf wegens hulp bij illegale grensoverschrijding.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 284.

3652. Comblin Charles, Deurne, dossier inzake de gevangenisstraf van deze priester; missionaris van het Heilig Hart.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 285.
3653. Coomans mevrouw, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf van haar echtgenoot wegens verspreiden van anti-Duitse sluikbladen.
December 1916 en oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 286.
3654. Coopmans firma, Herentals, dossier inzake bestraffing en in beslag genomen stoffen door het *Textilbeschaffungsamt*.
Januari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 287.
3655. Cooreman Marie Elise, Laken, dossier inzake de straf wegens gebrek aan gedetailleerde boekhouding van haar groentewinkel.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 287.
3656. Cop Eugène, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze schipper wegens vervoer van verboden documenten.
November 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 289.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 290 "Corlug" of Corluy ontbreekt.
3657. Cos Karel, Turnhout, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze gemeenteambtenaar.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 291.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 292 "Hoste" ontbreekt.
3658. Cosijns, Oetingen, dossier inzake de boete wegens te geringe leveringen van aardappelen door deze landbouwers.
Maart-april 1917. 1 omslag
Oud nummer 293.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 294 "Cox" ontbreekt.
3659. Crabbé George mevrouw, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf, in Münsterlager.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 295.
3660. Crick Petrus Frans, Lebbeke, dossier inzake deze naar Duitsland gedeporteerde dwangarbeider.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 296.
3661. Cromeecke-Hannaers Ursula, Tongeren, dossier inzake de boete wegens het zenden van briefwisseling naar haar echtgenoot in het Belgische leger aan de IJzer. Via bemiddeling door zoon Fernand, verantwoordelijke voor

- Kolenverdeeling in bijkantoor Tongeren.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 297.
3662. Cuylaerts August, Rijkevorsel, dossier inzake gevangenisstraf wegens aanbieden van nachtverblijf in het grensgebied met Nederland.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 298.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 299 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3663. Ver Elst L., Aarschot, dossier inzake de vraag van deze plaatselijke leider van Kolenverdeeling om levering van grondstoffen.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 300.
3664. Bonduelle Caesar, Brussel, dossier inzake zijn verzoek om zijn ouders uit Roeselare naar Brussel te laten overkomen.
November 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 301.
3665. Bruggemans Frans, Sint-Ulriks-Kappelle, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 302.
3666. Walravens Fr., Merchtem, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission* en het verzoek zelf te mogen dorsen.
Augustus 1917-September 1918. 1 omslag
Oud nummer 303.
3667. Dom Eduard, Turnhout, dossier inzake de veroordeling van deze priester, onderpastoor van Herenthout.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 304.
3668. Symoens H., Sint-Niklaas, dossier inzake zijn straf wegens woekerhandel in bonen en boekweit.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 305.
3669. De Blauwe Charles, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake in beslag genomen wol, bestemd voor matras.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 306.
3670. Vranckx Juul, Oplinter, dossier inzake gevangenisstraf voor fraude bij de graanoogst.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 307.
3671. Heremans Antoon, Steenokkerzeel, dossier inzake het schietincident tijdens een dansfeest in zijn zaal Prado en de straf die hij daarvoor opliep.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 308.

3672. Lauwers Jan, Humbeek, dossier inzake zijn vraag dansfeesten te mogen inrichten in de zaal van Lodewijk De Smet.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 309.
3673. Clement Robert, Aalst, dossier inzake zijn aanvraag van een reispas, is bestuurder van de n.v. Commerce et Industrie de Caoutchouc.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 310.
3674. Schouleur, Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake zijn aanvraag van een reispas naar het Etappegebied.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 311.
3675. “Kolenverdeeling, Brussel”, brief van Karel Angermille aan Nationaal Verweer inzake de trekpaarden van de transporteurs van Kolenverdeeling.
4 mei 1918 1 stuk
Oud nummer 312.
3676. Lettens Jos, Grimbergen, herbergier, brief inzake zijn problemen met de bezetter inzake aardappelen.
26 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 313.
3677. Dossier “Holsteren”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 314.
3678. Dossier “Hopstaken”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 315.
3679. Van den Balck Frans, Erps-Kwerps, dossier inzake straf wegen onvoldoende levering van graan en aardappelen aan de *Ernte Kommission*.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 316.
3680. De Meulenaere Mevrouw, Brussel, dossier inzake haar aanvraag van een pas om naar Frankrijk te reizen waar haar man verblijft.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 317.
3681. Van Vossel Karel, Sint-Gillis, dossier inzake zijn problemen met het *Meldeamt*.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 318.
3682. Boulanger Jacobus, Vollezele, dossier inzake zijn straf wegens niet voldoen aan de verplichtingen van de *Ernte Kommission* inzake graan.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 319.
3683. Thys Isidoor, Meerhout, dossier inzake de terugkeer van betrokkene die als vrijwillig arbeider in Duitsland werkt.

- Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 320.
3684. Wegge Louis, Breendonk, dossier inzake gevangenisstraf wegens verbergen van een ijzeren schuttersbescherming uit de loopgraven van het Belgische leger in 1914.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 321.
3685. Aerts Jozef A., Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf voor vader en dochter wegens spionage.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 321.
3686. Vermeersch-Moens Gustaaf, Ans, dossier inzake de vraag van deze spoorwegbediende opgenomen te worden als ambtenaar in een activistisch ministerie.
Juni 1917-April 1918. 1 omslag
Oud nummer 323.
3687. Dielissen Raimond, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf wegens diefstal met inbraak.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 324.
3688. Snels Frans, Elingen, dossier inzake straf wegens gebrekkige levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 325.
3689. Van der Smissen Frans, Brussel, dossier inzake aanvraag van een pas voor de zoon om van Nederland naar België te reizen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 326.
3690. De Ridder Petrus en Stillaert Frans, Bierbeek, dossier inzake straf wegens gebrekkige levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 327.
3691. Vander Linden Felix, Beringen, dossier inzake de niet-gedefinieerde klacht van Jans Jan bij de Gouverneur-generaal.
Mei 1918. 2 stukken
Oud nummer 328.
3692. Martin Gustaaf, Anderlecht, dossier inzake zijn vraag tot het bekomen van "sterk water" voor de productie van insignes en juwelen en het behoud van zijn opgeëiste waakhond.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 329.
3693. Hendrickx Lodewijk, Rotem, dossier inzake een reispas voor zijn zoon die in Nederland verblijft.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 330.

3694. Havermans Jules, Mol, dossier inzake de vraag van drukker-uitgever van het *Annoncenblad van Moll* om zijn blad in de dienst der postabonnementen op te nemen. Havermans is lid van de gouvraad van Antwerpen.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 331.
3695. Gemoets-Floreyns mevrouw, Scherpenheuvel, dossier inzake haar gevangenisstraf in Leuven wegens medeplichtigheid bij illegale grensoverschrijding.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 332.
3696. Smets Emiel, Diest, dossier inzake straf wegens zwarte marktactiviteiten in “bitteren”, cichoreiwortels.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 333.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 334-335 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3697. De Beukelaer Adriaan, Antwerpen, dossier inzake terugkeer van zijn zoon, burgerlijk gevangene in kamp Holzminden, gestraft wegens smokkel van brieven van Belgische soldaten.
April-juni 1918. 1 omslag
Dossier nr. 68 van de reeks “Kabinet” is in dit dossier opgenomen.
Oud nummer 336.
3698. Christens Hendrik, Antwerpen, dossier inzake zijn vraag tot benoeming in het ministerie van Financiën.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 337.
3699. Verschaffel L., Vilvoorde, dossier inzake gevangenisstraf wegens betrokkenheid bij spionage.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 338.
3700. Goovaerts Gustaaf mevrouw (Devillé Anna), Brussel, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Nederland; bemiddeling door activist Remi Mertens van Leuven.
April en juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 339.
3701. Siroul Adophe, Sint-Gillis, dossier inzake straf wegens aardappelsmokkel.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 340.
3702. De Decker Johanna (Van Looy), Antwerpen, dossier inzake het lot van deze vrijwillige arbeidster in Duitsland.
Mei 1918 1 omslag
Oud nummer 341.
3703. Dossier “Aspesslagh René”.
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 342.

3704. Van den Dungen Paul, Oudergem, dossier inzake straf wegens stelen van brandhout uit het bos.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 343/A.
3705. Pevermagie (Pevernagie?) Jan, Laken, dossier inzake straf wegens aardappelsmokkel.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 343/B.
3706. Van Langendonck Frederik Alexander, Brussel, dossier inzake straf wegens niet tijdig leveren van opgeëiste fietsbanden.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 344.
3707. Danné Joseph, Zaventem, dossier inzake deze burgerlijk gevangene in Sennelager.
Mei-juli 1918 1 omslag
Oud nummer 345.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 346 "Kackelberg" ontbreekt.
3708. Loossens Nicolas en Hulstaert Raphael, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf te kamp Holzminden en kamp Sennelager wegens grensoverschrijding en smokkel.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 347.
3709. Moerman Petrus, Nederzwalm, dossier inzake vraag tot vrijlating van zoon, opgeëist dwangarbeider.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 348.
3710. Grauls Leopold, Sint-Niklaas, dossier inzake toelating om meer electriciteit te mogen verbruiken.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 349.
3711. Dossier "Van Reybroeck, Vrasene".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 350.
3712. Selleslagh Jos vrouw, Mechelen, dossier inzake de gevangenisstraf van haar zoon.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 351.
3713. Van Dorpe Ernest, Brussel, dossier inzake zijn vraag voor een baan in activistisch verband.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 352.
3714. Corens Ferdinand mevrouw, Aarschot, dossier inzake de verdwijning van haar zoon en de aanhouding van haar man.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 353.

3715. Symons, Blauwput-Kessel-Lo, dossier inzake de wegvoering van hun zoon naar Duitsland.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 354.
3716. Broeckstyns Alexander, Kampenhout, dossier inzake de vrijlating van hun zoon, opgeëist dwangarbeider.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 355.
3717. De Meyer Prosper, Gent, dossier inzake gevangenisstraf te Limburg-an-der-Lahn, wegens aankoop van textiel van een Duitse soldaat.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 356.
3718. Bosteels-De Wolf Jean mevrouw, dossier inzake vrijlating van haar zoon, opgeëist dwangarbeider.
Januari en mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 357.
3719. Demelier Jozef en De Ruyter Lodewijk, Kessel-Lo, dossier inzake vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeiders.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 358.
3720. Simon Delphine, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake vrijlating van haar man, gevangen in kamp Holzminden.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 359.
3721. Dick Gustaaf, Zwijnaarde, dossier inzake de vrijlating als opgeëist dwangarbeider.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 360.
3722. Heyvaert-Vrijders Lodewijk, Merchtem, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*; met kroniek van burenruzie met de familie Parset van 1910 tot 1918.
November 1917-Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 361.
3723. Decré Frans weduwe, Merchtem, dossier inzake de weigering van levering van meel aan het gezin door het plaatselijk Hulp- en Voedingskomiteit wegens lidmaatschap van Volksopbeuring.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 362.
3724. Bakkovens Colette, Brussel, dossier inzake straf wegens graansmokkel. vanuit Ternat.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 363.
3725. Bruloot Henri, Etterbeek, dossier inzake straf voor deze glazenier wegens niet-leveren van opgeëiste fietsbanden.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 364.

3726. De Bruyne August, Temse, dossier inzake levering van een lading hardsteen voor deze steenhouwer vanuit Zinnik, bestemd voor de heropbouw.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 365.
3727. Naessens Jozef, Vurste, dossier inzake de vrijlating van een opgeëiste dwangarbeider.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 366.
3728. Nonneman weduwe, Temse, dossier inzake haar vraag de *Tabak Centrale* te mogen vertegenwoordigen in Temse.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 367.
3729. Falhaber Petrus, Anderlecht, dossier inzake zijn vraag tot levering van tabak voor zijn handel.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 368.
3730. Diltiens Alois, Turnhout, dossier inzake zijn vrijlating uit een gevangenis in Limburg-an-der-Lahn wegens smokkel van koffie.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 369.
3731. Van Bosch Simon, Temse, eigenaar van een danszaal, dossier inzake de vrijlating van zoon Omer, opgeëist dwangarbeider.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Dossier nr. 56 van de reeks "Kabinet" is in dit dossier opgenomen.
Oud nummer 370.
3732. Wildiers Petrus Mevrouw, Ekeren Donk, dossier inzake vrijlating van de echtgenoot uit gevangenis te Limburg-an-der-Lahn, veroordeeld wegens smokkel in het grensgebied met Nederland.
Februari-oktober 1918. 1 omslag
Dossier nr. 12 van de reeks "Kabinet" is in dit dossier opgenomen.
Oud nummer 371.
3733. Seghers Jaak, Brasschaat, dossier inzake straf wegens betrokkenheid bij illegale grensoverschrijding.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Dossier nr. 5 van de reeks "Kabinet" is in dit dossier opgenomen.
Oud nummer 372.
3734. Jacobs-De Moor Willem, Merchtem, dossier inzake straf wegens levering van onvoldoende graan aan de *Ernte Kommission*.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 373.
3735. Girouille Pierre, Merksem, dossier inzake levering uit Duitsland van een machine voor zijn houthandel en -zagerij.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 374.
3736. Hargot (Margot?) Alfons, Leuven, dossier inzake deze burgerlijke gevangene te Aschaffenburg.

- Maart-juni 1918. 1 omslag
Dossier nr. 73 van de reeks "Kabinet" is in dit dossier opgenomen.
Oud nummer 375.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 376 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3737. Moreels A., Sint-Gillis-Dendermonde, dossier inzake de gevangenisstraf voor Van Onsem Karel. 1 omslag
April en juni 1918.
Oud nummer 377.
3738. De Man Jeanne, Antwerpen, dossier inzake de aanvraag van een pas om naar Nederland te reizen; bemiddeling door Flor Peeters. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 378.
3739. Pauwels Emma, Herentals, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Nederland. 1 omslag
December 1917-juni 1918.
Oud nummer 379.
3740. Van Steenweghe, Antwerpen, dossier inzake zijn kandidatuur als leraar voor het Hoger Handelsgesticht in Antwerpen. 1 omslag
April en juni 1918.
Oud nummer 380.
3741. Van Calck Jan, Brussel, dossier inzake kwijtschelding van zijn geldboete. 1 omslag
Maart-augustus 1918.
Oud nummer 381.
3742. Metsers Hector, Sint-Niklaas, dossier inzake zijn straf wegens het niet leveren van tabak; is propagandaverantwoordelijke van de Raad van Vlaanderen in het Waasland. 1 omslag
Maart-mei 1918.
Oud nummer 382.
3743. Lenaerts-Boogaers Frans mevrouw, Turnhout, dossier inzake betaling van in beslag genomen hout voor meubels. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 383.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 384 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3744. Struelens Theo, Kraainem, dossier inzake de toestemming tot het houden van dansfeesten door deze herbergier. 1 omslag
Januari-augustus 1918.
Oud nummer 385.
3745. Carlé Louis en Moens Hector, Moorsel (bij Aalst), dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeiders, bemiddelaar is Antoon Mermans. 1 omslag
April-juli 1918.
Oud nummer 386.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 387 "Floren Constant" ontbreekt.
3746. Reés Jeanne Marie, Etterbeek, dossier inzake een dreigende gevangenisstraf.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 388.
3747. Wouters Alfons, Begijnendijk; Van Rompay Frans, Werchter; Van Rompay
Alfons Begijnendijk, dossier inzake diefstal tijdens een aardappeltransport in
het station te Gelrode.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 389.
3748. Rombouts-Maes Eugène, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf wegens het
tonen van portretten van de koninklijke familie in winkeletalage.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 390.
3749. Echterbille Pieter Jan, Laken, dossier inzake straf wegens ongeoorloofde
siroopfabricatie.
September-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 391.
3750. Maes Theofiel, Van Bunderen Kamiel en De Loose Leo, Temse, dossier inzake
vraag tot gratieverlening aan deze terdoodveroordeelden.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 392.
3751. Maezele Jan, Anderlecht, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke
gevangene in kamp Holzminden.
Februari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 393.
3752. Macka Jan, brief van bemiddelaar Reimond Kimpe.
2 juli 1917. 1 stuk
Oud nummer 394.
3753. Mallinus Julius, Etterbeek, dossier inzake straf voor deze bierhandelaar wegens
ongeoorloofde aankoop van haver te Nossegem.
Oktober-december 1917 en maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 395.
3754. Marchand Pieter, Moerbeke-Atenbeke, dossier inzake de vrijlating van een
opgeëiste dwangarbeider.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 396.
3755. Manssens H., Borgerhout, dossier inzake straf wegens bezit van niet aangegeven
kleurstoffen voor textiel, is voorzitter van de Groeningewacht te Borgerhout.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 397.
3756. Mariën Edmond, Antwerpen, dossier inzake verzoek om gratieverlening aan deze
ter dood veroordeelde politieagent.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 398.

3757. Marres Anna, Vroenhoven, dossier inzake het lot van deze in kamp Holzminden verblijvende gevangene.
December 1917-Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 399.
3758. Marres Lambert, Vroenhoven, dossier inzake verzoek om gratieverlening aan deze ter dood veroordeelde. Bevat tevens een brief aan tolonderzoeker en activist Pieter Mares.
Maart-april 1917. 1 omslag
Oud nummer 400.
3759. Martens Jan, Tongeren, dossier inzake de gevangenisstraf voor mevrouw H el ne Martens op beschuldiging van spionage.
December 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 401.
3760. Gypers Martin, Jette, brief inzake zijn verzoek om petroleum voor bloemeteelt; tevens inzake Martens Gustave, Anderlecht, en zijn verzoek om levering van "sterk water".
2 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 402.
3761. Masson Bertha, Ezemaal, dossier inzake een veroordeling op beschuldiging van poging tot omkoperij van een Duits militair na betrapping op botersmokkel.
November-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 403.
3762. Maurissen, belastingontvanger te Niel-Gingelom, dossier inzake het genadeverzoek; bemiddeling door dr. Bernard Quintens.
December 1917 1 omslag
Oud nummer 404.
3763. Meert R., Aalst, dossier inzake de vrijlating uit kamp Sennelager. vrouw is opvoedster van Jules Sch rmmann.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 405. Zie ook oud nummer 408.
3764. Meerts Jan Baptiste, Linkebeek, dossier inzake pachtovereenkomst van landbouwgrond.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 406.
3765. Mertens Hector mevrouw, Hamme-bij-Jette, dossier inzake de aanhouding wegens betrokkenheid bij grensoverschrijding.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 407.
3766. Meert R., Aalst, dossier inzake de vrijlating uit kamp Sennelager; vrouw is opvoedster van Jules Sch rmmann.
Februari-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 408. Zie ook oud nummer 405.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 409 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.

3767. Meulemans H., Anderlecht, brief inzake toestemming tot zeeproductie.
9 februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 410.
3768. Meulenyzer Emiel, Brussel, dossier inzake de straf na een incident met brood te
Schaarbeek.
Juli-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 411.
3769. Meurisse Hector, Beersel, dossier inzake een vergunning voor deze maalder, te
geven door de *Ernte Kommission*.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 412.
3770. Meyers H., Brussel, dossier inzake de tabakshandel.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 413.
3771. Miele, dossier inzake de gevangenisstraf van deze arts te Namen.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 414.
3772. Dossier "Minnebach."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 415.
3773. Moes A., Brussel, dossier inzake zijn aanvraag van een reispas voor Nederland.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 416.
3774. Moetgaet Emiel, Brussel, dossier inzake in beslag genomen boter en aardappelen.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 417.
3775. Morren Felix, Leefdaal, dossier inzake toestemming tot malen te verlenen door de
Ernte Kommission.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 418.
3776. Mosselmans Petrus, Linkebeek, dossier inzake de juridische problemen van deze
aannemer.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 419.
3777. Moucheron A. L., Anderlecht, dossier inzake de gevangenisstraf als gevolg van
een gevecht met Duitse soldaten bij een aardappelcontrole.
November 1917-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 420.
3778. Muyshondt Jan, Londerzeel, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering
van aardappelen.
September 1917-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 421.

3779. Nackaerts J. B., brief.
13 maart 1918
Oud nummer 422. 1 stuk
3780. Naelaerts-Van de Weyer August, Antwerpen, brief inzake de juridische problemen van deze goudsmid; bemiddeling door Adelfons Henderickx.
9 januari 1918
Oud nummer 423. 1 stuk
3781. Dossier "Nelen."
1918.
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 424. 1 stuk
3782. Neyrinck, Molenbeek, dossier inzake de opeising van fietsbanden.
April-juli 1918.
Oud nummer 425. 1 omslag
3783. Neumann Adelheid (Frau Plümer), Antwerpen, dossier inzake zedenzaak, ontucht met een minderjarige.
2 augustus 1917.
Oud nummer 426. 1 stuk
3784. Nijssen Oscar, Berg (Kampenhout), dossier inzake de vrijlating van deze dwangarbeider, ingezet te Wevelgem.
Maart-mei 1918.
Oud nummer 427. 1 omslag
3785. Noyez Karel, brief met bemiddelingspoging door Karel Fossey.
27 februari 1918.
Oud nummer 428. 1 stuk
3786. Olbrechts Charles, Boom, dossier inzake toelating tot drukken van het weekblad *Aankondiger van Boom*.
Juni-juli 1918.
Oud nummer 429. 1 omslag
3787. Oben Elisa, Neerpelt, dossier inzake de gevangenisstraf en deportatie van haar ouders Hypolite Oben en Smets Virginie, beschuldigd van hulp bij grensoverschrijding.
December 1917-Februari 1918.
Oud nummer 430. 1 omslag
3788. Olieslagers André, Turnhout, dossier inzake de gevangenisstraf te Aken.
Augustus 1917.
Oud nummer 431. 1 omslag
- [xxx]
Dossier met oud nummer 432 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3789. Peeraar Emiel en Leo, Turnhout, dossier inzake deze onderwijzers, veroordeeld tot levenslange dwangarbeid.
September-december 1917.
Oud nummer 433. 1 omslag

3790. Dossier Peerenboom Lodewijk, Molenbeek, lid van de Raad van Vlaanderen, verantwoordelijk voor Algemeen Bestuur II van Nationaal Verweer.
December 1918. 1 omslag
Oud nummer 434.
3791. Peters Theodoor, Brussel, dossier inzake een incident met Duitse politie op de tram tussen Beringen en Hasselt.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 435.
3792. Petroons Gustaaf, Alseberg, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van aardappelen.
November- december 1917. 1 omslag
Oud nummer 436.
3793. Petrus Pierre, Opvelp, brief inzake de leveringen van deze landbouwer aan de *Ernte Kommission*.
22 februari 1918. 1 stuk
Oud nummer 437.
3794. Philips Th. mevrouw, Tienen, dossier inzake straf voor stroperij.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 438.
3795. Pichal Christina, Ukkel, dossier inzake aanvraag van een reispas voor Nederland.
Juni-november 1918. 1 omslag
Oud nummer 439.
3796. Poetou Karel, Sint-Gillis, dossier inzake straf wegens smokkel in suiker.
Oktober-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 440.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 441 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3797. Pijnenburg Geert, Antwerpen, dossier inzake het gevangenisregime van de bezetter.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 442.
3798. Ragaert Frans, Schaarbeek, dossier inzake de schadevergoeding voor zijn vernielde huisraad in het station van Eppegem.
Oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 443.
3799. Dossier "Rauwens Hd."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 444.
3800. "Raeymaeckers", dossier, bevat briefwisseling inzake Victor, wonende te Retie, inzake toelating zijn beroep van olieslager weer uit te oefenen. Bevat tevens documenten inzake Mathilde Raeymaeckers, Dessel, over haar veroordeling tot dwangarbeid. Bevat tevens documenten over Remi-Raeymaeckers-Gevers, brouwer te Turnhout, inzake de straf voor zijn zuster Mathilde.

- Augustus 1917-April 1918. 1 omslag
Oud nummer 445.
3801. Hermans Jan, Turnhout, dossier inzake de gevangenisstraf op beschuldiging van grensoverschrijding. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 446.
3802. Rega Felix, Kuntich, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*; bemiddeling door Gust Geuens, onderpastoor. 1 omslag
April-augustus 1918.
Oud nummer 447.
3803. Renard Theodoor, Etterbeek, dossier inzake de vraag tot toekenning van verlof aan de krijgsgevangen zoon in Soltau. 1 omslag
Januari-maart 1918.
Oud nummer 448.
3804. De Berlanger Alfons en Van Nieuwenhove Arthur, Erembodegem, dossier inzake vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeiders. 1 omslag
Februari-augustus 1918.
Oud nummer 449.
3805. Aelbreghts Jan Jozef, Antwerpen, dossier inzake het verzoek om strafvermindering. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 450.
3806. Renckens M. Brussel, dossier inzake de vrijlating van deze krijgsgevangene in kamp Parchim. 1 omslag
Juli 1917.
Oud nummer 451.
3807. Reper Jean Baptist, Brussel, dossier inzake deze gevangene te Sint-Gillis. 1 omslag
December 1917.
Oud nummer 452.
3808. Reynders Eugeen, Beverlo, dossier inzake onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
November 1917-Juni 1918.
Oud nummer 453.
3809. Reiserhoven Clement, Leuven, dossier inzake kwijtschelding van zijn straf. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 454.
3810. Rijbens E., dossier inzake deze bode van het Ministerie van Justitie. 1 omslag
November 1917.
Oud nummer 455.
3811. Robben Louis Franz, Kerniel, dossier inzake straf wegens belediging van een Duits soldaat. 1 omslag
Januari-februari 1918.
Oud nummer 456.
3812. Robberechts Jos, Westrode-Wolvertem, dossier inzake een baan voor deze onderwijzer.

- Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 457.
3813. Rooms Blanca, Gent, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Gent in het
Etappegebied. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 458.
3814. Rosé Felix, Herne, dossier. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 459.
3815. Rosseels Leonard, brief. 1 stuk
9 juli 1918.
Oud nummer 460.
3816. Ruys Constant, Kessel-Lo, dossier inzake de vrijlating uit de gevangenis. 1 omslag
Juli 1917.
Oud nummer 461.
3817. Ryckx Jozef, brief inzake de aanhouding van deze griffier bij de rechtbank te
Brussel. 1 stuk
21 maart 1918.
Oud nummer 462.
3818. Saen Remy, Tienen, dossier inzake zijn aanvraag voor een baan in
overheidsdienst. 1 omslag
Februari-juli 1918.
Oud nummer 463.
3819. Saintenoy Adolf, Sint-Pieters-Leeuw, brief inzake zijn gevangenisstraf na
veroordeling wegens smokkel van voedingswaren. 1 stuk
23 juli 1917.
Oud nummer 464.
3820. Samson, Borgerhout, dossier inzake een reispas voor Nederland. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 465.
3821. Sandyck, brief, bemiddeling door Leo Meert. 1 stuk
18 maart 1918.
Oud nummer 466.
3822. Schoubben Joseph, Tongeren, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze
ambtenaar van Justitie. 1 omslag
November-december 1917.
Oud nummer 467.
3823. Schuermans Jan, Turnhout, brief inzake de mogelijkheid opgeëist te worden als
dwangarbeider. 1 stuk
12 januari 1918.
Oud nummer 468.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 469-470 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het
parket werd in beslag genomen.

3824. Servranckx Felix weduwe, Diegem, dossier inzake beschuldiging van woekerhandel in textiel (stoffen).
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 471
- [xxx]
Dossier met oud nummer 472 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3825. Sillon Petrus, Aalst, brief inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
30 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 473.
3826. Simons Alexander, Antwerpen, dossier inzake een reispas voor het Etappegebied.
Januari-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 474.
3827. "Sint-Pieter, brouwerij en mouterij te Neerijse n.v.", dossier inzake de aanvraag voor het toewijzen van een monopoliepositie in de regio.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 475.
3828. Sips Lodewijk, Antwerpen, brief inzake het gebruik van de spoorlijn van de staatsweldadigheidskolonie te Merksplas.
22 november 1917. 1 stuk
Oud nummer 476.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 477 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3829. Smet Karel, Etterbeek, dossier inzake de vervolging aangespannen tegen de bestuurder van de suikerfabriek te Tienen.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 478.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 479 "Smets E." ontbreekt.
3830. Smolders Henri en Ritzen Theodore, Peer, dossier inzake de gevangenisstraf te Aken.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 480.
3831. Smolders-Heylen Willem, Neerpelt, dossier inzake de vrijlating uit de gevangenis.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 481.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 482 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3832. Savelkoul H., Antwerpen, dossier inzake de opgeëiste bomen op zijn land te Boechout.
Oud nummer 483. 1 omslag
3833. Schampheler Désiré, Schaarbeek, dossier inzake een reispas voor Lokeren in het Etappegebied.

- Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 484.
3834. Scheffer J., Antwerpen, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor
Nederland. 1 omslag
Januari 1918.
Oud nummer 485.
3835. Schelstraete Gustaaf, notaris te Drongen, dossier inzake de aanvraag van een
reispas. 1 omslag
Juni-juli 1917.
Oud nummer 486.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 487 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
3836. Schools Joseph en Gustave, Borgerhout, dossier inzake deze dwangarbeiders.
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 488.
3837. Snakken, dossier. 1 omslag
Januari 1918.
Oud nummer 489.
3838. Snels Frans, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de toelating vanwege de
Oel Zentrale tot productie van zeep. 1 omslag
Januari-april 1918.
Oud nummer 490.
3839. Sneyers Emiel, Mol, dossier inzake de vrijlating als burgerlijk gevangene in kamp
Sennelager, opgesloten op beschuldiging van hulp bij grensoverschrijding. 1 omslag
November 1917-September 1918.
Oud nummer 491.
3840. Soeten J., brief inzake de aanvraag van een reispas. 1 stuk
23 augustus 1917.
Oud nummer 492.
3841. Gebroeders Soetermans, Veltem-Beisem, brief inzake hun melkerij; bemiddeling
door Boerenbondkaderlid Reynaert. 1 stuk
22 februari 1918.
Oud nummer 493.
3842. Spolspoel Antoine en Frans, Grimbergen, dossier inzake de inbeslagname van
aardappelen. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 494.
3843. Stas Louis, Buizingen, dossier inzake de teruggave van zijn opgeëist paard. 1 omslag
Februari 1918.
Oud nummer 495.
3844. Stackenborg Joannes, Turnhout, dossier inzake de terdoodveroordeling. 1 omslag
Augustus-november 1918.
Oud nummer 496.

3845. Stalmans Leopold en Cox Celina, Achel, dossier inzake hun terdoodveroordeling.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 497.
3846. Stevens Modest, Ninove, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste
dwangarbeider.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 498.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 499 "Stevigny" ontbreekt.
3847. Streitz Jan, Sint-Mariaburg (Ekeren-Brasschaat), dossier inzake de dwangarbeid
als straf voor het verspreiden van het sluikblad *De Vrije Stem*; is lid van de
activistische kring van Ekeren.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 500.
3848. Strybos Jos, Bree, dossier inzake strafvermindering voor deze politieke gevangene
in Lüttringhausen.
Februari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 501.
3849. Stijfs-Demont Katharina, Brussel, dossier inzake straf wegens ongeoorloofde
handel in suiker.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 502.
3850. Sivannet Aloïs, Turnhout, dossier inzake zijn straf.
September-oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 503.
3851. Swolf-Gressillon H., Antwerpen, dossier inzake een pas voor een reis naar
Nederland.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 504.
3852. Tallier Karel, Antwerpen. dossier inzake gratieverlening voor deze ter dood
veroordeelde daensist, wegens het verbergen van een wapen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 505.
3853. Tassignon, Halle, dossier inzake strafvermindering, veroordeeld voor diefstal.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 506.
3854. Theunissen, Sint-Genesius-Rode, brief inzake toestemming voor het bouwen van
een huis.
9 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 507.
3855. Thielens, Loksbergen, dossier inzake de straf wegens woekerhandel ten aanzien
van vluchtelingen.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 508.

3856. Tiberius Jaak, Koekelberg, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Nederland voor deze beeldhouwer.
September 1917-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 509.
5654. Tiberghien mevrouw, Schaarbeek, dossier inzake de vrijlating van haar echtgenoot Ernest, schepen van Financiën van Menen.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 510.
3857. Tissen Boniface, Brussel, dossier inzake gevangenisstraf te Limburg-an-der-Lahn.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 511.
3858. Tielens, dossier inzake vraag tot strafvermindering.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 512.
3859. Tossijn Jules, Sint-Gillis, brief inzake gevangenisstraf van de dochter te Siegburg.
25 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 513.
3860. Trassehaert (Trasschaert?) Alice, Sainghin-en-Weppes, dossier inzake dit familielid van Hugo Van den Broeck, verblijvende in de operatiezone in Noord-Frankrijk.
Augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 514.
3861. Troosters Hendrik, Etterbeek, dossier inzake de aanvraag een fiets te mogen gebruiken.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 515.
3862. Tuyaerts, Schaarbeek, dossier inzake de hechtenis van deze priester van de Sint-Mariakerk in Schaarbeek.
Juni-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 516.
3863. Uytterhaegen K., Brussel, dossier inzake gevangenisstraf van De Vos Ferdinand.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 517.
3864. Jacobs Leonard, Bocholt (Lozen) dossier inzake deze burgerlijk gevangene in Sennelager wegens betrokkenheid bij spionage. Bevat tevens twee brieven inzake een andere "zaak-Jacobs".
December 1917-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 518.
3865. Janssens Jan, Ekeren, Brussel, dossier inzake de doodstraf voor deze priester.
December 1917-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 519.
3866. Janssens Andries, Brussel, dossier inzake straf voor zijn dochter Johanna.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 520.

3867. Janssen Michaël, Neerpelt, dossier inzake zijn voorstel tot versterken van de klompennijverheid in Limburg.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 521.
3868. Jeandrin Antoine Joseph, Chaumont-Gistoux, dossier inzake de gevangenisstraf als gevolg van het in bezit zijn van Duitse uniformstukken
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 522.
3869. Jespers Jozef, Antwerpen, dossier inzake de doodstraf.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 523.
3870. “Jong Vlaanderen Lier”, dossier inzake de route van de stoomtramlijn in de stadskern te Lier.
Juli-augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 524.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 525 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3871. Jossaert-Hoste H., Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf van deze vrouw.
Juni 1917-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 526.
3872. Joostens Remi, Baardegem, dossier inzake gevangenisstraf wegens overschrijding van de Etappegrens en poging tot omkoping van Duitse soldaten.
November-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 527.
3873. Jorissen Jean, Neerpelt, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 528.
3874. Josz Guy-Lucien, Molenbeek, dossier inzake de oproeping voor legerdienst van deze van Oostenrijkse afkomst zijnde Belg.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 529.
3875. Juchem Willem Joseph, Merksem, dossier inzake de straf voor deze bloemenhandelaar wegens niet-leveren van opgeëiste aardappelen, geteeld te Mortsel.
September-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 530.
3876. Jugters Alfred, Antwerpen, dossier inzake zijn vraag voor een baan als propagandist van de Raad van Vlaanderen.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 531.
3877. Karremans W., Neerharen, dossier inzake te geringe levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 532.

3878. Kayenbergh, dossier inzake zijn verzoek, is bureelhoofd in Ministerie van Binnenlandse Zaken.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 533.
3879. Kennes-Riess A. mevrouw, Schaarbeek, dossier inzake aanvraag van een reispas voor Nederland. Bevat ook een brief van P. Kennes uit Molenbeek.
Augustus 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 534.
3880. Kindermans Leon, Brussel, brief inzake zijn gevangenisstraf.
4 januari 1918. 1 stuk
Oud nummer 535.
3881. Klinzner H., Antwerpen, dossier inzake zijn rechtszaak tegen de Belgische staat na een treinongeval.
April-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 536.
3882. Knaepen Alfons, Brussel, dossier inzake deze ambtenaar van het Ministerie van Justitie.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 537.
3883. Knop F., Brussel, dossier inzake zijn vraag een paard te mogen aankopen.
November-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 538.
3884. Kockelberg Emiel, Sint-Niklaas, dossier inzake een opgeëist paard.
Juli-augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 539.
3885. Lacourt René, Willebroek, dossier inzake de aanhoudingen van anti-activisten te Willebroek.
December 1917-januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 540.
3886. Laloup en Machiels, dossier inzake verzoekschriften uit Kuntich en regio Tienen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 541.
3887. Lambeau Lodewijk, Sint-Stevens-Woluwe, dossier inzake de politieke toestand in deze gemeente.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 542.
3888. Marres Lambert, Vroenhoven, dossier inzake het doodvonnis.
April 1917. 1 omslag
Oud nummer 543.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 544 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen. Zie dossier met oud nummer 777 in deze reeks.
3889. Landrieux Isidoor C. mevrouw, Brussel, dossier inzake de gevangenisstraf van de echtgenoot.

- Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 545.
3890. Lassaut Petrus, Nieuwerkerken-bij-Sint-Truiden, dossier inzake toestemming om zijn beroep van veehandelaar te mogen voortzetten. 1 omslag
Oktober 1917.
Oud nummer 546.
3891. Lauwers E.P. en Willems J.L., Antwerpen, dossier inzake toelating voor een huwelijk. 1 omslag
November-december 1917.
Oud nummer 547.
3892. Lauwers L., Malderen, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van aardappelen. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 548.
3893. Lefebure Louis, Brussel, 's Gravenbrakel, dossier inzake zijn gevangenisstraf omwille van hulp bij grensoverschrijding; bestuurder van "Le Bon Pain". 1 omslag
November-december 1917.
Oud nummer 549.
3894. Lefèvre Gust, Sint-Renelde, dossier inzake de gevangenisstraf voor zoon Jozef, student te Tienen, wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Juli 1917.
Oud nummer 550.
3895. Lenaerts Karl, dossier inzake de gevangenisstraf van oud-majoor Lenaerts wegens verboden wapenbezit en bezit van sluikbladen. 1 omslag
December 1917-April 1918.
Oud nummer 551.
3896. Lenaerts-Gers Catharina, Turnhout, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze molenaarsvrouw, vermoedelijk wegens hulp bij spionage. 1 omslag
April 1917-Maart 1918.
Oud nummer 552.
3897. Lenaerts van Genk en Meyssen van Bree, aanbevelingsbrief door C. Libbrecht. 1 stuk
April 1918.
Oud nummer 553.
3898. Leroy Jozef, Antwerpen, dossier inzake deze terdoodveroordeelde wegens spionage in de zaak-Ballegeer. Bevat tevens brief inzake Leroy, wonend in Brussel, met aanvraag van een reispas voor Zwitserland. 1 omslag
Juni 1917-Februari 1918.
Oud nummer 554.
3899. Dossier "Lettens, Lint (Grimbergen)". 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 555
3900. Lichtert G., Dilbeek, dossier inzake het in beslag nemen van zijn koe. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 556.

3901. Linten Jos, Meerhout, dossier inzake zijn vraag een binnenschip voor kolentransport te bekomen.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 557.
3902. Lombaert, Brussegem, dossier inzake zijn problemen met de *Ernte Kommission*.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 558.
3903. Lomnitz Emiel, gevangene te Sint-Gillis, dossier met bemiddeling door priester Isidoor Verdoodt van Ukkel.
Juli-oktober 1917. 1 omslag
Oud nummer 559.
3904. Lotigiers Armand-Jan, Schaarbeek, dossier inzake de terugkeer van deze kapper, als krijgsgevangen burgerwachter naar Holzminden gevoerd, nadien als arbeider tewerkgesteld.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Bevat dossier "Lotigiers" uit de reeks IIIde Algemeen Bestuur, 3de Afdeling, nr. 188.
Oud nummer 560.
3905. Dr. Lowis, Sint-Truiden, dossier inzake zijn gevangenisstraf, bemiddeling door dr. Bernard Quintens.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 561.
3906. Linsing Gustaaf, Mol, dossier inzake deze burgergevangene in kamp Münsterlager.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 563.
3907. Luyten Karel, Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens verspreiden van sluikbladen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 564.
3908. Vanden Berghe Cesar, Anderlecht, dossier inzake pensioenaanvraag.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 565.
3909. Valkeners Jan Alfons en Henry, Tongeren, dossier inzake hun gevangenschap.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 566.
3910. Van Acker Eugène, Brussel, dossier inzake zijn gevangenschap in Holzminden.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 567.
3911. Van Acken L., Merchtem, dossier inzake gevangenisstraf wegens verboden wapenbezit.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 568
3912. Van Belle, Aalst, dossier inzake een pas voor de familie om van het Etappegebied naar Brussel te mogen reizen om daar in Kolenverdeling en het Ministerie van Nijverheid en Arbeid te werken.

- December 1917-Januari 1917. 1 omslag
Oud nummer 569.
3913. Van Breetwater Jean-Baptiste, Drogenbos, dossier inzake zijn problemen als
gevolg van het verhuren van zijn zaal aan de Groeningewacht.
November 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 570.
3914. Van Brempt Henri, Burcht, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van
aardappelen.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 571.
3915. Van Buggenhout J.B., Wolvertem, dossier inzake onvoldoende levering van graan
aan de *Ernte Kommission*.
November 1917-April 1918. 1 omslag
Oud nummer 572.
3916. Van Cauteren René, Sint-Gillis, dossier inzake de terdoodveroordeling.
Augustus-september 1917. 1 omslag
Oud nummer 573.
3917. Van Camfort-Gossens H., Schaarbeek, dossier inzake de terugkeer van zijn zoon,
verblijvend in het Sint-Ferdinandsgesticht te Lummen.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 574.
3918. Van Cauwenbergh, Ganshoren, dossier inzake familiezaken.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 575.
3919. Van Damme E., Molenbeek, dossier inzake zijn aanhouding als gevolg van bezit
van militair materieel. Bevat tevens briefwisseling inzake P. Van Damme,
landbouwer te Temse, veroordeeld wegens onvoldoende levering van haver.
Februari-maart 1917. 1 omslag
Oud nummer 576.
3920. Van de Gaer Louis, dossier inzake deze flamingant uit Luik, betraft op verboden
wapendracht.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 577.
3921. Van den Bogaert-Soole Charlotte, Gent, dossier inzake de veroordeling van haar
echtgenoot wegens het houden van duiven.
Oktober 1917-April 1918. 1 omslag
Oud nummer 578.
3922. Van den Bossche Edm., Vilvoorde, dossier inzake de vraag tot vergoeding van de
schade, door Duitse soldaten aangebracht in zijn woning in 1914.
Augustus-september 1917. 1 omslag
Oud nummer 579.
3923. Van den Brande A., Ronse, dossier inzake de aanvraag van een pas voor een reis
van de Etappe (Ronse) naar Brussel.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 580.

3924. Van den Broeck A., Sinaai, dossier inzake de gevangenisstraf voor zijn zoon wegens spionage. Bevat tevens een brief in verband met de zaak Ruyk-Van den Borre.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 581.
3925. Van den Broeck Karl, Antwerpen, broer van Jozef Van den Broeck, dossier inzake de opeising door de bezetter van prikkeldraad te Brasschaat.
Mei-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 582
3926. Van den Broeck Prosper, Antwerpen, broer van Jozef van den Broeck, dossier inzake het opeisen van metalen werktuigen; in gebruik in het bedrijf van deze kaarsengieter.
Februari-augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 583.
3927. Vanden Broeck Sophie, Wolvertem, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 584.
3928. Vanden Driessche Lucien, Brussel, dossier inzake zijn vraag voor een pas om zijn ouders van Kortrijk naar Brussel te laten verhuizen.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 585.
3929. Vanden Eynde-Lamot weduwe, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van haar twee zoons, gevangen gezet wegens poging tot grensoverschrijding.
Juni 1917. 1 omslag
Oud nummer 586.
3930. Vanden Eynde August, Mechelen, dossier inzake zijn terdoodveroordeling.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 587.
3931. Van den Heule Alfons, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeider.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 588.
3932. Van den Plassche Alfons Jozef, Kortrijk, dossier inzake zijn terdoodveroordeling.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 589.
3933. Van den Steen, Steenokkerzeel, dossier inzake deze onderwijzer.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 590.
3934. Van de Putte Jan, Asse, dossier inzake zijn vraag tot behoud van zijn opgeëist paard.
Juni 1917. 1 omslag
Oud nummer 591.
3935. Vanderhaeghen Konstant, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake zijn vrijlating uit gevangenschap.

- December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 592.
3936. Vanderlinden H., doorslag van een aanbevelingsbrief aan het ministerie van
Justitie. 1 stuk
April 1918.
Oud nummer 593.
3937. Van der Maelen, Tongeren, dossier inzake zijn gevangenschap wegens spionage.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 594.
3938. Vander Meeren Isidoor, Huizingen, dossier inzake schadevergoeding na een
ongeluk met een Duitse auto. 1 omslag
Januari-maart 1918.
Oud nummer 595.
3939. Vandersanden Waltherus, Grote-Brogel, dossier inzake zijn gevangenschap
omwille van het verschaffen van nachtverblijf aan derden. 1 omslag
December 1917 – Januari 1918.
Oud nummer 596.
3940. Vander Spurt Evarist, Gent, dossier inzake deze tandarts-activist. 1 omslag
November-december 1917.
Oud nummer 597.
3941. Vander Stappen A., Brussel, dossier inzake de straf wegens aankoop van garen
van een Duits soldaat. 1 omslag
Augustus 1917.
Oud nummer 598.
3942. Vanderstraeten Sophie weduwe, Stokkel (Sint-Pieters-Woluwe), dossier inzake de
straf voor haar zoon wegens geheimstokerij. 1 omslag
December 1917.
Oud nummer 599.
3943. Vander Stukken François, Leuven, dossier inzake het bezit van verboden wapens
door deze wapenmaker. 1 omslag
Juni-november 1917.
Oud nummer 600.
3944. Vander Veken, Meise, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van
haver. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 601
3945. Firma Vandewijver en Dewindt, Brussel, dossier inzake de vraag om toelating in
Duitsland zink te mogen bestellen voor dit bedrijf, werkzaam in de grafische
sector. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 602.
3946. Van Dingenen L., Lier, dossier inzake de vraag van deze loodgieter tot aankoop
van een partij zink. 1 omslag
Augustus 1917.
Oud nummer 603.

3947. Van Dijk Pater Cornelis, dossier inzake zijn vraag voor een pas om van Nederland naar België te reizen om de leiding van het klooster in Maaseik te nemen.
December 1917-Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 604.
3948. Van Eeden, brief.
22 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 605.
3949. Van Eldere, Baal, dossier inzake deze onderwijzer.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 606.
3950. Van Elslander, Lier, dossier inzake de aanvraag van een reispas.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 607.
3951. Van Espen, dossier inzake de toelating tot zeeproductie door de "Savonnerie Bruxelloise".
27 juni 1917. 1 stuk
Oud nummer 608.
3952. Van Fraechem Victor, Mechelen, dossier inzake de gevangenschap in Turnhout.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 609.
3953. Van Geertruiden J.A. mevrouw, Antwerpen, brief inzake haar gevangenschap en het pleiten voor Duitse rechtbanken door advocaat Adelfons Henderickx.
9 januari 1918. 1 stuk
Oud nummer 610.
3954. Van Halle Jan, Kampenhout, dossier inzake zijn vrijlating, zodat hij op de boerderij kan werken.
Augustus 1917. 1 omslag
Oud nummer 611.
3955. Van Hauwe Marin, Halle, dossier inzake een verzending per binnenschip van meubels en materieel van deze apotheker uit Roeselare in het Etappegebied.
December 1917-Maart 1918.
Oud nummer 612.
3956. Van Haeren J., brief.
30 juni 1917. 1 stuk
Oud nummer 613.
3957. Vanhellemont, Bunsbeek, brief.
11 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 614.
3958. Van Hemel Jozef, Mol, dossier inzake toelating voor een olieslagerij te Retie ten voordele van Schillebeeckx August. Documenten inzake gevangenisstraf wegens verduisteren van brieven, gericht aan de bezetter. Bemiddelaar is Joseph Lathouwers, immobiëlmakelaar en lokaal leider van Kolenverdeeling.
Augustus-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 615.

3959. Van Hemelrijk Henri, dossier inzake priester Van Hemelrijk.
Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 616.
3960. Van Hentenrijk Louis, Sint-Pieters-Woluwe, dossier inzake straf wegens smokkel
van vetstof.
September-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 617.
3961. Von Holthausen Emma en Vervoort Emma, dossier inzake hun aanvraag van een
reispas.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 618.
3962. Van Hoorick Dominique, Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake de gevangenisstraf
wegens vervalsing van alcoholische dranken.
Februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 619;
- [xxx]
Dossier met oud nummer 620 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
3963. Van Houdt-Vandeveld Joseph, Schaarbeek, dossier inzake de gevangenisstraf
wegens hulp bij grensoverschrijding.
September-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 621.
3964. Dossier "Van Inthouedt".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 622
3965. Van Looy Victor, Retie, dossier inzake zijn gevangenisstraf en deportatie naar
Duitsland, bemiddeling door Adelfons Henderickx.
Mei-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 623.
3966. Vanlangenacker Laura, Hasselt, dossier inzake een reispas om naar Spanje te
verhuizen.
December 1917-Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 624.
3967. Van Leugenhaeghe Jozef, Bazel, dossier inzake het behouden van een paard door
deze landbouwer.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 625.
3968. Van Lieshout Hendrik, Bocholt, dossier inzake gevangenisstraf wegens
hulpverlening bij de desertie van een Duits soldaat.
November 1917-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 626.
3969. Van Looveren Willy, Berchem (bij Antwerpen), dossier inzake een reis naar
Duitsland ter bestudering van de stenografische dienst van de Reichstag.
Juni 1917 en maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 627.

3970. Dossier "Van Malderen Jos".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 628.
3971. Van Malderen-Leclercq Georges mevrouw, Vorst, dossier inzake een rechtszaak die deze dame wil aanspannen.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 629.
3972. Van Mechelen Frans, Bocholt, dossier inzake de uitbetaling van het loon van deze ambtenaar van het Bureau van Bruggen en Wegen te Neerpelt.
Oktober-november 1917. 1 omslag
Oud nummer 630.
3973. Van Meel Jos, Essen, dossier inzake de toelating om van Antwerpen naar Essen te mogen verhuizen; werknemer van Koffiebranderij Van Biggelaar en co.
Oktober-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 631.
3974. Van Meerbeek Jan Lodewijk, Etterbeek, dossier inzake zijn zoektocht naar een advocaat.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 632.
3975. Dossier "Van Melckebecke."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 633.
3976. Van Mieghem R.K., Brussel, dossier inzake de bevordering van deze activistische ambtenaar bij het Ministerie van Wetenschappen en Kunsten en zijn verzoek om een reispas voor Denderleeuw in het Etappegebied.
Augustus en september 1917. 1 omslag
Oud nummer 634.
3977. Van Mieghem J., Borchtlombeek, dossier inzake een steenkoollevering voor deze onderwijzer.
Februari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 635.
3978. Van Munteren mevrouw, Steenokkerzeel, dossier inzake door de Duitsers opgeëiste bomen, bestemd voor productie van klompen; bemiddeling door De Bondt van Leefdaal.
November-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 636.
3979. Vanneste-Wittouck mevrouw, Hasselt, dossier inzake deze vluchteling uit Kortemark, vraag om een pas naar Nederland, echtgenoot is geïnterneerd in Nederland.
December 1917-Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 637.
3980. Van Nitsen Christina, Antwerpen, dossier inzake deze onderwijzeres, gevangen wegens bezit van sluikbladen en briefwisseling met het buitenland.

- Juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 638.
3981. Van Ooteghem-Van Hoeymissen Marie, Oudergem, dossier inzake een pas om naar Ledeberg in het Etappegebied te reizen. 1 omslag
December 1917.
Oud nummer 639.
3982. Van Ophalvens Jozef, Sint-Lambrechts-Woluwe. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 640.
3983. Van Opstal Pieter, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de electriciteitsaansluiting van zijn huis. 1 omslag
November-december 1917.
Oud nummer 641.
3984. Van Peborgh-De Ridder G., Lier, dossier inzake een reispas om naar Nederland te verhuizen. 1 omslag
Juli-december 1917.
Oud nummer 642.
3985. Van Reeth Mevrouw (Marie Gabrielle Tilles), Nijvel, dossier inzake haar aanvraag van een reispas voor Nederland. 1 omslag
November 1917-Februari 1918.
Oud nummer 643.
3986. Van Rillaer Fr., dossier inzake zijn veroordeling. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 644.
3987. Van Roy Isidoor, Heverlee, dossier inzake zijn wens om aan de Gentse universiteit te gaan studeren. 1 omslag
September 1917.
Oud nummer 645.
3988. Van Ruymbeke Henri, Schaarbeek, vluchteling uit Kortrijk, dossier inzake de opeising van zijn matrassen. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 646.
3989. Van Wassenhove Valentine, Antwerpen, dossier inzake een pas om naar Duitsland te reizen voor een verloving. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 647.
3990. Dossier "Van de Velde, voornaam en plaatsnaam onleesbaar". 1 stuk
1918.
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 648.
3991. Velings Maurits, Charleroi, dossier inzake zijn deportatie naar Duitsland als opgeëiste dwangarbeider. 1 omslag
Juli 1917.
Oud nummer 649.

3992. Vermeiren, Antwerpen, dossier inzake een toestemming voor deze activistische propagandist om een fiets te mogen gebruiken.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 650.
3993. Audenaert Camiel, Nieuwkerken-Waas, dossier inzake de hem opgelegde boete.
Mei-juli 1917. 1 omslag
Oud nummer 651.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 652 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3994. Tas Petrus Adolf, Sint-Gillis-Dendermonde, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeider, werkzaam in een Z.A.B.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 653.
3995. Dossier "Scheltens, Steendorp."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 654.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 655-660 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3996. Constandt August, Brussel, dossier inzake het verlenen van een pas voor deze propagandist.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 661.
3997. De Lil Leopold, Laken, dossier inzake zijn straf wegens aardappelsmokkel.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 662.
3998. Adrianssens-Potters, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf wegens stelen van metaal.
April 1917. 1 omslag
Oud nummer 663.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 664 "Verdonck Jan" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 665 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
3999. Wijns, Brussel, dossier inzake zijn problemen met de gemeentelijke administratie van Anderlecht.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 666.
4000. Vercruyssen Cyriel, vluchteling te Denderleeuw, dossier inzake zijn vraag om naar Genk te mogen verhuizen.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 667.

4001. De Bondridder Pieter, Brussel, dossier inzake toekenning van een verlof aan deze dwangarbeider; tewerkgesteld te Straimont (Luxemburg).
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 668.
4002. Terclavers Karel, Kessel-Lo en De Jong Marie, Laken, dossier inzake vrijlating van deze werkweigeraar.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 669
- [xxx]
Dossier met oud nummer 670 "Hoffman Lode en Renaat Hoffman" ontbreekt.
4003. Lauwaet Eugene, Wetteren, dossier inzake zijn gevangen zittende zoon Leon, gewezen voorzitter van de Groeningewacht van Wetteren.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 671.
4004. De Keizer August, Berchem, dossier inzake de aanvraag van een reispas om naar Nederland te verhuizen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 672.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 673 "Leyendeckers" ontbreekt.
4005. Mulier Andries, Kortrijk(?), dossier inzake zijn plannen tot verhuis naar Antwerpen.
Januari 1918. 1 omslag
Oud nummer 674.
4006. Verbert Karl, Antwerpen, dossier inzake de straf voor deze herbergier wegens toelaten van personen die illegale grensoverschrijding van plan waren.
Januari-februari en september-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 675.
4007. Verbessen J.B., Sint-Gillis, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Zwitserland.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 676.
4008. Verbruggen Hubert, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens spionage.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 677.
4009. Verdeyen Lodewijk, Leefdaal, dossier inzake zijn straf wegens onvoldoende leveringen aan de *Ernte Kommission*.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 678.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 679 "Verdickt" ontbreekt.
4010. Wagenaer Joseph, Strombeek, dossier inzake het bekomen van toelating tot organisatie van dansfeest in zaal "Pavillon".
Mei-juni 1918. 1 omslag

- Bevat dossier nr. 1050 van het 4de Algemeen bestuur, 4de Afdeling.
Oud nummer 680.
4011. Vergeylen Frans, dossier inzake zijn terdoodveroordeling.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 681.
4012. Verhegge Maria, Teralfene, dossier inzake de vertalingen van vaktermen voor het
onderwijs in snit- en naad. 1 omslag
November 1917.
Oud nummer 682.
4013. Verhofstede E., Nieuwkerken-Waas, dossier inzake toestemming tot voortzetten
van zijn brouwerij, tevens over de activistische werking in zijn gemeente. 1 omslag
November-december 1917 en maart 1918.
Oud nummer 683.
4014. Verhulst Leon, Antwerpen, dossier inzake het electriciteitsverbruik van de
familie; zoon is student aan de Gentse universiteit. 1 omslag
Oktober 1917.
Oud nummer 684.
4015. Verheyen, Turnhout, dossier inzake de aanhouding van moeder en twee dochters,
maalders; bemiddeling door Steven Prenau. 1 omslag
Februari-maart 1918.
Oud nummer 685.
4016. Verheyen Emiel, Steendorp, dossier inzake de terdoodveroordeelde burgemeester
van Steendorp. 1 omslag
Juni 1917.
Oud nummer 686.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 687 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
4017. Verkoyen Dorothea, Brussel, dossier inzake haar vraag voor een baan in de
Spitzen Zentrale. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 688.
4018. Verleyen Gilbert Oscar, Brussel, dossier inzake hun vraag om aardappelen in
Brussel te mogen invoeren. 1 omslag
Augustus-september 1917.
Oud nummer 689.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 690 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
4019. Vermandel Georges, niet gedateerde nota inzake zijn gevangenisstraf wegens
verspreiden van sluikblad *De Vrije Stem*. 1 stuk
1918
Oud nummer 691.
4020. Haesendonckx Jozef, Turnhout, dossier inzake de verlofaanvraag van deze
dwangarbeider.

- Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 692.
4021. Vermoesen Petrus, Sint-Martens-Lennik, dossier inzake zijn vrijlating uit
gevangenschap. 1 omslag
Augustus-september 1917.
Oud nummer 693
4022. Verrière, Antwerpen, dossier inzake de pasaanvraag om naar Nederland te reizen
voor deze directeur van het Stuivenberggasthuis ter bestudering van het systeem
van wijkverpleging. 1 omslag
Januari-februari 1918.
Oud nummer 694.
4023. Verschraegen, dossier inzake de genadevraag. 1 omslag
April 1918.
Oud nummer 695.
4024. Verschueren Oscar, Waregem, dossier inzake deze terdoodveroordeelde wegens
spionage. 1 omslag
Augustus-oktober 1917.
Oud nummer 696
4025. Verspaendonck Mevrouw, Antwerpen, dossier inzake haar ter dood veroordeelde
echtgenoot Mathieu. 1 omslag
Maart 1918.
Oud nummer 697.
4026. Verstraeten Karel, Leefdaal, dossier inzake de dienstdoende burgemeester,
gestraft wegens negatieve uitlatingen over de bezetter. 1 omslag
Juli-november 1917.
Oud nummer 698.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 699 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
4027. Veulemans Augustinus, Brussel, dossier inzake deze uit Menen gevluchte familie. 1 omslag
Juni-juli 1917.
Oud nummer 700.
4028. Vilrocx Elza, Lommel, dossier inzake de vrijlating van Helena Achten-Vilrockx,
opgesloten in Holzminden. 1 omslag
December 1917.
Oud nummer 701.
4029. Vischpoel Emiel en Jozef, Sint-Niklaas, dossier inzake de gevangenisstraf wegens
brieven- en mensensmokkel naar Nederland. 1 omslag
Januari-april 1918.
Oud nummer 702.
4030. "Vlaamsch Huis Lier", dossier inzake de door de bezetter opgeëiste bomen in
Lier. 1 omslag
December 1917-maart 1918.
Oud nummer 703.

4031. "Progandabureel Lier", dossier inzake de aanleg van een tramlijn.
Januari-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 704.
4032. Vrancken Jan, Bree, dossier inzake het ontslag en de gevangenisstraf voor
burgemeester Vrancken wegens fraude met aardappelen.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 705.
4033. Voorspoels, dossier.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 706.
4034. Vranken Frans, Leuven, dossier inzake de heropbouw van zijn eigendom, de
Noordschouwburg op het Statieplein.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 707.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 708 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
4035. Vroom Pieter, Brussel, brief inzake deze ambtenaar van het Ministerie van
Justitie.
20 november 1917. 1 stuk
Oud nummer 709.
4036. Wackers-Opdekamp mevrouw, Hasselt, dossier inzake de juridische problemen
van haar firma wegens fraude ten aanzien van de bezetter.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 710.
4037. Walbers-Van Baelen Gerard, Neerpelt, dossier inzake de straf wegens hulp bij
grensoverschrijding.
Januari-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 711.
4038. Wallaert Gabriëlle, Brussel, dossier inzake de aanvraag voor een pas voor een reis
naar het Etappegebied.
December 1917-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 712.
4039. Dossier "Warebeke".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 713.
4040. Warin, Tongeren, dossier inzake de verwijdering uit het korps van deze Waalse
ondercommissaris van de stedelijke politie.
September-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 714.
4041. Waternaux Karel, Merksem, dossier inzake het door de bezetter opgeëist koper in
zijn huis.
September 1917. 1 omslag
Oud nummer 715.

4042. Watteyne Julien, Menen, dossier inzake een reispas om van het Etappegebied naar Brussel te verhuizen. Bemiddeling door Lodewijk Dosfel van Jette.
December 1917-Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 716.
4043. Wauters Hippoliet, Melle, dossier inzake een reispas om naar Melveren bij Sint-Truiden te verhuizen; bemiddeling door pater Donatius Wauters.
November-december 1917.
Oud nummer 717.
4044. Weekers Jan Pieter, Molenbeersel, dossier inzake de aanvraag van een pas om naar Nederland te reizen.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 718.
4045. Weverbergh H., Galmaarden, dossier inzake de vraag tot levering van petroleum door de *Oel Centrale* voor de drukkerij Weverbergh-Watthée.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 719.
4046. Wildermans Leon, Bocholt, dossier inzake het achterstallig loon voor deze sluiswachter.
November 1917. 1 omslag
Oud nummer 720.
4047. Willemsen Julius, Beersel, dossier inzake de gevangenisstraf van deze onderwijzer.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 721.
4048. Wouters-Klaps Leopold, Peer, dossier inzake de gevangenisstraf wegens betrokkenheid bij grensoverschrijding.
Oktober 1917-februari 1918. 1 omslag
Oud nummer 722.
4049. Wilgot weduwe, Antwerpen, dossier inzake de straf voor haar zoon Albert wegens poging tot grensoverschrijding, bemiddeling door Adelfons Henderickx.
November-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 723.
4050. Dierick Leontine, Brussel, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofde aanwezigheid in het Etappegebied.
September 1917-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 724.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 725-726 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4051. Wuyts, Antwerpen en Herentals, dossier inzake het verzoek van mevrouw Wuyts Frans (Herentals) voor een reispas naar Nederland voor bezoek aan geïnterneerde echtgenoot-soldaat. Bevat ook documenten inzake aanstelling van Wuyts Ovidius als makelaar van de *Gersten Centrale*.
Juli 1917-maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 727.

4052. Wijlants Hendrik, Brussel, dossier inzake de straf wegens aardappelsmokkel.
December 1917. 1 omslag
Oud nummer 728.
4053. Wijnants Frans, Piringen, dossier inzake de gevangenisstraf te Limburg-an-der-Lahn wegens een jachtmisdrijf.
April en september 1918. 1 omslag
Oud nummer 729.
4054. Wijnants Margriet, Vorst, dossier inzake de vrijlating van haar moeder en broer.
Maart 1918. 1 omslag
Oud nummer 730.
4055. Wijnendaele L., brief inzake een levering van bakstenen aan de *Baudirektion*.
3 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 731.
4056. De Noyette Oscar, Dikkelvenne, dossier inzake de vrijlating van deze Zivilarbeiter.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 732/A.
4057. Cluytens, Landen, dossier inzake de benoeming van de postmeester van Landen te Hasselt.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 732/B.
4058. Van Zeebroek Jan-Baptist, Wemmel, dossier inzake verblijf in de gevangenis, als gevolg van een onderzoek naar de moord op een Duits soldaat.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 733.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 734 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4059. Vanraes Paul, Wervik, Valenciennes, dossier inzake de gevangenschap van deze veearts op verdenking van spionage, bemiddeling door Triphon Tanghe.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 735.
4060. Borremans Frans, Meise, dossier inzake de levering van meel aan Borremans.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 736.
4061. Jonckheere-Pottevijn Hippoliet, Roksem, dossier inzake de vrijlating van deze dwangarbeider te Auberives bij Givet, gevangen gezet wegens smokkel.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 737.
4062. Cosemans Ludwig, Alken, dossier inzake toestemming om een boerderij te bouwen.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 738.
4063. Bruylants Julius en Victor, Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake schadevergoeding voor het "Hôtel-brasserie de la Fontaine", opgeëist door de bezetter.

- Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 739.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 740 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4064. Bonte weduwe, Geel, vluchteling uit Menen, dossier inzake het in beslag nemen van haar goederen. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 741.
4065. Wolters van der Wey-De Ceuckelaere Mevrouw, dossier inzake haar gezondheidstoestand. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 742.
4066. Barthels A., Leuven, dossier inzake deze opgeëiste arbeider, verblijvend in Holzminden. 1 omslag
April-mei 1918.
Oud nummer 743.
4067. Dossier "Vermant Felix" (of Vermaut?). 1 stuk
1918.
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 744.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 745 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4068. Budie Jozef, Laken, dossier inzake het verblijf van zijn dochter te Oostende. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 746.
4069. Van den Broeck C., Turnhout, dossier inzake zijn deportatie naar Duitsland als gevolg van poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 747.
4070. Behiels Alfons, Sint-Niklaas, dossier inzake een conflict over het eigendomsrecht op een paard. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 748.
4071. Van de Can Geraard, Jeuk, dossier inzake veroordeling wegens illegale stroopstokerij; bemiddeling door Steven Prenau. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 749.
4072. Ballon-De Block Jan, Merchtem, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 750.
4073. Verheyden Leonard, Etterbeek, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijk gevangene te Holzminden.

- April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 751.
4074. De Preter Alfons, Schriek, inzake de straf na onvoldoende levering van aardappelen. 1 omslag
Oktober 1917-Juni 1918.
Bevat dossier nr. 85 van de reeks "kabinet" van Nationaal Verweer.
Oud nummer 752.
4075. Verbert Joanna, Antwerpen, dossier inzake een reispas naar Duitsland om te kunnen huwen met haar verloofde Frans Cuvillier in kamp Münsterlager. 1 omslag
Januari-mei 1918.
Oud nummer 753.
4076. Vergaelen Frans, Meise, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 754.
4077. De Ley-Hendrickx L.B., Antwerpen, dossier inzake zijn vraag om de verkoop van jenever, geleverd door de *Brantwein Zentrale*, in zijn herberg te laten doorgaan. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 755.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 756 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4078. Colonne Pierre, Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf in Antwerpen. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 757.
4079. Petermann Charles, Vorst, dossier inzake zijn in beslag genomen sigarettenvoorraad. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 758.
4080. Mevrouw Verbeek Alice, Vorst, dossier inzake de vraag voor een pas om naar Aalst in het Etappegebied te reizen. 1 stuk
20 juni 1918.
Oud nummer 759.
4081. Piessen Benoit, Malderen, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 760.
4082. Hanciau Leopold, Brussel, dossier inzake de straf wegens het smokkelen van aardappelen. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 761
4083. Steeno Henri, Haasrode-Bierbeek, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 762.

4084. Heynderickx-Dullaert Hendrik, Sint-Niklaas, dossier inzake in beslag genomen kwatta-chocolade. 1 omslag
December 1917-Augustus 1918.
Oud nummer 763.
4085. Daelman Frans, Temse, dossier inzake de straf wegens graansmokkel, door deze opgeëiste arbeider. 1 omslag
Maart-april 1918.
Oud nummer 764.
4086. Adriaens Oscar, Ninove, dossier inzake deze opgeëiste arbeider. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 765.
4087. Wilssens Raimond, Rijsel, Sint-Niklaas, dossier inzake de terugkeer van deze naar Frankrijk gevluchte arbeider. 1 omslag
Mei-oktober 1918.
Oud nummer 766.
4088. Wellekens Karel, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake de gevangenisstraf wegens fraude met meel. 1 omslag
April-september 1918.
Oud nummer 767.
4089. Devroede Henri, Mechelen, dossier inzake de gevangenisstraf van deze leraar aan de staatsmiddelbare school, wegens verboden wapenbezit. 1 omslag
Juli 1917-Mei 1918.
Oud nummer 768.
4090. Roumont Leo, Schaarbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens identiteitskaartvervalsing en hulp bij grensoverschrijding. 1 omslag
November 1917-Januari 1918.
Oud nummer 769.
4091. Lesouple-Michiels, Etterbeek, dossier inzake straf wegens fraude met meel. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 770.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 771 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4092. Van Audenhove Jozef, Aalst, dossier inzake hulpverlening aan het gezin van deze door een Duits soldaat vermoorde, opgeëiste arbeider. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 772.
4093. Janssens Jules en Leopold, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf voor de vader Petrus Philippus Franciscus, beschuldigd van smokkel. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 773.
4094. Koppens Frans, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot illegale grensoverschrijding. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 774.

4095. Gaudy Oscar, Schaarbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens illegale grensoverschrijding.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 775.
4096. Schoukens Fr., Anderlecht, dossier inzake de vergunning een danscursus te mogen organiseren in zijn zaal.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 776.
4097. Lambin D., Antwerpen(?), dossier inzake de vervulling van de dienstplicht in het Duitse leger door broer Edgar Lambin die in Keulen woont.
Juni 1917-Mei 1918. 1 omslag
Bevat het dossier nr. 544 van deze reeks.
Oud nummer 777.
4098. Van Praet, Vilvoorde, dossier.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 778.
4099. Moens Jan Bathiste, Molenbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens aankoop van Duitse militaire schoenen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 779.
4100. Van Herp Adolf, Willebroek, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeider.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 780.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 781 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4101. Vanden Eeckhout Adhemar, Erondegem, dossier inzake de vrijlating van de opgeëiste arbeider Jan Hendrickx.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 782.
4102. Vandewalle C. mevrouw, Schaarbeek, dossier inzake de inbeslagneming van schoenen uit haar winkel door de *Leder Centrale*; tevens de zoektocht naar haar aan het IJzerfront vermiste zoon, soldaat Eugène Vandewalle, 8ste Linierregiment.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 783.
4103. Persoons Alfons, Willebroek, dossier inzake de vrijlating van deze vrijwillige arbeider in Duitsland (Hannover).
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 784.
4104. Hauber Leon, Willebroek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens spionage (zaak Mariën-Boel).
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 785.
4105. Ledent-Bollé Hector, Rupelmonde, dossier inzake het verplicht stopzetten van het bedrijf van deze bindgarenfabrikant.

- April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 786.
4106. Waroquiers Jules, Vilvoorde, dossier inzake de benoeming van zijn broer Gustaaf, postklerk. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 787.
4107. Everaerts Eugene, propagandist te Oostende, dossier inzake de evacuatie van de burgerbevolking van Oostende. 1 omslag
Januari-mei 1918.
Oud nummer 788.
4108. Henderickx Jan, Erondegem, dossier inzake de gezondheidstoestand van deze opgeëiste arbeider. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 789.
4109. Bierkens Mathijs, Neerpelt, dossier inzake de gevangenisstraf wegens smokkel van tabak. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 790.
4110. Donckers Louis, Bocholt, dossier inzake de levering van arduinsteen en cement aan deze aannemer. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 791.
4111. Maesen P., As, dossier inzake loonsverhoging voor deze onderpostmeester. 1 omslag
Mei-juli 1918.
De documenten zijn in slechte materiële staat.
Oud nummer 792.
4112. Clerckx Alfons en Theodoor, Neerpelt, dossier inzake de gevangenisstraf wegens smokkel van tabak. 1 omslag
April-augustus 1918.
Oud nummer 793.
4113. Veuskens Willem, Bocholt, dossier inzake de gevangenisstraf van zoon Jacobus wegens hulp bij grensoverschrijding. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 794.
4114. Rasmussen L., Leuven, dossier inzake zijn kandidaatstelling als activistisch propagandist in Duitsland. 1 omslag
Mei en september 1918.
Oud nummer 795.
4115. Jans Lambert, Bocholt, dossier inzake zijn aanvraag bij de *Geschäftsstelle des Kriegsleder* om schoenen te mogen verkopen. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 796.
4116. Buelens Ferdinand, Zaventem, dossier inzake zijn vraag zijn paard te mogen behouden als medewerker van Kolenverdeling en toelating voor het dekken van zijn merrie.

- Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 797.
4117. Van Herck-Van den Plas Jos, Bierbeek, dossier inzake zijn straf wegens gebrekkige levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 798.
4118. Theijs Jozef, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens grensoverschrijding. 1 omslag
Mei-oktober 1918.
Oud nummer 799.
4119. Raets Jozef, Leuven, dossier inzake de gevangenisstraf wegens grensoverschrijding, in Holzminden. 1 omslag
1917-1918.
Oud nummer 800.
4120. Vanrobaeys G., Vilvoorde, dossier inzake zijn verlamde vingers; lid van de Groeningewacht van Vilvoorde. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 801.
4121. Van Meervenne Edw., Sint-Niklaas, dossier inzake de verzegeling van de bakkerij wegens illegaal bakken van roggebrood. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 802.
4122. Van den Hove Filibert, dossier inzake zijn aanhouding op verdenking van spionage, is ambtenaar van Justitie. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 803.
4123. Cox A. vrouw, Koekelberg, dossier inzake de vraag om de suikerbedeling in haar winkel te mogen doen. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 804.
4124. Bruyneel Alois, Temse, dossier inzake zijn verzoek van de *Brantwein Zentrale* jenever te bekomen voor verdeling in het Waasland. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 805.
4125. Ballin N., Brussel, dossier inzake de straf wegens betrokkenheid bij verkoop van alcoholische drank. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 806.
4126. Vander Stappen Jos, Merchtem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 807.
4127. Vander Kelen Nestor, Ninove, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeider.

- Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 808.
4128. Van Kemseke, Zwijndrecht, dossier inzake de vergoeding voor de vernielingen door Duitse militairen aangericht in zijn huis. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 809.
4129. Verhelpen Elisabeth, Grimbergen, dossier inzake de deportatie van haar echtgenoot na een incident met Duitse militairen met aardappelen als inzet. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 810.
4130. Lenaerts-Peeters Gustaaf, Turnhout, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeider. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 811.
4131. Heylen Victor, Dessel, dossier inzake zijn gevangenisstraf en deportatie naar Duitsland. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 812.
4132. Deckx Trudo, Turnhout, dossier inzake de levering van petroleum voor zijn drukkerij. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 813.
4133. Broeckx Frans, Turnhout, dossier inzake de vrijlating van deze man, gedeporteerd wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
April-augustus 1918.
Oud nummer 814.
4134. Dierckx Jozef, Turnhout, dossier inzake de toelating tot het inrichten van dansfeesten, is verhuurder van tenten en orgels. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 815.
4135. Crols Laurens, Turnhout, dossier inzake zijn vraag om petroleum voor verlichtingsdoeleinden. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 816.
4136. Severijns Jan, Leuven, dossier inzake de vraag voor vrijlating van zijn zoon uit de gevangenis van Turnhout, aangehouden wegens jeneversmokkel vanuit Hasselt. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 817.
4137. Van Acker J., Mechelen, brief met verzoek voor een onderhoud. 1 stuk
21 mei 1918.
Oud nummer 818
4138. Joris Charles, stationchef te Fallais, dossier inzake zijn vrijlating uit gevangenschap, bemiddeling door pastoor Mart. Coune van Mechelen-Bovelingen (Heers).

- Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 819.
4139. Grijson Charles en Baert Marie, vluchtelingen uit Geluwe, verblijvend te Sint-Genesius-Rode, brief met vraag om vrijlating van dwangarbeiders. 1 stuk
18 juni 1918.
Oud nummer 820.
4140. Hellemans Frans, Boom, dossier inzake zijn vraag les te mogen geven als voorbereiding op examen van onderwijzer, lid van de Nestor De Tiere-kring. 1 omslag
April-juni 1918.
Oud nummer 821.
4141. Dossier "Walravens, onderpastoor te Arendonk." 1 stuk
1918.
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 822.
4142. Willekens Adriaan Hendrik, Antwerpen, dossier inzake zijn straf wegens smokkelen van brieven; gedeporteerd naar Duitsland. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 823.
4143. Vander Stichelen Marin, Berchem, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 824.
4144. Opdebeek Casimir, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens betrokkenheid bij frauduleuze varkensverkoop. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 825.
4145. Christiaens Karel, Tienen, dossier inzake de straf wegens medeplichtigheid aan diefstal. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 826.
4146. Imbrechts mevrouw, Tienen, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze vrouw en haar zoon. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 827.
4147. Van den Houte (zusters), Merchtem, verzoekschrift voor levering van petroleum. 1 stuk
19 april 1918.
Oud nummer 828.
4148. Hilaerts Engelbert en Maria Van Tilt, Evere, dossier inzake de vrijlating van haar echtgenoot, burgerlijk gevangene in Holzminden. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 829.
4149. D'Hauwer Germain, Baardegem, dossier inzake zijn vrijlating, opgeëiste dwangarbeider. 1 omslag
Mei-oktober 1918.
Oud nummer 830.

4150. Meert Victor, Brussel, dossier inzake zijn broer in de gevangenis te Luik.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 830.
4151. Goddaer Frederik, dossier inzake het verzoek van deze opgeëiste dwangarbeider
om in Ukkel te mogen blijven wonen; vraag voor gezinshereniging met
echtgenote Vermeulen Marguerite.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 831.
4152. Franssens Albert, Stevoort, dossier inzake de terugkeer van deze vrijwillige
contractarbeider in Duitsland.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 832.
4153. Tuytens L., Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke
gevangene in Holzminden, gevangen wegens belediging van een Duits officier, na
verklinking door Van Goethem, wonende te Burcht.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 833.
4154. Persenaire G., Antwerpen, dossier inzake de straf wegens smokkel van chocolade
naar Brussel.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 834.
4155. Daems Maria, Mechelen, dossier inzake het verzoek tot toestemming de
schoenenwinkel verder te mogen uitbaten.
April-mei 1918. 1 omslag
Bevat het dossier "kabinet nr. 89", op naam van Daems Maria.
Oud nummer 835.
4156. Bogaerts Lodewijk, Schaarbeek, dossier inzake het verzoek tot kwijtschelding van
een boete wegens achterhouden van in beslag te nemen goederen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 836.
4157. Preumont August mevrouw, Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake het inkomen van
deze echtgenote van een vrijwillig arbeider in Duitsland.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 837.
4158. Mellaerts Ferdinand, priester te Binkom, dossier inzake de drainering van
moerassige gronden in Binkom.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 838.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 839 "Van den Elsacker Arthur" ontbreekt.
4159. Vaesen Lode, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake zijn benoeming als
politiecommissaris te Diest.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 840.

4160. Vanden Heuvel, Malfeijt Angela, Van Eyser Marie, Tenret Petronella, Brussel, dossier inzake hun beroepsactiviteiten als bloemenverkoopsters in Brussel.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 841.
4161. Dossier "Van Osselt, Wemmel".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 842.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 843 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4162. Baron Van Lynden Willem, Laken, dossier inzake de kwijtschelding van een boete wegens aardappelsmokkel en verzoek om een reispas voor Nederland.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 844.
4163. Van Mechelen Zulma, Brussel, dossier inzake deze burgerlijk gevangene in kamp Holzminden; bemiddeling door Campe Eliza.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 845.
4164. Meulemans-Licoppe Michel, Bierbeek-Haasrode, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 846.
4165. Van Harens Réne, vluchteling uit West-Vlaanderen, verblijvend te Schalkhoven (Hoeselt), dossier inzake gezinshereniging.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 847.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 848 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4166. Van Immerseel Frans, Keerbergen, dossier inzake de toelating tot het organiseren van dansfeesten in zijn zaal Sint-Michael.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 849.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 850 ontbreekt Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4167. Huybrechts weduwe, Peutie, dossier inzake de toelating tot het organiseren van dansfeesten.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 851.
4168. Vignier Jan, Buizingen, dossier inzake de Groeningewachtafdeling in Buizingen.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 852.
4169. De Roover Adolf, Begijnendijk, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofd bezit van aardappelmeel.

- Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 853.
4170. Jos Verstraeten, Schaarbeek, dossier inzake de toelating tot het organiseren van dansfeesten in zijn zaal "De Toekomst".
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 854.
4171. Corthouts-Van Puyenbroeck Louise, Laken, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 855.
4172. Van Rompaey-Michiels en Van Immerseel, Keerbergen, dossier inzake de toelating tot het organiseren van een dansfeest in zaal "De Vrede".
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 856.
4173. Lichtert Jan Frans, Dilbeek, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 857.
4174. De Vos Cornelius, Malderen, dossier inzake de vraag een piano-orgel te mogen gebruiken in zijn danszaal.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 859.
4175. De Block-Rampelbergh Adolf, Merchtem, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofd vervoer van een zak graan (rogge).
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 859
4176. Stroobants Willem, Leuven, dossier inzake de vrijlating van deze naar Duitsland gedeporteerde dwangarbeider.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 860.
4177. De Neef Theofiel, Ternat, dossier inzake de teruggave van een in beslag genomen fiets.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 861.
4178. Mevrouw Valvekens, Diest, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Zwitserland, bemiddeling door componist Edward Verreydt.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 862.
4179. Verfaillie, Berchem, dossier inzake de vraag voor een baan in het Ministerie van Financiën te Brussel; bemiddeling door Leo Meert.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 863.
4180. Ramackers Jeanne, Tongeren, dossier inzake de gevraagde vrijlating.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 864.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 865 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4181. Huyghe A., Brussel, dossier inzake de betaling van voedselleveringen (boter en worsten) aan de Duitse troepen in 1914.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 866.
4182. De Greef Ferdinand mevrouw, Watermaal-Bosvoorde, dossier inzake de vrijlating van haar echtgenoot, contractarbeider in Duitsland.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 867.
4183. Toussaint Jules, Brussel, dossier inzake de vrijlating van zijn zoon uit Duitsland, gedeporteerd wegens poging tot grensoverschrijding.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 868.
4184. Van Beselaere Julian, Komen, dossier inzake de vrijlating van deze naar Duitsland gedeporteerde arbeider, bemiddeling door Octaaf Van den Broeck van Denderleeuw, gouvraadslid voor Oost-Vlaanderen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 869.
4185. t'Sas Jan-Baptist, Merchtem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 870.
4186. De Greef Cornelius, Elsene, dossier inzake zijn vrijlating uit het verbeteringsgesticht te Merksplas.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 871.
4187. Verdikt Lodewijk, Steenhuffel, dossier inzake de gevangenisstraf wegens bezit van het sluikblad, *De Vlaamsche Wachter*.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 872.
4188. Voorspoels Frans, Kontich, dossier inzake zijn vraag tot een verkoopmonopolie van jenever vanwege de *Brantwein Zentrale*.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 873.
4189. Walkiers Emiel, Antwerpen, dossier inzake de toelating om zijn schrijnwerkerij te mogen verder zetten, toestemming te geven door de *Abteilung für Handel und Gewerbe*.
Maart-mei 1918. 1 omslag
Bevat het dossier nr. 55 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 874.
4190. Van Gerven August, Beerse, dossier inzake de toestemming tot uitvoer van baksteen naar Nederland.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 875.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 876 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4191. Schram Isabella, Mechelen, dossier inzake haar gevangenisstraf wegens het zich onttrekken aan medisch onderzoek en haar verkering met een Duits soldaat.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 877.
4192. Lacroix August, Leuven, dossier inzake gevangenisstraf wegens bezit van verboden druksels en schending van het postgeheim.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 878.
4193. De Moor, Wolvertem, dossier inzake zijn problemen met de *Ernte Kommission*.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 879.
4194. Waterschoot Réne, Sint-Niklaas, dossier inzake zijn gevangenzetting in Antwerpen.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 880.
4195. Vleugels Maria, Borgerhout, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland voor huwelijk met geïnterneerd soldaat.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 881.
4196. Biscop Juul, Hemiksem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 882.
4197. De Peuter August, Borgerhout, dossier inzake de gevangenisstraf in Luik en in Sennelager.
April-juli 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 86 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 883.
4198. Jenet Denis en Michel, burgerlijke gevangenen in Holzminden, dossier inzake de vraag van moeder Van der Meulen te Bree hen naar Zwitserland te laten gaan.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 884.
4199. Haems J. weduwe, Willebroek dossier inzake de straf wegens illegale verkoop van broden in haar winkel en verkoop van klompen.
December 1917-Mei 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 81 van de reeks "Kabinet".
Oud nummer 885.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 886 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4200. Jongen-Stevens Hendrik, Riemst, dossier inzake de aanvraag voor de bouw van een schuur.

- Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 887.
4201. Van Tiechem, Brussel, dossier inzake de straf wegens het te laat sluiten van zijn herberg.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 888.
4202. Mallants Peter, Hamont, dossier inzake zijn deportatie als gevolg van smokkelactiviteiten (graan, textiel, schoenzolen).
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 889.
4203. Hazette Charles, Overijse, dossier inzake de straf wegens verboden wapenbezit.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 890.
4204. Govaers-Lormans Nicolaas, Herk-de-Stad, dossier inzake zijn bouwaanvraag voor een woonhuis.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 891.
4205. De Wit Jos mevrouw, Wolvertem, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 892.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 893 "M.J. Wens Doms" ontbreekt.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 894 "Van Lover Viktor" ontbreekt.
4206. De Vis-Van Hecke, Vilvoorde, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Gent in het Etappegebied.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 895.
4207. Graf Victorine, Borgerhout, kind van Johan Graf, burgergevangene in Duitsland, dossier inzake zijn vrijlating en gezinshereniging.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 896.
4208. "Propaganda Brugge (groep werklieden)", dossier inzake de vrijlating van een groep gedeporteerde opgeëiste dwangarbeiders van Oedelem (Z.A.B. 30).
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 897.
4209. Lewille (Lewylle) Karel, vluchteling uit Wervik, verblijvend te Geel, opgeëist arbeider, dossier inzake zijn vrijlating.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 898.
4210. Serneels Silverius, vluchteling uit Roeselare, verblijvend te Veerle, propagandist in kanton Westerlo, dossier inzake verblijfsvergunning.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 899.

4211. Michaux Theresia, Waasmont (Landen), dossier inzake haar gevangenschap in Holzminden wegens spionage, bemiddeling door Bernard Quintens.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 900.
4212. Daems Lodewijk, Antwerpen, brief inzake zijn opsluiting in de gevangenis op beschuldiging van diefstal.
29 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 901.
4213. De Roy Engelbertus, Merchtem, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 902.
4214. Van Gaver P., Merchtem, dossier inzake aanvraag van een reispas voor Lebbeke in het Etappegebied.
Mei 1918. 1 omslag
Bevat een Duits identiteitsbewijs voor deze postbeambte van december 1915.
Oud nummer 903.
4215. Jespers Alfons, Heverlee, dossier inzake gevangenisstraf wegens smokkelen van schoenen tussen Brussel en Leuven.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 904.
4216. Van der Meiren Franz, Rupelmonde, dossier inzake het verzoek om levering van petroleum voor zijn binnenschip door de *Oel Zentrale*.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 905.
4217. Van Assche Jozef, Bornem, dossier inzake het verzoek van levering van petroleum voor zijn binnenschip.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 906.
4218. Meulenijzer Remy, Zottegem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 907.
4219. Van Esch Jan Baptist, Ganshoren, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan (haver) aan de *Ernte Kommission*.
April-juni 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 92 uit de reeks "Kabinet".
Oud nummer 908.
4220. Van Cauwelaert Frans, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake het verzoek om toestemming voor kolentransport van Henegouwen naar Brussel.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 909.
4221. Vanderplanken Henri, Ukkel(?), dossier inzake zijn vrijlating uit de staatsweldadigheidsschool te Ruiselede-Beernem.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 910.

4222. Bové Maria, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens smokkel van aardappelen.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 911.
4223. Logist Colleta (geboren Monseur), dossier inzake haar vrijlating uit de gevangenis
te Gent.
Juni 1918. 2 stukken
Oud nummer 912.
4224. Verbeeck-Bogaerts weduwe, Antwerpen, dossier inzake haar pensioenaanvraag.
Januari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 913
4225. Freysen Hendrik, Antwerpen, dossier inzake toestemming tot aankoop en
transport van oud papier.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 914.
4226. Cnudde August, Baarle-Drongen, groentekweker, dossier inzake de vrijlating van
zijn zoon, opgeëiste dwangarbeider.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 915.
4227. Meert Jan, Mechelen, dossier inzake deze naar Duitsland gedeporteerde
gevangene, te Holzminden.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 916.
4228. Maes Cornelia, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens
"krijgsverraad" (spionage).
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 917.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 918-919 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het
parket werd in beslag genomen.
4229. Slootmaekers René, Antwerpen, dossier inzake de straf wegens woekerhandel in
voedingswaren.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 477 van de reeks IIIde Algemeen Bestuur, 4de afdeling.
Oud nummer 920.
4230. Marivoet Jan, Asse, dossier inzake de afzetting van deze door de bezetter
aangestelde aardappelleverancier.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 921.
4231. Vannuvel Louis, Herne bij Edingen, dossier inzake de opeising van zijn paard,
melkophaler in dienst van melkerij Nutricia.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 922.
4232. Sanders Georges, Antwerpen, dossier inzake zijn steungeld als invalide.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 923.

4233. Bollen Michel, Bilzen, dossier inzake zijn wens student te worden aan de universiteit te Gent.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 924.
4234. Bruggemans Willem, Zellik, dossier inzake het organiseren van dansfeesten, bevat de tekst van het gemeentereglement op het houden van bals, dd. 22 januari 1909.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 925.
4235. Lauwers Leopold, Steenokkerzeel, dossier inzake de vrijlating uit de rijksweldadigheidsinstelling van Ruiselede en Merksplas.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 926.
4236. Noterman Henry, Zellik, dossier inzake zijn handel in meststoffen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 927.
4237. Bonte Willem, Tienen, dossier inzake de opsluiting als psychiatrische patiënt van deze activistische militant.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 928.
4238. Donvil Prosper en Eduard, Wommersom, dossier inzake de straf wegens het voederen van suikerbieten aan vee.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 929.
4239. Magnée Thérèse, Laken, dossier inzake haar in beslag genomen fietsbanden.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 930.
4240. Browaeys-Mommens Klementina, Vossem, dossier inzake de vrijlating van deze gevangene te Leuven; veroordeling wegens belediging van Duitse soldaten; bemiddeling door Fr. De Bondt van Leefdaal.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 931.
4241. Beeckman Prosper, Denderleeuw, dossier inzake de vrijlating van een opgeëiste dwangarbeider.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 932.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 933 "Bossaers" ontbreekt.
4242. De Roey-Veraert Jozef, Kalmthout, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke gevangene in Sennelager; wegens grensoverschrijding en smokkel van brieven.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 934.
4243. Segers Frans en Leopold, Schelle, dossier inzake hun vrijlating, in kamp Münsterlager; wegens grensoverschrijding.

- Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 935.
4244. Saelen Kamiel (vader en zoon), vluchtelingen uit Beveren bij Roeselare, verblijvende in Herentals, dossier inzake de aanvraag tot terugkeer en de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 936.
4245. Andrienne Lucien, Brussel, dossier inzake een reispas voor bezoek aan Limburg; bemiddeling door Steven Prenau. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 937.
4246. Scheepers Theophiel, Jeuk, dossier inzake het organiseren van een dansgelegenheid in zijn herberg, bemiddeling door Steven Prenau. 2 stukken
Juni 1918.
Oud nummer 938.
4247. Pauwels Leopold, Liedekerke, dossier inzake het organiseren van dansfeesten. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 939.
4248. Wouters Karel, Anderlecht, dossier inzake de straf voor botersmokkel. 2 stukken
Juni-juli 1918.
Oud nummer 940.
4249. Debauche Mevrouw, Schaarbeek, dossier inzake de vrijlating van haar echtgenoot Debauche Nestor, burgerlijk gevangene te Diest, wegens weigering te werken voor de bezetter. 1 omslag
Mei 1918.
Oud nummer 941.
4250. Merckx Jozef, Leuven, dossier inzake de gevangenisstraf wegens aankoop van olie, gestolen van de bezetter. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 942.
4251. Cornelis J.B., Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake straf wegens smokkel van wissel, mandenmaker, eigenaar van een wisselplantage (wilgetenen) te Brussegem. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 943.
4252. Vlassenroot Frans, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf en deportatie naar Holzminden wegens brievensmokkel. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 944.
4253. De Coninck Antoine, Aalst, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëist dwangarbeider. 2 stukken
Mei-juni 1918.
Oud nummer 945.
4254. De Breucker Louis, Merchtem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak, melk, en graan aan de *Ernte Kommission*.

- Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 946.
4255. Kenens Lodewijk, Zolder, dossier inzake de gevangenisstraf wegens
betrokkenheid bij de zaak-Jaminé. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 947.
4256. Jacobs Pieter Jan, Elewijt, dossier inzake zijn gevangenisstraf. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 948.
4257. Doens Pierre, Tienen, dossier inzake het inrichten van dansfeesten.
Juni-juli 1918.
Oud nummer 949.
4258. Somers-Guirsch mevrouw, Antwerpen, dossier inzake de aanvraag van een
reispas voor Nederland. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 950.
4259. Trullemans Petrus, Machelen, dossier inzake het inrichten van dansfeesten. 2 stukken
Juni-juli 1918.
Oud nummer 951.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 952 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket
werd in beslag genomen.
4260. Pich Jan, Halle, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze herbergier wegens
verlenen van onderdak aan twee Fransen. 1 omslag
Mei-juni 1918.
Oud nummer 953.
4261. Xantippe mevrouw, Vilvoorde, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor
Zwitserland. 2 stukken
Juni 1918.
Oud nummer 954.
4262. Nauwelaers H., Brussel, dossier inzake zijn huurproblemen; ambtenaar van
Justitie. 1 omslag
juni-september 1918.
Oud nummer 955.
- [xxx]
In het register worden nog dossiers aangegeven met oud nummer van 956 tot 1000. Ze worden
eveneens opgesomd in de in beslag genomen inventaris die door de procureur-generaal op 14
november 1921 naar de commissie voor de oorlogsarchieven werd verstuurd. In deze inventaris
wordt de lijst afgesloten met nr. 1550 met de mededeling "Bundels tussen 1550 en 1600 zijn niet
gemaakt". Feit is dat de daaropvolgende dossiers, samen met veel in deze reeks ontbrekende
dossiers werden opgenomen in de reeks van Algemeen Bestuur IV.

V. ALGEMEEN BESTUUR IV: VOORSPRAAK

Oorspronkelijk was er een "Dienst der verzoekschriften" gehecht aan het Bureau van de Raad van Vlaanderen. Ze stond onder leiding van Jan Matthijs Brans; daarbij geholpen door Van Mieghem. Op de vergadering van 9 april 1918 van het

Bureau van de Raad van Vlaanderen werd echter positief geantwoord op de vraag van August Borms om deze bevoegdheden aan hem toe te vertrouwen: *“Het Beheer van het Nationaal Verweer is van gevoelen dat de dienst der voorspraak best door hen zoude gedaan worden. Het bureau is akkoord dat inderdaad deze werking bij de propaganda dient geconcentreerd te worden, doch dat de genadevertogen het Bureau van den Raad moeten worden voorbehouden.”* Dat betekende dat Brans, Van Mieghem en de typiste juffrouw Claes naar Nationaal Verweer zouden worden overgeheveld. Deze regeling werd nog eens bevestigd op de bureauvergadering van 30 april. De eigenlijke overheveling gebeurde volgens plan in het begin van mei. Medewerker Van Mieghem nam overigens enkele dagen later ontslag.

Vanaf dan kreeg de *“voorspraakdienst”*, zoals hij wel eens genoemd werd, vorm binnen de administratie van Nationaal Verweer als een Algemeen Bestuur. Er werden grote aantallen afgehandelde en nog lopende dossiers meegenomen hetgeen verklaart waarom veel dossiers in deze reeks een begindatum hebben die veel verder in de tijd teruggaat dan het bestaan van dit *“Algemeen Bestuur IV”*. Een onderverdeling in *“bureau’s”* werd niet doorgevoerd. Er werd maar één reeks dossiers aangelegd.

Volgens de beslissing van het Bureau bleven alleen genadevragen voor terdoodveroordeelden tot de bevoegdheid van de Raad van Vlaanderen - en dus van het Bureau zelf - behoren. Tussenkomen in dit type van dienstbetoondossiers werden voornamelijk toevertrouwd aan de secretaris van de Raad, de Antwerpse jurist Jozef Vanden Broeck. Dit betekende in de praktijk dat dossiers wel eens heen en weer verhuisden van de lokalen van het Bureau naar die van Nationaal Verweer en omgekeerd. Dat liep niet altijd van een leien dakje. De Voorspraakdienst van Borms stribbelde vaak tegen en voerde administratieve vertragingen uit zoals weigeren om *“bundels”*- zoals de dossiers werden genoemd - ter beschikking te stellen van het Bureau. Het kwam zelfs zover dat de voorzitter van het Bureau bij gevormachtigde Borms ging klagen over administratieve obstructie. Op 27 juni werd deze problematiek op de agenda gezet van een vergadering onder de titel *“Politieke besprekingen tussen Bureau en gevormachtigden”*. Jozef Van den Broeck maakte van de gelegenheid gebruik en liet notuleren: *“Niettegenstaande deze dienst ruim twee maanden zelfstandig werkt en een aanzienlijk getal bedienden tot zijne beschikking heeft, is zijn werk in volslagen wanorde: bundels en stukken zijn onvindbaar, brieven worden niet ofwel te laat beantwoord”*. Er werden volgens hem ook *“beschermelingen”* door de voorspraakdienst naar het Bureau gestuurd met de boodschap dat hun stukken daar zouden bewaard worden, terwijl dit niet het geval was. Voor een deel kunnen deze strubbelingen een verklaring vormen voor de gaten die er in de reeksen dossiers te vinden zijn. Ook de daaropvolgende maanden werd er herhaaldelijk geklaagd over het werk van de Voorspraakdienst die op haar beurt bij monde van Brans het Bureau antwoordde dat ze overbelast was met werk. Dat deze uitwisseling van dossiers al tijdens de bezettingstijd zal geleid hebben tot de creatie van hiaten in de reeks, ligt voor de hand.

A. ADHESIEVERKLARINGEN

Onder impuls van August Borms werd een voorgedrukt formulier ingevoerd dat een adhesieverklaring aan het programma van de Raad van Vlaanderen bevatte. Een dergelijke ondertekende verklaring was noodzakelijk om in aanmerking te komen voor steun bij een dienstbetoonaanvraag. Elke militant en propagandist moest over een voorraad beschikken. Elke aanvrager moest immers eerst een verklaring tekenen; pas dan konden stappen gezet worden. De uiteindelijke bestemming voor deze ingevulde formuliertjes was dus Algemeen Bestuur IV. Het ligt voor de hand dat veel ingevulde formulieren nooit zover zijn geraakt.

Ook het Propagandabureau beschikte over vergelijkbare voorgedrukte adhesieverklaringen. Maar ook deze moesten aan Nationaal Verweer worden overgedragen. Vermits ze als bewijs dienden om aanvragers van dienstbetoon verder te helpen, kwamen ze uiteindelijk terecht in Algemeen Bestuur IV onder leiding van Jan-Matthijs Brans.

Anderzijds is het ook waarschijnlijk dat veel formulieren tijdens de naoorlogse bewerking van het archief uit hun context werden gehaald om ze te gebruiken voor het opstellen van steekkaarten van de activistische aanhang. Er werden wanordelijke bundels gevonden in in doos A1, doos D94, in een omslag van arrondissement Leuven maar met formulieren afkomstig uit heel Vlaanderen en voornamelijk de provincie Limburg, en een klein pakket, alfabetisch geordend in een map met franstalig opschrift "farde n° 118".

4263.	Adhesieverklaringen A. 1918.	1 pak
4264.	Adhesieverklaringen B. 1918.	1 pak

B. STUKKEN EN DOSSIERS BEHORENDE TOT DE LOPENDE WERKZAAMHEDEN VAN J.-M. BRANS

Jan-Matthijs Brans maakte in de loop van april de overstap van de administratie van de Raad van Vlaanderen naar Nationaal Verweer waar hij zich eveneens met dienstbetoon zou bezighouden. Een deel van de dossiers viel daardoor tussen wal en schip wat hun plaats van bewaring betreft. De brieven kwamen binnen op het secretariaat van de Raad van Vlaanderen of eerst bij de gevolmachtigden en werden daarna vanuit het secretariaat overgedragen naar Brans op Nationaal Verweer. De notities op bepaalde omslagen wijzen daarop. Ze bevinden zich in de eenvoudige omslagen zoals op het secretariaat van de Raad gebruikelijk waren. Het ligt voor de hand dat door tijdsgebrek lang niet alle ingekomen brieven werden opgenomen in een aparte, groene map op naam.

4265.	Omslag "Voor te leggen aan den Heer Dr. Jos Van den Broeck, secretaris van den Raad van Vlaanderen" met daarop de naam van Brans. Dit 'dossier' werd leeg teruggevonden. Het deed vermoedelijk dienst als omslag wanneer een bode de dossiers overbracht van en naar het bureel van Van den Broeck. 1918.	1 stuk
4266.	Verzamelbundel van door het secretariaat overgedragen stukken. 1918.	1 pak

Mertens R., onderwijzer te Leuven;
Victor Raeymaeckers te Retie;
Uytterhagen Karel te Brussel ten voordele van gevangene F. De Vos;
Verheyen J. te Turnhout;
Krijgsgevangene Moyson van Laken (werd leeg teruggevonden);
Depré Arthur te Brussel;
De Geest-Debbaudt (werd leeg teruggevonden);
Dewolf J. als ambtenaar op Justitie inzake brandstofbedeling;
Demets A., ter dood veroordeelde te Antwerpen;
Hellinckx-zaak Relegem, inzake genadevraag (werd leeg teruggevonden);
Bernabé Jozef, onderwijzer te Mechelen;
Meys en Van Buggenhout te Laken inzake toestemming tot dansen;
Haven Frans te Schaarbeek;
“Verschraegens” (zie Heirman) (werd leeg teruggevonden);
Robert Clement inzake reispassen voor Aalst (werd leeg teruggevonden);
Druyts Karel te Merksplas;
Lettens Joseph te Leut;
De Puydt, onderwijzer te Arendonk;
Cuypers te Jette inzake brandstof;
Collier Lodewijk, valsmunter;
Beddeleem Albert te Aubel, lid van de Verbodering van Vlaamsche Tol- en
Accijsbedienden;
Strijbos te Hasselt, gevangen in Duitsland;
Vanden Bossche te Elsene;
Van Cauwenbergh te Ganshoren;
Van den Berghe Lode, boomkweker te Broechem;
Coppens te Schaarbeek;
Van Diest te Antwerpen inzake invrijheidstelling;
Maenhout K. te Laken inzake invrijheidstelling;
Voorspoels Willem te Hoboken inzake invrijheidstelling;
Bogaerts Louis, schoenhandelaar te Brussel;
“Parlow” (werd leeg teruggevonden);
De Noyette Oscar te Dikkelvenne, arbeider in Duitse dienst;
Grauwels Joseph te Evere;
Herbosch, smokkelaar, inzake gevangenschap;
“Heirman Clem (zie Verschraegen)”;
Jacobs Felix, ambtenaar in ministerie van Nijverheid en Arbeid; bestuurslid van
de Vlaamsch-katholieke Arrondissementsbond te Leuven;
Lombaert Louis te Brussegem;
De Greef L. te Borsbeek inzake genadevraag;
Driesen August, genadevraag voor deze Broeder der Christelijke Scholen;
Bayens J., onderwijzer te Terafene;
Jambé L. te Schaarbeek, gevangen te Diest wegen poging tot grensoverschrijding,
Schouleur Jos te Sint-Joost-ten-Noode, aanvraag van een reispas voor Kalken
(werd leeg teruggevonden);
Poelmans Jan, molenaar te Testelt inzake maalovertreding;
Aanbeveling door De Kinder Jos, schoolhoofd te Kampenhout-Relst;
Billet Alfons, politieman te Schaarbeek, gevangen gezet;

Bauwens, Snels, Loossens te Antwerpen; Algoet van Alseberg: Van Goorlaecken te Schaarbeek inzake verkoopstand aan het Noordstation; Staelens Laurentius te Vilvoorde; inzake opgeëiste arbeiders van het spoorwegarsenaal te Mechelen;
 Verheyden Leonard te Etterbeek, Zivilgevangene te Holzminden;
 Denil te Wolvertem, opgeëiste arbeider;
 De Mol Lod. te Hoeilaart, inzake zoon Jozef, Zivilgevangene te Parchim;
 Vrouw De Greef te Watermaal-Bosvoorde inzake haar echtgenoot, vrijwillig arbeider in Duitsland.

4267. Dossier "M. Brans", met briefwisseling die nooit in de desbetreffende dienstbetoondossiers is geraakt.
 Januari-april 1918. 1 omslag
4268. Dossier "Krijgs- en Zivilgevangenen. Voor 's Lands Verweer"; bundel met aanvragen voor vrijlating; door het secretariaat van de Raad van Vlaanderen doorgestuurd naar Nationaal Verweer.
 1918. 1 omslag
4269. Dossier "Plaatsaanvragen" met de kanttekening, geparafeerd door August Borms met volgende tekst: "Moeten deze niet overhandigd aan Secretariaat der Gevolmachtigden? 19-4-18". Met briefwisseling die nooit in de desbetreffende dienstbetoondossiers is geraakt.
 1918. 1 omslag
4270. Dossier "Te rangschikken. Verzoekschriften H.J.M. Brans; hiergebracht 25-4-18", met briefwisseling die nooit in de desbetreffende dienstbetoondossiers is geraakt.
 1918. 1 omslag

C. GENUMMERDE REEKS DIENSTBETOONDOSSIERS

In deze reeks - tenminste toch voor de nummers lager dan 1550 - werden dossiers opgenomen die werden uitgelicht uit andere reeksen van Nationaal Verweer. Dit verklaart de talrijke, grote gaten in het begin van de nummering.

- 4270-4273. Steekkaarten van de dossiers, in ongeordende staat.
 1918 3 dozen
4271. Doos 1.
4272. Doos 2.
4273. Doos 3.
4274. Peeters-Van Dam, Vilvoorde, dossier inzake de straf wegens smokkel van aardappelen.
 Juli-september 1918. 1 omslag
 Oud nummer 0/18.
- [xxx]
 Dossiers met oud nummer 1-5 ontbreken.
4275. Mommerency Jules, vluchteling verblijvende te Lot, brief inzake de vraag gebruik te mogen maken van een fiets om naar school te kunnen in Ukkel.
 28 maart 1918. 1 stuk
 Oud nummer 6.

- [xxx]
Dossiers met oud nummer 7-34 ontbreken.
4276. De Vos Jules, Roeselare, vluchteling te Sint-Pieters-Jette, dossier inzake de straf wegens smokkel van aardappelen.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 35.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 36 ontbreekt.
4277. Van Dormael Gustaaf, Berlingen bij Borgloon, dossier inzake de gevangenisstraf wegens niet toegelaten malen van graan voor broodproductie
Februari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 37.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 38-43 ontbreken.
4278. Van Crommenhelleboogh Edward, Asse, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 44.
4279. Dossier "Lafaut P., Schaarbeek."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 45.
4280. Van der Meirsch Karel, Aalst, dossier inzake zijn vrijlating uit Münsterlager.
November 1917-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 46.
4281. Dossier "De Meyer Bernard, Koningshooikt."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 47.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 48-50 ontbreekt.
4282. Van Landeghem L., Kallo, dossier inzake de boete opgelopen door deze landbouwer.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 51.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 52-59 ontbreken.
4283. Speleers Blanche Mej., Vilvoorde, dossier inzake de gevangenisstraf van deze leerkracht-kloosterlinge, wegens anti-Duitse uitlatingen voor haar klas te Temse.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 60.
4284. Delforge Louis, Brussel, dossier inzake de straf wegens reis naar het Etappegebied zonder reispas, op zoek naar brood.
April-mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 61.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 62-66 ontbreken.
4285. De Moor Alfons, Opwijk, dossier inzake de straf wegens smokkel van alcohol.
Januari-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 67.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 68-80 ontbreken.
4286. Aalders Albert en Hellemans Jef, Antwerpen, dossier inzake de deportatie wegens
betrokkenheid bij spionage, leden van Help U Zelve, bemiddeling door Leo
Augusteyns.
September-december 1917. 1 omslag
Oud nummer 81.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 82-86: ontbreken.
4287. Beckers Frans, Van Houtvin Hendrik, Van Hoorenbeek Franciscus, Diest en
Houwaart, dossier inzake de opvolging van hun aanvragen, door de Vlaamsch-
Katholieke Arrondissementsbond.
juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 87.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 88-142 ontbreken.
4288. Eykens, priester, Sint-Truiden, dossier inzake een reispas om naar Nederland te
verhuizen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 143.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 144-204 ontbreken.
4289. Dossier "De Geyter Evarist, Waerebeke(?), Goedhuis(?)".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 205.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 206-663 ontbreken.
4290. Dossier "Verdonck Jan".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 664.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 665-838 ontbreken.
4291. Van den Elsacker Arthur, Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens
anti-Duitse uitlatingen.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 839.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 840-892 ontbreken.

4292. Wens-Dams Maria Sophia, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens betrokkenheid bij spionage.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 893.
4293. Van Laer (of Van Saen?) Viktor, Turnhout, dossier inzake de toestemming zijn brouwerijinstallaties opnieuw te mogen gebruiken.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 894.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 895-932 ontbreken.
4294. Bossaers Alois, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf wegens poging tot spionage.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 933.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 934-947 ontbreken.
4295. Vandevenne August en De Turck Victor, Melsbroek en Diegem, dossier inzake de deportatie omwille van weigering van arbeid in Duitse dienst.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 948.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 949 "Doens Pierre" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 950 "Mw Somers Guirsch" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 951 "tuillemans" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 952 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 953 "Pick Jan" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 954 "Mw Xantippe" ontbreekt.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 955 "Nauwelaers Henry" ontbreekt.
4296. Audiffret Jan, Antwerpen, dossier inzake de straf te Sennelager wegens poging tot grensoverschrijding; bemiddeling door Adriaan Huybregt.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 956.
4297. Jonckbloet Georges, Oostende, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 957.

4298. Van Audenhoven Rufien, Teralfene, dossier inzake de vrijlating van deze naar Duitsland gedeporteerde dwangarbeider.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 958.
4299. Meert Judocus, Erembodegem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 959.
4300. Meert Petrus, Erembodegem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Maart-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 960.
4301. Van Eeden Alfred, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake taalperikelen bij zijn verdediging na een werkonzeval.
December 1917-Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 961.
4302. Dumont Arthème, Overhespen, dossier inzake de gevangenschap in Münsterlager na poging tot grensoverschrijding; bemiddeling door Jong Vlaanderen afdeling Tienen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 962.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 963-964 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4303. Coessens A., Ukkel, dossier inzake de vraag om aardappelen te mogen vervoeren vanuit Londerzeel naar Ukkel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 965.
4304. Verloo Petrus, Geluwe, vluchteling te Eizeringen, dossier inzake de organisatie van de terugkeer; activistisch militant.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 966.
4305. Van Hoorenbeeck Joannes, Wolvertem, dossier inzake de vrijlating van deze naar Duitsland gedeporteerde dwangarbeider.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 967.
4306. Winnen Melanie, Antwerpen, dossier inzake een pas om naar Nederland te reizen voor huwelijk met Boyens Joseph.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 968.
4307. Van Dorsselaer Karel, Kallo, dossier inzake de straf wegens verkopen van groenten (erwten) aan te hoge prijs.
November 1917-September 1918. 1 omslag
Oud nummer 969.

4308. Verdurmen Jacobus, Kallo, dossier inzake de straf wegens verkopen van groenten (erwten) aan te hoge prijs.
Maart-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 970.
4309. Bolsens Leo, Sint-Niklaas, dossier inzake de straf voor deze politieman op beschuldiging van hulp aan desertie van een Duits soldaat.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 971.
4310. Piro Leonce, Velzeke, dossier inzake de militievergoeding voor de vrouw van deze krijgsgevangene in Münsterlager.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 972.
4311. Verlinden Jozef, Antwerpen, dossier inzake de straf wegens verboden brieventransport en ronselen van arbeiders voor de Belgische wapenindustrie in exil, socialist, provincieraadslid voor de Belgische Werklieden Partij (B.W.P.).
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 973.
4312. Léger August, Kraainem, dossier inzake de vraag ontslagen te worden van de nachtpatrouilles van de hulppolitie.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 974.
4313. Laeremans Theophiel, Kraainem, dossier inzake de vraag ontslagen te worden van de nachtpatrouilles van de hulppolitie.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 975.
4314. Gebroeders Sanders Louis en Frans, Opwijk, dossier inzake de straf voor aardappelsmokkel vanuit Baardegem.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 976.
4315. Van den Eede Petrus, Merchtem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 977.
4316. Ver Elst Judo, Merchtem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 978.
4317. Spruyt en Martin, 's Gravenbrakel, dossier inzake steenkooltransporten van Mont-Saint-Jean naar Brussel voor de *Landeskohlenverteilungsstelle*; bemiddeling door P.F. Van den Bossche.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 979.
4318. Mevrouw Steurs Marie, dossier inzake het achterhouden van opgeëiste wol.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 980.

4319. Reinhard Ed., Brussel, dossier inzake de inbeslagname van schoenen door de *Kriegsleidergesellschaft* bij deze handelaar.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 981.
4320. De Winter Oswald, Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 982.
4321. Schoolmeesters Clovis en Egied, Bertem, dossier inzake deze naar Duitsland gedeporteerde dwangarbeiders, wegens poging tot grensoverschrijding.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 983.
4322. Rottiers Hendrik, Willebroek, dossier inzake een toestemming voor gebruik van een fiets binnen Kreis Antwerpen voor deze veekoopman.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 984.
4323. Scheltjens Lodewijk, Rupelmonde, dossier inzake deze activistische militant en schoolhoofd.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 985.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 986 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4324. Wauters Karel, Brussel, dossier inzake de inbeslagname van de handelswaar in zijn verfwinkel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 987
- [xxx]
Dossier met oud nummer 988 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4325. Moonen Mathieu, Meeuwen, dossier inzake de straf wegens betrokkenheid bij grensoverschrijding; bemiddeling door E.H. Jozef De Wit.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 989.
4326. Goyers Henri-Jozef, Anderlecht, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 990.
4327. Stoffels Fernand, Tongeren, dossier inzake in beslag genomen kleding.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 991.
4328. Vanhoutte Emiel, Slijpe, dossier inzake de kandidatuur voor politiecommissaris te Eernegem.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 992.
4329. Wijns-De Duffeleer Jean, Merchtem, dossier inzake zijn uitsluiting door het Hulp- en Voedingskomiteit omwille van verkoop van aardappelen aan inwoners van

- Brussel.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 993.
4330. De Maeyer Louis, Merchtem, dossier inzake zijn uitsluiting door het Hulp- en Voedingskomiteit.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 994.
4331. Herrebosch Joseph, Merchtem, dossier inzake zijn uitsluiting door het Hulp- en Voedingskomiteit omwille van verkoop van brood.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 995.
4332. “Lijst der gestrafte landbouwers”, Kessel-Lo, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*; bemiddeling door burgemeester De Ruyter van Sint-Joris-Winge.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 996.
4333. Servais Nicolas weduwe, Sint-Gillis, dossier inzake de vrijlating van haar zoon uit de staatsweldadigheidsschool te Ruiselede.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 997.
4334. Hubert Maria, Mechelen, dossier inzake de vervolgingen tegen deze activistisch gezinde onderwijzeres.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 998.
4335. D’Haes Michael, Bosvoorde, dossier inzake de hulpverlening aan deze minder valide persoon.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 999.
4336. Verhoyen-Van Geet, Schaarbeek, dossier inzake de straf voor tabaksmokkel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1000.
4337. De Smedt Karel en De Bruyn Gustaaf, Aalst en Denderhoutem, dossier inzake verlof, toe te kennen aan deze opgeëiste dwangarbeiders.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1000.
4338. “Orlans Jozef, in ’t gesticht te Lummen (Limburg)”, Etterbeek, dossier inzake zijn invrijheidstelling, opgesloten in gesticht Sint-Ferdinand te Lummen.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1001.
4339. Dossier “Van Coppenolle gebroeders, Schaarbeek.”
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1003.
4340. Goovaerts K., (schoolhoofd te Peulis), Onze-Lieve-Vrouw-Waver, brief van Goovaerts aan Brans inzake het verheffen van de parochie Peulis tot gemeente.

- 3 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1004.
4341. Verbercht, Duffel, dossier inzake de danszaalhouder Arthur Vercammen te Duffel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1005.
4342. Andries Frans, burgerlijke gevangene, Brussel, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze burgerlijke gevangene te Holzminden, beschuldigd van poging tot grensoverschrijding.
November 1917-Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1006.
4343. Aernouts Anna, Antwerpen, gemeenteonderwijzeres te Berchem, dossier inzake de aanvraag tot benoeming als inspectrice van het huishoudonderwijs.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1007.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1008-1009 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4344. Huybrechts J., Mechelen, dossier inzake de aanvraag tot hulp bij financiële verrichtingen van deze deurwaarder.
April-juni 1918. 1 omslag
Bevat het gelijknamige dossier nr. 91 van de reeks "kabinet".
Oud nummer 1010.
4345. Devillé Anna, Bosvoorde, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland waar haar man, Govaerts Gustaaf, als militair is geïnterneerd.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1011.
4346. Van Suetendael Louis, Heist-op-den-Berg, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van geldboete wegens woekerhandel in boekweit.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1012.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1013 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4347. Meeus August, Evere, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1014.
4348. De Prins Karel, Tisselt, dossier inzake de aanvraag tot invrijheidstelling uit de Rijksweladigheidsinstelling te Gent, opgesloten wegens diefstal.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1015.
4349. Coudron Cyrille, Brussel, dossier inzake zijn invrijheidstelling.
Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 1016.

4350. De Bondt Frans, Grimbergen, dossier inzake toelating tot het organiseren van dansgelegenheid.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1017.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1018-1024 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4351. Jacobs Hendrik, Leuven, dossier inzake zijn vrijlating uit de gevangenis te Turnhout.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1025.
4352. Spruyt Antoon, Epegem, dossier inzake een betwisting over de eigendom der veldvruchten van een door J. Van den Eynde-Van Malderen van Zemst gehuurd stuk land, dit na weigering van levering van aardappelen.
November 1917-Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1026
4353. Elewaut Leo, Haasdonk, dossier inzake het genadeverzoek voor deze burgergevangene in Duitsland, bemiddeling door dr. Alfred Elewaut.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1027.
4354. Macharis Frans, Baasrode bij Dendermonde, dossier inzake de invrijheidstelling van deze opgeëiste dwangarbeider, bemiddeling door Isidoor Van Beugem (Verdoodt).
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1028.
4355. Albrechts, Brussel, dossier inzake genadeverzoek voor twee veroordeelden.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1029.
4356. Aerts Laurentinus, Laken, dossier inzake de aanvraag tot vernieuwing van de toestemming zijn beroep als koopman in groenten te mogen uitoefenen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1030.
4357. Mevrouw Vanderheiden-De Metselaer, Ternat, dossier inzake haar pensioen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1031.
4358. Hulsen P., Brussel, dossier inzake de aanvraag tot het leveren van een grote hoeveelheid suiker voor experimenten.
Mei-juni 1918.
Oud nummer 1032.
4359. Schoukens F., Kobbegem, brief inzake de geldboete wegens gebrekkige levering van aardappelen van de oogst 1917.
14 mei 1918. 1 stuk
Oud nummer 1033.
4360. Servaes Ed., Strombeek, dossier inzake de aanvraag tot levering van petroleum door de *Oel Centrale* voor zijn drukkerij.

- Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1034.
4361. Schaeverbeke G., Ganshoren, dossier inzake de klachten over het Hulp- en Voedingskomiteit van Ganshoren.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1035/A.
4362. Van der Elst Jozef, Vilvoorde, dossier inzake zijn invrijheidstelling, burgergevangene te Sennelager, wegens poging tot grensoverschrijding. Bevat tevens documenten inzake de invrijheidstelling van Depré Arthur van Vilvoorde, handelaar in leder.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1035/B.
4363. Vandendriessche Leon, Laken, dossier inzake de boete omwille van zeepproductie.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1036.
4364. Broeckx Karel, Dessel, olieslager (koolzaad), dossier inzake zijn problemen met de *Oel Zentrale*.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1037.
4365. Hinderdael Paul, Temse, dossier inzake de opeising van koper ten nadele van zijn brouwerij.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1038.
4366. "Bakkers", dossier inzake de problemen van een bakkerij gelegen in de Leopold II laan te Brussel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1039.
4367. George Henri, Anderlecht, dossier inzake zijn gevangenisstraf, bemiddeling door V. Huypens te Jette.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1040.
4368. Mevrouw Cantillon-Bauwens, Antwerpen, dossier inzake deze burgergevangene in Holzminden, wegens activiteiten van haar echtgenoot-tolbeambte in illegale grensoverschrijding.
Februari-juni 1918. 1 omslag
Dossier "kabinet nr. 20" is hierin opgenomen.
Oud nummer 1040.
4369. Mevrouw De Mey-Van der Velde, Humbeek, dossier inzake de problemen met het Hulp- en Voedingskomiteit van deze dochter van een activistisch gezinde herbergier.
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 1042.
4370. Van den Bergh Henriette, Kalmthout, dossier inzake het genadeverzoek van deze in de gevangenis opgesloten vrouw.

- Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1043.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1044 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4371. Coppens Alfons en Van Caekenberg Julien, Erembodegem en Aalst, dossier inzake deze gedeporteerde dwangarbeiders (Z.A.B.). Het dossier bevat tevens documenten inzake Coppens Arthur van Kortrijk.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1045.
4372. Van de Cayseele Gabriël, Lesquin-chez-Lille, dossier inzake de invrijheidsstelling van deze burgergevangene in Wittenberg.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1046.
4373. Cartel Josef, Laken, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor terugkeer van zijn zoon Frans, in Nederland verblijvend.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1047.
4374. Van Liefferinge Frans, Berchem (bij Antwerpen), dossier inzake de kwijtschelding van een boete voor woekerhandel in bonen en boekweit.
Juni 1918. 1 omslag
Dit dossier is verbonden met het dossier Koekelbergh te Sint-Niklaas; nr. 346 in deze reeks.
Oud nummer 1048.
4375. Fontenelle Frans, Vorst (Brussel), minuut van brief aan Fontenelle dat zijn zaak als afgehandeld wordt beschouwd.
18 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1049.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1050 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4376. Mevrouw Leopold Brion-Wymeersch, Sint-Niklaas-Waas, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1051.
4377. Van de Reyt Jozef, Hasselt, dossier inzake de kwijtschelding van zijn gevangenisstraf te Rheinbach, wegens hulp bij grensoverschrijding.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1052.
4378. "Herregas Achiel".
Juni 1918. twee stukken
Oud nummer 1053.
4379. Neybergh Norbert, dossier inzake de wantoestanden ten aanzien van de vrijwillige arbeiders in de fabriek Röchlingschen Stahl und Eisenwerke te Völklingen (Duitsland).
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1054.

4380. De Bauwere-Burssens, Boom, dossier inzake de reispassen voor familieleden, te Oostende verblijvende.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1055.
4381. Luyckx Jozef, Mol, dossier inzake de aanvraag tot genadeverlening na veroordeling tot gevangenisstraf.
Mei 1917-juni 1918.
Oud nummer 1056.
4382. Peeters Alfons, Duffel, dossier inzake de genadeverlening na veroordeling tot gevangenisstraf wegens diefstal van levensmiddelen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1057.
4383. Durie Oscar, Schaarbeek, dossier inzake genadeverlening, gedeporteerd naar Duitsland na poging tot grensoverschrijding.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1058.
4384. Derom Edouard, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de verlofregeling voor de Vlaamse dwangarbeiders in Duitse kampen op Franse bodem (Z.A.B.).
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1059.
4385. Vandergoten Karel, Laken, dossier inzake een extra stopplaats van de tram in zijn woonomgeving.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1060.
4386. Van Ruyskensvelde Richard Brussel, dossier inzake de invrijheidstelling van zijn zoon.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1061.
4387. Van Geel Ed., steenbakker te Boom, dossier inzake de niet-betaling door de *Baudirektion* van baksteen, geleverd aan Duitsland.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1062.
4388. Marrecau Hélène, vluchteling uit de streek van Kortrijk, verblijvende te Sterrebeek, dossier inzake overbrenging van kisten met huisraad van Kortrijk naar Sterrebeek.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1063.
4389. Vertongen-De Wachter Lodewijk, Malderen dossier inzake de kwijtschelding van een boete wegens niet-levering van graan. Bevat ook informatie over Spiessens (Spiessens?) Benedictus van Malderen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1064.
4390. Mevrouw Buchet, dossier inzake een pas om naar haar in Zwitserland geïnterneerde echtgenoot te reizen.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1065

4391. Geens Frans, Merksem bij Antwerpen, brief inzake deze geestesziek geworden Vlaamse arbeider in Duitsland.
20 maart 1918. 1 stuk
Oud nummer 1066.
4392. Seghers-Mathijs P., molenaar te Opwijk, dossier inzake de kwijtschelding van straf wegens ongeoorloofd malen van graan.
April-augustus 1918. 1 omslag
Bevat het gelijkname dossier uit de reeks "kabinet" nr 83.
Oud nummer 1067.
4393. Weduwe Stassart Hendrik en Melotte Stefaan, Grazen, dossier inzake de kwijtschelding van straf wegens onvoldoende levering van graan.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1068.
4394. De Koning Gustaaf, Wolvertem, boswachter te Nerom, dossier inzake de diefstal van aardappelen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1069.
4395. Mevrouw Michiels-De Smet, Anderlecht, dossier inzake straf wegens verboden transport van aardappelen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1070.
4396. Veckens Blanche, Evere, dossier inzake toestemming tot productie van waspoeder.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1071
4397. Van Dijk Jacobus, Maaseik, dossier inzake de aanvraag door deze bestuurder van het gesticht voor doofstommen en blinden om steenkool rechtstreeks van Winterslag te laten overbrengen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1072.
4398. Jorge Jan Baptist, landbouwer te Korbeek-Dijle, dossier inzake de kwijtschelding van zijn straf wegens onvoldoende levering van graan en teruggave van een in beslag genomen koe.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1073.
4399. Verhaeren J., Vilvoorde, dossier inzake de vermindering van de gevangenisstraf wegens diefstal van lijm.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1074
4400. Delory Pieter-Armand, Molenbeek, dossier inzake de kwijtschelding van straf wegens ongeoorloofde productie van zeep; bemiddeling door J. Van Goidsenhoven.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1075.
4401. Vermuyten Hendrik, Merksplas, dossier inzake genadeverlening voor zijn tot gevangenisstraf veroordeelde dochter.

- Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1076.
4402. Van den Auwelant J., Turnhout, dossier inzake het aankopen van fruit door deze handelaar in de provincie Limburg. September 1917-september 1918. Oud nummer 1077
4403. Rombouts Jeanne, Anderlecht, dossier inzake haar geldboete als gevolg van een administratieve vergissing van de gemeente. Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1078
4404. Blokland Maria, Anderlecht, dossier inzake de nalatenschap van haar echtgenoot, als vrijwillige arbeider in Duitsland overleden. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1079.
4405. Colpaert Louis, Anderlecht, dossier inzake zijn conflict met de belastingadministratie. Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1080.
4406. Verbeek Jan, Anderlecht, dossier inzake de boete wegens smokkel van aardappelen. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1081.
4407. Trullemans Petrus, Machelen, dossier inzake het organiseren van een dansfeest. Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1082
4408. Lissens Petrus, Antwerpen, dossier inzake door de bezetter opgeëiste eieren. Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1083
4409. Maes Fr., Antwerpen, dossier inzake het door de bezetter opgeëiste binnenschip van deze door een Duitse rechtbank tot gevangenisstraf veroordeelde schipper. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1084.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1085-1086 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4410. Dewulf-Noseda, vluchtelingen uit Roeselare, verblijvende te Lier, dossier inzake een door de bezetter als dwangarbeider opgeëist familielid Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1087
4411. Nuyens Frans, Turnhout, dossier inzake de vraag voor petroleum vanwege dit lid van de activistische kring "Vrij Vlaanderen". Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1088.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 1089 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4412. Appelmans Jozef, Groot-Bijgaarden, dossier inzake zijn door soldaten te Asse opgeëiste rogge.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1090.
4413. Raman Leonie (Weduwe D'Hollander Louis), Brussel, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Gent in het Etappegebied.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1091.
4414. Cool Gaston, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Göttingen, nu te Jena.
Oktober 1917-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1092.
4415. Lenaerts Hendrik, Turnhout, dossier inzake de vrijlating van deze gevangene, te Soltau, na poging tot grensoverschrijding.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1093.
4416. Vervecken August, Turnhout dossier inzake de vrijlating van deze naar Frankrijk gedeporteerde burger-dwanganarbeider.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1094.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1095 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4417. Broun Melanie, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Nederland.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1096.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1097-1150: ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4418. Chaerels August, Sint-Stevens-Woluwe, dossier inzake de naar een dwanganarbeiderskamp in Frankrijk (Z.A.B.) gevoerde Zivilarbeiter.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1151.
4419. Lootens Jan, Laken, dossier inzake de boete wegens ongeoorloofde handelspraktijken in suikerijwortels.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 1152.
4420. Mullensiesen, Laken, dossier inzake deze in Duitsland werkende arbeider.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 1153.

4421. Vercammen en Embrechts, Peutie, verslag van Vercammen inzake gemeentepolitiek en voedselbevoorrading in Peutie voor het jaar 1918. 1918. 1 stuk
Oud nummer 1154.
4422. Meert Alfons, Evere, dossier inzake de gevangenisstraf wegens kopen van schoenen van een Duits soldaat. Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1155.
4423. Haubec Leon, dossier inzake de vrijlating van deze te Diest gevangen zittende burger. Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1156.
4424. Desaegher Victor, Mark bij Edingen, dossier inzake de boete opgelegd aan deze landbouwer wegens verbergen van graan. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1157.
4425. De Baerdemaker Petrus, Sint-Ulriks-Kappelle, dossier inzake de straf voor deze landbouwer wegens verbergen van haver. April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1158.
4426. Orincx Karel Emiel, Asse, dossier inzake de straf opgelegd aan deze landbouwer wegens gebrekkige levering van graan aan de *Ernte Kommission*. Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1159.
4427. Weduwe Beuls, Zutendaal, dossier inzake de straf opgelegd aan deze landbouwers wegens gebrekkige leveringen van voedingswaren. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1160.
- nr. 4428 werd niet toegekend.
4429. Martens Jozef, Diepenbeek, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider, naar Duitsland gedeporteerd. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1161/A.
4430. Van de Venne Johannes, Berg (Kamphenhout), dossier inzake de straf wegens gebrekkige levering van haver aan de *Ernte Kommission*. 1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 1161/B.
4431. Wellens Lodewijk, Koningshooikt, dossier inzake het organiseren van dansfeesten in zaal "De Volkslust". Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1162.
4432. Schampaert L., Meise, dossier inzake deze landbouwer. Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1163.

4433. Crals Pieter, Anrath bij Krefeld, dossier inzake deze te Krefeld gevangen zittende Broeder der Christelijke Scholen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1164.
4434. Borremans Henri, Sint-Pieters-Leeuw, dossier inzake zijn aanvraag tot het organiseren van dansfeesten.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1165.
4435. Cleeren Jan, Dworp, dossier inzake de vraag van de Vlaamsgezinde priester Cleeren voor levering van electriciteit aan het lokaal van de christelijke boerengilde en de werkliedenbond.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1166.
4436. Goris Gaston, Borgerhout, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens spionage.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1167.
4437. Jolie Pol, Sint-Niklaas, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens spionage.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1168.
4438. Soetes Jules, Molenbeek, dossier inzake zijn vrijlating, opgesloten in de staatsweldadigheidsinstelling te Merksplas.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1169.
4439. De Ridder Jan, Lier, dossier inzake de terugkeer van de te Oberhausen verblijvende vrijwillig arbeider.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1170.
4440. Desmaele Arthur, Schaarbeek, dossier inzake zijn vrijlating uit de Kommandanturgevangenis.
Oud nummer 1171. 1 omslag
4441. Stam Emiel August, Brussel, dossier inzake zijn aanhouding wegens poging tot grensoverschrijding.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1172.
4442. Van den Eede Petrus, Meldert (Oost-Vlaanderen), dossier inzake de aanvraag van een reispas om het Etappegebied te verlaten en zich in Brussel te mogen vestigen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1173.
4443. Cornelissen Lodewijk, Turnhout, dossier inzake de levering van petroleum voor verlichting.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1174.
4444. De Rees H., Berg (Kampenhout), dossier inzake zijn vraag voor levering van metaal voor broodovens en stoofbuizen.

- Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1175.
4445. Peirels Filemon, Wemmel, dossier inzake zijn gevangenschap te Vilvoorde
wegens smokkel van meel te Merchtem.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1176.
4446. Weduwe Wellens-De Coster, Elewijt, dossier inzake de uitzetting van deze
weduwe door Terlinden, bemiddeling door de Groeningewacht van Vilvoorde.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1177
4447. De Vroegh Willem, Elsene, dossier inzake de gevangenschap te Vilvoorde,
wegens verbergen van koper.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1178
4448. Deboes Prosper, Oplinter, dossier inzake het conflict tussen deze landbouwer en
de melkerij inzake de boteropbrengst van de geleverde melk.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1179.
4449. Mevrouw Haesaerts J. Ferdinand, Vilvoorde, dossier inzake haar als soldaat
vermist echtgenoot.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1180.
4450. Dassonville Paul-Hendrik, Brussel, dossier inzake zijn vraag om werk in
Duitsland als vrij arbeider.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1181.
4451. Muyltermans Pieter-Jan, Epepegem, dossier inzake kwijtschelding van zijn straf.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1182.
4452. De Peersman Jan, Beveren, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene
te Holzminden, veroordeeld na een incident in de kerk.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1183.
4453. Eggenekx August, Sint-Gillis, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar
Kortrijk in het Etappegebied.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1184.
4454. Decrock August, Oudenburg, dossier inzake de vraag van deze mijnwerker te
Chapelle-les-Berlaimont (Henegouwen) om in Duitsland te gaan werken als vrij
arbeider.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1185.
4455. Degrauwe Joris, Molenbeek, dossier inzake de vraag om vrijlating.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1186.

4456. De Lit Jan, dossier inzake de boete wegens aardappelsmokkel vanuit Wolvertem.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1187.
4457. Van den Wijngaerd Hendrik, Hofstade, dossier inzake een reispas om hun zoon
vanuit Nederland naar huis te laten terugkeren.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1188.
4458. Van Lissum Jan, Schaarbeek, dossier inzake het ontnemen van
werkloosheidsuitkering door het plaatselijke Hulp- en Voedingskomiteit.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1189.
4459. Cremers Katarina, Brussel, dossier inzake de vrijlating van de in de
staatsweldadigheidsschool te Terre-neuve geplaatste minderjarige dochter.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1190.
4460. Pittevils Remy, Kuntich, dossier inzake de straf voor deze landbouwer wegens
gebrekkige levering van graan.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1191.
4461. Dezone Nicolas, Brussel, dossier inzake de gevangenisstraf van deze in
Duitsland werkende arbeider.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1192.
4462. Van den Eeckhoudt-Breynaert, Borchtlombeek, dossier inzake de vrijlating van
deze opgeëiste dwangarbeider.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1193.
4463. Mans Jozef, Herselt, dossier inzake de boete wegens gebrekkige
aardappelleveringen 1 omslag
Oud nummer 1194.
4464. Dierick Jozef, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake zijn veroordeling na diefstal in
zijn functie van postbode van een bon van de *Oel Centrale* in 1917.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1195.
4465. Van Tilborght, Evere, dossier inzake zijn aanvraag tot het inrichten van
dansfeesten. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 1196
4466. Van der Velde August, Humbeek, dossier inzake zijn aanvraag tot het inrichten
van dansfeesten. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 1197.
4467. Weduwe Roggeman Maria, Sint-Niklaas, dossier inzake de vrijlating van haar
naar Duitsland gedepoteerde dochter Maria Kiekens.

- Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1198.
4468. Van den Bergh Eliza, Wilrijk(?) dossier inzake de vrijlating van deze te Holzminden gevangen zittende vrouw; wegens belediging van voor de Duitse overheid werkende Belgen. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 1199.
4469. Janssens C., Epegem, dossier inzake de door de Duitsers aangehouden activistische briefwisselaar en bediende van Kolenverdeeling wegens niet respecteren van de avondklok. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1200.
4470. Géronchal Frederic, Oudergem, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 1201.
4471. Krols Jozef, Turnhout, dossier inzake zijn gevangenisstraf. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 1202.
4472. Verwimp Frans, Turnhout, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens het over de grens smokkelen van brieven. 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 1203.
4473. Dernoncourt Aalbrecht, Brussel, dossier inzake deze burgergevangene in Holzminden. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 1204.
4474. De Wolf Polidoor, dossier inzake gevangenisstraf te Münsterlager wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Mei-augustus 1918.
Oud nummer 1205.
4475. Meert-Beelen Victorine, Anderlecht, dossier inzake de mishandeling van deze vrouw door een Duits soldaat tijdens een zoektocht naar voedsel in Teralfene. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 1206.
4476. Leloup Henri, Maldegem, dossier inzake deze vrijwillige arbeider te Nordhausen. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 1207.
4477. Marteaux Jan, Anderlecht, dossier inzake zijn vrijlating uit Holzminden. 1 omslag
April-september 1918.
Oud nummer 1208.
4478. Grymonprez Napoleon, Roeselare, dossier inzake de vrijlating van zijn zoon uit de Staatsweldadigheidskolonie te Merksplas. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 1209

4479. Donkers Jozef, Turnhout, dossier inzake de vrijlating uit Münsterlager van deze burgerlijke gevangene wegens grensoverschrijding.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1210.
4480. De Coussemaeker Richemon, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijk gevangene te Sennelager, wegens smokkelen van brieven.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1211.
4481. Rademakers Jaak, Antwerpen, dossier inzake de terugkeer uit Nederland.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1212.
4482. Boeckx Jozef Eligius, Merksem, dossier inzake gevangenisstraf te Limburg-ander-Lahn voor zijn echtgenote Van den Houte Maria wegens hulp bij grensoverschrijding.
Oktober 1917-September 1918. 1 omslag
Oud nummer 1213.
4483. Vreysen Jan, Borgerhout, brief inzake de terugkeer van deze vrijwillige arbeider in Duitsland.
14 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1214.
4484. Peches Antoon (Catharina), Brussel, brief inzake deze herbergierster, gestraft wegens het opkopen van gestolen kleren.
15 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1215.
4485. Van der Meersch Hendrik, Aalst, dossier inzake de vrijlating van deze dwangarbeider, potentieel activistisch militant.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1216
4486. Van Wolput Jan, Schaarbeek, dossier inzake zijn straf als gevolg van aardappelsmokkel van het platteland naar de stad.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1217.
4487. Van Roosbroeck Frans, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene uit Münsterlager.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1218
4488. Mourice Celina, Halluin (Frankrijk), dossier inzake haar vraag om naar België te mogen verhuizen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1219.
4489. De Corte Emiel, Molenbeek, dossier inzake zijn vraag om depot met alcoholische dranken te mogen houden voor rekening van de *Brantwein Zentrale*.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1220.

4490. Meelberghs Josephine, Schaffen, dossier inzake haar vrijlating uit gevangenschap.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1221.
4491. Hanssens Frans, Essenbeek (Halle); dossier inzake zijn vraag om een baan.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1222.
4492. Van den Borgh Remi, Kerksken (Aalst), dossier inzake de vrijlating van deze
activistische propagandist, tevens ontvluchte opgeëiste dwangarbeider.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1223.
4493. De Winter-Van den Eede J. mevrouw, Sint-Mariaburg, dossier inzake de aanvraag
van een reispas voor Nederland.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1224.
4494. Wailly Jan, Aalst, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëiste dwangarbeider.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1225.
4495. Van der Smissen Jan, Haren, dossier inzake het ter beschikking stellen van zijn
danszaal voor activistische propaganda in ruil voor toestemming een orgel te
mogen laten spelen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1226.
4496. Driesen Edgar, Oorbeek, dossier inzake straf op beschuldiging van diefstal van
suiker. Bevat ook stukken inzake weduwe Jan.B. Driessen van Oorbeek inzake
haar straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Januari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1227.
4497. Roelandt Leon, Ninove, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëiste dwangarbeider.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1228.
4498. Dossier "Lambeau V., Sint-Stevens-Woluwe."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1220.
4499. "Ontwaakt Aalst", dossier inzake het verzoek van deze activistische kring van het
arrondissement Aalst tot heropenen van de herbergen.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1230.
4500. Hulin-Rottiers August vrouw, Kalfort (Willebroek), dossier inzake de aanvraag
van een reispas naar Nederland voor bezoek aan haar te Harderwijk geïnterneerde
echtgenoot.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1231.
4501. Spruit Willem, Vilvoorde, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1232.

4502. Crick Johanna, Laken, dossier inzake de gevangenisstraf voor echtgenoot Judocus Polspoel, wegens aankoop van een lading gestolen sardines.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1233.
4503. Hoevelinck Valery, Welle, dossier inzake zijn opeising als dwangarbeider.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1234.
4504. Bocqué Victor, Aalst, dossier inzake de boete wegens schriftvervalsing, activistisch propagandist van de kring "Ontwaakt".
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1235.
4505. Van Campenhout Ferdinand, Everberg, dossier inzake de straf wegens vervoer van aardappelen zonder geleidebrief.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1236.
4506. Van den Stock Karel, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke gevangene te Holzminden, gestraft wegens poging tot grensoverschrijding.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1237.
4507. Godderé Edward, Borgerhout, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1238.
4508. Van Pelt Frans, Kalmthout, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens bezit van gestolen voedingswaren.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1239.
4509. Rombout Frans, Niel aan de Rupel, dossier inzake zijn gevangenisstraf op beschuldiging van diefstal.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1240.
4510. Pijpops Michel, Tienen, dossier inzake een betwisting over de eigendomsrechten op een huis.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1241.
4511. Opdebeek Emiel, Schaarbeek, dossier inzake inbeslagneming van een lading sigaren.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1242.
4512. Wuestenberg's Frans, Tienen, dossier inzake deze activist die mikpunt is van discriminatie.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1243.
4513. Den Ouden Theodoor Erasmus en Vets Jacobus Johannes, Kiel (Antwerpen), dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke gevangenen in Duitsland, gestraft

- wegens poging tot grensoverschrijding.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1244.
4514. De Beef Michel, Schaarbeek, dossier inzake zijn handel in boter en vet.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1245.
4515. Michiels Leonard, Merksem, dossier inzake deze tolbediende, gehandicapt na een
ongeval tijdens de dienst.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1246.
4516. Callaerts Alice, Schaarbeek, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor
Nederland.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1247.
4517. Relecom Jean, Schaarbeek, dossier inzake de vraag om toestemming voor het
oprichten van een pottenbakkerij, in samenwerking met De Koninck Louis, Sint-
Agatha-Berchem.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1248.
4518. De Keyser Eugeen, Berchem, dossier inzake aanvraag van een reispas om naar
Nederland te verhuizen.
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1249.
4519. Voets Dimphna, Bree, dossier inzake haar gevangenisstraf op beschuldiging van
hulp bij grensoverschrijding; bemiddeling door Jan Marteau.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1250.
4520. De Winter Frans en De Winter Prosper uit Schelle, De Proft Camille uit
Hemiksem, dossier inzake deze burgergevangenen in kampen in Duitsland.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1251.
4521. Schepens vrouw, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een pas om naar Gent in
het Etappegebied te reizen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1252.
4522. Jochmans Juliaan, Heverlee, dossier inzake de straf wegens niet toegelaten
productie van zeep.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1253.
4523. Waterval Louis, Molenbeek, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens
ongoorloofde handel in zeep.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1254.
4524. Gladine Jan, Turnhout, dossier inzake de vrijlating van deze gevangene,
veroordeeld wegens hulp bij grensoverschrijding.

- Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1255.
4525. De Baets Valérie en Jeanne, Brussel dossier inzake de toelating aan deze naaisters om na het speruur van 19.00 h op straat te mogen zijn.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1256.
4526. Snel-Degroote weduwe, Koekelberg, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofde zeepproductie in een door haar verhuurde kamer.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1257.
4527. Verstraeten August, dossier inzake de schadeloosstelling van de ouders na het dodelijk arbeidsongeval van zoon Verstraeten August.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1258.
4528. Verschaeren Jaak, Vilvoorde, dossier inzake zijn moeilijkheden bij de uitbetaling van verzekeringsgeld.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1259
4529. De Roover Joannes, De Roover Ludovicus, Matheus Augustus, Baal, dossier inzake hun veroordeling wegens verboden wapenbezit, met verwijzing naar het banditisme.
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 1260.
4530. Vanderbist-De Heyn Jan, Zaventem, dossier inzake zijn vraag om toelating tot het organiseren van dansfeesten en diefstal van een orgel.
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1261.
4531. Dequich Petrus, Halle, brief inzake de gevangenisstraf wegens verbergen van opgeëiste goederen als koper, wol, leder, paardendekens.
22 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1262.
4532. Van der Meulen Jozef, Tienen, brief inzake de anti-activistische militant Jules Moers.
28 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1263.
4533. Nijs Angelica, Tienen, dossier inzake de systematische vervolging van deze activistisch gezinde.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1264.
4534. De Rooy Jules, Schaarbeek, dossier inzake een betwisting over huishuur.
Juni-augustus 1918. 1 omslag.
Oud nummer 1265
4535. d'Hooghe Walter, Niel aan de Rupel, dossier inzake de wens de macht over de gemeentelijke melkerij in handen van Volksopbeuring, te leggen.

- Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1266.
4536. Sterck Benedictus, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste
dwangarbeider.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1267.
4537. De Roy, Merchtem, dossier inzake opeising van tabak.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1268.
4538. Kring "Geen taal, Geen Vrijheid", Grimbergen, dossier inzake de vraag om als
verdeelcentrum van de *Oel Centrale* voor petroleumleveringen te mogen fungeren.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1269.
4539. Mevrouw Minnebo-Van Dessel Rosalie, Kalmthout, maar verbannen naar Niel
(bij Boom), dossier inzake haar straf op verdenking van smokkel.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1270.
4540. Mevrouw Vandermeulen Rosina, Brussel, dossier inzake de straf wegens niet
naleven van het verduisteringsbevel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1271.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1272-1273 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het
parket werd in beslag genomen.
4541. Dossier "Borremans G., Brussel."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1274.
4542. Pauwels-Premier Adolf, Sint-Joost-ten-node, dossier inzake deze ambtenaar van
het Ministerie van Justitie en zijn echtgenote, en hun aanvraag van een reispass
voor bezoek aan Gent in het Etappegebied.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1275.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1276-1299 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het
parket werd in beslag genomen.
4543. Delforge Jeanne, Sint-Gilles, dossier.
Juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1300.
4544. Plasch Edward, Ruisbroek, dossier inzake het verhinderen van opeising van de
tonnen uit zijn bierhandel door de *Material Beschaffungsstelle*, activistisch
gouwraadslid en schepen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1301.

4545. Colman-Seghers Jozef, Sint-Niklaas, dossier inzake de teruggave van in beslag genomen katoen
Oud nummer 1302. 1 omslag
4546. Vandemergel Pieter en Baele Monika, Brussel, dossier inzake een reispas voor een verhuis naar Schorisse in het Etappegebied.
Juni-september 1918.
Oud nummer 1303. 1 omslag
4547. Smets Guillelmus, Duisburg, dossier inzake de straf wegens transport van koeien terwijl er een mond- en klauwzeerepidemie in het dorp woedt.
Juni 1918.
Oud nummer 1304. 1 omslag
4548. Bogaerts Johannes Josephus, Wolvertem, dossier inzake in beslag genomen graan en steenkool tijdens smokkeltocht naar Sint-Amands.
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1305. 1 omslag
4549. Bisschops Pierre, Etterbeek, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Juni-juli 1918.
Oud nummer 1306. 1 omslag
4550. De Munter Gustaaf en Arthur, Oordegem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeiders.
Mei-oktober 1918.
Oud nummer 1307. 1 omslag
4551. Cool B. weduwe, Antwerpen, dossier inzake de verkoop van carbuur in haar fietswinkel; lid van de Groeningewacht.
Juni-september 1918.
Oud nummer 1308. 1 omslag
4552. Petit Karel, Etterbeek, dossier inzake deze burgerlijke gevangene te Holzminden, gestraft wegens grensoverschrijding.
Februari-september 1918.
Oud nummer 1309. 1 omslag
4553. Verbist Joseph, Clementine en Eveline, Ramsel, dossier inzake de straf wegens smokkel van boekweitmeel.
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1310. 1 omslag
4554. Sorgeloos August, Gooik, brief inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
19 juni 1918.
Oud nummer 1311. 1 stuk
4555. Van den Eynden J. weduwe, Herentals, dossier inzake het in beslag nemen van haar voorraden wol, zeep, cichorij, textiel, sigaretten, peper.
Juni 1918.
Oud nummer 1312. 1 omslag
4556. Laheye Achille, Molenbeek, dossier inzake zijn vrijlating uit gevangenschap te Hoya-am-Weser.

- Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1313.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1314 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4557. Meerts mevrouw, Etterbeek, dossier inzake het verbergen van opgeëiste wol. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1315.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1316 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4558. Vanderstraeten Omer, Ninove, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider. 1 omslag
November 1917-Augustus 1918.
Oud nummer 1317.
4559. Van Volxem Oscar, Ninove, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider. 1 omslag
Oktober 1917-September 1918.
Oud nummer 1318.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1319 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4560. Weckers Karel, Boom, dossier inzake de ontneming van militiegeld omwille van vrijwillige arbeid voor de Duitse overheid. 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 1320.
4561. Van Goethem Michel, Koekelberg, dossier inzake zijn gevangenisstraf. 1 omslag
Juni-oktober 1918.
Oud nummer 1321.
4562. Maes Joseph, Duisburg, dossier inzake de straf wegens het buiten komen met koeien wanneer er een epidemie van mond- en klauwzeer heerst in het dorp. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1322.
4563. Verreth Petrus, Hofstade bij Mechelen, dossier inzake de straf wegens het te vroeg oogsten van aardappelen. 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 1323
4564. Juvijns Petrus, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens graansmokkel van Lennik naar Brussel. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 1324.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1325-1389 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.

4565. Sevenants Karel, Roux Gabriël en Roux Jozef van Overhespen, Dewaelheyns Jozef van Eliksem, dossier inzake een gevangenisstraf op beschuldiging van wildstroperij door Charles Goossens (Overhespen) en Jules Reniers, jachtwachter van Lucien Beauduin (Tienen).
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1390.
4566. Van Dormael Elise, Tongeren, dossier inzake de gevangenisstraf, vermoedelijk op beschuldiging van spionage.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1391.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1392 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4567. Huybrechts Adriaan, Düsseldorf, dossier inzake zijn vraag om terugkeer naar Antwerpen, voorzitter van de "Aktivistische Vereeniging Ons Vlaanderen" te Düsseldorf, onderdeel van de Deutsch-flämische Gesellschaft.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1393.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1394-1396 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4568. Van Bergen Frans, Arendonk, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding.
Maart-april 1918. 1 omslag
Oud nummer 1397.
4569. Van Ermen Karel, Kessel-Lo, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
April en augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1398.
4570. Van Hecke Cyriel, Brussel, dossier inzake zijn aanhouding door de Duitse geheime politie.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 1399.
4571. Gabriëls Jaak, Wolvertem, dossier inzake vervalste melk en broodbedeling.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1400.
4572. Van Linthout Gustaaf, Asse, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze burgergevangene in Holzminden.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1401.
4573. Crick Petrus, Merchtem, dossier inzake deze landbouwer aan wie de steun door het plaatselijke Hulp- en Voedingskomiteit werd onttrokken omdat zijn zoon klompen produceerde.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1402.

4574. Brijnaert Oktaaf, Robbeets Leander, De Pauw Edward, brief inzake de aanvraag tot invrijheidstelling van dit wegens werkweigerings door de bezetter gevangen gezet spoorwegpersoneel.
1 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1403.
4575. De Becker Laurentius, Perk, dossier inzake de vraag om meer werkloosheidssteuning.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1404.
4576. Van Acker Irma, Sint-Joost-ten-Noode, dossier inzake het ontslag van deze Franstalige dienstmeid.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1405.
4577. Van Ingelgem Jozef, Merchtem, dossier inzake de problemen van deze landbouwer met het plaatselijke Hulp- en Voedingskomitee en de Duitse bezetter.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1406.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1407 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4578. Maes-Van de Wijer Emma, Gent, dossier inzake een reispas om het Etappegebied te verlaten, bemiddeling door haar vader apotheker Etienne Van de Wijer te Antwerpen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1408.
4579. Staelens, Karel, Sint-Lambrechts-Woluwe, brief inzake werklozensteun voor zijn ouders.
26 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1409.
4580. Wuyts Jozef, Lubbeek dossier inzake de problemen van deze landbouwer met de *Ernte Kommission* wegens te geringe leveringen van graan.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1410.
4581. Wierinckx Lodewijk, Lubbeek, dossier inzake de problemen van deze landbouwer met de *Ernte Kommission* wegens te geringe leveringen van graan.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1411.
4582. Noppen Felix, Lubbeek, dossier inzake de problemen van deze landbouwer met de *Ernte Kommission* wegens te geringe leveringen van aardappelen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1412.
4583. De Beuckelaer Louis, Sint-Lenaarts, brief inzake de gevangenisstraf wegens smokkelen van brieven en personen over de Nederlandse grens.
24 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1413.

4584. Van Heybeeck Emiel en Jozef, Kamthout, brief inzake hun vrijlating uit Sennelager.
28 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1414.
4585. Hufkens Johan Frans, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijk gevangene in Langensalza.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1415.
4586. Vander Cruysen Karel, Jette, brief inzake de in beslagname door Duitse soldaten van klederen en voedingswaren, eigendom van deze vluchteling uit Roeselare.
29 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1416.
4587. Mertens Jaak, Tongerlo, dossier inzake de opheffing van de gevangenisstraf van zonen Eugeen en Jozef.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1417.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1418-1419 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4588. Verhaeghen Philip, Tienen, dossier inzake de opheffing van de gevangenisstraf.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1420.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1421-1424 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4589. Jordens Jan, Budingen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens wildstroperij.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1425.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1426-1429 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4590. Den Haene Edgard, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens frauduleus verkopen van vet uit voorraden van het Hulp- en Voedingskomiteit.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1430.
4591. Van den Eynde Constant, Essen, dossier inzake de gevangenisstraf en daaropvolgende verbanning naar Duitsland en naar Bastogne van de leden van het gezin.
April-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1431.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1432 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4592. Van de Goor Mathieu, Bocholt, inzake de gevangenisstraf wegens geweldpleging binnen het gezin.

- 21 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1433.
4593. Verlinden Jozef en mevr. De Bie-Verlinden, Niel (Rupel), brief inzake de inbeslagname van een zak “gebrande peeën” (cichoreiwortels?) door de Duitsers. 1 stuk
26 juni 1918.
Oud nummer 1434.
4594. Sevenants Frans, Kraainem, dossier inzake de toelating voor het dekken van een merrie (paard) van deze landbouwer. 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 1435.
4595. Muls Frans, Diegem, dossier inzake de vrijlating van deze minderjarige, opgesloten in een staatsweldadigheidsschool te Saint-Hubert. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 1436.
4596. Coquelle, Brussel, dossier inzake het bezorgen van een baan. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 1437.
4597. Struif Petrus Frans, Boom, brief inzake vrijlating van deze door het Belgische gerecht tot gevangenisstraf veroordeelde. 1 stuk
21 juni 1918.
Oud nummer 1438.
4598. De Coninck Felix, Hekelgem, brief inzake het verzoek koeien te laten grazen op zijn weide, gelegen aan de andere kant van de grens van het Etappegebied. 1 stuk
10 juni 1918.
Oud nummer 1439.
4599. Moonen en Tielen, Neerpelt, inzake het verzoek om hun tabakfabriek in bedrijf te mogen houden. 1 stuk
10 juni 1918.
Oud nummer 1440.
4600. Van Palm Margaretha, Wemmel, brief inzake de gevangenisstraf van haar echtgenoot wegens graansmokkel. 1 stuk
19 juni 1918.
Oud nummer 1441.
4601. Cornelissen Jozef, Opitter, dossier inzake de vraag tot genadeverlening van deze wegens grensoverschrijding en spionage tot de doodstraf veroordeelde brouwer. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1442.
4602. De Bondt Petrus, Grimbergen, dossier inzake een conflict ten gevolge van achterstallige huishuur. 1 omslag
Februari-september 1918.
Oud nummer 1443.
4603. Roeyers, Schelle, brief inzake de gevangenisstraf in Münsterlager wegens poging tot grensoverschrijding. 1 stuk
21 juni 1918.
Oud nummer 1444.

4604. Seghers Frans, Schelle, dossier inzake de gevangenisstraf in Münsterlager wegens poging tot grensoverschrijding.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1445.
4605. Verdickt Theophiel, Schelle, dossier inzake de gevangenisstraf in Münsterlager wegens poging tot grensoverschrijding.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1446.
4606. Gevels Emile, Ruisbroek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens graansmokkel.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1447.
4607. Seghers Leopold, Schelle, brief inzake de gevangenisstraf in Münsterlager wegens poging tot grensoverschrijding.
20 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1448.
4608. Godefroi Leopold, brief met genadeverzoek naar aanleiding van een geldboete.
27 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1449.
4609. "Aanvraag om verdeling van aardappelen," dossier inzake problemen met de aardappelvoorziening te Grimbergen.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1450.
4610. Michiels Hendrik, Boom, dossier inzake de levering en verkoop van baksteen door deze steenbakker.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1451.
4611. Brahy Charles, brief inzake de tabaknijverheid.
11 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1452.
4612. Six Hector, dossier inzake het verzoek tot vrijlating van deze burgevangene in Münsterlager.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1453.
4613. Dierickx Jan Baptist en Piron Rufin, dossier inzake de vraag tot heropening van de rechtszaak wegens de onschuld van deze, omwille van banditisme te Sint-Kathelijne-Lombeek, veroordeelden.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1454.
4614. Cortvrint Simon, Sint-Gillis, dossier inzake de vraag tot vrijlating van deze in een Staatsweldadigheidsschool opgesloten minderjarige.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1455.
4615. Verbeeck Prudent, Werchter (tevooren in Tremelo), dossier inzake de toelating vanwege de bezetter tot voortzetting van het bedrijf van deze veekoopman.

- Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1456.
4616. Olivier Arthur, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene, slachtoffer van verplichte tewerkstelling, afkomstig van Menen en opgesloten in Duitsland. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1457.
4617. Schollaert Jozef, Brussel, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze minderjarige, opgesloten in de Staatsweldadigheidskolonie van Herentals. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1458.
4618. Bruyninckx Lodewijk, Brussel, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze minderjarige, opgesloten in de Staatsweldadigheidskolonie te Merksplas. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1459.
4619. Snoeck Jan-Baptist, Zandvliet, dossier inzake het genadeverzoek voor dit wegens spionage ter dood veroordeeld echtpaar. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1460.
4620. Michiels G. en Janssens Jan Baptist, Hofstade, brief inzake problemen met het Hulp- en Voedingskomiteit in verband met het afhalen van meel door de betrokkenen. Michiels is onderwijzer en briefwisselaar voor Hofstade van het Vlaams Propagandabureel. 1 stuk
1 juli 1918.
Oud nummer 1461.
4621. Stroobants Lodewijk, Leuven, dossier inzake de vraag tot vrijlating van deze in Duitsland gevangen zittende burger. 1 omslag
Mei-juli 1918.
Oud nummer 1462.
4622. Poelaert Leopold, Sint-Pieters-Kapelle, brief inzake de veroordeling van deze landbouwer wegens verbergen van graan. 1 stuk
8 juli 1918.
Oud nummer 1463.
4623. Tassenoy Adolf, Merchtem, dossier inzake de aanvraag van deze kunstschilder voor een toelating van de bezetter om in de vrije natuur te mogen schilderen. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1464.
4624. Van de Waeter Frans, Aalst, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating uit een werkkamp op Franse bodem, slachtoffer van de verplichte tewerkstelling (Z.A.B.). 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1465.
4625. Seghers Johannes, Merchtem, dossier inzake de teruggave aan deze landbouwer van een boete, opgelegd door de provinciale *Ernte Kommission* naar aanleiding van zijn graanoogst. 1 omslag
Maart-augustus 1918.
Oud nummer 1466.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 1467 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4626. Jacobs Joseph, Meerbeke, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van betrokkene, dagloner, op beschuldiging van smokkel van boter, geplaatst in een dwangarbeiderkamp (Z.A.B.).
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1468.
4627. Cleymans Joseph, Merchtem, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor bezoek aan het Etappegebied.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1469.
4628. Peeters Karel, Merchtem, dossier inzake de teruggave van een boete opgelegd door de *Ernte Kommission* aan deze landbouwer.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1470.
4629. Kesters Theofiel, Sint-Gillis, dossier inzake de terugkeer van deze arbeider/voerman uit het Etappegebied.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1471.
4630. Coenen Henri, Neerpelt, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze arbeider in dienst van de Watering, tot gevangenisstraf veroordeeld wegens smokkel.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1472.
4631. Van Hellemont Johannes Jozef, Vissenaken, dossier inzake zijn aanvraag tot kwijtschelding van de geldboete wegens te geringe levering van boter.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1473.
4632. Cosijns Adolf, Brussel, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van de geldboete wegens zeepsmokkel.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1474.
4633. Lossie Frans, Molenbeek, dossier inzake het niet betalen door de bezetter van een opgeëiste boom (notelaar) te Brussegem.
Augustus 1918.
Oud nummer 1475.
4634. Dossier "Van Wouwe Leopold en De Vries Jaak."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1470.
4635. Van Gelder Ch., Zichem, dossier inzake de lichter van zijn tot zinken gebrachte boot in de Demer, is gemeenteontvanger en eigenaar van een steenbakkerij.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1477.

- [xxx]
Dossier met oud nummer 1478 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4636. Thomas Joz, Kortenaeken, dossier inzake de aanvraag tot vrijlating van deze minderjarige uit de staatsweldadigheidsinstellingen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1479.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1480 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4637. Vermoesen Jozef en Crabbe Jozef, Aalst; D'Haeseleer Kamiel, Welle, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeiders.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1481.
4638. Adams Frans, Kerkom, dossier inzake de gevangenschap van zijn zoon August, wegens verboden wapenbezit (bajonet).
Juli 1918. . 1 omslag
Oud nummer 1482.
4639. Theunis Marcel, Kessel-Lo, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van een boete wegens ontoereikende levering van graan aan de *Ernte Kommission* en teruggave van een inbeslaggenomen paard.
April-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1483.
4640. Mollekens Felix, Kessel-Lo, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van een boete wegens ontoereikende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 1484.
4641. Verbert Leonard, Kessel-Lo, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van een boete wegens ontoereikende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 1485.
4642. Grietens Frans, Kessel-Lo, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van een boete wegens ontoereikende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 1486.
4643. De Reydt Edward, Kessel-Lo, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van een boete wegens ontoereikende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
April 1918. 1 omslag
Oud nummer 1487.
4644. Van Rossem Jozef, Asse, dossier inzake de aanvraag tot kwijtschelding van een boete wegens ontoereikende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1488.
4645. Grutman, Adam, Follon, vrouwen, provincie Limburg, dossier inzake een aanvraag tot strafvermindering na veroordeling tot gevangenisstraf door de Duitse

- krijgsraad van Hasselt op 18 juni wegens het kopen van kledingstukken van een Duits soldaat.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1489.
4646. Van de Sijpe, Vilvoorde, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Zottegem in het Etappegebied.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1490.
4647. Roelandts Benedictus, Groot-Bijgaarden, dossier inzake aanvraag van deze landbouwer om te voorkomen dat de bezetter zijn paard zou opeisen.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1491.
4648. Van Lint Frans, Eversem, dossier inzake toestemming tot openen van een danszaal.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1492.
4649. Jambé Lodewijk, Schaarbeek, dossier inzake vermindering van de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding, gevangen te Diest.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1493.
4650. De Coene Cyriel, Herentals, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor de terugkeer van deze vluchteling naar Beveren bij Roeselare in het Etappegebied.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1494.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1495 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4651. Saelen Leon, Herentals, brief inzake de aanvraag tot vrijlating na veroordeling wegens poging tot grensoverschrijding. Zoon van vluchteling uit Beveren bij Roeselare.
20 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1496.
4652. Leyn Oscar, Nijs Hector, Ackou Hector, Meerbeek, vluchtelingen uit Menen, dossier inzake hun vraag voor werk.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1497.
4653. Moonen-Kerkhofs Petronella, Meeuwen, dossier inzake de vrijlating van haar zoon die veroordeeld werd tot gevangenisstraf wegens hulp bij grensoverschrijding.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1498.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1499-1500 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.

4654. Huypens Lodewijk, Lommel, brief inzake de toestemming om films te vertonen.
16 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 1501.
4655. Durieux Herman Pieter, Brussel, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 1502.
4656. Hendrickx Constant, Turnhout, dossier inzake deze vrijwillige arbeider in
Duisburg (Duitsland).
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1503.
4657. Van Campenhout Jan, Merchtem, dossier inzake de straf wegens
aardappelsmokkel.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1504.
4658. Quintart Réne en Mathieu George, dossier inzake deze burgerlijke gevangenen die
willen studeren aan de universiteit te Gent.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1505.
4659. Hoebregs Jozef, Velm, dossier inzake de gevangenisstraf wegens diefstal van
graan.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1506.
4660. Wanten Karel, Hoboken, dossier inzake zijn danszaal.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1507.
4661. Van Lier Karel, Peutie, dossier inzake de huishuurproblemen met Jan-Baptist
Crabbé.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1508.
4662. Van Mulders Jan, Asse, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van
tabak.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1509.
4663. Van Lommen Frans, Essen (Duitsland), dossier inzake vrijlating van deze
burgerlijk gevangene.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1510.
4664. Van den Borre Pierre Felix, Smetlede, dossier inzake aanvraag tot
verblijfsvergunning voor Vilvoorde.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1511.
4665. Verbist Frans, Beersel (bij Mechelen), dossier inzake de straf wegens wapenbezit.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1512.

4666. Leysens Petrus Frans, Hove, dossier inzake de straf wegens afpersing.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1513.
4667. Maho-Mertens weduwe Thérèse, Bunsbeek, dossier inzake geweldpleging door de
veldwachter.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1514.
4668. Van Rentergem Anna, Anderlecht, dossier inzake de aanvraag van een reispas
naar Munkzwalm in het Etappegebied.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1515.
4669. Everaert Philoté, Gooik, dossier inzake een straf na een dispuut inzake boter- en
melkleveringen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1516.
4670. Vidal weduwe, Laken, dossier inzake de gevangenisstraf van haar zoon.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1517.
4671. Dossier "Stroobants Theresia, Hombeek".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1519.
4672. Gielens Eduard, Berg (Kampenhout), dossier inzake de vraag van deze
veekoopman tot inrichting van een slachterij in zijn huis.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1519.
4673. Philips Frans, Haren, dossier inzake zijn vraag van deze veekoopman tot inrichting
van een slachterij in zijn huis.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1520.
4674. Francken Leonie Mathilde, Elsene, dossier inzake de boete wegens het niet
naleven van het verduisteringsbevel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1521.
4675. Van de Moer Jan, Turnhout, dossier inzake de terugkeer van deze mijnwerker uit
Gilly.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1522.
4676. De Cat Frans, Leuven, dossier inzake de wegvoering van deze arbeider naar
Duitsland.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1523.
4677. De Cuyper Jan, Linkebeek, dossier inzake de doodstraf wegens gewapende
roofoverval te Waterloo.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1524.

4678. Buysschaert Gerard, Tielt, brief inzake de meubelen van deze activist en propagandaleider voor het arrondissement Tielt.
5 oktober 1918. 1 stuk
Oud nummer 1525.
4679. Keldermans Michel, Turnhout, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens smokkel.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1526.
4680. Defraye Karel, Ukkel, dossier inzake de straf wegens sigarettensmokkel.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1527.
4681. Van Dessel-Vermeulen weduwe, Betekom, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van aardappelen.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1528.
4682. Van den Broeck Maria, Grimbergen dossier inzake scheiding
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1529.
4683. Bergmans-Van de Velde weduwe, Grimbergen, dossier inzake de teruggave of vervanging van haar paard, opgeëist door de bezetter.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1530.
4684. Deckx Maria Philomena, Antwerpen, dossier inzake haar terugkeer uit het vluchtelingenkamp te Nunspeet (Nederland).
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1531.
4685. De Haeck Kamiel, Erembodegem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1532.
4686. De Roover Jan Frans, Baal (Tremelo), dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak aan de *Ernte Kommission*.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1533.
4687. De Roover Laurentinus, Baal (Tremelo), dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak aan de *Ernte Kommission*.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1534.
4688. Van Elewijck Hendrik, Brussel, dossier inzake gevangenisstraf wegens heling van gestolen rubber.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1535.
4689. De Vleeschhouwer, Etterbeek, dossier inzake de aanvraag van een toestemming voor transport van aardappelen van Sint-Niklaas naar Brussel.

- September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1536.
4690. Mottoul Henri en Geysenberghs Lodewijk, Helenbos, dossier inzake de straf
wegens onvoldoende melkleveringen. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1537.
4691. Selifet Alfons, Blauwput bij Leuven, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofd
wapen- en schoenenbezit, lid van de activistische Gouwbond. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1538.
4692. Weynants-Wolfs weduwe, Wezemaal, dossier inzake de straf wegens
onvoldoende levering van aardappelen. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1539.
4693. Kakelbergh-Vaassen Mevrouw, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake een
reisпас om naar Nederland te verhuizen. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1540.
4694. Desager Cornelis, Laken, dossier inzake de invrijheidstelling na straf wegens
heling van gestolen chocolade. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1541.
4695. Steenhouwer Frans en Smits Jozef, Halle, dossier inzake de straf wegens smokkel. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1542.
4696. Mostinckx Jozef, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake betrokkenheid bij een
moord op de kermis. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1543.
4697. Vermeulen Jules, Gijzegem, dossier inzake de vrijlating van deze arbeider in
Duitse dienst en de oogst van wilgentenen of "wijmen". 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1544.
4698. Vereecken Clement, Gijzegem, dossier inzake de vrijlating van deze arbeider in
Duitse dienst. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1545.
4699. Blauwet Jozef, burgerlijk gevangene in Sennelager, brief inzake een
verlofperiode. 1 stuk
11 oktober 1918.
Oud nummer 1546.
4700. De Raeve Augusta, Vorst, brief inzake de aanhouding wegens reizen zonder pas. 1 stuk;
12 oktober 1918.
Oud nummer 1547.

4701. Vandermoesdijk Louise, Velm, dossier inzake een veroordeling op verdenking van diefstal van veldvruchten.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1548.
4702. Debruyne Jerome, Brugge, dossier inzake de gevangenisstraf wegens heling.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 1549.
4703. Mathijs Jan, Zoutleeuw, dossier inzake graandiefstal in zijn huis.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1550.
- [xxx]
Dossiers met de oude nummers 1551-1599 ontbreken. De inventaris die door de procureur-generaal op 14 november 1921 naar de commissie voor de oorlogsarchieven werd verstuurd, bevat volgende mededeling: "Bundels tussen 1550 en 1600 zijn niet gemaakt".
4704. Jochems Lambert, Lubbeek, dossier inzake de aanhouding van haar echtgenoot na een gewapende overval op het magazijn van het Hulp – en Voedingskomiteit.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1600.
4705. Leeten Constantia, Hechtel, dossier inzake de straf wegens aankoop van een kledingstuk van een Duits soldaat.te Beverlo.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1601.
- [xxx]
Dossiers met oude nummers 1602-604 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4706. Goessens weduwe, Oeltre bij Ninove, dossier inzake de vrijlating van haar zonen, opgeëiste dwangarbeiders.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1604.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1606 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4707. Vermeulen Edward (pseudoniem Warden Oom), Balen, vluchteling uit Hooglede, dossier inzake de gevangenisstraf wegens deelname aan sluikpers.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1607
4708. Vannuvel Hendrik, Brussel, dossier inzake de straf wegens het ongeoorloofd malen van graan.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1608.
4709. Maes Frans, Luik, dossier inzake het transport van steenkool van Frameries naar Mechelen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1609.

4710. Janssens Lodewijk, Niel (bij Boom), dossier inzake de levering van landkalk en witkalk voor bemestings- en ontsmettingsdoeleinden.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1610.
4711. D'Hondt Kamiel, Temse, dossier inzake de wissenhandel en de mandenmakerij.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1611.
4712. Boonen M, Kaulille, dossier inzake de beperkingen op zijn bewegingsvrijheid.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1612.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1613 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
4713. Peeters Theophiel, Vorsen, dossier inzake de aanvraag van een vuurwapen door deze veldwachter.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1614.
4714. Van Walleghem Maurice, Merchtem, vluchteling uit Halluin, dossier inzake zijn opeising door de bezetter.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1615.
4715. Vinke Odile, Asse, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene uit Alten-Grabow.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1616.
4716. Bogaerts Jozef, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens heling van gestolen goed.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1617.
4717. Dierick Cesar, brief inzake de vraag voor een reispas om naar Grembergen in het Etappegebied te mogen verhuizen.
15 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1618.
4718. Lemmens Willem Philip, Antwerpen, dossier inzake de inbeslagneming van zijn koopwaar (suikergoed).
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1619.
4719. Gijbels Louis, Schaffen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens bezit van olie van militaire oorsprong.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1620.
4720. Thioulants Jules, Elsene, dossier inzake gevangenisstraf wegens diefstal van aardappelen en verboden wapenbezit.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1621.

4721. Verdonkt Floris, Avelgem, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1622.
4722. Scheepers Karel en Hertoghs Marie, Wuustwezel, dossier inzake gevangenisstraf wegens hulp bij grensoverschrijding.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1623.
4723. Joostens Jan August, Boom, dossier inzake zijn aanvraag voor financiële steun.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1624.
4724. Stijnen Math., Ekeren, brief inzake zijn aanvraag voor een baan bij een Duitse bouwfirma.
30 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1625.
4725. Tombeur Emiel, Onze-Lieve-Vrouw-Tielt, dossier inzake de gevangenisstraf wegens geweldpleging.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1626.
4726. De Cock Jan, Buggenhout, dossier inzake zijn opeising als arbeider, bemiddeling door Cyriel Rousseu.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1627.
4727. Strauwen Jul, Goffin Florent en Dombret Raoul, Brussel, dossier inzake de straf wegens vertonen van niet gecensureerde filmbeelden in "Splendid Cinema".
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1628.
4728. Bosteels Leon en consorten, dossier inzake een verzoek tot vrijlating van een groep opgeëiste dwangarbeiders, verblijvend in Noord-Frankrijk (Z.A.B.).
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1629.
4729. Van Heylen Fransiscus, Neder-Over-Heembeek dossier, inzake straf na inbeslagname van gesmokkelde aardappelen te Grimbergen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1630.
4730. De Coster Georges, Evere, dossier inzake zijn verplichting te verschijnen voor het *Meldeamt*.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1631.
4731. Mollekens Emile, Wespelaar, dossier inzake verkoop van guanomeststof aan te hoge prijs te Haacht.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1632.
4732. Van Mol Jules, Hoeilaart, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens verboden wapenbezit.

- Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1633.
4733. Van Hoof Jef, Antwerpen, dossier inzake de straf voor Lucien Verheeck wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Juni 1918.
Oud nummer 1634.
4734. De Waegenaere Jan, Antwerpen, brief inzake gevangenisstraf wegens aftroggelarij. 1 stuk
2 juli 1918.
Oud nummer 1635.
4735. Marteaux Jan Baptist, Sint-Gillis, dossier inzake de boete wegens het voorleggen van onduidelijke documenten. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1636.
4736. Van Vlasselaer Jaak, Oudergem, dossier inzake aanhouding wegens diefstal van aardappelen. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 1637.
4737. Debrijn Edward, Sint-Gillis, dossier inzake zijn vrijlating uit de gevangenis. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1638.
4738. Martin Oscar, Brussel, dossier inzake de opening van een tea-room. 1 omslag
Juli-1918.
Oud nummer 1639.
4739. De Ridder Maria Katharina, Brussegem (Linthout), dossier inzake smokkel van aardappelen. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 1640.
4740. Van Bever-Vanhoudenove Emile, Vilvoorde, dossier inzake de straf voor zijn vrouw wegens aankoop van uitrustingsstukken van Duitse soldaten. 1 omslag
Oktober 1918.
Oud nummer 1641.
4741. Meert Frans, Wolvertem (Imde), dossier inzake de straf wegens betrokkenheid bij diefstal. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 1642.
4742. Cuyvers Alfons, Neerpelt, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Sennelager. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1643.
4743. Homblé Judocus Frans, Bekkerzeel, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van haver aan de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 1644.

4744. Van Brusselt Jean, Koekelberg, dossier inzake straf wegens botersmokkel.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1645.
4745. Rijckaert Jean, Ukkel, dossier inzake zijn vrijlating als burgergevangene te Friedrichsfeld.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1646.
4746. Knaepen Felicia, Kerkom, dossier inzake haar aanhouding te Brussel wegens diefstal.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1647.
4747. Dossier "De Coninck-Lison, Ronse."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1648.
4748. Charlanton, Etterbeek, gemeentebediende, dossier inzake het tegenwerken van het genadeverzoek voor deze gevangene.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1649.
4749. Dupont-Serneels Maria, Molenbeek, dossier inzake de invrijheidstelling van haar krijgsgevangen echtgenoot Georges Dupont, 4de Linie, Sennelager.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1650.
4750. Blanckaert Romanus, Brussel, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Sennelager.
Mei-juli 1918. 1 omslag
Bevat de publicatie: Léon Lams, *Chants de Paix et d'Espoir*, Brussel, 2de uitgave. z.d.
Oud nummer 1651.
4751. Lauwers Jozef, Turnhout, dossier inzake zijn invrijheidstelling, gevangen gezet wegens smokkel van pakjes over de Nederlandse grens. Bemiddeling door Frans Jacobs.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1652.
4752. Willems Frans, Meldert, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste arbeider, werkzaam op Franse bodem (Z.A.B.).
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1653.
4753. Raspoet Oktaaf, Denderleeuw, dossier inzake deze arbeider opgeëist voor dienst in een Z.A.B. Bemiddeling door "Vrij Vlaanderen".
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1654.
4754. Mast Frans, Mortsel, landbouwer, dossier inzake de straf na fraude met aardappelen.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1655

4755. Baetens Petrus, Aalst, brief inzake zijn vrijlating als opgeëist arbeider.
5 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1656.
4756. Vermeir Jan, Laken, dossier inzake zijn boete wegens ongeoorloofd reizen naar
het Etappegebied.
juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 1657.
4757. De Schaepdrijver Gustaaf, Molenbeek, dossier inzake de straf wegens smokkel
van zeep.
juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1658.
4758. Cuypers Herman, Schaarbeek, brief inzake problemen met een huurder.
3 april 1918. 1 stuk
Oud nummer 1659.
4759. Meurise en Van Belleghem, Asse, dossier inzake de straf wegens de smokkel van
meel.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1660.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 1661-1662 ontbreken. Dit was al het geval in de inventaris die door het
parket werd in beslag genomen.
4760. Van Keer Jozef, Kortrijk, verblijft te Dendermonde, dossier inzake de aanvraag
van een reispas. Familie was betrokken in een spionagezaak.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1663.
4761. Willems J.S., Brussel, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene uit
Sennelager, bemiddeling door H. Meert en W. Gijssels.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1664.
4762. De Rijcke Alfons, Bekkerzeel, dossier inzake het ontvangen van de
militievergoeding van hun zoon.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1665.
4763. Goosemans Jozef, Steenokkerzeel, dossier inzake de straf wegens gebrekkige
levering van haver aan de *Ernte Kommission*.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1666.
4764. Swennen Jeanne, Neeroeteren, dossier inzake het verzoek tewerkgesteld te
worden als onderwijzeres.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1667.
4765. Verstraeten J., Brussel, dossier inzake door het *Militärisches Textil
Beschaffungsamt* in beslag genomen beddenlakens.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1668.

4766. Van Laethem Willem, Asse, dossier inzake onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission* en een in beslag genomen koe. Bemiddeling door Frans Vanden Bosch
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1669.
4767. De Strijcker Jan Baptist, Ternat, dossier inzake in beslag genomen koopwaar van deze klompenhandelaar. Bemiddeling door Pol Heffinck van "Molenbeek Vooruit".
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1670.
4768. De Rop Eduard, veldwachter te Zemst, klacht inzake het gedrag van het gezin Victor Verfaille, vluchtelingen uit Menen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1671.
4769. Van Cauwenbergh Arnold, Malderen, dossier inzake straf omwille van onvoldoende graanleveringen aan de *Ernte Kommission*.
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 1672.
4770. Schoenmaekers Norbertus, Brasschaat, dossier inzake de straf voor deze smokkelaar, bemiddeling door Pieter Tack.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1673.
4771. Burm Frans en Lodewijk, Overmere, dossier inzake hun wegvoering naar Duitsland na een gevecht met Duitse soldaten.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1674.
4772. Peeters, onderpastoor te Vilvoorde, dossier inzake een reispas voor de gemeente Essen.
Juli-augustus. 2 stukken
Oud nummer 1675.
4773. Bael Henri Gustaaf, Boekel Sint-Denijs, dossier inzake toestemming voor een verhuis naar Schaarbeek.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1676.
4774. Créève Willem en Thomas Eugene, brief aan Generaal-Gouverneur von Falkenhausen door het bestuur van de "Verbroedering van de Vlaamsche Tol- en Accijnsbedienden" met verzoek om strafvermindering.
11 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1677.
4775. Deman Jozef, Borchtlombeek, vluchteling uit Menen, dossier inzake zijn gevraagde verhuis naar Franse bodem, bemiddeling door René Vanmieghem
Juni-Juli 1917. 2 stukken
Oud nummer 1678.
4776. Reintjens Eugene, politieagent te Antwerpen, dossier inzake betrokkenheid in smokkelhandel.

- augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1679.
4777. Jaqmin Marie, Brussel, brief inzake de straf wegens smokkel van aardappelen.
17 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1680.
4778. Degent Pieter, Kuregem (Anderlecht), brief inzake zijn deportatie naar Duitsland.
15 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1681.
4779. Blommaert Jozef, Oombergen, Dossier inzake deze als opgeëiste dwangarbeider
gedeporteerde landbouwer.
Juni-augustus. 2 stukken
Oud nummer 1682.
4780. Callebaut Benoit, Aalst; dossier inzake straf omwille van onvoldoende
aardappelen- en graanleveringen aan de *Ernte Kommission*, bemiddeling door
Paul Vrijdaghs.
Januari-Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1683.
4781. De Clerck Viktor, Kerksken bij Aalst, dossier inzake de vrijlating van deze
opgeëiste dwangarbeider in een Z.A.B., bemiddeling door Isidoor Hallaert.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1684.
4782. Roseleth Remy, Meldert in Oost-Vlaanderen, dossier inzake de vrijlating van deze
opgeëiste dwangarbeider, bemiddeling door Jozef Vrijdaghs.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1685.
4783. Bernaerts Helena, Achel, dossier inzake haar gevangenisstraf te Vilvoorde.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1686.
4784. Heyrman Louis, Beveren, landbouwer, dossier inzake de heropbouw van zijn
woning en boerderij te Zwijndrecht.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1687.
4785. Stefens Jules, bediende van het Hulp- en Voedingskomiteit te Antwerpen, dossier
inzake zijn veroordeling voor aftroggelarij, bemiddeling door Adelfons
Henderickx.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1688.
4786. Priester Van der Voort, directeur van het Sint-Norbertusgesticht te Antwerpen,
dossier inzake zijn gevangenisstraf en deportatie naar Duitsland.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1690.
4787. Janssens Eduard, Brussel, dossier inzake in beslag genomen handelswaar.
Juni-Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1690.

4788. D'Haese Edward Filip, Schaarbeek, dossier inzake zijn straf wegens aardappelsmokkel.
juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 1691.
4789. Slaets Emiel, staatstuinbouwkundige te Beersel bij Heist-op-den-Berg en betrokken bij Volksopbeuring en Kolenverdeeling, dossier inzake zijn gevangenisstraf, bemiddeling door het Vlaamsch Propaganda Komiteit van Lier.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1692.
4790. Vliebergh Jeanne, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een reispas. Dit dossier bevat ook documenten inzake Henri Vliebergh, Brussel, handelaar in land- en tuinbouwzaden, inzake toestemming tot invoer vanuit Nederland.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1693.
4791. Roose Edouard, Lot, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëist dwangarbeider, bemiddeling door Jozef Borremans.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 1694.
4792. De Schrijver Emiel, Welle, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëist dwangarbeider, bemiddeling door het gemeentebestuur.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1695.
4793. Van Bever Richard en Danckaert Petrus, brief inzake hun vrijlating als opgeëist dwangarbeider, bemiddeling door "Ontwaakt, Aalst"
26 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1696.
4794. Van Riet Frans, slachter te Kappelle-op-den-Bos, dossier inzake toestemming te mogen slachten, vlees verkopen en naar Brussel uit te voeren.
juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1697.
4795. De Moerloose Julien, Brussel, dossier betreffende een reispas voor Gent, bemiddeling door Hector Halsband.
Juni-Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 1698.
4796. Fiten Adriaan, Opitter, brief inzake zijn gevangenisstraf, bemiddeling door Leopold Gevers, propagandist te Bree.
2 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1699.
4797. De Troy Felix, Bekkerzeel, dossier inzake zijn door de *Polizeihundestelle* in beslag genomen hond.
Juli 1918. 2 stukken
Oud nummer 1700.
4798. Timmermans Frans, Meerbeke bij Ninove, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1701.

4799. Van Oudenhove Jozef, Aalst, dossier inzake schadevergoeding voor zijn door een Duits soldaat gedode echtgenote, bemiddeling door Isidoor Hallaert.
Maart-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1702.
4800. Bogaerts Edmond, Hoogstraten, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijke gevangene.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1703.
4801. Decoene Julien, Menen, familie verblijvende in Dendermonde, dossier inzake smokkel van tabak, gevangenschap in Lüttringhausen, daarna opgeëist dwangarbeider.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1704.
4802. De Coster J.B. weduwe, Bekkerzeel, dossier inzake problemen met de verplichte melklevering.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1705.
4803. Kleynjans A , Maaseik. dossier inzake de levering van een wagen klompen door de *Abteilung Holzschuhe* van de *Zentral-Einkaufsgesellschaft*.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1706.
4804. Vermeulen Emiel weduwe, Epegem, dossier inzake een incident met smokkelaars met gebruik van vuurwapen.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1707.
4805. Van Avondt Florent Gustaaf, Begijnendijk, dossier inzake de toelating tot beroepsuitoefening door deze veekoopman.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1708.
4806. Dumoulin Denis, Wolvertem, dossier inzake zijn deelname aan de nachtelijke politiedienst, activistische briefwisselaar voor Wolvertem.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1709.
4807. Verbruggen Adolf, Boom, dossier inzake zijn vrijlating uit de gevangenis van Rheinbach, wegens verspreiding van de sluikbladen *De Vlaamsche Wachter* en *De Vrije Stem*.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1710.
4808. Hallemans Frans, Sint-Joost-ten-Noode, brief inzake in beslag genomen aardappelen; bemiddeling door Steven Prenau.
12 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 1711.
4809. Van den Bosch Jan, Leuven, dossier inzake gevangenisstraf op beschuldiging van diefstal van rubber.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1712.

4810. Moestermans Jozef, Diest, dossier inzake aanhouding van vader en zoon op beschuldiging van spionage.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1713.
4811. Hanssens Alberic, Smetlede, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1714.
4812. “Fransche uitwijkelingen”, dossier inzake vluchtelingen uit Douai, verblijvende te Attenhoven; bemiddeling door Jozef Vrijdaghs.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1715.
4813. Hoebeke Benoit, dossier inzake straf wegens betrokkenheid bij grensoverschrijding.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1716.
4814. De Bremaeker M., Mettwie J.-B., De Vleeschoudere, Dilbeek, dossier inzake aansluiting aan het gasleidingennetwerk voor verlichtingsdoeleinden.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1717.
4815. Van Oudenrode Cornelis, Molenbeek, dossier inzake vrijlating uit de Staatsweldadigheidsschool te Ruiselede.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1718.
4816. Leemans Ch. Weduwe, Perk, dossier inzake de aanvraag tot levering van meel voor brood.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1719.
4817. Vrebosch J., Sint-Pieters-Woluwe, dossier inzake de vraag om te Asse in beslag genomen voedsel terug te krijgen.
1918. 1 omslag
Oud nummer 1720.
4818. Bastin Arthur, Hasselt, dossier inzake vrijlating uit de gevangenis van Vilvoorde van deze gepensioneerde rijkswachter, wegens spionage; bemiddeling door Arthur De Leye van Molenbeek.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1721.
4819. Gijs-Bolsius August, Turnhout, dossier inzake in beslagname door deurwaarder bij deze kruidenier wegens achterstallige belastingen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1722.
4820. De Ville (of Deville) Emma, Merksplas, dossier inzake een vraag van deze onderwijzeres voor een vrijgeleide om per fiets van Merksplas naar Turnhout te mogen.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1723.

4821. Herman Edward, Grimbergen, dossier inzake gevangenisstraf na diefstal in de plaatselijke Duitse *Kraftwagenpost*.
Mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1724.
4822. De Donder H., Grimbergen, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofd aardappelenvervoer.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1725.
4823. Ornelis Jan-Baptist, Schaarbeek, dossier inzake straf wegens vuurwapenbezit.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1726.
4824. "Landbouwers, Opwijk", dossier inzake de vraag om vroeger te mogen malen omdat de oogst van vorig jaar opgegeten is.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1727.
4825. Van de Putte pastoor, Landskouter, dossier inzake zijn vrijlating, bemiddeling door Hector Plancquart.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1728.
4826. Domen Pieter-Jan, Opitter, brief inzake gevangenisstraf wegens hulp bij grensoverschrijding.
3 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1729.
4827. Suvranckx Lodewijk, Jette, dossier inzake de vrijlating van deze burgerlijk gevangene te Holzminden; bemiddeling door Cyriel Rousseu.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1730.
4828. Suy Theofiel, Hippoliet, Antwerpen, dossier inzake de vergoeding voor een huis te Stekene, bezet door Duitse militairen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1731.
4829. Van den Bogaert Valerius, Jette, dossier inzake de straf wegens verkoop van schuimwijn zonder het bezit van een patent.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1732.
4830. De Marie J.B., Sint-Maartens-Lennik, dossier inzake het gebrek aan voedsel in huis door een ondermaatse graanoogst, levering door het Hulp- en Voedingskomiteit.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1733.
4831. Van der Straeten J.B., Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake het gebrek aan voedsel in huis door een ondermaatse graanoogst, levering door het Hulp- en Voedingskomiteit.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1734.

- 4832 De Buijser Leopold, Mol, dossier inzake de professionele problemen van deze ambtenaar van het Staatsweldadigheidsgesticht te Ruiselede, mutatie naar Mol.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1735.
- 4833 Pauwels Hendrik Jan, Borgerhout, dossier inzake de gevangenisstraf na poging tot grensoverschrijding.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1736.
- 4834 Wouters Jozef, Buyl Gustaaf Alfons, Van de Meirssche Remy, Schoonaarde, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeiders; bemiddeling door Van Molle, voorzitter van de Vaderlandsche Vlaamsche Bond.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1737.
- 4835 Van der Vorst Pieter-Frans, Schaarbeek, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1738.
- 4836 Tastenoy Jan Edouard, Molenbeek, dossier inzake straf wegens smokkelhandel met zeep door deze herbergier-kolenhandelaar.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1739.
- 4837 Sterkendries Jan, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens diefstal.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1740.
- 4838 Lombaerts Franciscus, Anderlecht, dossier inzake de gevangenisstraf op beschuldiging van spionage.
Maart-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1741.
- 4839 Lenaerts Prosper, Beveren-Waas, dossier inzake zijn vraag voor een vrijgeleide tot opkopen van erwten en bonen in de polders, als koopman in granen en zaden, lid van het Vlaamsch Verbond Antwerpen.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1742.
4840. Rombaux Leon, Brugge, brief inzake zijn gevangenschap in Duitsland.
3 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1743.
4841. Van Kalmthout Frans, Brussel, brief inzake de straf wegens smokkelhandel in sacharine.
29 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1744.
4842. Dossier "Van Wouwe Paul, Willebroek."
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1745.
4843. Van Oeteren Michaël Leonard, brief inzake gevangenisstraf in Sennelager wegens poging tot grensoverschrijding.

- 7 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1746.
4844. Rottiers-Roskamp, Willebroek, dossier inzake de vraag om een geleide om als veeopkoper te mogen optreden in plaats van als beenhouwer, stichtend lid van Volksofbeuring Willebroek.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1747.
4845. Nagels Jozef, Beersel, dossier inzake de gevangenisstraf te Turnhout van deze klompenmaker.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1748.
4846. Vleminckx Jozef, Booischot, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste werkloze, bevat tevens een briefje betreffende zijn zieke echtgenote.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1749.
4847. Jacobs Elisa, Beersel, dossier inzake de vrijlating van echtgenoot Isidoor.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1750.
4848. De Groote Leontien, Anderlecht, brief inzake haar te Dilbeek in beslag genomen aardappelen.
9 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1751
4849. De Backer mej., Molenbeek, onderwijzeres, brief inzake de aanvraag van een reispas voor Sint-Lievens-Houtem in het Etappegebied.
10 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1752
4850. Rosseel J.B., Etterbeek, dossier inzake straf voor een incident tijdens huiszoeking naar koper door Duitsers bij deze bakkersfamilie.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1753.
4851. Van den Broeck-Vincent Leo, Kalmthout, dossier inzake de gevangenschap in Duitsland wegens poging tot grensoverschrijding.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1754.
4852. Van Lierde, Turnhout, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland waar haar man, gewezen soldaat, verblijft.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1755.
4853. Cortjens Elisa, Bree, dossier inzake haar vrijlating; bemiddeling door Camille Libbrecht.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1756.
4854. Ceuppens Emiel (echtgenote Goormans Catharina), Broechem dossier inzake de moord op Alfons Goormans als gevolg van een ruzie in een danszaal te Emblem.

- Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1757.
4855. De Clercq Achille, Koekelberg, dossier inzake de gevangenisstraf wegens
verwaarlozen van het *Meldeamt*.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1758
4856. Liberati L.H.J., Antwerpen, dossier inzake zijn aanhouding op verdenking van
poging tot grensoverschrijding.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1759.
4857. Jacobs-Mertens Amedeus, Antwerpen, dossier inzake een reispas voor vrouw en
kind om van Meir (Meer?) naar Antwerpen terug te keren.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1760.
4858. Sneyers Frans, Schaarbeek, brief inzake zijn veroordeling wegens diefstal.
25 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1761.
4859. Janssens Amelie, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake in beslag genomen
aardappelen te Dilbeek.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1762.
4860. Janssens Pauline (weduwe Claeys), Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake in beslag
genomen aardappelen te Dilbeek.
Mei-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1763.
4861. Smets Lucia-Antoinette (weduwe Jan Reyniers), Boom, dossier inzake haar
pensioen.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1764.
4862. Heymans Alfons, Gooik, dossier inzake straf wegens onvoldoende levering van
haver aan de *Ernte Kommission*.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1765.
4863. Ostrowski Edward, Brussel, dossier inzake zijn vrijlating, betrokken in
smokkelhandel in sacharine.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1766.
4864. De Schouwer-Lauwers Louis en Philomena, Groot-Bijgaarden, dossier inzake
straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*,
inbeslagname van een koe, gevolgd door een gevecht.
Januari-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1767.
4865. Gorsen J., Merksem, dossier inzake een pas voor een reis naar Nederland waar de
geïnterneerde echtgenoot in kamp Zeist verblijft.

- Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1768.
4866. Jespers Louis, Merchtem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1769.
4867. Vanden Berghe Frans, Adinkerke, dossier inzake deze gevangene in Vilvoorde, wegens diefstal ten nadele van Alf. Decock-De Kegel van Lot.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1770.
4868. Van Brusselt Jan-Baptiste, Koekelberg, dossier inzake smokkel in boter.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1771.
4869. Noë Joseph-Emiel, Etterbeek, dossier inzake toezicht op zijn zoon Florian.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1772.
4870. Van Limbergen Eduard, Mazenzele, brief inzake zijn gevangenisstraf te Vilvoorde.
8 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1773.
4871. Tubier Theo, Schaarbeek, brief inzake zijn gevangenisstraf in Vorst wegens diefstal.
24 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1774.
4872. Peeters Louis, Molenbeek, dossier inzake zijn verzoek om vrijgeleide om groenten en fruit te mogen opkopen in de provincie Brabant.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1775.
4873. Groessens Frans, Opwijk, brief inzake de inbeslagneming van een veld met aardappelen door Duitse soldaten.
22 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1776.
4874. Monteyne Lodewijk, Sint-Pieters-Leeuw, dossier inzake de inbeslagname van zijn aardappelen te Vilvoorde.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1777.
4875. Van Nuffel Xavier, Moorsel (bij Aalst), dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider, klompenmaker.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1778.
4876. Weduwe Vinckenbosch, Maaseik, dossier inzake de aanhouding van deze vrouw; bemiddeling door Lod. Rosquin van Diest.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1779.

4877. Scheerlinck Alfons, Erembodegem, dossier inzake de vrijlating van een opgeëiste werkloze.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1780.
4878. Verhoeven Philemon, Nieuwerkerken, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1781.
4879. Van Langenhove Lucien, Aalst, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1782.
4880. Driesen Jan Pieter, Neerpelt, dossier inzake zijn gevangenisstraf omwille van smokkelhandel in tabak.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1783.
4881. De Donder Jos, Humbeek, dossier inzake de problemen met zijn gehuurd huis.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1784.
4882. Haeck George, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een pas voor een reis naar Gent in het Etappegebied door deze musicus met het oog op een benoeming in het conservatorium.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1785.
4883. “Aktivistische Kring”, dossier inzake het verzoek tot levering van petroleum en suiker aan Volksofbeuring Wolvertem.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1786.
4884. Adriaenssens Hendrik, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze gevangene wegens poging tot grensoverschrijding.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1787.
4885. Carnewal Alfons, Velzeke, dossier inzake zijn zoon, krijgsgevangene in Holzminden.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1788.
4886. Bruggeman Jan, Buggenhout, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1789.
4887. Aartsen Corneel, Wuustwezel, dossier inzake de straf voor deze landbouwer wegens hulp bij grensoverschrijding.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1790.

4888. Henkens Frans, Boutersem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van haver aan de *Ernte Kommission*, bemiddeling door L. Vandormael, pastoor te Opvelp.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1791.
4889. “Temse: Mandenmakers”, dossier inzake de inbeslagname van wissen (Wijmen) door de bezetter te Temse en Bazel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1792.
4890. Bartholomé Lodewijk, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake de gevangenisstraf van deze herbergier wegens heling van smokkeljenever. Bevat een aantal vooroorlogse stukken inzake zijn handelsactiviteiten.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1793.
4891. Stevens Frans en Hendrik, Reet en Boom, dossier inzake de aanstelling door de bezetter van deze slachters tot veekooplui.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1794.
4892. Bellis Ludovicus, Zoutleeuw, dossier inzake de gevangenisstraf te Vilvoorde wegens wapenbezit.
Juni-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1795.
4893. Berteale Leona, Sint-Niklaas, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland waar haar geïnterneerde echtgenoot verblijft.
Juni-juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1796.
4894. Scheurs Jan, dossier inzake de gevangenschap van deze priester te Hasselt; veroordeeld wegens verraad; bemiddeling door Jan Laureys en Camille Libbrecht.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1797.
4895. Auwerberd Jos, Malderen, dossier inzake de aanstelling tot veekoopman.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1798.
4896. Stas en andere zoutzieders, Rupelmonde, Steendorp, Willebroek, Puurs, Temse, dossier inzake de problemen van de inlandse zoutzieders, aangekaart door de Bond der Belgische Zoutzieders.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1799.
4897. Stevens Willem, Laken, dossier inzake deze in Duitsland tijdens een bombardement overleden arbeider.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1800.
4898. Devleeschouwer Elisa (geboren Vandoorslaer), Laken, dossier inzake de gevangenisstraf wegens het kopen van kledij van een Duits soldaat.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1801.

4899. Hilge Jozef, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar Nederland vanwege deze advocaat bij het Hof van Beroep in Brussel.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1802.
4900. Van Wingen Frans, Jette, dossier inzake zijn straf.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1803.
4901. Van Cotthem Leo, Brussel, dossier inzake deze ambtenaar van ministerie van Financiën.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1804.
4902. Van de Gejuchte Pierre, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens productie van noedels met wit meel.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1805.
4903. Ludwich Alfons, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens verkopen van gestolen aandelen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1806.
4904. Van Droogenbroeck Rufinus en Leopold, Wambeek, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1807.
4905. Verelst Karel, Vorst (Kempen), dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Brussel en Luik voor deze bierhandelaar die werkt voor rekening van brouwerij Duysters te Diest, tevens handel in boter.
April-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1808.
4906. Taillieu Emile, Roeselare, vluchteling te Vorst (Kempen), dossier inzake de vraag om gezinshereniging.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1809.
4907. Bertrem Julius, afkomstig van Roeselare, vluchteling te Vorst (Kempen), dossier inzake zijn verzoek in Vorst te mogen blijven als activistisch propagandist.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1810.
4908. De Kiere-Van Exe A. mevrouw, Roeselare, vluchteling te Herselt, dossier inzake de vraag om gezinshereniging.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1811.
4909. Liebaut Prosper en Jan, Aalst, dossier inzake de overplaatsing van deze opgeëiste dwangarbeiders.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1812.

4910. Van Caekenberghe Remi, Hofstade (bij Aalst), dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1813.
4911. Mabilde Petrus, Aalst, dossier inzake de straf omwille van een gestolen koe.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1814.
4912. Hendricx F., Vilvoorde, dossier inzake zijn aanhouding.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1815.
4913. Van Tricht Johan, Heist-op-den-Berg, dossier inzake de gevangenisstraf op beschuldiging van poging tot omkoperij van een Duits soldaat bij de handel in wortelen, tevens handel in varkens.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1816.
4914. Vossem Christoffel en Biesmans Hubert, Bilzen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens het stoken van bietensiroop.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1817.
4915. De Rijck Frans, Temse, dossier inzake de terugkeer uit Nederland van deze schipper.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1818.
4916. Mevrouw Hautrive-Galand, Etterbeek, dossier inzake een reispas voor Zwitserland waar de echtgenoot zich bevindt.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1819.
4917. De Leener Frans, Sint-Ulriks-Kappelle, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1820.
4918. Vander Noorde Remi, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1821.
4919. De Baerdemaker Ambrosius, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1822.
4920. Bastelens Egied, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1823.
4921. De Hertogh Désiré, Ternat, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.

- Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1824.
4922. Kaesemans Baptiste, Sint-Kwintens-Lennik, dossier inzake de straf wegens
onvoldoende levering van tabak.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1825.
4923. Hoorens Edmond, Oultre bij Ninove, dossier inzake de vrijlating van deze
opgeëiste dwangarbeider.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1826.
4924. Van Geenberghe Marcel, afkomstig van Roeselare, vluchteling te Vorst
(Kempen), dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1827.
4925. Van Exe-Cloet Victor mevrouw, afkomstig van Roeselare, vluchteling te Vorst
(Kempen), dossier inzake de vraag tot gezinshereniging.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1828.
4926. Wilms Hendrik, Meerhout, dossier inzake de straf voor grensoverschrijding.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1829.
4927. Schaffeneers Henri, Mechelen, dossier inzake het pensioen van deze gewezen
beroepsmilitair.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1830.
4928. IJzenbaardt Pieter Frans, Lier, dossier inzake de terugkeer naar Kalmthout na
smokkelaffaire en verplicht verblijf te Lier.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1831.
4929. Schacht Henri, Sint-Joost-ten-Node, dossier inzake de vrijlating van deze
burgerlijke gevangene in Münsterlager.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1832.
4930. Weijn Jozef, Beveren-Waas, dossier inzake de straf voor het betalen van te hoge
prijzen voor erwten en bonen door deze handelaar.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1833.
4931. Geeroms-Paternoster Monica, Molenbeek, dossier inzake een reispas voor
Zwitserland.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1834.
4932. Van der Heyden Jos, Berchem dossier inzake de invoer van zaden uit Nederland
door de firma Van der Heyden-Van Put.
juli-oktober 1918.
Oud nummer 1835.

4933. Quatrus Joseph mevrouw, Brussel, brief inzake de vrijlating van haar echtgenoot, naar Duitsland gedeporteerd, Sennelager.
31 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1836.
4934. De Greef Stephanie Augustine, Ukkel, dossier inzake een reispas voor Zwitserland; bemiddeling door priester Verdoodt.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1837.
4935. Roziers Lodewijk, Bochum, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider; bemiddeling door Walter D'Hooghe van Niel-aan-de-Rupel.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1838.
4936. "Opgeëischte Arbeiders", dossier inzake voor de Duitsers werkende arbeiders die nog geen verlof kregen; met interventies van "Volksopbeuring", afdelingen Gent, Ninove, Aalst (provincie Oost-Vlaanderen).
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1839.
4937. "Firma Buelens-Mellaerts", Brussel, dossier inzake invoer van zaadajuinen uit Nederland.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1840.
4938. Vincart J., Sint-Gillis, gevangen gezet wegens aardappelsmokkel vanuit Borchtlombeek.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1841.
4939. Rottiers-De Bruyne Karel, Hingene, veekoopman, dossier inzake gevangenisstraf wegens smokkel van graan.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1842.
4940. Robbe Florent, Meerbeke, vluchteling uit Menen, werkt te Meerbeke, dossier inzake overplaatsing naar het spoorwegarsenaal te Mechelen.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1843.
4941. Van Hout-Slingers Virginie, Sint-Pieters-Woluwe, brief inzake haar straf omwille van overschrijding van de grens met het Etappegebied voor smokkel van voedsel.
30 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1844.
4942. Dandus-Kennis Maria, Schoten, dossier inzake een reispas voor Nederland.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1845.
4943. Ons Remigius, Kerkom, dossier inzake zijn gevangenisstraf omwille van diefstal van suiker, bemiddeling door Eugeen De Ruyter.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1846.

4944. Van Graefscupe Alfons, Oostende, uitgever van de bladen “de Oostendenaar” en “Le Phare”, veroordeeld wegens schriftvervalsing en bedrieglijk bankroet.
Maart-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1847.
4945. De Groef-Staelens, dossier inzake intrekking van de steun door het Hulp- en Voedingskomiteit; bemiddeling door Lettens van Wolvertem.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1848.
4946. Herroelen Gustaaf en Hendrik en Ickx Lodewijk, Kerkom, dossier inzake hun gevangenschap op beschuldiging van vuurwapengebruik tegen de nachtwacht; bemiddeling door Eugeen De Ruyter.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1849.
4947. Strang, dossier inzake de wegens spionage ter dood veroordeelde priester van Nederlandse nationaliteit.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1850.
4948. Mouton François-Leon, Kuregem (Anderlecht), dossier inzake zijn vrijlating uit de staatsweldadigheidsschool te Ruiselede-Beernem.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1851.
4949. Van Leuven René, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider in Münsterlager.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1852
4950. Kerckhove Maria, Sint-Niklaas, dossier inzake haar straf wegens verbergen van opgeëist garen, bemiddeling door Leo Meert.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1853.
4951. Wouters August, Brussel, dossier inzake een reispas voor Nederland.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1854.
4952. Van Niewenborg Leon, Sint-Niklaas, dossier inzake de straf wegens poging tot grensoverschrijding.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1855.
4953. Van Moer Frans, Melsele, dossier inzake de straf wegens woekerhandel in voedingsmiddelen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1856.
4954. Janssens J., Molenbeek, herbergier, wijnhandelaar, dossier inzake de levering van alcohol door de *Alcohol Centrale*.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1857.

4955. Krahy Hubert, Zoutleeuw, dossier inzake de levering van klompen aan de koolmijn La Haye te Luik, bemiddeling door Renaat Matterne.
Mei-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1858.
4956. Meert Edmond, Vorst (Brussel), burgerlijk gevangene in Brückhausen, brief inzake zijn straf omwille van poging tot grensoverschrijding.
23 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1859.
4957. Scheppers-Van Geel Felix, Balen-Wezel, dossier inzake de gevangenschap in Duitsland, bemiddeling door Karel Dams.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1860.
4958. Moonen Aloysius, Turnhout, brief inzake zijn gevangenschap.
24 mei 1918. 1 stuk
De brief is slechts gedeeltelijk bewaard.
Oud nummer 1861.
4959. Gevers Jan, Turnhout, brief inzake zijn gevangenisstraf in Duitsland omwille van betrokkenheid bij grensoverschrijding.
23 juli 1918. 1 stuk.
Oud nummer 1862.
4960. Geurts Philomène, Schaarbeek, dossier inzake betrokkenheid bij heling.
Juli 1918. 1 omslag
Oud nummer 1863.
4961. Van de Moere Florent, Vrasene, gevangen gezet omwille van sluikhandel in olie, bemiddeling door dr. De Belie.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1864
4962. Heymans Jakob, J.B. en Petrus Josephus, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake de vrijlating van de drie zonen, na een vechtpartij met een politiemans als gevolg van voedselvergarig voor konijnen.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1865
4963. Vissers Alfons, Loenhout, dossier inzake de straf wegens smokkelhandel, bemiddeling door Lambert Jageneau.
Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1866.
4964. Mertens Sebastiaan, Lommel Heide, dossier inzake de terugkeer uit Nederland.
Juli-augustus 1918. 2 stukken.
Oud nummer 1867.
4965. Weduwe Verschoore-Raemelaar, vluchtelingen te Merchtem, dossier inzake de terugkeer van het gezin naar Halluin in Frankrijk.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1868.
4966. Schreurs Bernard, Kersbeek-Miskom, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van aardappelen aan de *Ernte Kommission*.

- Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1869.
4967. Gijsenbergh Thelesphoor, Orsmaal-Gussenhoven, dossier inzake de levering van onvoldoende hoeveelheden haver aan de *Ernte Kommission*.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1870.
4968. Michiels Felix, Lubbeek, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van aardappelen aan de *Ernte Kommission*.
December 1917-September 1918. 1 omslag
Oud nummer 1871.
4969. Weduwe Heyvaert, Grimbergen, dossier inzake het ontnemen van werklozengeld omdat de dochter in een danszaal werd opgemerkt.
Juli-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 1872.
4970. Orolé Viktor, Wezemaal, dossier inzake de straf wegens smokkel met aardappelen en poging tot omkoperij.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1873.
4971. Goor-De Croock Alfons, burgerlijk gevangene in Friedrichsfeld, dossier inzake zijn vrijlating.
Juni-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 1874.
4972. Polspoel Servaas, Laken, brief inzake de straf wegens smokkel van meel en aardappelen.
23 juni 1918. 1 stuk
Oud nummer 1875
4973. Veeckmans J.B., Schaarbeek, dossier inzake de straf wegens niet respecteren van de avondklok.
Juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1876.
4974. Van den Eede Edward, Malderen, briefwisselaar-propagandist, dossier inzake zijn conflict met het Hulp- en Voedingskomiteit.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1877.
4975. Geerings Benediktus, Balen, brief inzake zijn gevangenschap te Sennelager omwille van een poging tot grensoverschrijding.
22 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 1878.
4976. Rubens Frans, Schaarbeek, dossier inzake onvoldoende levering van gas voor zijn houtzagerij en de toestemming om een danszaal te mogen openen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1879.
4977. De Laet Hendrik, Antwerpen, dossier inzake zijn vrijlating, gevangen wegens betrokkenheid in de spionagezaak-Snoeck.

- Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1880.
4978. Mevrouw Laenen, Molenbeek, brief. 1 stuk
10 juli 1918.
Oud nummer 1881.
4979. Jennen H., onderpostmeester te Melsbroek, brief inzake suikerlevering. 1 stuk
5 juli 1918.
Oud nummer 1882.
4980. De Volder Jozef, Sint-Lambrechts-Woluwe, dossier inzake zijn vrijlating uit het verbeteringsgesticht te Saint-Hubert. 1 omslag
Juli 1918.
Oud nummer 1883.
4981. Blommaert Jozef, Oombergen, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëist dwangarbeider, bemiddeling door Steven Prenau. 2 stukken
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1884.
4982. Mevrouw Janbon, Kaulille, dossier inzake de vrijlating van de zuster van de krijgsgevangen zoon Laurens Hensen te Alten-Grabow. 1 omslag
Juli-oktober 1918.
Oud nummer 1885.
4983. Van der Linden Jos, Turnhout, dossier inzake de straf omwille van betrokkenheid bij grensoverschrijding. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1886.
4984. Mevrouw Slegten, brief inzake haar problemen met de *Brauwerei-Kontrollstelle*. 1 stuk
30 juli 1918.
Oud nummer 1887.
4985. Nuyts Constant, Herentals, dossier inzake de steun van het Hulp- en Voedingskomiteit voor dit gezin, bemiddeling door Frans Jacobs. 1 omslag
Juli-oktober 1918.
Oud nummer 1888.
4986. Herremans Charles Jules Gilbert, Brussel, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens grensoverschrijding. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 1889.
4987. "Firma Van Straelen Frères", Hasselt, dossier inzake straf wegens betrokkenheid in woekerhandel met voedingswaren. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1890.
4988. Jacobs Arthur, Retie, dossier inzake de straf wegens grensoverschrijding en smokkel van sluikschriften. 1 omslag
november 1917-September 1918.
Oud nummer 1891.
4989. Germis Karel, Beersel, dossier inzake zijn problemen met de hulpverlening wegens het bezit van een varken, lid van de vooroorlogse "Vlaamsche

- Studiekring" van Beersel, bemiddeling door Borremans.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1892
4990. Baekelandt Marcel Viktor, Geel, vluchteling uit Roeselare, dossier inzake zijn
vrijlating uit Duitsland. 1 omslag
Juni-augustus 1918.
Oud nummer 1893.
4991. De Vos Gaston Emiel, Etterbeek, oorlogsverminkte, dossier inzake zijn conflict
met het Hulp- en Voedingskomiteit. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 1894.
4992. Bogaerts Jan, Lier, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider,
werkzaam op Franse bodem, bemiddeling door Karel Waternaux. 2 stukken
Augustus 1918.
Oud nummer 1895.
4993. Van Steenberghe Joseph, Vosselaar, dossier inzake zijn gevangenschap omwille
van poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
Juni-juli 1918.
Oud nummer 1896.
4994. Mees August, bakker te Herentals, dossier inzake zijn straf omwille van het
omhakken van bomen voor brandhout zonder toelating. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 1897.
4995. Van der Niepen Robert, Ninove, dossier inzake zijn vrijlating als opgeëiste
dwangarbeider. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 1898.
4996. Bulens Jozef, Borgerhout, dossier inzake zijn veroordeling wegens diefstal. 2 stukken
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1899.
4997. Helsen Jozef, onderwijzer te Bouwel, dossier inzake zijn vrijlating uit de
gevangenis van Vilvoorde. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 1900.
4998. Tilly Julius, Sint-Gillis, dossier inzake kwijtschelding van gevangenisstraf wegens
diefstal. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 1901.
4999. Nagels Theofiel, Helenbos, dossier inzake werkkoeien en melkleveringen. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1902.
5000. Hermans-Gins, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake de aanvraag van een
reispas voor Nederland door de echtgenote van een geïnterneerde Belgische
militair.

- Mei 1918. 1 omslag
Oud nummer 1903.
5001. Van Droogenbroeck P.J., Bekkerzeel, dossier inzake graanleveringen en bestraffing door de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1904.
5002. Mallisse Lodewijk, Laken, brief aan Gevolmachtigde van Kunsten en Wetenschappen met aanvraag tot financiële steun voor studie aan de von Bissing-universiteit te Gent. 1 stuk
1 augustus 1918.
Oud nummer 1905.
5003. De Boeck Lodewijk, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake de toelating tot het verder uitbaten van een beenhouwerij. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1906.
5004. De Knop Hubert, Bekkerzeel, dossier inzake graanleveringen en bestraffing door de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 1907.
5005. Ceuppens Lodewijk, Bekkerzeel, dossier inzake de graanleveringen en bestraffing door de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 1908.
5006. Van Wilder Ph., Bekkerzeel, dossier inzake graanleveringen en bestraffing door de *Ernte Kommission*. 1 omslag
Juli-september 1918.
Oud nummer 1909.
5007. Riebus Hubert Constant, Belgische militair in interneringskamp Harderwijk, dossier inzake de verkoop van meubelen na huwelijksmoeilijkheden. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1910.
5008. Scoliers Hendrik, Merksem, dossier inzake de gevangen gezette *Zivilagent* Scoliers, in dienst van de bezettende macht, op beschuldiging van corruptie. 1 omslag
Juli-oktober 1918.
Oud nummer 1911.
5009. Kwanten Peter, Hamont, dossier inzake de gezinssituatie van deze gestrafte en weggevoerde landbouwer. 1 omslag
Mei-september 1918.
Oud nummer 1912.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1913 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
5010. Van Doorne Ivo, vluchteling uit Roeselare, verblijvende te Westerlo, dossier inzake de gezinssituatie. 1 omslag
Juli-augustus 1918.
Oud nummer 1914.

5011. Cornelissen Maria, Turnhout, dossier inzake de gevangenisstraf wegens abortus.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1915.
5012. Verhofstadt Frans, Erembodegem, dossier inzake deze door de Duitsers opgeëiste
en gedeporteerde Zivilarbeiter.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1916.
5013. De Graeve Gaston, Strombeek, dossier inzake boete voor smokkel van
aardappelen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1917.
5014. Guyle Eveline, Laken, dossier inzake gevangenisstraf voor smokkel van
aardappelen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1918.
5015. De Meester Karel Lodewijk, Schelle, Hemiksem, dossier inzake deze
aangehouden mensensmokkelaar en de invloed van het activisme te Hemiksem.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1919.
5016. De Weerdt Alfons, Veerle, dossier inzake boete voor smokkel van aardappelen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1920.
5017. Vrijders Jan Baptist, Merchtem, dossier inzake de straf voor het bezit van Duitse
soldatenschoenen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1921.
5018. De Winter Filip, Bertem, dossier inzake straf voor aardappelsmokkel.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1922.
5019. Van Acker Jan, vluchteling uit Kortemark, verblijvend te Hoeselt, dossier inzake
zijn behandeling door het Limburgse Nationaal Komiteit voor Hulp en Voeding
omwille van sympathie voor het activisme.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1923.
5020. “Zwijndrecht: onderwijzeressen, pasaanvraag”, dossier inzake het verlenen van
een reispas voor familieaangelegenheden.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1924.
5021. Denis Felix, Elsene, dossier inzake de in de staatsweldadigheidsinstelling te Saint-
Hubert opgesloten gevangene.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1925.
5022. De Munter Hector, Oordegem, dossier inzake deze weggevoerde Zivilarbeiter.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1926.

5023. Goddevriendt Desiré, Linden, dossier inzake verplichte aardappelteelt door landbouwer Goddevriendt.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1927.
5024. Gillebertus H., Molenbeek, dossier inzake de straf voor ongeoorloofd vervoer van lompen van Brussel naar Halle.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1928.
5025. Marres Felix, Vroenhoeven, dossier inzake de naar Münster weggevoerde burgergevangene, verdachte in spionageproces.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1929.
5026. De Bruyn Lodewijk, Laken, dossier inzake de behandeling door de burens van het gezin van de Vlaamsgezinde, voor de bezetter werkende, Lodewijk De Bruyn.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1930.
5027. Laenen, Mortsel (Oude-God), dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland.
April-juni 1918. 1 omslag
Oud nummer 1931.
5028. Meeckers Em., Molenbeek, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Nederland.
Januari-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1932.
5029. Van der Haegen Jan, Sint-Genesius-Rode, dossier inzake vermeende aardappelsmokkel naar Brussel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1933.
5030. Verbrugge Theofiel, Ternat, dossier inzake het verlenen van toestemming tot het zagen van hout.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1934.
5031. Limbourg Leopold, Ternat, dossier inzake de diefstal van tabaksplanten, toebehorende aan deze landbouwer-maalder.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1935.
5032. Van Loo Viktor, Schaarbeek, dossier inzake de toestemming tot het openen van een herberg in Sint-Joost-ten-Node. Van Loo is schatbewaarder van de activistische toneelkring "Tien van Harte".
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1936.
5033. Van Brabandt Michael, Oudergem, dossier inzake de in Vilvoorde gevangen gezette Van Brabandt.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1937.

5034. Leys Pieter Joseph, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake straf wegens aardappelsmokkel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1938.
5035. Wouters Leontine, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake het stopzetten van de uitbetaling van werklozengeld.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1939.
5036. "Strombeek: aanvraag om verdeling van aardappelen", dossier inzake de levering aan de niet-landbouwers van Strombeek-Bever.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1940.
5037. Dossier "Grimbergen: aanvraag van moeders om melk voor hunne zuigelingen", inzake de stopzetting van melkbedeling in Grimbergen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1941.
5038. Kusters Maria, Rekkem (Limburg), dossier inzake de vrijlating van de in Duitsland gevangen gezette dochter.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1942.
5039. Cools Theresia, Brussel, dossier inzake de straf voor smokkel van aardappelen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1943.
5040. Van den Bergen Henri, Borchtlombeek, dossier inzake de kwijtschelding van boete wegens niet geleverde tabak.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1944.
5041. "Mevrouw Meurrens, Paardenbergstraat", Tienen, dossier inzake een reispas voor Zwitserland.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1945.
5042. Verbruggen Louis, Tisselt, dossier inzake straf voor de smokkel van aardappelen door Verbruggen, bediende van het Zeekanaal Brussel-Rupel.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1946.
5043. Samyn-Dosfel, Aalst, dossier inzake de huisvesting in Jette van vluchtelingen uit Menen die naar Aalst gestuurd zijn, bemiddeling door Lodewijk Dosfel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1947.
5044. Dossier "Firma: Kyckerhoff und Wideman, (Zivilarbeiter)".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 1948.
5045. Van de Put mevr., Mechelen, dossier inzake het teruggeisen van in beslag genomen waren en vermindering van strafmaat wegens diefstal.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1949.

5046. Van Stappen J.B., Merchtem, dossier inzake straf voor de smokkel van aardappelen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1950.
5047. Adriaens Leon, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Münster, gestraft wegens poging tot grensoverschrijding.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1951.
5048. Adams Albrecht, Binkom, dossier inzake de gevangenisstraf wegens botersmokkel.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1952.
5049. Heylaerts Louis en Alfons, Zandvliet, dossier inzake opheffing van het verbod voor deze landbouwers hun pachthoeve in Zandvliet, dichtbij de grens met Nederland, te bewonen.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1953.
5050. Mengelkoch J., Strombeek, dossier inzake een positieve benadering door de Raad van Vlaanderen van deze boekbinder en registerfabrikant.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1954.
5051. Verheydt Pieter, Brussel, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens diefstal.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1955.
5052. Ingels Jules en Eugeen, vluchtelingen uit Roeselare, verblijvende te Vorst, dossier inzake gezinshereniging.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1956.
5053. Wambacq Petrus, Asse, dossier inzake de gestrafte landbouwer Wambacq, wegens onvoldoende levering van graan.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1957.
5054. Verstappen August, Sint-Gillis (Brussel), dossier inzake de gevangenisstraf voor aankoop van metalen uit handen van een Duits militair.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1958.
5055. De Troyer Jules Jozef, Molenbeek, dossier inzake de geldstraf voor smokkel van brood en aardappelen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1959.
5056. Jacobs, Strombeek, dossier inzake de dreigende straf voor de zoon van J.B. Jacobs, lid van "Vrij Vlaanderen". Met interventie van advocaat G. Meysmans van Molenbeek.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1960.

5057. Moens Anna, Antwerpen, dossier inzake de aanvraag van een reispas naar het Etappegebied van deze onderwijzeres te Antwerpen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1961.
5058. Van Hulst Edward, Willebringen (Vertrijk), dossier inzake de straf voor landbouwer Van Hulst wegens het niet leveren van aardappelen, bemiddeling door pastoor Edmond Maes.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1962.
5059. Van Eeckhout Hendrik, Sint-Gillis, dossier inzake gevangenisstraf.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1963.
5060. Thibaut Eligius Hipoliet, Sint-Niklaas, dossier inzake de wens om zich te vestigen als handelaar in textielwaren; lid van de "Vlaamsche Arrondissementsbond" van het Land van Waas.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1964.
5061. Anckaert Joseph, Borchtlombeek, dossier inzake de straf voor de levering van te geringe hoeveelheden tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1965.
5062. Denies J., Leuven, dossier inzake deze burgergevangene te Sennelager.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1966.
5063. Claes Isidoor en Oscar, Rummen, dossier inzake deze burgergevangenen te Holzminden.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1967.
5064. Amoegaste Elisa Ludovika, Antwerpen, dossier inzake het verlenen van een reispas voor deze vluchteling te Elbrug bij Zwolle (Nederland).
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1968.
5065. De Vriese Jozef, Moerbeke, dossier inzake deze door de Duitsers opgeëiste werkloze arbeider.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1969.
5066. Costermans Jozef, Boom, dossier inzake deze scheepswerfarbeider, gevangene te Sonnenburg-am-Main.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1970.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 1971 ontbreekt. Dit was al het geval in de inventaris die door het parket werd in beslag genomen.
5067. Cormon Katherine, Antwerpen, dossier inzake deze herbergierster, beschuldigd van diefstal. 1 omslag
Oud nummer 1972.

5068. Dickmans Emile, Tienen, dossier inzake zijn gevangenisstraf.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1973.
5069. Peleman Loes, Anderlecht, dossier inzake haar geldboete wegens
aardappelsmokkel.
April-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1974.
5070. Cornelis Julia, Anderlecht, dossier inzake haar geldboete.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1975.
5071. Boijens Armand Viktor, dossier inzake de in 1916 als dwangarbeider uit
Borgerhout weggevoerde werkloze, nu burgergevangene te Diest.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1976.
5072. Ervinck Felix, Lot, dossier inzake de aanvraag van deze drukker-uitgever om
levering van petroleum voor zijn drukkerij.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1977.
5073. Weduwe De Geyndt, Wambeek, dossier inzake de straf voor te geringe leveringen
van tabak.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1978.
5074. Van Sande Prosper, Opwijk, dossier inzake de opgeëiste dwangarbeider, nu
burgergevangene te Alten-Grabow. Met bemiddeling door priester Vaast Bamps.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1979.
5075. Eggers Bernard, Betekom, dossier inzake de bestraffing wegens te geringe
hoeveelheden geleverde aardappelen.
Juli-augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1980.
5076. Spooremakers, Kontich, dossier inzake de met straf bedreigde herbergier en
bakker.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1981.
5077. Ausloos Frans, Orsmaal-Gussenhoven, dossier inzake moeilijkheden bij de
verplichte leveringen van haver en de dreiging van straf.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1982.
5078. Willems Adolf en Jozef, Ternat, dossier inzake de straf wegens te geringe
leveringen van tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1983.
5079. Cieters Cornelis, Ternat, dossier inzake dreiging van straf wegens ongeoorloofd
vervoer van houten klompen.

- Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1984.
5080. Soeten Maria, Dessel, dossier inzake haar gevangenisstraf te Siegburg (Duitsland) wegens hulp bij grensoverschrijding. 1 omslag
Juni-september 1918.
Oud nummer 1985.
5081. Claeys Frans, Herentals, dossier inzake de aanvraag van de handelsdrukkerij Claeys-Vleugels om levering van petroleum, voor zijn drukkerij. Het bedrijf voert opdrachten uit voor het arrondissementeel propagandabureau te Turnhout. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 1986.
5082. De Vroegh J.B. en zoon Eugeen, Anderlecht, dossier inzake door de Duitsers in beslag genomen aardappelen, afkomstig van zijn tuin. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 1987.
5083. Lenie Florent, Wolvertem, dossier inzake een gestolen koe en door de bezetter in beslag genomen geld. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 1988.
5084. Van Praet Philip, Meise, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 1989.
5085. Smellinckx Jan Baptist, Halle, dossier inzake gevangenisstraf wegens het kopen van mantels van Duitse soldaten. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 1990.
5086. Timmermans Frans, Leuven, dossier inzake deze gedeporteerde werkweigeraar, verblijvend in Holzminden. Met bemiddeling door Karel Fossey. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 1991
5087. Arnou Jeanne, Anderlecht, brief inzake gevangenisstraf wegens poging tot overschrijding van de grens met Nederland. 1 stuk
11 augustus 1918.
Oud nummer 1992.
5088. Meskens Philip, Merchtem, minuut van brief met vragen om inlichtingen. 1 stuk
17 september 1918.
Oud nummer 1993.
5089. Van den Eynde Eugeen, Deurne (bij Antwerpen), dossier inzake vrijlating van deze burgergevangene in Göttingen. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 1994.
5090. Verstraelen Aug., Borgerhout, dossier inzake straf wegens niet toegelaten uitbreiding van zijn zagerij-houthandel. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 1995.

5091. Verdoot Paul, verslag van de kinderrechter van Brussel inzake deze minderjarige, geplaatst in een instelling te Lummen.
17 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 1996.
5092. Van Damme Petrus, Anderlecht, dossier inzake geldboete wegens woeker met brood, vrijwillig arbeider in Duitsland.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 1997.
5093. Oleffe Jan, Brussel, dossier inzake invrijheidstelling van Jan Oleffe, opgesloten in Sennelager, wegens poging tot grensoverschrijding met Nederland.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 1998.
5094. Bauwens Xavier, Aalst, dossier inzake de verplaatsing van deze dwangarbeider uit een werkkamp in Frankrijk (Z.A.B.) naar een Duitse werkplaats bij Aalst.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 1999.
5095. Geldhof Jules, vluchteling van Kortemark, verblijvend te Schoot (Tessenderlo), dossier inzake gezinshereniging.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 2000.
5096. "Arsenaal Mechelen, Burgers-Arbeiders", spoorwegen, dossier inzake de terugkeer van opgeëiste dwangarbeiders.
April-augustus 1918. B 1 omslag
Oud nummer 2001.
5097. Vanderleys Emile, Menen, Wervik, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Quedlinburg.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2002.
5098. Bouchet Eugeen, Leut, dossier inzake de vrijlating van deze gevangene in Münsterlager, wegens poging tot grensoverschrijding, bemiddeling door het "Vlaamsch Hoofdkomiteit" van het kamp.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2003.
5099. De Kerf J., Temse, dossier inzake de heropbouw van zijn boerderij.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2004.
5100. Van Buggenhout Jan, Elsene, dossier inzake de gevangenisstraf voor deze beenhouwer omwille van levering van bedorven vlees, bemiddeling door Frans Vanden Bosch.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2006.
5101. Van Wilder Petrus Jozef, Kobbegem, dossier inzake levering van een paard voor het bewerken van zijn landbouwgrond, straf omwille van onvoldoende levering van haver, bemiddeling door B. Van Wilder van Bekkerzeel.
mei-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2007.

5102. Van Assche Frans, Willebroek, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2008.
5103. Cornelis Philip, Bekkerzeel dossier inzake de straf omwille van onvoldoende
levering van graan aan de *Ernte Kommission*.
Augustus-september 1 omslag
Oud nummer 2009.
5104. Elsen Frans, Betekom, dossier inzake straf omwille van onvoldoende levering van
aardappelen aan het Komiteit.
Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2010.
5105. Van Belle Arthur, Vollezele, dossier inzake zijn vrijstelling van dienst in de
nachtwacht.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2011.
5106. De Bie Willem, Antwerpen, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens
betrokkenheid bij diefstal van suiker.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2012.
5107. Van Bakel Michael, Neerpelt, dossier inzake straf omwille van betrokkenheid bij
smokkelhandel.
augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2013.
5108. Van Sas Maria, bestuurder der kantschool te Turnhout, dossier inzake de levering
van petroleum voor de school door de *Oel Zentrale*.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 2014.
5109. De Leye Arthur, Molenbeek, dossier inzake een benoeming als onderwijzer.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2015.
5110. Weduwe Servranckx, Borchtlombeek, dossier inzake straf omwille van
onvoldoende levering van tabak.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2016.
5111. Wittoek Frans, Rupelmonde, dossier inzake straf omwille van onvoldoende
levering van klompen.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 2017.
5112. "Callebaut, briefwisselaar Teralfene", dossier inzake zijn klacht over de werking
van de "Voorspraakdienst" van Nationaal Verweer.
Augustus 1918. 2 stukken.
Oud nummer 2018.
5113. Crabbe Jozef, Sint-Martens-Lennik, brief inzake zijn gevangenisstraf omwille van
wapenbezit.

- 3 juli 1918. 1 stuk.
Oud nummer 2019
5114. Spiegeleer Elisabeth, Groot-Bijgaarden (Zuun), dossier inzake de gevangenisstraf van haar man omwille van diefstal. 2 stukken
Augustus 1918.
Oud nummer 2020.
5115. Weduwe De Jonghe Maria, klompenmaakster, Ruisbroek, dossier inzake haar straf wegens smokkel van graan, bemiddeling door Pol Van Kemenade. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2021
5116. Mevrouw Maes-Thys, Anderlecht, brief inzake haar gevangenisstraf omwille van suikersmokkel. 1 stuk
20 augustus 1918
Oud nummer 2022.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2023 "Kleys" ontbreekt.
5117. Verbeke Elisabeth, Schaarbeek, dossier inzake bezoekrecht aan August De Scheemaeker, gevangen te Diest. 1 omslag.
Augustus-oktober 1918
Oud nummer 2024.
5118. Mevrouw Van Damme-Parijs, Anderlecht, dossier inzake gevangenisstraf wegens ongeoorloofde overschrijding van de grens met het Etappegebied. 2 stukken
Augustus 1918.
Oud nummer 2025.
5119. Van Looy Adolf, Herentals, dossier inzake vrijlating van haar man uit een instelling voor geesteszieken. 1 omslag
Augustus 1918.
Oud nummer 2026.
5120. Huyghebaert Leon Arthur mevrouw, Diest, dossier inzake aanvraag van een reispas voor Zwitserland. 1 omslag
Augustus 1918
Oud nummer 2027.
5121. Huygens Jan Baptist Perk, dossier inzake deze naar Duitsland gedeporteerde dwangarbeider. 1 omslag
Juli-Augustus 1918
Oud nummer 2028.
5122. Mulst Frans, bareelwachter te Wilsele, dossier inzake de gevangenisstraf omwille van overval op trein. 2 stukken
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2029.
5123. Van der Voordt Maurits, Elsene, dossier inzake zijn vrijlating, naar Duitsland gedeporteerd wegens poging tot grensoverschrijding 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2030.

5124. Verhofstadt August en Theofiel, Brussel, dossier inzake toestemming om veldvruchten en aardappelen van Erembodegem naar Brussel te mogen vervoeren. Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2031.
5125. Mevrouw Claeys, Sint-Pieters-Jette, dossier inzake haar echtgenoot, gevangen gezet wegens diefstal. Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2032.
5126. Weduwe Verbeek, Antwerpen, dossier inzake haar pensioenboekje. Augustus-september 1918 2 stukken
Oud nummer 2031.
5127. Van den Bossch Jan Baptist, Neerijse, dossier inzake gevangenisstraf wegens wapenbezit. Bemiddeling door Karel Borms. Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2034.
5128. Van Hamme Jean Baptiste, Laken, dossier met bewijs van goed gedrag en zeden. Augustus 1918 2 stukken
Oud nummer 2035.
5129. Heroes Louis, Sint-Pieter-Rode, dossier inzake gevangenisstraf omwille van betrokkenheid bij poging tot grensoverschrijding. Augustus 1918 1 omslag
Oud nummer 2036.
5130. Van Liefveringe Remi, Perk, dossier inzake straf wegens overschrijden van de grens van het Etappegebied. Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2037.
5131. Baecke Maria, Molenbeek, dossier inzake straf wegens overschrijden van de grens van het Etappegebied, voor reis naar Lebbeke. Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2038.
5132. Mevrouw Frison-Zaguerre Octavie, Kuregem (Anderlecht), dossier inzake de straf voor haar man omwille van valsmunterij. Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2039.
5133. De Cock Frans, Baal, dossier inzake gevangenisstraf wegens diefstal met braak. Juli-september 1918 1 omslag
Oud nummer 2040.
5134. Dossier "Bernaerts Johanna". 1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 2041.
5135. Milo Rosalia, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake haar terugkeer naar huis, geplaatst in het klooster van "De Goede Herder" te Evere. Augustus-september. 1 omslag
Oud nummer 2042.

5136. Lissens Frans Xaveer, Brussel, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Moorsel bij Aalst en Sint-Gillis bij Dendermonde in het Etappegebied. bemiddeling door Hector Halsband.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2043.
5137. Abbeloos Emiel, Erembodegem, dossier inzake zijn vrijlating als burgerlijk gevangene te Parchim.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2044.
5138. Smets Petrus Karel, Schaarbeek, dossier inzake zijn veroordeling omwille van diefstal.
Augustus-september 1918. 1 omslag.
Oud nummer 2045.
5139. De Meyer Alfons, arbeider te Hannover, dossier inzake het huwelijk met Verhoeven Maria Francisca Jozefina, Hemiksem.
Mei-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2046.
5140. Merckx Lieven, Antwerpen, gevangene wegens poging tot grensoverschrijding, dossier inzake zijn vrijlating uit Münsterlager. Bemiddeling door het Vlaamsch Hoofdkomiteit.
Juli-oktober 1918 1 omslag
Oud nummer 2047.
5141. De Greef Felix, Ruisbroek, brief inzake zijn straf omwille van smokkelhandel met graan.
19 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 2048.
5142. Wijns-De Bats Marie, Anderlecht, dossier inzake gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2049.
5143. Burgos Antoon en Johanna, Vilvoorde, als politiek gevangenen wegens spionage naar Duitsland gedepoteerd. Dossier inzake hun overbrenging naar Brussel
April-oktober 1918. 1 omslag.
Oud nummer 2050.
5144. Willems Jozef, Wambeek, brief inzake zijn straf omwille van onvoldoende levering van tabak, bemiddeling door Frans Van den Bosch.
3 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 2051.
5145. De Nil Frans, Sint-Ulriks-Kappelle, dossier inzake de straf wegens onvoldoende levering van tabak.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2051.
5146. Weduwe Van der Perren, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake straf omwille van smokkelhandel met aardappelen. Bemiddeling door Frans Van den Bosch.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2053.

5147. Lebon Guillaume, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake straf wegens overschrijden van de grens van het Etappegebied.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2054.
5148. Nulens Jozef, Etterbeek, dossier inzake de straf wegens tegenwerken van de woloepising.
Augustus-september 1918 1 omslag
Oud nummer 2055.
5149. Peeters Jan Jozef, Berchem, dossier inzake gevangenstraf omwille van verspreiden van sluikbladen, lid van "Eigen Taal, eigen Zeden" en de "Nederduitsche Bond".
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2056.
5150. Van Gijsegem Adhemar, Schaarbeek, dossier inzake de aanvraag van een reispas voor het Etappegebied.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2057.
5151. Van Meir Adriaan, Berendrecht, burgerlijk gevangene in Münsterlager, dossier inzake zijn vrijlating. Bemiddeling door het Vlaamsch Hoofdkomiteit.
Juni-augustus 1918. 2 stukken.
Oud nummer 2058.
5152. Mevrouw Delvaux, Ukkel, dossier inzake het overnemen van de huisraad van de terechtgestelde Dehaemers, wonende te Wemmel.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2059.
5153. Sergeys Edward, Brussel, dossier inzake de vrijlating van deze gevangene te Diest, veroordeeld wegens spionage, bemiddeling door Ruth Klop.
Augustus-september. 1 omslag
Oud nummer 2060.
5154. Van Hoeymissen Jan, Malderen, dossier inzake de toelating dansfeest te mogen organiseren. Bemiddeling door priester V. Bamps en door De Créé.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2061.
5155. Van Hoeymissen Frans, Opdorp, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider, werkzaam te Roeselare.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2062.
5156. Van den Brand Lodevicus, Mazenzele, dossier inzake straf wegens smokkelen.
Augustus 1918 1 omslag
Oud nummer 2063.
5157. Verlinden Bernard, Booischot, dossier inzake veroordeling wegens inbreuk op de lederopeising.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2064.

5158. Berckmans Henri, Sint-Gillis, dossier inzake veroordeling omwille van fraude met tabak.
Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2065.
5159. Mevrouw Kersmakers, Etterbeek, dossier inzake aanhouding van haar echtgenoot, zaakvoerder van handelshuis "Gebroeders Thoreau", wegens verbergen van een opgeëiste werkloze uit het Etappegebied.
Augustus 1918. 1 omslag
Oud nummer 2066.
5160. Plompen Jan, Kapellen, dossier inzake veroordeling wegens smokkel, ballingschap te Heist-op-den-Berg.
Augustus 1918. 1 omslag.
Oud nummer 2067.
5161. Ghijssels Frans en Edward, Ninove, dossier inzake de veroordeling van deze opgeëiste dwangarbeid.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2068.
5162. Verdoodt Alfons, Overijse, brief inzake veroordeling wegens diefstal van graan.
27 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 2069.
5163. Pastoor Robben L., Kleine-Brogel, dossier inzake veroordeling wegens hulp bij grensoverschrijding, bemiddeling door priester Joseph De Wit.
Augustus 1918. 2 stukken
Zie ook "bundel 1498" met brief van priester De Wit.
Oud nummer 2070.
5164. Vermeiren Jozef, Laken, dossier inzake zijn problemen met het *Meldeamt*, bemiddeling door "Laken Ontwaakt".
Augustus-september 2 stukken
Oud nummer 2071.
5165. Callebout Karel Louis, brief inzake zijn veroordeling wegens diefstal.
27 augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 2072.
5166. Weduwe Balleux-Ulens, Elsene, dossier inzake de vergoeding voor de opeising van tin in haar handelszaak.
Augustus-oktober 1918 1 omslag
Oud nummer 2073.
5167. Paridaens Viktor Henri, Bellingen, dossier inzake de aankondiging van zijn bezoek.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2074.
5168. Verbeeck Jan Jozef, brouwer, Niel-aan-de-Rupel, dossier inzake de toelating om graan te malen, bemiddeling door Walter D'Hooghe.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2075.
5169. De Voghel Jan Frans, Ternat, dossier inzake het aanslaan van een koe omwille van onvoldoende graanlevering aan de *Ernte Kommission*.

- Augustus-september. 1 omslag
Oud nummer 2076.
5170. Weduwe Maes-Dewaelheyns, Hakendover, dossier inzake straf omwille van onvoldoende levering van haver, bemiddeling door Jef Meuleman. augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2077.
5171. Ambroos-Boyen, Hakendover, dossier inzake straf omwille van onvoldoende levering van haver, bemiddeling door Jef Meuleman. Augustus-september 1918 2 stukken
Oud nummer 2078.
5172. Weenen August, Hakendover, dossier inzake zijn veroordeling en deportatie, bemiddeling door Jef Meuleman. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2079.
5173. Geereboom Victor, Kuregem (Anderlecht), dossier inzake de aanvraag van een reispas voor Zele in het Etappegebied. Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2080.
5174. Van Dyck Alex, Lier, dossier inzake de vrijlating van deze opgeëiste dwangarbeider in Sennelager. April-september 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 84 van de reeks "kabinet".
Oud nummer 2081.
5175. Mevrouw Boedt-Van Lede, Laken, dossier inzake een reispas voor Parijs. Juli-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2082.
5176. Mevrouw Verhelst Paul, Elsene, dossier inzake een poging tot grensoverschrijding. Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2083.
5177. Bettens Norbert, Meusegem-Wolvertem, dossier inzake toestemming om een danszaal te mogen openen. Augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2084.
5178. Buysens Edouard, Brugge, dossier inzake deze opgeëiste dwangarbeider. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2085.
5179. Bourmanne Alfred, Hakendover, dossier inzake straf omwille van onvoldoende levering van haver, bemiddeling door Jef Meuleman. Augustus 1918. 1 stuk
Oud nummer 2086.
5180. Libaers Xavier en Gils Alfons, Schaffen, dossier inzake hun vrijlating. Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2087.

5181. Van Cutsem Marie, Molenbeek, dossier inzake haar straf omwille van smokkel van aardappelen.
Maart-september 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 62 van de reeks "kabinet".
Oud nummer 2088.
5182. Dechamps Karel, Leuven, dossier inzake zijn gevangenisstraf op verdenking van hulp bij grensoverschrijding.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2089.
5183. Petre Frans, Oplinter, dossier inzake straf omwille van onvoldoende levering van haver, bemiddeling door Propagandabureel Tienen.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2090.
5184. De Boes Jozef, Oplinter, dossier inzake straf omwille van onvoldoende levering van haver, bemiddeling door Propagandabureel Tienen.
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2091.
5185. Lisy Jeanne, Merchtem, verblijvende te Eeklo, dossier inzake een reispas om in Brussel aan de Vlaamse Normaalschool te kunnen studeren;
Augustus-september 1918. 2 stukken
Oud nummer 2092.
5186. Van den Broeck Jules, Merchtem, dossier inzake in beslag genomen meel en graan.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2093.
5187. Mevrouw Stragiers-De Buysen, Vilvoorde, vluchteling uit Menen, dossier inzake haar vraag zich in Watou te mogen vestigen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2094.
5188. Van der Gucht A., Antwerpen, dossier inzake zijn benoeming als leraar architectuur aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2095.
5189. Dossier "Depoortere Robert, Rumbeke".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 2096.
5190. Van de Vijver Leon en Maurice, Lokeren maar wonende te Brussel, fotografen, dossier inzake de aanvraag van reispassen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2097.
5191. Van Rompay Victor, Haren, dossier inzake conflict aangaande huishuur.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2098.
5192. De Schepper Edward, Laken, dossier inzake een conflict in het Hulp- en Voedingskomiteit te Laken.

- Juli-augustus 1918. 2 stukken
Oud nummer 2099.
5193. Verbeek Theophiel, Schaarbeek, dossier inzake toelating tot het inrichten van dansgelegenheid, bemiddeling door "Laken Ontwaakt". 2 stukken
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2100.
5194. Crabbe Georges en Keyaerts Frans, Erps-Kwerps, dossier inzake veroordeling wegens dragen van ongeoorloofde wapens (messen). 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 2101.
5195. Terneus Lodewijk Frans, Antwerpen, dossier inzake straf voor smokkelhandel in suiker. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2102.
5196. Uyttebroeck Jacobus, Tienen, dossier inzake straf voor woekerhandel in aardappelen en poging tot omkoperij, leurder in zand. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 2103.
5197. Mevrouw Depaquier, Sint-Joost-ten-Noode, dossier inzake straf wegens woekerhandel in vlees. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2104.
5198. De Backer Marie, Tienen, dossier inzake straf wegens woekerhandel in meel. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2105.
5199. Van Graefscheppe Louis, Oostende, dossier inzake de vrijlating van naar Münsterlager gevoerde burgergevangene. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2106.
5200. Van Der Haeghen Theodiele, Aarsele, dossier inzake de vrijlating van de burgergevangene in Holzminden. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2107.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 2108 "Pepermans J." ontbreekt.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 2109 "Heuvelmans Frans" ontbreekt.
- [xxx]
Dossiers met oud nummer 2110 "Hansen Emiel" ontbreekt.
5201. Agten Hubert, Hechtel, dossier inzake gevangenisstraf wegens het kopen van schoenen van een Duits soldaat. 1 omslag
Augustus-september 1918.
Oud nummer 2111.

5202. Marlier Frans, Etterbeek, dossier inzake aanvraag voor een reispas naar Lokeren.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2112.
5203. Agneessens Victor en Nestor, Heikruis, dossier inzake vrijlating van Nestor,
geplaatst in Rijksweldadigheidsschool te Mol.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2113.
5204. Martens L., Gent, dossier inzake de terugkeer naar Gent van in Düsseldorf
verblijvende arbeider.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2114.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2115 "Walbers Fiten"ontbreekt.
5205. Spruitmans Jean B., Haren (Noord), dossier inzake gevangenisstraf wegens
herbergen van gestolen koopwaar.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2116.
5206. Cremers Jan, Brussel, dossier inzake geldboete wegens woekerhandel in zeep.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2117.
5207. De Mol Damien, Anderlecht, dossier inzake geldboete.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2118.
5208. Fillée Hendrik, Outgaarden, dossier inzake geldboeten wegens onvoldoende
leveringen van haver, lid van de Vlaamschen Gouwbond.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2119.
5209. Firma L. en H. Van Hoofstadt, Merksem, dossier inzake het behoud van een
trekpaard voor hun handel in metalen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2120.
5210. Verhasselt Hendrik, Antwerpen, dossier inzake de studie van de zoon van
krijgsgevangene Verhasselt in Güstrow.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2121.
5211. Fossey Karel, Holzminden, dossier inzake de plaatsing van burgergevangene
Fossey als activistisch agent bij de Deutsch-Vlämische gesellschaft in Hannover.
Tevens vraag om vrijlating van Van Herck Aloïs, smokkelaar, Kalmthout.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2122.
5212. Van Aerschot Polidoor, Tienen, dossier inzake straf voor smokkel van suiker naar
Brussel en poging tot omkoping.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2123.

5213. Mertens Petrus, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake toelating tot het kappen van canadabomen en fraude bij de melkaankoop door Melkerij "Hollandia". P.V. Zelderloo-Desmet.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2124.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2125 "Crabbe Felix" ontbreekt.
5214. De Bondt Theodore, Bekkerzeel, dossier inzake straf wegens leveren van onvoldoende hoeveelheid tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2126.
5215. Rampelbergh Lodewijk, Bekkerzeel, dossier inzake straf wegens leveren van onvoldoende hoeveelheid tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2127.
5216. Polspoel Victor, Bekkerzeel, dossier inzake straf wegens leveren van onvoldoende hoeveelheid tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2128.
5217. Vermoesen Constant, Ternat, dossier inzake straf wegens leveren van te geringe hoeveelheid tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2129.
5218. Van Huyneghem Weduwe, Asse, dossier inzake straf wegens leveren van te geringe hoeveelheid aardappelen.
Juni-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2130.
5219. De Bruyckere Petrus, Antwerpen, dossier inzake deze ontslagen, activistisch gezinde politieagent.
Februari 1917-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2131.
5220. Waeyenberg Goris, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake opgeëiste arbeider die niet wenst terug te keren naar Duitsland.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2132
5221. Dooms Arthur, Aalst, dossier inzake door de bezetter gevangen gezette arbeider, bedreigd met deportatie naar een dwangarbeiderskamp (Z.A.B.).
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2133.
5222. Légardien René, Schaarbeek, dossier inzake een veroordeling wegens valsmunterij.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2134.
5223. Dossier "Colle Hector."
1918. 1 stuk

- Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 2135.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2136 "De Keersmaecker Jacob" ontbreekt.
5224. De Mulder A., Kuregem (Anderlecht), brief inzake een baan voor De Mulder.
5 september 1918. 1 stuk.
Oud nummer 2137.
5225. Laureys Jan, Hasselt, dossier inzake de inrichting van het activistische
propagandanetwerk en coöperatieven in de provincie Limburg.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2138.
5226. Bonné Jozef, Lier, dossier inzake verlofaanvraag voor Bonné, arbeider bij Krupp
te Essen in Duitsland.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2139.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2140 "Schilemans Lod." ontbreekt.
5227. De Baerdemaecker Frans, Schaarbeek, dossier inzake, ambtenaar bij de
Spoorwegen, veroordeeld tot gevangenisstraf wegens dienstweigering.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2141.
5228. Bruinsma Jozef, Ukkel, dossier inzake het stil leggen van gerechtelijke
vervolgning.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2142.
5229. Veeckman en Goffart, Wetteren/Brussel, dossier inzake de handel in geleiblokjes,
bestemd voor bereiding van soepen en sauzen, als vervanger van vet.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2143.
5230. Bellemans Louis, Olen, dossier inzake straf voor woekerhandel in boter. Met
interventie van G. Van Gompel, activist, gemeenteonderwijzer te Anderlecht en,
als beeldhouwer, lid van Kunstkring "Doe Stil Voort"
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2144.
5231. Clessens Martin Antoon, Sint-Kruis-bij-Brugge, dossier inzake de mutatie van
deze ambtenaar-tolonderbrigadier van de Etappe naar Sint-Niklaas in het
Generaal-Gouvernement. Invloed van de luchtbombardementen.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2145.
5232. De Smet Karel, Perk, dossier inzake een ongeval met een paardegspan te Peutie,
gemend door Karel Perk. Vraag om zijn trekpaard, bedreigd door opeising, te
mogen houden.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2146.

5233. Apers Victor, Haacht, dossier inzake vrijlating van Victor Apers, gevangen te Vilvoorde, wegens het smokkelen van brieven, afkomstig van het Belgische leger. September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2147.
5234. Verhoeven Felix, Eppegem, nota inzake de behoefte aan een trekpaard. 15 juli 1918. 1 stuk
Oud nummer 2148.
5235. Slaets J.E., Haren-Zuid, dossier inzake het verzoek van onderwijzer J.E. Slaets om zoon Reinier een baan te geven in de activistische administratie. Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2149.
5236. Sanders Karel (Kamiel), Brussel, dossier inzake geldboete wegens ongeoorloofd briefverkeer met zijn verloofde. Sanders is activist. Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2150.
5237. Mommens Petrus, Perk, dossier inzake de verkoop van een huis. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2151.
5238. De Bruyn Edward, Sint-Gillis, dossier inzake gevangenisstraf wegens diefstal. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2152.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2153 "Broekstijns E." ontbreekt.
5239. Meert Petrus, Ganshoren, dossier inzake veroordeling wegens smokkel van aardappelen. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2154.
5240. Vercaeren Vincent, Haacht, dossier inzake toewijzing van de maalvergunning voor de molens in Haacht. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2155.
5241. Lamine Jan Frans, Etterbeek, dossier inzake gevangenisstraf wegens onbeleefd gedrag tijdens ondervraging door Duitse soldaten. September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2156.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2157 "Vereertbrugge Edw." ontbreekt.
5242. Roman August, Woluwe, dossier inzake gezinshereniging, Roman is oorlogsverminkte en wordt te Woluwe verpleegd in villa Parmentier. Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2158.
5243. Weduwe Tassenoe, Linkebeek, dossier inzake boete wegens het leveren van een te geringe hoeveelheid melk. Bezit maar één koe. September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2159.

5244. Janssens Jan, Brussel, dossier inzake betwisting als gevolg van de door de bezetter ingevoerde, dirigistische organisatie van de handel in klompen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2160.
5245. Van Hennebrijck Hendrik, Turnhout, dossier inzake gevangenisstraf gevolgd door deportatie naar Limburg wegens hulp bij grensoverschrijding.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2161.
5246. Van den Ketel Frans August, Mechelen, brief van Ruth Klop, werkzaam op "Volksofbeuring", aan August Borms inzake gezinshereniging.
6 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 2162.
5247. Duyver Karel, Brussel, dossier inzake commerciële moeilijkheden van Duyver meubelfabrikant en voorziter van "De Vlaamsche Ster", Vlaamse maatschappij van onderlinge bijstand te Brussel.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2163.
5248. Wauters Jan Baptist, Overijse, dossier inzake gevangenisstraf wegens het verborgen houden van een verboden wapen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2164.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2165 "Homblé J. F." ontbreekt.
5249. Lemaire Frans, Ruisbroek, dossier inzake veroordeling wegens woeker met broodmeel, verborgen houden van leder en aankoop van Duitse soldatenschoenen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2166.
5250. Coppijn-Pissoort, Schaarbeek, dossier inzake familiehereniging.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2167.
5251. Devos Henri, Sint-Gillis, dossier inzake door de Duitse politie in beslag genomen graan.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2168.
5252. Gijselinck Pieter, Ruien (bij Oudenaarde) brief van A. de Jaegher inzake een door de Duitsers weggevoerde dwangarbeider uit een activistisch gezinde familie.
9 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 2169.
5253. Lourette Jozef, Stokkel (Sint-Pieters-Woluwe), dossier inzake deze door de bezetter naar een Z.A.B. weggevoerde arbeider.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2170.
5254. Schepens Hector, Tourcoing (Frankrijk), dossier inzake de terugkeer van een uitgeweken Vlaming.
September 1918. 1 omslag

- Bevat een programma van een Vlaamse culturele avond, ingericht door de Vlaamsche Vriendenkring van Roubaix en Pro Westlandia op 25 december 1913.
Oud nummer 2160.
5255. Verkindere Pol, vluchtelingen uit Menen, verblijvend te Vilvoorde, dossier inzake de wegens smokkel veroordeelde Verkindere, eerst verblijvend als burgergevangene in de gevangenis te Aken, daarna als dwangarbeider in Holzminden, daarna te Diest.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2172.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2173 "Kerremán Viktor" ontbreekt.
5256. Karelsen Abraham, Sint-Gillis, dossier inzake de gevangenisstraf wegens woekerhandel met suiker.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2174.
5257. Verbelen Felix, Zaventem, dossier inzake de weigering tot ontruiming van een door Verbelen aangekocht huis, bezet door Frans Vandenhoek.
Juli-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2175.
5258. D'Haene Mariette, Laken; betreffende opening van een danszaal.
Oud nummer 2176 "" ontbreekt.
5259. Verhaeren Henri, Vilvoorde, dossier inzake aanhouding wegens strafbare praktijken
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2177.
5260. Jacobs Jozef, Zaventem, dossier inzake een geldboete voor vervalsing van melk.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2178.
5261. Van den Meersche Camille, Anderlecht, dossier inzake de vrijbrief om aardappelen van hun veld in Oetingen naar Anderlecht te mogen brengen. Betrokkene is lid van de activistische Arbeidersgemeenschap van Anderlecht. Zijn zoon is lid van Hooger Op, van De Vereenigde Kunstvrienden, helper van de kinderuurtjes van Volksopbeuring te Anderlecht.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2179.
5262. Willemsen-Clijmans Elisa, Oud-Turnhout, dossier inzake toestemming tot verhuizen van Ravels naar Oud-Turnhout. Weduwe van de in Nederland geïnterneerde, aldaar overleden militair Karel Willemsen, 5de Linierregiment.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2180.
5263. Mooytens Hendrik, Turnhout, dossier inzake deze veroordeelde, die, na uitzitten van de straf, verplicht wordt te verhuizen van Turnhout naar Mechelen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2181.
5264. Baets Emiel, Merksem, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Münsterlager.

- September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2182.
5265. De Keuleneer Baptiste en Jozef, Brussel, dossier inzake de vraag om deze twee wezen weer bij hun moeder in Brussel te laten wonen. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2183.
5266. Van den Berge-Janssens Julia, Kalmthout, dossier inzake de vrijlating van deze vrouw, in gevangenis te Limburg-am-Lahn wegens grensoverschrijding door haar echtgenoot. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2184.
5267. Tenret Jan Baptist, Brussel, dossier inzake de vrijlating van haar wegens diefstal tot gevangenisstraf veroordeelde echtgenoot. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2185.
5268. Van Bergen Pieter, Antwerpen, dossier inzake de vrijlating van deze in Münsterlager verblijvende politieman. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 2186.
5269. Gijselinck Maria, Vorst, dossier inzake de bestraffing wegens ongeoorloofd reizen naar haar ouders in Ruien in het Etappegebied. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2187.
5270. Pevenage René, Kappellen-op-den-Bos, dossier inzake het verzoek om een vat carbuur voor de verlichting van danszaal Alcazar in Nieuwenrode; zaal die door de eigenaar ter beschikking gesteld wordt voor activistische activiteiten. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2188.
5271. Celis Frans Xavier, Tienen, dossier inzake de bestraffing wegens niet inlevering van fietsbanden, Celis is propagandist van de Alzijdige Vlaamsche Gouwbond. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2189.
5272. Ghijs Petrus, Bazel, dossier inzake de problemen van de klompenmakers als gevolg van de Duitse economische politiek. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2190.
5273. Van Obbergen Hendrik, Anderlecht, dossier inzake de teruggave van een gestolen stootkar. Van Obbergen is lid van het activistische Hooger Op van Anderlecht. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2191.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2192 "Bijvoet Gerard" ontbreekt.
5274. Willems Jan Baptist Leo, Asse, dossier inzake de veroordeling tot gevangenisstraf wegens diefstal.

- September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2193.
5275. Woraquiers G., Oudergem, dossier inzake de aanvraag voor hulpgeld.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2194.
5276. Bosseloirs Jozef, dossier inzake de gevangenisstraf van zijn neef wegens
brandstichting. Jozef is voorzitter van de Groeningewacht te Luik.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2195.
5277. Thibaut Edward, Tervuren, dossier inzake de kwijtschelding van gevangenisstraf
na een rel met niet-betalende arbeiders in Duitse dienst op de tram; bediende bij
de s.a. Les Tramways Bruxellois.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2196.
5278. Lafont Marie, Brussel, dossier inzake gevangenisstraf wegens diefstal.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2197.
5279. Vangefellen Joseph, Zoutleeuw, dossier inzake een dispuut met veekoopman
Alfons Dams na verkoop van varkens aan de Duitse overheid.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2198.
5280. Bayet Joseph, Landen, dossier inzake de gevangenisstraf van Bayet op
beschuldiging van diefstal van suiker.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2199.
5281. Dellemans Alf., Bekkevoort, dossier inzake gevangenisstraf op beschuldiging van
diefstal van klaver.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2200.
5282. Vandendungen Philip Victor, Vorst, dossier inzake gevangenisstraf wegens
diefstal van tabak.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2201.
5283. Hulp- en Voedingskomiteit van Hechtel, met Sak, hoofdinspecteur van het vrij
onderwijs, dossier, inzake de vraag om steenkool vanwege het komiteit. o.a. met
betrokkenheid van Kolenverdeeling voor Vlaanderen.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2202.
5284. Capiou Jaak, Ukkel, dossier inzake zijn bestraffing.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2203.
5285. Heymans Jan, Everberg, dossier inzake de verplichte melkleveringen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2204.

5286. Jacobs Jozef, Schriek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens in bezit zijn van een verboden wapen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2205.
5287. Saey Domien, Antwerpen, dossier inzake gevangenisstraf wegens hulp bij grensoverschrijding; Saey is rivierloods.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2206.
5288. Rome Leon, Brussel, dossier inzake de gevangenisstraf te Diest.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2207.
5289. Thijs Oscar, Sint-Niklaas, dossier inzake de gevangenisstraf wegens hulp aan diefstal van steenkool; muzikant in "De Vlaamsche Harmonie".
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2208.
5290. Drowart Theofiel, Sint-Niklaas, dossier inzake de gevangenisstraf wegens hulp aan diefstal van steenkool; lid van de Vlaamschen Arrondissementsbond.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2209.
5291. Weenen Lodewijk, Tienen, brief inzake de aanvraag tot opening van een danszaal.
10 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 2210.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2211 "Puelinckx" ontbreekt.
5292. Van Esdeuren Hendrik, Molenbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens heling en verkoop van alcoholische dranken.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2212.
5293. Van den Bosschelle Jan, Vilvoorde, dossier inzake de vraag om als vrijwillig arbeider in Duitsland te gaan werken.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2213.
5294. Segers Jozef, Antwerpen, brief inzake vrijlating van Segers, geplaatst in de rijksweldadigheidsschool van Ruiselede en daarna Merksplas.
12 september 1918. 1 stuk.
Oud nummer 2214.
5295. Bruyninckx Casimir Florent, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake de straf na inbeslagname van lijnoliekoeken door de Duitse overheid op zijn werkplaats; lid van Vlaamsche Ster te Brussel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2215.
5296. Steuckkens Ferdinand, Brussel, dossier inzake de toelating tot aardappeltransport van deze koffiehuisshouder te Brussel, met een tuin te Wilsele, beplant met aardappelen.

- September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2216.
5297. Libotton Felix, Schaarbeek, dossier inzake vader en zoon, werkzaam als vrijwillig arbeider in een fabriek in Duisburg-Hochfeld in Duitsland en het feit dat het Hulp- en Voedingskomiteit haar steun aan het gezin introk.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2217.
5298. Moens-Franssen, Schaarbeek, dossier inzake de aanvraag van reispassen naar Ledeberg in Etappegebied voor familieaangelegenheden.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2218.
5299. Wermoes Gustaaf, Sint-Martens-Bodegem, dossier inzake deze burgergevangene in Sennelager.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2219.
5300. Gilis J.B., Sint-Stevens-Woluwe, dossier inzake de inbeslagname van wilgen wissen voor korfvlechterij door Frans Wierst, te Sterrebeek.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2220.
- [xxx]
Dossier met oud nummer 2221 ontbreekt.
5301. Provyn Rendel, Vinkt bij Deinze, brief van A. De Jaegher inzake de terugkeer van burgergevangene Provyn, opgenomen in een Z.A.B.
17 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 2222.
5302. Dossier "Wattiey Julliette".
1918. 1 stuk
Dit dossier werd leeg teruggevonden.
Oud nummer 2223.
5303. Luyten Odilon, Zoutleeuw, dossier inzake de straf wegens het leveren van een te geringe hoeveelheid boter aan de bezetter.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2224.
5304. Bourdilloud Karel Ferdinand, Brussel, dossier inzake de vraag van de echtgenote naar de reden van de aanhouding door de bezetter.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2225.
5305. Weduwe Pektaers-Pulinckx, Geetbets, dossier inzake de straf wegens het leveren van een te geringe hoeveelheid aardappelen.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2226.
5306. Weduwe Van Varenbergh, Hekelgem, dossier inzake de straf wegens het leveren van een te geringe hoeveelheid tabak.
Augustus-september 1918. 1 omslag
Oud nummer 2227.

5307. Weduwe Pletinckx-Cnudde, Anderlecht, dossier inzake de sociale toestand van het gezin na overlijden van de echtgenoot als vrijwillig arbeider in Duitsland.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2228.
5308. Mortelmans Felix, Antwerpen, dossier inzake de straf voor Felix, broer van activiste Anna Mortelmans, gevangen in Holzminden wegens poging tot grensoverschrijding.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2229.
5309. Peeters Nicolaas, Anderlecht, dossier inzake de straf voor zijn zoon wegens diefstal in een leerlooierij te Anderlecht.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2230.
5310. Buyschaert M., Sint-Pieters-Woluwe, vluchteling van Kortrijk, dossier inzake de straf wegens niet ingaan op bevel van het Arbeitsamt tot het leveren van arbeid; gedeporteerd naar een Z.A.B. op Franse bodem.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2231.
5311. Borremans Pieter, Anderlecht, dossier inzake de straf wegens diefstal.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2232.
5312. Matthijs Isidoor, Molenbeek, dossier inzake de gevangenisstraf wegens het bezit van niet-geoorloofde wapens; is lid van een Vlaamse toneelmaatschappij.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2233.
5313. Lotens Alfons, Brussel, dossier inzake de inbeslagneming door het Militär Textilbeschäftigungsamt van koopwaar ten aanzien van klerenwinkel "Het Boerinnen", band met "Volksopbeuring".
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2234.
5314. Vincken Karel, Montenaken, dossier inzake de deportatie naar Duitsland als werkloze arbeider.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2235.
5315. De Landtsheer August, Laken, inzake drie door de bezetter in Gent in beslag genomen binnenvaartschepen ("beurtschepen") en een reispas naar het Etappegebied.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2236.
5316. Van Hyfte Clara, Anderlecht, dossier inzake haar zonen Frans en Seraphin Dispa, artiesten; aanvraag van een reispas, van Etappegebied naar Brussel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2237.
5317. Renard August, Münster, dossier inzake de gevangenisstraf te Leuven wegens "eene vrouwenzaak".

- Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2238.
5318. Rodenbach, Brussel, brief inzake de gevangenisstraf te Vilvoorde wegens het bestellen van “valse zeepbandjes”. 1 stuk.
19 september 1918.
Oud nummer 2239.
5319. Houbrechts Jules, Zonhoven, dossier inzake de terugkeer van de naar Duitsland gedeporteerde werkloze, zoon van de Vlaamsgezinde slachter van Zonhoven. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2240.
5320. Schneider Valerie, Brussel, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot grensoverschrijding. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2241.
5321. Van Laer Petrus, Evere, dossier inzake zijn vraag voor een baan in de administratie van Nationaal Verweer. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2242.
5322. Janssens Richard, Heverlee, dossier inzake het lot van deze in de Rijksweladigheidskolonie te Ruiselede verblijvende, met aanbeveling van Huygelen, lid van “Volksopbeuring Kontich”. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2243.
5323. Van Kerkhoven Omer, Antwerpen, dossier inzake de gevangenisstraf wegens poging tot illegale grensoverschrijding. 1 omslag
September 1918.
Oud nummer 2244.
5324. Scheerlinck J., Anderlecht, dossier inzake verbod de spijshuizen te Brussel van het Hulp- en Voedingskomiteit nog te betreden voor deze activist, secretaris van de “Vlaamsche Arbeidersgemeenschap”. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2245.
5325. Weduwe Bellemans, Etterbeek, dossier inzake de geldboete wegens openhouden van winkel na de avondklok. 1 omslag
Augustus-oktober 1918.
Oud nummer 2246.
5326. Haeck Karel, sekretaris van de gemeente Meise, dossier inzake de vraag een paard te mogen behouden voor het bewerken van landbouwgrond en de benoeming van een nieuwe burgemeester voor de gemeente. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2247.
5327. Heeren Emiel, Helenbos, dossier inzake de straf wegens het niet leveren van een opgelegde hoeveelheid haver. 1 omslag
September-oktober 1918.
Oud nummer 2248.

5328. Van de Reydt Jan, Zoutleeuw, dossier inzake de straf wegens het smokkelen van aardappelen naar Brussel door deze activistische militant.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2249.
5329. Kennis Henri, dossier inzake de gevangenisstraf te Leuven wegens diefstal met inbraak en gewapenderhand, mogelijke gerechtelijke dwaling.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2250.
5330. Schoeters vader en zonen, Niel, dossier inzake de straf wegens woekerhandel in maïsmeel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2251.
5331. Van Asbroeck Viktor, Neerijse, dossier inzake het afstaan van paarden aan de bezetter door deze landbouwer.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2252.
5332. Van Meuter Frans, Neerijse, dossier inzake het afstaan van paarden aan de bezetter door deze landbouwer.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2253.
5333. De Groot Karel, Sint-Ulrikskappelle, dossier inzake de overlast door vluchtelingen die door de gemeente in zijn kasteel werden ondergebracht.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2254.
5334. Delbon Julia Marie, Leuven, dossier inzake de vrijlating van de door de kinderrechter geplaatste dochter.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2255.
5335. De Reruyk Joseph, Ukkel, dossier inzake gevangenisstraf en sociale toestand van de echtgenote.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2256.
5336. Imbrechts Joseph, Kampenhout, dossier inzake de gevangenisstraf wegens het open houden van zijn herberg na de door de bezetter opgelegde avondklok.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2257.
5337. Van den Broeck Clement, Brussel, dossier inzake de aanvraag voor behoud van gummi-fietsbanden van deze militant van het propagandabureel.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2258.
5338. Speliers August, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake het conflict met zijn ouders die hem verbieden in het huwelijk te treden.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2259.

5339. Deck Bernard, Schaarbeek, dossier inzake bezoekrecht aan op de Kommandantur opgesloten familieleden.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2260.
5340. Maes Frans, Sint-Jans-Molenbeek, dossier inzake de gevangenisstraf te Vilvoorde wegen handel in uniformstukken van Duitse militairen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2261.
5341. Segers Gustaaf, afkomstig uit Laken, dossier inzake het verlenen van een reispas van Aarlen naar Brussel aan deze vrijwillige arbeider in Duitse dienst, verblijvend te Aarlen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2262.
5342. Moyson Felix, Kraainem, dossier inzake de weigering van de gemeentelijke autoriteiten om een verklaring voor het mislukken van de aardappeloogst van deze landbouwer te willen opstellen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2263.
5343. Van Doren Jan, Schaarbeek, dossier inzake de nood aan paarden voor de voortzetting van zijn bedrijvigheid.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2264.
5344. Huygens J.B., Strombeek, dossier inzake de gevangenisstraf van betrokkene wegens opstandigheid tegen de Duitse politie.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2265.
5345. Meurisse Hector, Beersel (Lot), dossier inzake de inbeslagname van broodmeel ten nadele van deze activist, maalter te Lot.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2266.
5346. Van Crombruggen Guillaume, Brussel, dossier inzake de gevangenisstraf wegens malversaties met identiteitsbewijs.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2267.
5347. Van der Weyden Jaak, Anderlecht, dossier inzake de inbeslagneming van gesmokkelde alcohol bij deze handelaar in sterke dranken.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2268.
5348. De Camps Leon, Vlezenbeek, dossier inzake de vrijlating van De Camps uit krijgsgevangenschap in Duitsland.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2269.
5349. De Munck Leonie, Sint-Niklaas, dossier inzake bestraffing wegens woekerhandel in boekweit.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2270.

5350. Verholleman Prosper, Menen, dossier inzake deze burgergevangene in Holzminden.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2271.
5351. Elshout Gustaaf, Bost, dossier inzake zijn weigering om melk te leveren.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2272.
5352. Seghers Frans Adolf, Brussel, dossier inzake bestraffing wegens ongeoorloofd wapenbezit en aardappelen aan boord van zijn sleepboot.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2273.
5353. Dierckx Emiel, Westerlo, dossier inzake de terugkeer van deze in Duitsland verblijvende burgergevangene, opgepakt wegens poging tot grensoverschrijding.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2274.
5354. “Lier-stad”, dossier inzake de collectieve straf in de vorm van een uitgaansverbod, omwille van de diefstallenplaag ten aanzien van de omliggende aardappelvelden.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2275.
5355. Schevenhels Antoine, Anderlecht, brief inzake de bestraffing omwille van zijn aankoop van een Duits ‘militair’ brood.
26 september 1918. 1 stuk.
Oud nummer 2276.
5356. “Evere: Voedingskomiteit”, minuut van brief gericht aan de voorzitter van het Hulp- en Voedingskomiteit van Evere inzake de oneerlijke praktijken bij de levering van voedingswaren.
28 september 1918. 1 stuk
Oud nummer 2277.
5357. Corthouts Jan, Dormaal, dossier inzake straf wegens niet toegelaten malen van meel door deze molenaar.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2278.
5358. Germeau Leander, Kumtich, dossier inzake straf wegens leveren van te geringe hoeveelheid graan aan de *Ernte Kommission*.
April-oktober 1918. 1 omslag
Bevat dossier nr. 63 van de reeks “Kabinet” van Nationaal Verweer.
Oud nummer 2279.
5359. Van den Bosch Alice, Brussel, minuut van brief aan Van den Bosch inzake de aanvraag voor een reispas.
3 oktober 1918. 1 stuk
Oud nummer 2280.
5360. Van Lierde Omer, Ninove, dossier inzake de deportatie als burgergevangene naar Duitsland omwille van graansmokkel van Etappegebied naar Brussel.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2281.

5361. Van Alberghen Edmond, Evere, dossier inzake de problemen bij de leveringen van gas.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2282.
5362. Braes Karel, Aarschot, dossier inzake de veroordeling wegens diefstal van deze arbeider in dienst van het Duitse spoorwegbestuur.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2283.
5363. Franssen Jan, Kontich, dossier inzake moeilijkheden bij de verhuis naar de herberg "Helenaveld".
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2284.
5364. Monnier Edgar, brief van Propgandabureel te Antwerpen aan Borms inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Münster.
26 september 1918. 1 stuk.
Oud nummer 2281.
5365. Van den Berghe Jozef, Denderhoutem, dossier inzake de vrijlating van deze gedeporteerde arbeider, in Z.A.B. te Halluin (Frankrijk).
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2286.
5366. Festraets Frans, Zoutleeuw, dossier inzake de straf wegens ongeoorloofd bezit van graan.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2287.
5367. Van Laethem Frans, Kuregem (Anderlecht), dossier inzake zijn gevangenisstraf.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2288.
5368. Grouwels Rene, Kuregem (Anderlecht), dossier inzake zijn gevangenisstraf te Vilvoorde wegens het kopen van een Duitse soldatenbroek.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2289.
5369. Verhulst Eduard, Willebringen, dossier inzake zijn gevangenisstraf wegens te geringe levering van aardappelen.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2290.
5370. De Coninck Johannes, Eppegem, dossier inzake het verzoek om druk uit te oefenen wegens wanbetaling bij aankoop van gras. Bemiddeling door De Créé van Grimbergen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2291.
5371. Deckmijn-Ingels Frans, vluchteling uit Roeselare, dossier inzake zijn gevangenisstraf op beschuldiging van deelname in 1914 aan het doden van een gewonde Duitse krijgsgevangene.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2292.

5372. Ophals André, Ukkel, dossier inzake zijn straf wegens ongeoorloofd bezit van een fles met carbure.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2293.
5373. De Smedt Marie, Brussel, dossier inzake haar straf wegens smokkelen van aardappelen van Berg (Kampenhout) naar Brussel.
September 1918. 1 omslag
Oud nummer 2294.
5374. De Troyer Marie Stephanie, Anderlecht, dossier inzake haar straf wegens ongeoorloofde overschrijding van de grens met het Etappegebied.
Augustus-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2295.
5375. De Wilde Georges, Schaarbeek, dossier inzake in beslag genomen tabak bij deze sigarettenfabrikant.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2296.
5376. Wilssens-Van Leugenhaegen Marie, Sint-Niklaas-Waas, dossier inzake haar gevangenisstraf omwille van betrokkenheid bij diefstal van steenkool; gezin is lid van de Vlaamsche Arrondissementsbond.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2297.
5377. Marion Eugene, Brussel, dossier inzake zijn opsluiting, spoorwegaarbeider te Vorst.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2298.
5378. Hellemans Edw. Aug., Boom, dossier inzake zijn straf wegens ongeoorloofd vissen in de Rupel te Willebroek.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2299.
5379. Robaert Julius Ludovicus, Laken, dossier inzake zijn gevangenisstraf, is lid van de Bond der West-Vlamingen te Brussel.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2300.
5380. Vermeulen Eugene, vluchtelingen uit Diksmuide, verblijvende te Schaarbeek, dossier inzake toelating om van boterhandel over te schakelen naar een cremerie-patisserie.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2301.
5381. Van Hemelrijck Petrus, Eversem bij Meise, dossier inzake zijn straf wegens leveren van te geringe hoeveelheden melk.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2302.
5382. Donders Jozef, Zoutleeuw, dossier inzake de straf voor gebrek aan boekhouding bij deze varkenskoopman.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2303.

5383. Brants Frans, Tienen, dossier inzake de vrijlating van deze burgergevangene in Sennelager.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2304.
5384. Debour Viktor, Goedsenhoven, dossier inzake conflict tussen Debour, lid van de Vlaamsche Gouwbond, en Janssens Eugeen, kandidaat-notaris te Tienen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2305.
5385. Mevrouw Motten-Coosemans, Sint-Gillis, dossier inzake aanvraag van een reispas. Arthur Motten is Belgisch krijgsgevangene geweest te Alten-grabow en nu geïnterneerd in Zwitserland.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2306.
5386. Van Schaeren P. mevrouw, Merksem dossier inzake straf wegens niet aangeven aan de bezetter van een voorraad hout.
Juni-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2307.
5387. De Smedt Sophie Rosalie Alice, Schaarbeek dossier inzake aanvraag van een reispas naar Gent in het Etappegebied.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2308.
5388. Climan Anna, Antwerpen, dossier inzake aanvraag van een reispas naar Nederland.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2309.
5389. Buydts Adolf, Lebbeke, dossier inzake deze opgeëiste arbeider.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2310.
5390. Mej. Beeckmans Lucia, Sint-Agatha-Berchem, dossier inzake aanklacht wegens smokkel van graan, onderwijzeres te Ganshoren, medewerkster van de "kinderuurtjes" van Volksopbeuring.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2311.
5391. Cattoir Ernest, Elsene, dossier inzake het verlenen van een reispas naar Kaprijke in het Etappegebied.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2312.
5392. Coppin Alfons, Brussel, dossier inzake de straf wegens van Brussel naar Mere in het Etappegebied reizen zonder reispas, en zijn geschil met de verzekeringsmaatschappij "The Employers Liability".
1917-1918. 1 omslag
Oud nummer 2313.
5393. De Boel Pieter, Tienen, dossier inzake de vraag om vrijlating uit de rijks weldadigheidsschool te Merksplas.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2314.

5394. Coosemans Jozef, Perk, dossier inzake het in beslag nemen van zijn koe door de Duitsers wegens het niet leveren van de opgelegde hoeveelheid melk.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2315.
5395. Roekens Jozef, Perk, dossier inzake straf en in beslagnemen van meel.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2316.
5396. Puttemans Felix, Perk, dossier inzake straf wegens het niet leveren van de opgelegde hoeveelheid aardappelen.
September-oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2317.
5397. Lonneux Louis en medeplichtigen, brief inzake de straf voor een groep graandieven te Tienen.
1 oktober 1918. 1 stuk.
Oud nummer 2318.
5398. Vanroelen Philibert, Evere, dossier inzake de straf voor de vlucht van deze gedeporteerde Zivilarbeiter uit een werkkamp (Z.A.B.) te Saint-Quentin in Frankrijk.
Oktober 1918. 1 omslag
Oud nummer 2319.
5399. "Verscheidene", dossier met documenten inzake de danslokaalhouders te Willebroek en hun conflicten met het gemeentebestuur; weduwe Maria Van Haesendonck te Laken, gestraft wegens aardappelsmokkel; Jules en Remi Lemmens, huidevetters te Booischoot, gevangenisstraf wegens het leveren van drank aan Duitse schildwachten met de bedoeling diefstal te plegen in een opslagplaats van opgeëist leder.
September-oktober 1918. 1 omslag
Dossier is zwaar beschadigd
Oud nummer 2320.

ARCHIEVEN VAN ANDERE ARCHIEFVORMERS

Tijdens de bewerking van het archiefbestand werden dossiers en documenten aangetroffen die werden opgemaakt in de periode voor de Raad van Vlaanderen begon te functioneren. Voor een deel gaat het om archief dat door de mensen, actief binnen het netwerk van de Raad van Vlaanderen, nuttig werd geacht voor de werking en daarom op een of andere manier werd geïntegreerd. Dit met het oogpunt de stukken aan te wenden als documentatiemateriaal of om de gegevens te gebruiken bij de agitatie. Anderzijds werden er ook documenten aangetroffen waarvan het verschijnen eerder toe te wijzen zal zijn aan het feit dat de naoorlogse patriottische bewerkers van het archief stukken die hen werden aangeboden, integreerden omdat ze nuttig waren in hun campagne tegen het Vlaams-nationalisme in het interbellum. Gelet op de chronologie en het autonome statuut van de diverse archiefvormers werd ervoor geopteerd ze apart te beschrijven.

I. STUDIECOMMISSIE TER VERVLAAMSING VAN HET BESTUUR IN VLAANDEREN

Er werd een pakket dossiers aangetroffen met de benaming “Raad van Vlaanderen. Vervlaamsing van het bestuur in Vlaanderen”. In potlood was op een van de kaften tevens de aanduiding “Kongressen Staatsbedienden 1911-12” te lezen. Het gaat in werkelijkheid om een pakket aan vooroorlogse documentatie en archief dat door een van de bestuursleden-ambtenaren werd verzameld en tijdens de bezettingsjaren aan de Raad van Vlaanderen overhandigd met de bedoeling het te gebruiken in de propaganda en in de werkzaamheden. Deze “Studiecommissie ter vervlaamsing van het bestuur in Vlaanderen” kwam tot stand na het tweede congres in 1911. Vermits Emiel Peeren optrad als voorzitter van deze studiecommissie en hij nadien een belangrijke rol speelde in de Raad van Vlaanderen is de kans groot dat hij de man is die zorgde voor de overdracht. A. De Grave was secretaris en notulist van de commissie. Dit pakket werd teruggevonden met de oude code CVS 21, map 36 en werd uiteindelijk bewaard in nr. D 81.

5400. Dossier “Vervlaamsing van het Bestuur in Vlaanderen”. Bevat rapporten, voorstellen, briefwisseling, uitnodigingen, lijsten van deze studiecommissie. 1911-1913. 1 pak
5401. Publicaties die bij dit dossier werden teruggevonden en vermoedelijk behoorden tot de documentatie van de oorspronkelijke eigenaar van het dossier:
Budgetvreters. Open Brieven van Didaskalos aan M. Helleputte, Minister van Spoorwegen, Posterijen, Telegrafien en Telefonen. Uitgave van het Algemeen Nederlandsch Verbond, 1908; Verhandelingen van het tweede Kongres der Vlaamsche Staatsbedienden te Gent. 't jaar 1911; gedrukt te Gent, drukker. E. Jacobs. IIIe Kongres de Vlaamsche Bedienden van de Openbare Besturen 1912 - Brussel – 1912. Paleis der Akademiën, 29-30 September. Handelingen, gedrukt bij J. Haseldonckx te Hoogstraten. Kamer van Volksvertegenwoordigers Beknopt Verslag, Vergadering van dinsdag 2 december 1913, p. 81-86, en Bijblad van het Beknopt Verslag der Vergadering van dinsdag 2 december 1913, p. 29-38. Aan de

Vlaamsche Soldaten, gedrukt pamflet van het Nationaal Vlaamsch Verbond, Brussel, januari 1914; *De Beambte. Vlaamsgezind orgaan voor de Bedienden der Openbare Besturen*”, ledenblad, exemplaar van april 1914, jg 5, nr. 4. 1908-1914. 1 pak

II. PERSOONLIJK ARCHIEF AUGUST BORMS

Er werden in het bestand brieven gevonden die behoren tot het persoonlijk archief van August Borms. Ze werden geadresseerd aan Borms' persoonlijk adres en dateren uit de eerste helft van de bezetting. Ze handelen over de aanloop naar het activisme. Het is onduidelijk hoe deze brieven in dit bestand terecht zijn gekomen. Mogelijk heeft Borms ze zelf meegenomen naar zijn bureau op de administratie van Nationaal Verweer in Brussel. Het is ook mogelijk dat de naoorlogse bewerkers - eventueel met ambtenaren van Justitie als tussenpersoon - hiervoor verantwoordelijk zijn.

5402. Brieven, gericht aan August Borms, uit de periode voor de stichting van de Raad van Vlaanderen: Gerstenhauer aan Borms, 10 augustus 1915, 8 september en 14 oktober 1916; E. Rietjens aan Borms, 16 maart 1916; Faingnaert aan Borms, 7 augustus 1916; E. De Bom aan Borms, 26 juli 1916; Picard aan Borms, 13 oktober 1915; onbekende aan Borms, 6 april 1916. 1915-1916. 1 omslag

III. PRO WESTLANDIA

De vereniging Pro Westlandia was een organisatie die in de jaren net voor de Eerste Wereldoorlog het Vlaams bewustzijn probeerde te versterken in Noord-Frankrijk in de regio waar nog Vlaamse dialecten werden gesproken. De organisatie werd geleid door August Borms. Zij verzamelde in haar korte bestaan veel documentatie. Borms nam ze mee naar Brussel toen hij naar daar verhuisde in het kader van zijn werkzaamheden in de Raad van Vlaanderen. Die documentatie kon van pas komen toen de Duitse lenteoffensieven van 1918 uitzicht boden op een verovering van de regio. Na de Duitse opmars kon dit archief nuttig zijn bij het organiseren van de activistische beïnvloeding. Op de bestuursvergadering van de Raad van Vlaanderen van 16 mei 1918 werd door secretaris Jozef Van den Broeck aangekondigd dat hij de levering van het archief van Pro Westlandia verwachtte op korte termijn. Op 30 mei stuurde hij nog een herinneringsbrief aan Borms in verband met de belofte dit archief te bezorgen. Zie tevens het dossier van Nationaal Verweer, reeks Kabinet, oud nr. 97 met als titel “Frans-Vlaanderen”. Uit deze briefwisseling in mei 1918 blijkt dat het archief werd toevertrouwd aan het Persbureau van de Raad. Tot dusver werd dit archief echter niet teruggevonden

IV. DE HOOGESCHOOLBOND EN DE HAAR STEUNENDE ORGANISATIES

Nadat de Duitsers beslist hadden de vernederlandsing van de Gentse universiteit te gebruiken om Vlaamsgezinden los te weken van het Belgische patriottisme kreeg een “Hoogeschoolbond” de gelegenheid om propaganda te voeren ter ondertekening van een petitie. Ze stond onder het co-voorzitterschap van de

Kamerleden Adelfons Henderickx en Leo Augusteys. In het najaar van 1916 organiseerde de bond een campagne om bij een breed publiek handtekeningen te ronselen. Mede dankzij een aantal meetings kon ze tot zo'n 3000 handtekeningen geraken. Een deel van de ingezamelde handtekeningen kwam nadien in het archief van de Raad van Vlaanderen terecht. De leidende figuren van deze Hoogeschoolbond traden immers toe tot het activisme. Vermoedelijk hoopte men deze lijsten te kunnen gebruiken in de propaganda en bij de zoektocht naar militanten voor de propaganda of ambtenaren voor vernederlandste administraties.

5403. "Manifest van den Hoogeschoolbond. Ondertekende verklaringen nopens de vervlaamsching van de Hoogeschool van Gent", ondertekende exemplaren van nr. 11 tot en met 838 (met hiaten).
1916. 1 pak
5404. "Hoogeschoolfeest 24 oktober 1916. Staat der uitgaven en inkomsten"
1916. 1 stuk
5405. "Inschrijvingslijst tot deelname aan het openingsfeest der Vlaamsche Hoogeschool" op 24 en op 29 oktober 1916. Het feest werd gepatroneerd door de verenigingen Vrij Vlaanderen en het Groeninge Comité.
1916. 1 stuk

V. NATIONAAL HULP- EN VOEDINGSKOMITEIT

5406. Overzicht van "Ontvangsten en uitgaven buiten het aandeel van het Nationaal Comité in den voedingstoestand", toestand op 30 april 1918.
1918. 1 stuk

NATIONALEN BOND VOOR DE BELGISCHE EENHEID

De oprichting van de Ligue Nationale pour l'Unité belge of Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid vloeide voort uit de verontwaardiging bij Franstaligen over de druk vanuit Vlaanderen op parlement en regering tot vernederlandsing van de Gentse rijksuniversiteit. Die tegenstand tegen de Vlaamse beweging kwam grootschalig tot uiting op 28 januari 1923 met een betoging, ingericht door een "Ligue Nationale" ter verdediging van de Gentse universiteit als franstalige onderwijsinstelling. De familie Pirenne speelde een belangrijke rol in het verzet tegen de Vlaamse taaleisen. Zoon Jacques werd secretaris-generaal en vader-hoogleraar Henri werd ere-voorzitter van deze drukkingsgroep. Deze kring was de drijvende kracht achter de installatie van de zogenaamde *École des Hautes Etudes* die na de goedkeuring van de zogenaamde Nolf-wet in 1923 in Gent een parallel, niet door de overheid erkend, circuit van Franstalig universitair onderwijs aanbood. Op 20 juni 1925 werd door de vereniging beslist dat zij zich niet meer alleen met de Gentse universiteit zou bezig houden maar dat de werking verbreed werd tot de verdediging van het Frans over gans Vlaanderen. Het fragment "pour la défense de Gand" werd uit de naam geschrapt en ingeruild voor "pour l'unité belge".

De vereniging zag het compromitteren van het Vlaams-nationalisme als een nuttig wapen in de strijd tegen de opmars van de Nederlandse taal en de achteruitgang van de maatschappelijke betekenis van het Frans die daar het gevolg van was. Documenten uit de oorlogstijd die verwezen naar de banden tussen de Duitse agressor en het Vlaams-nationalisme konden daarvoor gebruikt worden. De beste speurder naar dit soort van documenten was de geboren Leuvenaar en germanist Armand Wullus, beter bekend onder zijn schrijversnaam Rudiger. Hij had als krijgsgevangen soldaat in het kamp kennis gemaakt met het activisme en er een sterke afkeer voor Vlaamsgezinden aan overgehouden. Hij had zijn waarde als speurneus naar in dat verband bruikbare archiefstukken al overtuigend aangetoond met diverse spraakmakende publicaties. Bovendien kende hij Nederlands en Duits en dat was absoluut nodig om dergelijke documenten te begrijpen.

Er was minstens vanaf 1923 contact tussen Jacques Pirenne en Armand Wullus. Beide heren vonden elkaar in de zoektocht naar geld om te kunnen ingaan op het aanbod vanuit Duitsland om het archief van de Raad van Vlaanderen te verkopen. De Liga verwachtte dat dit archief haar in staat zou stellen om niet alleen het Vlaams-nationalisme maar heel de Vlaamse beweging grondig te compromitteren en zo de politieke druk die aanstuurde op de promotie van het Nederlands te verzwakken. Er werd voldoende geld gevonden en na lang aanslepende onderhandelingen gebeurde de overdracht van het archief op 24 januari 1925. Daarna volgde een langdurige bewerkingsfase waarin Wullus het archief ordende, analyseerde en deels vertaalde. Pas op 11 maart 1928 viel het besluit tot publicatie in de vorm van een bronnenuitgave van een aantal geselecteerde stukken. Op 20 september verscheen een Franstalige uitgave met deze vertalingen. De Nederlandstalige volgde pas een jaar later en was veel beperkter van omvang. De publicaties hadden maar een beperkt politiek effect. De Vlaamse beweging was daarmee niet te stuiten en de roep om meer ingrijpende en afdwingbare taalwetgeving klonk des te luider, nog eens aangevuurd door de snel groter

wordende populariteit van het Vlaams-nationalisme bij de jongere generatie in Vlaanderen.

Op 4 oktober 1931 organiseerde de Nationalen Bond nog een grote manifestatie in Hasselt die aanleiding gaf tot rellen en straatgevechten. In datzelfde jaar verdween haar tijdschrift *Pour l'Unité*. Dat was een aanwijzing voor een ernstige verzwakking en haar gebrek aan achterban.

De organisatie besloot haar archiefbestand dat voortvloeide uit de bewerking en exploitatie van het archief van de Raad van Vlaanderen bij het activistenarchief te laten. Daarnaast heeft Jacques Pirenne van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook een groot deel van zijn persoonlijk archief als advocaat en politiek agitator veilig te stellen en dan vooral dossiers die handelen over de nasleep van de Eerste Wereldoorlog. Op dat ogenblik dreigde er immers een Duitse invasie. Die zou zeker leiden tot inbeslagname van deze archieven. Op die manier zijn ook stukken die thuishoren bij zijn vader Henri Pirenne als archiefvormer in dit bestand terecht gekomen.

I. ONDERZOEKSCHEL INZAKE HET ARCHIEF VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN.

De Nationalen Bond gaf Armand Wullus de gelegenheid om het uit Duitsland overgebrachte archief grondig te onderzoeken. Om hem daarbij te helpen en zijn werk enige wetenschappelijke legitimiteit te geven, werd er een commissie aangeduid van vooraanstaande Belgen die zijn werk zou patroneren en begeleiden. Wullus en zijn naaste medewerkers functioneerden als een onderzoekscel.

A. SPOREN VAN INVENTARISERING EN ONDERZOEK NAAR HET ARCHIEF

5407. Steekkaarten met de concordantie tussen oorspronkelijke archiefnummers en de nummering zoals gegeven door Armand Wullus.
1925-1928. 1 doos
5408. Toegang op steekkaarten van de analytische dossiers zoals ze door Wullus werden samengesteld.
1925-1928. 1 doos
5409. Duits document met de lijst van de kisten en hun inhoud volgens archiefvormer. Vermoedelijk opgesteld ter begeleiding van het transport naar Duits grondgebied. Enkele opschriften en inhoudsopgaven van de oorspronkelijke archiefkisten, gerecupereerd door of opgesteld door de naoorlogse bewerkers.
1918, 1925-1928 1 omslag

B. ANALYSE VAN DE ARCHIEFSTUKKEN

Om het groeiende Vlaams-nationalisme in een kwaad daglicht te stellen, was het nodig het archief van de Raad van Vlaanderen te analyseren, namenlijsten op te stellen en vertalingen te maken van de meest compromitterende documenten. Er werd een classificatiesysteem ontworpen dat de gegevens die daaruit voortvloeiden, overzichtelijk moest maken. Dit classificatiesysteem bestond uit

drie luiken. Een nummer van een “catégorie” die een bepaald terrein omvatte. Dit werd vaak – maar niet altijd – gevolgd door een “section” als verdere onderverdeling. Daarna volgde als derde een louter numerieke aanduiding op dossierniveau. Dit samengestelde nummer werd telkens als “oud nummer” vermeld in een “toelichting” bij de beschrijving. Het herstel van deze reeks volgens de oude nummering maakte het mogelijk hiaten te identificeren.

1. CATEGORIE I.

Deze “Catégorie” omvatte notities en vertalingen van teksten die handelen over de Raad van Vlaanderen, zijn bestuursorganen en zijn commissies, en over overleg met de Duitse bezetter.

a. 1e Section

5410.	Dossier “Séances de la Commission des Fondés de pouvoir”, (I/1/1). 1925-1928.	1 pak
5411.	Dossier “Chargés d’affaires”,(I/1/2). 1925-1928.	1 pak
5412.	Dossier “Séances du Raad”, (I/1/3). 1925-1928.	1 omslag
5413.	Dossier “Séances du Raad”, (I/1/4). 1925-1928.	1 omslag
5414.	Dossier “Séances du Raad”, (I/1/5). 1925-1928.	1 pak
5415.	Dossier “Besluiten”, gegevens inzake moties van de Raad van Vlaanderen, (I/1/6-7-7bis) 1925-1928.	1 omslag
5416.	Dossier “Composition du Conseil de Flandre”, (I/1/8). 1925-1928.	1 omslag
-	[xxx] Oud nummer I/1/9-10 ontbreekt.	
5417.	Dossier “Commission des Sciences et Arts”, (I/1/11) 1925-1928.	1 omslag
5418.	Dossier “Commission de l’Intérieur”, (I/1/12). 1925-1928.	1 omslag
5419.	Dossier “Commission des Finances”, (I/1/13-13 bis). 1925-1928.	1 omslag
5420.	Dossier ”Commission des Travaux Publics et de l’Agriculture”, (I/1/14). 1925-1928.	1 omslag
5421.	Dossier “Commission des Chemins de fer, Postes et Télégraphes”, (I/1/15). 1925-1928.	1 omslag
5422.	Dossier “Commission de la Justice”, (I/1/16). 1925-1928.	1 omslag

5423. Dossier "Commission de l'Industrie", (I/1/17).
1925-1928. 1 omslag
5424. Dossier "Commission Industrie et Travail", (I/1/18).
1925-1928. 1 omslag
5425. Dossier "Commission du Travail et de la Prévoyance Sociale", (I/1/19).
1925-1928. 1 omslag
5426. Dossier "Sous-Commission pour Docteurs", (I/1/20).
1925-1928. 1 omslag
5427. Dossier "Hoofdkommissie", met vertalingen van rapporten van de
Hauptkommission, (I/1/21).
1925-1928. 1 pak
5428. Dossier "Zivil Verwaltung", (I/1/22).
1925-1928. 1 omslag
5429. Dossier "Commission des Affaires Etrangères", (I/1/23).
1925-1928. 1 omslag
5430. Dossier "Sous-Commission des Gouwraden", (I/1/24).
1925-1928. 1 omslag
5431. Dossier "Commission Rijkskommissarissen", (I/1/25).
1925-1928. 1 omslag
5432. Dossier "Le 'Nationaal Verweer'", (I/1/26).
1925-1928. 1 omslag
5433. Dossier "Rapports et discours présentés ou prononcés au Raad van Vlaanderen",
(I/1/27).
1925-1928. 1 omslag
5434. Dossier "Séances du Bureau du Raad", (I/1/28).
1925-1928. 1 omslag
5435. Dossier "Séances du Bureau du Raad", (I/1/29).
1925-1928. 1 omslag
5436. Dossier "Séances du Bureau du Raad", (I/1/30).
1925-1928. 1 omslag
5437. Dossier "Oberkommission", (I/1/31).
1925-1928. 1 omslag
5438. Dossier "Commission de la Constitution", (I/1/32).
1925-1928. 1 omslag
5439. Dossier "1ère Réunion entre Allemands et Activistes", verslag van de bijeenkomst
van 18 juni 1915 in *De Koning van Spanje*. Met een exemplaar van de notulen in
het Duits. Het gaat vermoedelijk om een afschrift, (I/1/33).
1925-1928. 1 omslag
5440. Dossier zonder titel met gegevens over de gevolmachtigden, Kolenverdeling, Jan
Eggen, (I/1/34), een exemplaar van het Merkblatt über die Grundsätze für die

- Anwendung der drei Landessprachen in België.
1925-1928. 1 omslag
5441. Dossier “Chemise spéciale au Gevolmachtigden”, bevat vertalingen van belangrijke brieven aan of van gevolmachtigden. Met een register van deze briefwisseling, (I/1/35).
1925-1928. 1 omslag
- b. 2e Section**
5442. Dossier “politique interne du R.V.V.”, met documenten die handelen over de interne spanningen binnen de Raad van Vlaanderen.
1925-1928. 1 pak
 “Rapports entre le bureau du Raad et le Com. d’Anvers”, met gegevens over het optreden als ‘fractie’ van de Antwerpse leden van de Raad, (I/2/1 en I/2/2).
 “Programme du Groupe Zelfstandige Vlaamsche Groep”, (I/2/3: deze omslag werd leeg teruggevonden).
 “Programme du groupe ‘de Unie’”, over de opstartfase van de unionistische vleugel binnen het activisme, gecreëerd in 1918 onder leiding van Leo Meert, (I/2/4).
 Dossier “Rapports sur l’activité du R.v.Vl. jusqu’au mois d’Octobre 1917”, (I/2/5).
 “Elections du Raad v. Vl.”, gegevens over de volksraadpleging in begin 1918, (I/2/6).
 “Note de la Con. de l’Industrie et des transports se plaignant de ce que le R.V.Vl. n’ait pas de politique propre et formulant une politique”, op basis van het rapport ingediend door R. Kimpe op 29 juli 1917, (I/2/7).
 “Le 22-12-17 le R .v.Vl. proclame l’Indépendance de la Flandre et dépose son mandat”,(I/2/8).
 “Pamphlet flamingant contre R.v.Vl.”, over de agitatie van Jan Eggen, (I/2/9).
 “On prépare l’exode des membres du Raad”, (I/2/10).
 “Protestation du président du Raad contre la commission exécutive”,(I/2/11).
 “Tendance bolchévique”, (I/2/13).
 Oud nummer I/2/14 ontbreekt.
 “Note du groupe de ‘Unie’ sur séparation politique”, (I/2/15).
- c. 3e Section**
5443. Dossiers inzake het functioneren van het “Secrétariat Général”, met volgende documenten en subdossiers: “Subsides”, (I/3/1), (I/3/2) en (I/3/3). “Requête des g.g.”, inzake de sluiting van zalen van weerspanninge uitbaters, (I/3/4).
 “Correspondance 1917”, (I/3/5).
 1925-1928. 1 omslag
- d. 4e Section**
5444. Dossier “Rapports avec l’Autorité Allemande et sur relations extérieures”.
 Voornamelijk documenten en bewijsstukken betreffende pro-Duitse daden, gesteld door leden van de Raad van Vlaanderen.
 1925-1928. 1 pak
 “Rapports avec Autorités Allemande”, chronologisch overzicht van de

betrekkingen. Bevat verbeterde drukproeven van de uitgave van het onderdeel
 “Pièces officielles allemandes relatives à la ‘Flamenpolitik’”, (I/4/1).
 ”Commission des affaires Etrangères”, (I/4/2).
 “Allocution du Gouverneur Gen. au Cons. de Flandre”, (I/4/3).
 “Discours prononcé par le Gouv. Général”, (I/4/4).
 “Adresse envoyée le 21 sep. 10918 par le R.V.V. au G.G.”.
 Oud nummer: (I/4/5) ontbreekt.
 “Le R. demande protection pour ses meetings”,(I/4/6).
 ”Rapport Brijs sur visite au chancelier en Juillet”, (I/4/7).
 “Participation au deuil pour la mort de von Bissing”, (I/4/8).
 “Instruction du Cte Harrach sur renouvellement du Bureau du Raad”, de omslag
 werd leeg teruggevonden, (I/4/9).
 “Félicitations à l’auteur Allemand d’une brochure sur Royaume de Flandre”,
 betreffende prof. Waldemar Kanter, (I/4/10).

5445. Dossier met analyses en vertalingen, met volgende documenten en subdossiers:
 1925-1928. 1 pak
 “Quelques pièces montrant le tutelle allemande sur le R.v. VI. Discours de Tack
 au chancelier 13/2/18”.(I/4/11-11bis).
 “Visite de von Hertling à Spa, le 26/7/18 et le 3/8/18 et le 10/8/18. Voir trad.
 Livre noir, page 133 et 55 et Réunion à Magdebourg”.(I/4/12-12bis).
 “Audience chez Schaible 22/5/18”, (I/4/13).
 “Lettre de von Falkenhausen demandant collaboration du Raad 12/5/17”,(I/4/14).
 “Discours à v. Falkenhausen et sa réponse”, (I/4/15).
 “Motions envoyées au Verwaltungschef par le R.v.VI.”, (I/4/16).
 “Rapport d’ordre général avec Autorité Allemande”, (I/4/17).
 “Visite au Chancelier 28/8/17”, (I/4/18).
 Oud nummer I/4/19 ontbreekt.
 “Pièces reçues de l’autorité allemande”, (I/4/20).
 “Lettres à l’autorité allem.”, (I/4/21).

e. 5e Section

5446. Stukken betreffende de financiering van het activisme, met volgende documenten
 en subdossiers:
 1925-1928. 1 pak
 Oud nummer I/5/1 tot en met /13 ontbreken.
 “Examen et rapport de la gestion financière de Maesfranck”, (I/5/14).
 “Comptes de frais de la Com. Gevolmachtigden, traitement etc.”, (I/5/15).
 “Budget du Secrétariat du Raad v. Vlaanderen”, (I/5/16).
 “Budget de 100.000 frs. par mois pour propagande du R.V.V.”, (I/5/17).

2. CATEGORIE II

5447. Notities over de gouwraden
 1925-1928. 1 pak
 “Gouwraad”: (II/1, II/2).
 Oude nummers II/3-9 ontbreken.
 “Gouwraad Limburg”, (II/10).
 Oud nummer II/11 ontbreekt.

“Gouwraad Anvers”, (II/12)
 “Gouwraden Bruxelles et Louvain”, (II/13).
 “Gouwraad Flandre Occid.”, (II/14).
 Oud nummer II/15 ontbreekt.
 “Gouwraad”. (II/16. II/17. II/18. II/19. II/20).
 Oude nummers II/21-23 ontbreken.
 “Gouwraad”, (II/24 II/25. II/26).

3. CATEGORIE III.

Kreeg de titel “Propagande bureau central”. Bevat notities over de propaganda zoals die vanuit Brussel werd geleid door Arthur Faingnaert en zijn medewerkers.

a. 1e Section

5448. Documenten en subdossiers betreffende “Propagande bureau central”. 1925-1928. 1 pak
- “Collection contenant la correspondance relative aux meetings – orateurs – organisation etc.”. (III/1/1).
 Oud nummers III/1/2-3 ontbreken.
 “Ternath”. (III/1/4).
 Oude nummers III/1/5-13 ontbreken.
 “Centraal propagandabureel“. (III/1/14).
 “Intervention Allemande dans la Propagande”. (III/1/15).
 “Propagande”. (III/1/16).
 “Maandverslagen”. (III/1/17).
 Oud nummer III/1/18 ontbreekt.
 “Rapports”. (III/1/19).
 “Comptes”. (III/1/20).
 Oud nummer III/1/21 ontbreekt.
 “Kasverslagen”. (III/1/22).
 “Tableau des tracts et brochures fevrier et Septembre 1918“. (III/1/23).
 “Bureau Central Correspondance”. III/1/24.
 Oud nummer III/1/25 ontbreekt.
 “Demandes de renseignements complémentaires”.(III/1/26).
 “Demandes diverses”. (III/1/27).
 “Demandes d’emplois”. (III/1/28).
 Oud nummer III/1/29 ontbreekt.
 “Rapports sur la situation financière du bureau central de Propagande”. III/1/30).
 “Statistique de tracts”. (III/1/31).
 “Hommes de confiance”. (III/1/32).
 “Pièces confidentielles”. (III/1/33).
 “Subsides”. (III/1/34).
 Oud nummer III/1/34 ontbreekt.
 “Studiedag – Liste des hommes de confiance”. (III/1/36).
 Oud nummer III/1/37 ontbreekt.
 “Situation dans le Sud de la Flandre Orientale”. (III/1/38).
 “Aanstelling briefwisselaars”. (III/1/39).
 “Central prop. bureel”. (III/1/40).
 “Demandes d’emplois”. (III/1/41).

“Hommes de confiance”. (III/1/42).
 “Distribution des brochures”.(III/1/43).

b. 2e Section

5449. Dossiers en documenten betreffende: “Organisation et politique du Bureau central de propagande”.
 1925-1928. 1 omslag
 “Membres du Comité central et de la Commission de la Propagande”. (III/2/1).
 “Rapports sur activité Janvier à Juillet 1918. Subsidés. Budget. Etat de finances”.
 (III/2/2).
 “Organisation de l’activisme à Louvain”. (III/2/3).

c. 3e Section

5450. Dossiers en documenten: “Rapports de personnalités”.
 1925-1928. 1 omslag
 “Rapports de Van den Broeck”. (III/3/1).
 “Rapports de Deley”. (III/3/2).
 “Rapports de Cl. Van den Broeck (suite)”. (III/3/3).
 “Rapports de Aerts”.(III/3/4).
 “Rapports de Coessens”.(III/3/5).
 “Rapports Nauwelaers”. (III/3/6).
 “Rapports de Juncker”. (III/3/7).
 “Rapports de Juncker du 1-7-18”.(III/3/8).

d. 4e Section

Deze afdeling kreeg als titel “Bureaux de propagande locaux et rapports sur localités”.

5451. “Lierre”. (III/4/1).
 1925-1928. 1 omslag
5452. “Turnhout”. (III/4/2).
 1925-1928. 1 omslag
5453. “Hasselt”. (III/4/3).
 1925-1928. 1 omslag
5454. “Courtrai”. (III/4/4).
 1925-1928. 1 omslag
5455. “Malines”. (III/4/5).
 1925-1928. 1 omslag
5456. “Diest”. (III/4/5bis).
 1925-1928. 1 omslag
5457. “Louvain”. (III/4/6).
 1925-1928. 1 omslag
5458. “Tamise”. (III/4/7).
 1925-1928. 1 omslag

5459.	“Maaseik”. (III/4/8). 1925-1928.	1 omslag
5460.	“Vilvorde”. (III/4/9). 1925-1928.	1 omslag
5461.	“Alost”. (III/4/10). 1925-1928.	1 omslag
5462.	“Tongres”. (III/4/11). 1925-1928.	1 omslag
5463.	“St. Nicolas”. (III/4/12). 1925-1928.	1 omslag
5464.	“Bruges – Herenthals”. (III/4/13 en 13bis). 1925-1928.	1 omslag
5465.	“Kontich”. (III/4/14). 1925-1928.	1 omslag
5466.	“Grammont”. (III/4/15). 1925-1928.	1 omslag
5467.	”Ostende”. (III/4/16). 1925-1928.	1 omslag
5468.	“Boom”. (III/4/17). 1925-1928.	1 omslag
5469.	“Duffel”. (III/4/18). 1925-1928.	1 omslag
5470.	“Lokeren”. (III/4/19). 1925-1928.	1 omslag
5471.	“Termonde”. (III/4/20). 1925-1928.	1 omslag
5472.	“Hal”. (III/4/22). 1925-1928.	1 omslag
5473.	“Tirlemont”. (III/4/23). 1925-1928.	1 omslag
5474.	“Thielt”. (III/4/24). 1925-1928.	1 omslag
5475.	“Aerschot”. (III/4/25). 1925-1928.	1 omslag
5476.	“Anvers”. (III/4/26). 1925-1928.	1 omslag
5477.	“Arrondissement de Bruxelles”.(III/4/27). 1925-1928.	1 pak
5478.	Subdossier met gegevens per plattelandsgemeente in Vlaams-Brabant. (III/4/28) 1925-1928.	1 pak

e. 5e Section

5479. Dossiers en documenten betreffende: "Propagande dans les Camps de Prisonniers".
1925-1928. 1 pak
"Rapports de Rousseu".(III/5/1).
"Pièces sur statistique des correspondances des pris. de Göttingen".(III/5/2).
"Rapports". (III/5/3).
"Visites aux camps des prisonniers (16 juillet au 5 août)". (III/5/4).
"Propagande Rousseu".(III/5/5).
Oude nummers III/5/6-7 ontbreken.
"Prop. Camp. Pris. Rousseu". (III/5/8).
"Correspondance Rousseu".(III/5/9).
"Les activistes de Göttingen".(III/5/10).

f. 6e Section

5480. Dossiers en documenten betreffende: "Réfugiés et Déportés".
1925-1928. 1 omslag
"Bureau des réfugiés".(III/6/1).
"Déportations". (III/6/2).

g. 7e Section

5481. Dossier en documenten betreffende: "Propagande à l'Etranger". Met informatie over propaganda in Nederland, onder meer bij de geïnterneerde Belgische soldaten.
1925-1928. 1 omslag
"Propagande en Hollande".(III/7/1).
"A Hambourg (après guerre)", inzake de gestolen brief van L. Van Marcke aan het partijsecretariaat van het Vlaamsche Front te Antwerpen betreffende de perceptie in Hamburg van de figuur August Borms, dd. 4 juni 1926. (III/7/2).
"Réunions activistes en Hollande".(III/7/1).

h. 8e Section

Deze afdeling kreeg als titel: "Propagande à l'Armée belge". Spitste zich toe op informatie over de zending van de delegatie die door de frontbeweging naar de Duitse linies was gestuurd; met Karel De Schaepdrijver, Jules Charpentier e.a., in mei 1918.

5482. Dossier "Réunion entre le Bureau du R. et Gevolm. pour propagande à l'Armée".
(III/8/1).
1925-1928. 1 omslag

4. CATEGORIE IV.

5483. Dossiers en documenten betreffende: "Presse et propagande".
1925-1928. 1 omslag
"Communication faites à la presse par le Central Persbureel". (IV/1).
Oud nummers IV/2 ontbreekt.
"Central Vlaamsch Persbureel. Notes. Dossier général". (IV/3).

Oud nummers IV/4-33 ontbreken.

“Belgischer Kurier”. (IV/34).

Oud nummers IV/35-52 ontbreken.

“Centraal Persbureel”, gegevens over de subsidiëring van de activistische pers. (IV/53).

”Bibliographie brochures activistes” (IV/56).

5. CATEGORIE V.

5484. Dossiers en documenten betreffende: “Documents relatifs aux ‘Sociétés activistes’”. De dossiers bevatten notities over activistische verenigingen. 1925-1928. 1 pak
- “Classeur contenant télégrammes envoyés au R.V.V. à l’occasion du 11-7-1918”. (V/1).
- “Jong Nationalistischen Bond Gand”. (V/2).
- “Nationalistische Voorwacht”. (V/3).
- “Vrij Vlaanderen”. (V/4).
- “Vlaamsche Voorwachten”. (V/5).
- “Nationale Jong Vlaanderen Beweging”. (V/6).
- “Groeningewacht”. (V/7).
- “Volksopbeuring”. (V/8).
- “Vlaamsche Arbeiders Gemeenschap”. (V/9).
- Oud nummer V/10 en 11 ontbreken.
- “Deutsch Flämische Gesellschaft”. (V/11bis).
- Oud nummer V/12-15 ontbreken.
- “Hooger Op Anderlecht” (V/16).
- Oud nummer V/17-21 ontbreken.
- “Sociétés activistes de Sottegem – Moorsel – Alost – Denderhoutem etc.” (V/22).
- “Vlaamsche Arrond. Bond St. Nicolas”. (V/23).
- Oud nummer V/24-44 ontbreken.
- “Vereenigingen”. (V/45).
- “Vereenigingen”. (V/46).
- “Sociétés Volksopbeuring Duitsch Vl. G.”. (V/47).
- “Vereeniging voor Maatschappelijke Werken”. (V/48).
- “Dossier Sociétés diverses”. (V/49).
- Oud nummer V/50 ontbreekt.
- “Nationale Volksbond”. (V/51).

6. CATEGORIE VI.

5485. Dossiers en documenten betreffende: : “Documents relatifs aux Demandes de places”. Bevat notities over ‘plaatsaanvragen’ door jobzoekers. 1925-1928. 1 omslag
- “Demandes de places”. Algemeen.
- Oud nummer VI/1-45 ontbreken.
- “Rapports avec l’autorité Allemande pour faveurs, requêtes, etc. de A à S”.(VI/46).
- “Rapports avec l’autorité Allemande pour faveurs, requêtes, etc. de T à Z”.(VI/47).
- Oud nummer VI/48-49 ontbreken.
- “Demandes d’adhésion à la Rijkswacht n° 1 à 248”.(VI/50).

7. CATEGORIE VII.

Notities over de activistische activiteit in de centrale administratie. Er werden slechts twee dossiers teruggevonden in D137 en ze omvatten “sections” die elk een ministerieel departement omvatten. Vermoedelijk is een groot deel van de dossiers van “Catégorie VII” verloren gegaan.

a. 1e section

5486. Dossier “Documents relatif aux Ministère National Verweer”. (VII/1/1-16). In dit geval dragen de documenten dossiernummers, met hiaten.
1925-1928. 1 omslag

b. 2e section

5487. Dossiers “Sciences et Arts”.(VII/2//1, /1bis en /3; /2 ontbreekt).
1925-1928. 1 omslag

c. 3e section

5488. Dossier “Finances”. (VII/3/13). Oud nummers VII/3/1-12 ontbreken.
1925-1928. 1 stuk

d. 4e section

5489. Dossier “Industrie et Travail”, notities over de Vlaanderen-tentoonstelling. (VII/4)
1925-1928. 1 omslag

e. 5e Section

5490. Dossier “Intérieur et Justice”.(VII/5).
1925-1928. 1 omslag

f. 6e Section

5491. Dossier “Industrie. Travaux Publics. Chemins de fer”, notities over de rol van Hector Halsband. (VII/6).
1925-1928. 1 omslag:

8. CATEGORIE VIII.

Bevat documenten betreffende wetsherzieningen en andere belangrijke initiatieven op juridisch vlak. Armand Wullus groepeerde een aantal vertaalde teksten onder de titel “Documents relatifs aux projets de lois et ordonnances et pièces importantes.” In deze onderwerpmappen zijn soms ook de activistische basisteksten te vinden die hij de moeite van het vertalen waard vond. Vaak gaat het dan om doorslagen en niet om unieke originelen. Er werden ook vertalingen van Duitse teksten gemaakt die eveneens door Wullus werden verzameld buiten het archief van de Raad van Vlaanderen om.

a. 1e Section

5492. Vertalingen.
1925-1928. 1 pak

“Constitution”. (VIII/1/1).
 “Projet Jonckx”. (VIII/1/1bis).
 “Projet de traité entre la Flandre et l’Allemagne”. (VIII/1/2).
 “Projet de séparation financière remis aux Allemands”. (VIII/1/3).
 “Proclamation de l’Etat de Flandre”. (VIII/1/4).
 “Le Bassin de la Campine”. (VIII/1/5).
 “Lois et projets sur la Justice”. (VIII/1/6).
 “Projet et lois Justice et Intérieur”. (VIII/1/7).
 “Justice”, met een overzicht van interventies op dat bevoegdheidsdomein op de Algemene Vergadering van de Raad. (VIII/1/8).
 “Supplique au Pape”, inzake de brief van een groep katholieke activisten (VIII/1/9).
 “Rapports entre l’Eglise et l’Etat”, met een voorstel van de activist Van Bergen. (VIII/1/10).

5493. Vertalingen. 1925-1928. 1 omslag
- “Rapport Allemand sur la séparation linguistique du pays”. (VIII/1/13).
 “Le R.v.V. au Peuple Flamand”, met de verklaring van de landdag op 4 februari 1917. (VIII/1/14).
 “Lettre au Gouverneur Général et Appel au Peuple Allemand”, tekst van 20 juni 1918. (VIII/1/15).
 “Le mot Vlaamsch remplacé par Nederlandsch”, tekst van 3 augustus 1917. (VIII/1/16).
 “Factum contre Belgique”, inzake de vergaderingen van de Commissie van Gevolmachtigden van 6 en 8 april 1918. (VIII/1/17).
 oud nummers VIII/1/8-29 ontbreken.
 “Sceau de Flandre”. (VIII/1/20).

5494. Vertalingen. 1925-1928. 1 omslag
- “Proclamation 21-6-18. L’Allemagne a été obligée d’envahir. La Belgique est seule coupable”, verklaring gestemd in de Raad op 20 juni 1918. (VIII/1/21).
 Oud nummer VIII/1/22-23 ontbreken.
 “Studiedag. Rapport. Note sur K. Huysmans”, teksten van de studiedagen van 19 en 20 mei 1918. (VIII/1/24).
 “Note pour suppression des Bourgmestres élus ou pour leur enlever tout pouvoir”. (VIII/1/25).
 “Projets de lois. Enseignement”. (VIII/1/26).
 “Note sur mgr. Heylen”, inzake de nota betreffende de bisschop van Namen-Luxemburg, bestemd voor generaal Ludendorff, 9 maart 1917. (VIII/1/27).
 Oud nummer VIII/1/28-30 ontbreken.
 “Rapport Allemand sur la politique flamande”, met teksten van M. von Bissing en het Duitse rapport van 10-15 oktober 1918. (VIII/1/31).

b. 2^e Section

5495. Analyses betreffende de vervlaamsingsprojecten. 1925-1928. 1 omslag
- “Flamandisation des Ecôles gardiennes”. (VIII/2/1).

- “Flamandisation des Communes Wallones (VIII/2/2).
 “Flamandisation de Bruxelles (VIII/2/3).
 “Flamandisation de la vie publique”. (VIII/2/4).
 “Flamandisation – projet pour flamandiser les Sociétés”. (VIII/2/5).
 “Projet de Sanctions”. (VIII/2/6).
 “Nationaal Verweer. Flamandisation”. (VIII/2/7).

9. CATEGORIE IX.

5496. “Dossier Mercier”. (IX/1).
 1925-1928. 1 omslag

10. NOTITIES EN VERTALINGEN BUITEN DIT KLASSEMENT

Er werden notities gevonden die niet in het systeem van de “categories” werden ingedeeld. Deels gaat het om dubbels.

5497. Dossier “Opposition à l’activisme”.
 1925-1928. 1 omslag
5498. Dossier “Bestuurszittingen 13/10/17 au 8/2/1918, résumés”.
 1925-1928. 1 omslag
5499. Dossier “Doubles divers, RvVI. Direction. Pièces non classées”.
 1925-1928. 1 omslag
5500. Vertalingen van activistische teksten over diverse onderwerpen zoals Justitie, de Limburgse mijnen, de Nationale Bank, onteigeningen, belastingen.
 1925-1928. 1 pak

C. IDENTIFICATIES VAN PERSONEN

Het doel van de bewerkers was tevens het in kaart brengen van de activistische aanhang en van de mensen die hoopten via het activisme voordelen te verwerven. In de uitgaven van het Comité werden echter uitsluitend activisten met naam vermeld die een gerechtelijke veroordeling hadden opgelopen. In de inleiding werd vermeld dat degenene die niet veroordeeld waren, gerust konden zijn, want dat het niet de bedoeling van het “comité” was om hun naam in de openbaarheid te brengen. Maar iedereen wist dat de bewerkers van het archief hiertoe natuurlijk wel in staat waren. Het instrument dat daarvoor moest dienen bestond uit lijsten en steekkaarten die tijdens de bewerking en ordening van het archief van de Raad van Vlaanderen door Armand Wullus, werden opgesteld.

1. NAMENLIJSTEN VAN ACTIVISTEN

5501. Dossier “Bureaux de Propagande, Correspondants et hommes de confiance”, algemeen dossier met lijsten van activisten, behorende tot het netwerk van de propagandadienst.
 1925-1928. 1 omslag
5502. Dossier “Province de Brabant, Bureaux de Propagande”, lijsten voor de ressorten van de propagandaburelen van de kantons Glabbeek, Haacht, Zoutleeuw, Tienen, Anderlecht, Asse, Halle, Elsene, Laken, Sint-Kwintens-Lennik, Molenbeek, Sint-Joost-ten-node, Schaarbeek, Ukkel, Vilvoorde, Wolvertem, Leuven, Aarschot,

- Diest, Edingen.
1925-1928. 1 pak
5503. Dossier "Province d'Anvers, Bureaux de Propagande", lijsten voor de ressorten van de propagandaburelen van de kantons Lier, Puurs, Duffel, Heist-op-den-Berg, Mechelen, Arendonk, Antwerpen, Berchem, Boom, Borgerhout, Brecht, Kontich, Ekeren, Mol, Zandhoven, Turnhout, Westerlo, Hoogstraten, Herentals.
1925-1928. 1 pak
5504. Dossier "Flandre Orientale, Bureaux de Propagande", lijsten voor de ressorten van de propagandaburelen van de kantons Deinze, Gent, Eeklo, Evergem, Ledeberg, Lochristi, Nazareth, Oosterzele, Dendermonde, Aalst, Beveren-Waas, Hamme, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Temse, Wetteren, Zele, Oudenaarde, Geraardsbergen, Herzele, Ninove, Ronse, Zottegem.
1925-1928. 1 pak
5505. Dossier "Flandre Occidentale, Bureaux de Propagande", lijsten voor de ressorten van de propagandaburelen van de kantons Kortrijk, Menen, Moeskroen, Avelgem, Moorseele, Oostrozebeke, Harelbeke, Oostende, Tielt, Brugge.
1925-1928. 1 omslag
5506. Dossier "Province du Limbourg, Bureaux de Propagande", lijsten voor de ressorten van de propagandaburelen van de kantons Tongeren, Bilzen, Maaseik, Bree, Maasmechelen, Zichen-Zussen-Bolder, Borgloon, Hasselt, Sint-Truiden, Beringen, Peer, Herk-de-Stad, Neerpelt, Landen.
1925-1928. 1 omslag
5507. Dossier "Bureau de propagande en Hollande", met een lijst van de vertrouwensmannen op Nederlandse bodem.
1925-1928. 1 omslag

2. NAMENLIJSTEN OP BASIS VAN HET ARCHIEF VAN DE DIENST INLICHTINGEN

De naoorlogse bewerkers zetten de door Dienst Documentatie van het Propagandabureel verzamelde gegevens over sympathisanten van het activisme, tegenstanders en passieve flaminganten op eigen lijsten. Deze mensen werden per geografische omschrijving verzameld en de lijsten werden onderverdeeld in drie bundels volgens de letter A van activist, F van franskiljon en P.I. van passieven en 'indépendants'. Deze lijsten werden gegroepeerd per provincie.

5508. Dossier "Liste P.I., A., et F." voor de provincie Antwerpen.
1925-1928. 1 pak
5509. Dossier "Liste P.I., A., et F." voor de provincie Limburg.
1925-1928. 1 pak
5510. Dossier "Liste P.I., A., et F." voor de provincie Brabant.
1925-1928. 1 pak
5511. Dossier "Liste P.I., A., et F." voor de provincie Oost-Vlaanderen.
1925-1928. 1 pak
5512. Dossier "Liste P.I., A., et F." voor de provincie West-Vlaanderen.
1925-1928. 1 pak

3. STEEKKAARTEN

Er werden diverse types en groottes van steekkaarten ingevuld door de naoorlogse bewerkers. Hun oorspronkelijke verpakking werd echter in het verleden weggegooid. Daardoor zat niet elke verzameling nog in de oorspronkelijke volgorde. Zo mogelijk werd die gereconstrueerd.

- 5513-5521. Activisten en activistisch gezinden, voornamelijk aanvragers voor dienstbetoon, (reeks met gedrukte letteraanduiding).
1925-1928. 9 dozen
5513. Aalders-Cleemput.
5514. Cleeren-De Meersman.
5515. De Meester-Froidmont.
5516. Gabriël-Laenen.
5517. Laere-Prenau.
5518. Pricken-Theuns.
5519. Theys-Van Dromme.
5520. Van Dronck-Verscheuren.
5521. Verschooren-Zegers. Met een pak steekkaarten van veroordeelde activisten.
- 5522-5530. Activisten, voornamelijk met lidmaatschap (reeks met geschreven letteraanduiding)
1925-1928. 9 dozen
5522. Aalders-Catteeuw.
5523. Cattoir-de Jonghe.
5524. De Juncker-Eliaarts.
5525. Elsen-Kyst.
5526. Labare-Nyssen.
5527. Oboussier-Tys.
5528. Uhlman-Van Geersom.
5529. Van Geert-Vereenoghe.
5530. Vereertbrugge-Zwaenepoel.
5531. Meetings geklasseerd volgens spreker en volgens plaats.
1925-1928. 1 doos
5532. Activisten, alfabetisch geordend. Tevens van de leden van de Raad van Vlaanderen en van de werknemers, verbonden aan deze instelling.
1925-1928. 1 doos
- 5533-5535. Activisten (algemeen).
1925-1928. 3 dozen
5533. Doos A
5534. Doos B
5535. Doos C, bevat tevens steekkaarten van de sympathisanten van het activisme in Nederland en Duitsland.
- 5536-5537. Leden van de Vlaamsche Voorwacht,
1925-1928. 2 dozen
5536. A tot U.
5537. V tot Z. Bevat ook de bestuursleden van de Groeningewacht te Gent en Antwerpen.

5538. Leden van de Groeningerwacht in de provincies Henegouwen, Luik, Oost-Vlaanderen, Limburg, Brabant en de plaatselijke afdelingen Kortrijk, Merksem, Mechelen, Vilvoorde, Drogenbos, Halle, Sint-Truiden, Buizingen, Sint-Pieters-Leeuw, Hofstade, Brussel, Brugge, Turnhout.
1925-1928. 1 doos
5539. Leden van activistische verenigingen in de agglomeratie Brussel.
1925-1928. 1 doos
5540. Leden van activistische organisaties te Antwerpen, Brugge, Aalst, leden van "Vrij Vlaanderen Brussel".
5541. Leden van activistische verenigingen in het arrondissement Sint-Niklaas, Turnhout, het "Damenkomiteit" van Brugge, activistische turnverenigingen.
1925-1928. 1 doos
5542. Leden van activistische verenigingen te Bochum, Düsseldorf, Göttingen, Steekkaarten van dienstbetoonaanvragers bij Nationaal Verweer, kandidaten voor de rijkswacht, Volksofbeelding, de Katholieke Vlaamse Vereniging.
1925-1928. 1 doos
5543. Recuperatiesteekkaarten, ingevuld met gegevens betreffende de woonplaats van activistische vertrouwensmannen en bestuursleden; met verwijzingen naar de dossiers waarin hun naam voorkomt.
1925-1928. 1 doos
5544. Steekkaarten, alfabetisch, op naam van voorzitter, secretaris of schatbewaarder van activistische organisaties.
1925-1928. 1 doos
5545. Steekkaarten van de leden van de vereniging "Het Vlaamsch Verbond" te Antwerpen.
1925-1928. 1 doos
5546. Steekkaarten van de leden en de kiezers van de Gouwraad van de provincie Antwerpen.
1925-1928. 1 doos
5547. Steekkaarten van activisten volgens woonplaats en activiteiten met de vermelding van het dossier - volgens de activistische ordening van 1918 - waaruit de gegevens zijn opgediept.
1925-1928. 1 doos

II. STUKKEN VAN ANDERE OORSPRONG

De bewerkers kregen ook archiefstukken in handen gespeeld die afkomstig waren uit de meest diverse hoeken en van zeer diverse schenkers. Ze waren bedoeld om behulpzaam te zijn bij de bewerking en interpretatie van het archief van de Raad van Vlaanderen of bedoeld om nog meer compromitterende gegevens te leveren. Daarbij was de hulp van de door de regering opgerichte instelling "Archives de la Guerre" van groot belang. Onder meer omdat professor Henri Pirenne daarvan het uithangbord was, was de toegang vrij gemakkelijk. Hij was tegelijkertijd de vader van Jacques Pirenne en werd vooruitgeschoven als een van de wetenschappelijke waarborgen voor de ernst van het onderzoek door Armand Wullus.

De precieze herkomst van deze archiefstukken kon niet altijd exact worden nagegaan door het ontbreken van de nodige context en gegevens.

A. UIT HET ARCHIEF VAN DE FINANZABTEILUNG VAN HET GENERAAL-GOUVERNEMENT

Tijdens de Duitse aftocht na de wapenstilstand op 11 november 1918 was de overheid in staat om in een Brussels rangeerstation een achtergelaten treinwagon met dossiers van de Finanzabteilung van het Generaal-Gouvernement in beslag te nemen. De Finanzabteilung oefende toezicht uit op het ministerie van Financiën en zorgde voor de financiering van de Duitse bezettingstroepen en -administratie. Deze Duitse archieven werden beschouwd als oorlogsbuit en aan de commissie voor de oorlogsarchieven overgedragen. In de loop van maart 1928 lichtte archivaris Etienne Sabbe enkele belangrijke documenten uit dit bestand. De documenten werden aan de bewerkers bezorgd omdat ze belangrijke gegevens bevatten over de doeleinden van de bezetter inzake het Belgische grondgebied. Een deel van deze Duitse documenten werd destijds naar het Frans vertaald. Na de inval in mei 1940 nam de Duitse militaire archiefdienst *Aktensammelstelle West* het archief van de Finanzabteilung in beslag en werd het naar Duitsland gevoerd. Vermoedelijk zijn onderhavige documenten de enige van deze Duitse archiefvormer die op Belgisch grondgebied bewaard zijn gebleven. Ze werden tijdens de herordering teruggevonden in een omslag met de titel “Extraits des Archives de la Guerre”.

5548. „Extraits Documents et Archives de la Guerre“. 1914-1928. 1 omslag.
 Bevat: Memorandum “Denkschrift betreffend den Zusammenschluss des Deutschtums in Belgien und die Bildung eines Zweckvermögens für seine Förderung”, opgesteld door het Verein für das Deutschtum im Ausland, z.d. Notulen van de “7e Sitzung der Kommission zum Ausbau der Selbstverwaltung in den flämischen und wallonischen Landesteilen”, 8 december 1917. Verslag “Satzung der Stiftung ‘Deutsche Hilfe in Belgien’ auf Grund der Beschlüsse vom 5.6.18.”
 Brief van de Verwaltungschefs Alexander Schaible (Vlaanderen) en Otto Haniel (Wallonië) aan de Duitse “Staatssekretär des Innern”(Minister van Binnenlandse Zaken), 16 september 1918, handelend over de oprichting van de organisatie “Deutsche Hilfe”.
 Naoorlogse vertalingen naar het Frans van een deel van de stukken die werden gelicht uit het archief van de Finanzabteilung.

B. STUKKEN BEZORGD DOOR PRIVATE PERSONEN

5549. Brief van L. Van Marcke, gericht aan het partijsecretariaat van het Vlaamsche Front te Antwerpen, inzake de perceptie in Hamburg van de figuur August Borms. 4 juni 1926. 2 stukken
 Deze brief werd gestolen, vermoedelijk uit de brievenbus van het partijsecretariaat.

C. VERZAMELDE DOCUMENTATIE VAN NIET-ARCHIVALISCHE AARD

Jacques Pirenne, Armand Wullus en hun helpers verzamelden een aantal brochures en boeken om hen te helpen bij het verwerken van het archief en bij hun politieke agitatie via de Ligue Nationale.

1. VLAAMS-NATIONALISTISCHE PUBLICATIES VAN NA DE OORLOG

5550. Lod. Dosfel, Vlaamsch Gewetensonderzoek. Feestrede tot de leden van het Thieltch Studentengild ter gelegenheid van zijn tienjarig bestaan (2 sept. 1912). Met de slotrede der voordracht van I. Oorda, op t'zelfde feest gehouden, 2de uitgave, drukker-uitgever Lannoo-Maes te Tielt, 1920.vooraan".
1920. 1 stuk
5551. R. Van Genechten, Wat willen de Vlamingen?, gedrukt door uitgeversmaatschappij Elsevier, verschenen in de reeks "Elseviers Algemeene Bibliotheek nr. 36", Amsterdam 1925.
1925. 1 stuk
5552. *De Woeste Aanslag op de Heldenhulde-Zerkjes*, gedrukt door E. De Landtsheer te Temse. Uitgave van het Komiteit der Jaarlijksche IJzerbedevaart. Augustus 1925
1925. 1 stuk
5553. L. Deman, Handboek der Vlaamsch-nationale geschiedenis, drukkerij Lannoo te Tielt, 1920.
1920. 1 stuk
5554. Spectator, Proeve van een politiek programma voor Katholieke Nationalisten in Vlaanderen, uitgegeven door Boekhandel Gudrun te Brussel, 1924.
1924. 1 stuk
5555. Daels Fr., Voor mijn volk in nood? deel I en II. Deel I werd gedrukt door Jos Vermaut te Kortrijk. Deel II door uitgeversfirma 't Spyker te Gent.
1923. 2 stukken.
5556. Dossier "Brochures activistes". Bevat twee uitgaven voorzien van volgnummers: *De wet-Nolf en de vervlaamsching der universiteit te Gent. Voor het aktie-komit  ter vervlaamsching uitgegeven door "tspyker"*, Gent, 1924. *Lettre d'un Français   quelques Patriotes flamands sur la cr ation d'un Parti national flamand repr sent    Paris. Par Cin as*, deze brochure werd uitgegeven door het weekblad Het Overzicht onder leiding van Fernand Berckelaers en Jozef Peeters, aanhangers van de Clart -stroming. Het gaat om een exemplaar dat ter recensie werd verstuurd.
1923-1924. 2 stukken

2. PATRIOTTISCHE PUBLICATIES VAN NA DE OORLOG

5557. Dossier "brochures anti-activistes". Voorzien van volgnummers.
1924. 1 omslag
- Rich, De Spioen, tooneelspel in 3 bedrijven. Uitgave van het weekblad "Antwerpia", gedrukt door Neptune, Antwerpen.
Onbaatzuchtige(?) Vlamingen, onder pseudoniem "Cyrano". Uitgave van het weekblad "Antwerpia", geen drukker vermeld.

- “L’Activisme clérical”, z.a., z.p. gedrukt door Imp. scientifique et littéraire, Brussel. Voorzien van datumstempel: 22 januari 1924.
Ligue nationale pour la Défense de l’Université de Gand et de la liberté des langues. Son programma, Brussel 1923, gedrukt door Union des Imprimeries, Frameries.
La question des langues par Gustave Abel, Gent, 1919, gedrukt door Société de la Presse Libérale Gantoise. Voorzien van datumstempel 22 januari 1924.
Het zwart en geel fascisme, onder pseudoniem “Cyrano”, uitgave van het weekblad “Antwerpia”, geen drukker vermeld.
5558. Probité Politique et Nominations Universitaires par Un Grincheux, tweede herziene uitgave op datum van 18 november 1925, gedrukt door Etablissements Ceuterick, Leuven. 1925. 1 deel
5559. Discours prononcé de 1er octobre 1920 à l’ouverture de la Session ordinaire du conseil provincial du Brabant par M.E. Beco, Gouverneur de la province, gedrukt: E. Guyot, Brussel, : Voorzien van een opdracht van de auteur aan Henri Jaspas, Minister van Binnenlandse Zaken. Brussel 1920. 1 deel
5560. Abbé R.-G. Van den Hout, *La crise belge. Essai de diagnostic d’une mentalité néfaste à l’unité nationale*, bundeling van artikels uit het tijdschrift “Revue Catholique des idées et des faits,” vermengd met reacties daarop van Jacques Pirenne. Brussel 1930. 1 deel
5561. La question militaire. Mémoire présenté à la Commission militaire mixte le 21 février 1928 par le professeur Dr. J. Rombouts, uitgegeven door de Vlaamsche Legercommissie, Antwerpen. 1928. 1 deel
5562. “A.E.M. Association des anciens élèves de l’Ecôle moyenne de l’Etat à Gand, Bulletin mensuel. nr. 2 novembre 1924. gedrukt door Philips en De Schaepmeester te Gent, voorzien van de stempel van de Ligue nationale pour la Défense de l’Université de Gand de la Liberté des Langues met secretariaat te Brussel, en de handgeschreven aanduiding “M. Pirenne”. 1924. 1 deel
5563. La Magistrature belge sous l’Occupation allemande. Souvenirs de Guerre, août 1914-octobre 1918. Discours de M. Terlinden, procureur général à l’audience solennelle de rentrée, le 1er octobre 1919, gedrukt door Etablissements Emile Bruylant. Brussel 1919. 1 deel
 In zeer slechte materiële staat.
5564. *Anglo-Belgian Notes. Official Organ of the Anglo-Belgian Union*, nr 4, oktober 1929. 1 deel
5565. Daniël Ryelandt, Y-a-t-il en Flandre un problème des minorités?, overdruk uit het tijdschrift “Le Flambeau” van 1 december 1929, gedrukt door René Van Sulper, Brussel. voorzien van de stempel van de Ligue Nationale pour la Défense de

l'Université de Gand de la Liberté des Langues
1929. 1 deel

3. NAOORLOGSE TEKSTEN UIT DUITSE BRON

5566. Vertaling van een artikel van de Duitse kolonel b.d. Bernard Schwertfeger "Les documents belges et la question de responsabilité dans la guerre", oorspronkelijk verschenen in het blad *Tägliche Rundschau*, 10 september 1926. Bezorgd door De Ridder in oktober 1926.
1926. 1 stuk

D. DE REDACTIE VAN DE UITGAVEN

De redactie van de uitgaven inzake de archieven van de Raad van Vlaanderen verliep in meerdere fasen. Dit zorgde voor diverse dossiers.

5567. Manuscripten "Manuscrit Archives RvVI", getypt manuscript van de franstalige uitgave, 2 gedeeltelijke exemplaren.
1928. 1 pak
5568. Drukproef van de franstalige uitgave.
1928. 1 pak
5569. Drukproef "Epreuve Volume flamand", van de Nederlandstalige uitgave.
1928. 1 pak

PERSOONLIJK ARCHIEF VAN JACQUES PIRENNE

Jacques Pirenne was advocaat aan het Hof van Beroep te Brussel en was tevens gevormd als historicus. Hij was een militant van Belgicistische organisaties en propagandist van het gebruik van het Frans in Vlaanderen. Vanuit die overtuiging werd hij onder meer secretaris-generaal van de Ligue Nationale pour l'Unité Belge. Voorzitter van deze organisatie was Vicomte Charles Terlinden.

Er werden her en der in het archief tal van dossiers teruggevonden die hoorden bij zijn persoonlijk archief als advocaat en als politiek militant. De identificatie was niet eenvoudig. Pirenne gebruikte en hergebruikte onder meer omslagen met opdruk van zijn advocatenkantoor. Maar ook omslagen die in gebruik waren genomen tijdens de bewerking van het archief van de Raad van Vlaanderen en die nadien blijkbaar werden opgeheven omdat ze dubbels bevatten. Daarnaast werden ook omslagen van de *Commission d'Enquête: Règles du Droit des Gens, Lois et Coutumes de la guerre* opgemerkt.

Deze dossiers zijn van zeer diverse aard. Een deel werd aangelegd om zijn politieke agitatie te ondersteunen. Andere zijn van eerder documentaire aard. Een aantal dossiers zijn het gevolg van zijn professionele bezigheid als advocaat en dan meer bepaald van gewezen gedeporteerde arbeiders. In deze problematiek bestaat er uiteraard een band met de Eerste Wereldoorlog.

I. ALS MILITANT VAN HET BELGICISME

Jacques Pirenne kwam als een overtuigd patriot uit de Eerste Wereldoorlog. Zijn vader was wegens zijn verzet tegen de vernederlandsing van de Gentse Rijksuniversiteit door de bezetter naar een kamp in Duitsland gedeporteerd. Zijn broer was in oktober 1914 tijdens de slag aan de IJzer gesneuveld. Vandaar dat Jacques Pirenne het als zijn levenswerk zag op te treden tegen Duitsland, de Duitse invloed in België, en tegen al wat - in zijn ogen - de Belgische eenheid bedreigde. Hij wilde daarom op Vlaamse bodem geen beperkingen aan het gebruik van het Frans. Vandaar zijn activiteiten in uitgesproken Belgisch-nationalistische, anti-flamingantische drukkingsgroepen.

A. POLITIEK GEDACHTEGOED

J. Pirenne omscheef dit deel van zijn archief als: "Elaboration d'un programme politique et social lors des élections 1922 pour le Parti national. (avec mes articles dans la nation Belge).

5570.	Dossier "programme social", briefwisseling en documentatie. 1922.	1 omslag
5571.	Artikels van J. Pirenne, gepubliceerd in het dagblad <i>La Nation Belge</i> , oktober-december 1921. 1921.	1 omslag
5572.	Dossier met documentatie uit Groot-Brittannië betreffende arbeidsorganisatie. z.d.	1 omslag

5573. Dossier “travail politique” met diverse manuscripten en ontwerp teksten, onder meer “La Réforme du Régime Parlementaire”.
z.d. 1 omslag
5574. Dossier met losse tijdschriftnummers en persknipsels betreffende de taalproblemen in België, afkomstig uit *La Revue Catholique des Idées et des Faits, Pourquoi Pas?, La Nation Belge, la Flandre Libérale, L’Appel des Etudiants Libéraux, L’Action Nationale, l’Indépendance Belge, La Libre Belgique, La Défense Wallonne, L’Etoile Belge, L’Etudiant Socialiste*, sporadisch enkele Franse kranten, *Die Menschheit* uit Duitsland, het Zwitserse *La Semaine Littéraire*.
1919-1930. 1 pak
5575. Dossier “Elaboration d’un programma politique et social lors des élections 1922 pour le Parti National (avec mes articles dans *La National Belge* sur organisation sociale”.
1921-1922. 1 pak
5576. Parlementaire stukken: debatten inzake de bezetting door Belgische troepen van Duits grondgebied en inzake communautaire problemen.
1919-1925. 1 omslag
5577. Dossier “Amnistie 19 b. Correspondance au s/. du projet de loi d’amnistie”.
Briefwisseling met politici over toekenning van amnestie aan gewezen activisten.
1928. 1 omslag
5578. Dossier met losse nummers van de nationaal-socialistische pers in Duitsland, aan Jacques Pirenne bezorgd door “Murzo”, op 12 april 1938.
Februari-maart 1938. 1 omslag
5579. Dossier “Comité de Politique National. (mon action)”, met doorslagen van uitgaande brieven, notities over de Belgische geschiedenis, notities over een nieuwe sociale orde, verslag van een onderhoud met minister van Buitenlandse Zaken P. Hymans en zijn medewerker Bassompierre op 22 juli 1920, de kwestie van een kanaal naar de Rijn. Bevat een kaart van de mogelijke tracé’s voor een kanaal van de Schelde naar de Rijn en de strategische positie van Nederlands Limburg.
1919-1925. 1 omslag
5580. Dossier “Demandes de renseignements”, ingekomen briefwisseling van Belgicisten met inlichtingen en beschuldigingen inzake vermeende Vlaams-nationalistische militanten, reclame voor flamingantische bladen *De Standaard, Ons Volk Ontwaakt, Pallieter*.
1926-1927. 1 omslag
- B. SECRETARIS-GENERAAL VAN DE NATIONALEN BOND VOOR DE BELGISCHE EENHEID**
5581. Dossier “Ligue – souscripteurs - notes”, dossier inzake de financiële huishouding en het ledenbestand van de Ligue Nationale
z.d. 1 omslag

5582. Dossier met losse nummers van de tijdschriften *Union Nationale. Bulletin Périodique Groupe de Gand*; *Nationaal Verbond Tijdschrift Groep van Gent*; *De Vooruitziende Vlaming Kosteloos orgaan van het verbond tot het inrichten van lessen in de Fransche taal*; *De Eenheid Uitgegeven door den Nationalen Bond voor Belgische Eenheid*; *Pour l'Unité Organ de la Ligue nationale pour l'Unité belge*.
1927-1930. 1 pak
5583. Dossier "Compte-rendus concernant mon action à la Ligue", persknipsels.
1923-1924. 1 pak
5584. Dossier "Ligue Nationale pour l'Unité belge", documentatie inzake de activiteiten en betreffende zijn persoonlijke bijdrage aan de werking van deze drukkingsgroep.
1923-1927. 1 pak
5585. Dossier "Action Ligue Nat. Unité Belge – Et Hautes Etudes. Projet lois linguist." Persknipsels, tijdschriftnummers, enkele brieven, persoonlijke stukken, stukken in verband met zijn werkzaamheden als advocaat.
1929-1930; 1 pak

C. PROPAGANDIST VAN DE "ÉCOLE DES HAUTES ETUDES" TE GENT

De Ecôle des Hautes Etudes à Gand, was een v.z.w. die Franstalig hoger onderwijs in stand wilde houden naast de door de wetgever vernederlandste Rijksuniversiteit. Dit met de bedoeling op die manier aan te tonen dat de meerderheid van de studenten voor het Frans als voertaal voor onderwijs op academisch niveau zou kiezen.

5586. Dossier "Ligue Unité Belge, articles, lois", met ingekomen briefwisseling en persknipsels inzake de "Écôle des Hautes Etudes" te Gent en taalwetgeving.
1929-1931. 1 pak
5587. Dossier "Hautes Etudes Crise Nov. 1930", persknipsels, brochures, overgedruken en briefwisseling inzake de spanningen rond de Ecôle des Hautes Etudes.
1930-1931. 1 pak
5588. Dossier met documentatie en tijdschriftnummers uit de Belgicistische beweging, statuten van de Ecôle des Hautes Etudes, programma van de cursussen.
1924-1928. 1 pak
5589. Dossier "prog scolaire", inzake de taalsituatie in het onderwijs en de pogingen tot hervorming.
1931. 1 omslag

D. PROPAGANDIST VAN DE LIBERALE PARTIJ

5590. Dossier "Conseil National Liberal, 12 Oct. 1930", ingekomen briefwisseling en persknipsels inzake deze bijeenkomst van de liberale partij waar onder meer over het taalvraagstuk werd gesproken.
1930. 1 omslag

II. ADVOCaat VAN DE FEDERATION NATIONALE DES DEPORTES

België telde ongeveer 125.000 mannen die op langdurige wijze als dwangarbeider waren ingezet door de Duitsers in het kader van de verplichte tewerkstelling van werklozen. Ook vele honderden politieke tegenstanders van het activisme werden naar kampen gedeporteerd. Ook zij werden vaak verplicht tot arbeid. Na de oorlog groepeerden deze mensen (of hun weduwen) zich in drukkingsgroepen. De belangrijkste daarvan was de Nationale Federatie van Gedeporteerden. Vooral de verplichte tewerkstelling die kon beschouwd worden als een schending van de bepalingen van het oorlogsrecht van Den Haag bood na de ondertekening van het Verdrag van Versailles aanknopingspunten om van Duitsland een schadevergoeding te eisen. Een dergelijk proces moest gevoerd worden voor de T.A.M., het Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge, opgericht door het vredesverdrag van Versailles. deze rechtbank zetelde te Parijs. Jacques Pirenne was een van de advocaten van de Belgische gedeporteerden die een rechtszaak aanspanden met het oog op schadevergoeding. Dit proces werd na verloop van tijd gevolgd door een proces tegen de Belgische staat.

A. PROCES TEGEN DE DUITSE STAAT

5591. Dossier "Consultations Préliminaires", met rapporten en briefwisseling inzake de deportaties en de mogelijkheid van een proces.
1921. 1 omslag.
5592. Dossier "Déportés – Correspondance T.A.M.", briefwisseling inzake de mogelijkheid om een proces op touw te zetten voor het Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge tegen de Duitse staat in naam van de Belgische gedeporteerden.
1921-1925. 1 pak
5593. Dossier "Négociations avec le Gouvernement Belge", contacten met de Belgische regering en diplomatie over de mogelijkheden van een rechtszaak tegen de Duitse staat.
1921-1925. 1 omslag
5594. Dossier "Cas types et pièces diverses", met voorbeelden van vergelijkbare jurisprudentie, onder meer van de Gemengde Duits-Poolse Arbitragerechtbank.
1924-1926. 1 omslag
5595. Dossier "Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge, 1924 Paris 7, 8, 9, 10 janvier", knipsels uit de Belgische en internationale pers over de procesvoering.
1924. 1 pak
5596. Dossier "Négociations avec l'Allemagne", documenten voorgelegd aan de vertegenwoordiger van de Duitse regering.
1925. 1 omslag
5597. Dossier "Réplique", stukken ter ondersteuning van de betogen van de advocaten.
1924. 1 omslag
5598. Affiche "Le déporté" met kalender van 1925.
1925. 1 stuk

5599. Dossier “Déportés. Cas spéciaux”, met briefwisseling en bewijsstukken inzake gewezen gedeporteerden die na de oorlog moeilijkheden van diverse aard ondervonden.
1925-1926. 1 omslag
5600. Dossier inzake aan gedeporteerden gestuurde pakken, lijsten met verzendingsdatum, briefwisseling. Gegevens voor de gemeenten Gent, Gaurain-Ramecroix, Erquelinnes, Aalst, Mechelen, Kortrijk, Arlon, het arrondissement Doornik-Ath.
1917-1918. 1 omslag.
5601. Dossier met de teksten van de overeenkomst, afgesloten met de Belgische regering op 30 maart 1925, de overeenkomst met de Duitse regering op 8 juli 1925 en de homologatie ervan door de arbitragerechtbank T.A.M. op 27 juli 1925.
1925. 1 omslag
5602. Dossier “Transaction”, briefwisseling met de Commissie voor de Oorlogsarchieven inzake de overdracht van de dossiers van de Federatie van Gedeporteerden die werden gebruikt op het proces tegen de Duitse staat te Parijs.
1925. 1 omslag
5603. Dossier “Litiges et correspondances”, briefwisseling inzake de afwikkeling van het proces en de uitbetaling van de vergoedingen.
1926-1930. 1 pak
5604. Dossier “Annexes à la Plaidoirie”, met stukken en getuigenissen ter ondersteuning van de pleidooien van de Belgische advocaten.
1917-1924. 1 pak
Bevat volgende stukken en subdossiers:
Brochure “Opgeëischten van Gent. België. De barbaarsche behandelingen der Duitschers” (verzamelingen van bewijzen, opgemaakt gedurende de bezettingsjaren). Gent, 1919.
”Le travail aux Z.A.B.” met getuigenissen van gedeporteerden (onder meer op basis van artikels uit De Opgeëischte en andere persorganen), afschriften van briefwisseling.
“L’embauchage dans les Flandres”, uittreksels uit een rapport van de Onderzoekscommissie naar Duitse oorlogsmisdaden.
“L’embauchage dans l’arrondissement de Tournai”, uittreksels uit een rapport van de Onderzoekscommissie naar Duitse oorlogsmisdaden.
”Refus de renvoi de Jayé Désiré, dans le foyer”, woonachtig te Roux.
“Le regime de travail des déportés dans les entreprises industrielles”.
“Les camps”, met getuigenissen uit: Sennelager, Alten-Grabow, Soltau, Meschede, Holzminden, Wittenberg, Kassel, Guben, Marienburg .
“L’argent des déportés leur est enlevé”, met bewijsmateriaal inzake diefstallen door de Duitse bewakers.
“Documents relatifs à la déportation.”, met getuigenissen van Fernand Nachtegael en Désiré Jaye, Maurits Van Pottelsberghe, afschriften van brieven van het bezettingsbestuur.
“Récits de déportation”: Met het dagboek “Twee maanden opgeëischt “ door Liévin Slabbaert van Gent, en de getuigenis “Een nutteloze strijd” door Frans D’Haese van Aalst verschenen in het tijdschrift De Opgeëischte.

- “Hopitaux allemands, Soucis médicaux”, met getuigenissen, gepubliceerd in het tijdschrift De Opgeëischte, en getuigenissen van Felix Pankoeck en Felix De Vreese van Gent.
- “Paquets non remis aux destinataires et envoi des paquets,” getuigenissen uit Gent.
- “Vêtements et couvertures”.
- “Le regime de travail des déportés dans les entreprises industrielles”.
- Getuigenis van Mathieu Oor van Roermond.
5605. Dossier “10 cas types”, met subdossiers betreffende: Emile Musette van Lessines; Joseph Bardaux van Erquelinnes (bevat een foto van een groep gedeporteerden); Jules Loriaux van Jumet (bevat een foto); Alphonse Dubois van Lessines; Joseph Van Bockestael van Lessines; Désiré Marbaix van Lessines; Auguste Foucart van Lessines; Gustave Gillis van Gent; Charles Dossche van Gent; Jean Poelemans van Gent, Jean Chantry.
z.d. 1 pak
5606. Dossier “T.A.M.”, met lijsten van de gewezen gedeporteerden die een cheque van de arbitragerechtbank zouden ontvangen.
1924. 1 omslag
5607. Dossier “Plaidoirie de J. Pirenne. Note d’Audience. En Fait”, en “En Droit”, teksten gebruikt voor het pleidooi.
1924. 1 pak
5608. Dossier “Pièces citées”, tijdens het pleidooi geciteerde teksten.
1924. 1 omslag
5609. Dossier “Procédure écrite”.
1924. 1 omslag
5610. Dossier “Plaidoiries de l’avocat de l’Allemagne, mr. Hilsch”.
1924. 1 omslag
5611. Dossier “Fédération Nationale des Déportés contre Confédération des Déportés”, dossier inzake het conflict tussen beide organisaties van gedeporteerden.
1925-1927. 1 omslag

B. PROCES TEGEN DE BELGISCHE STAAT

Er werd in de jaren dertig een rechtszaak tegen de Belgische staat aangespannen door de koepelorganisatie “Nationaal Verbond van Burgerlijke Oorlogsinvaliden, Weduwen en Rechthebbenden van Burgerlijke Slachtoffers van den Oorlog”. Doel was het vergoedingstelsel te hertekenen via een wetswijziging. Jacques Pirenne trad op als advocaat en juridisch raadsman van de Federatie van de gedeporteerden.

5612. Dossier “déportés contre Gouvernement belge”, inzake de eis van de Federatie tot herziening van de wet van 25 juli 1921 waarin het vergoedingstelsel werd vastgelegd.
1928-1929. 1 omslag

5613. Dossier “déportés contre l’Etat belge”, inzake de mogelijkheden om de Belgische overheid, via juridische weg, tot uitbetalingen te dwingen.
1930-1936. 1 omslag
5614. Dossier “déportés contre Etat belge”, inzake de eis van de Federatie tot herziening van de wet van 25 juli 1921 betreffende de vergoedingen en pensioenen voor burgerlijke oorlogsslachtoffers. Bevat notulen van vergaderingen van de “Commission d’études de la situation des Anciens Combattants et des Victimes civiles de la guerre”.
1934-1939. 1 pak

PERSOONLIJK ARCHIEF VAN HENRI PIRENNE

Er werden dossiers en stukken teruggevonden die hebben toebehoord aan vader Henri Pirenne als archiefvormer. Van sommige is het voor de hand liggend – gelet op het onderwerp – dat hij ze nog bij leven aan zijn zoon Jacques overhandigde; omdat de stukken konden dienen bij de voorbereiding van de publicatie van stukken uit de archieven van de Raad van Vlaanderen of bij zijn werk als advocaat ten gunste van de gedeporteerde dwangarbeiders. Voor andere stukken is dat verband echter niet onmiddellijk te leggen.

5615. Dossier met briefwisseling en bibliografische verwijzingen in het kader van de werkzaamheden als secretaris van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis. 1914-1934. 1 omslag
5616. Dossier met vertalingen van artikels uit de Duitse pers en knipsels uit de Belgische francofone pers over de oorlog, de betrokkenheid van België, het activisme. 1913-1934. 1 pak
5617. Dossier betreffende zijn activiteiten in de Lique Nationale pour le Défense de l'Université de Gand et la Liberté des langues. 1922-1923. 1 omslag
5618. Dossier met teksten van de onderzoekscommissie in de Duitse Reichstag en van het Belgische Parlement inzake de invoering van de verplichte tewerkstelling door de bezetter in 1916-1918, aan Henri Pirenne bezorgd door Fernand Passelecq. 1927. 1 omslag
5619. "Liste des étudiants de l'université flamboche", franstalige lijst van studenten aan de von Bissing-universiteit. Dit document werd onder envelop aan "monsieur le recteur Pirenne", lid van de Raad van Toezicht op de publicatie van de *Archives*, toegestuurd; en door hem bezorgd aan de bewerkers van het archief van de Raad van Vlaanderen. z.d. (na 11 november 1918). 1 omslag.
5620. Discours prononcé de 1er octobre 1920 à l'ouverture de la Session ordinaire du conseil provincial du Brabant par M.E. Beco, Gouverneur de la province, gedrukt: E. Guyot, Brussel. Voorzien van een opdracht van de auteur aan prof. Henri Pirenne en een brief van Beco aan Henri Pirenne, 9 oktober 1920. Brussel 1920. 1 deel
5621. J.M. Remouchamps, "*Le Vote Bilatéral et le bilatéralisme. Essai d'Organisation de l'Unité nationale par l'Equilibre des Partis et d'Egalité des races*", voorzien van een opdracht van de auteur aan professor Henri Pirenne op 23 augustus 1919. uitgegeven door Veuve Ferdinand Larcier te Brussel en H. Vaillant-Carmanne te Luik. 1919. 1 deel

5622. Amedée Visart, *La Belgique bilingue*, uitgegeven door Desclée de Brouwer. Brussel, Brugge, 1919, voorzien van ex libris Henri Pirenne, 25 mei 1919. 1 deel
5623. *Les Cahiers Mosains. Revue mensuelle de littérature et de critique*, nummer van 15 november 1925, gedrukt door printing Co., Luik, .met een opiniestuk van Henri Pirenne betreffende het parlementaire stelsel op p. 275. 1925. 1 deel

SPOREN VAN DE NAOORLOGSE BEWERKING

Wullus en Pirenne lichtten vaak originele documenten uit hun archivalische context. Het was niet altijd mogelijk deze documenten opnieuw en met zekerheid hun oorspronkelijke plaats te geven. Daarnaast werden ook stukken aangetroffen die getuigenis afleggen van de archiefgeschiedenis als zodanig en stukken die bij toeval vermengd raakten met dit archiefconglomeraat.

I. UITGELICHTE STUKKEN

Deels gaat het ook om dubbels die als zodanig ook nog in de oorspronkelijke dossiers voorhanden zijn. Het vermoeden bestaat dat een deel van deze documenten uit andere archiefbestanden komen.

5624. Dossier "Type de dossier du Nationaal Verweer", met een blanco voorbeeldomslag.
1918. 1 stuk
5625. Dossier "Elections du Raad", met uit het archief gelichte documenten, voornamelijk van het Secretariaat, over de resultaten van de volksraadpleging ter verkiezing van de 'tweede' Raad van Vlaanderen.
1918. 1 omslag
Toelichting: in zeer slechte materiële staat.
5626. Rapport met de samenvatting van de werkzaamheden van de Raad van Vlaanderen.
1917. 1 stuk
Toelichting: in zeer slechte materiële staat.
5627. "Document betreffende de politieke grondslagen en de aktie der 'Zelfstandige Vlaamsche Groep'" en het programma van "de Unie".
24 september 1917. 1 omslag
Toelichting: in zeer slechte materiële staat.
5628. Dossier "Pamphlet contre R.v.V.", niet gedateerd, onder de titel: "Bedenkingen van menige Vlamingen over den Raad van Vlaanderen", vermoedelijk deels van de hand van Jan Eggen. Tevens: "Eggen, proteste contre Bureau du R.v.V.", aanklachten van Jan Eggen tegen het beleid van de activisten in het departement van Justitie.
1917-1918 1 omslag
Toelichting: in zeer slechte materiële staat.
5629. Tekst van het reglement van de Raad en verslag der zitting van 20 mei 1917, in handen gegeven van Lodewijk Severeijns en voorzien van diens aantekeningen. Bevat tevens de tekst "Voorstel programma voor den raad van Vlaanderen", z.d.
1917. 1 omslag,
5630. Dossier "Farde 8" met een brief dd. 14 jan. 1918 van Jan Borms aan A. Brys betreffende de inrichting van de gouwraad in Limburg en een brief van Jan-Matthys Brans over de betoging van 20 januari 1918.
1918. 3 stukken

5631. Dossier "Politieke Stukken" betreffende de samenwerking tussen de Commissie van Gevolmachtigden en de bestuurders van de Raad van Vlaanderen. 1918. 1 omslag
5632. Dossier "Rapports avec autorités allemandes. Pièces intéressants", met uit diverse dossiers uitgelichte documenten betreffende de onderhandelingen met de Duitse autoriteiten. 1917-1918. 1 omslag
5633. Dossier "Inventaire C.V.S.", notities betreffende de indeling van het archief, vermoedelijk van de hand van A. Wullus. 1917. 1 omslag
Toelichting: in zeer slechte materiële staat.
5634. Dossier "Budget allemand pour la Pro", met documenten betreffende de financiering van de propaganda. 1918. 2 stukken
5635. Dossier "Le R.v.V. au Peuple Flamand", betreffende de vertaling naar het Frans van deze tekst, bevat persknipsels over deze tekst. 1918. 1 omslag
5636. Dossier "Statistiques correspondance Göttingen", betreffende de opmerking van Graf Harrach over het taalgebruik door de Vlaamse krijgsgevangenen in Kamp Göttingen. 1918. 1 omslag
5637. Verzamelde notities, ledenlijsten en documentatie betreffende activistische organisaties: afdelingen van de Groeningewacht, Vlaanderen Boven van Erembodegem, Wilskracht van Denderhoutem, Jong Vlaanderen van Mere, Ontwaakt van Aalst, Vrij Vlaanderen van Denderleeuw, Katholieke Vlamingen te Turnhout, Jong Vlaanderen van Brussel en het Generaal-gouvernement.
5638. Dossier "Anti-Aktivistische Kringen", door de naoorlogse bewerkers afgeleide documenten betreffende georganiseerde tegenstand tegen het activisme. 1917-1918. 1 omslag

II. STUKKEN BETREFFENDE DE BEWERKING

5639. In het archief gevonden bewijstukken betreffende herordening en door archivariissen uitgelichte stukken en dossiers na 1945. 1945-2005. 1 omslag
5640. Door de ordening overtollig geworden oorspronkelijke omslagen; vaak hergebruikt door de naoorlogse bewerkers. 1916-1928. 1 pak

III. STUKKEN ZONDER MERKBAAR VERBAND

5641. Dossier "Sicherung des Deutschtums", briefwisseling betreffende een op de zetel van de Commissie voor de oorlogsarchieven verloren gegaan dossier met deze titel. Het was afkomstig van de Commissie voor onderzoek naar schendingen van het oorlogsrecht door Duitsland. Bevat een lijst van in beslag genomen Duitse

- dossiers, voornamelijk van de Finanzabteilung.
1923-1925. 1 omslag
5642. Fragmenten van een gestencilde bundeling van persartikelen over de oorlogvoering, van onbekende herkomst.
1914-1918. 1 doos
Toelichting: in slechte materiële staat, gevonden in D125
5643. Verklaringen van inwoners van de gemeente Moerbeke bij Gent, afgelegd in februari 1915 over de diefstallen tijdens de Duitse invasie in oktober 1914; dit op vraag van de Procureur des Konings bij brief van 22 januari 1915.
1915. 1 doos
Toelichting: in slechte materiële staat. Grotendeels afkomstig uit D107 en D64/2

IV. FOTO'S EN GLASNEGATIEVEN

Om redenen van veiligheid en bewaring werden foto's en glasnegatieven in een aangepaste verpakking gedeponereerd.

5659. Foto's op postkaart en glasnegatieven uit de krijgsgevangenenkampen, afkomstig uit nr. 1135. Een van de glasnegatieven is gebroken.
1917-1918. 1 doos

5 1 9 6

ISBN 978-90-5746-558-1

9 7 8 9 0 5 7 4 6 5 5 8 1